A

HARMONY

OF THE

EVANGELISTS,

IN GREEK;

To which are prefixed,

CRITICAL DISSERTATIONS

IN ENGLISH.

By JOSEPH PRIESTLEY, LL.D. F.R.S.

LONDON:

Printed for J. JOHNSON, No. 72, St. Paul's Church-yard.

M.DCC.LXXVII.

DEDICATION.

THE
DEDICATION.

TO THE

Rev. RICHARD PRICE, D.D. F.R.S.

REVEREND AND DEAR SIR,

PERMIT me, as a mark of our *friendſhip*, and of our *love of the ſame ſtudies*, to inſcribe this work to you. It is not that I wiſh to ſcreen myſelf behind your authority, or to make you reſponſible for what is new, and may be thought too bold or hazardous in the *opinions* maintained in it; but I wiſh to have your countenance for the *freedom* with which I have treated this ſubject, and eſpecially for what I have ſaid relating to the *inſpiration of the books of ſcripture*. This opinion is not only a bar to freedom of inquiry, but has operated in a manner very unfavourable to the credibility of the goſpel hiſtory. With reſpect to other matters of a ſpeculative nature, relating to chriſtianity, I cannot be more ready to

take, than you are to allow, and encourage, the greateſt freedom of thinking and writing, and conſequently the moſt open and avowed difference of *ſentiment;* ſince what is moſt eſſential to the chriſtian *temper and conduct* is perfectly conſiſtent with this difference.

In a variety of articles in *metaphyſics*, and *ſpeculative theology*, it is probable that, having, at an early period, embraced very different general principles, you and I ſhall continue through life to hold very different opinions, and with reſpect to their influence in a theoretical ſyſtem, we may lay conſiderable ſtreſs upon them; but we agree in a firm belief of chriſtianity, and of the infinite importance of it to the virtue and happineſs of mankind.

Whether Chriſt was a man like ourſelves, or a being of a higher rank, but between which and the ſupreme, there is ſtill the ſame infinite diſtance, the authority of the goſpel precepts, promiſes, and ſanctions is the ſame, and the higheſt poſſible, *viz.* that of the *great being* by whom Chriſt ſpake, who is *his God and Father* as well as ours; and who, if we obey his will revealed to us in the goſpel, will love and honour us, as he loves and honours him.

I think myſelf happy in being united with you in the purſuit of *natural ſcience*, and in an attachment to the natural *rights and liberties of mankind*; but I truſt we ſhall both of us ever act upon the idea of the inferiority of all the civil rights of *men* to the privileges of *chriſtians*, and of the inſignificancy of all things *temporal* compared with things *eternal*.

I am, with the greateſt eſteem,

Dear Sir,

Your affectionate

Humble Servant,

Calne, Jan. 1776. J. PRIESTLEY.

THE

PREFACE.

WHATEVER may be thought of the work which I now preſent to the Public, I can aſſure my readers that there is hardly any ſubject on which I have beſtowed more *pains*, or to which I have given more *time*: and I never beſtowed my labour or time with more ſatisfaction to myſelf, whatever may reſult from it with reſpect to others.

The *Harmony of the four Goſpels*, or the reducing the hiſtory of our Saviour, as delivered by the four Evangeliſts, Matthew, Mark, Luke, and John, to the order of time in which the events really happened, has been a favourite object with critics, even from the very early ages of chriſtianity; and ſince the revival of letters in Europe, the number of harmoniſts has been ſo great, that the enumeration of them would be tedious.

Nor ſhall we wonder at the attention that has been given to this ſubject, when we conſider how very important a hiſtory that of Chriſt is, infinitely more ſo than that of any other man that ever lived on the face of the earth; in compariſon with whom kings, lawgivers, or philoſophers appear as nothing. On this account, thoſe who entertain a juſt value for the character of Chriſt, and a proper idea of their obligation to him, are intereſted in every circumſtance relating to his hiſtory. They can never be weary of contemplating it, and are not ſatisfied without viewing it in every poſſible light, important or not important;

important; as indeed is the caſe, in ſome meaſure, with reſpect to every perſon in whoſe hiſtory we take a part. For this I appeal to the feelings of all thoſe who intereſt themſelves in the hiſtory of the dead.

What pains have been taken by claſſical critics to aſcertain the exact dates of the moſt trivial incidents in the life of Cicero, and other perſons of eminence in antient or modern hiſtory? The motive to all this pains could be nothing but the *intereſt* they took, and which they imagined their readers would take, in the lives of thoſe heroes, and the deſire that unavoidably reſults from it, of having as preciſe and definite an idea as poſſible of every thing in which they were concerned. This is eaſily accounted for on the principle of the *aſſociation of ideas*, by means of which unimportant circumſtances acquire a degree of importance from their relation to an important character.

But it is not on this account only that we receive this ſatisfaction from an orderly narrative of the life of Chriſt: for even the *credibility* of the hiſtory is, in ſome meaſure, concerned in it. If the ſeparate hiſtories be all true, they will be found to agree as far as other credible hiſtories of the ſame tranſaction are found to do. But if the different hiſtories of the life of Chriſt be utterly irreconcileable in things of conſequence, *i. e.* in things of ſuch a nature, as that perſons who lived in thoſe times, could not but have been well acquainted with, and have attended to, they will not be intitled to credit. In a variety of other reſpects alſo, the credibility of the goſpel hiſtory may be evinced or illuſtrated, from a compariſon of the different accounts of the ſame tranſactions: and every circumſtance of this kind will give pleaſure to a friend of chriſtianity.

We ſhall not wonder that the chronological order of events in the life of Chriſt ſhould have been loſt, when we conſider that

that the capital *uſes* of the goſpel did not require that the writers of them ſhould adhere ſtrictly to the order of time, and that two of the hiſtorians, *viz.* Mark and Luke, are not ſuppoſed to have been preſent at the tranſactions, and therefore might never have known, with accuracy, what the order of events was. Still, however, the goſpel hiſtory abounds ſo much with *notes of time*, which, without an expreſs care to prevent it, could not but mix themſelves with the narration (having been originally and neceſſarily aſſociated with the particulars of it) and there is in theſe, as in all other genuine hiſtories, that are equally full of buſineſs, ſuch a conſtant reference to particular perſons, places, and times, ſo frequent a mention of the ſeaſons of the year, public feſtivals, *&c. &c.* that a ſagacious reader will find *data* enow for the orderly arrangement of every thing of much conſequence, though there will ſtill be much uncertainty with reſpect to the diſpoſition of ſome things, the exact place of which is of little moment.

There would not have been ſo much difference in the harmonies of the evangeliſts, if their authors had not framed them on very different general hypotheſes. Two of theſe appear to me to be particularly ill founded, and yet they have prevailed ſo much, that I think it worth while briefly to animadvert upon them.

Oſiander, among the more antient harmoniſts, and Dr. Macknight among the modern, go upon the ſuppoſition that all the evangeliſts relate every thing in chronological order, ſo that little or nothing is to be tranſpoſed in any of them; and to obviate the many difficulties that muſt occur to every perſon who conſiders this ſcheme of a harmony (as, from the ſame principle, they are obliged to maintain the exact truth of every minute circumſtance in all the accounts) they ſuppoſe that all incidents agreeing in ever ſo many circumſtances, but differing in

in any one particular, were really diſtinct, and muſt be referred to a different time: and from this ſource they multiply many diſcourſes, and miracles, which others have thought to be the ſame; alledging, and juſtly enough, the probability of our Saviour having repeated the ſame *diſcourſes* or *miracles*, but not conſidering the natural improbability of a great number of the ſame *external foreign circumſtances*, accompanying ſuch diſcourſes or miracles.

Such harmoniſts make no difficulty of multiplying ſuch incidents as thoſe of our Saviour's clearing the temple of buyers and ſellers, as often as they have occaſion for it (and yet as none of the Evangeliſts give the leaſt hint of his having done this more than once, I do not think that we have ſufficient authority for ſuppoſing that even this event happened twice) but it appears to me, that, by the ſame rule, we might make more than one baptiſm of Jeſus, more than one inſtitution of the Lord's ſupper, more than one crucifixion, and more than one reſurrection.

The foundation of this hypotheſis is ſuch a notion of the *inſpiration* of the goſpels, and other books of ſcripture, as appears to me to be equally indefenſible and unneceſſary; and I cannot help thinking that the endeavours of the friends of revelation to demonſtrate the perfect harmony of the hiſtorical books of ſcripture, and to remove every minute contradiction in them (ſo as to exclude from the writers every difference of opinion, and every different conception concerning any fact, or the ſmalleſt circumſtance relating to a fact) have not only been unſucceſsful, and have thereby given the enemies of revelation a manifeſt advantage; but that, even if they could have ſucceeded to their wiſh, the reſult would, in realtiy, have been unfavourable to the proper defence of revelation, with thoſe who duly conſider the nature of hiſtorical evidence.

When

When a number of perſons agree in their account of the principal circumſtances of any tranſaction, of which they pretend to have been equally witneſſes, it is a ſtrong preſumption that they do not impoſe upon us: becauſe the *capital* circumſtances of things are well known to engage the attention of all beholders alike. But if they agree in their account of every *minute* circumſtance, it rather affords a ſuſpicion that they have had ſome communication with one another, and have agreed together to tell the ſame ſtory, in the very ſame manner; that, therefore, the number of proper *independent witneſſes* is not ſo great, and conſequently that the account is not ſo much to be depended upon. Becauſe little circumſtances are not apt to engage the attention of all beholders alike, and therefore we find, in fact, that whenever eye witneſſes attend to minute particulars, they always do vary in their accounts.

No two perſons ever gave exactly the ſame account of any conſiderable tranſaction, though they had the ſame opportunity of being well informed concerning it. On this account, differences in the narration of leſſer circumſtances ſeem to be as neceſſary to *complete and ſatisfactory evidence*, as an agreement with reſpect to what is capital and eſſential to any ſtory. Nay, in many caſes, the more perſons differ in their accounts of ſome things, the more concluſive and ſatisfactory is their evidence with reſpect to thoſe things in which they agree.

It appears to me that the hiſtory of the evangeliſts has this complete evidence. They agree in their account of every circumſtance of importance, which ſhows that their hiſtories were written by men who were either themſelves witneſſes of the tranſactions they record, or were well informed concerning them by thoſe who were witneſſes; and yet their ſtyle, and manner of writing, their more full or more conciſe account of diſcourſes, together with their very different arrangement of the

parts of their narrative, and their diſagreement with reſpect to facts of ſmall conſequence, demonſtrate, in my opinion, that (excepting John, who is well known to have written ſome time after the reſt of the evangeliſts) they had no communication with one another, and therefore that they are to be conſidered as original and independent witneſſes of the ſame facts.

It will, I doubt not, appear in the courſe of my own obſervations, that tranſactions unqueſtionably the ſame, are related with circumſtances that are abſolutely incompatible; ſo that I will venture to ſay that, in ſpight of all the ingenuity in the world, their perfect *conſiſtency*, and conſequently this high notion of the *inſpiration* of the writers, is indefenſible. This hypotheſis, therefore, not being ſupported by fact, muſt neceſſarily be given up. The very determination to defend a notion loaded with ſuch difficulties as theſe, diſcovers ſuch a diſpoſition to defend an hypotheſis *at all events*, as muſt prejudice the minds of unbelievers againſt a hiſtory ſo abſurdly contended for.

Beſides, this high notion of inſpiration is as *unneceſſary*, with reſpect to the proper uſe of the goſpel hiſtory, as it is indefenſible in itſelf. All the great ends of the goſpel will be ſufficiently anſwered, if proviſion be made for the credibility of the *principal facts*, ſuch as the reality of the *moral diſcourſes*, and eſpecially of the *miracles*, *death*, and *reſurrection* of Chriſt, as a proof of his divine miſſion, and a confirmation of our faith in the aſſurances he has given us with reſpect to a *general reſurrection*, and his ſecond coming to *judge the world, and to reward all men according to their works*. And it is certainly ſufficient to produce this belief, that a competent number of perſons, having ſufficient opportunity of obſerving and diſtinguiſhing the facts, atteſt the truth of them, and that the ſubſequent

hiſtory

hiſtory ſhould ſhow that the publication of theſe facts produced ſuch an effect upon the minds and conduct of thoſe to whom they were properly propoſed, as might be expected from the conſideration of their characters and circumſtances. But the credibility of ſuch leading facts as thoſe above mentioned will not be affected by any difference that may be obſerved in the goſpel hiſtorians, with reſpect to leſſer circumſtances attending them.

Now it ſeems to have been the plan of divine providence, never to provide *miracles* where *natural cauſes* were ſufficient to procure the deſired effect. And certainly *twelve perſons* expreſsly choſen to attend our Lord, during the whole of his public miniſtry, in order to be witneſſes of his life, diſcourſes, death, and reſurrection, beſides the innumerable multitudes that muſt neceſſarily have been witneſſes to many of them, without any expreſs appointment, were *naturally* ſufficient to enſure the credibility of all the great events above mentioned. No other hiſtory is attended with any evidence that can be compared with that of the goſpel; and, admitting the goſpel hiſtory, on account of its greater importance, to require a ſtronger evidence, ſtill nothing can be neceſſary but a ſtronger evidence *of the ſame kind*, or human teſtimony more abundant, and more favourably circumſtanced.

Admitting that, if the whole credibily of the goſpel hiſtory, as we receive it, reſted on *divine*, independent of *human* teſtimony, ſomething might be gained, it is evident that we *now* receive the goſpel hiſtory on the faith of human teſtimony only. For the early *tranſcribers* of the goſpels were no more inſpired than our *printers;* and in the courſe of time that has elapſed from the firſt promulgation of chriſtianity to the preſent age, copies of the goſpel have been ſo often tranſmitted from one to another, that a ſucceſſion of human authorities ſo great as to

exceed all computation, muſt have intervened ſince the firſt writing of the goſpels to their coming into our hands. Since, therefore, divine providence has thought proper to intruſt this valuable depoſit in human hands for ſo many centuries, how can it be thought inconſiſtent with the ſame plan, to convey it to us in a ſimilar manner from the very beginning; the apoſtles being naturally as capable of relating and writing an account of what they heard and ſaw, as other perſons could be to copy the account after them.

I own I can ſee no meaning, or *conſiſtency*, in the appointment of *witneſſes* to accompany our Lord, in order to tranſmit to poſterity an authentic and credible account of his life, doctrine, and miracles, if, after all, it was the intention of the divine being to ſuperſede this teſtimony, by *books* bearing ſufficient marks of *ſupernatural inſpiration*. In reality, one ſingle book, the divine inſpiration of which was fully proved, would render all other evidence ſuperfluous.

It is objected to theſe arguments, that if we once ſuppoſe that the evangeliſts may not be abſolutely depended upon, with reſpect to any particulars in their hiſtory, they cannot be depended upon at all. But if there was any real foundation for this objection, we ſhould give up all faith in hiſtory. For there is no period in any hiſtory, written by different perſons, but ſeveral events have been differently repreſented; and yet it is not *fact* that our faith in hiſtory is ſhaken by this circumſtance.

To uſe an example: ſome cotemporary hiſtorians ſay that, in the battle of Marſton Moor, prince Rupert commanded in the *right* wing, while others place him in the *left*; and they give a different account of ſeveral incidents in that engagement, depending upon that poſition. But though, on this account, it

ſhould

ſhould not be in our power to determine in which of the wings it was that this general fought, does it therefore follow that there was no battle on Marſton Moor, that the kings forces were not defeated in that battle, or even that the prince did not command in it? This will not be pretended.

In like manner, though it ſhould be found that, according to one evangeliſt, Chriſt purged the temple on the day of his triumphant entry into Jeruſalem, whereas, according to another of them, this was not done till the day after, will it therefore follow that we have no reaſon to believe that he did purge the temple at all? Or, becauſe all the evangeliſts expreſs the inſcription which Pilate put upon the croſs of Chriſt in different words, muſt we conclude that there was no inſcription upon it, or that Chriſt was not crucified at all? And becauſe the Evangeliſts ſeem to have had different ideas of the manner in which the reſurrection of our Lord was announced to the apoſtles, and eſpecially concerning the viſion of angels on that occaſion, will it follow that they were ſo far incompetent witneſſes, that we have no reaſon to believe that there was a reſurrection?

I appeal to any perſon's feelings, whether even the fulleſt conviction of ſuch variations as theſe would tend to produce any incredulity with reſpect to facts of any conſequence, in which all the accounts agree. The moſt perfect faith in all great events will admit of very great latitude with reſpect to ſmaller ones; ſo that there is no occaſion to fix any *boundary* where certain perſuaſion terminates, and where uncertainty begins. In this reſpect the goſpel hiſtory exactly reſembles all other credible hiſtories; and indeed, being equally addreſſed to the feelings of human beings, there can be no reaſon why there ſhould be any difference between them in this reſpect.

It is alledged that there was a particular expreſs promiſe made by our Lord to his apoſtles, that *the ſpirit of truth ſhould lead them into all truth, and bring all things to their remembrance whatever he ſaid unto them*, John xiv. 26. But both the reaſon of the thing, and the fact itſelf, may ſatisfy us, that this promiſe could only reſpect things of conſequence, and probably (as the excellent author of the *Five Letters on Inſpiration* ſuppoſes) ſuch things as the apoſtles were not at that time able fully to comprehend, and therefore were moſt likely to forget. For, with reſpect to *particular expreſſions*, all the evangeliſts report our Lord's diſcourſes with very great variations. And, provided the great *end* of our Lord's commiſſion and doctrines was not injured by thoſe different repreſentation of things, no real harm could ariſe from them, and therefore no valuable end would have been gained by ſuch an interpoſition of divine providence as would have prevented them. Agreeably, therefore, to all that we know, or can infer, concerning the rules of the divine proceeding, no ſuch interpoſition would be granted.

I own that I lay a good deal of ſtreſs upon theſe conſiderations, and think that by giving up the opinion of the inſpiration of the evangeliſts, *as writers*, we gain two very conſiderable advantages; the firſt is that we place the goſpel hiſtory on the ſame unexceptionable footing with other credible hiſtories, reſting on *independent teſtimonies*, in conſequence of their agreement in all things of importance, and appearing to be independent of each other, by their diſagreement in things of no importance. In the ſecond place, we, by this means, diſencumber the evidence of the goſpel hiſtory of many objections, inſignificant indeed, in themſelves, but rendered of the greateſt magnitude, and even abſolutely inſuperable, by our profeſſing to maintain the plenary inſpiration of the ſcriptures. By this means, therefore, we ſecure, in the moſt effectual manner, the evidence of all the important facts in the

goſpel

goſpel hiſtory; and the reſt will either follow of courſe, or their credibility may be ſafely neglected.

For theſe reaſons, I cannot but greatly diſapprove of every plan of a harmony of the goſpels which goes upon the ſuppoſition that thoſe writers were incapable of relating the ſame ſtory with any inconſiſtency in the circumſtances of it, and eſpecially that they all wrote in true chronological order, ſo that we are not at liberty even to tranſpoſe any part of their narratives. The learned Michaelis ſays, in his *Introduction to the ſtudy of the New Teſtament*, p. 210, "Oſiander is at the head "of thoſe who have diſcredited the goſpel hiſtory by their har- "monies. However, he went not ſo far as his ſucceſſors, but "ſometimes departs from his principles." Dr. Macknight has purſued this plan of a harmony to its utmoſt extent; and yet his work ſeems, upon the whole, to have been very well received. But though, for theſe reaſons, I cannot but exceedingly diſapprove of his *harmony*, I think he is often very happy as a *commentator*.

It is hardly neceſſary to obſerve that in what I have advanced above, I am far from denying *all* inſpiration; but only the univerſal and infallible inſpiration of the ſcripture hiſtorians as *writers*. When the prophets, or apoſtles, worked miracles, or delivered prophecies, and other meſſages from God, they muſt have been inſpired. Paul alſo ſeems to ſay, that he received his knowledge of the goſpel, by a perſonal communication from Chriſt after his reſurrection.

2. Other harmoniſts take it for granted that Luke is the moſt orderly and ſtrictly chronological, of all the goſpel hiſtorians, chiefly becauſe, in the beginning of his goſpel, he ſays that, having examined every thing with care, he propoſed to write of them *in order* (καθεξης). But admitting that by this phraſe he really

really meant to expreſs his attention to exact chronological order, it does not follow that he was qualified to execute this deſign with accuracy. Beſides, there is no reaſon to think that he had that idea to the word, becauſe it does not neceſſarily convey that meaning.

To judge by the hiſtory itſelf, it is evident that there are fewer marks of an orderly narrative in the goſpel of Luke than in any of the other three; and his arrangement of the facts is, at the ſame time, the leaſt probable in itſelf, and the leaſt reconcileable to that of the reſt. This will ſufficiently appear by my own obſervations; but much more evidence of this kind than can well be ſtated in writing, muſt, I think, occur to any perſon who ſhall read the goſpel of Luke with attention, and in compariſon with the other goſpels.

With reſpect to myſelf, I muſt acknowledge that the harmony of the goſpels always appeared to me to be a ſubject of great *curioſity* indeed, and even of much *uſe*, and *importance*; but, at the ſame time, of ſo much *difficulty* and *uncertainty*, that I diſpaired of ever ſeeing the undertaking accompliſhed to any purpoſe; till I met with *Mr. Mann's Diſſertations on the times of the birth and the death of Chriſt*. Finding in this treatiſe ſome fundamental errors in all preceding harmonies rectified, and the general *outline* of a quite new and better harmony laid down, I was led to conſider the ſubject with ſome attention, and immediately ſet about the ſcheme of a harmony on his principles; and in the proſecution of this work, I was led to depart from his diſpoſition of many particular events; though a variety of additional arguments occurred to me in ſupport of his general hypotheſis.

If I ſhould be thought to have ſucceeded in this work better than the generality of my predeceſſors, I ſhall attribute it chiefly

to

to the *mechanical methods* I made uſe of in the arrangement of it; which were as follow. I procured two printed copies of the goſpels, and having cancelled one ſide of every ſheet, I cut out all the ſeparate hiſtories, *&c.* in each goſpel; and having a large table appropriated to that uſe, I placed all the correſponding parts oppoſite to each other, and in ſuch an order as the compariſon of them (which, when they were brought ſo near together, was exceedingly eaſy) directed.

In this looſe order the whole harmony lay before me a conſiderable time, in which I kept reviewing it at my leiſure, and changing the places of the ſeveral parts, till I was as well ſatisfied with the arrangement of them as the nature of the caſe would admit. I then fixed the places of all theſe ſeparate papers, by paſting them, in the order in which they lay before me, upon different pieces of paſteboard, carefully numbered, and by this means, alſo, divided into ſections.

When I had done this, I publiſhed *a general view of my Harmony*, with the principal reaſons on which it was founded, in the *Theological Repoſitory*, which I then conducted, that my friends, and the public in general, might form a judgment of it. This was in the years 1769 and 1770; and ſince that time no material objection, that has come to my knowledge, has been made to it. However, preſerving my paſte boards, I have reviewed them occaſionally, and, as it was ſtill not difficult to do it, have tranſpoſed ſome of the parts to what I have thought to be more convenient places.

I will venture to ſay that, by the help of ſuch a mechanical contrivance as this, a perſon of a very moderate capacity, or critical ſkill, will have an advantage over a perſon of the greateſt genius and comprehenſion of mind without it. For, by this means, the things to be compared are brought under the eye at the ſame

time, and may be removed from one ſituation to another without trouble; ſo that every thing may be viewed, to all poſſible advantage, in every light, and nothing can eſcape, perplex, or diſtract the attention. Whereas, when a perſon takes the ſeveral goſpels as they lie in our printed books, he not only loſes *time*, in turning to the parallel paſſages, and in conſidering how they will ſtand in new connections; but, not being able to carry in his mind all the circumſtances that demand his attention at the ſame time, he will be in great danger of being bewildered, and conſequently of forming a haſty judgment, on a confuſed and inadequate view of things. Whether other harmoniſts have had recourſe to any method ſimilar to this of mine I cannot tell; but from the reſult of their labours, I am inclined to think that few of them were poſſeſſed of ſuch an advantage.

That I might not be biaſſed by a regard to any particular hypotheſis, I reſolutely avoided ſo much as looking into any harmony whatever, till I had nearly pleaſed myſelf with my own arrangement; beginning only with Mr. Mann's tranſpoſition of the 5th chapter of John, and neglecting even his outline of an harmony. But when I had done this, I carefully examined all the harmonies that I could meet with, and weighed all the reaſons produced by the writers of them for their diſpoſition of every fact of conſequence. The reſult of this examination will now and then appear in the following *Obſervations*, though I have made as little parade as poſſible of this kind of reading.

There is a very great difference in the manner of *diſpoſing* and *printing* the different harmonies of the goſpel, and each of them may have their peculiar uſes. Mine will alſo be conſiderably different from any other that I have ſeen, and I flatter myſelf it will not be without its advantages. I have printed in *a larger character* what appears to me to be the moſt authen-

tic, and the moſt circumſtantial account of every important incident, collected from all the goſpels promiſcuouſly, placing the parallel accounts in ſeparate columns, printed in a *ſmaller character*. By this means any perſon who would chuſe to read *the whole hiſtory*, without interruption, may confine himſelf to the larger character, having recourſe to the columns, printed in the ſmaller character only when he has occaſion to compare the different accounts of the ſame thing.

The reaſons for my choice of particular hiſtories for the larger character may not always appear at firſt ſight, but I have generally, all other circumſtances being equal, given this preference to the goſpel of John, and in the next place to that of Matthew, before thoſe of Mark and Luke. Where an authority in general is of an inferior kind, I have ſometimes given this preference to it, when the account has been much fuller and more circumſtantial. But more frequently I have followed the beſt authority as far as it would go, and have taken from the inferior ones whatever was wanting to make it complete. In many caſes, however, my choice was nearly balanced, and as the columns are printed, any perſon may pleaſe himſelf with conſidering that as the principal account of any diſcourſe or tranſaction to which he himſelf ſhall give the preference.

N. B. For the uſe of thoſe who will chuſe to read the goſpels in the *original*, this harmony will be printed in Greek. But for the ſake of common readers, the *Obſervations*, and the *Engliſh harmony*, accompanied with *Illuſtrations of the difficult paſſages*, will be ſold without the Greek.

ADVER-

ADVERTISEMENT.

B. C. ſignifies *Before Chriſt*, or before the commencement of the chriſtian æra.

The days diſtinguiſhed by aſteriſms in the *Calendar* are the *Jewiſh Sabbaths*, or our *Saturdays*.

ERRATA.

Page 4. l. 10. read *in which was.*
23. line next but one to the margin, for 535, read 539 *years.*
25. l. 8 from the bottom, read *ſtarved to death.*
59. l. 22. &c. for *Sydon* read *Sidon.*

THE

THE CONTENTS.

SECTION I.

Page

Of the Time of the Birth *of Chriſt.* 1

SECTION II.

Of the Time of the Death *of Chriſt.* 5

SECTION III.

Of Daniel's Prophecy of Seventy Weeks. 12

SECTION IV.

Mr. Lauchlan Taylor's *Obſervations concerning the Length of the Reign of* Xerxes, *from his* Eſſay on ſome Paſſages in the Revelation, *&c. p.* 191, *&c.* 24

SECTION V.

Additional Arguments in Support of the Opinion that Xerxes reigned only eleven Years, and not twenty-one. 31

SECTION VI.

Of the Duration of Chriſt's Miniſtry. 38

SECTION VII.

Remarks on ſome of the Arguments of Mr. Mann, *with Obſervations in Confirmation of them.* 44

SECTION VIII.

Additional Arguments in Support of the Hypotheſis that Chriſt preached only one Year and a few Months. 48

SECTION IX.

Objections to the preceding Hypotheſis conſidered. 52

SECTION X.

The Order of the principal Events in the Goſpel Hiſtory. 63

SECTION XI.

General preliminary Remarks, relating to the Order of the Events in the Goſpel Hiſtory. 70

SECTION XII.

Obſervations on the Order of Events before the Miſſion of the Twelve Apoſtles. 77

§ 1. *Of the Time when John the Baptiſt knew Jeſus.* ib.
§ 2. *Of the Time when Jeſus cured Peter's Wife's Mother.* 78
§ 3. *Of the Time when Jeſus viſited Nazareth.* 79
§ 4. *At what Time Jeſus entered Capernaum.* 81
§ 5. *Of the Call of Peter, &c. to attend Jeſus.* 82
§ 6. *Of the Sermon on the Mount.* 83
§ 7 *Where the Leper was cured.* 84
§ 8. *Of the Time when Matthew was called to attend Jeſus.* ib.
§ 9. *Of the Sabbath on which the Diſciples plucked the Ears of Corn, &c.* 85
§ 10. *Of the Diſcourſe concerning the Sin againſt the Holy Ghoſt.* 86
§ 11. *Of the Time when the Mother and Brethren of Jeſus inquired for him.* ib.
§ 12. *Of the Obſervations concerning the Candle and the Buſhel, &c.* 87
§ 13. *Of what followed the Parable of the Sower.* ib.

SEC-

SECTION XIII.

Observations concerning the Time of the Miſſion of the Twelve. 88

SECTION XIV.

Obſervations on the Order of Events from the Miſſion of the Twelve Apoſtles to Jeſus's triumphant Entry into Jeruſalem. 93

§ 1. *Of the Duration of John's Impriſonment.* ib.

§ 2. *Of the Time when Jeſus pronounced the Woe on the Cities of Galilee.* ib.

§ 3. *Whither the Diſciples went after the feeding of the Five Thouſand.* 94

§ 4. *Of Jeſus's Journey to Jeruſalem at the Feaſt of Pentecoſt.* 95

§ 5. *Of the proper Place for the Incidents mentioned by Luke from ch.* ix. 51, *to* xviii. 14. ib.

§ 6. *Of the Parable of the Muſtard Seed and of the Leaven.* 96

§ 7 *Of the Diſcourſe concerning hating a Man's Father and Mother.* ib.

§ 8. *Of the Diſcourſes delivered beyond Jordan.* 97

§ 9. *Of the Place where the Infants were brought to Jeſus.* ib.

§ 10. *Of the Blind Man cured by Jeſus near Jericho.* 98

§ 11. *Of the Parable concerning the Ten Servants, and the Ten Talents.* ib.

§ 12. *Of the Lamentation of Jeſus over Jeruſalem.* 99

§ 13 *Of the Supper at Bethany.* ib.

SECTION XV.

Obſervations on the Order of Events from the triumphant Entry into Jeruſalem, to the Examination of Jeſus before the High-Prieſts. 104

§ 1. *Of the Purging of the Temple.* ib.

§ 2. *Of the Prophecy concerning the Deſtruction of Jeruſalem.* 106

§ 3. *Of Jeſus's ſaying to the Jews, "Ye ſhall not ſee me till ye ſhall ſay, Bleſſed "is he that cometh in the Name of the Lord."* 107

§ 4.

§ 4 *Of the Introduction of the Greeks to Jesus, &c.* 108
§ 5. *Of the Day of the Passover in the Passion-Week.* ib.
§ 6. *Of the Transactions of the* Wednesday *in the Passion-Week.* 112
§ 7. *Of the Supper at which Jesus washed his Disciples Feet.* 113

SECTION XVI.

Observations on the Order of Events from the Examination of Jesus before the High-Priest, to the Conclusion of the History. 115

§ 1. *Of the Insults which Jesus received at the House of the High-Priest.* ib.
§ 2. *Of the Circumstances attending Peter's Denial of Jesus.* ib.
§ 3. *Of the Circumstances which attended the Resurrection of Jesus.* 117

ADDITIONAL ARTICLES.

§ 1 *Whether Judas Iscariot partook of the Lord's Supper considered.* 121
§ 2. *Of the Time when Jesus foretold Peter's Denial of him.* 124

SECTION XVII.

A Computation of the Time that was necessary for the Purpose of Christ's Ministry. 125

A JEWISH *and* JULIAN CALENDAR *for the Time of the public Ministry of* Christ. 139

A CHRONOLOGICAL TABLE *of* CONSIDERABLE EVENTS, *from the Beginning of the Reign of* Herod *to the Death of* Christ. 153

A MAP of the HOLY LAND

JERUSALEM

Bezetha
Calvary
Bethesda
Antonia
Sepulchre
ACRA
TEMPLE
City of David
Salem
M.
Ophel
M. Moria
Brook KEDRON
Gethsemane
M. of Olives
Road to Bethany
Bethpage
SION
or
Jebus
Siloam
VALLEY OF HINNOM
Jewish Stades
1 2 3

ABILENE
Abila
DAMASCUS
Pharphar R.
SIDON
Anti Libanus
Sareptha
Libanus
TRACHONITIS
Abana R.
Leontes R.
TYRE
Dan
Cæsarea Philippi
Jordan R.
Bostra
ITURÆA
ARABIA
Semechon or Merom
Jordan minor
L.
SUPR. OF THE GENTILES
GALILEE
Saron M.
GAULANITIS INF.
Chorazin
Bethsaida Jul.
Julias
Ptolemais
Cana
Capharnaum
AURANITIS
Carmel
Sepphoris
Gennesat
Kison Tor.
Nazareth
Rama
SEA OF GALILEE
DECAPOLIS
Dalmanutha
Tabor M.
Kison Tor.
Naum
Endor
Tiberias
Magdala
Gadarene
Gadara
Gamala
GAULANITIS SUP.
OR
BASHAN
Megiddo
Hermon M.
Gaulon
Galaad
Cæsarea
Cana R.
Jezrael
Gilboa M.
Pella
33
50
40
30

CÆSAREA
Cana R.
Jezrael
Gilboa M.
Galaad
Pella
Salem
Bethabara
Jaboc Tor.
Ramoth
Samaria
SAMARIA
Jordan
PEREA
BASHAN
M. Ebal
Sichem
Iscarioth
M. Garizim
Gilgal
Philadelphia
vel Rabbath
AMMONITIS
Antipatris
Julias
or Livias
or Betha-
ramptha
Silo
Bethel
Joppa
Lydda
Ephraim
Jericho
HESBON
Nebo M.
Arimathea
Kiriath-jearim
Emmaus
Karnaim
Machærus
M. Olives
Bethany
Gath
JERU
SALEM
Bethpage
Herodium
Herodium
M. Ephrata
Bethlehem
Kedron
Admah
Azotus
Ascalon
Escol Tor.
Zeboim
Hill Country of Judea
PHILISTINES
JUDEA
Soree Tor.
Mamre
Hebron
Kiriath-Sepher
Ziph
DEAD SEA
MOABITIS
Rabbath
Gaza
Madian
Ber-sabee
Desert of Sur
Zared Tor.
Engaddi
Gomorrah
Hagar's Well
Cadesbarnea
Seir M.
Sodom
Zoar
M. Hor.
Long from Ferro.

OBSERVATIONS

ON THE

HARMONY of the EVANGELISTS.

SECTION I.

On the Time of the Birth *of Chriſt.*

THE time of the *birth* of Chriſt is not a ſubject of much importance, becauſe no other very conſiderable event is connected with it; but the time of his *death* is of much moment in chronology, as the dates of many other great events depend upon it. Both of them, however, have, from their relation to the hiſtory of chriſtianity, been the objects of laborious inveſtigations by many critics and chronologers.

Without pretending to have taken ſo much pains with the ſubject as many others (though I have carefully attended to what has been advanced by thoſe who have preceded me in this diſcuſſion) I ſhall briefly recite the ſum of the evidence in favour of thoſe dates to which I am inclined to give the prefe-

rence; which are the year 7 before the commencement of the common chriſtian æra, U.C. 747. P. J. 4707 for the birth of Chriſt, and A. D. 29. U.C. 782. P. J. 4742 for the death of Chriſt.

According to Luke, Chriſt was born at a time when there was a general regiſter, or polling (απογραφη) of the Jewiſh nation by the order of Auguſtus. This the Romans called a *cenſus*, and the Ancyran marbles ſay that Auguſtus took the cenſus of the Romans three times, the firſt time with his colleague Aggripa, in the year correſponding to 28 B.C. the ſecond in the year 8 B.C. in the conſulſhip of *Cenſorinus* and *Aſinius*, as Lipſius and others explain it; and the third time with Tiberius, in the year 14 after Chriſt.

The ſecond of theſe cenſus's being the only one for our preſent purpoſe, it is evident that our Lord could not have been born before the year 8 B.C. The laſt cenſus is evidently out of the queſtion, becauſe, according to Matthew, our Lord was born before the death of King Herod.

This cenſus was taken by Quirinius, who was afterwards governor of Syria; but at a time when Sentius Saturninus was governor of that province. For this we have the teſtimony of Tertullian, who appeals to the records of the Roman empire. His words are, *Sed et cenſus conſtat actos ſub Auguſto, per Sentium Saturninum, apud quos genus ejus inquirere potuiſſent.* As this Quirinius afterwards took another cenſus of Judea, *viz.* upon the death of Archelaus, Luke diſtinguiſhes the two, by calling this the *firſt cenſus that was taken by this governor*, as Dr. Lardner, with great probability, renders the paſſage; αυτη η απογραφη πρωτη εγενετο ηγεμονευοντος της Συριας Κυρηνιυ. Luke ii. 2.

As

As this cenſus was taken at Rome, in the year 8 B. C. it ſeems probable that it was not taken in the diſtant provinces till the year 7 B. C. And for this another reaſon will be ſuggeſted preſently.

The birth of Chriſt could not be *later* than this date, viz. 7 B. C. becauſe, as is inferred from ſome Syrian coins, produced by Cardinal Noris, Varus, who ſucceeded Saturninus, was governor of Syria the year following. See *Mann's Diſſertations*, p. 64.

It was the general opinion of the chriſtian Fathers that Chriſt was born when all the world was at peace, which was the caſe in the year 8 B. C. and Oroſius ſays that the temple of Janus continued ſhut (*i. e.* that the peace laſted) twelve years. Now Auguſtus, who was proclaimed Emperor upon every victory, was proclaimed Emperor the fifteenth time twelve years after this date, ſo that it is probable that this peace had commenced with that year. See *Magnan*.

It is thought probable, from many circumſtances (for which ſee Mann and Magnan) that the Magi viſited Judea in the year 6 B. C.; and as Herod's order for the execution of the infants comprehended thoſe from two years old and under, it may be preſumed that this tyrant, in order to make ſure of his victim, would take in a year more than was abſolutely neceſſary; and on this account it is more probable that the year 7 B. C. is the true date of the birth of Chriſt, than the year 8 B. C.

It has been pretty ſufficiently proved by Dr. Lardner and Magnan, that Herod died in the year 4 before Chriſt. This is alſo inferred from the computation of an eclipſe of the moon, which Joſephus ſays (Ant. Lib. 17, cap. 8) happened in Herod's laſt illneſs, and which has been found to have been

on the 13th of March in this year. Upon this event Chriſt returned from Egypt, and there is a tradition that he ſtayed there two years; which, allowing for the journey, the viſit of the Magi, and other circumſtances, almoſt fixes the date to the year 7 B. C.

Luke ſays that when Chriſt was baptized he was *about* (ωσει) *thirty years of age;* but as this is by no means a definite expreſſion, it will agree well enough with his baptiſm falling on the year 28, as he would then be thirty-five.

The *time of the year* in which the courſe of Abia, of which Zacharias was, affords a *datum* for the time of the conception of John the Baptiſt, and conſequently for the birth of Chriſt. From the time of David, the prieſts were divided into twenty-four courſes, to attend the ſervice of the temple in their turns, each ſerving a week at a time. After the return from Babylon the number of courſes was ſtill twenty-four; and the temple being ſet on fire in the courſe of Joiarib, in the month *Ab*, or Auguſt, according to Joſephus, Mr. Whiſton (ſee his *Harmony*, p. 158) computes that the courſe of Abia fell in September. Concluding, therefore, that John the Baptiſt was conceived in the beginning of September, he ſuppoſes that our Saviour muſt have been born about the latter end of October in the year following. For as ſoon as Elizabeth had conceived ſhe hid herſelf five Jewiſh months, and immediately after that, or in the beginning of the ſixth month, the Virgin Mary conceived Chriſt. This muſt have been about the end of January, and nine months afterwards, *viz.* the latter end of October, in the ſame year, it is moſt probable that he was born.

THAT

SECTION II.

On the Time of the Death *of Chriſt.*

THAT Chriſt died in the year 29, when the two *Gemini* were conſuls, is ſo expreſsly aſſerted by ſeveral of the antient fathers, perſons who lived neareſt to the time of Chriſt, and who were under no imaginable biaſs to depart from the truth, that I do not ſee how it can well be called in queſtion; eſpecially as this date is ſufficiently conſiſtent with every other criterion by which it can be determined. I ſhall briefly recite this evidence chiefly from Mr. Le Clerc, to whoſe firſt diſſertation, ſubjoined to his *Harmony*, I refer my reader for the words of the originals.

Clemens Alexandrinus ſays that Chriſt ſuffered in the 15th year of Tiberius, forty-two years and three months before the deſtruction of Jeruſalem. Now Auguſtus dying in Auguſt, A. D. 14, the remainder of that year may be aſcribed either to him, or to Tiberius; and therefore the ſame year may, by different perſons, be called the 15th or the 16th of Tiberius.

Julius Africanus alſo ſays that Chriſt ſuffered in the 15th year of Tiberius.

Origen evidently had the ſame opinion with Clemens Alexandrinus, as may be inferred from his ſaying, after him, that Chriſt was crucified forty-two years before the deſtruction of Jeruſalem.

Tertullian

Tertullian is more expreſs; ſaying that Chriſt ſuffered in the 15th year of Tiberius, Rubellius Geminus, and Fuſius Geminus being conſuls, before the 7th (in ſome copies the 10th, in others the 17th) of the calends of April, and in another place after the 10th of the calends of April.

Some of the primitive chriſtians were ſo fully perſuaded that Chriſt ſuffered on the 8th of the calends of April, *i. e.* on the 25th of March, that they would always keep their Eaſter on that day. See *Walch's explanation of the decree of the council of Nice, concerning the time of keeping Eaſter. Novi Commentarii Gottengenſis, vol.* 1. *p.* 36. This agreeing with Tertullian, leads us to imagine that thoſe chriſtians, whoever they were, had the ſame opinion with him concerning the year of the paſſion.

Laſtly, Sulpicius Severus ſays that Chriſt ſuffered when Fuſius Geminus, and Rubellius Geminus were conſuls.

As this evidence ſtands uncontradicted by any thing in antiquity, I do not ſee how any perſon at this day can reaſonably object to it.

What may be principally alledged againſt this date is, that, according to the rules for fixing Eaſter, the paſſover will not fall on a Friday for that year. But in this ſeveral things are taken for granted, and eſpecially that the Jews computed preciſely as we do, and with the ſame exactneſs; neither of which is at all probable. The modern Jews give very different accounts of the cuſtom of thoſe antient times in this reſpect, and certainly no exact rule can be deduced from what Joſephus or Philo ſay on this ſubject.

Joſephus ſays that the paſſover was to be kept on the 14th day of the month Niſan, *according to the moon*, (κατα σεληνην). But

But from this nothing can be inferred but that the Jewiſh year was a *lunar* one; and notwithſtanding this, it might be regulated by a very inaccurate cycle.

Philo ſays that the feaſt of paſſover was to be kept on the 14th of Niſan, *when the moon's orb would be near to being full* (μελλονϛ⊙ τȣ σεληνιακȣ κυκλȣ γενεσθαι πλησιφαȣς) but this admits of its being a little before, though perhaps not a little after, the full moon. *Mann's Diſſertation*, p. 195.

Nay it may, I think, be inferred from this writer's expreſſing himſelf in this manner, that the antient Jewiſh rule for fixing the time of paſſover was not what it is now generally ſuppoſed to have been, *viz.* that it was always *on the very day of the full moon*. Had this been their invariable rule, he could never have ſaid that it fell on a day when the moon was only *near* to being full. It is evident from this that the Jews made uſe of a method which admitted of ſome latitude in this reſpect, and how much we cannot tell.

It is even certain, from the facts that may be collected from the controverſy concerning the time of keeping Eaſter in the chriſtian Church, that the Jews did not obſerve the equinox, that even the Latins, for ſeveral centuries, celebrated Eaſter in ſuch a manner that the full moon which regulated it was ſometimes before the equinox, that the preſent rule of fixing it, ſo that it is always *after* the equinox, was only contrived by Dionyſius Alexandrinus in the third century, after the example of ſome Jews only; and that the Jews in general were not exact in obſerving the equinox till the fourth century. For the proof of theſe particulars I refer to the diſſertation of the learned Mr. Walch above mentioned in the *Novi Commentarii Societatis Gottingenſis*, p. 10.

Some

Some have contended that the Jews determined the beginning of every month by the actual obſervation of the new moon. But this is an opinion that I think has been ſufficiently confuted by Mr. Mann. See his *Diſſertation*, p. 192.

The oldeſt writer who has given us any account of the Jewiſh method of fixing the time of paſſover is Epiphanius, and Mr. Le Clerc informs us that, according to a cycle compoſed from this writer, partly by Kepler, and partly by Petavius, the paſſover of the year 29 fell on the 25th of March, which, Mr. Le Clerc ſays, was a Thurſday. But Mr. Ferguſon's tables make it to have been a Friday. Otherwiſe, this computation would, in my opinion, correſpond to the account of the Evangeliſts. Whereas Mr. Mann and moſt others, who aſſign different dates to this event, and obſerve the preſent methods of fixing the time of Eaſter, all ſuppoſe the paſſover of the year of crucifixion to have been on a Friday.

I find, that the full moon of the year 29 B.C. fell on the 18th of March, ſo that according to the opinion adopted by Mr. Le Clerc, the paſſover muſt have been almoſt a whole week after the full moon; and though it is impoſſible to ſay that the old Jewiſh cycle was more exact than this, it muſt be acknowledged not to be very probable. And yet the evidence of Tertullian, and thoſe primitive chriſtians above mentioned, who kept their *Eaſter* on the 25th of March, is in favour of the latter of theſe two weeks, viz. before the 7th of the calends of April, *i. e.* before the 26th of March, and after the 10th of the calends, *i. e.* 23d of March. And a council aſſembled at Cæſarea in Paleſtine upon the queſtion of keeping Eaſter, in 195, ſay that the crucifixion was on the 11th of the calends of April or the 22d of March. See Mann, p. 205. Now the Friday in that week was on the 25th of March. And though we may preſume that, in general, the Jews, as well as other nations, whoſe year

was

was luni-ſolar, began their months about the time of new moon (ſo that the full moon would fall about the 15th day) it is plain from Reland's *Jewiſh Antiquities*, that the Jews did not obſerve this rule with any ſtrictneſs; for then their months would always have been alternately of 29 and 30 days. Whereas, according to his account of their calendar, p. 244, they had ſometimes 8 months of 30 days, with 4 of 29; and ſometimes 8 of 29 days, with 4 of 30; or with any intermediate proportion. Now this is inconſiſtent with their beginning every month with a new moon, and how far they might depart from that rule, one way or the other, we cannot tell.

If, rejecting the rule deduced from Epiphanius, we keep to the preſent rule, which never admits of the paſſover to have fallen a ſingle day before the equinox, we muſt carry the paſſover of this year to the 17th of April, which is expreſsly contrary to all the evidence of Tertullian and of the council.

It is remarkable enough, however, that it is only taking the week before this, in the ſame month, and the day of full moon itſelf falls on a Friday. For the 18th of March was on that day of the week, and only two days before the equinox. And who can ſay that the Jewiſh cycle might not admit of the paſſover being fixed ſo near the equinox as two days before it, as well as ſome time after it; eſpecially conſidering that the Jews of thoſe times did not obſerve the equinox; no purpoſe of theirs requiring ſuch exactneſs? For thoſe, therefore, who will have the paſſover of the week of crucifixion to have fallen on a Friday, I ſhould think this year to be ſufficiently for their purpoſe. They who, with myſelf, prefer the Thurſday, may take the ſame week, ſuppoſing that the 14th day of the month might fall one day before the full moon; which, according to Reland's account of the Jewiſh calendar, was very poſſible; and if the Jews had any regard to the benefit of *moonlight*, they would chuſe a day

before the full moon, *viz.* the Thurſday in that week, rather than five days after. Inclining to this hypotheſis, on account of the full moon falling nearer to the middle of the month, I drew out the Jewiſh and Roman calendars for the time of Chriſt's miniſtry according to it, which was eaſily done by allowing ſeven of the Jewiſh months in that year to have been *defective*, or to have conſiſted of no more than 29 days; and according to Reland they had ſometimes eight ſuch months in the year.

Accordingly, in that calendar which I have annexed, I have made the 14th of Niſan in the year 29 to correſpond to the 17th of March. But the 14th of Niſan may be made to coincide with the 18th of March (to ſuit the opinion of thoſe who ſuppoſe the paſſover in the week of crucifixion to have been on a Friday) by only making one leſs defective month in the year.

Several perſons who have endeavoured to fix the time of the death of Chriſt, have availed themſelves of what the Jews obſerved to our Saviour at the time that he was purging the temple, *viz.* that *it had been* 46 *years in building* or, as it may be rendered, that it had been built (ωκοδομηθη) 46 years, John ii. 20. The computations relating to this queſtion have been made ſo variouſly, and the facts referred to have ſo much uncertainty attending them, that I own it affords no ſufficient argument for any particular date of the tranſaction. I ſhall ſubjoin, however, what Mr. Whiſton ſays upon the ſubject, and it will be allowed to have ſomewhat more weight, as this writer aſſigns a much later date for the death of Chriſt than I do, ſuppoſing the temple to have been cleanſed at a preceding paſſover.

" Joſephus aſſures us that the ναος, or temple, was begun in
" the eighteenth year of the reign of Herod (which in ſuch caſes
" he always reckons from the death of Antigonus) and that it
" continued for a year and ſix months, and then was finiſhed.
" Now from theſe circumſtances we may certainly find the year

" we

" we inquire for. Antigonus was ſlain about July, A. P. J. " 4677; and ſo Herod's eighteenth year muſt begin about July, " 4694, and continue till July, 4695. Let us ſuppoſe the tem- " ple begun about the feaſt of tabernacles in this eighteenth year " Tiſri, 4694. Add a year and ſix months, the ſpace in which " it was building, and it will appear to have been finiſhed at the " paſſover Niſan, 4696. From this paſſover let us count 46 " years, and this will bring us to the paſſover we inquire for, " Niſan 4742, which is A. D. 29." Whiſton's *Harmony*, 144.

I have carefully conſidered all Dr. Whitby's objections to this computation of Mr. Whiſton (*Paraphraſe*, vol. 1. p. 497) and think them to be of no weight, eſpecially that on which he lays the greateſt ſtreſs, *viz.* that the outer buildings were erected before the proper temple (ναος) which was built by the prieſts. I infer from the paſſage that he himſelf quotes from Joſephus, that though Herod was eight years in completing the buildings which he ſuperintended, the prieſts, who began at the ſame time, finiſhed their part in one year and ſix months. I am ſtill more ſurpriſed that ſuch a critic as Dr. Whitby ſhould ſay, as a reaſon why Herod muſt be ſuppoſed to have finiſhed his undertaking firſt, that " the Jews would not ſuffer themſelves to be " deprived of the benefit of their ſacrifices for nine years and " an half, as they muſt have done, if the temple of the prieſts " had not been ſtanding, and had not been dedicated till that " time"; when it is evident from Ezra iii. 3. that the Jews erected their altar, and ſacrificed according to the law, immediately upon their return from the captivity, in the reign of Cyrus; though the temple was not built till the reign of Darius. Undoubtedly, therefore, there was no interruption of ſacrifices on account of this building of the temple by Herod.

SECTION III.

Of Daniel's Prophecy of Seventy Weeks.

ALMOST all perſons, I believe, who have attempted to aſcertain the time of the birth, or of the death of Chriſt, have thought it neceſſary to make their hypotheſes ſuit with the famous prophecy of Daniel concerning the *ſeventy weeks*, and I ſhall not be ſingular in ſuppoſing that their determination in favour of this or that time might be more or leſs biaſſed by their interpretation of that prophecy.

For my own part, I can truly ſay that I always conſidered that prophecy as very obſcure, on account of the uncertainty both of the *true reading*, and of the *interpretation*; and more eſpecially after I had read the diſſertation of the celebrated Mr. Michaelis upon it; according to which it can be of no uſe at all for determining the dates above mentioned. I had, therefore, fixed upon the dates I have ſuppoſed for the birth and death of Chriſt upon *hiſtorical conſiderations* only, without the leaſt regard to this prophecy; and in this publication I had no deſign to make any uſe of it at all, till I met with *Mr. Blayney's Diſſertation* upon that ſubject. This I peruſed with great ſatisfaction. For, though I ſtill think there are ſeveral paſſages in the prophecy which will admit of farther illuſtration, and I cannot approve of his verſion in all reſpects, this excellent critic appears to me to have thrown great light upon it. He, therefore, drew my attention more particularly to the ſubject, after I had not only completely ſettled my plan of the Harmony, but even compoſed the whole of the preceding ſection.

In

In this ſtate of mind, it was certainly natural to endeavour to find ſuch an interpretation of the prophecy as would agree with thoſe dates, which hiſtorical conſiderations had induced me to fix upon. As I frankly acknowledge theſe views, and that I ſhould never have thought of the following interpretation of this famous prophecy, unleſs I had previouſly fixed the dates which I ſuppoſe to be referred to in it, the reader will make what allowance he thinks proper for this biaſs.

Mr. Blayney's tranſlation of the whole prophecy is as follows, p. 67.

" Seventy, ſeventy years of reſt (or deſolation) have been " upon thy people, and upon thy holy city, to check the " revolt, and to put an end to ſins, and to make atonement " for iniquity, and to bring again the righteouſneſs of antient " times, and to ſeal (that is, authenticate) the divine oracle, and " the prophet, and to anoint (that is, ſanctify anew) the " moſt holy things.

" And thou ſhalt know and underſtand, that from the going " forth of a decree to rebuild Jeruſalem unto the Meſſiah the " prince, ſhall be ſeventy and ſeven weeks, and threeſcore and " two years; it ſhall be rebuilt, ſtill enlarging itſelf, and becom- " ing more and more conſiderable, even amidſt times of diſtreſs.

" And after the times ſeventy-ſeven and threeſcore and two, " Meſſiah ſhall cut off from belonging to him both the city " and the ſanctuary; the prince that ſhall come ſhall deſtroy " the people; and the cutting off thereof ſhall be with a flood: " (that is a hoſtile invaſion) and unto the end of a war, carried " on with rapidity, ſhall be deſolations.

" But

" But he ſhall confirm a covenant (or make a firm covenant)
" with many for one week; and in the midſt of the week he
" ſhall cauſe the ſacrifice and meat offering to ceaſe; and the
" abomination of deſolation ſhall be upon the border; (that is,
" encompaſſing and preſſing cloſe upon the city and the temple)
" and an utter end, even a ſpeedy one, (or, even until an utter
" end, and that a ſpeedy one) ſhall be poured upon the deſo-
" lated."

This tranſlation I very much approve in general, but I take the liberty to differ from the excellent author in ſome parts of it, as well as in his *interpretation* of it.

The capital advantage of Mr. Blayney's interpretation conſiſts in his ſuppoſing that the firſt part of the Angel's addreſs to Daniel referred to the ſeventy years captivity, and that they are not any part of the prophecy, as all other interpreters have imagined. But for this purpoſe he had no occaſion to make the word נחתך a ſubſtantive, and tranſlate it *reſt*, for which he has by no means, as I think, advanced ſufficient reaſons. It appears to me more natural to tranſlate that word as it is done in our verſion, and moſt of the antient ones, *viz. determined*, or *marked out*. But the *ſenſe* that Mr. Blayney affixes to this clauſe is ſufficiently juſtified by a regard to the ſubject of Daniel's prayer and anxiety which preceded this remarkable viſion.

Daniel ſays (Chap. ix. 2.) that in the year in which he had this viſion, which was *the firſt of Darius the Mede, he had underſtood by books the number of the years whereof the word of the Lord came unto Jeremiah the prophet, that he would accompliſh ſeventy years in the deſolations of Jeruſalem;* and after a confeſſion of the ſins of his people he intreats v. 16, 17, that God would *turn away his fury from the city Jeruſalem*, and that he would *cauſe his face to ſhine upon the ſanctuary which was deſolate.* Whilſt he was yet ſpeaking the angel accoſts him; and referring,

ring, with the greateſt propriety, to the ſubject of his prayer, informs him that the ſeventy years deſolation of Jeruſalem, which had been the ſubject of his thoughts, muſt be fulfilled, to puniſh his people for their ſins, to bring them back to the piety of their anceſtors, and to verify the prophecy of Jeremiah; and till that period, which was abſolutely determined in the decree of God, the ſanctuary muſt continue to lie deſolate: but that from that period other more favourable events, the ſubject of the enſuing prophecy, would take place.

In his interpretation Mr. Blayney ſuppoſes the ſeventy years of reſt, or deſolation, to have been paſt about the time of the viſion, *viz.* 536 B.C. and from that year, which was the ſame in which the Babylonian empire was overthrown by Cyrus, he dates the ſeventy-ſeven weeks, or 539 years to the birth of Chriſt: for thus he interprets the expreſſion, *to Meſſiah the prince*. He places this event four years before the chriſtian æra, and from this he dates the 62 years, to terminate at the commencement of the Jewiſh war in 66, or the ſecond coming of Chriſt, to the deſtruction of Jeruſalem. And in the middle of the laſt week of this period, or between the years 66 and 73, the daily ſacrifice ceaſed in the temple, a little before the final deſtruction of it.

To prepare the way for my interpretation, I would beg leave to divide the ſentence in the ſecond paragraph of Mr. Blayney's tranſlation in a manner different from his; but I flatter myſelf that, independent of any particular interpretation, it will be thought more natural, eſpecially as it gives a date to an event mentioned immediately afterwards, which, according to Mr. Blayney, has no date at all. Inſtead therefore of reading as he does, that "from the decree to rebuild Jeruſalem unto the "Meſſiah the prince ſhall be ſeventy and ſeven weeks and three-"ſcore and two years," I would connect this latter term of

years

years with the following ſentence; reading thus, *and in three-ſcore and two years it ſhall be rebuilt, &c.* As to the inſertion of the particle *in* before a noun of number, I think it requires no apology, as in all languages particles of that import are frequently underſtood.

Farther, it appears to me that the mere *birth* of Chriſt, which produced no change in the face of the world, was not of itſelf of ſufficient conſequence to be announced, in this prophecy, in the manner that Mr. Blayney (and indeed almoſt every other interpreter) ſuppoſes. I therefore think that the period diſtinguiſhed in this very particular manner, *unto the Meſſiah the prince,* refers to our Lord's entering upon his office of *public inſtructor,* the time in which his *divine commiſſion,* and *princely power,* his appearing *in the form of God,* and eſpecially his being *declared to be the ſon of God with power by the reſurrection from the dead* actually took place. This was a period reſpecting the Meſſiah which was certainly diſtinguiſhed in the annals of providence in the moſt illuſtrious manner; being, without all diſpute, the moſt important period from the beginning of the world to the final conſummation of all things.

Now from this moſt remarkable year 29, there were exactly 77 weeks of years, or 539 years, to the year 510 B.C. in which, and not before, by the order of Darius Hyſtaſpes, the decree of Cyrus, empowering the Jews to return to their country and rebuild the temple, was actually executed. This therefore appears to me to be a more important æra in the Jewiſh hiſtory than that of the decree of Cyrus. Under Cyrus there was a mere order, but under Darius the ſame order renewed, attended with ſufficient power to carry it into execution.

Beſides, it is to be obſerved, that the prophecy leaves us at liberty to fix upon *any decree,* that was made for this purpoſe, and

and therefore Mr. Blayney, with great propriety, renders it, *and from* a *decree*.

That the term of the 70 years captivity was expired at the time of the viſion, as Mr. Blayney's tranſlation implies, cannot be ſtrictly true; for the Jews were then at Babylon, and there was not even a decree in their favour till the reign of Cyrus, which ſucceeded that of Darius the Mede, in the very firſt year of which was this viſion. There is, therefore, on this account, a peculiar propriety in the old tranſlation of the word נחתך *are determined* or decreed, and therefore muſt have their accompliſhment.

I alſo ſee no neceſſity to ſuppoſe that the words *reſtore* and *rebuild*, ſhould be underſtood literally, of the rebuilding the walls of the town, but figuratively, as they are frequently applied, meaning the reſtoration of the civil polity of the Jewiſh nation. Beſides, the words may be applied to the actual building of the *temple* at Jeruſalem, which was accompliſhed under Darius Hyſtaſpes only; and this was an event of much more importance than the walls of the city: and from this building of the temple, the *paſſover*, which was the moſt important of all the Jewiſh feaſts, and the rule for all the reſt, began to be celebrated, after the interruption occaſioned by the Babyloniſh captivity. See Ezra vi. 9.

It may alſo be ſaid that, in computing the proper time of the return of the Jews from the Babyloniſh captivity, ſome account ought to be taken of the ſecond return under Ezra, in the ſeventh year of Artaxerxes, that is in 458, or rather 448 B.C. and if ſo, the mean date of the return will fall ſomewhere between the return under Cyrus and that under Artaxerxes, and therefore may conveniently enough be fixed for the reign of Darius.

It is worthy of particular conſideration, that, according to the tenor of this famous prophecy, the commencement of the period of ſeventy-ſeven weeks coincides with the expiration of the leſſer period of ſeventy years of deſolation; and if theſe commence, as any perſon would naturally imagine, at the deſtruction of Jeruſalem by Nebuchadnezzar, when only an end was put to the civil and eccleſiaſtical polity of the Jews, the termination falls preciſely on the date of the edict of Darius, the former happening in the year 580 B.C. and the latter in the year 510.

To date the commencement of the ſeventy years captivity from the reign of Jehoiakim, when it took place only very partially, and when the temple was ſtanding, all the forms of the Jewiſh religion kept up, and Jewiſh kings reigning in Jeruſalem ſeveral years after, appears to me to have been adopted too haſtily by moſt, if not all commentators who have written on the ſubject, from not attending to any other date for the expiration of theſe ſeventy years than the mere decree of Cyrus.

I date the ſeventy years captivity from the commencement of the ſiege of Jeruſalem, when the calamities of the Jewiſh nation began, and not from the actual deſtruction of it, which was two years afterwards; but this appears to me ſufficiently near the truth, and as the prophecy is delivered in whole numbers, it cannot but be deemed quite ſufficient that the completion terminate at the neareſt whole number. Indeed no commentators think themſelves abſolutely bound to greater exactneſs.

Beſides the building of the temple was not actually completed, and the edifice dedicated, till the ſeventh year of Darius, or 505 B.C.; ſo that taking the middle between theſe two terms, from 510, when the building was commenced, to 505, (*viz.*)

(*viz.*) 507½ B.C. for the building of the temple, we may date the 70 years captivity from the actual demolition of the temple, and the final deſtruction of Jeruſalem.

That the ſeventy years *captivity*, as it is generally called, or more properly, the ſeventy years *deſolation of Jeruſalem*, and more eſpecially of the temple, did not expire till the reign of Darius Hyſtaſpes, may, I think, with certainty be inferred from Zachariah i. 12. This prophet had a viſion (an account of which is given in this chapter) in the ſecond year of Darius, the very year in which his decree to rebuild the temple at Jeruſalem was made; and in this viſion an angel of the Lord is repreſented as ſaying, *O Lord of hoſts, how long wilt thou not have mercy on Jeruſalem, and on the cities of Judah, againſt which thou haſt had indignation theſe threeſcore and ten years?* I cannot help thinking this to be deciſive in favour of the ſeventy years captivity, or deſolation, having terminated in the reign of Darius Hyſtaſpes, and conſequently of their having commenced at the deſtruction of Jeruſalem by Nebuchadnezzar; and therefore that it is from the decree of Darius that we are to date whatever is foretold in this famous prophecy of Daniel.

In the preceding computation I ſuppoſe an error of ten years in the time alloted by all chronologers to the reign of Xerxes. But this I think has been ſufficiently proved by Mr. Lauchlan Taylor, in his *Eſſay on the Revelation, viz.* that in reality, he did not reign more than eleven years, though the canon of Ptolemy gives him twenty one. This appears to me to be a diſcovery of ſo much conſequence in chronology, and eſpecially for the interpretation of prophecy, that I ſhall ſubjoin all that he has ſaid upon this ſubject in a diſtinct ſection; and I am the more induced to do this, as I believe Mr. Taylor's book is not much known in England.

I alſo think there is a pretty plauſible ground for dating the 62 years, after which the city ſhould be rebuilt, from the decree of Darius in 510 B.C. when I find, in Prideaux's tables, that from this time to the actual rebuilding of the city under Nehemiah in 445 B.C. there is 65 years (allowing for the error above mentioned in the intervening reign of Xerxes), and aſſuming the middle date for the rebuilding of the temple above mentioned, this period will be exactly 62 years; the difference at leaſt not exceeding half a year.

Inſtead of ſuppoſing, with Mr. Blayney, and moſt others, that the time when the Meſſiah ſhould cut off the city and ſanctuary is to be dated from the *commencement* of the Jewiſh war, in the year 66, I ſuppoſe the *completion* of it to be intended in the prophecy, or the year 73; and it is remarkable enough that from the time of this viſion, in the firſt year of the reign of Darius the Mede (which immediately ſucceeded the taking of Babylon by the Medes and Perſians) and which correſponds to the year 538, or with the correction above mentioned 528 B.C. to this date, were exactly 77 weeks of years, and 62 ſingle years, or 601 years. And it is obſervable that in this part of the prophecy theſe periods of years, which are repeated from the preceding part of the prophecy, are not ſaid to commence from the æra of the decree to rebuild Jeruſalem. It is only ſaid that *after the times* 77 *and* 62 *Meſſiah ſhall cut off, &c.* Theſe two periods, and not a different one, comprehending them both, was probably made uſe of for the eaſier recollection of them on account of the ſame numbers having been uſed juſt before, though commencing from a different date.

The laſt week I make to be the very ſame with Mr. Blayney, ſuppoſing the termination of it to be in the year 73, and that in the middle of this week the Meſſiah did actually

cauſe

cauſe the ſacrifice and meat offering to ceaſe, by the deſtruction of the temple at Jeruſalem.

For greater diſtinctneſs, I ſhall ſubjoin a ſhort paraphraſe of this prophecy, with my interpretation intermixed with it.

Seventy, I ſay, ſeventy years of deſolation, commencing at the deſtruction of Jeruſalem and of the temple by Nebuchadnezzar, and ending at the rebuilding of the temple under Darius, are decreed upon thy people, and upon thy holy city, to check the revolt, to bring again the righteouſneſs of antient times, and to fulfil the prophecy of Jeremiah. Till this period be expired, the ſanctuary muſt continue to lie deſolate.

And thou ſhalt know and underſtand, that from the going forth of this decree of Darius to reſtore Jeruſalem, unto the time that the Meſſiah ſhall appear in his princely power, with his commiſſion from God, to preach the glad tidings of the goſpel, ſhall be 77 weeks of years, or 539 years; but that after threeſcore and two years from the ſame decree, the city itſelf ſhall be actually rebuilt, with its walls and gates; and it ſhall enlarge itſelf, and become more and more conſiderable even amidſt times of diſtreſs.

Alſo, after the ſame periods of years which have been juſt mentioned, *viz.* 77 weeks of years, and 62 ſingle years, in all 601 years reckoned from the preſent time, Meſſiah, who on his firſt appearance will be rejected by the Jews, ſhall reject them from being his people, and ſhall have completely cut off both the city and the ſanctuary. And the Romans whom he ſhall employ to execute his juſt vengeance, ſhall deſtroy the people, and this deſtruction ſhall be moſt rapid and complete.

In the laſt week of this whole term, or the laſt ſeven years, preceding the year 73, the Meſſiah ſhall confirm a covenant with many; numbers adhering to his cauſe, and being reſcued by him from impending deſtruction. And in the midſt of this dreadful week, that is, in the year 70, he ſhall cauſe the ſacrifice and meat offering to ceaſe, in the utter deſtruction of the temple and the city; the abomination of deſolation ſhall be in the temple itſelf, and an utter and ſpeedy end will be put to the whole of the Jewiſh conſtitution. See *Michaelis* on this part of the prophecy.

New as this interpretation is, in almoſt all its parts, I hope that, in a ſpeculation of ſo much difficulty, the reader will not reject it on that account. Since the conjectures of learned men relating to this remarkable prophecy have been ſo very different, there is, certainly, leſs reaſon for attaching ourſelves to any one of them, and more reaſon for giving due attention to others.

The reader will pleaſe to take notice that, in the preceding computations, I have made uſe of Prideaux's chronological tables, ſubjoined to his *Connexion*, than which nothing can be more unexceptionable.

For yet greater diſtinctneſs, I ſhall ſubjoin a chronological table of all the dates referred to in the preceding interpretation (corrected by deducting ten years from the reign of Xerxes) and a view of all the periods.

Nebu-

	B.C.			
Nebuchadnezzar beſieges Jeruſalem	580	70 years captivity	77 weeks, or 535 years	77 weeks and 62 years, or 601 years
He deſtroys the city and temple	578			
The commencement of the empire of Darius the Mede, in the year of the viſion	528			
The building of the temple reſumed by order of Darius Hyſtaſpes	510			
The middle term between the commencement and finiſhing of it	507	62 years		
Nehemiah rebuilds the walls of Jeruſalem by order of Artaxerxes	445			
	A.D.			
The year of Chriſt's death	29			
The commencement of the Jewiſh war	66	a week, or 7 years		
The deſtruction of the temple in the middle of the war between 66 and 73	70			
The termination of the war	73			

SECTION

SECTION IV.

Mr. Lauchlan Taylor's *Obſervations concerning the Length of the Reign of* Xerxes, *from his* Eſſay on ſome Paſſages in the Revelation, *&c. p.* 191, *&c.*

" THERE are conſiderable differences among chronologers concerning the length of the reign of Xerxes. Diodorus, and the chronologers who have followed him, affirming that Xerxes reigned twenty years before the reign of his ſon Artaxerxes commenced; whereas Petavius hath offered a proof, from the hiſtories of Herodotus and Thucydides, that Artaxerxes began his reign in the twelfth year of the reign of his father Xerxes, he having been (as he ſuppoſes) then admitted by him into an equal ſhare of the government with himſelf. The authorities upon which Petavius grounds his opinion are, beyond all queſtion, ſuperior to that of Diodorus in point of antiquity; as both the above-mentioned hiſtorians wrote not long after the period in queſtion. Let us therefore examine their writings with the utmoſt accuracy, that we may ſee what light theſe ancient authors throw upon the ſubject."

" Herodotus, who was born in the reign of Xerxes, relates, L. VII. C. 20. that, in the beginning of the fifth year of his reign, Xerxes entered upon his Grecian expedition, by marching his numerous armies towards Sardis, and that he took up his winter quarters there. Conſequently, his paſſage over the Helleſpont, which happened the ſpring following, and the defeat of his navy at Salamis by Themiſtocles, in October

October following, muſt have been in the ſixth year of his reign: and the defeat of his army under the command of Mardonius, by the Lacedemonians and Athenians at the battle of Platea, (which, according to all hiſtorians, happened in the September following) muſt have been in the ſeventh year of his reign. The year following, *viz.* the eight of Xerxes, Thucydides tells us L. 1. S. 94, that the Grecian fleet under the command of Pauſanias the Lacedemonian, invaded Cyprus, and overthrew many cities; that after this expedition, Pauſanias beſieged and took Byzantium, (which muſt have happened the year after the expedition againſt Cyprus, and in the ninth year of Xerxes); that, immediately after this ſucceſs, he entered upon a treaſonable correſpondence with Xerxes; and having for ſome time behaved very haughtily, the confederates accuſed him of affecting a princely dominion: that upon this he was recalled by the Spartans; and, though he was abſolved from the crime of treaſon, yet, that the Spartans would not reſtore him to his former command, but allowed it to be given by the confederates to the Athenian generals. This muſt have happened in the tenth year of Xerxes. He then relates, that although Pauſanias was not intruſted with any public command; yet, that he might be in a condition to effect his treaſonable deſigns, he ſet out in an armed ſhip for Byzantium; but, being driven from thence by the Athenians, he fixed his reſidence about Troy: that the Spartans receiving intelligence of his treaſonable machinations there, ſent one of their officers to bring him home; and that, ſome time after his return, his treachery being fully proved, he was ſtarved death. This (it is highly probable) happened in the eleventh year of Xerxes's reign. Immediately after the diſcovery of the treaſonable practiſes of Pauſanias and his death, the Spartans (as Thucydides relates) accuſed Themiſtocles of being one of his aſſociates, and offered a proof thereof; and that Themiſtocles, not chuſing to ſtand a trial, fled, firſt to Corcyra, afterwards to the king of the Moloſſi, and laſt of all to Epheſus, where, he tells us, Themiſtocles wrote a petition

to the king of Perſia (whom Thucydides expreſsly calls Artaxerxes) and who, as he ſays, began his reign a very little before that time; and conſequently the above accuſation againſt Themiſtocles, and the greateſt part of the time which he ſpent in his flight, appears to have happened in the eleventh and laſt year of Xerxes's reign, and the firſt year of the reign of Artaxerxes."

"Petavius was of opinion, that, after this period, Xerxes reigned for ſeveral years jointly with his ſon Artaxerxes. But, though it muſt be allowed that ſometimes the Babylonian and Perſian kings did admit their ſons into an equal ſhare of the government with themſelves, yet this ſeems only to have been the caſe, when the father had been the firſt king of his family, or when, through the infirmities of old age, they found themſelves incapable to conduct the affairs of government without a partner. Thus Nabopolaſſar, in his old age, admitted his ſon Nebuchadnezzar to the throne before his death; and alſo Darius, in the decline of life, admitted his ſon Xerxes to the ſame honour, that the ſucceſſion in their poſterity might continue without oppoſition, eſpecially as the fathers themſelves had been the firſt kings of their families. But, ſince the ſucceſſion had been eſtabliſhed in the perſon of Xerxes, there appears to have been no reaſon for ſuſpecting that it would be queſtioned with reſpect to his ſon Artaxerxes; and it is evident that Xerxes was not old in the eleventh year of his reign, as he was born after his father aſcended the throne. The learned Petavius (as I formerly obſerved) is of opinion that the flight of Themiſtocles happened in the twelfth year of Xerxes's reign; and that he might reconcile the hiſtory of Thucydides with the annals of Diodorus (who makes Xerxes to have reigned only one year with his father, and twenty without a partner) he ſuppoſes that Artaxerxes had been raiſed to the throne by his father ſeveral years before his father's death."

"It

"It is indeed univerſally agreed that Xerxes was advanced by his father Darius to an equal ſhare of the government with himſelf; but the time when this happened is not certain; and this is not much to be wondered at, ſince it is generally acknowledged, that the firſt Grecian hiſtories were written in the reign of Darius, and conſequently, theſe being compoſed in an age only emerging from ignorance and fable, muſt have been very imperfect. It is rather more probable, as Darius was much advanced in life before his Scythian expedition, that prior to his entering upon it, he raiſed his ſon Xerxes to the throne, that he might maintain the government during his abſence, and that, whatever calamities might befal him in that dangerous war, at ſuch a diſtance from his dominions, he might ſecure the regal power to his deſcendants. His Scythian expedition was finiſhed ſome time before the battle of Marathon, which was faught five years before the death of Darius, according to Herodotus; we may therefore ſuppoſe, for the above reaſons, that Xerxes began to reign nine years before his father's death, and theſe added to his twelve years reign without a partner will make his whole reign to have been twenty-one years (which ſuppoſing them to have been marked in the public regiſters of the empire) might have occaſioned the miſtake of Diodorus. But, whatever there may be in this, yet, as Diodorus lived four hundred years after Thucydides, we ought, in all reaſon, ro prefer the authority of the laſt-mentioned writer, who, as Cornelius Nepos obſerves, lived the neareſt to Themiſtocles of all thoſe who have wrote the hiſtory of theſe times, and was alſo of the ſame city. And it is very obſervable he not only declares that, after Themiſtocles fled to Epheſus, he ſent a petition to Artaxerxes; but, in that petition he claimed the merit of ſignal ſervices which he had done to Xerxes after his defeat at Salamis, without making any appeal to Xerxes himſelf, which he certainly would have done if Xerxes had been alive, and poſſeſſed of an equal ſhare of the government with his ſon. I know, that the annals of the

Athenian Archons, in the Oxford marbles, and thoſe of others, make a much longer time from the defeat of Xerxes to the flight of Themiſtocles; but, as they have been found incorrect in ſeveral inſtances, even by their greateſt admirers, ſo none of theſe authors can be ranked with Thucydides either in reſpect of accuracy or antiquity."

"That Xerxes reigned only eleven years, and that the flight of Themiſtocles happened, moſtly, in the firſt year of Artaxerxes, will alſo be confirmed by the following obſervations."

"1*ſt*, As it is clear from the above, that the battle of Platea was fought in the ſeventh year of Xerxes, ſo Thucydides relates, that, after this defeat of the Medes at Platea, and afterwards in a ſea-fight at Mycale, the Athenians (whoſe city had been deſtroyed before the battle, and who had betaken themſelves to their ſhips) proceeded to the ſiege of Seſtos; and, having taken that city, they paſſed the winter there, and that next ſummer they left the Helleſpont, and, having brought with them their houſehold furniture and goods, which they had conveyed to the neighbouring iſlands, when they were obliged to leave the city, they began a-new to rebuild their houſes; and by the inſtigation, and under the conduct of Themiſtocles, in oppoſition to the remonſtrances of the Spartans, to rebuild the walls of Athens, and to enlarge and fortify their naval harbour at the Pyraeum; which (although Thucydides ſays they were not long in finiſhing them) muſt have taken up probably more than two years. This brings us to the tenth year of Xerxes's reign, when we obſerved formerly, Pauſanias was deprived of the command of the allied fleet, and it was given to the Athenians."

"2*dly*, Thucydides relates, that the command of the fleet being given by the confederates to the Athenians, in order that

that they might profecute the war more fuccefsfully againſt the Perſians, they enacted, with the conſent of their allies, that a tax ſhould be paid by them; and Plutarch affirms, that Themiſtocles was employed to levy theſe taxes, and that he uſed force and great ſeverity in executing that office. This, it would appear, happened in the tenth year of the reign of Xerxes."

"*3dly*, Plutarch further obſerves, that the great power which Themiſtocles had acquired, and the great ſeverity which he had uſed, provoked the jealouſy of his countrymen, and the ill-will of their allies to ſuch a degree, that he was baniſhed Athens, which muſt have happened a little before Pauſanias was brought a ſecond time to trial by the Spartans. And, as it appears from Thucydides, that this trial of Pauſanias continued a long time, we muſt conceive, that it took up the greateſt part, if not the whole, of the eleventh year of the reign of Xerxes. Thucydides alſo affirms that, immediately after the trial and death of Pauſanias, Themiſtocles was accuſed by the Lacedemonians, and that he ſaved himſelf from their perſecutions by a long and dangerous flight."

"The latter part of the above computation is confirmed by what Thucydides obſerves, *L.* 1. *S.* 96, and 98, that after the Athenians had received from their confederates proper ſupplies for the equipment and maintenance of their fleets and armies (which happened, according to the above, in the tenth year of Xerxes) the only two naval expeditions of any conſequence, in which they were engaged before the flight of Themiſtocles, were that againſt the Caryſtians in Eubæa, whom, after ſeveral engagements, they brought to terms, and that againſt Naxos, in which they were employed when Themiſtocles was making his eſcape to Epheſus. The firſt of theſe expeditions muſt have occupied them during the eleventh year of Xerxes's reign; eſpecially if we conſider, that, immediately

ately before this expedition, they had been engaged in plundering the iſland of Scyros, tranſporting the inhabitants, and in planting it with a colony of their own people. And Thucydides relates, that, when Themiſtocles, in his voyage to Epheſus, came in ſight of the Athenian camp in the iſland of Naxos, he was greatly terrified, leſt he ſhould have fallen into their hands. Now, ſince it is evident, that, at this time, the Athenians and their confederates had not conquered that ſmall iſland of Naxos, (which was at no great diſtance from them) we muſt conceive that it was either in the ſpring, or early in the ſummer, that Themiſtocles ſailed by their fleet, and that he arrived at Epheſus ſome time before the end of the month of Auguſt, or the firſt day of the month Thoth; and, as Thucydides affirms, that Themiſtocles, upon his arrival at Epheſus, ſent a letter to the king of Perſia; ſo he expreſsly calls this prince *Artaxerxes*, who, he ſays, was the ſon of Xerxes, and had newly begun to reign. His words are, νεωστι βασιλευοντα, *L.* 1 *S.* 137."

"From all theſe things put together, it is moſt probable, that Themiſtocles ſent his letter before the month Thoth; and conſequently, that Artaxerxes had begun his reign ſome time before that period. Now, as it is well known, that the Chaldean and Egyptian aſtronomers counted the reigns of their kings from the month Thoth; and that when any Prince began his reign, although it had been only a few days before that month began, yet theſe were accounted by them as the firſt year of his reign, and that when the month Thoth was commenced, it was reckoned by them as the beginning of the ſecond year of his reign; ſo we have reaſon to conclude, from every view of the above-mentioned facts, that Xerxes reigned only eleven complete years, and that, according to the chronology of the Egyptians and Chaldeans, the moſt part of that time which was taken up by Themiſtocles in flying from place to place, to avoid the perſecutions of his enemies, is not to be referred to the laſt year of the reign of Xerxes, but to the firſt year of the reign of his ſon Artaxerxes."

SECTION

SECTION V.

Additional Arguments in Support of the Opinion that Xerxes reigned only eleven Years, and not twenty-one.

TO what Mr. Taylor has advanced in ſupport of his opinion that Xerxes reigned only eleven years, and againſt Artaxerxes having been aſſociated in the empire with him during the ten laſt years of his reign, according to Petavius, I would add,

Firſt, that it appears from the hiſtory of Perſia at the death of Xerxes, who was aſſaſſinated by Artabanus, that Artaxerxes was at that time but a *youth;* ſo that if he had been aſſociated with his father in the empire ten years before his death, he muſt have been a mere *child;* and yet, according to Thucydides, it was to Artaxerxes, and not to Xerxes, that Themiſtocles was introduced, at the very beginning of thoſe ten years.

Secondly, Artaxerxes was only the *third* ſon of Xerxes, ſo that if any of the ſons had been made aſſociate in the empire along with the father, there is no reaſon to think that the preference would have been given to him, rather than to one of his elder brothers, and eſpecially to Darius, who was the eldeſt. But, indeed, no antient hiſtorian makes the leaſt mention of any of the ſons of Xerxes having been aſſociated with him in the empire.

Thirdly, we find nothing ſaid concerning Xerxes, from the time of his return from the Grecian expedition to the time of his death. Or, if his name be mentioned, it is only as the king of Perſia,

Perſia, by later hiſtorians, who took it for granted that he was then upon the throne.

Fourthly, the opinion that Xerxes reigned only eleven years, and not twenty-one; and yet that no addition is to be made to the reign of Artaxerxes on that account, appears to me to be favoured by the computation of the eclipſes of the ſun which are ſaid to have happened in the courſe of his reign.

Herodotus ſays (Lib. 7. Cap. 37) that in the beginning of the ſpring (αμα τω εαρι) when Xerxes was ſailing from Sardis, where he had wintered on his expedition into Greece, *the ſun, leaving his place in the heavens, became inviſible* (αφανης εγενετο) *when there were no clouds, and the ſky was perfectly ſerene; ſo that from being day it became night.* This event terrified Xerxes very much; but his fears were allayed by his ſoothſayers, who told him that the ſun repreſented the ſtates of Greece, which were going to be obſcured, whereas Perſia was denoted by the moon.

The ſame writer ſays (Lib. 8. Cap. 7) that as ſoon as the people of Peloponneſus heard of the death of Leonidas at Thermopylæ, a great force, from all their cities, went in haſte, under the command of Cleombrotus, to the Iſthmus, which they fortified with a wall, as quickly as poſſible, working day and night, the Olympia and Carnea being then over*. He alſo ſays (Lib. 9. Cap. 6) that when the conſultation was held in conſequence of the offers made to the Athenians by Mardonius, the Lacedemonians were celebrating the Hyacynthia, which was in the month Hecatombœon, in the year follow-

* The *Olympic games* began on the 11th and ended on the 15th day of Hecatombœon, the firſt month of the Grecian year, which began with the firſt new moon after the ſummer ſolſtice; and the *Carnea* began on the 13th day of the month Carneus, anſwering to Metagitnion, the ſecond month in the Grecian year, and laſted 9 days. This, therefore, was about the beginning of September.

ing

ing, and that they had nearly completed that wall; for they were then building the turrets (επαλξεις).

During that feſtival the Lacedemonians ſent Pauſanias, the ſon of Cleombrotus, with an army out of the Peloponneſus, Cleombrotus having died not long after he had brought away thoſe who were building the wall on the Iſthmus; and he had brought them away becauſe when he was ſacrificing on account of the Perſian war, *the ſun was darkened* (ο ηλιος ημαυρωθη) which I believe is generally ſuppoſed to mean that this luminary was then *eclipſed*. This eclipſe, therefore, if it was one, happened ſometime between the middle of Metagitnion of one year, and the Hecatombœon of the year following, or between the beginning of September and the end of June. It evidently happened between the battle of Salamis and that of Platea, the former of which Petavius ſays (*Rationarium Temporis* p. 87) was upon the 20th of Boedromion, anſwering to the 23d of our September *, and the latter on the third Boedromion, in the year following.

I have carefully examined all the eclipſes for all the years that are uſually aſcribed to the reign of Xerxes, by the help of Mr. Ferguſon's tables, the ingenious author himſelf being ſo obliging as to give me his aſſiſtance in this work; and I find no total eclipſe of the ſun viſible at Sardis in that whole period; ſo that Herodotus's account of the former of the eclipſes above mentioned muſt be exaggerated. But I do find an eclipſe of the ſun, of about five digits, viſible at Sardis on the 20th of March in the year 470 B.C. in which year he muſt have left

* Sir Iſaac Newton ſays (*Obſervations on Daniel* p. 142) that the battle of Salamis was in the autumn on the 16th of Munychion; but in this he muſt have been miſtaken, for then it would have been about the beginning of April. The ſame thing is repeated by him in his *Chronology* p. 356, where he ſays the eclipſe that followed was of the *moon*. It ought to have been of the *ſun*.

Sardis upon the ſuppoſition of his having reigned only 11 years. The greateſt obſcuration was at 11 minutes paſt five in the afternoon. Now this being in the ſpring of the year, and about the time that ſo great an armament as that of Xerxes may be ſuppoſed to have been in motion, appears to me to make it very probable that the year 470 B.C. was the very year of the expedition.

I do not, indeed, find any eclipſe of the ſun viſible at the Iſthmus within the limits marked out for the ſecond of the eclipſes mentioned above; but I think it very poſſible that Herodotus, by the expreſſion above mentioned, might not intend an eclipſe. He only ſays that *the ſun was darkened*; and conſidering how ignorant and ſuperſtitious the Lacedemonians were, above all the other people of Greece, it is very poſſible that Cleombrotus and his army would be ſufficiently alarmed, if, when they were ſacrificing on ſo very intereſting an occaſion, thick clouds ſhould have ariſen pretty ſuddenly, and have obſcured the ſun. This is the ſum of the evidence from eclipſes, in favour of the expedition from Sardis having been in the year 470 B.C.

They who give Xerxes a reign of 21 years ſuppoſe that this expedition was in 480 B.C.; but there was no eclipſe of the ſun viſible at Sardis that year, though there was an eclipſe of about 6 digits viſible at the Iſthmus on the 2d of October of the ſame year, which was a little after the time of the battle of Salamis, and therefore ſufficiently within the limits above mentioned; and for this reaſon Sir Iſaac Newton has pitched upon the year 480 B.C. for that event; ſaying that, by calculation, this eclipſe fell on the 2d of October. *Obſervations on Daniel p.* 142.

There was a ſmall eclipſe of the ſun viſible at Sardis on the 20th of April 481 B.C. but this could hardly be ſaid to be

early

early in the ſpring in that warm climate, it being in the time of harveſt; and the hypotheſis of this having been the year of that expedition is not helped by the computation of the eclipſe at the Iſthmus in 480 B.C. becauſe this eclipſe would be much too late, being within a very few days of the time of the battle of Platea; whereas that eclipſe, if it was an eclipſe, was evidently over at the time of the conſultation above mentioned, before the Grecian army had left Peloponneſus.

Thoſe who, with Sir Iſaac Newton, adopt the chronology of Ptolemy, as confirmed by the eclipſes which he repreſents as obſerved in certain years of the reign of Cambyſes and Darius, are not at liberty to avail themſelves of the eclipſe in 481, as fixing the time of Xerxes's expedition. For the whole ſeries of eclipſes fixes that expedition to the year 480 B.C. and no other, and will no more admit of its having been in 481 B.C. than in 470 B.C.

The ſame may be ſaid concerning another eclipſe of the ſun, viſible at Sardis on the 17th of Feb. 478 B.C. which Kepler thought to be the eclipſe deſcribed by Herodotus, and to have happened when he was at Sardis the ſecond time, *viz.* on his return from Greece; and which in Mr. Coſtard's opinion fixes the expedition to the year 478; ſaying that at Smyrna this eclipſe was of 11½ digits. But, computing by Mr. Ferguſon's tables * (which by comparing a computation of the eclipſe of 470 made by theſe tables, with another made in the moſt exact manner by Mr. Reuben Burrow, I find to be ſuffici-

* To thoſe who have occaſion to examine antient eclipſes, I would recommend the uſe of Mr. Ferguſon's *New Retula*, by the help of which a perſon may ſee, in a very ſhort time, all the eclipſes of any year whatever, ſo as to form a pretty good judgment whether they will anſwer his purpoſe or not. And in a very few hours any of them may be computed and projected with ſufficient exactneſs by the tables and precepts in his treatiſe of Aſtronomy. I cannot expreſs how much ſatisfaction I have had in the uſe of them upon this occaſion.

ently exact for theſe purpoſes) I find that this eclipſe muſt have been a very inconſiderable one, the moon having at that time too much northern latitude to occaſion a conſiderable eclipſe in any place.

Upon the whole I think it very probable, from this evidence, that the expedition of Xerxes was in the year 470 B.C.; when there was a real eclipſe of the ſun viſible at Sardis, which Herodotus deſcribes in terms that cannot poſſibly admit of any other interpretation, and at the very *time* of the year in which he repreſents it to have happened, though the *quantity* of the eclipſe does not anſwer to his deſcription of it. Whereas, with reſpect to the year 480 B.C. it is by no means certain that Herodotus mentions any eclipſe viſible at the Iſthmus, in the paſſage in which he has been ſuppoſed to ſpeak of one, and there was no eclipſe in that year at Sardis, where he certainly does deſcribe one.

If my deductions from this eclipſe, concurring with Mr. Taylor's hiſtorical obſervations, be juſt, we muſt take ten years from the whole period of time preceding the reign of Xerxes; and I do not know of any hiſtorical or aſtronomical reaſon to the contrary.

Before this eclipſe deſcribed by Herodotus, I find no mention of any other eclipſe, certainly connected with any hiſtorical event, beſides that which appeared during the battle between the Lydians and Medes, on the banks of the river Halys, in the reign of Cyaxares. But this was ſo remote from that which was ſeen in the reign of Xerxes, and the intermediate events are ſo little known, that neither of them can be of the leaſt uſe in fixing the other.

Beſides theſe, there are ſix eclipſes of the moon mentioned by Ptolemy, as having been viſible at Babylon in certain years

of

of the Nabonaſſarian æra; *viz.* 257, 246, 225, 127, 28, and 27. To theſe dates he has alſo connected certain years of the Perſian and Babylonian kings, making 257, of the Nabonaſſarian æra correſpond to 31 of Darius Hyſtaſpes, 246 to 20 of the ſame prince, &c. And becauſe it is found by computation, that there were eclipſes of the moon viſible at Babylon in thoſe years of the Nabonaſſarian æra, it is taken for granted by Sir Iſaac Newton, Prideaux, and I believe all chronologers without exception, that Ptolemy's catalogue of kings is confirmed by eclipſes, and therefore cannot be diſputed.

But it appears to me that this foundation of Ptolemy's chronology is a very weak one; ſince there is no proper *hiſtorical evidence*, that thoſe eclipſes were connected with any events in the correſponding years of thoſe reigns. For any thing that appears to the contrary, Ptolemy has only annexed to the table of eclipſes, originally adjuſted to a table of the Nabonaſſarian æra only, the years of the kings, according to his own ideas of their correſpondence. This table of eclipſes Montucla ſays (*Hiſtoire des Mathematiques*, vol. 1. p. 60) Ptolemy, no doubt, had from Hipparchus, who collected every thing he could of that kind; and Hipparchus, being merely an aſtronomer, it is the more probable that he was not ſolicitous about the adjuſtment of the years of the kings reigns to thoſe of the eclipſes; and therefore that the years of the kings were added by Ptolemy himſelf. But whenever theſe years were added, there is no proof of their having been connected from the beginning; and without this, their *proper correſpondence* ought not to be admitted.

The opinion of Petavius does not require any deduction from the whole period of years before the reign of Xerxes. For though he adds ten years to the reign of Artaxerxes, he takes nothing

nothing from the life or the reign of Xerxes, and though Archbiſhop Uſher does take from the reign of Xerxes, yet he adds juſt ſo much to that of Artaxerxes.

SECTION VI.

Of the Duration of Chriſt's Miniſtry.

IT is remarkable that, in collecting the opinions of chriſtian critics on the ſubject of this ſection, the farther we go back into antiquity, the ſhorter we find the duration of Chirſt's miniſtry was thought to be; and the oldeſt chriſtian fathers were almoſt univerſally of opinion, that our Lord preached no longer than one year, or one year and a few months.

Sir Iſaac Newton ſays, in his *Obſervations on Daniel*, p. 145, that "the chriſtians who firſt began to inquire into theſe "things, as Clemens Alexandrinus, Origen, Tertullian, Julius "Africanus, Lactantius, Jerom, Auſtin, Sulpicius Severus, "Proſper, and as many as placed the death of Chriſt in the "15th or 16th of Tiberius, make Chriſt to have preached but "one year, or at moſt but two; and at length Euſebius diſ-"covered four ſucceſſive paſſovers in the goſpel of John, and "there-

" thereupon ſet on foot an opinion that he preached three years " and an half, and ſo died in the 19th of Tiberius."

According to the beſt accounts we can collect of the harmony of Tatian, but concerning which critics have differed very much, he divided the miniſtry of Chriſt into three years, but in fact only meant two years and a part of another. But Euſebius extended it to a year more.

The Opinion of Euſebius is now generally prevalent, though there are ſome critics who extend the public miniſtry of Chriſt a year or two farther.

It is evident, however, that Euſebius had a very different idea of the diſtribution of the events in the goſpel hiſtory from our modern harmoniſts. He ſays (Hiſt. Lib. 13. Cap. 24) " It " is evident that all the acts of our Saviour related by Matthew, " Mark, or Luke, are thoſe that followed the impriſonment of " John, and were compriſed within the ſpace of one year; and " that John enlarged the hiſtory, by taking in the events that " preceded the impriſonment of the Baptiſt." Euſebius, therefore, throws that buſineſs into one year, which the generality of Harmoniſts diſtribute into two or three.

I own I cannot help expreſſing my ſurpriſe, that ſo little regard ſhould have been paid to the opinion of thoſe who lived the neareſt to the times of Chriſt, and therefore had, certainly, the beſt opportunity of being well informed concerning it; and eſpecially that Sir Iſaac Newton himſelf, after reciting what I have quoted from him, ſhould extend the miniſtry of Chriſt ſo as to comprehend in it five paſſovers. And yet when Mr. Mann, with his modeſty and ingenuity, propoſed the original hypotheſis, of *one year*, he abſolutely ſtaggered and offended, as I may ſay, the whole chriſtian world; and I never heard of ſo much as one ſingle perſon having adopted his opinion.

With-

Without, however, being diſcouraged by this circumſtance, I thought that the deliberate ſentiments of ſuch a writer as Mr. Mann at leaſt deſerved attention; and I muſt acknowledge, that the more attention I have given to his ſcheme, the more evidence I ſee in favour of it, and the more improbable every contrary hypotheſis appears to me; and I have at preſent a ſatisfaction that I cannot expreſs in reading the goſpel hiſtory with his ideas of it. Upon this plan, all the events have a much more eaſy and natural connection than upon any other: they have conſequently a greater *propriety*, and an additional *evidence*.

Mr. Mann ſeems to have been led to his hypotheſis by his peculiar interpretation of Daniel's prophecy of 70 weeks, with which he makes it correſpond. But though it has been ſeen that I agree with him in the time that he aſſigns for the birth of Chriſt, I think him miſtaken with reſpect to the time of his death, which he places in the year 26, or the 15th of Tiberius, reckoned from the time of his becoming aſſociate in the empire with Auguſtus. And I rather wonder that this excellent critic ſhould allow ſo much to the evidence of the chriſtian fathers in one of theſe caſes, and ſo little in the other; eſpecially as the two opinions of Chriſt having preached but one year, and of his having been crucified when the Gemini were conſuls, went together, and therefore reſt upon the ſame authority.

I ſhall now proceed to recite, in brief, the evidence that Mr. Mann has produced in favour of his ſcheme, beſides what ariſes from its agreement with the dates that he aſſigns to the birth and death of Chriſt, and his interpretation of the prophecy of Daniel above mentioned.

In

In addition to thoſe Fathers who held the ſame opinion with himſelf, quoted by Sir Iſaac Newton, he adds the teſtimony of Juſtin Martyr, and Valentinus the heretic.

Luke, he obſerves, mentions only two epochs in his hiſtory of Chriſt, that of his birth, and that of his baptiſm; and therefore was with reaſon underſtood by the Fathers to comprehend in the ſecond epoch his death with his baptiſm, both happening within the compaſs of the ſame year, or but a few months more. To this, ſays he, may be added the probability that this evangeliſt mentions both Annas and Caiaphas as high prieſts, becauſe Annas was in that office in that year in which was moſt of the preaching and miracles of Chriſt, and Caiaphas in the other, in the firſt quarter of which our Lord ſuffered.

The paſſage in Iſaiah lxi. 1, 2, which our Lord read in the ſynagogue at Nazareth, and which he notified to be then fulfilled, *viz. The ſpirit of the Lord is upon me, for he has anointed me to preach the acceptable year of the Lord,* was antiently, he ſays, thought to ſignify that Chriſt was to preach but one year, diſtinguiſhed by that appellation.

Matthew, Mark, and Luke evidently ſuppoſed the preaching of only one year; and even John's goſpel, which alone has been thought to ſuppoſe more, will not, in fact, be found to do ſo. For he mentions only one ſummer and one winter. He deſcribes the events of only two paſſovers, one pentecoſt, one feaſt of tabernacles, and one feaſt of dedication; and he mentions them in their natural order, if we ſuppoſe that the 6th chapter of this evangeliſt hath been tranſpoſed out of its proper place, and that it ſhould precede the 5th. But the marks of the tranſpoſition he thinks to be evident.

1. The laſt words of chap. v. are mentioned as ſpoken by Jeſus in Jeruſalem, and the words immediately following them, in chap. vi. without any introduction or preparation whatever, repreſent him paſſing out of Galilee to the eaſtern ſide of the ſea of Tiberias; but this is an eaſy ſequel of the 4th chapter, which left him in Galilee. Again, the end of the 5th chapter has the ſame eaſy connection with the beginning of the 7th, that the end of the 4th has with the beginning of the 6th. For in chap. v. 16 and 18, Jeſus, in Jeruſalem, is reaſoning with the Jews, who were ſeeking to kill him: and the 7th chapter opens with an account of his going into Galilee, becauſe the Jews ſought to kill him. But as the chapters ſtand at preſent, the 6th repreſents him teaching at Capernaum, in Galilee; and yet the 7th begins with theſe words, *After theſe things Jeſus walked in Galilee,* as if he had been juſt arrived there from ſome other territory.

2. The paſſovers, as the chapters are now ranged, are multiplied beyond all probability: for chap. iv. 45, Jeſus appears to be juſt returned from the firſt paſſover, and cures the nobleman's ſon at Capernaum; and at the end of nine verſes more, v. 1. he is gone back to the ſecond paſſover (as ſome reckon it) and nothing more is ſaid of him during the remainder of that firſt year. From this imaginary paſſover v. 1. when Jeſus healed the cripple at the pool of Bethesda, to the feaſt of tabernacles, vii. 2. that is, according to the modern account, during all the ſecond year, the third paſſover, and half the third year, he is only ſaid to have worked one miracle, and the next day to have taught in Capernaum; and nothing more is ſaid of him for all the reſt of the ſuppoſed eighteen months. Now doth it ſeem at all probable, that any perſon, profeſſing to write the hiſtory of Chriſt's public miniſtry, during the ſpace of about three years, ſhould omit near two years and a half of that time?

3. It

3. It appears that Jeſus retired to the deſart of Bethſaida upon the death of John the baptiſt, and there fed the five thouſand. This is mentioned John vi. 5; and yet, in v. 35, Jeſus at Jeruſalem, ſpeaks of him as of one who had been dead ſome time before. *He was a burning and a ſhining light.* But to this argument of Mr. Mann it may be replied, that it might refer to John's being in priſon, as well as to his being dead.

It may be objected to the whole of Mr. Mann's hypotheſis, that in John vi. 4. we read, *and the paſſover, a feaſt of the Jews, was nigh.* But it cannot, he ſays, be ſuppoſed that John wrote ſo; becauſe he had mentioned the paſſover in chap. ii. and even related ſeveral of the events of it; and therefore could not ſuppoſe that his readers would want an explanation of the term in that place. Gerard Voſſius, therefore, and other critics, would read, *and a feaſt of the Jews was nigh,* and imagine that the word *paſſover* was firſt added, as a conjectural explanation of ſome perſon or other. However the antient Fathers could never have imagined, as they did, that Chriſt preached only one year, if this third paſſover had been ſo expreſsly mentioned in their copies of this goſpel. Beſides, there is no mention of Chriſt's aſſiſting at any third paſſover.

SECTION VII.

Remarks on ſome of the Arguments of Mr. Mann, with Obſervations in Confirmation of them.

THUS I have given an epitome of the arguments that Mr. Mann has advanced in favour of his hypotheſis, to which I would add the following *remarks*, previous to ſome diſtinct *additional arguments* in favour of it.

1. It has been obſerved, ſince Mr. Mann's publication, that Clemens Alexandrinus, and the reſt of the Fathers who embraced the ſame opinion, were led to it by their peculiar interpretation of the above mentioned paſſage in Iſaiah. On the contrary, it appears to me that the interpretation is ſo very ſingular and unnatural, that it could never have ſuggeſted the opinion; but that the opinion, once previouſly fixed, *viz.* that Chriſt preached only one year, might very eaſily have led ſuch interpreters of the ſcriptures as the Fathers were to that explanation of the text; and that nothing but a correſponding opinion, generally received, could have made ſuch an interpretation ſupportable. It could never have ſtood its ground againſt a contrary opinion.

2. Mr. Mann thinks that the Fathers ſuppoſed St. Luke, in the date that he fixes to the baptiſm of Chriſt, *viz.* the 15th of Tiberius, meant to include that of his death alſo; and that, in reality, it is to the latter event, as being the more important of the two, that thoſe dates correſpond. I own I ſee no foundation for this conſtruction, either with reſpect to the thing itſelf, or the opinion of the Fathers concerning it. On the contrary,

it is certainly moſt natural to ſuppoſe that if Chriſt was baptiſed in the 15th of Tiberius, and preached one intire year after that, he muſt have died in the 16th of that emperor, which is the year in which the Gemini were conſuls. But notwithſtanding this miſtake of Mr. Mann, I think the conduct of Luke upon this occaſion affords almoſt a demonſtration that the year of Chriſt's death immediately followed that of his baptiſm.

Luke has given us the date of John the Baptiſt's beginning to preach with a moſt remarkable preciſion. "Now in "the 15th year of the reign of Tiberius Cæſar, Pontius Pilate "being governor of Judea, and Herod being tetrarch of Gali-"lee, and his brother Philip tetrarch of Iturea and of the region "of Trachonitis, and Lyſanias the tetrarch of Abilene, Annas "and Caiaphas being the high prieſts, the word of God came "unto John the ſon of Zacharias in the wilderneſs," *&c.* There is, perhaps, no example of any other event ſo circumſtantially and emphatically dated, in the whole compaſs of hiſtory. Now can it be ſuppoſed that the ſame writer would leave an event of infinitely more conſequence, *viz.* that of the *death of Chriſt*, with which his hiſtory terminates, without any date at all. But this is the caſe if he has left no trace by which the one may be certainly inferred from the other; in conſequence of having confounded the events of ſeveral years, in ſuch a manner that no perſon can pretend to diſtinguiſh or number them. Whereas, the conduct of this writer is perfectly reconcileable with itſelf, upon the ſuppoſition that, in his idea, the year of the death of Chriſt immediately followed that of the preaching of John, no other year intervening between them. For then the date of the one would be abundantly ſufficient for the date of the other; and it was certainly more natural to give the date at the beginning than at the end of the work.

Now

Now it is univerſally acknowledged that, had no other goſpel than that of Luke been extant, it muſt have been taken for granted, that the whole hiſtory, from the commencement of the preaching of John to the death of Chriſt, was comprehended within the ſpace of leſs than two years, no mention of paſſovers, or any other marks of time, indicating the contrary.

3. If ever any weight ought to be allowed to a *negative argument*, I think we may ſafely conclude, from what Ireneus ſays on the duration of Chriſt's miniſtry, Lib. 2. Cap. 39, that he had not ſeen any copy of the goſpel of John that contained the word πασχα in the 4th verſe of the 6th chapter. For though it is evident he was moſt eagerly bent upon collecting all the evidence he poſſibly could againſt the opinion of the Valentinians, *viz.* that Chriſt preached only one year; and he particularly remarks all the paſſages in the goſpel of John where he imagined a paſſover was intended, though not expreſſed; he makes no mention of this in the 6th chapter, but dwells upon that feaſt of which mention is made in the 5th chapter, on which Jeſus cured the infirm man at the pool of Bethesda.

His commentator Mr. Grabe acknowledges that his author muſt have been miſtaken in his inference; but ſays that, in the chapter following (which Ireneus had quoted in ſome other place) there was expreſs mention made of another paſſover. Had Ireneus ever ſeen that paſſage, as we now read it, he would, I doubt not, have preferred it (as infinitely better adapted to his purpoſe) to the feaſt mentioned in the 5th chapter, concerning which not the leaſt hint can be collected that it was a paſſover. It is remarkable, however, that, even with the help of this groundleſs aſſumption, Ireneus is not able to extend the miniſtry of Chriſt beyond the ſpace of two years, by any evidence from the goſpel hiſtory.

But

But to ſhew how little credit is to be given to this writer upon this ſubject, and how far his zeal againſt what he deemed to be hereſy was capable of carrying him, he, in the ſame chapter, extends the life of Chriſt to a period beyond fifty years; partly on the ſuppoſition of the neceſſity of his being an example to perſons of every age, and partly on the evidence, as he ſays, of all the ancients who had converſed with the apoſtle John in Aſia, and of others who had the ſame account from other apoſtles.

But it does not appear that Ireneus made many converts to his opinion. It is mentioned, indeed, by Auſtin, but only as the opinion of perſons unſkilled in hiſtory; and we find the moſt learned Fathers who immediately followed Ireneus, as Clemens Alexandrinus, Tertullian, Origen, *&c.* had embraced the reprobated opinion of Valentinus, without the leaſt mention of any contrary opinion deſerving the leaſt notice.

Laſtly, it will be found, upon examination, that Euſebius could not have had a copy of the goſpel of John which had the word πασχα in the ſixth chapter, and have ſuppoſed, as he did, that all the events mentioned by Matthew, Mark, and Luke, were comprized within the ſpace of one year.

SECTION

SECTION VIII.

Additional Arguments in Support of the Hypotheſis that Chriſt preached only one year and a few months.

TO theſe remarks relating to ſome of the arguments alledged by Mr. Mann I would ſuggeſt the following diſtinct additional arguments in favour of the period which he has aſſigned to the public miniſtry of Chriſt.

1. Some very ſhort periods of our Lord's public miniſtry appear, according to the accounts of all the evangeliſts, to have been very full of buſineſs. He ſeems to have been almoſt inceſſantly employed in teaching, in healing great numbers of diſeaſed perſons, and performing other miraculous works; and from the manner in which the evangeliſts deſcribe his uſual way of life, it ſhould ſeem that the greateſt part of his time was thus fully employed. He continually went about doing good, making it *his meat and his drink to do the will of his heavenly father*.

If, now, our Lord had paſſed three or four years in this manner, and the twelve apoſtles had alſo been teaching and working miracles in ſix different places for the ſpace of a year or more, in that ſmall country, and the ſeventy alſo in thirty five places more, for the ſame ſpace of time, as is generally ſuppoſed; ſuch a number of miracles would have been performed, as we cannot but think, muſt have exceeded every proper purpoſe of them. Either there could have been no unbelievers left in Judea: or, if the tendency of the miracles had been to exaſperate, ſuch a reſentment would have been raiſed in the minds of

of the Jewiſh rulers, as, without a greater miracle than any of the reſt, could not but have terminated in his death long before. For my own part, inſtead of thinking a ſingle year not to have been ſufficient for the purpoſe of our Lord's miſſion, I rather wonder, conſidering in what manner he ſpent his time, that the incredulity of the people could hold out, or that the malice of his enemies could be reſtrained ſo long as one year.

Conſidering the violent prejudices, that ſuch a people as the Jews muſt have had againſt the pretenſions of a Meſſiah, who made the appearance that Jeſus did, one may indeed imagine, that the bulk, or the more depraved and worldly-minded of them might withſtand the evidence of miracles performed in one year; but hardly any degree of incredulity can be ſuppoſed to have ſtood out againſt the thouſands, and ten thouſands of miracles, that muſt have been wrought upon the common hypotheſis.

2. It is alſo more eaſy to account for the prejudices of the apoſtles, and their ignorance of the true nature of Chriſt's kingdom, even at, and after our Lord's death, on the ſuppoſition that his miniſtry was of a ſhort, than that it was of a long duration.

3. If our Lord really preached three or four years; and, conſequently, if the evangeliſts have ſometimes paſſed over all the events of whole years at a time, is it not ſurpriſing, that none of them ſhould ever connect thoſe very diſtant parts of their narrative by ſuch phraſes as *the year following; after one*, or *after two years, &c. &c.* The *ſeaſons of the year* are ſometimes particularly diſtinguiſhed, and we find the exact number of *days* that intervened between two events carefully noted; but nothing that implies ſuch chaſms as are commonly ſuppoſed

to be in the evangelical hiſtory. Their uſual tranſition, *after theſe things*, or *afterwards*, cannot be conſtrued to mean *after a year or two*.

4. If Jeſus had been preaching and working miracles, both in Judea and in Galilee, almoſt a year before the death of John the Baptiſt, agreeable to the common hypotheſis, Herod, who reigned in Galilee, could not but have heard of him; and therefore could not but have known that he was not John that was riſen from the dead, as in Matt. xiv. 1. Whereas, if we ſuppoſe that Jeſus had preached only a few weeks before the death of John, we may imagine, that, engaged as Herod was in a multiplicity of buſineſs and pleaſure, he might not have heard of him till that time; and therefore might, with ſome plauſibility, conjecture, as he did, that he was John riſen from the dead. This argument appears to me to be almoſt concluſive againſt the common hypotheſis.

5. All our Lord's journeys that the evangeliſts give us any account of, agree in ſo many circumſtances, that they are evidently the ſame, and are ſuppoſed to be ſo by all harmoniſts. Now ſince theſe four hiſtorians have ſelected very different events in our Saviour's life, is it not ſurpriſing, that all his journeys to Jeruſalem make no more than four; three of which, at leaſt, every pious Jew was obliged to make in the compaſs of every year? Our Lord muſt have made that journey three or four times as often, in three or four years, and it may well be ſuppoſed that ſomething remarkable muſt have happened in ſeveral of them, beſides thoſe four. John, who ſupplies many of the deficiencies of the other evangeliſts, only makes up the number of them to four. He ſupplies many new diſcourſes, and new incidents, but no more journeys to Jeruſalem than thoſe above mentioned.

If we read the hiſtory of the evangeliſts with attention, we ſhall find ſeveral ſmall periods of time, as was obſerved before, exceedingly crouded with buſineſs, particularly a week or two after his appearance in Galilee, after the firſt paſſover, and a week before his death. If only a month or two of the year were ſpent in this manner, all the buſineſs that is recorded in all the evangeliſts might have been tranſacted in it; ſo that, even upon this hypotheſis, we muſt ſuppoſe great omiſſions in our Lord's hiſtory, according to the teſtimony of John.

SECTION IX.

Objections to the preceding Hypotheſis conſidered.

IT may be objected to the hypotheſis I am maintaining, that though it is *poſſible* that all the events that are expreſsly mentioned in the hiſtory of our Lord, might have been comprehended within the compaſs of one year, yet that ſeveral *circumſtances*, and *expreſſions* alſo lead us to ſuppoſe, that more is ſuppreſſed, than could be brought within that ſpace of time; particularly our Lord's tarrying and making diſciples in Judea before he went to Galilee, after the firſt paſſover, John iii. 22; his dwelling at Capernaum, Matt. iv. 13; and his going about all Galilee teaching in their ſynagogues, v. 23, on the ſabbath days, Luke iv. 31. It is alſo ſaid, that the miſſions of the Twelve and of the Seventy, muſt have taken up more time than can be allowed for them on this hypotheſis. I ſhall therefore conſider all theſe caſes a little particularly; and the illuſtration I ſhall give of them may perhaps aſſiſt us to underſtand the force of ſimilar expreſſions, when they occur elſewhere.

I. Though John ſpeaks of our Lord's *tarrying* in Judea, after the firſt paſſover, and before his going into Galilee, iii. 22. and making more diſciples there than John did at the ſame time, yet ſeveral circumſtances make it evident, that his ſtay in Judea at that time could not have been long. For not only do the other evangeliſts make no mention of this ſtay in Judea; but the manner in which they all relate the hiſtory of the firſt tranſactions in Galilee, ſhews that they had no idea of any thing conſiderable having been done before.

Matthew

Matthew ſays, iv. 7, that it was after his coming to Capernaum that *Jeſus began to preach, and to ſay, Repent, for the kingdom of heaven is at hand.*

Mark, i. 11, repreſents the great fame of Jeſus in Galilee to have ariſen from the miracle which he performed in the ſynagogue at Capernaum, on the day that he healed Peter's wife's mother.

Luke cloſely connects his account of the temptation with that of his preaching in Galilee, ſaying, iv. 14. *And Jeſus returned in the power of the ſpirit into Galilee, and there went a fame of him through all the region round about.*

From the hiſtory of the tranſactions at the firſt paſſover, it is evident that the Phariſees were, at that time, very attentive to our Lord's conduct; ſo that his making diſciples in the neighbourhood of Jeruſalem cannot be ſuppoſed to have eſcaped their notice many days: from which we may conclude, that whatever effect our Lord's apprehenſions from the Jews could have had, muſt have been produced very ſoon, probably in leſs than a week. Having been baptiſed in that country, having been diſtinguiſhed by a voice from heaven, and having been ſo particularly pointed out by John there, he could not be long in making diſciples enow to alarm the Jews. Beſides, it is probable that moſt of the diſciples that Jeſus made, (at which the Jews took umbrage) were made before the paſſoſover; ſo that a few days afterwards, in which he was ſure to be carefully watched, would be ſufficient to alarm his enemies, and to induce him to withdraw himſelf from their envy and malice.

Laſtly, Peter and Andrew, James and John, the firſt of our Lord's diſciples, did not particularly attend upon him till after his

his arrival in Galilee; which I think is a preſumption, that he had not ſpent much time in preaching elſewhere; a great part of our Lord's buſineſs being to inſtruct his apoſtles, and train them up to their future ſervices in the church.

II. Matthew, indeed, mentions Jeſus's *dwelling* at Capernaum; but he could not mean that he reſided there for any long time together; ſince our Lord himſelf ſufficiently intimated, that he had no fixed habitation during his public miniſtry, when he ſaid, Matt. viii. 20. *The foxes have holes, and the birds of the air have neſts; but the ſon of man hath not where to lay his head.* It is poſſible that the meaning of Matthew might be, that our Lord's family, *i. e.* his mother and brethren, removed to Capernaum about that time, as they are expreſsly ſaid to have done by John (ii. 12.) a little before the paſſover, though they did not make a long ſtay at that time, but went up to the feaſt. We alſo afterwards find Jeſus's mother and brethren at Capernaum, and in the neighbourhood, when his brethren are expreſsly ſaid not to have been his diſciples.

Or, perhaps, our Lord's dwelling at Capernaum may only mean that it was the place where he moſt frequently was during his ſtay in Galilee. And we do, indeed, find that this town was, as it were, the center of our Lord's buſineſs, and the *terminus* of all his journeys.

But notwithſtanding this, we may infer that Capernaum did by no means particularly engage the attention of Jeſus, from his joining Chorazin and Bethſaida with it, in the woe which he pronounced upon thoſe places in which his mighty works had been chiefly done, for not improving the opportunities his preſence had afforded them.

III. As

III. As to our Lord's *preaching in all the ſynagogues of Galilee*, mentioned Matt. xiv. 13, the time that he was abſent from Capernaum, on that very progreſs, does not admit of its being underſtood literally. For Mark, deſcribing the very ſame progreſs, in language ſimilar to that of Matthew; ſaying, i. 33, that *he left Capernaum to go to the next towns to preach there alſo*, and that *he preached in their ſynagogues through all Galilee, and caſt out devils;* yet ſays, ii. 1. that *he entered again into Capernaum, after ſome days* only.

Beſides, theſe general expreſſions concerning Chriſt's preaching in all the towns of Galilee, though introduced in this particular place, may refer to all the time that he paſſed in that country, in which it is probable that few of the places eſcaped him or his diſciples; and that he omitted no opportunity of preaching in the ſynagogues wherever he could conveniently go.

Luke, indeed, ſays, iv. 31, that *when Jeſus came down to Capernaum, he taught them on the ſabbath days*, τοις σαββασι; from which ſome infer, that he ſpent ſeveral ſabbaths there at that time; and Dr. Doddridge, in enumerating the objections to Mr. Mann's hypotheſis, ſeems to lay ſtreſs on this circumſtance. But there are ſeveral inſtances, in the New Teſtament, in which the plural of σαββατον is uſed for the ſingular, as in Matt. xxviii. 1, οψε δε σαββατων, which we render *in the end of the ſabbath*. Indeed it could not have been rendered otherwiſe; for it means that one particular ſabbath on which our Lord lay in the grave. Mark ii. 23. *And it came to paſs that he went through the corn-fields on the ſabbath day;* εν τοις σαββασι. Alſo this evangeliſt Luke, xiii. 10. *And he was teaching in the ſynagogue on the ſabbath* εν τοις σαββασιν.

But

But the moſt deciſive argument is derived from the parallel part of the hiſtory, as related by Mark, i. 21, who makes uſe of the ſame expreſſion with Luke, in relating the ſame events of the ſame day. *And they went into Capernaum, and ſtraightway on the ſabbath day* (τοις σαββασιν) *he entered into the ſynagogue.* Then follows the hiſtory of the cure of the demoniac, and of Peter's wife's mother, *&c.* exactly as in Luke. It is evident therefore, that Luke meant only *one day*, though he uſes the plural number, and the very ſame day that Mark doth, whoſe expreſſion (though the ſame with that of Luke) we tranſlate in the ſingular number.

IV. The miſſion of the Twelve is generally ſuppoſed to have taken up a conſiderable time; but from the circumſtances in which it is related by all the evangeliſts, it doth not appear that the apoſtles could have been abſent more than about a week, on that occaſion.

According to Matthew, all that intervened between the miſſion of the Twelve, and their return (intimated by the tranſactions in which we find the diſciples with our Lord) is the diſcourſe concerning John; and all that intervened between them, according to Mark and Luke, is the very ſame diſcourſe, and the alarm of Herod on hearing of the miracles of Jeſus; though they place both the miſſion of the Twelve, and the diſcourſe concerning John, in different parts of the general hiſtory.

If it be ſaid that the charge which our Lord gave them, Matt. x. is too particular, and too ſolemn, for ſo ſhort an excurſion; I anſwer, that upon any ſuppoſition, the charge he gave them on that occaſion will be found to reſpect ſeveral circumſtances, that could not happen in that particular miſſion, but muſt refer to their general miſſion afterwards; eſpecially what

what he ſays concerning their behaviour when carried before magiſtrates and kings, and concerning perſecution unto death.

Beſides, though the Twelve might return pretty ſoon after their firſt excurſion, occaſioned by their being alarmed on hearing of the death of John the Baptiſt, we need not ſuppoſe that the miſſion expired at that time. It might be reſumed occaſionally afterwards, and eſpecially in the latter part of our Lord's preaching in Galilee.

V. Luke is the only evangeliſt who mentions the miſſion of the Seventy; and he ſays, x. 1, it was during our Lord's journey to Jeruſalem, when he took his final leave of Galilee, and that *they were ſent into every place where he himſelf ſhould come;* and he ſpeaks of their return in the ſeventeenth verſe of the ſame chapter, before he mentions his arrival at Jeruſalem. It is evident, from the circumſtances of the hiſtory, that our Lord made this journey more privately than any others, and arrived at Jeruſalem in the middle of the feaſt, which was that of Tabernacles. Perhaps, therefore, he diſmiſſed his train, partly with a view to travel with leſs appearance of oſtentation; and they might only go to thoſe places through which he himſelf intended to paſs, in his road to Jeruſalem at that time. Though, it is poſſible, however, he might mean the places where he ſhould come afterwards, in the ſtay he, from that time, made in Judea; but ſtill, being ſo many of them, and going *two and two*, they would ſoon have viſited every place in that ſmall country. And if they followed the example of our Lord, in his excurſions from Capernaum, they ſtayed a very ſhort time in any place, probably ſeldom more than one day. This miſſion alſo might be reſumed occaſionally as well as that of the Twelve for Galilee.

But all theſe particulars will perhaps be ſeen in a ſtronger point of light, when I ſhall give a ſuccinct view of all our Lord's hiſtory, in the order of time; and collect all the notes of time, and other marks of tranſition, that are preſerved in any of the evangeliſts. This is ſuch a view as, I flatter myſelf, will ſhow not only the poſſibility, but alſo the probability of this ſcheme of a harmony, in a manner independent of all other arguments in its favour.

VI. When our Lord was diſcourſing with his diſciples at the well, in his journey to Galilee, he ſays, John iv. 35, *Say ye not, There are four months and then cometh harveſt.* This, according to ſome critics (and among them Sir Iſaac Newton) implies that, at the time of this journey, it wanted four months to the harveſt; and conſequently muſt have been ſome time in December, which by no means ſuits Mr. Mann's hypotheſis. But I would obſerve, that this time of the year doth not at all agree with what is generally, and with great probability, ſuppoſed, that the heat of the weather, concurred with the fatigue of travelling to increaſe the thirſt our Lord complained of; but that it agrees remarkably well with the ſuppoſition of this journey having been made about a week after the paſſover, or about the middle of April; eſpecially as it is ſaid, John iv. 6. to have been the ſixth hour of the day, or noon. Wherefore Grotius, Whitby, and many other commentators, ſuppoſe that our Lord quoted a known proverbial expreſſion, which implied, that four months generally intervened between ſeed time and harveſt. And whether there was ſuch a proverbial expreſſion current among the Jews or not, I cannot help thinking there was a peculiar propriety in the obſervation at that time. Our Lord, in his converſation with the woman, had, as it were, been ſowing the ſeed of the word; and he foreſaw the immediate effect of it. He therefore ſays, four months commonly intervene between ſeed time and harveſt, but I have only juſt

now

now ſown, and, lifting up your eyes, you will ſee, by the multitudes crouding to us, that the fields are already white for my harveſt.

VII. Another objection ariſes from the *much graſs* that is ſaid to have been in the place where our Lord fed the five thouſand; and which, it is thought, doth not well agree with the time of the year in which Mr. Mann places this event. But Mr. Mann places it before Pentecoſt, and it might be about the latter end of April, or the beginning of May that year; and though the greateſt part of the graſs in Judea be burnt up *in* the month of May, it is not very improbable, that, in ſome favourable ſituation, ſome might remain, and even be *green* in the *beginning* of the month, ſuppoſing it to have been ſo late. As it is not the cuſtom to mow the graſs for hay in that part of the world, if there had been any graſs in the place, it would probably have remained there all the ſummer, it being a deſert place; and Mark, who was not preſent, is the only evangeliſt who mentions its being green.

VIII. It would rather embarraſs Mr. Mann's hypotheſis, to ſuppoſe that the Cana in which our Lord made the water wine, and to which he went from Samaria before his arrival at Capernaum, was the Cana near Sydon; becauſe there would hardly be ſufficient time for our Lord's journey on foot, and the ſtay that he made at Sychar, and probably in other places, before his arrival at Capernaum, time enough to admit of the events which intervened between that date and the feaſt of Pentecoſt.

But there is no reaſon to ſuppoſe that that was the Cana, but another, much nearer to Capernaum, *viz.* that Cana which is mentioned by Joſephus, as being ſo near to Tiberias, that, ſetting out from Cana in the evening, and travelling all night,

with two hundred armed men, he arrived at Tiberias early the next morning. Nor, indeed, do I ſee why the Cana mentioned in the goſpel ſhould be called *Cana in Galilee*, but to diſtinguiſh it from ſome other place of the ſame name, in another diſtrict, probably from the Cana near Sydon, which was properly in Phœnicia, as that term appears to have been uſed in the time of our Saviour and the Apoſtles.

Thus Tyre, which was ſouth of Sydon and Cana is called *a city of Phœnicia*, Acts xxi. 2, 3, and a woman living in that neighbourhood, whoſe daughter was cured by our Saviour, is called a *Syro-Phœnician*, Mark vii. 26, and a *Canaanite* Matt. xv. 22, perhaps from being an inhabitant of this very Cana, and not a *Galilean*. Beſides, Joſephus diſtinguiſhes this Cana from the other by calling it a *city of Cœle-Syria*, Ant. Lib. 16. Cap. 6; and he repreſents Galilee as bounded by Phœnicia, including Ptolemais, Tyre, *&c.* ſo that though it went up within land as far north as Sydon, it is not probable that it included that Cana. Beſides the empreſs Helena built a church at Cana in Galilee, and not in the Cana near Sydon, in memory of its being the place which had been diſtinguiſhed by our Saviour's preſence and miracles; and it cannot be ſuppoſed that, in that age, the ſcene of thoſe tranſactions ſhould have been forgotten.

Of two Cana's in Galilee, both of which agree ſufficiently well with what Joſephus ſays concerning the place of that name, one is mentioned by Reland (*Paleſtina*, p. 680) as being ſituated between Sepphoris and Nazareth, ſix Roman miles from the latter, towards the weſt; and the other four miles north of Nazareth, towards the eaſt. Reland ſays it is diſputed which of theſe is the Cana mentioned in the ſcriptures; but I think it very poſſible that theſe places may, in reality, be the ſame, their ſituation not having been accurately deſcribed.

That

That it muſt have been Cana near Nazareth that is ſpoken of by John, and not Cana near Sydon, ſeems to be evident from the moſt natural interpretation of what this evangeliſt ſays preceding his account of our Lord's arrival at that place, John ii. 1. Speaking of what paſſed at Bethabara beyond Jordan, John i. 28, he ſays "the next day John ſaw Jeſus "coming unto him, and ſaid, behold the Lamb of God, which "taketh away the ſins of the world." We read afterwards, v. 35 "Again the next day, John ſtood with two of his diſciples:" and v. 43, "the day following Jeſus would go forth into Galilee;" and on the evening of this day Philip introduced Nathaniel to Jeſus. We then read, chap. ii. v. 1, "and the third day "there was a marriage at Cana in Galilee," which Jeſus attended. Now it is moſt natural to ſuppoſe that *the third day* is to be counted from the date before mentioned, *viz.* the day on which he ſet out from beyond Jordan to go into Galilee; and this would not allow him time enough to go from Bethabara to Sydon, eſpecially travelling on foot, as he probably did. Whereas, ſuppoſing it to be the Cana near Nazareth, he might very well go to it in leſs than two days, and there will be time enough for him to have ſtopped at Nazareth, and there to have received the invitation to Cana.

It is objected that when our Lord was at Cana afterwards, John iv. 46; the nobleman of Capernaum, whoſe ſon was cured by Jeſus, at the ſeventh hour of the day, did not meet his ſervant, who left Capernaum at the ſame time, till *the next day;* which, ſuppoſing that they both ſet out immediately after the cure, requires that they muſt have, each of them, travelled at leaſt five hours, and probably from the nature of the occaſion, very quick. But even this does not neceſſarily make the diſtance to exceed thirty miles, *viz.* five miles an hour without interruption. Beſides it is by no means neceſſary to ſuppoſe that both the

maſter

maſter and ſervant ſet out preciſely at the ſeventh hour of the day, and that nothing happened to retard either of them.

IX. There are three other circumſtances of which different harmoniſts have availed themſelves, as favouring their reſpective hypotheſes, and which do not ſuit with that of Mr. Mann, But it appears to me that they ſupply no certain notes of time whatever, and therefore may very ſafely be neglected.

Sir Iſaac Newton in his *Obſervations on Daniel*, p. 154, ſuppoſes that when our Lord delivered the *parable of the ſower*, it was then *ſeed time*. According to Mr. Mann's hypotheſis it was harveſt. But the connection between theſe two ſeaſons is ſo great, that the one may very eaſily be ſuppoſed to have led his thoughts to the other. Beſides the parable does, in fact, relate to the harveſt as well as to the ſeed time.

The *tribute* which was demanded of our Lord, and which he paid in conjunction with Peter; and alſo the reading of the prophet Iſaiah, a portion of which our Lord expounded at Nazareth, are thought to indicate certain ſeaſons of the year. But it has neither been determined with certainty by the critics what the tribute was, nor the time of the year in which it was paid. Much leſs are we able to tell, at this diſtance of time, in what order the Jews read their ſacred books in their ſynagogues, or whether they had one invariable cuſtom in them all.

SECTION

SECTION X.

The Order of the principal Events in the Goſpel Hiſtory.

HAVING, in the preceding ſections, exhibited the arguments in favour of a harmony of the goſpels, upon the hypotheſis that the public miniſtry of Jeſus laſted only a year and a few months; I ſhall now proceed to adjuſt the order of the particular tranſactions in the goſpel hiſtory, and to give my reaſons at large, for my arrangement of the principal facts. But theſe, I imagine, will be much more intelligible, if, in the firſt place, I juſt recite the facts in the order in which I imagine them to have happened.

The reader will pleaſe to obſerve, that the ſubject of this and the following ſections has little or no dependence on the general hypotheſis I have endeavoured to ſupport in the preceding ones; ſince the *order* in which any number of events may be ſuppoſed to have taken place, may be conſidered without any regard to the *time* that elapſed in the ſucceſſion. In this caſe it is but ſubſtituting the word *paſſover* for *pentecoſt*, or the name of ſome other Jewiſh feaſt, and theſe ſections will ſuit any other hypotheſis concerning the duration of Chriſt's miniſtry.

As moſt harmoniſts, I believe, are nearly agreed in the order of all the events preceding the baptiſm of Jeſus; at leaſt, as nothing new has occurred to me with reſpect to them, I ſhall begin my narration at that period; and in order to be as conciſe as poſſible, ſhall mention only ſuch facts as may be ſufficient to give a perſon who is tolerably acquainted with the

New

New Teſtament, an idea of the order in which I ſhould diſpoſe the reſt.

After his baptiſm and temptation, Jeſus went into Galilee, and, at Cana, turned the water into wine. He then went to Capernaum, along with his mother, and the reſt of the family; and going from thence to Jeruſalem, at the firſt paſſover, held a converſation with Nicodemus. After this he made a ſhort ſtay in Judea; but the Phariſees taking umbrage at his making diſciples there, he returned into Galilee; and paſſing through Samaria, converſed with the woman at the well.

Being arrived at Cana, he was met by a nobleman from Capernaum, who intreated him to heal his ſon; and going from thence to that city he called Peter and Andrew, James and John; and on the ſabbath following he cured a demoniac in the ſynagogue, and Peter's wife's mother in her own houſe, with many others. Theſe miracles brought ſuch a concourſe of people about him, that the next morning, before it was day, he withdrew into a ſolitary place, whither his diſciples reſorted to him; and, not chuſing to return immediately to Capernaum, he made a circuit through the neighbouring towns and villages.

Great multitudes crouding to him from all quarters, he addreſſed to them his excellent ſermon on the mount. Preſently after he cured a leper, and not long after that, entering again into Capernaum, he healed the nobleman's ſervant. The day following he was at Nain, where he raiſed the widow's ſon; and from whence, to avoid another concourſe of people, he croſſed the ſea, ſtilling a tempeſt in his paſſage; and landing in the territory of Gadara, he cured the demoniacs, when the ſwine were drowned.

Not

Not making any ſtay in that country, he returned to Capernaum, and healed a paralytic perſon, who was let down through the roof of the houſe. After this he walked out by the ſea ſide, and having called Matthew, he dined with him, and held a converſation with the diſciples of John. While he was diſcourſing with them, Jairus applies to him to cure his daughter, who lay at the point of death. In his way he cured the woman who had the iſſue of blood, and after he returned from Jairus's houſe he gave ſight to two blind men, and cured a dumb demoniac.

Jeſus having made himſelf obnoxious to the Phariſees, by vindicating his diſciples for plucking ears of corn on a ſabbath day, and healing in the ſynagogue a man who had a withered hand, withdrew into a deſert place, and, on a mountain, ſet apart the twelve apoſtles.

The multitudes crowding to him again, he healed their ſick, and, among others, a blind and dumb demoniac; and when the Phariſees aſcribed this cure to a correſpondence with Beelzebub, he diſcourſed concerning the ſin againſt the Holy Ghoſt; and when they aſked of him a ſign from heaven, he gave them the ſign of the prophet Jonas; and among other awful denunciations, he related to them the parable of the unclean ſpirit. While he was talking, and probably with a good deal of earneſtneſs on this occaſion, his mother and brethren deſired to ſpeak with him, which gave him an opportunity of expreſſing his ſuperior regard to his diſciples.

On the ſame day on which he held this diſcourſe, he went to the ſea ſide, and, for the greater convenience of ſpeaking, ſtood in a ſhip, while he delivered ſeveral parables to the people ſtanding on the ſhore; and, among others, that of the ſower,

which he afterwards explained to his diſciples, reciting to them ſeveral others.

Leaving the neighbourhood of Capernaum, he went to Nazareth; and being rejected, and having had his life attempted by his countrymen of that place, he went into the neighbouring villages; and ſeeing great multitudes, as ſheep without a ſhepherd, he had compaſſion on them, and commiſſioned the twelve apoſtles to preach to them, and heal their ſick.

In the abſence of the Twelve, the diſciples of John apply to him, bringing a meſſage from their maſter; and when they had left him, he diſcourſed with the multitude concerning John, and at the ſame time pronounced a woe upon the places in which moſt of his mighty works had been performed.

About this time Jeſus dined with Simon the Phariſee, to whom, when he was diſguſted with the affectionate behaviour of a woman who had been a ſinner, he related the parable of the creditor and two debtors.

Jeſus, hearing of the death of John the Baptiſt, retired by ſhip into a deſert place, together with the apoſtles who had reſorted to him, and here he fed a great multitude with five loaves and two fiſhes. Having ſent his diſciples away by ſhip, while he ſtayed to diſmiſs the company, he came to them in the night, walking on the ſea. They landed in the territory of Genneſaret; and the multitude, influenced by worldly motives, afterwards following him to Capernaum, he diſcourſed with them in ſo myſterious a manner concerning bread, that the greateſt part of thoſe who had followed him hitherto, deſerted him now.

At the feaſt of Pentecoſt Jeſus cured a cripple at the pool of Bethesda, and diſcourſed with the Jews concerning his miſſion; but

but they ſeeking to kill him, he retreated again to Galilee, where he held a converſation with ſome Phariſees, who had followed him from Jeruſalem, concerning traditions.

After this he went into the coaſts of Tyre and Sydon, where he healed the daughter of a Syrophœnician woman; and being returned to Galilee, he cured a demoniac who was deaf, and had an impediment in his ſpeech. Being in a deſert place, he again fed a great multitude by a miracle. At Magdala he diſcourſed with the Phariſees concerning the ſigns of the times, and at Bethſaida he cured a blind man.

After this he made an excurſion to the coaſts of Ceſarea Philippi, and there began to foretel his ſufferings, and future glory. His transfiguration happened ſix days after. Deſcending from the mount of transfiguration he cured a demoniacal child; and after ſeveral diſcourſes with his diſciples, and other incidents at Capernaum, he took his final leave of Galilee. Travelling through Samaria, he was not received by the people of that country. Here, however, he cured the ten lepers.

On this journey he ſent out the Seventy; and being arrived at Jeruſalem, at the feaſt of Tabernacles, he diſcourſed with the Jews concerning his miſſion, reproved the woman who was taken in adultery, and cured a man who had been blind from his birth.

In the interval between the feaſt of Tabernacles and the feaſt of Dedication, I place all thoſe incidents and diſcourſes which are related by Luke after his mention of Jeſus's having taken his final leave of Galilee, and before thoſe events that are cloſely connected with the hiſtory of his death, and for which I can find no other place, by means of a correſponding ſtory

in ſome other evangeliſt. Here, therefore, I introduce the diſcourſe concerning the Galileans killed by Pilate, the parable of the good Samaritan, of the wedding ſupper, of the prodigal ſon, of the rich man and Lazarus, and of the Phariſee and Publican, with ſome others.

At the feaſt of Dedication Jeſus, in the temple, publickly declared himſelf to be the Meſſiah, and the Jews thereupon ſeeking to kill him, he retired to the country beyond Jordan, where he held the diſcourſe concerning divorces, and the danger of riches; and where he bleſſed the children that were brought to him, *&c.*

From this country he made a journey into Judea, to raiſe from the dead his friend Lazarus; but having by this miracle, performed in the preſence of many of his enemies, greatly enraged the Phariſees and rulers of the Jews, he retired to Ephraim, in the wilderneſs of Judea.

Journeying from theſe parts to Jeruſalem, before the ſecond paſſover, he again foretold his ſufferings; and paſſing through Jericho, in the neighbourhood of that town, he cured a blind man, and viſited Zaccheus.

Coming in view of Jeruſalem, he lamented over it; and being arrived at Bethany, he ſupped with Simon the leper, where Lazarus was preſent, and his ſiſter Mary anointed him; which gave ſuch offence to Judas Iſcariot, that from that time he formed a reſolution to betray him to his enemies, who were now, more than ever, intent upon putting him to death.

The next day he entered the city in triumph, and purged the temple. The morning following, on his return from Bethany (where he now lodged every night) he curſed the barren

barren fig-tree (the effects of which were ſeen the next day) and held many diſcourſes in the temple.

In this manner he paſſed his time till the day before he ſuffered; on the evening of which he eat the paſſover with his diſciples; and Judas, whoſe treachery he had detected, having left them, he inſtituted the Lord's ſupper; and then diſcourſed with the eleven in a moſt affectionate manner, and foretold Peter's denial of him.

Leaving the houſe in which they had ſupped, and perhaps coming in view of the mount of Olives, he diſcourſed concerning the true vine, gave his diſciples the promiſe of the Comforter in his abſence from them; and in a ſolemn prayer, recommended them to the care and bleſſing of God his father.

Being arrived at Gethſemane, he was ſeized with an agony in a garden; and Judas arriving with a company of armed men, and ſome of the Jewiſh rulers, he was conducted firſt to Annas, then to Caiaphas, and afterwards to Pilate; who, after ſending him to Herod, ſentenced him to be crucified.

The order of the ſubſequent tranſactions it is not to my purpoſe at preſent to conſider.

Such is the order in which I would chuſe to diſpoſe the leading events in the life of Chriſt, which the reader will perceive to be conſiderably different from that of Mr. Mann, and I believe alſo from that of all other harmoniſts. In the next ſection I ſhall proceed to exhibit the reaſons of this arrangement, or the evidence of the harmony.

SECTION

SECTION XI.

General preliminary Remarks, relating to the Order of the Events in the Goſpel Hiſtory.

OF the many original hiſtories of the life of Chriſt, which were probably once extant, four only are come down to us; but they are abundantly ſufficient to confirm our faith in the truth of the facts. The external evidence of the authenticity of theſe books is remarkably ſtrong; and an attentive reader will be equally ſtruck with the internal evidence, to which my obſervations on the harmony of their hiſtories relate. None but the perſons to whom they are aſcribed, or, which is the ſame thing, with reſpect to us, perſons who enjoyed equal advantages for writing ſuch hiſtories, could have compoſed them.

It is the more probable that they wrote from their memory, and therefore that they actually heard and ſaw what they relate, as there is not, on the face of their writings, a ſingle trace of imagination, or of an attention to any thing that might ſerve to embelliſh their narrative. From the beginning to the end of all the evangeliſts, there appear no more marks of a capacity for fiction, than there are of an inclination to it.

Two of theſe hiſtorians, Matthew and John, were, in a great meaſure, eye witneſſes of what they relate. The two others, Mark and Luke, were not eye witneſſes, but appear to have been well informed concerning their ſubject. They all, however, ſeem to have been equally careleſs of the order of events; but with reſpect to the two former, nature has more than ſup-

plied

plied the place of art. As the circumſtances of time and place are neceſſarily preſented to the mind of an eye witneſs, along with other circumſtances of any tranſaction, becauſe they were really co-exiſtent and inſeparable from it, ſo the ideas of time and place will force themſelves upon the mind; and, unleſs the perſon who relates from his memory be particularly upon his guard, they will, even unneceſſarily and improperly, intrude themſelves into the narrative.

This we ſee exemplified every time that a perſon, uninſtructed in the arts of ſpeaking and writing, tells a ſtory; and we have examples of it in the writings of Matthew and John, where we perceive more characters of time, and more marks of an orderly narrative, in the tranſitions from ſtory to ſtory, than in thoſe of Mark and Luke. Mark, however, has preſerved more of theſe circumſtances of events than Luke; ſo many that I can hardly perſuade myſelf that he was not preſent, at leaſt, at ſome of the tranſactions.

Many good reaſons may be aſſigned for the neglect of the order of time in thoſe evangeliſts who were beſt acquainted with it. This is by no means the moſt natural, or the beſt method of relating events, as we ſee verified in every writer of lives, even thoſe who are the moſt methodical and exact; becauſe other relations have a ſtronger effect upon the mind than that of *time*, particularly a reſemblance in the *cauſe* or *effect* of any incidents.

Several circumſtances would contribute to throw irregularity into a hiſtory of Chriſt, written by one who was witneſs to it, and had often told it. It is probable that what was called *preaching Chriſt*, at the promulgation of chriſtianity, conſiſted chiefly

chiefly in reciting the particulars of the life of Chriſt; ſo that the goſpels were the ſubſtance of the preaching, as it may be called, of the apoſtles and evangeliſts. In this caſe it cannot be ſuppoſed that they regularly began with the birth and ended with the death of Chriſt; but rather that ſingle incidents would be related occaſionally, as particular occaſions called for them; and, in time, all the ſtories would get quite other aſſociations, and be connected with one another various ways beſides that of the order in which they happened; and the longer they deferred writing their hiſtories, the fewer traces we may expect to find of this order. According to Dr. Lardner, the goſpels of Matthew, Mark, and Luke, were all written about the year of Chriſt 64, and that of John in 68.

The cauſes that tend to make the evangeliſts inattentive to the order of time in which things happened, would not in the leaſt tend to alter or deprave the hiſtory itſelf, or make their teſtimony to all the facts the leſs to be depended on. For as every diſtinct ſtory would neceſſarily be repeated intire, they would each of them fall into one uniform method of telling it, and all the parts of any ſtory would cohere perfectly, when the connection of the different ſtories with one another might be intirely loſt. Beſides, independent of conſtant and uniform repetition, the contiguous part of one thing cannot but have a cloſer connection in the mind that contemplates them, than any two different things.

It has been thought by many, and eſpecially Dr. Henry Owen, that there are evident traces of Mark and Luke having copied or abridged Matthew, becauſe they ſometimes make uſe of the ſame expreſſions in relating the ſame things. But it appears to me that every thing of this nature may very eaſily have ariſen from the manner in which I ſuppoſe the goſpels were originally written, *viz. in detached parts.* Some

of

of theſe might have been committed to writing by the Apoſtles themſelves, and ſome by their auditors, corrected by themſelves.

Many of theſe detached hiſtories would, from the circumſtances in which they were written, and tranſmitted, acquire conſiderable authority, and would naturally be collected by Mark, Luke, and others, who had a ſcheme of compiling a regular hiſtory. Matthew himſelf, knowing them to be of authority (ſome of them probably being his own) and having no ambition to diſtinguiſh himſelf as a mere *writer*, might adopt them; and thus it might come to paſs that, though theſe evangeliſts compiled their hiſtories independently of one another, they would in ſome places ſeem to have copied one another, or ſome common original. At the ſame time that their differences, both with reſpect to the arrangement of facts, and ſeveral circumſtances reſpecting the facts themſelves, abundantly prove that they had never ſeen each others writings.

If the goſpel of Mark be an abridgement of that of Matthew, it is ſuch an abridgement, I will venture to ſay, as was never made of any other work. This appears to me to be ſo obvious, that I wonder how any perſon can peruſe the two hiſtories, and entertain the leaſt ſuſpicion of it.

The hypotheſis mentioned above, of the hiſtory of Chriſt having been written originally in detached parts, will help us to account for the ſame things being ſometimes placed together in different goſpels, though they had no natural connection. For it might happen that they were both originally contained in the ſame detached memoir, and had been copied from the ſame by more writers than one. Inſtances of this kind, which I cannot ſo well account for in any other way, will occur in ſome of the enſuing remarks.

If we conſider the immediate object of the apoſtles and evangeliſts in preaching Chriſt, namely, to make their hearers good men, to affect mankind with a ſenſe of the truth and greatneſs of his character, that they might live in the firm belief and expectation of his ſecond coming, we ſhall not wonder at their not being ſolicitous about the order of the incidents in their hiſtory; for this was a circumſtance that had little apparent tendency to produce that effect. In this ſituation of things, it cannot be expected that perſons who had not attended Chriſt, ſhould ever get a diſtinct and orderly idea of the particulars of his life, ſince they who once had it would be in great danger of loſing it.

I would obſerve farther, that the confuſion that appears in our copies of the evangeliſts, with reſpect to the order of time, may have ariſen in part from the *tranſpoſition* of paragraphs and ſections in their works; nor is it difficult to account for this kind of diſorder. The evangeliſts having had no experience in writing books, and, except Luke, perhaps not having at firſt intended to write the life of their maſter in ſo full a manner as they have done, it is not improbable that they might write it, and even ſuffer it to be copied, in detached parts. Or, when they had completed their firſt plans, they might, on farther conſideration, and more perfect recollection, compoſe additional parts, and give directions where to inſert them in the former copies; which directions may have been miſtaken by the perſons whoſe copies have been tranſmitted to us. Or the writers themſelves, when they had made thoſe additions, might not be very attentive to the place in which they inſerted them; as nothing, that they could imagine to be of any conſequence, depended upon it.

That none of the imperfect books are come down to us is no wonder, as every perſon, who was poſſeſſed of a copy, would be

be deſirous to make it complete, and ſuch copies only would be uſed by tranſcribers. Nor is it at all difficult to conceive how a copy, not the moſt perfect in point of *arrangement*, might come to be univerſally followed, when it was recommended by ſome higher conſideration. Even the early verſions may have been various with reſpect to the arrangement of facts at firſt, and the order of the prevailing, or ſtandard, copies of the original Greek have been afterwards adopted by the tranſcribers of them. I would alſo refer my readers, for other cauſes of tranſpoſition, to what Virgilius has obſerved on that ſubject, in the *Theological Repoſitory*, vol. 1. p. 45, &c.

On all theſe accounts, whether I be cenſured as a bold and raſh critic or not, I think I may have reaſon and natural probability on my ſide, when I venture to tranſpoſe ſome parts of the evangelical hiſtory as it ſtands at preſent, if by this means the facts have a better connection.

Theſe obſervations reſpect the goſpels of Matthew and John only. The irregularities of Mark and Luke may be accounted for without any ſuch hypotheſis. It ſeems highly probable that Luke was never himſelf acquainted with the order of the occurrences, though he took pains to inquire concerning the truth of the facts, and arranged them in the beſt manner that he could.

I alſo pay but little regard to the order of Matthew's goſpel, before the hiſtory of his own call to attend upon Jeſus; and it is remarkable that, before that event, this evangeliſt has as few notes of time, or other marks of an orderly narrative as Luke. Of this circumſtance any perſon may ſatisfy himſelf, who will take the pains to look into his goſpel with that view.

In many caſes I am by no means ſatisfied with the attempts of any of the harmoniſts, that I have ſeen, to reconcile the different accounts of what was manifeſtly the ſame tranſaction. There appear to me evident marks of the hiſtorians having conceived differently concerning the circumſtances of them, and I ſhall be far from concealing any of the obſervations I have made of this kind. I have obſerved before, that ſuch variations are favourable to the credibility of the account.

In ſome caſes, however, though the ſtories are told in a very different manner, the inconſiſtencies are only ſeeming ones, and when examined more cloſely will be found to vaniſh. I would gladly have taken ſome pains on this ſubject, but that I find I have been more than ſufficiently anticipated by my predeceſſors in the buſineſs of harmonizing. There is more room for being original in obſerving, or even in *acknowledging*, the variations and ſeeming contradictions in the different evangeliſts.

Notwithſtanding all theſe ſources of confuſion and diſorder in the evangelical hiſtory, it ſeems very poſſible for a perſon, who carefully attends to the nature of the events, and who will collect and compare all the notes of time, and other connections of particular events, that have been preſerved by any of them, to reduce the narrative pretty nearly to its proper order.

In order to this, I have made Matthew and John my principal guides, and have not departed from the order of events in either of them, unleſs when the account of one of them is contrary both to thoſe of Mark and Luke, and alſo not ſo probable in itſelf. But I have made the leſs difficulty of departing from the order of events in our copies of Matthew and John, where I thought there was reaſon to ſuſpect that the parts of their narratives

ratives may have been tranſpoſed; and if this treatment will reſtore Matthew or John to the order of both Mark and Luke, I cannot but conſider it as an argument in favour of the tranſpoſition.

SECTION XII.

Obſervations on the Order of Events before the Miſſion of the Twelve Apoſtles.

§ 1. *Of the Time when John the Baptiſt knew Jeſus.*

IT is evident, from John i. 33, that John the Baptiſt did not know Jeſus till he ſaw the ſpirit of God deſcending and remaining upon him, and yet it is equally evident from Matt. iii. 13, that John did know Jeſus when he came to his baptiſm, and before that deſcent of the ſpirit which immediately followed his baptiſm, mentioned by himſelf, as well as by Mark and Luke; and yet none of the evangeliſts ſpeak of any intercourſe that they had together before his baptiſm.

To reconcile this, ſome have ſuppoſed a deſcent of the ſpirit upon Jeſus ſeen by John ſome time before his baptiſm. But I cannot ſay that this appears to me to be an eaſy ſolution of the difficulty. Beſides one would imagine from the narrative of Matthew, who relates this converſation between Jeſus and John, that he came directly from Galilee on purpoſe that he might be baptiſed,

baptiſed, leaving no room for any intervening acquaintance. "Then cometh Jeſus from Galilee to Jordan unto John to "be baptiſed of him."

I own I do not ſee how to reconcile the different accounts of the evangeliſts relating to this circumſtance in any manner that gives me entire ſatisfaction. That John knew Jeſus by ſome powerful impreſſion upon his mind when he preſented himſelf to be baptiſed, which Dr. Doddridge ſuppoſes, *Family Expoſitor*, vol. 1, p. 101, appears to me not ſufficiently reconcileable with what John himſelf ſays, *viz.* that he did not know him but by a ſign from heaven.

§ 2. *Of the Time when Jeſus cured Peter's Wife's Mother.*

I obſerved before, that, in that part of the evangelical hiſtory which precedes the call of Matthew, there are few traces of an orderly connection of events in his goſpel. Since Mark, therefore, has inſerted the notes of time belonging to that part of the hiſtory with remarkable particularity, for a perſon who is not ſuppoſed to have been preſent, I prefer his order, eſpecially where it is the ſame with that of Luke.

Mark, for example, is ſo expreſs in ſaying that Jeſus cured Peter's wife's mother on the ſabbath after his arrival at Capernaum, and the very ſame day on which he cured the demoniac in the ſynagogue, and performed thoſe other aſtoniſhing miracles which occaſioned his great reputation in thoſe parts, and made it inconvenient to him to continue in the town any longer, that I cannot but adopt his order, in preference to that of Matthew; who mentions thoſe events later in the hiſtory, but before the time of his own call to attend Jeſus.

§ 3. *Of*

§ 3. *Of the Time when Jeſus viſited Nazareth.*

Matthew, after mentioning Jeſus's leaving Judea to go into Galilee, ſays, iv. 13. *And leaving Nazareth, he came and dwelt in Capernaum*; which ſeems to imply that Jeſus made, at leaſt, a ſhort ſtay at Nazareth before his arrival at Capernaum. But it appears to me, that when Jeſus left Judea to go into Galilee, after the firſt paſſover, he either was not at Nazareth at all, or only juſt went through it in his way to Cana, from which place it is certain he went to Capernaum.

John makes no mention of Jeſus's being at Nazareth, though he is very particular in reciting the events of the firſt paſſover, and the ſeveral ſtages and incidents of his progreſs from Jeruſalem to Capernaum at that time, which are omitted by all the other evangeliſts.

There is a kind of chaſm between the 43d and the 44th verſe of the fourth Chapter of John, which can only be ſupplied by ſuppoſing the evangeliſt had mentioned, or at leaſt tacitly referred to Jeſus's not chuſing to call, or at leaſt not chuſing to make any ſtay at Nazareth at this time.

John iv. 43. *Now after two days he departed thence, and went into Galilee.*

[But he did not go to Nazareth.]

44. *For Jeſus himſelf teſtified, that a prophet has no honour in his own country.*

45. *Then when he was come into Galilee the Galileans received him,*

him, having ſeen all the things that he did at Jeruſalem; for they alſo went unto the feaſt.

46. *So Jeſus came again into Cana,* &c.

The evangeliſt's mentioning the Galileans receiving Jeſus as ſoon as he came into their country, doth but ill agree with what Jeſus himſelf obſerved, in the verſe preceding, that a prophet has no honour in his own country, but upon the ſuppoſition, that thoſe he firſt applied to were not his countrymen of Nazareth.

Beſides, the nobleman of Capernaum, who is ſaid to have ſet out to meet our Lord as ſoon as he heard of his arrival in Galilee, went to Cana; ſo that it is not probable that he had heard of his being, or at leaſt of his intention, or attempt to make any ſtay at Nazareth. And the cure of this nobleman's ſon is expreſsly ſaid by John iv. 54, to have been the ſecond miracle that Jeſus performed after his arrival in Galilee from Judea; meaning, probably, from the time of his being baptiſed; and that the firſt miracle was that at Cana of turning the water into wine.

The miracles related by Mark v. 23, *&c.* and which were performed at Capernaum, ſeem to have been the more immediate occaſion of Jeſus's great fame in Galilee, and therefore muſt have been performed ſoon after his arrival in that country.

It is poſſible, after all, that by *leaving Nazareth* (καταλιπων Ναζαρετ) Matthew might mean his having left it, or the family having quitted their habitation there, ſome time before; for the participle being of the *aoriſt* tenſe, it ought to have been rendered *and having left Nazareth.*

Or

Or it may mean *paſſing by Nazareth, i. e.* not chuſing to call there, he went rather to Capernaum.

Luke, indeed, ſeems to have imagined that Jeſus preached a ſabbath in Nazareth, when they attempted his life, before his going to Capernaum; but it is much more probable, from the accounts of both Matthew and Mark, that the time when Jeſus was rejected by the people of Nazareth was ſome time after he had been at Capernaum; and upon the whole, it appears to me to have been juſt before the miſſion of the Twelve, and not long before his leaving Galilee to go to the feaſt of Pentecoſt.

Beſides, Luke's own account, compared with itſelf only, has not the marks of perfect conſiſtency; for, according to him, our Lord ſays to the people of Nazareth, iv. 23, *Ye will ſay, Whatever we have heard done in Capernaum, do alſo here in thine own country.* If this could have been ſaid before he had been at Capernaum, it muſt have been by way of prophecy, concerning what he was to do there, and what they would ſay to him afterwards, which I think is not an eaſy interpretation. The mention that Luke makes of his arrival at Capernaum, after his rejection at Nazareth, has all the marks of its being his firſt arrival at that place, iv. 31, *And he came down to Capernaum, a city of Galilee, and taught them on the ſabbath-day; and they were aſtoniſhed at his doctrine, for his word was with power.* Theſe were evidently the effects of their firſt hearing him.

§ 4. *At what Time Jeſus entered Capernaum.*

It is not quite certain whether Jeſus had entered Capernaum before the call of Peter, &c. or not. If he had, it ſhould ſeem

that he could not have made any ſtay there before that tranſaction, or have done any thing to make him conſpicuous (except the cure of the nobleman's ſon performed at Cana) for it was on the ſabbath after the call of Peter that his very great fame in that place commenced. Matthew mentions his *dwelling at Capernaum* before the call of Peter, but Mark doth not mention his entring that city till after that event. One would naturally conclude from the account of Mark, that Jeſus, travelling from Cana towards Capernaum, came to ſome part of the ſea coaſt, where he met with Peter and the other diſciples, and having called them to attend him, entered with them into the city, juſt before the commencement of the ſabbath-day.

§ 5. *Of the Call of Peter, &c. to attend Jeſus.*

Luke ſpeaks of the call of Peter, &c. as an event ſubſequent to our Lord's preaching in Capernaum and the neighbouring towns, and mentions the additional circumſtance of the miraculous draught of fiſhes as preceding their call. Thoſe diſciples certainly attended Jeſus before the ſabbath on which he healed Peter's wife's mother; and they can hardly be ſuppoſed to have been called in the very ſame manner (our Lord uſing the very ſame words) twice. If the firſt call, related by Matthew and Mark, was not effectual, there ſeems to have been nothing in the ſecond, ſuppoſed by ſome to be related by Luke, to make it more ſo. I therefore ſuppoſe that they had only one call to attend Chriſt after his arrival in Galilee. Indeed, from the manner in which Luke relates the circumſtances of this call, it is evident that he had no idea of any other call having preceded it. It muſt be obſerved that Peter and Andrew, and perhaps James and John alſo, had been the diſciples of Jeſus in Judea, and therefore were prepared to obey his call.

§ 6. *Of*

§ 6. *Of the Sermon on the Mount.*

The diſcourſe commonly called *the ſermon on the mount*, related Matt. v. vi and vii. and the diſcourſe related Luke vi. 20, *&c.* called by ſome *the ſermon on the plain*, agree in ſo many circumſtances, both in the ſubject of them, and the incidents attending them, that I have no doubt that they were the ſame. They both followed our Lord's having retired to a mountain, were addreſſed to the diſciples, in the preſence of multitudes aſſembled from the ſame places. They begin and end with the ſame words, and there is no other difference in the contents of them, but that the diſcourſe in Matthew is fuller, and has ſeveral things omitted by Luke. Both the diſcourſes are followed by Jeſus's going into Capernaum, and healing the Centurion's ſervant. Any perſon, and eſpecially one in the circumſtance of a public teacher, may well be ſuppoſed to have occaſion to repeat the ſame diſcourſes, but that ſo many of the ſame *incidents* ſhould attend the ſame diſcourſe is not probable. Matthew's ſaying that Jeſus was *ſat down* after he had gone up the mountain, and Luke's ſaying that he *ſtood* on the plain when he healed the ſick before the diſcourſe, are no inconſiſtencies; or, if they were, are of no moment at all, conſidering that we do not know that either of theſe hiſtorians were preſent. It is not, however, improbable but that Matthew, who lived in that neighbourhood, might be one of the multitude that attended on the occaſion, and his relating the diſcourſe ſo circumſtantially and fully is much in favour of this conjecture.

With reſpect to the circumſtances preceding the diſcourſe, they were, perhaps, as follows: Jeſus had been up in the mountain, along with his diſciples, but ſeeing the multitudes at the foot of it, he came down among them on the plain, and healed

their ſick; and then went a little way up the hill, or aſcended ſome eminence at the foot of it, for the advantage of being better heard, while he diſcourſed to the people ſtill ſtanding on the plain.

It is very poſſible, as Mr. Whiſton ſuppoſes (ſee his *Harmony*, p. 127,) that the Lord's prayer might be delivered to the apoſtles twice, once in the courſe of the ſermon on the mount, and afterwards in the circumſtances mentioned by Luke. I have placed them together for the ſake of compariſon, eſpecially as there is nothing very particular in the connection in which Luke introduces it.

§ 7. *Where the Leper was cured.*

According to Luke, the leprous perſon, who applied to our Lord after the ſermon on the mount, was cured in a certain city; but according to Matthew, it was after he came down from the mountain, and before he entered into Capernaum. It probably happened in ſome other town that he went through, in his way to Capernaum.

§ 8. *Of the Time when Matthew was called to attend Jeſus.*

From the time that Matthew was called to attend upon our Lord, I think his authority indiſputably preferable to that of Mark or Luke, or even to them both. I have, therefore, adopted his account of the order of events on the day that he was called, the particulars of which he can leaſt of all be ſuppoſed ever to have forgotten. He ſays, ix. 18, that it was while Jeſus was talking with the diſciples of John, after dining at his houſe, that Jairus came to deſire him to cure his daughter. But both

Mark

Mark and Luke expreſsly ſay, that Jairus met him with this requeſt as he landed, after having been over the ſea, where he had ſtilled the tempeſt, and cured the demoniacs among the tombs; and they mention the call of Matthew a conſiderable time before.

§ 9. *Of the Sabbath on which the Diſciples plucked the Ears of Corn, &c.*

According to Luke, the ſabbath on which the diſciples plucked the ears of corn, was not the ſame with that on which Jeſus reſtored the withered hand in the ſynagogue. But it ſhould ſeem that Matthew and Mark, according to the eaſieſt conſtruction of their language, ſuppoſe both theſe events to have happened on the ſame day.

After reciting the diſcourſe in the corn-fields, Matthew ſays, xii. 9, *And when he was departed thence* [*i. e.* probably from the corn-fields] he went into their ſynagogue, *i. e.* the ſynagogue belonging to the ſame Jews with whom he had been diſcourſing. And Mark, after reciting the ſame diſcourſe, ſays, iii. 1, *And entering again into their ſynagogue*, as if he had been there before on the ſame day. And, according to Reland, the Jews did aſſemble in their ſynagogues both morning and evening, on the ſabbath, as well as on certain other days. I therefore ſuppoſe the two ſabbaths mentioned by Luke (who certainly was not ſo well informed as Matthew, and probably not ſo well as Mark) to have been only one. The meaning of the word δευτεροπρώτῳ is ſo very uncertain, that no interpretation of it can afford a ſufficient foundation for the diſpoſition of the fact to which it relates. Mr. Whiſton renders it *the firſt ſabbath after the ſecond day of the paſſover*. But it is not probable that Jeſus could have returned from Jeruſalem into Galilee ſo ſoon;

as

as this ſabbath muſt, in general, have been, within the ſeven days of the feaſt.

§ 10. *Of the Diſcourſe concerning the Sin againſt the Holy Ghoſt.*

The diſcourſe concerning the ſin againſt the Holy Ghoſt is introduced by Luke after his account of the cure of the dumb demoniac, which is related by Matthew ix. 22, *&c.* But this evangeliſt introduces it after the cure of a demoniac that was both blind and dumb, mentioned xii. 22, *&c.* I have followed the order of Matthew. It is poſſible, however, that they may not really differ; as the demoniac mentioned by Luke might have been blind as well as dumb, though he has not mentioned that circumſtance.

§ 11. *Of the Time when the Mother and Brethren of Jeſus inquired for him.*

Luke (viii. 19) repreſents our Lord's mother and brethren inquiring for him after he had related the parable of the ſower, but according to Matthew and Mark, this inquiry was made after the diſcourſe concerning the ſin againſt the Holy Ghoſt, which the former of theſe evangeliſts ſays was delivered in the former part of the ſame day. In favour of the probability of the former it may be ſaid, that, being pretty late in the day, his relations might think he would be quite exhauſted; and in favour of the latter, that his ſubject would lead him to ſpeak with peculiar earneſtneſs and vehemence. Luke ſeems not to have ſuppoſed that the parable of the ſower was delivered from a ſhip.

§. 12. *Of the Obſervation concerning the Candle and the Buſhel*, &c.

The obſervation concerning the candle and the buſhel, and the admonitions, *Take heed how ye hear*, and *To him that hath ſhall more be given*, follow one another in the ſame order in Mark and Luke; and are in both introduced after the parable of the ſower. In Mark they are ſucceeded by another parable concerning ſowing. But in Matthew all the above mentioned particulars make part of the ſermon on the mount. I make no difficulty of admitting that our Lord might repeat the ſame obſervations and admonitions again and again; but I do not think that the place aſſigned to theſe in Mark and Luke is quite natural. But that both theſe writers, who, I am perſuaded, had not ſeen each other's goſpels till they had compoſed their own, ſhould arrange theſe things, that appear to have little or no connection, in the ſame order, is rather remarkable. It is not, however, the only inſtance of the kind, that will occur to a perſon who ſhall attentively peruſe the goſpels. I ſometimes think that theſe ſeemingly odd coincidences may have ariſen from their having ſeen one another's goſpels, after they had written their own, and adding from the others (but in their own words and manner) what they thought proper; or they might both make uſe of ſuch notes of detached parts of the hiſtory of Jeſus, taken from the mouths of the Apoſtles, as might contain them both.

§ 13. *Of what followed the Parable of the Sower.*

Mark ſays, iv. 36. that after Jeſus had delivered the parable of the ſower, *&c.* from the ſhip, *they took him even as he was*

in

in the ſhip; that at this time he ſtilled the tempeſt, and, landing on the other ſide, cured the demoniacs. But, according to Matthew, xiii. 36. Jeſus *went into a houſe* after delivering thoſe parables, and the voyage croſs the ſea, when he cured the demoniacs, had happened before. Both thoſe writers are very expreſs in noting theſe very different circumſtances of this tranſaction. I have adhered to the account of Matthew, as unqueſtionably an eye witneſs.

SECTION XIII.

Obſervations concerning the Time of the Miſſion of the Twelve.

AS Matthew makes no mention of any appointment of the Twelve before the time when they were ſent out to preach, and both Mark and Luke expreſsly ſay, that they were called *to be with* our Lord, ſome time before, with a view to their future miſſion; I have ſupplied the defect of Matthew from thoſe other Evangeliſts: and I have preferred Mark's account of the time of this event to that of Luke, becauſe, according to the latter, it preceded the ſermon on the mount, when, according to Matthew, who muſt have been the beſt informed in this caſe, he himſelf was not called to attend upon Jeſus. And as both Mark and Luke expreſsly ſay that he then choſe *twelve*, I can hardly think that he choſe no more than *eleven* at that time, and afterwards made the number twelve by the call of Matthew.

It will be no objection to the appointment of the Twelve at this time, that their miſſion followed ſo ſoon after; for, in fact, all the Twelve, except Matthew, had actually attended Jeſus ever ſince his firſt appearance in Galilee; and as Matthew ſeems to have reſided at Capernaum, it is probable that he had both heard and ſeen much of Jeſus, and particularly that he had heard the ſermon on the mount, which was delivered in that neighbourhood.

It tends to confirm the ſuppoſition of this being the time when the apoſtles were really appointed, that *the Twelve* are never mentioned in the account of any tranſaction previous to this time of their nomination, though that expreſſion doth occur afterwards, as Mark iv. 10.

I have choſen, however, to depart from the authority of Matthew, at leaſt from the preſent order of his goſpel, with reſpect to the time of the miſſion of the Twelve, and the inquiry that John made concerning him, which is connected with it.

Matthew places theſe events immediately after thoſe of the day in which he himſelf was called, and before the account of the diſciples plucking the ears of corn; and conſequently a conſiderable time before our Lord's arrival at Nazareth, where Mark and Luke place it. I prefer the order of Mark and Luke for the following reaſons.

1. According to the preſent order of Matthew, the miſſion of the Twelve follows the call of Matthew ſo cloſely, that it can hardly be ſuppoſed, that, ſimple as the buſineſs of their preaching then was, he could be ſufficiently inſtructed for the purpoſe of his miſſion. Indeed, according to this order, the other eleven had not been called more than a few days before, and therefore cannot be ſuppoſed to have been much better

qualified; whereas, upon my hypotheſis, the Twelve had been appointed, and had attended upon our Lord much longer.

2. According to the preſent order of Matthew's goſpel, Jeſus pronounces the *woe* upon Chorazin and other places in that neighbourhood, xi. 20. before he had made one half of his ſtay in Galilee for that time; whereas it is more natural to ſuppoſe, with Mark and Luke, that he pronounced it juſt before his taking leave of Galilee, in order to go to Jeruſalem, when the inhabitants of thoſe cities had had more opportunities of ſeeing his miracles, and hearing his inſtructions.

Upon the whole, I think it eaſier to ſuppoſe a tranſpoſition of thoſe parts of Matthew's goſpel, than that this evangeliſt ſhould give an account of things ſo much leſs natural and probable than Mark and Luke; and I think that ſeveral arguments may be drawn from the ſtate of Matthew's goſpel itſelf, in favour of a tranſpoſition of all that intervenes between ch. ix. 34, and the end of the eleventh chapter; and to conclude, that it was originally placed at the end of the thirteenth chapter.

3. Not the leaſt objection can ariſe to this tranſpoſition from comparing the preſent connection of the part to be tranſpoſed with the new connection, but, on the contrary, ſomething in favour of it; as Jeſus's going about teaching in the cities and villages, ix. 35. and ſending out his apoſtles, ſeems more naturally to follow his being rejected at Nazareth, a country in which he had not preached before, and where he knew that his ſtay was to be very ſhort, than any thing that is related antecedent to it in the preſent arrangement.

4. The tranſpoſition is more eaſily accounted for by conſidering, that the very ſame words, *at that time* (εν εκεινω τω καιρω) follow the tranſpoſed parts, both in their preſent ſituation and in

in that in which I would place them. There is alſo ſomething ſimilar in the ſenſe of what precedes the preſent and the ſuppoſed place of theſe tranſpoſed parts. For, as they now ſtand, they follow the account of the unbelief of the Phariſees, who aſcribed the miracles of Jeſus to the prince of demons; and where I would place them, they would follow the account of the unbelief of his own countrymen, who, becauſe they knew his family, could not conceive how he ſhould be ſo much diſtinguiſhed.

5. Matthew's account, as it now ſtands, is ſuch a contradiction to that of Mark and Luke, as one would chuſe to avoid, if it could be done without much violence to the text. Mark and Luke are expreſs in aſſerting, that the Twelve returned from their miſſion on the day that Jeſus fled from Herod, and juſt before the feeding of the five thouſand. If this were ſo, it muſt be contrary to truth to repreſent the Twelve as in company with our Lord in any tranſaction that intervened between their miſſion and this retreat; but in this interval Matthew places the ſtory of the corn-field, and many other tranſactions, in which the diſciples (among whom, I believe, it is univerſally ſuppoſed, in this caſe, that the Twelve are included, if they were not principally meant) are expreſsly ſaid to have been with him.

6. Matthew himſelf ſeems to mention a return of the Twelve, as after ſome ſeparation, at the time of this retreat, though not ſo particularly as Mark and Luke, Matt. xiv. 5. *And when it was even, the diſciples came unto him.* And it is the more probable that the return after their miſſion was intended, ſince Matthew makes no other mention of their return, and it is at the very ſame time preciſely which the other evangeliſts fix for their return.

7. When Jeſus fled from Herod, after the death of John, not only do Mark and Luke repreſent him as being without his diſciples, but Matthew alſo ſeems to ſuppoſe him in the ſame circumſtances; for he ſays, xiv. 12. *And when Jeſus heard it* HE *departed thence, and the people followed* HIM. But if the diſciples were with him at this time, as Matthew, according to the preſent order of his goſpel, repreſents, ſince no ſeparation is mentioned, they muſt have been with him then alſo, contrary to the expreſs aſſertion of the other evangeliſts.

8. Admitting this tranſpoſition, all the neighbouring events in the hiſtory of Jeſus have an eaſy connection, and all the three evangeliſts agree in their arrangement of them; all of them repreſenting the cure of the ſick of the palſy, and the call of Matthew as preceding the ſabbath on which the diſciples plucked the ears of corn; that about this time the Twelve were appointed, and that upon our Lord's removal to Nazareth, and being rejected there, he went to preach in other cities and villages; and that not having been in their neighbourhood ſince the commencement of his public miniſtry, and ſeeing great multitudes in want of inſtruction, he ſent the Twelve, two and two, to preach to them. This contributed to ſpread the fame of Jeſus more than ever. John at this time ſent to enquire concerning him. Herod alſo was alarmed, and probably threatening to ſeize him and his diſciples, who were all in his territories, they all flee out of his dominions into thoſe of his brother Philip, and meet the ſame day. Upon this ſuppoſition, alſo, the woe pronounced upon Chorazin, *&c.* is late and ſeaſonable, as was obſerved before.

Whatever be thought of this propoſed tranſpoſition, the order of Mark and Luke is certainly much more natural and probable than the preſent order of Matthew; which, conſider-

ing

ing that Matthew was preſent in all the tranſactions, and the other evangeliſts not, is not eaſily accounted for.

SECTION XIV.

Obſervations on the Order of Events from the Miſſion of the Twelve Apoſtles to Jeſus's *triumphant Entry into Jeruſalem.*

§. 1. *Of the Duration of John's Impriſonment.*

AS Matthew connects the inquiry that John made concerning Jeſus immediately with the miſſion of the apoſtles, and Mark (vi. 14,) connects the alarm of Herod at the miracles of Jeſus with the ſame event, it is probable that John was put to death ſoon after his ſending thoſe diſciples; and ſuppoſing that he lived till their return, he died in the fulleſt ſatisfaction concerning the miſſion of Jeſus, that himſelf or his diſciples could want. As John was thrown into priſon preſently after the paſſover, and was beheaded a little before Pentecoſt, it may be concluded that he lay in priſon about five weeks.

§ 2. *Of the Time when Jeſus pronounced the Woe on the Citie of Galilee.*

Luke repreſents our Lord as pronouncing the woe upo Chorazin, *&c.* in the hearing of the ſeventy diſciples, afte giving

giving them their inſtructions; but according to Matthew, xi. 20, it was pronounced in the hearing of the people, after the diſcourſe concerning John, when the Twelve were not with him. It is not improbable but that our Lord might have uſed the ſame expreſſions more than once or twice. I have inſerted this diſcourſe where I ſuppoſe it was firſt uſed. Luke might introduce it where he has done, as being moſt pertinent on our Lord's taking his final leave of Galilee.

If it be ſaid that our Lord's exclamation againſt the cities of Galilee, which had not hearkened to his inſtructions, comes too ſoon after his arrival in Galilee from Judea, being not more than four weeks; I anſwer that, beſides that *one* ſolemn exhortation delivered in each of the places particularly mentioned would ſufficiently authorize it, our Lord had been in Galilee before the paſſover, having at Cana changed the water into wine. Beſides, this ſolemn denunciation might refer to what would be the conſequence of *all* his preaching in Galilee, which continued till the feaſt of Tabernacles, that is, all the ſummer or the beſt part of the year: and being delivered at this time, it might be kindly intended as an admonition to them, with reſpect to his future preaching to them.

§ 3. *Whither the Diſciples went after the feeding of the Five Thouſand.*

Mark ſays, vi. 45, that Jeſus, after feeding the five thouſand, ſent the diſciples by ſhip to *Bethſaida*. John ſays, vi. 17, it was *towards Capernaum;* but both thoſe places were on the ſame ſide of the lake, and not far from one another.

§ 4.

§ 4. *Of Jeſus's Journey to Jeruſalem at the Feaſt of Pentecoſt.*

Since Matthew, Mark, and Luke omit any mention of Jeſus's going to Jeruſalem at the feaſt of Pentecoſt, it ſeems probable that he went alone, and that he made no long ſtay. In the fifth chapter of John, where only we have any account of this journey, it is ſaid that *Jeſus went up*, but his diſciples are not ſo much as mentioned in the whole chapter. Perhaps he did not perform that journey on foot, that he might be as little as poſſible from Galilee, to which country he ſeems to have devoted all the firſt part of the year, *viz.* from the paſſover to the feaſt of Tabernacles. His diſciples, if they did go to the feaſt, might travel in the ſame manner, and perhaps be diſperſed among their acquaintance in Jeruſalem.

§ 5. *Of the Proper place for the Incidents mentioned by Luke from ch.* ix. 51, *to* xviii. 14.

From ch. ix. 51. to xviii. 14. Luke ſeems to relate what paſſed after Jeſus took his final leave of Galilee, in order to reſide chiefly in Judea, during the remainder of his miniſterial year. This appears to me ſufficiently to account for the manner in which this part of his hiſtory is introduced, *And it came to paſs when the time was come that he ſhould be received up.* If we refer theſe incidents to the feaſt of Dedication, we ſtill depart from the literal ſenſe of the words (on the moſt probable ſuppoſition, that αναλημψις means his aſcenſion to the Father, after the completion of his miniſtry) and it is impoſſible to find room for them in the hiſtory ſubſequent to his journey to Jeruſalem, at the laſt paſſover, when only the time was actually come that he ſhould be received up.

Beſides,

Beſides, in this part of his work, Luke ſeems to relate, without much regard to the order of time, a number of inſtructions and parables, many of which muſt have been delivered before either the ſending out, or the return of the Seventy, mentioned x. 17. This evangeliſt, however, ſeems to have imagined, that they were all delivered about the time of his laſt departure from Galilee to Jeruſalem.

Thoſe of theſe incidents and diſcourſes, that cannot be parallelled in Matthew, or any other evangeliſt, I thought I could not do better than throw all together, between the feaſt of Tabernacles (at, or ſoon after which, the Seventy probably returned) and the feaſt of Dedication.

§ 6. *Of the Parable of the Muſtard Seed and of the Leaven.*

The parables of the muſtard ſeed, and of the leaven, mentioned Luke xiii. 18, are related in different circumſtances by Matthew; but as they are mentioned by Luke in immediate connection with the account of our Lord's travelling towards Jeruſalem, it may perhaps be moſt adviſeable to repeat them in a complete harmony.

§ 7. *Of the Diſcourſe concerning hating a Man's Father and Mother.*

There is a paſſage, parallel to that of Luke xiv. 25. concerning a man's *hating his father and mother, &c.* in Matt. xvi. 32. In Matthew, however, it is related as ſpoken to his diſciples in private, but in Luke to a great multitude.

§ 8.

§ 8. *Of the Diſcourſes delivered beyond Jordan.*

The diſcourſes recorded Matt. xix 3, &c. appear, by their connection, to have been delivered beyond Jordan; and they alſo appear to have immediately preceded Jeſus's laſt journey to Jeruſalem. We muſt, therefore, ſuppoſe the evangeliſt omitted all that paſſed between our Lord's leaving this country to his return to it, mentioned by John only. From their introduction in Matthew and Mark, they would ſeem to have been delivered immediately upon his firſt arrival in that country from Galilee (Matt. xix. Mark x. 1) but as the concluſion of them is immediately connected with the account of his laſt journey from thence to Jeruſalem, every incident of which muſt have made the deepeſt impreſſion on their memories, I think it moſt probable that they were delivered then.

§ 9. *Of the Place where the Infants were brought to Jeſus.*

According to Matthew and Mark the infants were brought to Jeſus, and the queſtion concerning eternal life was aſked beyond Jordan; but Luke (xviii. 15). repreſents them as happening only in the way to Jeruſalem, without mentioning the country beyond Jordan. This evangeliſt ſeems not to have imagined that Jeſus went thither at all, in his journey from Galilee: for he only mentions his paſſing through Samaria, though he doth mention his coming to Jericho, which was in his way from beyond Jordan, and not in his way through Samaria.

§ 10. *Of the Blind Man cured by Jeſus near Jericho.*

The blind man, according to Luke xviii. 35. (compared with xix. 1.) was cured before Jeſus entered Jericho, whereas Matthew ſays expreſsly, xxvi. 29. that the miracle was performed *as they departed from Jericho*. This evangeliſt, who was preſent, is moſt to be depended on.

Pilkington, indeed, maintains that the word εγγιζειν may ſignify *to be near*, as well as *to approach;* and in proof of this he ſays that Luke uſes the ſame word when he is deſcribing the laſt entry of Jeſus into Jeruſalem, when he ſays ηγγιζεν εις Βηθφαγη και Βηθανιαν, *as he was near to Bethphage and Bethany;* becauſe it is evident, from the courſe of the hiſtory, that Jeſus was then going not *towards* but *from* Bethphage and Bethany, p. 45. But Luke ſays nothing of Jeſus having been at Bethphage or Bethany, as the other evangeliſts do, but deſcribes his triumphant entry into Jeruſalem as in immediate connection with his journey from Jericho. Luke's idea probably was ſimply this, that the circumſtance he was about to relate happened when Jeſus was ſo far on his way to Jeruſalem as to be near Bethphage and Bethany, but before he entered them; and as Jeruſalem was at no great diſtance, it might probably be in view from ſome part of the road, before his arrival at thoſe two villages.

§ 11. *Of the Parable concerning the Ten Servants, and the Ten Talents.*

The parable related in Luke, xix. 11. concerning the nobleman and his ten ſervants, and that in Matthew, xxv. 19. concerning the talents, very much reſemble one another; but they

they differ in ſeveral reſpects, and the parable in Luke is expreſsly ſaid to be delivered, *becauſe he was nigh to Jeruſalem* (perhaps in the houſe of Zaccheus) whereas the parable in Matthew was delivered after his laſt departure from the temple.

§ 12. *Of the Lamentation of Jeſus over Jeruſalem.*

It ſeems more probable that our Lord's lamentation over Jeruſalem was made when he came in view of the city, in his journey from Jericho to Bethany, than during his triumphant entry into it, as Luke repreſents. In coming to Bethany he muſt have been very near Jeruſalem, the two places being only fourteen furlongs diſtant from one another. Beſides, ſo particular a prophecy as our Lord's ſpeech upon this occaſion contains (Luke xix. 41.) ſeems more likely to have been delivered to his particular diſciples than to the mixed multitude that attended him in his triumphant entry. As no other evangeliſt, however, mentions his lamentation, it may ſeem too bold to ſet aſide the order even of Luke upon mere conjecture.

§ 13. *Of the Supper at Bethany.*

According to Matthew (xxvi. 6) Jeſus ſupped with Simon at Bethany (at which time Mary anointed him with precious ointment) *two days* before the paſſover, after his triumphal entry into Jeruſalem, and his diſcourſes in the temple. But John, (xii. 1) expreſsly ſays, that this ſupper was *ſix days* before the paſſover, and alſo, xii. 12, the day before his triumphant entry. In this caſe we muſt either make the authority of Matthew yield to that of John, who is the more circumſtantial of the two, or we muſt tranſpoſe the account of Matthew; and if

the verſes that contain this ſtory in Matthew, xxvi. 6—13, be conſidered, they will be found to ſtand very aukwardly in their preſent ſituation, where they interrupt an account of a conſultation among the Jews about putting Jeſus to death. And the whole ſtory, from v. 6. to 13. incluſive, may very eaſily be taken out, and v. 5. and 14. will have ſufficient connection. The goſpel of Mark will read equally well with a ſimilar parentheſis, viz. from ch. 14. v. 3, to v. 9, incluſive.

It is not impoſſible, but that the ſtory might have been written by Matthew after the reſt of the hiſtory was compoſed; and, that finding his account of the journey from Jericho, and of the entry into Jeruſalem were ſo connected, xii. 1. that the account of this ſupper could not be inſerted between them (and not being very ſolicitous about the exact order of his narration) he, or ſome other perſon for him, put it, without much circumſpection, where it now ſtands.

It is remarkable, however, and unfavourable to this tranſpoſition, that this ſtory in Mark ſtands preciſely in the ſame connection as it doth in Matthew. It looks as if Mark, when he ſaw Matthew's goſpel, had drawn up an account of the ſame incident, and inſerted it in the ſame place in his own work.

Or theſe ſtories may have happened to be ſo connected in the notes taken from the apoſtles preaching, and, being of good authority in other reſpects, may have gained ſo much credit, as to have been copied by the evangeliſts themſelves, juſt as we find them. I hardly know how to account for the remarkable reſemblance between the goſpels of Matthew and Mark in this caſe, without having recourſe to this ſuppoſition; as I am convinced that they had neither of them ſeen each other's goſpel; at leaſt, at the time of their beginning to write.

It is poſſible, however, that Matthew and Mark might chuſe to introduce the account of the ſupper at Bethany, after mentioning the laſt conſultation of the Jews to kill Jeſus, and of the aſſiſtance they received from Judas, by reciting, in that place, the firſt occaſion of Judas's diſguſt, though it happened ſome time before; a thing which is very common with hiſtorians. Upon the whole, I have adhered to the account of John. Having ſeen what the other evangeliſts had written, it may be preſumed that, where he differs from them, it was with deſign, and in order to be more exact.

In one reſpect the account of Matthew and Mark may be thought to be more probable than that of John. It is evident that the Jews held frequent conſultations about putting Jeſus to death, particularly at the time of the reſurrection of Lazarus: but, according to all the evangeliſts, Judas was inſtigated to betray him, by the affront he conceived to be put upon him, in the obſervation our Lord made about the precious ointment at this ſupper at Bethany; and it is more probable that he ſhould keep to ſo baſe a purpoſe *two days* only, than *ſix*. But, on the other hand, there would be more time for conſultation upon the other ſuppoſition, as it is not ſo probable that ſo convenient an opportunity as Judas found ſhould have occurred in two days.

Mr. Whiſton, and other harmoniſts, maintain that the anointing of our Saviour mentioned by John is wholly different from that which is mentioned by Matthew and Mark.' But the different circumſtances in theſe ſtories, on which he lays ſo much ſtreſs, are either inconſiderable, or not abſolutely incompatible.

The

The anointing mentioned by John was of the *feet*, the other of *the head and the whole body*. But both might have been done at the ſame time. Of the former only *Judas* complained, of the other, *all the diſciples*. But the reſt might join in his complaint, though leſs openly. In the former Mary ſerved, the other was in the houſe of Simon the leper. But Mary, being a neighbour, and perhaps a relation, might ſerve in the houſe of Simon.

Mr. Whiſton finds a farther difference in the *vindication*, and apologies, which our Saviour made for the woman. "At the "former," he ſays, "our Saviour deſires Judas not to exclaim "againſt her, as if ſhe had ſpent abundance of ointment on a "ceremony. *Againſt the day of the preparation for my funeral "has ſhe kept it;* as if he had ſaid, ſhe has ſpent but little of it "now, ſhe has reſerved the main part of it for a fitter time, "the day before my delivery to the Jews. At the latter "anointing, Mark ſays, *ſhe has done what ſhe could. She is "come before hand, to anoint my body for the preparation to my "funeral:* which words will bear this paraphraſe. Becauſe "ſhe ſees no proſpect of an opportunity of embalming my body "hereafter, ſhe prevents her intentions as well as ſhe can, by "anointing my body thus before hand, inſtead of it." *Harmony*, p. 129.

But certainly Mary had no more expectation of the death of Jeſus than the other diſciples. And it appears to me very extraordinary that, if Judas had been reproved by our Lord, with ſo much ſeverity, four days before, and this very anointing had even been foretold by him, as Mr. Whiſton ſuppoſes, the other diſciples ſhould have been ſo very inattentive, as to complain of it a ſecond time, and give our Lord occaſion to repeat his rebuke.

The

The agreement between theſe hiſtories Mr. Whiſton acknowledges to be ſo great, that there is a great deal of colour for ſuppoſing them to be the ſame; both anointings being, a few days before the paſſover, performed by the ſame woman, Mary; in the ſame place, Bethany; the price of the ointment the very ſame, three hundred pence; the woman being at both times reproved by others, and being vindicated by our Saviour; moſt of the company, alſo, being the ſame.

Jeruſalem is twenty miles from Jericho, ſo that Jeſus could not ſup at Bethany and enter in triumph from Jericho thenext day. The ſupper at Bethany, therefore, muſt intervene between the journey from Jericho and the entry. It is not improbable, but that he might ſpend a day or two in the family of Lazarus at that time, which might give Simon a proper opportunity of inviting him to his houſe, and making ſuitable preparation to receive him.

If we ſuppoſe that this Simon the leper was a diſciple and friend of Chriſt, which I think is rather probable (as another would hardly have riſked the diſpleaſure of the ruling Jews ſo much, as to entertain a man who was now become ſo exceedingly obnoxious to them) and he had previous intimation of Jeſus's viſit to Bethany, and received him the very night of his arrival, we ſhall be better able to account for the miſtake of Mark, who places the purging of the temple the day after the triumphant entry; whereas it was the day after his arrival in Bethany, two contiguous dates, one of which he may be ſuppoſed to have miſtaken for the other.

SECTION XV.

Obſervations on the Order of Events from the triumphant Entry into Jeruſalem, to the Examination of Jeſus before the High-Prieſts.

§ 1. *Of the Purging of the Temple.*

THE reader will perceive that I have adopted the opinion of Mr. Mann in ſuppoſing that Chriſt purged the temple only once, and that at the laſt paſſover. His reaſons are the following:

(1) All the other evangeliſts mention this event as taking place at the laſt paſſover.

(2) Such an act of authority is not agreeable to the caution with which our Lord began his public miniſtry; being accompanied with a public declaration that he was the ſon of God, or the Meſſiah, a declaration, which, at that time, he avoided making.

(3) Such an affront to the Jewiſh prieſts could not have paſſed unnoticed or unpuniſhed. And yet ſome time after it appears, that neither Herod, nor many of the people had heard of Jeſus; and ſix months after this event (a year or two according to other Harmoniſts) his brethren bade him go and ſhew himſelf at Jeruſalem.

(4) If

(4) If Jeſus had made this declaration, accompanied with ſo high an act of authority, at Jeruſalem, would the chief prieſts have accuſed him, as in Luke xxiii. 5. of having *begun from Galilee, to pervert the people with his doctrine?*

(5) To theſe arguments of Mr. Mann, I would add, that none of the evangeliſts give the leaſt hint of Jeſus having purged the temple more than once, and the accounts of them all contain the very ſame particulars.

(6) The verſes that contain this account in John ii. 13—23. ſeem to have no buſineſs in the place where they now ſtand. For, take them away, and the parts they now disjoin have an eaſy connection; there being a kind of contraſt between our Lord's *diſciples only believing on him*, upon ſeeing *one* miracle at Cana, v. 12. and *many believing on him*, when they ſaw *many* miracles performed by him at Jeruſalem, mentioned v. 23.

Beſides, the hiſtorian would hardly have choſen to mention its being the paſſover twice ſo near together, as at v. 13. and 23, when there could have been no danger of any perſon having forgotten or miſtaken it.

(7) The firſt intimation that our Lord gave the Jews, that he was the Chriſt, ſeems to have been at the feaſt of Pentecoſt, John v. 17, and it inſtigated them to ſeek to ſlay him. But had he made the ſame declaration on his purging the temple before, they would hardly have been ſo much exaſperated now on that account.

(8) No objection will ariſe to this hypotheſis from the attention of the Jews being excited concerning Jeſus, and the motives of Nicodemus's application to him, on account of the

want of this exertion of authority; which is by ſome ſuppoſed almoſt neceſſary to account for them. For, beſides what John the Baptiſt had done, in bearing witneſs to Jeſus, and pointing him out to the people, and beſides the miracle at Cana (the fame of which doth not, indeed, ſeem to have ſpread very far) our Lord performed *many miracles* at this very paſſover in Jeruſalem, and on the feaſt day; as is expreſsly ſaid, John ii. 23, and iv. 45.

Matthew deſcribes Chriſt's purging the temple as performed on the very day of his triumphant entry into Jeruſalem, before he curſed the fig-tree. But, according to Mark, xi. 15, he only *looked about upon all things*, when he firſt viſited the temple, and, it being even, he went to Bethany; from whence returning, in the morning, he curſed the fig-tree, and then, on the ſecond day of his viſiting the temple, he purged it.

It has been ſaid that, though Mark only ſays that *Jeſus looked round about upon all things* on his firſt viſit to the temple, after his triumphant entry into Jeruſalem, the word which he makes uſe of (περιβλεψαμενος) *implies* the ejection of the buyers and ſellers, expreſſing *a look of indignation, reproof, and correction*. (See Pilkington, p. 18). It has therefore been ſuppoſed that our Lord purged the temple both on that day, and the following. But I own that this appears to me to be a harſh conſtruction of the word. Beſides if Mark really knew of the firſt, as well as of the ſecond purging of the temple, and alludes to both, it would have been more natural for him to have written at large the account of the firſt purging, rather than that of the ſecond.

§ 2. *Of the Prophecy concerning the Deſtruction of Jeruſalem.*

What Luke repreſents our Lord as ſaying to the Phariſees before he arrived at Jeruſalem, concerning the deſtruction of that

that city, ch. xvii, was not ſaid, according to Matthew and Mark, till after he had taken his final leave of the temple, juſt before the laſt paſſover, and was then communicated to his diſciples only, together with what is contained in the 21ſt chapter of his goſpel. I hardly think that Luke's account of the circumſtances of this remarkable prophecy, or of his prophetical declarations on his public entry into Jeruſalem, are agreeable to the uſual caution and reſerve of our Saviour in thoſe reſpects. However the ſentiments in Matthew and Luke are ſo much the ſame, that in compiling an Harmony, I ſhould chuſe to place them together, that they might be more eaſily compared.

§ 3. *Of Jeſus's ſaying to the Jews, "Ye ſhall not ſee me till ye ſhall "ſay, Bleſſed is he that cometh in the Name of the Lord."*

Our Lord's ſaying to the Jews, *Ye ſhall not ſee me till ye ſay, Bleſſed is he that cometh in the name of the Lord*, Luke (xiii. 35) ſuppoſes to have been pronounced by him in Galilee, before he arrived at Jeruſalem; but Matthew (xxiii. 39) ſuppoſes that theſe words were pronounced in the temple, after his triumphant entry.

Grotius would tranſlate the words εως αν ειπητε of Matthew to ſignify *till ye could wiſh to ſay*, referring to his coming to judgment with power and great glory. I can only ſay with Doctor Doddridge, I wiſh the words would bear that ſenſe. He paraphraſes them thus; "Till your calamities have taught you "ardently to wiſh for the Meſſiah, and as a nation gladly "to receive me under that character." For my own part, I am not quite ſatisfied with any ſenſe that I have ſeen put upon theſe words.

§ 4. *Of the introduction of the Greeks to Jeſus, &c.*

The diſcourſes recorded in John xii. 20, *&c.* ſeem not to have been delivered on the day that he firſt entered the temple, and purged it. The Greeks had probably heard of that extraordinary action, and were thereby the more induced to make inquiry concerning him. And the diſcourſes that follow concerning his miſſion ſeem very properly to precede thoſe aweful parables that relate to the rejection of chriſtianity by the Jews, and that are recorded in Matthew and the other evangeliſts.

§ 5. *Of the Day of the Paſſover in the Paſſion-Week.*

Critics have been exceedingly puzzled to determine whether the Thurſday on which Jeſus inſtituted the Lord's ſupper was the proper day of the Jewiſh paſſover; and ſeveral circumſtances have contributed to make this queſtion of ſomewhat difficult ſolution. Had there been no other goſpel beſides thoſe of Matthew, Mark, and Luke, there would, I think, have been no doubt but that the paſſover had been on the Thurſday, and that our Lord joined in the celebration of it at the ſame time with the reſt of the Jews. On the other hand, had there been no other goſpel than that of John, there would have been as little doubt but that Friday had been the day of the paſſover; and therefore that our Lord either did not celebrate it at all, or that he anticipated the day appointed by the law. All theſe writers, however, being preſent at the tranſaction, it is impoſſible that they ſhould have had different ideas of the matter.

John calls the day before the triumphant entry into Jeruſalem, of which Palm Sunday is a memorial (and therefore on this, as well

well as on other accounts, may be concluded to have been on a Sunday) *the ſixth day before the paſſover*. Ch. xii. v. 1. In relating the tranſactions of the Thurſday, he ſays not a word about the paſſover; but on the day following he repreſents the Jews as refuſing to go into Pilate's Judgment-hall, *leſt they ſhould defile themſelves, but that they might eat the paſſover*, ch. xviii. v. 28. he calls the ſame day *the preparation of the paſſover*, ch. 19. v. 14; and he calls the ſabbath following a *high day*, ch. xix. v. 31. as if it was the feaſt of unleavened bread, which immediately followed the paſſover. Laſtly, it is thought to favour this ſuppoſition that Jeſus would then die at the very time of the celebration of the paſſover, while the people were killing the paſchal lambs in the temple, which would make a beautiful coincidence of the type with the antitype.

On the other hand, Matthew, ſpeaking of the events of the Thurſday, ch. 26. v. 17. calls it *the firſt day of the feaſt of unleavened bread*. Mark uſeth the ſame expreſſion, ch. 14. v. 12. and farther ſays that it was *the day when they killed the paſſover*. Luke alſo calls it the day *when the paſſover muſt be killed*, ch. 22. v. 7. They likewiſe all of them expreſsly ſay, that on the ſame day *they made ready the paſſover*, Matt. 26. v. 19. Mark 14. 16. Luke 22. 13. and on the evening of that day Jeſus and the twelve Apoſtles ſat down to ſupper, which, from what went before, it is impoſſible not to underſtand of the paſchal ſupper. Luke alſo repreſents him as ſaying, during that ſupper, ch. 22. v. 15, *With deſire have I deſired to eat this paſſover with you before I ſuffer. For I ſay unto you, I will not any more eat thereof, until it be fulfilled in the kingdom of God*. From which we could not but take it for granted that he had then eaten of the paſſover for the laſt time.

At the ſame time none of the evangeliſts give the leaſt hint of there being two days on which the paſſover might be killed, which

which ſome have ſuppoſed, one for the people of Galilee, and the other for the inhabitants of Jeruſalem. Beſides that the law expreſsly fixes the killing of the paſchal lamb to one particular time, viz. the evening of the fourteenth day of the firſt month.

I own I am clearly of opinion, that our Lord eat the paſſover at the preciſe time appointed by the law, and the ſame day on which the reſt of the Jewiſh nation celebrated that feaſt. Indeed, I do not ſee how he that came *to fulfil all righteouſneſs* ſhould do otherwiſe; or if he had, that the Jews, who were ſo attentive to his conduct, would not have made it an article of their charge againſt him; eſpecially, conſidering how ready they were to cavil at him for his neglecting to obſerve their ſuperſtitious ceremonies, thoſe for which they could not alledge the authority of Moſes or the law: beſides it cannot be ſuppoſed that any perſon would have been ſuffered to tranſgreſs the law ſo publickly as this muſt have been done.

Dr. Macknight, without ſeeming to have attended to theſe conſiderations, is very deciſively of a contrary opinion; maintaining that our Lord anticipated the legal time for eating the paſſover. He ſays, p. 94, that the lambs for the paſſover being by far too numerous to be killed by the prieſts and Levites, in the ſhort ſpace of time appointed for that ſervice by the law, the people were allowed to perform this ſervice themſelves; and, in proof of this, he rightly quotes two paſſages of Philo; but he did not conſider that, though the people were allowed to kill the paſchal lambs themſelves, they were not allowed to do it when or where they pleaſed.

We find in Joſephus, that it was the univerſal cuſtom that all the lambs ſhould be killed on the ſame day, between the hours of nine and eleven, and only in the court of the temple. See alſo Reland's *Jewiſh Antiquities*, p. 269. and in one of the very

very paſſages that Dr. Macknight quotes from Philo, he overlooks an expreſſion which would have ſatisfied him, that he was quite miſtaken in the inference which he drew from it; for in the very paſſage in which he ſays the people killed the paſchal lambs, without waiting for the Prieſts, De Decalogo, p. 766, he likewiſe ſays that he did it *in crowds*, θυσι παυδημει αυτων εκαστος τας ιερειας αυτων και αναμενοντες: and Joſephus, *de Bello Judaico*, Lib. vi. Cap. 9, ſhows how a computation was made of the number of people aſſembled in Jeruſalem at the time of the paſſover, by the number of lambs which were killed between the hours of nine and eleven, which would have been no *datum* at all for this concluſion, if every perſon had been allowed to kill his lamb privately, when and where he pleaſed, without any public inſpection. This would alſo have been contrary to the moſt fundamental principles of the Jewiſh ritual, in which every thing was public, in order to guard againſt different cuſtoms, and abuſes.

I therefore take it for granted, that the account of Matthew, Mark, and Luke is ſtrictly juſt, and that we have miſunderſtood thoſe expreſſions in the goſpel of John which have led many to entertain a different opinion. In numbering the days before the paſſover I ſuppoſe him to have reckoned from the 15th day of the month, which, indeed, was properly *the feaſt day*, being the feaſt of unleavened bread, and a day of holy convocation; and it muſt have been leſt they ſhould defile themſelves on that day, that the Jews refrained from going into the Roman Judgment-hall; though I own I ſhould not have expected that he would have expreſſed this by ſaying, ch. xviii. v. 28, *that they might eat the paſſover*.

It is true that the Friday is called *the day of preparation*, Matt. xxvii. 62, Luke xxiii. 5, 6, John xix. 42, but neither in the law of Moſes, nor in any other authentic account of the paſſover, is there any mention of ſuch a day preceding the four-

fourteenth of Niſan; and it appears from Mark xv. 42, that the word παρασκευη is of the ſame meaning with προσαββατον, *and now when even was come, becauſe of the preparation, that is the day before the ſabbath.* When therefore the Friday is called *the preparation of the paſſover*, John xix. 14, the meaning can only be, that it was that preparation for the ſabbath which fell in the paſchal week.

Mr. Mann accounts for the difference between John and the reſt of the evangeliſts, by ſuppoſing, with Scaliger, that it was the cuſtom with the Jewiſh prieſts, before the ruin of the ſecond temple, to carry over the new moon of Tiſri, or Niſan, in certain caſes, to the day following, to prevent two holidays coming together; but that this rule being, in the time of our Saviour, of no long ſtanding, was not univerſally obſerved; ſo that he kept the paſſover on the Thurſday, according to the law of Moſes, and the Jews, according to their own rule, on the day following. See his *Diſſertations*, p. 191. But I believe no inſtance can be produced of any order of the Jewiſh high prieſts, reſpecting the regulation of the year and of the feſtivals, not being univerſally obſerved, or of any difference of cuſtoms among the Jews on ſuch a ground.

§ 6. *Of the Tranſactions of the* Wedneſday *in the Paſſion-Week.*

There is no particular tranſaction of our Lord's recorded for the *Wedneſday* of the paſſion week. For Matthew expreſsly ſays, that all the diſcourſes in the temple and about it were finiſhed two days before the paſſover, which he always places on the Thurſday. It ſhould ſeem, however, that the final agreement between the high-prieſts and Judas was made on the Wedneſday. For this tranſaction is related by Matthew and Mark immediately after their account of our Lord's diſcourſes

above

above mentioned, and before the events of the Thurſday following, Matt. xxvi. 14, Mark xiv. 10. Tradition alſo favours this ſuppoſition. For Wedneſday is ſaid to have been an antient faſt, in commemoration of the treachery of Judas. See Pilkington. Luke relates this tranſaction as immediately preceding the events of the Thurſday. Luke xxii. 3—6.

§ 5 *Of the Supper at which Jeſus waſhed his Diſciples Feet.*

Pilkington, and many other harmoniſts, contend that the ſupper at which our Lord waſhed his diſciples feet was not the ſame with that on which he eat the paſſover, but one preceding it, at Bethany, and probably the ſame with that on which Mary anointed him. But it is evident from John, that our Lord foretold Peter's denial of him on the ſame night on which he waſhed his diſciples feet; ſo that we are obliged to ſuppoſe that our Lord foretold this event twice, and nearly in the ſame words; which, accordingly, ſome ſuppoſe. But I think it extremely improbable, that, after the very ſolemn manner in which our Lord had foretold this event once, Peter ſhould deliberately give him a ſecond occcaſion of doing it, by repeating the ſame ſolemn aſſurances of his fidelity and attachment the day following.

It is evident that there is no place in the goſpel of John, in which we can ſuppoſe that any thing intervened between the ſupper on which our Lord waſhed his diſciples feet, and the ſcene in the garden, but at the end of the fourteenth chapter, where it is ſaid, *Ariſe, let us go hence,* which is therefore ſuppoſed by ſome to have been ſpoken at Bethany, and that what follows was delivered after the paſſover the next day. But theſe words might have been pronounced by our Lord upon their riſing from the table only. And this is the more natural

ſuppoſition, as there is no other mark of the time of the enſuing diſcourſe, which is introduced exactly as it would have been on the ſuppoſition of their riſing from the table, and our Lord's continuing the diſcourſe either in the ſame houſe, or in the open air, on their way into the garden. The very next words after *ariſe, let us go hence*, are, *I am the true vine, and my father is the huſbandman, &c.* Whereas John is particularly careful to note the time and place of all the events and diſcourſes that he relates.

It is ſaid (Pilkington, p. 50) that the conſtruction which the diſciples put upon our Lord's ſaying to Judas, *What thou doeſt, do quickly*, viz. that he was intimating to him to *buy what they needed againſt the feaſt*, implies, that ſome time muſt have intervened between that ſupper and the paſſover. But the feaſt continued a whole week.

It is alſo alledged that it could not properly have been ſaid that *from this time Judas ſought an opportunity how he might conveniently betray Jeſus, in the abſence of the multitude*, unleſs it had been on ſome day before the Thurſday. But this is not ſaid by John, but by the other evangeliſts, who date the treacherous deſign of Judas from the time that our Lord reproved him for his cenſure of Mary. John only ſays that, *after the ſop Satan entered into him*, and that *when he had received it he went out, it being then night*. But it might have been ſaid more emphatically at this time, though, in fact, Satan, or his baſe deſigns, had entered into him before.

SECTION

SECTION XVI.

Obſervations on the Order of Events from the Examination of Jeſus before the High-Prieſt, to the Concluſion of the Hiſtory.

§ 1. *Of the Inſults which Jeſus received at the Houſe of the High-Prieſt.*

LUKE ſpeaks of the denial of Peter, and the inſults which Jeſus received at the houſe of the high-prieſt, as preceding the aſſembling of the chief prieſts to examine him, and his confeſſion that he was the Chriſt. This aſſembling and examination, he ſays, were *when it was day*, xxii. 66. Matthew expreſsly ſays, that the inſults were after his examination, xxvi. 67. Indeed, both Matthew (xxvii. 1.) and Mark (xv. 1.) ſpeak of an aſſembly of the chief prieſts when it was day; but this was after his examination, and was only for the purpoſe of conſulting among themſelves in what manner they ſhould get their ſentence put in execution; and therefore they make no mention of Jeſus being brought before them at that time. The reſolution which they came to at this ſecond meeting, was to carry Jeſus bound to Pilate, which they did immediately.

§ 2 *Of the Circumſtances attending Peter's Denial of Jeſus.*

There is a pretty conſiderable variation in the accounts which the different evangeliſts give of the circumſtances attend-

ing Peter's denial of Jeſus. According to Matthew, our Lord told Peter, that *before the cock crew, he ſhould deny him thrice*, xxvi. 34. And he repreſents him as denying him three times diſtinctly, before the cock crew; the two firſt times at the interrogation of two different women, and laſtly, of thoſe who were *ſtanding by*. xxvi. 69—75.

Mark ſays, that our Lord told Peter, that *before the cock crew twice, he ſhould deny him thrice*, xiv. 13. And he repreſents the firſt cock crowing after the firſt denial. The two firſt denials, according to this evangeliſt, were occaſioned by the interrogations of the ſame woman, and the third, by that of the ſtanders by. xiv. 66—72.

Luke, like Matthew, ſays that Jeſus told Peter, that *before the cock crew he ſhould deny him thrice;* xxii. 34, but he repreſents the firſt denial only as occaſioned by the interrogation of a woman, and the ſecond and third at that of two different men. He alſo mentions the circumſtance of our Lord's *looking at Peter* after the crowing of the cock, as if that alone had not been ſufficient to awaken his recollection, xxii. 25—62.

John ſays, that Jeſus told Peter, that *before the cock crew he ſhould deny him thrice*, xiii. 38. and he ſays that the firſt denial was at the interrogation of a woman who kept the door, on his entrance (for it is mentioned before the fire is ſpoken of) the ſecond time at that of ſeveral perſons who were warming themſelves, and the third time at that of a relation of the man whoſe ear was cut off, and who alledged that he had ſeen Peter in the garden.

It ſeems probable that Matthew and John, who heard Jeſus, and who were preſent when Jeſus foretold the denial of Peter, have given the true account with reſpect to the number of cock

crow-

crowings, and that the ſecond crowing of the cock was an addition, which the oppoſition of *twice* and *thrice* might, perhaps, recommend to thoſe perſons from whom Mark (who was not preſent) had his account. Matthew and John, however, differ with reſpect to the perſons who interrogated Peter. Matthew alſo mentions no interrogation till after the inſults which Jeſus met with; and yet having probably heard ſomething of his being interrogated at the door, he ſpeaks of his going to the door afterwards, and being then interrogated the ſecond time.

The account of John, who was in the houſe at the time, may certainly be depended upon as the moſt exact, eſpecially as he had ſeen thoſe of the other evangeliſts. John makes no mention of Jeſus's looking on Peter.

§ 3 *Of the Circumſtances which attended the Reſurrection of Jeſus.*

Much has been written by ſeveral modern divines, on the harmony of the different accounts which are given by the four evangeliſts, of the circumſtances attending the reſurrection of Jeſus; and I believe it may be *poſſible* to draw up a narrative, which ſhall comprize all the different accounts, and be conſiſtent with itſelf; but to me it is evident, that if the different writers had had exactly the ſame ideas of the circumſtances attending that event, they would not have written as they have done concerning it.

Matthew ſays (xxviii. 1, *&c*) That Mary Magdalene and the other Mary went, at the break of day, to ſee the ſepulchre, but an angel had rolled away the ſtone, and ſat upon it. The angel bade them tell the diſciples that Jeſus was riſen from the

the dead; and as they were making haſte to deliver that meſſage, Jeſus himſelf appeared to them, and they fell down and held him by the feet, but he bade them go and tell his diſciples to meet him in Galilee.

Mark ſays (xvi. 1, &c) That, at ſun riſe, Mary Magdalene, Mary the mother of James, and Salome, going to anoint the body of Jeſus, found the ſepulchre open; and going in, ſaw a young man ſitting on the right hand, who told them that Jeſus was riſen, and bade them tell his diſciples to meet him in Galilee. Afterwards this evangeliſt informs us that Jeſus, having riſen early in the morning, appeared firſt to Mary Magdalene, who went and informed the diſciples, but was not believed by them.

Luke ſays (xxiv. 1, &c) That many women who had followed Jeſus from Galilee, and others with them, going with ſpices, found the ſtone rolled away; and going into the ſepulchre found not the body of Jeſus; and that while they were in doubt, two men ſtood by them, who ſaid that he was riſen; and that they went and told the diſciples, who did not believe them; but that Peter ran to the ſepulchre, and ſeeing the grave cloaths, wondered very much.

John, who is the moſt circumſtantial in his relation, ſays, (xx. 1. &c) That while it was yet dark, Mary Magdalene went to the ſepulchre; and upon ſeeing the ſtone taken away, ran to inform Peter and John. Upon this, theſe two diſciples ran to the place, and finding the cloaths only, returned; but that Mary, who ſtood without, and wept, on looking into the ſepulchre, ſaw two angels, ſitting one at the head, and the other at the feet, where the body had lain; and while ſhe was aſking them concerning the body, Jeſus himſelf appeared to her, and bade her go and tell his diſciples that he was riſen.

To me it appears not very eaſy to ſuppoſe that theſe different accounts were written by perſons who had preciſely the ſame ideas of the events, and of the order of them; but the variations are ſuch, that it is not worth the while of any friend of chriſtianity to take pains to reconcile them. After conſidering and comparing all theſe accounts, my own ideas of the affair are as follow.

The ſtone was rolled away from the ſepulchre, Jeſus roſe, and the guard were diſperſed, ſome time before day-break. Preſently after, the women came with their ſpices, intending to embalm the body; but recollecting that the ſtone was too large for them to remove, they were at a loſs what to do; when they were ſurprized to find it already rolled away, and the body gone. Being exceedingly aſtoniſhed at this, they diſperſed themſelves to different places, to inform the diſciples of what they had ſeen; for it is not at all probable, that, in their preſent ſtate of fear and conſternation, they were all together. Mary Magdalene went to Peter and John, who immediately ran to the ſepulchre, followed by Mary herſelf; but ſtaying longer than they did, and looking into the ſepulchre, after they were gone, ſhe ſaw firſt the two angels, and then Jeſus himſelf.

Suppoſing the other women not to have quitted the garden, but to have waited for the return of Mary Magdalene, we may allow that they alſo were favoured with an appearance of Jeſus to them, preſently after the appearance to Mary, and before they had quitted the garden, when they were all permitted to embrace his feet, according to Matthew.

By this time, it is probable, that moſt of his diſciples were got together, in conſequence of the news they had heard, when Mary joined them, and informed them that ſhe had ſeen Jeſus himſelf,

himſelf, but they gave no credit to her. Some time the ſame day, when the diſciples were ſeparated, Jeſus appeared to Peter alone, Luke xxiv. 34. who upon this, probably aſſembled as many of the diſciples as he could, to inform them of it. After the appearance of Peter, our Lord joined the two diſciples who were going to Emmaus, and diſcovered himſelf to them; upon which they immediately returned to Jeruſalem, and going to the place where the diſciples were aſſembled, were informed by them that Jeſus had appeared to Peter; and while they were giving an account of the manner in which he had made himſelf known to them alſo, Jeſus himſelf appeared to them, and eat with them. Thomas, being informed of this, would not believe; but that day ſevennight, Jeſus appeared to them when Thomas was preſent, and was fully ſatisfied. After this, all the diſciples went to Galilee, where Jeſus was ſeen by them, and the other diſciples, many of whom reſided in Galilee; and returning to Jeruſalem, he aſcended to heaven in the preſence of many of them, from the Mount of Olives.

I take it for granted, that John would not have given ſo circumſtantial an account, as he has done of the manner in which the reſurrection was firſt notified, if it had not been for the ſake of being more exact than the other evangeliſts had been. I have, therefore, followed his account, and think that the variations in the other evangeliſts, which cannot be eaſily reconciled with it, muſt be aſcribed to their being miſinformed, and miſtaken concerning them. But they are things of no moment, ſo that the variations with reſpect to them, ſerve to make the general account of the reſurrection the more, and not the leſs credible.

All the evangeliſts, except John, repreſent the women as having ſeen the viſion of angels before any of them had been

with

with the Apoſtles, but the account which John gives, makes the diſcovery of the reſurrection more gradual and pleaſing. It is alſo to be obſerved, that the manner in which they deſcribe this viſion is remarkably different.

The reader will find much light thrown upon the hiſtory of the reſurrection in a quarto pamphlet of Dr. Lardner's, intitled, *Obſervations on Dr. Macknight's Harmony of the four Goſpels, ſo far as relates to the Hiſtory of our Saviour's Reſurrection.* Dr. Macknight has made ſuch a number of arbitrary and improbable ſuppoſitions relating to this part of the goſpel hiſtory, that, inſtead of ſucceeding in his attempts to reconcile the different accounts of it, the unwarrantable liberties he has taken with it do, as Dr. Lardner obſerves, exceedingly *perplex* and *pervert the hiſtory, which muſt be of bad conſequence. No hiſtory,* he obſerves, p. 16, *can ſtand ſuch treatment.* My account of the order of the events agrees very nearly with that of Dr. Lardner, though it was written without conſulting his. We differ in this, that he thinks all the writers had preciſely the ſame ideas of the order of the events, which to me does not appear probable.

ADDITIONAL ARTICLES. (a)

§ 1. *Whether Judas Iſcariot partook of the Lord's Supper, conſidered.*

It appears from John (xiii 30) that Judas left the company of the reſt of the diſciples immediately after receiving the ſop which Jeſus gave him. So that if (as ſeems to be the opinion of moſt critics) the eating of the ſop, which was dipped in the diſh, belonged to the paſchal ſupper, Judas did not partake of the Lord's ſupper which followed it. But it ſhould ſeem

(a) The two following articles ought to have been introduced before, but were accidentally miſplaced.

from Luke (xxii. 21) that Judas was with them both at, and after the inſtitution; for immediately after the account of this ordinance, and of Chriſt's ſaying, "This cup is the New Teſtament "in my blood, which is ſhed for you;" he adds, "but behold the "hand of him that betrays me is with me on the table," *&c.* So that if we had no other account of this tranſaction but that of Luke, we could not have entertained the leaſt doubt, but that Judas received the Lord's ſupper along with the other apoſtles.

In Mark xiv. 18, words ſimilar to theſe laſt in Luke "Verily I ſay unto you, one of you which eateth with me ſhall "betray me" are interpoſed between the account of eating the paſſover, and that of the inſtitution of the Lord's ſupper; ſo that, according to this writer, Judas might, or might not have been preſent at it; but it rather coincides with the account of John, for it cannot be ſuppoſed, that Judas would ſtay in the company after being ſo particularly pointed at.

The order of narration is the ſame in Matthew (xxvi. 21) as it is in Mark, and as this writer repreſents Judas himſelf as aſking, among the reſt, whether he himſelf was the perſon that was hinted at, and ſays that our Lord expreſsly told him that he was the perſon; it is ſtill more difficult to conceive that, according to this account, Judas ſhould ſtay till after the inſtitution of the Lord's ſupper.

Is it not probable, upon the whole, that Luke, who was not preſent at this ſcene, but had his relation from other perſons, was miſtaken in his conception of this tranſaction, and that he wrote with the idea, which the peruſal of his hiſtory neceſſarily conveys to his readers, *viz.* that Judas was preſent at the celebration of the Lord's ſupper, and partook of it along with the other diſciples? Do not Matthew and John clearly ſuppoſe the contrary, and as they were themſelves preſent at the tranſaction, is it not more probable that their account is moſt to be depended on?

Some

Some may think it more probable that Luke, notwithſtanding what has been obſerved, might have had a juſt idea of the order of theſe tranſactions, but might purpoſely tranſpoſe them, with a view to bring together his accounts of the two queſtions that were agitated among the apoſtles at that meeting; one of which was prior to the celebration of the Lord's ſupper, *viz. which of them ſhould betray him;* and the other poſterior to the inſtitution, *viz. which of them ſhould be the greateſt;* for after having related the former, he introduces the latter as in connection with it, *and there was alſo a ſtriſe among them, &c.* But it may be replied, that theſe two debates had no ſort of connection (if indeed the former can be called a *ſtrife*, or debate) and therefore did not require to be brought together, eſpecially at the expence of hiſtorical truth.

Grotius ſuppoſes, that the ſop which Jeſus gave to Judas, did not belong to the paſchal ſupper, but that it was the bread which he brake, and diſtributed to them in the inſtitution of his own ſupper, dipping, or putting his hand into a diſh that contained it, every time that he gave any of them a piece. So that this great man would, in a manner, reconcile the account of the evangeliſts upon the ſuppoſition that Judas did receive the bread in the Lord's ſupper, but not the wine.

Dr. Macknight ſuppoſes that Judas partook of the Lord's ſupper, which, he ſays, might take up a quarter of an hour, though he is ſaid to have gone out immediately (ευθεως) after he received the ſop belonging to the paſchal ſupper, and though he had been ſo particularly pointed out as the betrayer of his maſter. But it ſits eaſier upon my mind to ſuppoſe one of the evangeliſts to have been miſtaken, in a thing of ſo little conſequence, than to reconcile them in this manner.

Mr, Wait thinks that the Lord's ſupper was introduced in the middle of a common ſupper, which he ſuppoſes followed the celebration of the paſchal ſupper, and that Judas partook of them all, along with the reſt of the diſciples. But what reaſon is there to ſuppoſe that the Jews had any other ſupper beſides the paſchal lamb itſelf, no part of which was to be left till the morning? Beſides, is not the ſuppoſition of an interruption in this ſuppoſed common meal, for the ſake of inſtituting the Lord's ſupper, very unnatural? And what is gained by reconciling the hiſtories of the evangeliſts at ſuch an expence of probability?

§ 2. *Of the Time when Jeſus foretold Peter's Denial of him.*

It is not eaſy to fix the time when Jeſus foretold Peter's denial of him. Matthew ſays (xxvi. 31) that it was after they had ſet out to go to the mount of Olives; and Mark (xiv. 26) relates the facts exactly in the ſame order. But according to Luke, xxii. 31—39, the diſcourſe concerning Peter's denial of him was previous to their going to the mount of Olives; and John relates the diſcourſe concerning Peter and ſeveral others, before he ſays, xiv. 31. *Ariſe, let us go hence.* John is ſo very circumſtantial in relating all the tranſactions towards the cloſe of our Lord's hiſtory, that I prefer his account, though it is not favoured by Matthew.

Some ſuppoſe that, notwithſtanding the words of John, laſt quoted, our Lord did not leave the place where he ſpake them; becauſe in xviii. 1. it is ſaid, that *when he had ſpoken theſe words, viz.* the prayer for his diſciples, *&c.* he *went with his diſciples over the brook Cedron.* But I do not ſee for what purpoſe the evangeliſt would have mentioned our Lord's ſaying, *Ariſe, let us go hence,* if they had not actually gone; and I ſee no

no difficulty in ſuppoſing, that, as it was night, probably very ſtill, and certainly moon-light, Jeſus might diſcourſe as he went along, at leaſt that he might ſtop at ſome place without the town, and before he went over the brook.

SECTION XVII.

A Computation of the Time that was neceſſary for the Purpoſe of Chriſt's Miniſtry.

THE greateſt objection that can be made to the hypotheſis, of our Lord's miniſtry having continued no longer than a year, or a year and a few months, ariſes from the ſuppoſed impoſſibility of crouding the buſineſs of the evangelical hiſtory into ſo ſmall a compaſs. The more effectually to anſwer this objection, I ſhall briefly go over the whole hiſtory of Chriſt, and collect all the *notes of time* that I can find in it. This I did at firſt, in order to judge of the *poſſibility* of the ſcheme; but the reſult of my obſervations convinced me of the great *probability* of it, independent of all other arguments. For when I found that every thing related of the public miniſtry of Chriſt fell with eaſe within theſe limits, I was ſenſible that more time would have been both unneceſſary, and an incumbrance to the ſcheme. Whether this kind of evidence will have the ſame weight with my reader, I cannot tell. I ſhall lay before him the reſult of my obſervations, that he may judge for himſelf.

We

We have no date from the hiſtory of the goſpel to determine the time of the year when John began to preach, or when Jeſus was baptized. Jerom, Euſebius, and Origen, fix the time of Chriſt's baptiſm to the ſeventh of January, which ſeems to have been an old tradition. See *Pilkington's Chronological Diſſertations*, N°. 55, Notes, p. 9. This writer ſuppoſes that John began his miniſtry in September, when the wilderneſs could furniſh neither locuſts, nor wild honey.

It can hardly be ſuppoſed, for the reaſons given in a preceding ſection, that after the firſt paſſover (which, I ſuppoſe, to have fallen on Tueſday the 30th of March, that year) Jeſus ſpent more than one ſabbath in Judea, before his arrival in Galilee. Where he ſpent that ſabbath (the 3d of April) is not ſaid; but as all the known events that intervened between this ſabbath and that which he ſpent at Capernaum, are his journey through Samaria, two days ſtay at Sychar (which, agreeably to a mode of ſpeaking uſual in the ſcriptures, may, perhaps, only mean part of two days, or little more than a night) and his interview with the nobleman at Cana, we may well ſuppoſe that this laſt mentioned was the 10th, and that he arrived at that place on the day before, when he called Peter and John, *&c.*

This was the ſabbath on which Jeſus healed the demoniac in the ſynagogue, and Peter's wife's mother at Peter's own houſe, with many other ſick perſons; which gave riſe to his very great fame in that place, Mark i. 28; ſo that, in order to avoid the prodigious concourſe of people that crouded to him upon the occaſion, he retired early the next morning (Sunday the 11th) into the neighbouring deſert, whither his diſciples reſorted to him, and from whence he viſited the places in that diſtrict.

On

On this excurſion from Capernaum, it appears from Mark 1. ii. that he was abſent only *a few days*. Now if we admit theſe few days to be a week; which is more than ſufficient, conſidering that we have no account of any intervening events, except the ſermon on the mount, and the cure of the leper, we may fix his return for the Sunday following, or April the 18th. Allowing one day more, it will be Monday, April the 19th.

The day on which the diſciples plucked the ears of corn, I ſuppoſe to have been the next ſabbath, as the tranſactions will eaſily admit of it; for, excepting the time that was taken up in croſſing the ſea of Tiberias, and returning to Capernaum, we have no events, but what are expreſsly confined to two or three days.

Immediately on his entering Capernaum, he healed the Centurion's ſervant, and the very *next day*, Luke vii. 11, (Tueſday the 20th) he was at Nain, where he raiſed the widow's ſon. I can hardly help thinking, but that Jeſus did not perform this journey on foot; for it ſeems to have been about twenty miles, which is rather too far for him to have walked conveniently. It is an objection, however, to this ſuppoſition, that *many of Jeſus's diſciples* and *much people* are ſaid to have gone with him, Luke vii. 11. There is a great difference, indeed, in the maps of the Holy Land, with reſpect to the ſituation of Nain. In ſome of them it is placed to the Eaſt, and in ſome to the Weſt of Nazareth; though moſt of them place it to the Eaſt. According to both it was about the ſame diſtance from Capernaum; but according to the latter it was more conveniently ſituated for croſſing the ſea to Gadara; being about half way between Nazareth and the ſouthern part of the ſea of Galilee.

I conclude, that very little time elapſed between Jeſus's return to Capernaum, and his croſſing the ſea to Gadara, becauſe Matthew connects theſe two events together, ſaying, viii. 18. that,

that, *when he ſaw great multitudes he went to the other ſide of the ſea.* Admitting that he ſet out from Nain early the next morning (Wedneſday the 21ſt) in the ſame mode of travelling in which he had come to Nain, he might eaſily have got to the other ſide of the ſea before night. The ſtorm they met with may as well be ſuppoſed to have quickened, as to have retarded their paſſage; and probably it was not of long continuance, as they would naturally awake Jeſus on the firſt apprehenſion of danger. That ſea is but about five or ſix miles over in that place, ſo that the navigation of it could not, in general, exceed an hour.

Conſidering the reaſon why Jeſus had juſt left Capernaum, *viz.* the croud, it is not probable that he would ſtay long in Nain, after ſo illuſtrious a miracle as he had performed in that place. It is expreſsly ſaid, that *much people of the city* attended the funeral, that this miracle occaſioned a *rumour of him to go throughout all Judea, and throughout all the region round about.* Luke vii. 17.

On the other ſide of the ſea, it is evident, that our Lord made but little ſtay. The demoniac met him immediately on his landing, Mark v. 2, and as ſoon as ever the cure was performed, and the ſwine drowned, in conſequence of it (which events followed cloſe upon one another, Mark v. 13) the people of the country urged him to depart.

Upon the ſuppoſition that he landed in the evening, he might ſet ſail again about ſun-ſet; and as the moon was about the laſt quarter, there would be no difficulty in reaching Capernaum before morning (Thurſday the 22d) the diſtance being only twelve or fifteen miles. So that the events of the buſy day on which he called Matthew, might happen on that very day; and then we ſhall be at a loſs how to diſpoſe of Jeſus till the

ſabbath

ſabbath following, on which the diſciples plucked the ears of corn. If, therefore, any of the preceding events ſeem to be too crouded, we may ſuppoſe that he arrived at Capernaum on the Friday.

I ſee no reaſon to ſuppoſe, with ſome, that the entertainment which Matthew made for Jeſus, mentioned Matt. ix. 10. and Luke v. 29. was on a different day from that on which that apoſtle was called. The very next words that follow the account of Matthew's riſing and following Jeſus are, *And as he was at meat in the houſe*. Luke, indeed, ſuppoſes, that Matthew made *a great feaſt* on purpoſe for him; but it might be a day on which he expected ſome of his friends, and was already prepared: or, ſuppoſing that this feaſt was made on purpoſe to entertain Jeſus, we have room enough for it. Our Lord might land at Capernaum early in the morning, and, after healing the ſick of the palſy, be walking by the ſea ſide, and call Matthew long before noon; ſo that before evening there was time enough to make any entertainment, and invite his friends. During that entertainment was the diſcourſe with the diſciples of John, and during that diſcourſe Jairus waited upon Jeſus; and the raiſing of his daughter, healing the woman who had the bloody iſſue by the way, giving ſight to two blind men, and curing a demoniac, compriſe all the remaining events of the day; and they are no more than might eaſily fall within the compaſs of a day. Admitting, however, that theſe events took up two days, it appears that we have even three days for them.

As to Matthew's *accompts*, which have been urged by ſome; they might for any thing that we know, have been ſettled in an hour. Perhaps, having juſt made his payments, they required no ſettling at all; or that buſineſs might have been done by means of a friend. The ſtory is ſo told, that we cannot but

ſuppoſe, that Matthew became a follower of Jeſus from the very day on which he was called. The ſons of Zebedee immediately left their father, their nets, and every thing, and followed Jeſus forthwith; and why ſhould we allow Matthew any longer reſpite?

If, with Luke, we ſuppoſe the ſabbath on which Jeſus healed the man who had the withered hand, not to have been the ſame with that on which the diſciples plucked the ears of corn (though I think it moſt probable that they were the ſame, ſee p. 119) we ſhall not be in the leaſt embarraſſed with reſpect to this Harmony; for as this Evangeliſt mentions no events as happening between theſe ſabbaths, and gives no note whereby we can fix the time of them, we may ſuppoſe that they were mentioned in the ſame place, becauſe the tranſactions in them were ſimilar, and not becauſe they were contiguous. We may, therefore, ſuppoſe that one of the ſabbaths was the 17th of April, the 8th or 15th of May, or, indeed, any ſabbath during our Lord's ſtay in Galilee.

If we conſider the events that paſſed between this ſabbath on which the diſciples plucked the ears of corn, and on which Jeſus healed the man with the withered hand, and the ſabbath on which he was rejected at Nazareth, we ſhall not ſee the leaſt reaſon to ſuppoſe that any other intervened between them, for we have no more *tranſactions* than are expreſsly limited to one day, and *hints* of what might require two or three.

Having incurred the violent reſentment of the Phariſees, by the tranſactions of the laſt mentioned ſabbath, Jeſus retired into a deſert place, whither the multitudes followed him, and he healed them, Matt. xii. 15. At this time, alſo, he ſet apart the twelve apoſtles, Mark iii. 13.

Admitting

Admitting that theſe things took up Sunday and Monday, Tueſday the 27th of May, will be the day on which he cured the blind and dumb demoniac, and held the diſcourſe by the ſea ſide, as recited in the preceding view of the Harmony. On Thurſday, therefore, the 29th, he might ſet out for Nazareth, and reach it the next day.

From the ſabbath on which he was rejected at Nazareth, May 1, to the feaſt of Pentecoſt, which was on Thurſday, May the 20th, we have two weeks and five days, and no account of any tranſactions that took up more than three or four days, except the miſſion of the Twelve, which, as I have ſhown, p. 56, could not well take up much more than a week.

Suppoſing the miſſion to have been on Sunday the 2d of May, the return may be fixed for Sunday the 9th; and on the day following, Monday the 10th, Jeſus might feed the five thouſand, be ſeen walking on the ſea that night, and hold the diſcourſe concerning bread the day following, Tueſday the 11th.

As the moon changed on the 13th of this month, ſhe would be then in her laſt quarter, and conſequently give light in the morning, by which Jeſus might be ſeen at a diſtance from the ſhip. But I do not ſee that the hiſtory neceſſarily requires the light of the moon. It is not ſaid at what diſtance Jeſus was ſeen from the ſhip, and it being then the fourth, or laſt watch of the night (Matt. xiv. 25) it muſt have been near break of day. Beſides, the ſtars give more light in the clear atmoſphere of Judea, than they generally do with us; and except in the rainy ſeaſon, the nights are ſeldom cloudy, and it was harveſt time.

Upon this ſuppoſition we ſhall be at liberty to defer the return of the Twelve till Thurſday the 13th, and this will be the more

convenient, as it will allow juſt ſufficient time for feeding the five thouſand, and the diſcourſe about bread, which, being delivered in the ſynagogue of Capernaum, was probably on the ſabbath following.

If I have acquitted myſelf to the ſatisfaction of my reader in the computation of time for the preceding part of the hiſtory, it muſt, I imagine, be allowed, that every difficulty attending the hypotheſis I am endeavouring to ſupport, is ſurmounted, as far as it depends upon this computation; ſince, in the remainder of the hiſtory, we have fewer facts, and much more time for them. Indeed, it might be expected, that the ſacred hiſtorians would be more circumſtantial in their account of the firſt part of our Lord's miniſtry. The events of it, being all new and extraordinary, would make a deep impreſſion on their minds; and each of them, having related an event or diſcourſe of any kind, would have little inducement to relate another that was ſimilar to it, and that occurred later in the hiſtory. But the laſt events in the hiſtory, being much more ſtriking and important than the reſt, are related with great particularity by them all.

From the feaſt of Pentecoſt to the feaſt of Tabernacles, which was on Friday the 24th of September that year, was eighteen weeks; whereas the events belonging to this interval cannot be ſuppoſed to have taken up one half of them.

It doth not appear that Jeſus made any long ſtay at Jeruſalem at this feaſt. The reaſon that is given why he did not chuſe to *walk in Judea* at that time was, that the *Jews ſought to kill him;* and that reſolution was formed on the firſt ſabbath after the feaſt, when he cured the impotent man at the pool of Bethesda.

The

The firſt event upon record after Jeſus's return to Galilee is his diſcourſe concerning traditions. Suppoſing this to have been in the neighbourhood of Capernaum, his journey from thence to the coaſts of Tyre and Sydon, being about 60 miles, might take a fortnight or three weeks. As he made this journey in a private manner, which we may infer from his hope of not being known when he entered into a houſe, at the end of his journey, Mark vii. 24, (an expectation which he could not have formed, if he had travelled by ſlow ſtages, preaching and working miracles all the way) and as he is not ſaid to have done any thing in that country, beſides curing the daughter of the Syrophenician woman, we may conclude that the whole excurſion could not have taken up more than the time above mentioned.

After his return we find him travelling through the coaſts of Decapolis, on the eaſtern ſhore of the ſea of Tiberias, where he cured one man who had an impediment in his ſpeech, and another who was blind. As this whole territory did not exceed twenty miles in length, we may allow a week or a fortnight for this progreſs, at the end of which, being in a deſert place, where the multitude had been with him three days, Mark viii. 2. (*i. e.* probably two nights and part of three days) he again fed them by a miracle.

Immediately after this event Jeſus went by ſhip to the parts of Dalmanutha, Mark viii. 10, or Magdala, Matt. xv. 39, on the ſame ſide of the ſea, where he diſcourſed with the Phariſees concerning the ſign from heaven. After this he croſſed the ſea, and at Bethſaida cured a blind man. For theſe events a week may certainly be deemed more than ſufficient.

The next journey we have an account of is to Cæſarea Philippi, about forty miles; when, on the way, he began to foretell

foretell his ſufferings, which is expreſsly ſaid to have been ſix days before the transfiguration, Matt. xvii. 1, on a mountain near Capernaum. If we allow a fortnight for this excurſion, we ſhall have found events for no more than ſix or eight of the ſeventeen weeks that he was in Galilee at this time, allowing one week for his journey to and from Jeruſalem. For from the transfiguration to our Lord's taking his final leave of Galilee, nothing is ſaid to have happened but the cure of the demoniacal child at the foot of the mount, and ſome diſcourſes at Capernaum in that neighbourhood. However, as Jeſus did not ſet out for this feaſt till after his brethren were gone up, John vii. 3. and did not arrive at Jeruſalem till about the middle of it, v. 14. (going, perhaps for the greater privacy, by the country beyond Jordan, Matt. xix. 1.) we may allow a few days more for his ſtay in Galilee at this time.

A very few days might ſuffice for all that paſſed at Jeruſalem at the feaſt of Tabernacles, as it conſiſted chiefly of diſcourſes with the Jews, related in the eighth and ninth chapters of John.

What paſſed between this feaſt and the feaſt of Dedication, nine weeks afterwards, we are no where informed; ſo that to fill up this chaſm, I have been obliged to inſert in this place all thoſe diſcourſes and incidents mentioned by Luke, which I did not know how to diſpoſe of better. It is probable, that the manner in which our Lord paſſed his time in Judea was ſo ſimilar to the preceding part of his miniſtry in Galilee, that the evangeliſts, who all appear to have ſtudied conciſeneſs, thought it ſuperfluous to relate the particulars. There is, however, an abſolute ſilence in all of them from this time, till within a few weeks before our Lord's death; except that John only mentions a few particulars of what paſſed at the feaſt of Dedication, ch. 10. and the reſurrection of Lazarus.

All

All that is ſaid to have paſſed between the feaſt of Dedication and the laſt paſſover, an interval of more than ſixteen weeks, are the diſcourſes beyond Jordan, the journey from thence to raiſe Lazarus, the retreat to Ephraim, and the laſt journey through Jericho to Jeruſalem; all which can hardly be ſuppoſed to have taken up four weeks.

It is by no means neceſſary for me to go over the remainder of the hiſtory, as all Harmoniſts are agreed with reſpect to the time in which it was compriſed, though they differ in their arrangement of particular facts. Not but that a review of the hiſtory of the laſt week before our Lord's death, would be favourable to the hypotheſis I am endeavouring to ſupport, as it would exhibit a ſcene of much more buſineſs than I have had occaſion to bring into any two weeks before.

It certainly appears, upon the whole, that one year was abundantly ſufficient for all the events recorded in the evangelical hiſtory. No perſon, reading Matthew, Mark, or Luke, could poſſibly have imagined that they took up more; and every thing is perfectly eaſy in John, admitting the tranſpoſition of one chapter, the preſent connection of which evidently ſhows it to be out of its proper place; and the interpolation of the word *paſſover* before *feaſt of the Jews;* a miſtake ſo eaſy, in ſome early tranſcriber (by taking into the text a marginal illuſtration of ſome perſon, who raſhly ſuppoſed the *paſſover* was the feaſt referred to) and ſo much like other miſtakes, that are generally ſuppoſed to have been made, ſince theſe books came from the hands of the original writers, that a much ſmaller advantage than is here propoſed by it would juſtify us in admitting it. In fact, other critics have admitted it for different, and leſs weighty reaſons. There are perſons, however, who would not alter the preſent copies of the New Teſtament, though they were obliged to ſuppoſe, that the pub-

lic

lic miniſtry of Chriſt laſted *forty* years inſtead of *four*, which is the general hypotheſis.

I ſhall conclude this ſection with obſerving, that, according to the preceding diſpoſition of our Lord's hiſtory, we have an eaſy plan of his public miniſtry, and obſerve a pretty equal diſtribution of his labours, to inſtruct and convert the people of the Jews. For almoſt all the former half of the year was ſpent in Galilee, and the latter in Judea.

Galilee is a country of about forty miles in length, lying Eaſt and Weſt, and about fifteen, or in ſome places twenty miles in breadth. Cana is ſituated in the Weſtern part of it, Nazareth about the center, and Capernaum in the Eaſt. This part of the country was, probably, the moſt populous, being ſituated upon the ſea of Galilee, which employed a great number of ſhips.

Our Lord ſpent all the early part of his life at Nazareth; but probably was not conſpicuous. He began to work miracles at Cana in the Weſt, but preſently, leaving that place, he ſpent the firſt part of his public preaching in the more populous country, about Capernaum, in the Eaſt; after he had opened his commiſſion, as we may ſay, in Judea, and eſpecially in the parts near Jordan, where John had borne witneſs of him, and pointed him out to the people.

During the firſt weeks of his preaching in Capernaum and the neighbourhood, he was cloſely attended by his diſciples, who may be ſuppoſed not to be yet qualified to preach themſelves. But before he left Galilee for that time, he removed to Nazareth, and its neighbourhood, where the people muſt have been in ſome meaſure prepared to receive him; and not having much time to ſpend there, he ſent out the twelve apoſtles,

two

two and two, to aſſiſt him in going over that part of the country, which ſeems to have been but thinly inhabited.

After Pentecoſt our Lord made a progreſs through *Trachonitis*, and to the utmoſt northern boundary of the land of Canaan, towards Tyre and Sydon. During this part of his ſtay in Galilee, it is not improbable but that his diſciples might aſſiſt him in preaching the goſpel, though it be not particularly mentioned.

Taking his final leave of Galilee, Jeſus ſent out ſeventy diſciples, to preach in the larger country of Judea. He alſo ſeveral times viſited the country beyond Jordan; nor was Samaria by any means neglected by him.

Upon the whole, all the country that was formerly poſſeſſed by the twelve tribes, may be ſuppoſed to have been pretty equally enlightened by the preaching of the goſpel, and to have enjoyed nearly equal advantages, during the courſe of our Lord's public preaching.

T A

A

JEWISH and JULIAN

CALENDAR

FOR

The Time of the public Miniſtry of CHRIST.

A. D.		D.	H.	M.	Dominical Letters.
28	Full Moon in March	29	17	37	D. C.
29	———————	18	7	5	B.

1 Niſan 30 days.

Julian.		Jewiſh.	
March			
17		1	
18		2	BEFORE the Paſſover in this month Jeſus had attended the preaching
19		3	of John, had been baptized by him, had paſſed 40 days in the wilder-
20	*	4	neſs, and had preached in Judea, probably both before and after his
21		5	return to Cana in Galilee, where he turned the water into wine; but
22		6	we have no particular account of any of his diſcourſes.
23		7	
24		8	
25		9	
26		10	
27	*	11	
28		12	
29		13	
30		14	THE PASSOVER. Jeſus at Jeruſalem performs many miracles not ſpecified,
31		15	and diſcourſes with Nicodemus; after which he preaches and makes
April			diſciples in the neighbourhood.
1		16	
2		17	About this time John is caſt into priſon.
3	*	18	
4		19	Jeſus having given umbrage to the Jews by the diſciples he made before
			and after the paſſover, leaves that country to go into Galilee.
5		20	He diſcourſes with the woman of Samaria, and arrives at Sychar.
6		21	
7		22	Leaving Sychar he arrives at Cana, where he cures the ſon of a nobleman
8		23	of Capernaum.
9		24	Jeſus calls Peter, James, and Andrew, to attend him and enter Capernaum.
10	*	25	He cures a demoniac in the ſynagogue, and Peter's wife's mother at Peter's
			houſe.
11		26	Early in the morning he leaves Capernaum to preach in the neighbouring
12		27	towns; and during this excurſion he delivers the ſermon on the mount,
13		28	on his deſcent from which he cures a leper.
14		29	
15		30	

2 Yihar 29 days.

April			
16		1	
17	*	2	
18		3	Jeſus returns to Capernaum, and heals the Centurion's ſervant.
19		4	
20		5	At Nain he raiſes a young man to life.
21		6	He croſſes the ſea of Galilee, where he allays a ſtorm, and on his landing cures a demoniac.
22		7	At Capernaum he cures a paralytic perſon, calls Matthew and dines with
23		8	him, cures a woman who had a bloody iſſue, and raiſes Jairus's daughter.
24	*	9	Jeſus reſtores a withered hand, after walking through a cornfield with his diſciples.
25		10	He retires to a deſert place, and on a mountain ſets apart the twelve apoſtles.
26		11	
27		12	Jeſus cures a deaf and dumb demoniac, diſcourſes about the ſin againſt the
28		13	Holy Ghoſt, his mother and brethren came to ſpeak to him, and on the
29		14	ſame day he delivers the parable of the ſower, &c. from a ſhip.
30		15	He goes to Nazareth.
May			
1	*	16	He preaches in the ſynagogue, and is inſulted.
2		17	He preaches in the neighbouring villages, and ſends out the Twelve.
3		18	In the abſence of the Twelve the diſciples of John came to him.
4		19	
5		20	About this time Jeſus dines with Simon the Phariſee.
6		21	
7		22	
8	*	23	
9		24	
10		25	
11		26	Jeſus and his diſciples hear of the death of John the Baptiſt, and retire out
12		27	of Herod's dominions.
13		28	The Twelve meet Jeſus. He feeds the five thouſand, and walks on the ſea.
14		29	Jeſus arrives at Capernaum.

3 Sivan 30 days.

May			
15	*	1	He diſcourſes in the ſynagogue concerning bread.
16		2	
17		3	Jeſus leaves Galilee to go to Jeruſalem.
18		4	
19		5	
20		6	PENTECOST.
21		7	
22	*	8	Jeſus heals the infirm man at the pool of Bethesda, and diſcourſes with the
23		9	Jews concerning his miſſion. They ſeeking to kill him, he goes into
24		10	Galilee.
25		11	
26		12	
27		13	He diſcourſes with the Jews who had followed him from Jeruſalem con-
28		14	cerning traditions.
29	*	15	
30		16	
31		17	
June			
1		18	
2		19	
3		20	
4		21	
5	*	22	
6		23	In the neighbourhood of Sidon, Jeſus cures the daughter of a Syrophenician
7		24	woman.
8		25	
9		26	
10		27	
11		28	
12	*	29	
13		30	Jeſus travels through Decapolis, where he cures a man who had an impedi-
			ment in his ſpeech, and another who was blind.

4 Thammuz 29 days.

June			
14		1	
15		2	
16		3	
17		4	
18		5	
19	*	6	
20		7	
21		8	
22		9	
23		10	
24		11	
25		12	
26	*	13	
27		14	At the termination of the progreſs through Decapolis, Jeſus feeds the four thouſand.
28		15	He goes by ſea to Dalmanutha, where he diſcourſes with the Phariſees
29		16	about the ſign from heaven.
30		17	He croſſes part of the ſea to go to Bethſaida, where he cures a blind man.
July			
1		18	
2		19	
3	*	20	
4		21	Jeſus ſets out on his progreſs through Cæſarea Philippi, in ſome part of
5		22	which he begins to diſcourſe about his future ſufferings.
6		23	
7		24	
8		25	
9		26	
10	*	27	
11		28	
12		29	

5 Abb 30 days.

July			
13		1	
14		2	
15		3	
16		4	
17	*	5	
18		6	Jeſus is transfigured on a mountain near Capernaum; deſcending from
19		7	which he cures a demoniacal boy, and on his arrival at Capernaum he
20		8	diſcourſes with his diſciples about humility
21		9	
22		10	
23		11	
24	*	12	
25		13	
26		14	
27		15	
28		16	
29		17	
30		18	
31	*	19	
Auguſt			
1		20	
2		21	
3		22	
4		23	
5		24	
6		25	
7	*	26	
8		27	
9		28	
10		29	
11		30	

6 Elul 29 days.

August			
12		1	Of what Jeſus did in this month we have no account.
13		2	
14	*	3	
15		4	
16		5	
17		6	
18		7	
19		8	
20		9	
21	*	10	
22		11	
23		12	
24		13	
25		14	
26		15	
27		16	
28	*	17	
29		18	
30		19	
31		20	
September			
1		21	
2		22	
3		23	
4	*	24	
5		25	
6		26	
7		27	
8		28	
9		29	

7 Tiſri 30 days.

September			
10		1	
11	*	2	The ſeventy diſciples ſeem to have been ſent out after Jeſus had ſet out on his journey to Jeruſalem to the feaſt of Tabernacles. How long this miſſion laſted does not appear.
12		3	
13		4	
14		5	
15		6	
16		7	
17		8	
18	*	9	
19		10	
20		11	
21		12	
22		13	
23		14	
24		15	THE FEAST OF TABERNACLES. Jeſus arrived late at this feaſt, and then held the diſcourſes with the Jews related John viii. and ix.
25	*	16	
26		17	
27		18	
28		19	
29		20	
20		21	
October			
31		22	
2	*	23	
3		24	
4		25	
5		26	
6		27	
7		28	
8		29	
9	*	30	

8 Marchezvan 29 days.

October		
10		1
11		2
12		3
13		4
14		5
15		6
16	*	7
17		8
18		9
19		10
20		11
21		12
22		13
23	*	14
24		15
25		16
26		17
27		18
28		19
29		20
30	*	21
31		22
November		
1		23
2		24
3		25
4		26
5		27
6	*	28
7		29

Of what Jeſus did in this month, and the whole of the interval between the feaſt of Tabernacles and Dedication, we have no diſtinct account. It ſeems moſt probable that in this place we are to place thoſe diſcourſes and incidents which are related by Luke; and contained in Section 50, &c. of this Harmony.

9 Casleu 29 days.

November			
8		1	
9		2	
10		3	
11		4	
12		5	
13	*	6	
14		7	
15		8	
16		9	
17		10	
18		11	
19		12	
20	*	13	
21		14	
22		15	
23		16	
24		17	
25		18	
26		19	
27	*	20	
28		21	
29		22	
30		23	
December			
1		24	
2		25	THE FEAST OF DEDICATION. At this feast Jesus held the discourse with
3		26	the Jews related John x, on occasion of which they seeking his life, he
4	*	27	returned beyond Jordan.
5		28	
6		29	

10 Thebet 29 days.

December			
7		1	Jeſus being beyond Jordan, holds the diſcourſe concerning the danger of
8		2	riches, &c. and bleſſes the children that were brought to him.
9		3	
10		4	
11	*	5	
12		6	
13		7	
14		8	
15		9	
16		10	
17		11	
18	*	12	
19		13	
20		14	
21		15	
22		16	
23		17	
24		18	
25	*	19	
26		20	
27		21	
28		22	
29		23	
30		24	
31		25	
January			
1	*	26	
2		27	
3		28	
4		29	

11 Sebat 30 days.

January			
5		1	Of what Jesus did this month we have no account.
6		2	
7		3	
8	*	4	
9		5	
10		6	
11		7	
12		8	
13		9	
14		10	
15	*	11	
16		12	
17		13	
18		14	
19		15	
20		16	
21		17	
22	*	18	
23		19	
24		20	
25		21	
26		22	
27		23	
28		24	
29	*	25	
30		26	
31		27	
February			
1		28	
2		29	

12 Adar 29 days.

February			
3		1	It was probably in this month that Jeſus, being beyond Jordan, heard of the death of Lazarus, upon which he went to Bethany where he raiſed him from the dead. This miracle ſo much excited the envy and malice of his enemies that they renewed their deſigns upon his life, which induced him to retire to the deſert of Ephraim in Judea.
4		2	
5	*	3	
6		4	
7		5	
8		6	
9		7	
10		8	
11		9	
12	*	10	
13		11	
14		12	
15		13	
16		14	
17		15	
18		16	
19	*	17	
20		18	
21		19	
22		20	
23		21	
24		22	
25		23	
26	*	24	
27		25	
28		26	
March			
1		27	
2		28	
3		29	

13 Niſan 30 days.

March			
4		1	
5	*	2	
6		3	
7		4	
8		5	
9		6	
10		7	
11		8	
12	*	9	Jeſus ſups at Bethany when Mary anoints him.
13		10	He enters Jeruſalem in triumph, purges the temple, and retires to Bethany.
14		11	He curſes the fig-tree, and holds ſeveral diſcourſes with the Jews in the temple.
15		12	The Greeks introduced to Jeſus. The voice from heaven, and the pro-
16		13	phecy concerning the deſtruction of Jeruſalem.
17		14	THE PASSOVER. The Lord's ſupper inſtituted.
☞18	F. M.	15	Jeſus is crucified.
19	*	16	
20		17	He riſes from the dead
21		18	
22		19	
23		20	
24		21	
25		22	
26	*	23	
27		24	Jeſus appears to the apoſtles when Thomas was preſent.
28		25	
29		26	
30		27	
31		28	
April			
1		29	
2	*	30	

N. B. The full moon was on the 18th of March this year.

A

CHRONOLOGICAL TABLE

OF

CONSIDERABLE EVENTS,

From the Beginning of the Reign of HEROD to the Death of CHRIST. *(a)*

Julian Period.	Before Chriſt.	
4674	40	HEROD declared king of Judea by the Roman Senate.
75	39	He takes poſſeſſion of Galilee and Samaria.
77	37	Herod takes Jeruſalem. Antigonus beheaded.
83	31	The battle of Actium, 2d of September.
84	30	Herod makes his peace with Octavian at Rhodes.
85	29	He puts his wife Mariamne to death.
87	27	The monarchy of the Roman empire, with the title of Auguſtus, conferred on Octavian, whence the Auguſtan æra commences.
92	22	Herod receives from Auguſtus *Trachonitis*, *Auranitis*, and *Batanea*, in addition to his former dominions.
94	20	He begins to rebuild the temple in the 18th of his reign reckoned from the death of Antigonus.
96	18	The building of the temple completed.
4701	13	Herod ſets up Antipater againſt the ſons of Mariamne. Titius made governor of Syria.
4	10	Herod having finiſhed his work at Cæſarea, gives it that name in honour of Auguſtus Cæſar. He builds alſo Cypron, Antipatris, Phaſaelis, and the tower of Phaſael at Jeruſalem.
5	9	Saturninus made governor of Syria.
6	8	Auguſtus takes the cenſus of the Roman citizens at Rome. He corrects the Julian year, and gives his own name to the month Auguſt.
7	7	The enrolment of the Jews by Quininius, who was afterwards governor of Syria. Jeſus born.

(*a*) As this table, though taken chiefly from PRIDEAUX, was filled up from DU FRESNOY, and the UNIVERSAL HISTORY, and theſe do not agree in all things; I do not pretend to vouch for any but the principal events, and ſuch as are particularly connected with the hiſtory of Chriſt.

Jul. Per.	B. C.	
4708	6	Herod cauſes both the ſons of Mariamne to be ſtrangled. The Magi viſit Jeruſalem. Jeſus carried to Egypt. Qu. Varus made governor of Syria.
9	5	A plot of Antipater againſt his father's life detected.
10	4	Antipater put to death, and five days after, a few days before the paſſover, Herod dies.
11	3	Archelaus ſucceeds Herod in Judea, Idumea, and Samaria. Herod Antipas in Galilee Perea, and Philip in Auranitis and Trachonitis, Paneas, and Baranea. Joſeph and Mary return with Jeſus out of Egypt, and ſettle at Nazareth.
12	2	Auguſtus baniſhes his daughter Julia.
13	1	Caius Cæſar, the elder grandſon of Auguſtus, ſent into Armenia, and
	A. D.	Tigranes raiſed to the throne.
14	1	The commencement of the Chriſtian æra according to Dionyſius Exiguus.
15	2	Lucius Cæſar, the younger grandſon of Auguſtus, dies at Marſeilles.
16	3	Caius Cæſar, having received a wound in Armenia, dies in Lydia.
17	4	Tiberius is adopted by Auguſtus.
18	5	Jeſus, being twelve years old, was examined by the Jewiſh doctors in the temple.
19	6	Archelaus being accuſed of male adminiſtration before Auguſtus, is baniſhed to Vienne in Gaul, and Sulpicius Quirinius, is ſent to be governor of Syria and to take the cenſus in Judea, when Coponius is made Procurator. Great troubles enſued at Judea on this change.
20	7	Judas the Gaulonite raiſes an inſurrection in Judea. The Samaritans pollute the temple with dead men's bones at the Paſſover.
21	8	Auguſtus makes laws to encourage marriage.
22	9	Tiberius, and Germanicus, reduce Batto, who had revolted in Dalmatia.
23	10	Marcus Ambivius made Procurator of Judea.
24	11	Salome the ſiſter of Herod dies.
25	12	Tiberius admitted into partnerſhip with Auguſtus in the empire.
26	13	Annius Rufus made Procurator of Judea.
27	14	Auguſtus dies at Nola on the 19th of Auguſt, and is ſucceeded by Tiberius in the whole empire. Silanus made governor of Syria.
28	15	Valerius Gratus made Procurator of Judea.
29	16	Germanicus defeats Arminius and the Germans. Herod Antipas builds Tiberias in honour of Tiberius.
30	17	Germanicus ſent into the Eaſt. Twelve cities of Aſia Minor overthrown by an earthquake.

Per. Jul.	A. D.	
4731	18	Germanicus reduces Cappadocia, and Commagene to the form of Roman provinces, and ſettles the affairs of Armenia.
32	19	Germanicus viſits Egypt, and is poiſoned at Antioch by Piſo, Preſident of Syria.
33	20	Piſo, being accuſed of it, kills himſelf.
34	21	Jul. Florus revolts in Gaul, is defeated, and kills himſelf.
35	22	Tacfacinas defeated, and his brother taken priſoner by Blæſus.
36	23	Valerius Gratus removes Annas from the office of High-prieſt after he had enjoyed it 15 years, and puts in his place Iſmael the ſon of Fabus.
37	24	Eleazar the ſon of Annas is made High-prieſt in the place of Iſmael. Tacfacinas totally routed and killed.
38	25	Simon the ſon of Camith is made High-prieſt in the place of Eleazar. Pontius Pilate arrives Procurator of Judea in the place of Valerius Gratus.
39	26	Joſeph, ſurnamed Caiaphas, ſon in law of Annas, is made High-prieſt in the place of Simon.
40	27	Tiberius retires to Capreæ, where he ſpent the laſt ten years of his life.
41	28	John the Baptiſt begins to preach, and Jeſus is baptiſed by him, and begins to preach and work miracles.
42	29	John is impriſoned and beheaded by Herod Antipas, Jeſus is crucified by Pilate, and, riſing from the dead, the goſpel begins to be preached in his name through all the world.

A

HARMONY

OF THE

EVANGELISTS,

IN GREEK;

To which are prefixed,

CRITICAL DISSERTATIONS

IN ENGLISH.

By JOSEPH PRIESTLEY, LL.D. F.R.S.

LONDON:

Printed for J. JOHNSON, No. 72, St. Paul's Church-yard.

M.DCC.LXXVII.

ADVERTISEMENT.

BY a Miſtake of the Directions given to the Printer, the Diſpoſition of the Columns in the firſt Part of this Work is not quite ſo regular as the Author had intended; but as this affects only the Appearance of the Copy, and that not very materially, it is hoped that it will not be thought a great Deformity by the candid Reader.

THE

CONTENTS.

SECTION I.

THE Introductions to the GOSPELS *of* LUKE *and* JOHN. Page 1

SECTION II.

The Genealogy of Jeſus, according to Matthew and Luke. 2

SECTION III.

The Conception of John the Baptiſt. 3

SECTION V.

The Conception of Jeſus, and the Birth of John the Baptiſt. 4

SECTION VI.

The Circumciſion of John, and the Prophecy of Zacharias. 5

SECTION VII.

The Birth of Jeſus. 6

SECTION VIII.

The Circumciſion of Jeſus, and the Prophecies of Simeon and Anna. 7

SECTION IX.

The Homage of the Magi; the Journey to Egypt, the Murder of the Children, and the Return of Jeſus to Nazareth. 8

SECTION X.

Jeſus goes to Jeruſalem at twelve Years of Age. 9

SECTION XI.

The Preaching of John, and the Baptiſm of Jeſus. 10

SECTION XII.

The Temptation of Jesus. Page 13

SECTION XIII.

The Testimony of John concerning Jesus. 14

SECTION XIV.

Some Disciples of John, and Nathanael attend Jesus. 15

SECTION XV.

The Marriage-Feast at Cana. 16

SECTION XVI.

The Conversation of Jesus with Nicodemus at the first Passover. 17

SECTION XVII.

The last Testimony of John and his Imprisonment. 18

SECTION XVIII.

Jesus's Discourse with the Woman of Samaria. 19

SECTION XIX.

The Cure of the Nobleman's Son at Capernaum. 21

SECTION XX.

The Call of Peter, James, and John. 22

SECTION XXI.

The Cure of a Demoniac, and of Peter's Wife's Mother, &c. 24

SECTION XXII.

The Sermon on the Mount. 26

SECTION XXIII.

The Sermon on the Mount. Part 2. 29

SECTION XXIV.

The Sermon on the Mount. Part 3. 31

SECTION XXV.

Page

The Sermon on the Mount. Part 4. 34

SECTION XXVI.

Jeſus cures the Leper, and the Centurion's Servant, and raiſes the Widow's Son. 37

SECTION XXVII.

Jeſus ſtills a Tempeſt, and cures the Demoniac at Gadara. 39

SECTION XXVIII.

The Cure of the paralytic Perſon, the Call of Matthew, and the Diſcourſe of Jeſus with the Phariſees. 42

SECTION XXIX.

The Cure of the Woman who had the bloody Iſſue, the raiſing of Jairus's Daughter, and the Cure of the two blind Men and the dumb Demoniac. 44

SECTION XXX.

Jeſus walks in the Corn-fields, heals the Man who had the withered Hand, and appoints the twelve Apoſtles. 47

SECTION XXXI.

The blind and dumb Demoniac; the Diſcourſe concerning the Sin againſt the Holy Ghoſt; and the Sign from Heaven. Jeſus's Mother and Brethren deſire to ſpeak to him. 49

SECTION XXXII.

The Parable of the Sower of the Tares; the Grain of Muſtard-ſeed; and of the Leaven. 53

SECTION XXXIII.

The Explanation of the Parable of the Tares, and the Reception of Jeſus at Nazareth. 57

SECTION XXXIII.

The Miſſion of the Twelve, and their Inſtructions. 60

SECTION XXXVI.

The Diſcourſe concerning John; and the upbraiding of Chorazin, &c. 65

SECTION XXXVII.

Page

Jeſus eats with Simon the Phariſee. 68

SECTION XXXVIII.

The Death of John the Baptiſt. 69

SECTION XXXIX.

The feeding of the Five Thouſand. 70

SECTION XL.

Jeſus walks on the Sea. 72

SECTION XLI.

Jeſus diſcourſes with the Jews concerning Bread. 74

SECTION XLII.

Jeſus heals the Impotent Man at the Pool of Bethesda, and diſcourſes with the Jews concerning his Miſſion. 76

SECTION XLIII.

Jeſus diſcourſes with the Phariſees concerning Traditions. 78

SECTION XLIV.

The Favour ſhewn by Jeſus to the Syrophenician Woman, and the Cure of the Perſon who was deaf, and had an Impediment in his Speech. 80

SECTION XLV.

Jeſus feeds four thouſand Perſons, diſcourſes about a Sign from Heaven, and cures a blind Man. 81

SECTION XLVI.

Jeſus begins to foretell his Sufferings. 83

SECTION XLVII.

The Transfiguration, the Cure of the Demoniac, and the Payment of the Tribute. 85

SECTION XLVIII.

Jeſus diſcourſes with his Diſciples concerning Humility and Forgiveneſs. 88

SECTION XLIX.

Jeſus takes his final Leave of Galilee, in order to go to Judea, and reproves the intemperate Zeal of his Diſciples. 91

SECTION L.

Page

The Cure of the ten Lepers, the Miſſion of the Seventy, and their Inſtructions. 92

SECTION LI.

Jeſus diſcourſes with the Jews concerning his Miſſion, at the Feaſt of Tabernacles. 93

SECTION LII.

The Woman taken in Adultery. Jeſus diſcourſes with the Jews concerning his being the Light of the World. 95

SECTION LIII.

Jeſus diſcourſes concerning Abraham's Seed. 96

SECTION LIV.

Of the Man who was Blind from his Birth. 97

SECTION LV.

The Parable of the Good Shepherd. 99

SECTION LVI.

The Return of the Seventy. The Good Samaritan. Jeſus entertained by Martha and Mary. 100

SECTION LVII.

Jeſus inveighs againſt the Phariſees, and againſt Covetouſneſs. 101

SECTION LVIII.

Of the Galileans whom Pilate ſlew. The Parable of the Vineyard, and the Cure of an infirm Woman. 102

SECTION LIX.

The Cure of the Man who had a Dropſy. Of Humility, and of ſuffering in the Cauſe of Chriſt 103

SECTION LX.

The Parable of the loſt Sheep, the loſt Piece of Money, and of the Prodigal Son. 104

SECTION LXI.

The Parables of the unjuſt Steward, and of the rich Man and Lazarus. 106

SECTION LXII.

The Duty of a Servant. The Parable of the unjuſt Judge, and of the Publican and Phariſee. 107

SECTION LXIII.

Page

Jeſus declares that he is the Chriſt, at the Feaſt of Dedication. 108

SECTION LXIV.

Concerning Divorces. Children brought to Jeſus. His Obſervations concerning Riches. 109

SECTION LXV.

The Parable of the Houſeholder who hired Labourers. 112

SECTION LXVI.

The Reſurrection of Lazarus. 113

SECTION LXVII.

Jeſus, on his Way to Jeruſalem, foretels his Sufferings, cures two blind Men, and is entertained by Zaccheus. 115

SECTION LXVIII.

The Parable of the Ten Pounds, and Jeſus's Lamentation over Jeruſalem. 117

SECTION LXIX.

Jeſus ſups at Bethany, and makes a triumphant Entry into Jeruſalem. 118

SECTION LXX.

Jeſus clears the Temple, and curſes the barren Fig-tree. 120

SECTION LXXI.

Some Greeks inquire concerning Jeſus. A Voice from Heaven. Diſcourſe concerning his Miſſion. 122

SECTION LXXII.

The Diſcourſe concerning the Baptiſm of John. The Parable of the Man who had two Sons, and of the Houſeholder who planted a Vineyard. 123

SECTION LXXIII.

The Parable of the Wedding-Supper. 126

SECTION LXXIV.

Jeſus queſtioned by the Phariſees and Sadducees. 127

SECTION LXXV.

Jeſus inveighs againſt the Phariſees. He obſerves the Widow's Mite. 130

SECTION LXXVI.

Jeſus prophecies concerning the Deſtruction of Jeruſalem. 132

THE CONTENTS.

SECTION LXXVII.

Page

Admonitions concerning Watchfulneſs. 136

SECTION LXXVIII.

The Parables of the Ten Virgins, and of the Talents. 138

SECTION LXXIX.

An Account of the laſt Judgment. 139

SECTION LXXX.

Judas covenants to betray Jeſus. He waſhes his Diſciples Feet. 140

SECTION LXXXI.

Jeſus diſcovers the Purpoſe of Judas, foretels Peter's Denial of him, and inſtitutes the Lord's Supper. 142

SECTION LXXXII.

Jeſus comforts his Diſciples before his Death. 146

SECTION LXXXIII.

Jeſus compares himſelf to a Vine. 148

SECTION LXXXIV.

The Promiſe of the Holy Spirit. 149

SECTION LXXXV.

Jeſus prays for his Diſciples. 150

SECTION LXXXVI.

The Agony in the Garden, and the Apprehending of Jeſus. 151

SECTION LXXXVII.

Jeſus tried before the High-Prieſt. Peter denies him. Judas hangs himſelf. 154

SECTION LXXXVIII.

Jeſus inſulted by Herod, and condemned by Pilate. 158

SECTION LXXXIX.

Jeſus ſcourged, and led to Crucifixion. 161

SECTION XC.

Page

The Crucifixion of Jesus. 163

SECTION XCI.

The Burial of Jesus. 166

SECTION XCII.

The Resurrection of Jesus. He appears to Mary Magdalene. Peter and John visit the Tomb. 169

SECTION XCIII.

Jesus appears to two of the Disciples as they are walking to Emmaus. 171

SECTION XCIV.

Jesus appears to all the Apostles. 173

SECTION XCV.

Jesus appears to his Disciples in Galilee. 174

SECTION XCVI.

Jesus gives his final Instructions to the Apostles, and ascends to Heaven. 176

N. B. By a Mistake of the Printer in numbering the Sections, there are no Sections numbered IV, XXXIV, XXXV. and there are two Sections numbered XXXIII.

SECTION I.

The Introductions to the GOSPELS of LUKE and JOHN.

LUKE I.

ΕΠΕΙΔΗΠΕΡ πολλοι επεχειρησαν αναταξασθαι διηγησιν περι των πεπληροφορημενων εν ημιν πραγματων,

2 καθως παρεδοσαν ημιν οι απ' αρχης αυτοπται και υπηρεται γενομενοι του λογου·

3 εδοξε καμοι παρηκολουθηκοτι ανωθεν πασιν ακριβως, καθεξης σοι γραψαι, κρατιστε Θεοφιλε·

4 ινα επιγνως περι ων κατηχηθης λογων την ασφαλειαν.

JOHN I.

ΕΝ αρχη ην ο λογος, και ο λογος ην προς τον Θεον, και Θεος ην ο λογος.

2 Ουτος ην εν αρχη προς τον Θεον.

3 Παντα δι' αυτου εγενετο· και χωρις αυτου εγενετο ουδε εν, ο γεγονεν.

4 Εν αυτω ζωη ην, και η ζωη ην το φως των ανθρωπων.

5 Και το φως εν τη σκοτια φαινει, και η σκοτια αυτο ου κατελαβεν.

6 Εγενετο ανθρωπος απεσταλμενος παρα Θεου· ονομα αυτω Ιωαννης.

7 Ουτος ηλθεν εις μαρτυριαν, ινα μαρτυρηση περι του φωτος, ινα παντες πιστευσωσι δι' αυτου.

8 Ουκ ην εκεινος το φως, αλλ' ινα μαρτυρηση περι του φωτος.

9 Ην το φως το αληθινον, ο φωτιζει παντα ανθρωπον ερχομενον εις τον κοσμον.

10 Εν τω κοσμω ην, και ο κοσμος δι' αυτου εγενετο, και ο κοσμος αυτον ουκ εγνω.

11 Εις τα ιδια ηλθε, και οι ιδιοι αυτον ου παρελαβον.

12 οσοι δε ελαβον αυτον, εδωκεν αυτοις εξουσιαν τεκνα Θεου γενεσθαι, τοις πιστευουσιν εις το ονομα αυτου·

13 οι ουκ εξ αιματων, ουδε εκ θεληματος σαρκος, ουδε εκ θεληματος ανδρος, αλλ' εκ Θεου εγεννηθησαν.

14 Και ο λογος σαρξ εγενετο· και εσκηνωσεν εν ημιν, (και εθεασαμεθα την δοξαν αυτου, δοξαν ως μονογενους παρα πατρος) πληρης χαριτος και αληθειας.

15 Ιωαννης μαρτυρει περι αυτου, και κεκραγε, λεγων· Ουτος ην ον ειπον· ο οπισω μου ερχομενος, εμπροσθεν μου γεγονεν· οτι πρωτος μου ην.

16 Και εκ του πληρωματος αυτου ημεις παντες ελαβομεν, και χαριν αντι χαριτος.

17 οτι ο νομος δια Μωσεως εδοθη· η χαρις και η αληθεια δια Ιησου Χριστου εγενετο.

18 Θεον ουδεις εωρακε πωποτε· ο μονογενης υιος, ο ων εις τον κολπον του πατρος εκεινος εξηγησατο.

SECTION II.

The Genealogy of Jesus according to Matthew and Luke.

MATTHEW I.

ΒΙΒΛΟΣ γενεσεως Ιησου Χριστου, υιου Δαβιδ, υιου Αβρααμ.

2 Αβρααμ εγεννησε τον Ισαακ. Ισαακ δε εγεννησε τον Ιακωβ. Ιακωβ δε εγεννησε τον Ιουδαν και τους αδελφους αυτου.

3 Ιουδας δε εγεννησε τον Φαρες και τον Ζαρα εκ της Θαμαρ. Φαρες δε εγεννησε τον Εσρωμ. Εσρωμ δε εγεννησε τον Αραμ.

4 Αραμ δε εγεννησε τον Αμιναβαδ. Αμιναδαβ δε εγεννησε τον Ναασσων. Ναασσων δε εγεννησε τον Σαλμων.

5 Σαλμων δε εγεννησε τον Βοοζ εκ της Ραχαβ. Βοοζ δε εγεννησε τον Ωβηδ εκ της Ρουθ. Ωβηδ δε εγεννησε τον Ιεσσαι.

6 Ιεσσαι δε εγεννησε τον Δαβιδ τον βασιλια. Δαβιδ δε ὁ βασιλευς εγεννησε τον Σολομωνα εκ της του Ουριου.

7 Σολομων δε εγεννησε τον Ροβοαμ. Ροβοαμ δε εγεννησε τον Αβια. Αβια δε εγεννησε τον Ασα.

8 Ασα δε εγεννησε τον Ιωσαφατ. Ιωσαφατ δε εγεννησσε τον Ιωραμ. Ιωραμ δε εγεννησε τον Οζιαν.

9 Οζιας δε εγεννησε τον Ιωαθαμ. Ιωαθαμ δε εγεννησε τον Αχαζ. Αχαζ δε εγεννησε τον Εζεκιαν.

10 Εζεκιας δε εγεννησε τον Μανασση· Μανασσης δε εγεννησε τον Αμων. Αμων δε εγεννησε τον Ιωσιαν.

11 Ιωσιας δε εγεννησε τον Ιεχονιαν και τους αδελφους αυτου, επι της μετοικεσιας Βαβυλωνος.

12 Μετα δε την μετοικεσιαν Βαβυλωνος, Ιεχονιας εγεννησε τον Σαλαθιηλ, Σαλαθιηλ δε εγεννησε τον Ζοροβαβελ.

13 Ζοροβαβελ δε εγεννησε τον Αβιουδ. Αβιουδ δε εγεννησε τον Ελιακειμ. Ελιακειμ δε εγεννησε τον Αζωρ.

14 Αζωρ δε εγεννησε τον Σαδωκ. Σαδωκ δε εγεννησε τον Αχειμ. Αχειμ δε εγεννησε τον Ελιουδ.

15 Ελιουδ δε εγεννησε τον Ελεαζαρ. Ελεαζαρ δε εγεννησε τον Ματθαν. Ματθαν δε εγεννησε τον Ιακωβ.

16 Ιακωβ δε εγεννησε τον Ιωσηφ τον ανδρα Μαριας, εξ ης εγεννηθη ΙΗΣΟΥΣ ὁ λεγομενος Χριστος.

17 Πασαι ουν αι γενεαι απο Αβρααμ εως Δαβιδ, γενεαι δεκατεσσαρες· και απο Δαβιδ εως της μετοικεσιας Βαβυλωνος, γενεαι δεκατεσσαρες· και απο της μετοικεσιας Βαβυλωνος εως του Χριστου, γενεαι δεκατεσσαρες.

LUKE III.

23 ΚΑΙ αυτος ην ὁ Ιησους ωσει ετων τριακοντα αρχομενος, ων (ως ενομιζετο) υιος Ιωσηφ, του Ηλι,

24 του Ματθατ, του Λευι, του Μελχι, του Ιαννα, του Ιωσηφ,

25 του Ματταθιου, του Αμως, του Ναουμ, του Εσλι, του Ναγγαι,

26 του Μααθ, του Ματταθιου, του Σεμει, του Ιωσηφ, του Ιουδα,

27 του Ιωαννα, του Ρησα, του Ζοροβαβελ, του Σαλαθιηλ, του Νηρι,

28 του Μελχι, του Αδδι, του Κωσαμ, του Ελμωδαμ, του Ηρ,

29 του Ιωση, του Ελιεζερ, του Ιωρειμ, του Ματθατ, του Λευι,

30 του Συμεων, του Ιουδα, του Ιωσηφ, του Ιωναν, του Ελιακειμ,

31 του Μελεα, του Μαιναν, του Ματταθα, του Ναθαν, του Δαβιδ,

32 του Ιεσσαι, του Ωβηδ, του Βοοζ, του Σαλμων, του Ναασσων,

33 του Αμιναδαβ, του Αραμ, του Εσρωμ, του Φαρες, του Ιουδα,

34 του Ιακωβ, του Ισαακ, του Αβρααμ, του Θαρα, του Ναχωρ,

35 του Σαρουχ, του Ραγαυ, του Φαλεκ, του Εβερ, του Σαλα,

36 του Καιναν, του Αρφαξαδ, του Σημ, του Νωε, του Λαμεχ,

37 του Μαθουσαλα, του Ενωχ, του Ιαρεδ, του Μαλελεηλ, του Καιναν,

38 του Ενως, του Σηθ, του Αδαμ, του Θεου.

SECTION

SECTION III.

The Conception of John the Baptiſt.

LUKE I.

5 ΕΓΕΝΕΤΟ εν ταις ημεραις Ηρωδου του βασιλεως της Ιουδαιας, ιερευς τις ονοματι Ζαχαριας, εξ εφημεριας Αβια· και η γυνη αυτου εκ των θυγατερων Ααρων, και το ονομα αυτης Ελισαβετ.

6 Ησαν δε δικαιοι αμφοτεροι ενωπιον του Θεου, πορευομενοι εν πασαις ταις εντολαις και δικαιωμασι του Κυριου αμεμπτοι.

7 Και ουκ ην αυτοις τεκνον, καθοτι η Ελισαβετ ην στειρα, και αμφοτεροι προβεβηκοτες εν ταις ημεραις αυτων ησαν.

8 Εγενετο δε εν τω ιερατευειν αυτον εν τη ταξει της εφημεριας αυτου εναντι του Θεου,

9 κατα το εθος της ιερατειας, ελαχε του θυμιασαι, εισελθων εις τον ναον του Κυριου.

10 Και παν το πληθος του λαου ην προσευχομενον εξω τη ωρα του θυμιαματος.

11 Ωφθη δε αυτω αγγελος Κυριου, εστως εκ δεξιων του θυσιαστηριου του θυμιαματος.

12 Και εταραχθη Ζαχαριας ιδων, και φοβος επεπεσεν επ' αυτον.

13 Ειπε δε προς αυτον ο αγγελος, Μη φοβου Ζαχαρια· διοτι εισηκουσθη η δεησις σου· και η γυνη σου Ελισαβετ γεννησει υιον σοι, και καλεσεις το ονομα αυτου Ιωαννην.

14 Και εσται χαρα σοι και αγαλλιασις, και πολλοι επι τη γεννησει αυτου χαρησονται.

15 Εσται γαρ μεγας ενωπιον του Κυριου· και οινον και σικερα ου μη πιη· και πνευματος αγιου πλησθησεται ετι εκ κοιλιας μητρος αυτου.

16 Και πολλους των υιων Ισραηλ επιστρεψει επι Κυριον τον Θεον αυτων.

17 Και αυτος προελευσεται ενωπιον αυτου εν πνευματι και δυναμει Ηλιου, επιστρεψαι καρδιας πατερων επι τεκνα, και απειθεις εν φρονησει δικαιων, ετοιμασαι Κυριω λαον κατεσκευασμενον.

18 Και ειπε Ζαχαριας προς τον αγγελον· Κατα τι γνωσομαι τουτο; εγω γαρ ειμι πρεσβυτης, και η γυνη μου προβεβηκυια εν ταις ημεραις αυτης.

19 Και αποκριθεις ο αγγελος, ειπεν αυτω· Εγω ειμι Γαβριηλ ο παρεστηκως ενωπιον του Θεου· και απεσταλην λαλησαι προς σε, και ευαγγελισασθαι σοι ταυτα.

20 Και ιδου, εση σιωπων, και μη δυναμενος λαλησαι, αχρι ης ημερας γενηται ταυτα· ανθ' ων ουκ επιστευσας τοις λογοις μου, οιτινες πληρωθησονται εις τον καιρον αυτων.

21 Και ην ο λαος προσδοκων τον Ζαχαριαν· και εθαυμαζον εν τω χρονιζειν αυτον εν τω ναω.

22 Εξελθων δε ουκ ηδυνατο λαλησαι αυτοις· και επεγνωσαν ότι οπτασιαν εωρακεν εν τω ναω· και αυτος ην διανευων αυτοις· και διεμενε κωφος.

23 Και εγενετο ως επλησθησαν αι ημεραι της λειτουργιας αυτου, απηλθεν εις τον οικον αυτου.

24 Μετα δε ταυτας τας ημερας συνελαβεν Ελισαβετ η γυνη αυτου· και περιεκρυβεν εαυτην μηνας πεντε, λεγουσα·

25 Οτι ουτω μοι πεποιηκεν ο Κυριος εν ημεραις αις επειδεν αφελειν το ονειδος μου εν ανθρωποις.

SECTION V.

The Conception of Jesus, and the Birth of John the Baptist.

LUKE I.

26 ΕΝ δε τῳ μηνι τῳ ἑκτῳ απεσταλη ὁ αγγελος Γαβριηλ ὑπο του Θεου εις πολιν της Γαλιλαιας, ῃ ονομα Ναζαρετ,

27 προς παρθενον μεμνηστευμενην ανδρι ᾧ ονομα Ιωσηφ, εξ οικου Δαβιδ· και το ονομα της παρθενου, Μαριαμ.

28 Και εισελθων ὁ αγγελος προς αυτην, ειπε; Χαιρε κεχαριτωμενη· ὁ Κυριος μετα σου· ευλογημενη συ εν γυναιξιν.

29 Η δε ιδουσα διεταραχθη επι τῳ λογῳ αυτου· και διελογιζετο ποταπος ειη ὁ ασπασμος ουτος.

30 Και ειπεν ὁ αγγελος αυτῃ· Μη φοβου Μαριαμ· ευρες γαρ χαριν παρα τῳ Θεῳ·

31 και ιδου, συλληψῃ εν γαστρι, και τεξῃ υἱον, και καλεσεις το ονομα αυτου ΙΗΣΟΥΝ.

32 Ουτος εσται μεγας, και υἱος ὑψιστου κληθησεται· και δωσει αυτῳ Κυριος ὁ Θεος τον θρονον Δαβιδ του πατρος αυτου.

33 Και βασιλευσει επι τον οικον Ιακωβ εις τους αιωνας, και της βασιλειας αυτου ουκ εσται τελος.

34 Ειπε δε Μαριαμ προς τον αγγελον, Πως εσται τουτο, επει ανδρα ου γενωσκω;

35 Και αποκριθεις ὁ αγγελος ειπεν αυτῃ· Πνευμα αγιον επελευσεται επι σε, και δυναμις ὑψιστου επισκιασει σοι· διο και το γεννωμενον αγιον, κληθησεται υἱος Θεου.

36 Και ιδου Ελισαβετ η συγγενης σου, και αυτη συνειληφυια υἱον εν γηρᾳ αυτης· και ουτος μην ἑκτος εστιν αυτῃ τῃ καλουμενῃ στειρᾳ.

37 Οτι ουκ αδυνατησει παρα τῳ Θεῳ παν ῥημα.

38 Ειπε δε Μαριαμ· Ιδου ἡ δουλη Κυριου· γενοιτο μοι κατα το ῥημα σου. Και απηλθεν απ' αυτης ὁ αγγελος.

39 Αναστασα δε Μαριαμ εν ταις ἡμεραις ταυταις, επορευθη εις την ορεινην μετα σπουδης, εις πολιν Ιουδα.

40 Και εισηλθεν εις τον οικον Ζαχαριου, και ησπασατο την Ελισαβετ.

41 Και εγενετο ὡς ηκουσεν ἡ Ελισαβετ τον ασπασμον της Μαριας, εσκιρτησε το βρεφος εν τῃ κοιλιᾳ αυτης· και επλησθη πνευματος ἁγιου ἡ Ελισαβετ·

42 και ανεφωνησε φωνῃ μεγαλῃ, και ειπεν· Ευλογημενη συ εν γυναιξι, και ευλογημενος ὁ καρπος της κοιλιας σου.

43 Και ποθεν μοι τουτο, ἱνα ελθῃ ἡ μητηρ του Κυριου μου προς με;

44 Ιδου γαρ, ὡς εγενετο ὡ φωνη του ασπασμου σου εις τα ωτα μου, εσκιρτησεν εν αγαλλιασει το βρεφος εν τῃ κοιλιᾳ μου.

45 Και μακαρια ἡ πιστευσασα, ὁτι εσται τελειωσις τοις λελαλημενοις αυτῃ παρα Κυριου.

46 Και ειπε Μαριαμ· Μεγαλυνει ἡ ψυχη μου τον Κυριον·

47 και ἠγαλλιασε το πνευμα μου επι τῳ Θεῳ τῳ σωτηρι μου.

48 ὁτι επεβλεψεν επι την ταπεινωσιν της δουλης αυτου· ιδου γαρ, απο του νυν μακαριουσι με πασαι αἱ γενεαι.

49 Οτι εποιησε μοι μεγαλεια ὁ δυνατος, και ἁγιον το ονομα αυτου·

50 και το ελεος αυτου εις γενεας γενεων τοις φοβουμενοις αυτον.

51 Εποιησε κρατος εν βραχιονι αυτου· διεσκορπισεν ὑπερηφανους διανοιᾳ καρδιας αυτων·

52 καθειλε δυνασταις απο θρονων, και ὑψωσε ταπεινους·

53 πεινωντας ενεπλησεν αγαθων, και πλουτουντας εξαπεστειλε κενους.

54 Αντελαβετο Ισραηλ παιδος αυτου, μνησθηναι ελεους,

55 (καθως ελαλησε προς τους πατερας ὑμων, τῳ Αβρααμ, και τῳ σπερματι αυτου) εις τον αιωνα.

56 Εμεινε δε Μαριαμ συν αυτῃ ὡσει μηνας τρεις· και ὑπεστρεψεν εις τον οικον αυτης.

57 Τῃ δε Ελισαβετ επλησθη ὁ χρονος του τεκειν αυτην· και εγεννησεν υἱον.

SECTION VI.

The Circumcision of John, and the Prophecy of Zacharias.

LUKE I.

58 ΚΑΙ ηκουσαν οἱ περιοικοι και οἱ συγγενεις αὐτης, ὁτι εμεγαλυνε Κυριος το ελεος αὐτου μετ' αὐτης· και συνεχαιρον αὐτῃ.

59 Και εγενετο, εν τῃ ογδοῃ ἡμερᾳ ηλθον περιτεμειν το παιδιον, και εκαλουν αὐτο επι τῳ ονοματι του πατρος αὐτου, Ζαχαριαν.

60 Και αποκριθεισα ἡ μητηρ αὐτου, ειπεν· Ουχι· αλλα κληθησεται Ιωαννης.

61 Και ειπον προς αὐτην· Ὁτι ουδεις εστιν εν τῃ συγγενειᾳ σου, ὁς καλειται τῳ ονοματι τουτῳ.

62 Ενενευον δε τῳ πατρι αὐτου, το τι αν θελοι καλεισθαι αὐτον.

63 Και αιτησας πινακιδιον, εγραψε λεγων· Ιωαννης εστι το ονομα αὐτου. Και εθαυμασαν παντες.

64 Ανεῳχθη δε το στομα αὐτου παραχρημα, και ἡ γλωσσα αὐτου· και ελαλει ευλογων τον Θεον.

65 Και εγενετο επι παντας φοβος τους περιοικουντας αὐτους· και εν ὁλη τῃ ορεινῃ της Ιουδαιας διελαλειτο παντα τα ῥηματα ταυτα.

66 Και εθεντο παντες οἱ ακουσαντες εν τῃ καρδιᾳ αὐτων, λεγοντες· Τι αρα το παιδιον τουτο εσται; Και χειρ Κυριου ην μετ' αὐτου.

67 Και Ζαχαριας ὁ πατηρ αὐτου επλησθη πνευματος ἁγιου· και προεφητευσε, λεγων·

68 Ευλογητος Κυριος ὁ Θεος του Ισραηλ· ὁτι επεσκεψατο, και εποιησε λυτρωσιν τῳ λαῳ αὐτου·

69 Και ηγειρε κερας σωτηριας ἡμιν, εν τῳ οικῳ Δαβιδ του παιδος αὐτου,

70 Καθως ελαλησε δια στοματος των ἁγιων των απ' αιωνος προφητων αὐτου,

71 σωτηριαν εξ εχθρων ἡμων, και εκ χειρος παντων των μισουντων ἡμας,

72 Ποιησαι ελεος μετα των πατερων ἡμων, και μνησθηναι διαθηκης ἁγιας αὐτου.

73 Ὁρκον ὁν ωμοσε προς Αβρααμ τον πατερα ἡμων, του δουναι ἡμιν,

74 αφοβως εκ χειρος των εχθρων ἡμων ῥυθεντας, λατρευειν αὐτῳ,

75 εν ὁσιοτητι και δικαιοσυνῃ ενωπιον αὐτου, πασας τας ἡμερας της ζωης ἡμων.

76 Και συ, παιδιον, προφητης ὑψιστου κληθησῃ. προπορευσῃ γαρ προ προσωπου Κυριου, ἑτοιμασαι ὁδους αὐτου·

77 του δουναι γνωσιν σωτηριας τῳ λαῳ αὐτου, εν αφεσει ἁμαρτιων αὐτων·

78 δια σπλαγχνα ελεους Θεου ἡμων, εν ὁις επεσκεψατο ἡμας ανατολη εξ ὑψους·

79 επιφαναι τοις εν σκοτει και σκια θανατου καθημενοις, του κατευθυναι τους ποδας ἡμων εις ὁδον ειρηνης·

80 Το δε παιδιον ηυξανε και εκραταιουτο πνευματι· και ην εν ταις ερημοις ἑως ἡμερας αναδειξεως αὐτου προς τον Ισραηλ.

SECTION VII.

The Birth of Jesus.

MATTHEW I.

18 Του δε Ιησου Χριστου ἡ γεννησις ουτως ην. Μνηστευθεισης γαρ της μητρος αυτου Μαριας τῳ Ιωσηφ, πριν η συνελθειν αυτους ευρεθη εν γαστρι εχουσα εκ Πνευματος ἁγιου.

19 Ιωσηφ δε ὁ ανηρ αυτης δικαιος ων, και μη θελων αυτην παραδειγματισαι, εβουληθη λαθρα απολυσαι αυτην.

20 Ταυτα δε αυτου ενθυμηθεντος, ιδου, αγγελος Κυριου κατ' οναρ εφανη αυτῳ, λεγων· Ιωσηφ υιος Δαβιδ, μη φοβηθης παραλαβειν Μαριαμ την γυναικα σου· το γαρ εν αυτῃ γεννηθεν εκ Πνευματος εστιν ἁγιου.

21 Τεξεται δε υἱον, και καλεσεις το ονομα αυτου ΙΗΣΟΥΝ. αυτος γαρ σωσει τον λαον αὐτου απο των ἁμαρτιων αυτων.

22 Τουτο δε ὁλον γεγονεν ἱνα πληρωθῃ το ῥηθεν ὑπο του Κυριου δια του προφητου λεγοντος.

23 Ιδου, ἡ παρθενος εν γαστρι ἑξει, και τεξεται υἱον, και καλεσουσι το ονομα αυτου Εμμανουηλ· ὁ εστι μεθερμηνευομενον, Μεθ' ἡμων ὁ Θεος.

24 Διεγερθεις δε ὁ Ιωσηφ απο του ὑπνου, εποιησεν ὡς προσεταξεν αυτῳ ὁ αγγελος Κυριου, και παρελαβε την γυναικα αὐτου,

25 Και ουκ εγινωσκεν αυτην, ἑως ου ετεκε τον υἱον αὐτης τον πρωτοτοκον, και εκαλεσε το ονομα αυτου ΙΗΣΟΥΝ.

Another Account by

LUKE II.

ΕΓΕΝΕΤΟ δε εν ταις ἡμεραις εκειναις, εξηλθε δογμα παρα Καισαρος Αυγουστου, απογραφεσθαι πασαν την οικουμενην.

2 Αυτη ἡ απογραφη πρωτη εγενετο ἡγεμονευοντος της Συριας Κυρηνιου.

3 Και επορευοντο παντες απογραφεσθαι, ἑκαστος εις την ἰδιαν πολιν.

4 Ανεβη δε και Ιωσηφ απο της Γαλιλαιας, εκ πολεως Ναζαρετ, εις την Ιουδαιαν, εις πολιν Δαβιδ, ἡτις καλειται Βηθλεεμ (δια το ειναι αυτον ἐξ οικου και πατριας Δαβιδ,)

5 απογραψασθαι συν Μαριαμ τῃ μεμνηστευμενῃ αυτῳ γυναικι, ουσῃ ἐγκυῳ.

6 Εγενετο δε εν τῳ ειναι αυτους εκει, επλησθησαν αἱ ἡμεραι του τεκειν αυτην.

7 Και ἐτεκε τον υἱον αὐτης τον πρωτοτοκον, και εσπαργανωσεν αυτον, και ανεκλινεν αυτον εν τῃ φατνῃ, διοτι ουκ ην αυτοις τοπος εν τῳ καταλυματι.

8 Και ποιμενες ησαν εν τῃ χωρᾳ τῃ αυτῃ αγραυλουντες, και φυλασσοντες φυλακας της νυκτος επι την ποιμνην αὐτων·

9 και ιδου, αγγελος Κυριου επεστη αυτοις, και δοξα Κυριου περιελαμψεν αυτους· και εφοβηθησαν φοβον μεγαν.

10 Και ειπεν αυτοις ὁ αγγελος· Μη φοβεισθε· ιδου γαρ, ευαγγελιζομαι ὑμιν χαραν μεγαλην, ἡτις εσται παντι τῳ λαῳ,

11 ὁτι ἐτεχθη ὑμιν σημερον σωτηρ, ὁς εστι Χριστος Κυριος, εν πολει Δαβιδ.

12 και τουτο ὑμιν το σημειον· ευρησετε βρεφος εσπαργανωμενον, κειμενον εν τῃ φατνῃ.

13 Και εξαιφνης εγενετο συν τῳ αγγελῳ πληθος στρατιας ουρανιου, αινουντων τον Θεον, και λεγοντων·

14 Δοξα εν ὑψιστοις Θεῳ, και επι γης ειρηνη, εν ανθρωποις ευδοκια.

15 Και εγενετο, ὡς απηλθον απ' αυτων εις τον ουρανον ὁι αγγελοι, και ὁι ανθρωποι ὁι ποιμενες ειπον προς αλληλους· Διελθωμεν δη ἑως Βηθλεεμ, και ἰδωμεν το ῥημα τουτο το γεγονος, ὁ ὁ Κυριος εγνωρισεν ἡμιν.

16 Και ηλθον σπευσαντες, και ανευρον την τε Μαριαμ και τον Ιωσηφ, και το βρεφος κειμενον εν τῃ φατνῃ.

17 Ιδοντες δε διεγνωρισαν περι του ῥηματος του λαληθεντος αυτοις περι του παιδιου τουτου.

18 Και παντες ὁι ακουσαντες εθαυμασαν περι των λαληθεντων ὑπο των ποιμενων προς αυτους.

19 Η δε Μαριαμ παντα συνετηρει τα ῥηματα ταυτα, συμβαλλουσα εν τῃ καρδια αὐτης.

20 Και επεστρεψαν ὁι ποιμενες, δοξαζοντες και αινουντες τον Θεον επι πασιν ὁις ηκουσαν και ειδον, καθως ελαληθη προς αὐτους.

SECTION

SECTION VIII.

The Circumcision of Jesus, and the Prophecies of Simeon and Anna.

LUKE II.

21 ΚΑΙ ὁτε επλησθησαν ἡμεραι οκτω του περιτεμειν το παιδιον, και εκληθη το ονομα αὐτου Ιησους, το κληθεν ὑπο του ἀγγελου προ του συλληφθηναι αὐτον εν τῃ κοιλιᾳ.

22 Και ὁτε επλησθησαν αἱ ἡμεραι του καθαρισμου αὐτων, κατα τον νομον Μωσεως, ανηγαγον αὐτον εις Ιεροσολυμα, παρασῆσαι τῳ Κυριῳ·

23 (καθως γεγραπται εν νομῳ Κυριου· Οτι παν αρσεν διανοιγον μητραν, ἁγιον τῳ Κυριῳ κληθησεται·

24 και του δουναι θυσιαν, κατα το ειρημενον εν νομῳ Κυριου, ζευγος τρυγονων, ἡ δυο νεοσσους περιστερων.

25 Και ιδου ην ανθρωπος εν Ιερουσαλημ, ᾧ ονομα Συμεων· και ὁ ανθρωπος ὁυτος δικαιος και ευλαβης, προσδεχομενος παρακλησιν του Ισραηλ· και πνευμα ἁγιον ην επ' αὐτον.

26 Και ην αὐτῳ κεχρηματισμενον ὑπο του πνευματος του ἁγιου, μη ἰδειν θανατον πριν ἡ ἰδῃ τον Χριστον Κυριου.

27 Και ηλθεν εν τῳ πνευματι εις το ἱερον· και εν τῳ εισαγαγειν τους γονεις το παιδιον Ιησουν, του ποιησαι αὐτους κατα το ειθισμενον του νομου περι αὐτου,

28 και αὐτος εδεξατο αὐτο εις τας αγκαλας αὐτου, και ευλογησε τον Θεον, και ειπε·

29 Νυν απολυεις τον δουλον σου, δεσποτα, κατα το ῥημα σου, εν ειρηνῃ.

30 ὁτι ειδον ὁι οφθαλμοι μου το σωτηριον σου·

31 ὁ ἡτοιμασας κατα προσωπον παντων των λαων·

32 φως εις αποκαλυψιν εθνων, και δοξαν λαου σου Ισραηλ.

33 Και ην Ιωσηφ και ἡ μητηρ αὐτου θαυμαζοντες επι τοις λαλουμενοις περι αὐτου.

34 Και ευλογησεν αὐτους Συμεων, και ειπε προς Μαριαμ την μητερα αὐτου· Ιδου, ὁυτος κειται εις πτωσιν και ανασταsιν πολλων εν τῳ Ισραηλ, και εις σημειον αντιλεγομενον.

35 (και σου δε αὐτης την ψυχην διελευσεται ῥομφαια,) ὁπως αν αποκαλυφθωσιν εκ πολλων καρδιων διαλογισμοι.

36 Και ην Αννα προφητις, θυγατηρ Φανουηλ, εκ φυλης Ασηρ· αὐτη προβεβηκυια εν ἡμεραις πολλαις, ζησασα ετη μετα ανδρος ἑπτα απο της παρθενιας αὐτης.

37 Και αὐτη χηρα ὡς ετων ογδοηκοντατεσσαρων, ἡ ουκ αφιστατο απο του ἱερου, νηστειαις και δεησεσι λατρευουσα νυκτα και ἡμεραν.

38 και αὐτη αὐτῃ τῃ ὡρᾳ επιστασα, ανθωμολογειτο τῳ Κυριῳ, και ελαλει περι αὐτου πασι τοις προσδεχομενοις λυτρωσιν εν Ιερουσαλημ.

39 Και ὡς ετελεσαν απαντα τα κατα τον νομον Κυριου, ὑπεστρεψαν εις την Γαλιλαιαν, εις την πολιν ἑαυτων Ναζαρετ.

40 Το δε παιδιον ηυξανε, και εκραταιουτο πνευματι, πληρουμενον σοφιας· και χαρις Θεου ην επ' αὐτο.

SECTION IX.

The Homage of the Magi; the Journey to Egypt, the Murder of the Children, and the Return of Jesus to Nazareth.

MATTHEW II.

ΤΟΥ δε Ιησου γεννηθεντος εν Βηθλεεμ της Ιουδαιας, εν ημεραις Ηρωδου του βασιλεως, ιδου μαγοι απο ανατολων παρεγενοντο εις Ιεροσολυμα,

2 λεγοντες· Που εστιν ο τεχθεις βασιλευς των Ιουδαιων; ειδομεν γαρ αυτου τον αστερα εν τη ανατολη, και ηλθομεν προσκυνησαι αυτω.

3 Ακουσας δε Ηρωδης ο βασιλευς εταραχθη, και πασα Ιεροσολυμα μετ' αυτου.

4 Και συναγαγων παντας τους Αρχιερεις και Γραμματεις του λαου, επυνθανετο παρ αυτων που ο Χριστος γενναται.

5 Οι δε ειπον αυτω· Εν Βηθλεεμ της Ιουδαιας. ουτω γαρ γεγραπται δια του προφητου,

6 Και συ Βηθλεεμ, γη Ιουδα, ουδαμως ελαχιστη ει εν τοις ηγεμοσιν Ιουδα· εκ σου γαρ εξελευσεται ηγουμενος, οστις ποιμανει τον λαον μου, τον Ισραηλ.

7 Τοτε Ηρωδης λαθρα καλεσας τους μαγους, ηκριβωσε παρ αυτων τον χρονον του φαινομενου αστερος.

8 Και πεμψας αυτους εις Βηθλεεμ, ειπε, Πορευθεντες, ακριβως εξετασατε περι του παιδιου· επαν δε ευρητε, απαγγειλατε μοι, οπως καγω ελθων προσκυνησω αυτω.

9 Οι δε ακουσαντες του βασιλεως, επορευθησαν. και ιδου, ο αστηρ, ον ειδον εν τη ανατολη, προηγεν αυτους, εως ελθων εστη επανω ου ην το παιδιον.

10 Ιδοντες δε τον αστερα, εχαρησαν χαραν μεγαλην σφοδρα.

11 Και ελθοντες εις την οικιαν, ευρον το παιδιον μετα Μαριας της μητρος αυτου· και πεσοντες προσεκυνησαν αυτω· και ανοιξαντες τους θησαυρους αυτων, προσηνεγκαν αυτω δωρα, χρυσον, και λιβανον, και σμυρναν.

12 Και χρηματισθεντες κατ' οναρ μη ανακαμψαι προς Ηρωδην, δι' αλλης οδου ανεχωρησαν εις την χωραν αυτων.

13 Αναχωρησαντων δε αυτων, ιδου, αγγελος Κυριου φαινεται κατ' οναρ τω Ιωσηφ, λεγων· Εγερθεις παραλαβε το παιδιον και την μητερα αυτου, και φευγε εις Αιγυπτον, και ισθι εκει εως αν ειπω σοι· μελλει γαρ Ηρωδης ζητειν το παιδιον του απολεσαι αυτο.

14 Ο δε εγερθεις παρελαβε το παιδιον και την μητερα αυτου νυκτος, και ανεχωρησεν εις Αιγυπτον·

15 Και ην εκει εως της τελευτης Ηρωδου· ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του Κυριου δια του προφητου, λεγοντος· Εξ Αιγυπτου εκαλεσα τον υιον μου.

16 Τοτε Ηρωδης ιδων οτι ενεπαιχθη υπο των μαγων, εθυμωθη λιαν· και αποστειλας ανειλε παντας τους παιδας τους εν Βηθλεεμ, και εν πασι τοις οριοις αυτης, απο διετους και κατωτερω, κατα τον χρονον ον ηκριβωσε παρα των μαγων.

17 Τοτε επληρωθη το ρηθεν υπο Ιερεμιου του προφητου, λεγοντος·

18 Φωνη εν Ραμα ηκουσθη, θρηνος και κλαυθμος και οδυρμος πολυς, Ραχηλ κλαιουσα τα τεκνα αυτης, και ουκ ηθελε παρακληθηναι, οτι ουκ εισι.

19 Τελευτησαντος δε του Ηρωδου, ιδου αγγελος Κυριου κατ' οναρ φαινεται τω Ιωσηφ εν Αιγυπτω,

20 λεγων, Εγερθεις παραλαβε το παιδιον και την μητερα αυτου, και πορευου εις γην Ισραηλ· τεθνηκασι γαρ οι ζητουντες την ψυχην του παιδιου.

21 Ο δε εγερθεις παρελαβε το παιδιον και την μητερα αυτου, και ηλθεν εις γην Ισραηλ.

22 Ακουσας δε οτι Αρχελαος βασιλευει επι της Ιουδαιας αντι Ηρωδου του πατρος αυτου, εφοβηθη εκει απελθειν. χρηματισθεις δε κατ' οναρ, ανεχωρησεν εις τα μερη της Γαλιλαιας.

23 Και ελθων κατωκησεν εις πολιν λεγομενην Ναζαρετ· οπως πληρωθη το ρηθεν δια των προφητων, οτι Ναζωραιος κληθησεται

SECTION X.

Jesus goes to Jerusalem at twelve Years of Age.

LUKE II.

41 ΚΑΙ επορευονλο οι γονεις αυλου κατ' ελος εις Ιερουσαλημ τη εορλη του πασχα.

42 Και ότε εγενελο ελων δωδεκα, αναβαινλων αυλων εις Ιεροσολυμα, καλα το εθος της εορλης·

43 Και τελειωσανλων τας ημερας, εν τω υποσλρεφειν αυλους, υπεμεινεν Ιησους ο παις εν Ιερουσαλημ· και ουκ εγνω Ιωσηφ και η μληρ αυλου.

44 Νομισανλες δε αυλον εν τη συνοδια ειναι, ηλθον ημερας οδον, και ανεζηλουν αυλον εν τοις συγγενεσι και εν τοις γνωσλοις.

45 Και μη ευρονλες αυλον, υπεσλρεψαν εις Ιερουσαλημ, ζηλουνλες αυλον.

46 Και εγενελο, μεθ' ημερας τρεις ευρον αυλον εν τω ιερω, καθεζομενον εν μεσω των διδασκαλων, και ακουονλα αυλων, και επερωλωνλα αυλους.

47 Εξισλανλο δε πανλες οι ακουονλες αυλου, επι τη συνεσει και ταις αποκρισεσιν αυλου.

48 Και ιδονλες αυλον, εξεπλαγησαν· και προς αυλον η μληρ αυλου ειπε· Τεκνον, τι εποιησας ημιν ουλως; ιδου, ο παληρ σου καγω οδυνωμενοι εζηλουμεν σε.

49 Και ειπε προς αυλους· Τι οτι εζηλειλε με; ουκ ηδειλε οτι εν τοις του πλαρος μου δει ειναι με;

50 Και αυλοι ου συνηκαν το ρημα ο ελαλησεν αυλοις.

51 Και καλεβη μετ' αυλων, και ηλθεν εις Ναζαρετ· και ην υπολασσομενος αυλοις. Και η μληρ αυλου διεληρει πανλα τα ρηματα ταυλα εν τη καρδια αυλης.

52 Και Ιησους προεκοπλε σοφια και ηλικια, και χαριλι παρα Θεω και ανθρωποις.

SECTION XI.

The Preaching of John, and the Baptism of Jesus.

LUKE III.

ΕΝ ἐτει δε πεντεκαιδεκατῳ της ἡγεμονιας Τιβεριου Καισαρος, ἡγεμονευοντος Ποντιου Πιλατου της Ιουδαιας, και τετραρχουντος της Γαλιλαιας Ἡρωδου, Φιλιππου δε του αδελφου αυτου τετραρχουντος της Ιτουραιας και Τραχωνιτιδος χωρας, και Λυσανιου της Αβιληνης τετραρχουντος,

2 επ' αρχιερεων Αννα και Καιαφα, εγενετο ῥημα Θεου επι Ιωαννην τον του Ζαχαριου υἱον, εν τῃ ερημῳ.

3 Και ἠλθεν εις πασαν την περιχωρον του Ιορδανου, κηρυσσων βαπτισμα μετανοιας εις αφεσιν ἁμαρτιων·

4 ὡς γεγραπται εν βιβλῳ λογων Ησαιου του προφητου, λεγοντος, Φωνη βοωντος εν τῃ ερημῳ· Ετοιμασατε την ὁδον Κυριου, ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου.

5 Πασα φαραγξ πληρωθησεται, και πας ορος και βουνος ταπεινωθησεται· και εσται τα σκολια εις ευθειαν, και αἱ τραχειαι εις ὁδους λειας·

6 Και ὀψεται πασα σαρξ το σωτηριον του Θεου.

7 Ελεγεν ουν τοις εκπορευομενοις οχλοις βαπτισθηναι ὑπ' αυτου· Γεννηματα εχιδνων, τις ὑπεδειξεν ὑμιν φυγειν απο της μελλουσης ὀργης;

8 Ποιησατε ουν καρπους ἀξιους της μετανοιας· και μη ἀρξησθε λεγειν εν εαυτοις· Πατερα εχομεν τον Αβρααμ· λεγω γαρ ὑμιν, ὁτι δυναται ὁ Θεος εκ των λιθων τουτων εγειραι τεκνα τῳ Αβρααμ.

MAT. III.

ΕΝ δε ταις ἡμεραις εκειναις παραγινεται Ιωαννης ὁ βαπτιστης, κηρυσσων εν τῃ ερημῳ της Ιουδαιας,

2 και λεγων· Μετανοειτε· ἠγγικε γαρ ἡ βασιλεια των ουρανων.

3 Ὁυτος γαρ εστιν ὁ ῥηθεις ὑπο Ησαιου του προφητου λεγοντος, Φωνη βοωντος εν τῃ ερημῳ· Ετοιμασατε την ὁδον Κυριου, ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου.

4 Αυτος δε ὁ Ιωαννης ειχε το ενδυμα αυτου απο τριχων καμηλου, και ζωνην δερματινην περι την ὀσφυν αυτου· ἡ δε τροφη αυτου ἡν ακριδες και μελι ἀγριον.

5 Τοτε εξεπορευετο προς αυτον Ιεροσολυμα, και πασα ἡ Ιουδαια, και πασα ἡ περιχωρος του Ιορδανου·

6 και εβαπτιζοντο εν τῳ Ιορδανῃ ὑπ' αυτου, εξομολογουμενοι τας ἁμαρτιας αυτων.

7 Ιδων δε πολλους των Φαρισαιων και Σαδδουκαιων ερχομενους επι το βαπτισμα αυτου, ειπεν αυτοις· Γεννηματα εχιδνων, τις ὑπεδειξεν ὑμιν φυγειν απο της μελλουσης ὀργης;

8 Ποιησατε ουν καρπους ἀξιους της μετανοιας.

9 Και μη δοξητε λεγειν εν εαυτοις· Πατερα εχομεν τον Αβρααμ. λεγω γαρ ὑμιν ὁτι δυναται ὁ Θεος εκ των λιθων τουτων εγειραι τεκνα τῳ Αβρααμ.

10 Ηδη δε και ἡ ἀξινη προς την ῥιζαν των δενδρων κειται, πασα ουν

MARK I.

ΑΡΧΗ του ευαγγελιου Ιησου Χριστου, υἱου του Θεου.

2 Ως γεγραπται εν τοις προφηταις· Ἰδου, εγω αποστελλω τον ἀγγελον μου προ προσωπου σου, ὁς κατασκευασει την ὁδον σου εμπροσθεν σου.

3 Φωνη βοωντος εν τῃ ερημῳ· Ετοιμασατε την ὁδον Κυριου, ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου.

4 εγενετο Ιωαννης βαπτιζων εν τῃ ερημῳ, και κηρυσσων βαπτισμα μετανοιας εις αφεσιν ἁμαρτιων.

5 Και εξεπορευετο προς αυτον πασα ἡ Ιουδαια χωρα, και οἱ Ιεροσολυμιται· και εβαπτιζοντο παντες εν τῳ Ιορδανῃ ποταμῳ ὑπ' αυτου, εξομολογουμενοι τας ἁμαρτιας αυτων.

6 Ην δε Ιωαννης ενδεδυμενος τριχας καμηλου, και ζωνην δερματινην περι την ὀσφυν αυτου· και εσθιων ακριδας και μελι ἀγριον.

7 Και εκηρυσσε, λεγων, Ερχεται ὁ ισχυροτερος μου οπισω μου, ου ουκ ειμι ἱκανος κυψας λυσαι τον ἱμαντα των ὑποδηματων αυτου.

8 Εγω μεν εβαπτισα ὑμας εν ὑδατι· αυτος δε βαπτισει ὑμας εν πνευματι ἁγιῳ.

MAT. III.

δενδρον μη ωοιουν καρπον καλον, εκκοπτεται, και εις ωυρ βαλλεται.

11 Εγω μεν βαπτιζω υμας εν υδατι εις μετανοιαν, ο δε οπισω μου ερχομενος, ισχυροτερος μου εστιν, ου ουκ ειμι ικανος τα υποδηματα βαστασαι· αυτος υμας βαπτισει εν Πνευματι αγιω και ωυρι.

12 Ου το πτυον εν τη χειρι αυτου, και διακαθαριει την αλωνα αυτου, και συναξει τον σιτον αυτου εις την αποθηκην, το δε αχυρον κατακαυσει ωυρι ασβεστω.

LUKE III.

9 Ηδη δε και η αξινη ωρος την ριζαν των δενδρων κειται. ωαν ουν δενδρον μη ωοιουν καρπον καλον, εκκοπτεται, και εις ωυρ βαλλεται.

10 Και επηρωτων αυτον οι οχλοι λεγοντες· Τι ουν ωοιησομεν;

11 Αποκριθεις δε λεγει αυτοις· Ο εχων δυο χιτωνας, μεταδοτω τω μη εχοντι· και ο εχων βρωματα, ομοιως ωοιειτω.

12 Ηλθον δε και τελωναι βαπτισθηναι, και ειπον ωρος αυτον· Διδασκαλε, τι ωοιησομεν;

13 Ο δε ειπε ωρος αυτους· Μηδεν ωλεον ωαρα το διατεταγμενον υμιν ωρασσετε.

14 Επηρωτων δε αυτον και στρατευομενοι, λεγοντες· Και ημεις τι ωοιησομεν; Και ειπε ωρος αυτους· Μηδενα διασεισητε, μηδε συκοφαντησητε· και αρκεισθε τοις οψωνιοις υμων.

15 Προσδοκωντος δε του λαου, και διαλογιζομενων ωαντων εν ταις καρδιαις αυτων ωερι του Ιωαννου, μηποτε αυτος ειη ο Χριστος·

16 απεκρινατο ο Ιωαννης, ωασι λεγων· Εγω μεν υδατι βαπτιζω υμας, ερχεται δε ο ισχυροτερος μου, ου ουκ ειμι ικανος λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων αυτου· αυτος υμας βαπτισει εν ωνευματι αγιω, και ωυρι·

17 Ου το πτυον εν τη χειρι αυτου, και διακαθαριει την αλωνα αυτου, και συναξει τον σιτον εις την αποθηκην αυτου· το δε αχυρον κατακαυσει ωυρι ασβεστω.

18 Πολλα μεν ουν και ετερα ωαρακαλων ευηγγελιζετο τον λαον.

9 Και

MARK I.

9 Και εγενετο εν εκειναις ταις ημεραις, ηλθεν Ιησους απο Ναζαρετ της Γαλιλαιας, και εβαπτισθη υπο Ιωαννου εις τον Ιορδανην.

10 Και ευθεως αναβαινων απο του υδατος, ειδε σχιζομενους τους ουρανους, και το πνευμα ωσει περιστεραν, καταβαινον επ' αυτον.

11 Και φωνη εγενετο εκ των ουρανων· Συ ει ο υιος μου ο αγαπητος, εν ω ευδοκησα.

MAT. III.

13 Τοτε παραγινεται ο Ιησους απο της Γαλιλαιας επι του Ιορδανην προς τον Ιωαννην, του βαπτισθηναι υπ' αυτου.

14 Ο δε Ιωαννης διεκωλυεν αυτον, λεγων· Εγω χρειαν εχω υπο σου βαπτισθηναι, και συ ερχη προς με;

15 Αποκριθεις δε ο Ιησους ειπε προς αυτον, Αφες αρτι· ουτω γαρ πρεπον εστιν ημιν πληρωσαι πασαν δικαιοσυνην· τοτε αφιησιν αυτον.

16 Και βαπτισθεις ο Ιησους, ανεβη ευθυς απο του υδατος· και ιδου, ανεωχθησαν αυτω οι ουρανοι, και ειδε το Πνευμα του Θεου καταβαινον ωσει περιστεραν, και ερχομενον επ' αυτον.

17 Και ιδου φωνη εκ των ουρανων, λεγουσα· Ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος, εν ω ευδοκησα.

LUKE III.

21 Εγενετο δε εν τω βαπτισθηναι απαντα τον λαον, και Ιησου βαπτισθεντος, και προσευχομενου, ανεωχθηναι τον ουρανον,

22 και καταβηναι το πνευμα το αγιον σωματικω ειδει, ωσει περιστεραν, επ' αυτον· και φωνην εξ ουρανου γενεσθαι, λεγουσαν· Συ ει ο υιος μου ο αγαπητος, εν σοι ευδοκησα.

SECTION XII.

The Temptation of Jesus.

MARK I.

12 ΚΑΙ ευθυς το πνευμα αυτον εκβαλλει εις την ερημον.

13 Και ην εκει εν τη ερημω ημερας τεσσαρακονθα, πειραζομενος υπο του σαθανα· και ην μετα των θηριων· και οι αγγελοι διηκονουν αυτω.

MATT. IV.

ΤΟΤΕ ὁ Ιησους ανηχθη εις την ερημον υπο του Πνευματος, πειρασθηναι υπο του διαβολου.

2 Και νηστευσας ημερας τεσσαρακονθα και νυκτας τεσσαρακονθα, υστερον επεινασε.

3 Και προσελθων αυτω ὁ πειραζων, ειπεν· Ει υιος ει του Θεου, ειπε ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται.

4 Ο δε αποκριθεις, ειπε· γεγραπται· Ουκ επ' αρτω μονω ζησεται ανθρωπος, αλλ' επι παντι ρηματι εκπορευομενω δια στοματος Θεου.

5 Τοτε παραλαμβανει αυτον ὁ διαβολος εις την αγιαν πολιν, και ιστησιν αυτον επι το πτερυγιον του ιερου.

6 Και λεγει αυτω, Ει υιος ει του Θεου, βαλε σεαυτον κατω· γεγραπται γαρ· Οτι τοις αγγελοις αυτου ενετειλατο περι σου, και επι χειρων αρουσι σε, μηποτε προσκοψης προς λιθον τον ποδα σου.

7 Εφη αυτω ὁ Ιησους· παλιν γεγραπται· Ουκ εκπειρασεις Κυριον τον Θεον σου.

8 Παλιν παραλαμβανει αυτον ὁ διαβολος εις ορος υψηλον λιαν, και δεικνυσιν αυτω πασας τας βασιλειας του κοσμου και την δοξαν αυτων,

9 Και λεγει αυτω· Ταυτα παντα σοι δωσω, εαν πεσων προσκυνησης μοι.

10 Τοτε λεγει αυτω ὁ Ιησους· Υπαγε Σαθανα· γεγραπται γαρ, Κυριον τον Θεον σου προσκυνησεις, και αυτω μονω λατρευσεις.

11 Τοτε αφιησιν αυτον ὁ διαβολος· και ιδου, αγγελοι προσηλθον, και διηκονουν αυτω.

LUKE IV.

ΙΗΣΟΥΣ δε πνευματος αγιου πληρης υπεστρεψεν απο του Ιορδανου· και ηγετο εν τω πνευματι εις την ερημον,

2 ημερας τεσσαρακονθα πειραζομενος υπο του διαβολου. Και ουκ εφαγεν ουδεν εν ταις ημεραις εκειναις· και συντελεσθεισων αυτων, υστερον επεινασε.

3 Και ειπεν αυτω ὁ διαβολος· Ει υιος ει του Θεου, ειπε τω λιθω τουτω ινα γενηται αρτος.

4 Και απεκριθη Ιησους προς αυτον, λεγων· Γεγραπται· Οτι ουκ επ' αρτω μονω ζησεται ὁ ανθρωπος, αλλ' επι παντι ρηματι Θεου.

5 Και αναγαγων αυτον ὁ διαβολος εις ορος υψηλον, εδειξεν αυτω πασας τας βασιλειας της οικουμενης εν στιγμη χρονου·

6 και ειπεν αυτω ὁ διαβολος· Σοι δωσω την εξουσιαν ταυτην απασαν, και την δοξαν αυτων· οτι εμοι παραδεδοται, και ω εαν θελω, διδωμι αυτην.

7 Συ ουν εαν προσκυνησης ενωπιον μου, εσται σου πασα.

8 Και αποκριθεις αυτω, ειπεν ὁ Ιησους· Υπαγε οπισω μου σαθανα· γεγραπται γαρ· Προσκυνησεις Κυριον τον Θεον σου, και αυτω μονω λατρευσεις·

9 Και ηγαγεν αυτον εις Ιερουσαλημ, και εστησεν αυτον επι το πτερυγιον του ιερου, και ειπεν αυτω· Ει ὁ υιος ει του Θεου, βαλε σεαυτον ενθευθεν κατω·

10 γεγραπται γαρ· Οτι τοις αγγελοις αυτου ενετειλατο περι σου, του διαφυλαξαι σε·

11 και οτι επι χειρων αρουσι σε, μηποτε προσκοψης προς λιθον τον ποδα σου.

12 Και αποκριθεις, ειπεν αυτω ὁ Ιησους· Οτι ειρηται· Ουκ εκπειρασεις Κυριον τον Θεον σου.

13 Και συντελεσας παντα πειρασμον ὁ διαβολος, απεστη απ' αυτου αχρι καιρου.

SECTION XIII.

The Teſtimony of John concerning Jeſus.

JOHN I.

19 ΚΑΙ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρια του Ιωαννου, ὅτε ἀπεστειλαν οἱ Ιουδαιοι ἐξ Ιεροσολυμων ἱερεις και λευίτας, ἱνα ἐρωτησωσιν αυτον· Συ τις ει;

20 Και ὡμολογησε, και ουκ ηρνησατο· και ὡμολογησεν· Οτι ουκ ειμι ἐγω ὁ Χριστος.

21 Και ηρωτησαν αὐτον· Τι ουν; Ηλιας ει συ; Και λεγει· Ουκ ειμι· Ο προφητης ει συ; Και ἀπεκριθη· Ου.

22 Ειπον ουν αὐτῳ· Τις ει, ἱνα ἀποκρισιν δωμεν τοις πεμψασιν ἡμας· τι λεγεις περι σεαυτου;

23 Εφη· Ἐγω φωνη βοωντος εν τῃ ερημῳ· Ευθυνατε την ὁδον Κυριου· καθως ειπεν Ησαιας ὁ προφητης.

24 Και οἱ ἀπεσταλμενοι ησαν ἐκ των φαρισαιων.

25 Και ηρωτησαν αὐτον, και ειπον αὐτῳ· Τι ουν βαπτιζεις, ει συ ουκ ει ὁ Χριστος, ουτε Ηλιας, ουτε ὁ προφητης;

26 Ἀπεκριθη αὐτοις ὁ Ιωαννης, λεγων· Ἐγω βαπτιζω εν ὑδατι· μεσος δε ὑμων ἑστηκεν, ὃν ὑμεις ουκ οιδατε·

27 αὐτος ἐστιν ὁ οπισω μου ερχομενος, ὃς ἐμπροσθεν μου γεγονεν· οὗ ἐγω ουκ ειμι ἀξιος ἱνα λυσω αὐτου τον ἱμαντα του ὑποδηματος.

28 Ταυτα ἐν Βηθαβαρᾳ ἐγενετο περαν του Ιορδανου, ὁπου ἠν Ιωαννης βαπτιζων.

29 Τῃ ἐπαυριον βλεπει ὁ Ιωαννης τον Ιησουν ερχομενον προς αὐτον, και λεγει· Ιδε ὁ ἀμνος του Θεου ὁ αἱρων την ἁμαρτιαν του κοσμου.

30 Οὗτος ἐστι περι οὗ ἐγω ειπον· Οπισω μου ερχεται ανηρ, ὃς ἐμπροσθεν μου γεγονεν· ὅτι πρωτος μου ἠν·

31 κἀγω ουκ ἠδειν αὐτον· ἀλλ' ἱνα φανερωθῃ τῳ Ισραηλ, δια τουτο ηλθον ἐγω εν τῳ ὑδατι βαπτιζων.

32 Και ἐμαρτυρησεν Ιωαννης, λεγων· Οτι τεθεαμαι το πνευμα καταβαινον ὡσει περιστεραν ἐξ ουρανου, και ἐμεινεν ἐπ' αὐτον.

33 Κἀγω ουκ ἠδειν αὐτον· ἀλλ' ὁ πεμψας με βαπτιζειν εν ὑδατι, ἐκεινος μοι ειπεν· Ἐφ' ὃν ἀν ἰδης το πνευμα καταβαινον και μενον ἐπ' αὐτον, οὗτος ἐστιν ὁ βαπτιζων εν πνευματι ἁγιῳ.

34 Κἀγω ἑωρακα, και μεμαρτυρηκα ὅτι οὗτος ἐστιν ὁ ὑιος του Θεου.

SECTION XIV.

Some Diſciples of John, and Nathanael attend Jeſus.

JOHN I.

35 Τη επαυριον παλιν ειστηκει ὁ Ιωαννης, και εκ των μαθητων αυτου δυο.

36 Και εμβλεψας τῳ Ιησου περιπατουντι, λεγει· Ιδε ὁ αμνος του Θεου.

37 Και ηκουσαν αυτου οι δυο μαθηται λαλουντος, και ηκολουθησαν τῳ Ιησου.

38 Στραφεις δε ὁ Ιησους, και θεασαμενος αυτους ακολουθουντας, λεγει αυτοις·

39 Τι ζητειτε; Οι δε ειπον αυτῳ· Ραββι, (ὁ λεγεται ἑρμηνευομενον, διδασκαλε,) που μενεις;

40 Λεγει αυτοις· Ερχεσθε και ιδετε. Ηλθον και ειδον που μενει· και παρ' αυτῳ εμειναν την ἡμεραν εκεινην· ὡρα δε ην ὡς δεκατη.

41 Ην Ανδρεας ὁ αδελφος Σιμωνος Πετρου, εις εκ των δυο των ακουσαντων παρα Ιωαννου, και ακολουθησαντων αυτῳ.

42 Ευρισκει ουτος πρωτος τον αδελφον τον ιδιον Σιμωνα, και λεγει αυτῳ· Ευρηκαμεν τον Μεσσιαν, ὁ εστι μεθερμηνευομενον, ὁ Χριστος.

43 Και ηγαγεν αυτον προς τον Ιησουν. Εμβλεψας δε αυτῳ ὁ Ιησους, ειπε· Συ ει Σιμων ὁ υιος Ιωνα· συ κληθηση Κηφας, ὁ ἑρμηνευεται Πετρος.

44 Τη επαυριον ηθελησεν ὁ Ιησους εξελθειν εις την Γαλιλαιαν· και ευρισκει Φιλιππον, και λεγει αυτῳ· Ακολουθει μοι.

45 Ην δε ὁ Φιλιππος απο Βηθσαιδα, εκ της πολεως Ανδρεου και Πετρου.

46 Ευρισκει Φιλιππος τον Ναθαναηλ, και λεγει αυτῳ· Ον εγραψε Μωσης εν τῳ νομῳ, και οι προφηται, ευρηκαμεν Ιησουν τον υιον του Ιωσηφ, τον απο Ναζαρετ.

47 Και ειπεν αυτῳ Ναθαναηλ· Εκ Ναζαρετ δυναται τι αγαθον ειναι; Λεγει αυτῳ Φιλιππος, Ερχου και ιδε.

48 Ειδεν ὁ Ιησους τον Ναθαναηλ ερχομενον προς αυτον, και λεγει περι αυτου· Ιδε αληθως Ισραηλιτης, εν ῳ δολος ουκ εστι.

49 Λεγει αυτῳ Ναθαναηλ· Ποθεν με γινωσκεις; Απεκριθη ὁ Ιησους, και ειπεν αυτῳ· Προ του σε Φιλιππον φωνησαι, ὁντα ὑπο την συκην, ειδον σε.

50 Απεκριθη Ναθαναηλ, και λεγει αυτῳ· Ραββι, συ ει ὁ υιος του Θεου, συ ει ὁ βασιλευς του Ισραηλ.

51 Απεκριθη Ιησους, και ειπεν αυτῳ· Οτι ειπον σοι, ειδον σε ὑποκατω της συκης, πιστευεις; μειζω τουτων οψει.

52 Και λεγει αυτῳ· Αμην αμην λεγω ὑμιν· Απ' αρτι οψεσθε τον ουρανον ανεῳγοτα, και τους αγγελους του Θεου αναβαινοντας και καταβαινοντας επι τον υιον του ανθρωπου.

SECTION XV.

The Marriage-Feaſt at Cana.

JOHN II.

ΚΑΙ τῃ ἡμερᾳ τῃ τριῃ γαμος εγενετο εν Κανᾳ της Γαλιλαιας· και ην ἡ μητηρ του Ιησου εκει.

2 Εκληθη δε και ὁ Ιησους και οἱ μαθηται αυτου εις τον γαμον.

3 Και ὑστερησαντος οινου, λεγει ἡ μητηρ του Ιησου προς αυτον· Οινον ουκ εχουσι.

4 Λεγει αυτῃ ὁ Ιησους· Τι εμοι και σοι, γυναι; ουπω ἡκει ἡ ὡρα μου.

5 Λεγει ἡ μητηρ αυτου τοις διακονοις· Ο τι αν λεγῃ ὑμιν, ποιησατε.

6 Ησαν δε εκει ὑδριαι λιθιναι ἑξ, κειμεναι κατα τον καθαρισμον των Ιουδαιων, χωρουσαι ανα μετρητας δυο η τρεις.

7 Λεγει αυτοις ὁ Ιησους· Γεμισατε τας ὑδριας ὑδατος. Και εγεμισαν αυτας ἑως ανω.

8 Και λεγει αυτοις· Αντλησατε νυν, και φερετε τῳ αρχιτρικλινῳ· Και ηνεγκαν.

9 Ως δε εγευσατο ὁ αρχιτρικλινος το ὑδωρ οινον γεγενημενον, (και ουκ ηδει ποθεν εστιν· οἱ δε διακονοι ηδεισαν, οἱ ηντληκοτες το ὑδωρ·) φωνει τον νυμφιον ὁ αρχιτρικλινος,

10 και λεγει αυτῳ· Πας ανθρωπος πρωτον τον καλον οινον τιθησι, και ὁταν μεθυσθωσι, τοτε τον ελασσω· συ τετηρηκας τον καλον οινον ἑως αρτι.

11 Ταυτην εποιησε την αρχην των σημειων ὁ Ιησους εν Κανᾳ της Γαλιλαιας, και εφανερωσε την δοξαν αὐτου· και επιστευσαν εις αυτον οἱ μαθηται αυτου.

12 Μετα τουτο κατεβη εις Καπερναουμ, αυτος και ἡ μητηρ αυτου, και οἱ αδελφοι αυτου, και οἱ μαθηται αυτου· και εκει εμειναν ου πολλας ἡμερας.

SECTION XVI.

The Converſation of Jeſus with Nicodemus at the firſt Paſſover.

JOHN II.

13 ΚΑΙ εγγυς ην το πασχα των Ιουδαιων, και ανεβη εις Ιεροσολυμα ὁ Ιησους.

23 Ως δε ην εν Ιεροσολυμοις εν τῳ πασχα εν τῃ εορτῃ, πολλοι επιστευσαν εις το ονομα αυτου, θεωρουντες αυτου τα σημεια ἁ εποιει.

24 Αυτος δε ὁ Ιησους ουκ επιστευεν εαυτον αυτοις, δια το αυτον γινωσκειν παντας·

25 και ὁτι ου χρειαν ειχεν ἱνα τις μαρτυρηῃ περι του ανθρωπου· αυτος γαρ εγινωσκε τι ην εν τῳ ανθρωπῳ.

JOHN III.

ΗΝ δε ανθρωπος εκ των φαρισαιων, Νικοδημος ονομα αυτῳ, αρχων των Ιουδαιων.

2 Ουτος ηλθε προς τον Ιησουν νυκτος, και ειπεν αυτῳ· Ραββι, οιδαμεν ὁτι απο Θεου εληλυθας διδασκαλος· ουδεις γαρ ταυτα τα σημεια δυναται ποιειν ἁ συ ποιεις, εαν μη ῃ ὁ Θεος μετ' αυτου.

3 Απεκριθη ὁ Ιησους, και ειπεν αυτῳ· Αμην αμην λεγω σοι, εαν μη τις γεννηθῃ ανωθεν, ου δυναται ιδειν την βασιλειαν του Θεου.

4 Λεγει προς αυτον ὁ Νικοδημος, Πως δυναται ανθρωπος γεννηθηναι γερων ων; μη δυναται εις την κοιλιαν της μητρος αὐτου δευτερον εισελθειν, και γεννηθηναι;

5 Απεκριθη ὁ Ιησους· Αμην αμην λεγω σοι, εαν μη τις γεννηθῃ εξ ὑδατος και πνευματος, ου δυναται εισελθειν εις την βασιλειαν του Θεου.

6 Το γεγεννημενον εκ της σαρκος, σαρξ εστι· και το γεγεννημενον εκ του πνευματος, πνευμα εστι.

7 Μη θαυμασῃς ὁτι ειπον σοι· Δει ὑμας γεννηθηναι ανωθεν.

8 Το πνευμα ὁπου θελει πνει, και την φωνην αυτου ακουεις, αλλ' ουκ οιδας ποθεν ερχεται, και που ὑπαγει· ὁυτως εστι πας ὁ γεγεννημενος εκ του πνευματος.

9 Απεκριθη Νικοδημος, και ειπεν αυτῳ· Πως δυναται ταυτα γενεσθαι;

10 Απεκριθη ὁ Ιησους, και ειπεν αυτῳ· Συ ει ὁ διδασκαλος του Ισραηλ, και ταυτα ου γινωσκεις;

11 Αμην αμην λεγω σοι, ὁτι ὁ οιδαμεν λαλουμεν, και ὁ εωρακαμεν μαρτυρουμεν· και την μαρτυριαν ἡμων ου λαμβανετε.

12 Ει τα επιγεια ειπον ὑμιν, και ου πιστευετε; πως, εαν ειπω ὑμιν τα επουρανια, πιστευσετε;

13 Και ουδεις αναβεβηκεν εις τον ουρανον, ει μη ὁ εκ του ουρανου καταβας, ὁ ὑιος του ανθρωπου ὁ ων εν τῳ ουρανῳ.

14 Και καθως Μωσης ὑψωσε τον οφιν εν τῃ ερημῳ, ουτως ὑψωθηναι δει τον ὑιον του ανθρωπου·

15 ἱνα πας ὁ πιστευων εις αυτον, μη απολητται, αλλ' εχῃ ζωην αιωνιον.

16 Ουτω γαρ ηγαπησεν ὁ Θεος τον κοσμον, ωστε τον ὑιον αὐτου τον μονογενη εδωκεν· ἱνα πας ὁ πιστευων εις αυτον, μη απολητται, αλλ' εχῃ ζωην αιωνιον.

17 Ου γαρ απεστειλεν ὁ Θεος τον ὑιον αὐτου εις τον κοσμον, ἱνα κρινῃ τον κοσμον, αλλ' ἱνα σωθῃ ὁ κοσμος δι' αυτου.

18 Ο πιστευων εις αυτον, ου κρινεται· ὁ δε μη πιστευων, ηδη κεκριται· ὁτι μη πεπιστευκεν εις το ονομα του μονογενους ὑιου του Θεου.

19 Αυτη δε εστιν ἡ κρισις, ὁτι το φως εληλυθεν εις τον κοσμον, και ηγαπησαν ὁι ανθρωποι μαλλον το σκοτος, ἡ το φως· ην γαρ πονηρα αὐτων τα εργα.

20 Πας γαρ ὁ φαυλα πρασσων, μισει το φως, και ουκ ερχεται προς το φως, ἱνα μη ελεγχθῃ τα εργα αυτου.

21 Ο δε ποιων την αληθειαν, ερχεται προς το φως, ἱνα φανερωθῃ αυτου τα εργα, ὁτι εν Θεῳ εστιν ειργασμενα.

SECTION XVII.

The laſt Teſtimony of John and his Impriſonment.

JOHN III.

22 ΜΕΤΑ ταυτα ηλθεν ὁ Ιησους, και οἱ μαθηται αυτου εις την Ιουδαιαν γην· και εκει διετριβε μετ' αυτων, και εβαπτιζεν.

23 Ην δε και Ιωαννης βαπτιζων εν Αινων εγγυς του Σαλειμ, ὁτι ὑδατα πολλα ην εκει· και παρεγινοντο, και εβαπτιζοντο.

24 Ουπω γαρ ην βεβλημενος εις την φυλακην ὁ Ιωαννης.

25 Εγενετο ουν ζητησις εκ των μαθητων Ιωαννου μετα Ιουδαιων περι καθαρισμου.

26 Και ηλθον προς τον Ιωαννην, και ειπον αυτῳ· Ραββει, ὁς ην μετα σου περαν του Ιορδανου, ᾧ συ μεμαρτυρηκας, ιδε, ὁυτος βαπτιζει, και παντες ερχονται προς αυτον.

27 Απεκριθη Ιωαννης, και ειπεν· Ου δυναται ανθρωπος λαμβανειν ουδεν, εαν μη ᾖ δεδομενον αυτῳ εκ του ουρανου.

28 Αυτοι ὑμεις μοι μαρτυρειτε ὁτι ειπον· Ουκ ειμι εγω ὁ Χριστος, ἀλλ' ὁτι απεσταλμενος ειμι εμπροσθεν εκεινου.

29 Ο εχων την νυμφην, νυμφιος εστιν· ὁ δε φιλος του νυμφιου, ὁ ἑστηκως και ακουων αυτου, χαρᾳ χαιρει δια την φωνην του νυμφιου. ἀυτη ουν ἡ χαρα ἡ εμη πεπληρωται.

30 Εκεινον δει αυξανειν, εμε δε ελαττουσθαι.

31 Ο ανωθεν ερχομενος, επανω παντων εστιν· ὁ ων εκ της γης, εκ της γης εστι, και εκ της γης λαλει. ὁ εκ του ουρανου ερχομενος, επανω παντων εστι,

32 και ὁ ἑωρακε και ηκουσε, τουτο μαρτυρει. και την μαρτυριαν αυτου ουδεις λαμβανει.

33 Ο λαβων αυτου την μαρτυριαν, εσφραγισεν ὁτι ὁ Θεος αληθης εστιν·

34 ὁν γαρ απεστειλεν ὁ Θεος, τα ῥηματα του Θεου λαλει· ου γαρ εκ μετρου διδωσιν ὁ Θεος το πνευμα.

35 Ο πατηρ αγαπᾳ τον ὑιον, και παντα δεδωκεν εν τῃ χειρι αυτου.

36 Ο πιστευων εις τον ὑιον, εχει ζωην αιωνιον· ὁ δε απειθων τῳ ὑιῳ, ουκ οψεται ζωην, αλλ' ἡ ὀργη του Θεου μενει επ' αυτον.

LUKE III.

19 Ο δε Ηρωδης ὁ τετραρχης, ελεγχομενος ὑπ' αυτου περι Ηρωδιαδος της γυναικος Φιλιππου του αδελφου αυτου, και περι παντων ὡν εποιησε πονηρων ὁ Ηρωδης,

20 προσεθηκε και τουτο επι πασι, και κατεκλεισε τον Ιωαννην εν τῃ φυλακῃ.

SECTION XVIII.

JESUS's Diſcourſe with the Woman of Samaria.

MATT. V.

12 Ακουσας δε ὁ Ιησους ὁτι Ιωαννης ωαρεδοθη, ανε-χωρησεν εις την Γαλιλαιαν.

JOHN IV.

Ως ουν εγνω ὁ Κυριος ὁτι ηκουσαν ὁι φαρισαιοι ὁτι Ιησους ωλειονας μαθηϛας ωοιει και βαωτιζει η Ιωαννης·

2 (καιτοιγε Ιησους αυτος ουκ εβαωτιζεν, αλλ' ὁι μαθηϛαι αυτου·)

3 αφηκε την Ιουδαιαν, και απηλθε ωαλιν εις την Γαλιλαιαν.

4 Εδει δε αυτον διερχεσθαι δια της Σαμαρειας.

5 Ερχεϛαι ουν εις ωολιν της Σαμαρειας, λεγομενην Συχαρ, ωλησιον του χωριου ὁ εδωκεν Ιακωβ Ιωσηφ τῳ υἱῳ αὐτου.

6 Ην δε εκει ωηγη του Ιακωβ. Ο ουν Ιησους κεκοπιακως εκ της ὁδοιπορίας, εκαθεζετο ουτως επι τῃ ωηγῃ· ωρα ην ὡσει εκτη·

7 ερχεϛαι γυνη εκ της Σαμαρειας αντλησαι ὑδωρ. λεγει αυτῃ ὁ Ιησους· Δος μοι ωιειν.

8 Οι γαρ μαθηϛαι αυτου απεληλυθεισαν εις την ωολιν, ινα τροφας αγορασωσι.

9 Λεγει ουν αυτῳ ἡ γυνη ἡ Σαμαρειτις· Πως συ Ιουδαιος ων ωαρ' εμου ωιειν αιτεις, ουσης γυναικος Σαμαρειτιδος; ου γαρ συγχρωνται Ιουδαιοι Σαμαρειταις.

MARK I.

14 Μετα δε το ωαραδοθηναι τον Ιωαννην, ηλθεν ὁ Ιησους εις την Γαλιλαιαν, κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας του Θεου·

15 και λεγων. Οτι ωεπληρωται ὁ καιρος, και ηγγικεν ἡ βασιλεια του Θεου· μετανοειτε, και ωιστευετε εν τῳ ευαγγελιῳ.

JOHN IV.

10 Απεκριθη Ιησους, και ειπεν αυτη· Ει ηδεις την δωρεαν του Θεου, και τις εστιν ο λεγων σοι· Δος μοι πιειν· συ αν ητησας αυτον, και εδωκεν αν σοι υδωρ ζων.

11 Λεγει αυτω η γυνη· Κυριε, ουτε αντλημα εχεις, και το φρεαρ εστι βαθυ· ποθεν ουν εχεις το υδωρ το ζων.

12 Μη συ μειζων ει του πατρος ημων Ιακωβ, ος εδωκεν ημιν το φρεαρ, και αυτος εξ αυτου επιε, και οι υιοι αυτου, και τα θρεμματα αυτου;

13 Απεκριθη ο Ιησους, και ειπεν αυτη· Πας ο πινων εκ υδατος τουτου, διψησει παλιν.

14 Ος δ' αν πιη εκ του υδατος ου εγω δωσω αυτω, ου μη διψηση εις τον αιωνα· αλλα το υδωρ ο δωσω αυτω γενησεται εν αυτω πηγη υδατος αλλομενου εις ζωην αιωνιον.

15 Λεγει προς αυτον η γυνη· Κυριε, δος μοι τουτο το υδωρ, ινα μη διψω, μηδε ερχωμαι ενθαδε αντλειν.

16 Λεγει αυτη ο Ιησους· Υπαγε, φωνησον τον ανδρα σου, και ελθε ενθαδε.

17 Απεκριθη η γυνη, και ειπεν· Ουκ εχω ανδρα. Λεγει αυτη ο Ιησους· Καλως ειπας· Οτι ανδρα ουκ εχω.

18 πεντε γαρ ανδρας εσχες· και νυν ον εχεις, ουκ εστι σου ανηρ. τουτο αληθες ειρηκας.

19 Λεγει αυτω η γυνη· Κυριε, θεωρω ότι προφητης ει συ.

20 Οι πατερες ημων εν τουτω τω ορει προσεκυνησαν· και υμεις λεγετε ότι εν Ιεροσολυμοις εστιν ο τοπος, όπου δει προσκυνειν.

21 Λεγει αυτη ο Ιησους· Γυναι, πιστευσον μοι, ότι ερχεται ωρα, ότε ουτε εν τω ορει τουτω, ουτε εν Ιεροσολυμοις προσκυνησετε τω πατρι.

22 Υμεις προσκυνειτε ο ουκ οιδατε· ημεις προσκυνουμεν ο οιδαμεν· ότι η σωτηρια εκ των Ιουδαιων εστιν.

23 Αλλ' ερχεται ωρα, και νυν εστιν, ότε οι αληθινοι προσκυνηται προσκυνησουσι τω πατρι εν πνευματι και αληθεια· και γαρ ο πατηρ τοιουτους ζητει τους προσκυνουντας αυτον.

24 Πνευμα ο Θεος· και τους προσκυνουντας αυτον, εν πνευματι και αληθεια δει προσκυνειν.

25 Λεγει αυτω η γυνη· Οιδα ότι Μεσσιας ερχεται, ο λεγομενος Χριστος· όταν ελθη εκεινος, αναγγελει ημιν παντα·

26 Λεγει αυτη ο Ιησους· Εγω ειμι, ο λαλων σοι.

27 Και επι τουτω ηλθον οι μαθηται αυτου, και εθαυμασαν ότι μετα γυναικος ελαλει· ουδεις μεντοι ειπε, Τι ζητεις; η, τι λαλεις μετ' αυτης;

28 Αφηκεν ουν την υδριαν αυτης η γυνη, και απηλθεν εις την πολιν, και λεγει τοις ανθρωποις·

29 Δευτε, ιδετε ανθρωπον ός ειπε μοι παντα όσα εποιησα· μητι ουτος εστιν ο Χριστος;

30 Εξηλθαν ουν εκ της πολεως, και ηρχοντο προς αυτον.

31 Εν δε τω μεταξυ ηρωτων αυτον οι μαθηται, λεγοντες· Ραββι, φαγε.

32 Ο δε ειπεν αυτοις· Εγω βρωσιν εχω φαγειν, ην υμεις ουκ οιδατε.

33 Ελεγον ουν οι μαθηται προς αλληλους· Μη τις ηνεγκεν αυτω φαγειν;

34 Λεγει αυτοις ο Ιησους· Εμον βρωμα εστιν, ινα ποιω το θελημα του πεμψαντος με, και τελειωσω αυτου το εργον.

35 Ουχ υμεις λεγετε, ότι ετι τετραμηνον εστι, και ο θερισμος ερχεται; ιδου, λεγω υμιν, επαρατε τους οφθαλμους υμων, και θεασασθε τας χωρας, ότι λευκαι εισι προς θερισμον ηδη.

JOHN IV.

36 Και ὁ θεριζων, μισθον λαμβανει, και συναγει καρπον εις ζωην αιωνιον· ἱνα και ὁ σπειρων ὁμου χαιρῃ, και ὁ θεριζων.

37 Εν γαρ τουτῳ ὁ λογος εστιν ὁ αληθινος, ὁτι αλλος εστιν ὁ σπειρων, και αλλος ὁ θεριζων.

38 Εγω απεστειλα ὑμας θεριζειν ὁ ουχ ὑμεις κεκοπιακατε· αλλοι κεκοπιακασι, και ὑμεις εις τον κοπον αυτων εισεληλυθατε.

39 Εκ δε της πολεως εκεινης πολλοι επιστευσαν εις αυτον των Σαμαρειτων, δια τον λογον της γυναικος μαρτυρουσης· Ὁτι ειπε μοι παντα ὁσα εποιησα.

40 Ως ουν ηλθον προς αυτον ὁι Σαμαρειται, ηρωτων αυτον μειναι παρ' αυτοις· και εμεινεν εκει δυο ἡμερας.

41 και πολλῳ πλειους επιστευσαν δια τον λογον αυτου,

42 τῃ τε γυναικι ελεγον· Ὁτι ουκ ετι δια την σην λαλιαν πιστευομεν· αυτοι γαρ ακηκοαμεν, και οιδαμεν ὁτι ὁυτος εστιν αληθως ὁ σωτηρ του κοσμου, ὁ Χριστος.

SECTION XIX.

The Cure of the Nobleman's Son at Capernaum.

JOHN IV.

43 ΜΕΤΑ δε τας δυο ἡμερας εξηλθεν εκειθεν, και απηλθεν εις την Γαλιλαιαν.

44 αυτος γαρ ὁ Ιησους εμαρτυρησεν, ὁτι προφητης εν τῃ ιδια πατριδι τιμην ουκ εχει.

45 Ὁτε ουν ηλθεν εις την Γαλιλαιαν, εδεξαντο αυτον ὁι Γαλιλαιοι, παντα ἑωρακοτες ἁ εποιησεν εν Ιεροσολυμοις εν τῃ ἑορτῃ· και αυτοι γαρ ηλθον εις την ἑορτην.

46 Ηλθεν ουν ὁ Ιησους παλιν εις την Κανα της Γαλιλαιας, ὁπου εποιησε το ὑδωρ οινον. Και ην τις βασιλικος, ου ὑιος ητθενει εν Καπερναουμ.

47 Ουτος ακουσας ὁτι Ιησους ηκει εκ της Ιουδαιας εις την Γαλιλαιαν, απηλθε προς αυτον, και ηρωτα αυτον ἱνα καταβῃ και ιασηται αυτου τον ὑιον· ημελλε γαρ αποθνησκειν.

JOHN IV.

48 Ειπεν ουν ὁ Ιησους ωρος αυ̃λον· Εαν μη σημεια και τερα̃λα ιδητε, ου μη ωιστευσητε.

49 Λεγει ωρος αυ̃λον ὁ βασιλικος· Κυριε, κα̃λαβηθι ωριν αποθανειν το ωαιδιον μου.

50 Λεγει αυ̃λῳ ὁ Ιησους· Πορευου· ὁ υἱος σου ζῃ. Και επιστευσεν ὁ ανθρωπος τῳ λογῳ ᾧ ειπεν αυ̃λῳ ὁ Ιησους· και επορευετο.

51 Ηδη δε αυ̃λου κα̃λαβαινοντος, οἱ δουλοι αυ̃λου απηντησαν αυ̃λῳ, και απηγγειλαν, λεγοντες· Οτι ὁ ωαις σου ζῃ.

52 Επυθετο ουν ωαρ αυ̃λων την ὡραν εν ᾗ κομψοτερον εσχε· και ειπον αυ̃λῳ, Οτι χθες ὡραν ἑβδομην αφηκεν αυ̃λον ὁ ωυρετος.

53 Εγνω ουν ὁ ωατηρ ὁτι εν εκεινῃ τῃ ὡρᾳ, εν ᾗ ειπεν αυ̃λῳ ὁ Ιησους· Οτι ὁ υἱος σου ζῃ. και επιστευσεν αυ̃λος και ἡ οικια αυ̃λου ὁλη.

54 Τουτο ωα̃λιν δευτερον σημειον εποιησεν ὁ Ιησους, ελθων εκ της Ιουδαιας εις την Γα̃λιλαιαν.

SECTION XX.

The Call of Peter, James, and John.

MARK I.

16 Περιπατων δε ωαρα την θα̃λασσαν της Γα̃λιλαιας, ειδε Σιμωνα και Ανδρεαν τον αδελφον αυ̃λου, βα̃λλοντας αμφιβληστρον εν τῃ θα̃λασσῃ· (ησαν γαρ ἁλιεις·)

17 Και ειπεν αυ̃λοις ὁ Ιησους· Δευτε οπισω μου, και ωοιησω ὑμας γενεσθαι ἁλιεις ανθρωπων.

18 Και ευθεως αφεντες τα δικτυα ἀυ̃λων, ηκολουθησαν αυ̃λῳ.

19 Και ωροβας εκειθεν ο̃λιγον, ειδεν Ιακωβον τον του Ζεβεδαιου, και Ιωαννην τον αδελφον αυ̃λου, και αυ̃λους εν τῳ ωλοιῳ κα̃ταρτιζοντας τα δικτυα.

20 Και ευθεως εκα̃λεσεν αυ̃λους· και αφεντες τον ωατερα ἀυ̃λων Ζεβεδαιον εν τῳ ωλοιῳ μετα των μισθωτων, απηλθον οπισω αυ̃λου.

MATT. IV.

13 ΚΑΙ κα̃ταλιπων την Ναζαρετ, ελθων κατῳκησεν εις Καπερναουμ την ωαραθα̃λασσιαν, εν οριοις Ζαβουλων και Νεφθαλειμ·

14 Ινα πληρωθῃ το ῥηθεν δια Ησαιου του ωροφητου, λεγοντος·

15 Γη Ζαβουλων και γη Νεφθαλειμ, ὁδον θα̃λασσης, ωεραν του Ιορδανου, Γα̃λιλαια των εθνων,

16 Ο λαος ὁ καθημενος εν σκοτει ειδε φως μεγα, και τοις καθημενοις εν χωρᾳ και σκιᾳ θανάτου, φως ανετειλεν αυ̃τοις.

17 Απο τοτε ηρξατο ὁ Ιησους κηρυσσειν και λεγειν, Μετανοειτε· ηγγικε γαρ η βασιλεια των ουρανων.

18 Περιπατων δε ὁ Ιησους ωαρα την θα̃λασσαν της Γα̃λιλαιας, ειδε δυο αδελφους, Σιμωνα τον λεγομενον Πετρον, και Ανδρεαν τον αθελφον αυ̃του, βα̃λλοντας αμφιβληστρον εις την θα̃λασσαν· (ησαν γαρ ἁλιεις.)

19 και λεγει αυ̃τοις· Δευτε οπισω μου, και ωοιησω ὑμας ἁλιεις ανθρωπων.

20 Οι

MATT. IV.

20 Οι δε ευθεως αφεντες τα δικτυα, ηκολουθησαν αυτω.

21 Και προβας εκειθεν ειδεν αλλους δυο αδελφους, Ιακωβον τον του Ζεβεδαιου, και Ιωαννην τον αδελφον αυτου, εν τω πλοιω μετα Ζεβεδαιου του πατρος αυτων, καταρτιζοντας τα δικτυα αὐτων· και εκαλεσεν αυτους.

22 Οι δε ευθεως αφεντες το πλοιον και τον πατερα αὐτων, ηκολουθησαν αυτω.

A more circumſtantial Account of the ſame Tranſaction by LUKE.

CHAP. V.

ΕΓΕΝΕΤΟ δε εν τω τον οχλον επικεισθαι αυτω του ακουειν τον λογον του Θεου, και αυτος ην εστως παρα την λιμνην Γεννησαρετ·

2 και ειδε δυο πλοια εστωτα παρα την λιμνην· οι δε αλιεις αποβαντες απ' αυτων, απεπλυναν τα δικτυα.

3 Εμβας δε εις εν των πλοιων ὁ ην του Σιμωνος, ηρωτησεν αυτον απο της γης επαναγαγειν ολιγον· και καθισας εδιδασκεν εκ του πλοιου τους οχλους.

4 Ως δε επαυσατο λαλων, ειπε προς τον Σιμωνα· Επαναγαγε εις το βαθος, και χαλασατε τα δικτυα ὑμων εις αγραν.

5 Και αποκριθεις ὁ Σιμων, ειπεν αυτω· Επιστατα, δι ὁλης της νυκτος κοπιασαντες, ουδεν ελαβομεν· επι δε τω ρηματι σου χαλασω το δικτυον.

6 Και τουτο ποιησαντες, συνεκλεισαν ιχθυων πληθος πολυ· διερρηγνυτο δε το δικτυον αυτων·

7 και κατενευσαν τοις μετοχοις τοις εν τω ἑτερω πλοιω, του ελθοντας συλλαβεσθαι αυτοις· και ηλθον, και επλησαν αμφοτερα τα πλοια, ὡστε βυθιζεσθαι αυτα.

8 Ιδων δε Σιμων Πετρος, προσεπεσε τοις γονασι του Ιησου, λεγων· Εξελθε απ' εμου, ὁτι ανηρ ἁμαρτωλος ειμι, Κυριε.

9 Θαμβος γαρ περιεσχεν αυτον, και παντας τους συν αυτω, επι τη αγρα των ιχθυων ἡ συνελαβον·

10 ὁμοιως δε και Ιακωβον και Ιωαννην, υιους Ζεβεδαιου, οι ησαν κοινωνοι τω Σιμωνι. και ειπε προς τον Σιμωνα ὁ Ιησους· Μη φοβου, απο του νυν ανθρωπους εση ζωγρων.

11 Και καταγαγοντες τα πλοια επι την γην, αφεντες απαντα, ηκολουθησαν αυτω.

SECTION

SECTION XXI.

The Cure of a Demoniac, and of Peter's Wife's Mother, &c.

MARK I.

21 ΚΑΙ εισπορευονται εις Καπερναουμ· και ευθεως τοις σαββασιν εισελθων εις την συναγωγην, εδιδασκε.

22 Και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου· ην γαρ διδασκων αυτους ως εξουσιαν εχων, και ουχ ως οι γραμματεις.

23 Και ην εν τη συναγωγη αυτων ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω, και ανεκραξε,

24 λεγων· Εα, τι ημιν και σοι, Ιησου Ναζαρηνε; ηλθες απολεσαι ημας; οιδα σε τις ει, ο αγιος του Θεου.

25 Και επετιμησεν αυτω ο Ιησους, λεγων· Φιμωθητι, και εξελθε εξ αυτου.

26 Και σπαραξαν αυτον το πνευμα το ακαθαρτον, και κραξαν φωνη μεγαλη, εξηλθεν εξ αυτου.

27 Και εθαμβηθησαν παντες ωστε συζητειν προς αυτους, λεγοντας· Τι εστι τουτο; τις η διδαχη η καινη αυτη, οτι κατ' εξουσιαν και τοις πνευμασι τοις ακαθαρτοις επιτασσει, και υπακουουσιν αυτω;

28 Εξηλθε δε η ακοη αυτου ευθυς εις ολην την περιχωρον της Γαλιλαιας.

29 Και ευθεως εκ της συναγωγης εξελθοντες, ηλθον εις την οικιαν Σιμωνος και Ανδρεου, μετα Ιακωβου και Ιωαννου.

30 Η δε πενθερα Σιμωνος κατεκειτο πυρεσσουσα· και ευ-

LUKE IV.

14 ΚΑΙ υπεστρεψεν ο Ιησους εν τη δυναμει του πνευματος εις την Γαλιλαιαν· και φημη εξηλθε καθ' ολης της περιχωρου περι αυτου.

15 και αυτος εδιδασκεν εν ταις συναγωγαις αυτων, δοξαζομενος υπο παντων.

31 Και κατηλθεν εις Καπερναουμ πολιν της Γαλιλαιας· και ην διδασκων αυτους εν τοις σαββασι.

32 και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου· οτι εν εξουσια ην ο λογος αυτου.

33 Και εν τη συναγωγη ην ανθρωπος εχων πνευμα δαιμονιου ακαθαρτου, και ανεκραξε φωνη μεγαλη,

34 λεγων· Εα, τι ημιν και σοι Ιησου Ναζαρηνε; ηλθες απολεσαι ημας; οιδα σε τις ει, ο αγιος του Θεου.

35 Και επετιμησεν αυτω ο Ιησους, λεγων· Φιμωθητι, και εξελθε εξ αυτου. Και ριψαν αυτον το δαιμονιον εις το μεσον, εξηλθεν απ' αυτου, μηδεν βλαψαν αυτον.

36 και εγενετο θαμβος επι παντας· και συνελαλουν προς αλληλους, λεγοντες· Τις ο λογος ουτος, οτι εν εξουσια και δυναμει επιτασσει τοις ακαθαρτοις πνευμασι, και εξερχονται;

37 Και εξεπορευετο ηχος περι αυτου εις παντα τοπον της περιχωρου.

MAT. VIII.

14 ΚΑΙ ελθων ο Ιησους εις την οικιαν Πετρου, ειδε την πενθεραν αυτου βεβλημενην και πυρεσσουσαν·

38 Αναστας δε εκ της συναγωγης, εισηλθεν εις την οικιαν Σιμωνος· η πενθερα δε του Σιμωνος ην συνεχομενη πυρετω μεγαλω· και ηρωτησαν αυτον περι αυτης.

39 και επιστας επανω αυτης, επετιμησε τω πυρετω, και αφηκεν αυτην· παραχρημα

MATT. VIII.

15 Και ηψαλο της χειρος αυτης, και αφηκεν αυτην ο πυρετος· και εγερθη, και διηκονει αυτοις.

16 Οψιας δε γενομενης, προσηνεγκαν αυτω δαιμονιζομενους πολλους· και εξεβαλε τα πνευματα λογω, και πασας τους κακως εχοντας εθεραπευσεν.

17 Οπως πληρωθη το ρηθεν δια Ησαιου του προφητου, λεγοντος· Αυτος τας ασθενειας ημων ελαβε, και τας νοσους εβασταsεν.

MARK I.

ευθεως λεγουσιν αυτω περι αυτης.

31 Και προσελθων ηγειρεν αυτην, κρατησας της χειρος αυτης· και αφηκεν αυτην ο πυρετος ευθεως, και διηκονει αυτοις.

32 Οψιας δε γενομενης, οτε εδυ ο ηλιος, εφερον προς αυτον πασας τους κακως εχοντας, και τους δαιμονιζομενους.

33 Και η πολις ολη επισυνηγμενη ην προς την θυραν.

34 Και εθεραπευσε πολλους κακως εχοντας ποικιλαις νοσοις· και δαιμονια πολλα εξεβαλε, και ουκ ηφιε λαλειν τα δαιμονια, οτι ηδεισαν αυτον.

35 Και πρωι εννυχον λιαν αναστας, εξηλθε, και απηλθεν εις ερημον τοπον, κακει προσηυχετο.

36 Και κατεδιωξαν αυτον ο Σιμων και οι μετ' αυτου.

37 Και ευροντες αυτον, λεγουσιν αυτω· Οτι πανtες ζητουσι σε.

38 Και λεγει αυτοις· Αγωμεν εις τας εχομενας κωμοπολεις, ινα κακει κηρυξω· εις τουτο γαρ εξεληλυθα.

MATT. IV.

23 Και περιηγεν ολην την Γαλιλαιαν ο Ιησους, διδασκων εν ταις συναγωγαις αυτων, και κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας, και θεραπευων πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν εν τω λαω.

24 Και απηλθεν η ακοη αυτου εις ολην την Συριαν· και προσηνεγκαν αυτω πανtας τους κακως εχοντας, ποικιλαις νοσοις και βασανοις συνεχομενους, και δαιμονιζομενους, και σεληνιαζομενους, και παραλυ-

LUKE IV.

παραχρημα δε αναστασα διηκονει αυτοις.

40 Δυνοντος δε του ηλιου, παντες οσοι ειχον ασθενουντας νοσοις ποικιλαις, ηγαγον αυτους προς αυτον· ο δε ενι εκαστω αυτων τας χειρας επιθεις, εθεραπευσεν αυτους.

41 Εξηρχετο δε και δαιμονια απο πολλων, κραζοντα και λεγοντα· Οτι συ ει ο Χριστος, ο υιος του Θεου. Και επιτιμων ουκ ειασεν αυτα λαλειν, οτι ηδεισαν τον Χριστον αυτον ειναι.

42 Γενομενης δε ημερας, εξελθων επορευθη εις ερημον τοπον, και οι οχλοι εζητουν αυτον, και ηλθον εως αυτου, και κατειχον αυτον του μη πορευεσθαι απ' αυτων.

43 Ο δε ειπε προς αυτους· Οτι καιταις ετεραις πολεσιν ευαγγελισασθαι με δει την βασιλειαν του Θεου· οτι εις τουτο απεσταλμαι.

44 Και ην κηρυσσων εν ταις συναγωγαις της Γαλιλαιας.

LUKE VI.

17 και καταβας μετ' αυτων εστη επι τοπου πεδινου· και οχλος μαθητων αυτου, και πληθος πολυ του λαου απο πασης της Ιουδαιας, και Ιερουσαλημ, και της παραλιου Τυρου και Σιδωνος, οι ηλθον ακουσαι αυτου, και ιαθηναι απο των νοσων αυτων,

18 και οι οχλουμενοι υπο πνευματων ακαθαρτων· και εθεραπευοντο.

19 και πας ο οχλος εζητει απτεσθαι αυτου, οτι δυναμις παρ' αυτου εξηρχετο, και ιατο πανtας.

-λικους· και εθεραπευσεν αυλους·
25 Και ηκολουθησαν αυλῳ οχλοι πολλοι απο της Γαλιλαιας, και Δεκαπολεως, και Ιεροσολυμων, και Ιουδαιας, και περαν του Ιορδανου.

SECTION XXII.

The Sermon on the Mount. PART I.

MATT. V.

ΙΔΩΝ δε τους οχλους, ανεβη εις το ορος· και καθισαντος αυτου, προσηλθον αυτῳ οι μαθηται αυτου.

2 Και ανοιξας το στομα αυτου, εδιδασκεν αυτους, λεγων·

3 Μακαριοι οι πτωχοι τῳ πνευματι, ότι αυτων εστιν ἡ βασιλεια των ουρανων.

4 Μακαριοι οι πενθουντες, ότι αυτοι παρακληθησονται.

5 Μακαριοι οι πραεις, ότι αυτοι κληρονομησουσι την γην.

6 Μακαριοι οι πεινωντες και διψωντες την δικαιοσυνην, ότι αυτοι χορτασθησονται.

7 Μακαριοι οι ελεημονες, ότι αυτοι ελεηθησονται.

8 Μακαριοι οι καθαροι τῃ καρδια, ότι αυτοι τον Θεον οψονται.

9 Μακαριοι οι ειρηνοποιοι, ότι αυτοι υιοι Θεου κληθησονται.

10 Μακαριοι οι δεδιωγμενοι ενεκεν δικαιοσυνης, ότι αυτων εστιν ἡ βασιλεια των ουρανων.

11 Μακαριοι εστε όταν ονειδισωσιν υμας και διωξωσι, και ειπωσι παν πονηρον ρημα

LUKE VI.

20 ΚΑΙ αυτος επαρας τους οφθαλμους αυτου εις τους μαθητας αυτου, ελεγε· Μακαριοι οι πτωχοι· ότι υμετερα εστιν ἡ βασιλεια του Θεου.

21 Μακαριοι οι πεινωντες νυν· ότι χορτασθησεσθε. Μακαριοι οι κλαιοντες νυν· ότι γελασετε.

22 Μακαριοι εστε όταν μισησωσιν υμας οι ανθρωποι, και όταν αφορισωσιν υμας, και ονειδισωσι, και εκβαλωσι το ονομα υμων ως πονηρον, ενεκα του υιου του ανθρωπου.

23 χαιρετε εν εκεινῃ τῃ ἡμερᾳ και σκιρτησατε· ιδου γαρ ὁ μισθος υμων πολυς εν τῳ ουρανῳ· κατα ταυτα γαρ εποιουν τοις προφηταις οι πατερες αυτων.

24 Πλην ουαι υμιν τοις πλουσιοις· ότι απεχετε την παρακλησιν υμων.

25 ουαι υμιν οι εμπεπλησμενοι· ότι πεινασετε· ουαι υμιν οι γελωντες νυν· ότι πενθησετε και κλαυσετε.

26 ουαι υμιν όταν καλως υμας ειπωσι παντες οι ανθρωποι· κατα ταυτα γαρ εποιουν τοις ψευδοπροφηταις οι πατερες αυτων.

MARK IX.

49 Πας γαρ πυρι ἁλισθησεται, και πασα θυσια ἁλι ἁλισθησεται.

50 Καλον το ἁλας· εαν δε το ἁλας αναλον γενηται, εν τινι αυτο αρτυσετε; εχετε εν εαυτοις ἁλας, και ειρηνευετε εν αλληλοις.

LUKE XIV.

34 Καλον το ἁλας· εαν δε το ἁλας μωρανθη, εν τινι αρτυθησεται;

35 Ουτε εις γην, ουτε εις κοπριαν ευθετον εστιν· εξω βαλλουσιν αυτο. Ο εχων ωτα ακουειν, ακουετω.

MARK IV.

21 και ελεγεν αυτοις. Μητι ὁ λυχνος ερχεται, ινα ὑπο τον μοδιον τεθη, η ὑπο την κλινην; ουχ ινα επι την λυχνιαν επιτεθη;

22 Ου γαρ εστι τι κρυπτον, ο εαν μη φανερωθη· ουδε εγενετο αποκρυφον, αλλ' ινα εις φανερον ελθη.

MATT. V.

και' ὑμων ψευδομενοι, ενεκεν εμου.

12 Χαιρετε και αγαλλιασθε, ὁτι ὁ μισθος ὑμων πολυς εν τοις ουρανοις· ὁυτω γαρ εδιωξαν τους προφητας τους προ ὑμων.

13 Υμεις εστε το ἁλας της γης· εαν δε το ἁλας μωρανθη, εν τινι ἁλισθησεται; εις ουδεν ισχυει ετι ει μη βληθηναι εξω, και καταπατεισθαι ὑπο των ανθρωπων.

14 Υμεις εστε το φως του κοσμου. ου δυναται πολις κρυβηναι επανω ορους κειμενη·

15 ουδε καιουσι λυχνον, και τιθεασιν αυτον ὑπο τον μοδιον, αλλ' επι την λυχνιαν, και λαμπει πασι τοις εν τη οικια.

16 Ουτω λαμψατω το φως ὑμων εμπροσθεν των ανθρωπων, οπως ιδωσιν ὑμων τα καλα εργα, και δοξασωσι τον πατερα ὑμων τον εν τοις ουρανοις.

17 Μη νομισητε ὁτι ηλθον καταλυσαι τον νομον η τους προφητας· ουκ ηλθον καταλυσαι, αλλα πληρωσαι.

18 Αμην γαρ λεγω ὑμιν, εως αν παρελθη ὁ ουρανος και ἡ γη, ιωτα ἑν η μια κεραια ου μη παρελθη απο του νομου, εως αν παντα γενηται.

LUKE VIII.

16 Ουδεις δε λυχνον ἁψας καλυπτει αυτον σκευει, η ὑποκατω κλινης τιθησιν· αλλ' επι λυχνιας επιτιθησιν, ινα ὁι εισπορευομενοι βλεπωσι το φως.

17 Ου γαρ εστι κρυπτον ὁ ου φανερον γενησεται, ουδε αποκρυφον ὁ ου γνωσθησεται, και εις φανερον ελθη.

LUKE XI.

33 Ουδεις δε λυχνον ἁψας, εις κρυπτον τιθησιν, ουδε ὑπο τον μοδιον, αλλ' επι την λυχνιαν, ινα ὁι εισπορευομενοι το φεγγος βλεπωσιν.

LUKE XVI.

17 Ευκοπωτερον δε εστι τον ουρανον και την γην παρελθειν, η του νομου μιαν κεραιαν πεσειν.

MATT. V.

19 Ος εαν ουν λυση μιαν των εντολων τουτων των ελαχιστων, και διδαξη ουτω τους ανθρωπους, ελαχιστος κληθησεται εν τη βασιλεια των ουρανων· ος δ' αν ποιηση και διδαξη, ουτος μεγας κληθησεται εν τη βασιλεια των ουρανων.

20 Λεγω γαρ υμιν, οτι εαν μη περισσευση η δικαιοσυνη υμων πλειον των Γραμματεων και Φαρισαιων, ου μη εισελθητε εις την βασιλειαν των ουρανων.

21 Ηκουσατε οτι ερρεθη τοις αρχαιοις· Ου φονευσεις· ος δ' αν φονευση, ενοχος εσται τη κρισει.

22 Εγω δε λεγω υμιν, οτι πας ο οργιζομενος τω αδελφω αυτου εικη, ενοχος εσται τη κρισει· ος δ' αν ειπη τω αδελφω αυτου Ραχα, ενοχος εσται τω συνεδριω· ος δ' αν ειπη Μωρε, ενοχος εσται εις την γεενναν του πυρος.

23 Εαν ουν προσφερης το δωρον σου επι το θυσιαστηριον, κακει μνησθης οτι ο αδελφος σου εχει τι κατα σου,

24 αφες εκει το δωρον σου εμπροσθεν του θυσιαστηριου, και υπαγε, πρωτον διαλλαγηθι τω αδελφω σου, και τοτε ελθων προσφερε το δωρον σου.

25 Ισθι ευνοων τω αντιδικω σου ταχυ,

LUKE XII.

58 Ως γαρ υπαγεις μετα του αντιδικου σου επ' αρχοντα, εν τη οδω δος

MATT. V.

εως οτου ει εν τη οδω μετ' αυτου· μηποτε σε παραδω ο αντιδικος τω κριτη, και ο κριτης σε παραδω τω υπερετη, και εις φυλακην βληθηση.

26 Αμην λεγω σοι, ου μη εξελθης εκειθεν, εως αν αποδως τον εσχατον κοδραντην.

LUKE XII.

εργασιαν απηλλαχθαι απ' αυτου· μηποτε καταση κατα σου προς τον κριτην, και ο κριτης σε παραδω τω πρακτορι, και ο πρακτωρ σε βαλλη εις φυλακην.

59 Λεγω σοι, ου μη εξελθης εκειθεν, εως ου και το εσχατον λεπτον αποδως.

SECTION XXIII.

The Sermon on the Mount. PART II.

MATT. V.

27 ΗΚΟΥΣΑΤΕ οτι ερρεθη τοις αρχαιοις· Ου μοιχευσεις.

28 Εγω δε λεγω υμιν, οτι πας ο βλεπων γυναικα προς το επιθυμησαι αυτης, ηδη εμοιχευσεν αυτην εν τη καρδια αυτου.

29 Ει δε ο οφθαλμος σου ο δεξιος σκανδαλιζει σε, εξελε αυτον, και βαλε απο σου· συμφερει γαρ σοι ινα απολητai εν των μελων σου, και μη ολον το σωμα σου βληθη εις γεενναν.

30 Και ει η δεξια σου χειρ σκανδαλιζει σε, εκκοψον αυτην, και βαλε απο σου· συμφερει γαρ σοι ινα απολητai εν των μελων σου, και μη ολον το σωμα σου βληθη εις γεενναν.

31 Ερρεθη δε· οτι ος αν απολυση την γυναικα αυτου, δοτω αυτη αποστασιον.

32 Εγω δε λεγω υμιν, οτι ος αν απολυση την γυναικα αυτου, παρεκτος λογου πορνειας, ποιει

 αυτην

MATT. V.

αυλην μοιχασθαι· και ος εαν απολελυμενην γαμηση, μοιχαται.

33 Παλιν ηκουσαλε ὁτι ερρεθη τοις αρχαιοις· Ουκ επιορκησεις, αποδωσεις δε τῳ Κυριῳ τους ὁρκους σου.

34 Εγω δε λεγω ὑμιν, μη ομοσαι ὁλως· μηλε εν τῳ ουρανῳ, ὁτι θρονος εστι του Θεου·

35 μηλε εν τη γῃ, ὁτι ὑποποδιον εστι των ποδων αυτου· μηλε εις Ιεροσολυμα, ὁτι πολις εστι του μεγαλου βασιλεως·

36 μηλε εν τῃ κεφαλῃ σου ομοσῃς, ὁτι ου δυνασαι μιαν τριχα λευκην η μελαιναν ποιησαι.

37 Εστω δε ὁ λογος ὑμων, ναι, ναι· ου, ου· το δε περισσον τουτων, εκ του πονηρου εστιν.

38 Ηκουσαλε ὁτι ερρεθη· Οφθαλμον ανλι οφθαλμου, και οδοντα ανλι οδοντος.

39 Εγω δε λεγω ὑμιν, μη ανλισηναι τῳ πονηρῳ· αλλ' ὁστις σε ῥαπισει επι την δεξιαν σου σιαγονα, στρεψον αυτῳ και την αλλην·

40 και τῳ θελοντι σοι κριθηναι, και τον χιτωνα σου λαβειν, αφες αυτῳ και το ἱματιον·

41 Και ὁστις σε αγγαρευσει μιλιον ἑν, ὑπαγε μετ' αυτου δυο.

42 Τῳ αιτουντι σε διδου· και τον θελοντα απο σου δανεισασθαι μη αποστραφῃς.

43 Ηκουσαλε ὁτι ερρεθη· Αγαπησεις τον πλησιον σου, και μισησεις τον εχθρον σου.

44 Εγω δε λεγω ὑμιν· Αγαπαλε τους εχθρους ὑμων, ευλογειλε τους καταρωμενους ὑμας, καλως ποιειλε τους μισουντας ὑμας, και προσευχεσθε ὑπερ των επηρεαζοντων ὑμας, και διωκοντων ὑμας·

45 ὁπως γενησθε υἱοι του πατρος ὑμων του εν ουρανοις, ὁτι τον ἡλιον αυτου ανατελλει επι πονηρους και αγαθους, και βρεχει επι δικαιους και αδικους.

46 Εαν γαρ αγαπησηλε τους αγαπωντας ὑμας, τινα μισθον εχελε; ουχι και ὁι τελωναι το αυτο ποιουσι;

47 Και εαν ασπασησθε τους αδελφους ὑμων μονον, τι περισσον ποιειλε; ουχι και ὁι τελωναι ουτω ποιουσιν;

48 Εσεσθε ουν ὑμεις τελειοι, ὡσπερ ὁ πατηρ ὑμων ὁ εν τοις ουρανοις τελειος εστι.

LUKE VI.

27 ΑΛΛ' ὑμιν λεγω τοις ακουουσιν Αγαπαλε τους εχθρους ὑμων· καλως ποιειλε τοις μισουσιν ὑμας,

28 ευλογειλε τους καταρωμενους ὑμιν και προσευχεσθε ὑπερ των επηρεαζοντων ὑμας.

29 Τῳ τυπτοντι σε επι την σιαγονα, παρεχε και την αλλην· και απο του αιροντος σου το ἱματιον, και τον χιτωνα μη κωλυσης.

30 Παντι δε τῳ αιτουντι σε, διδου· και απο του αιροντος τα σα, μη απαιτει.

32 Και ει αγαπαλε τους αγαπωντας ὑμας, ποια ὑμιν χαρις εστι; και γαρ ὁι ἁμαρτωλοι τους αγαπωντας αυτους αγαπωσι.

33 Και εαν αγαθοποιηλε τους αγαθοποιουντας ὑμας, ποια ὑμιν χαρις εστι; και γαρ ὁι ἁμαρτωλοι το αυτο ποιουσι.

34 Και εαν δανειζηλε παρ' ων ελπιζελε απολαβειν, ποια ὑμιν χαρις εστι: και γαρ ὁι ἁμαρτωλοι ἁμαρτωλοις δανειζουσιν, ἱνα απολαβωσι τα ισα.

35 Πλην αγαπαλε τους εχθρους ὑμων, και αγαθοποιειλε, και δανειζελε μηδεν απελπιζοντες· και εσται ὁ μισθος ὑμων πολυς, και εσεσθε υἱοι του ὑψιστου· ὁτι αυτος χρηστος εστιν επι τους αχαριστους και πονηρους.

36 Γινεσθε ουν οικτιρμονες, καθως και ὁ πατηρ ὑμων οικτιρμων εστι.

SECTION

SECTION XXIV.

The Sermon on the Mount. PART III.

MATT. VI.

ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ την ελεημοσυνην ὑμων μη ωοιειν εμπροσθεν των ανθρωπων, ωρος το θεαθηναι αυ῀οις· ει δε μη῀ε, μισθον ουκ εχε῀ε ωαρα τῳ ωα῀ρι ὑμων τῳ εν τοις ουρανοις.

2 Ο῀αν ουν ωοιῃς ελεημοσυνην, μη σαλπισῃς εμπροσθεν σου, ὡσπερ οι ὑποκρι῀αι ωοιουσιν εν ταις συνα῀ωγαις και εν ταις ῥυμαις, ὁπως δοξασθωσιν ὑπο των ανθρωπων. αμην, λε῀ω ὑμιν, απεχουσι τον μισθον αὐ῀ων.

3 Σου δε ωοιουντος ελεημοσυνην, μη γνωτω ἡ αριστερα σου τι ωοιει ἡ δεξια σου·

4 ὁπως ῃ σου ἡ ελεημοσυνη εν τῳ κρυπ῀ῳ· και ὁ ωα῀ηρ σου, ὁ βλεπων εν τῳ κρυπ῀ῳ, αυ῀ος αποδωσει σοι εν τῳ φανερῳ.

5 Και ὁ῀αν ωροσευχῃ, ουκ εσῃ ὡσπερ οι ὑποκρι῀αι· ὁ῀ι φι῀ουσιν εν ταις συνα῀ωγαις και εν ταις γωνιαις των ωλα῀ειων ἑστωτες ωροσευχεσθαι, ὁπως αν φανωσι τοις ανθρωποις. αμην, λε῀ω ὑμιν, ὁ῀ι απεχουσι τον μισθον αὐ῀ων.

6 Συ δε ὁ῀αν ωροσευχῃ, εισε῀θε εις το ταμιειον σου, και κλεισας την θυραν σου, ωροσευξαι τῳ ωα῀ρι σου τῳ εν τῳ κρυπ῀ῳ· και ὁ ωα῀ηρ σου, ὁ βλεπων εν τῳ κρυπ῀ῳ, αποδωσει σοι εν τῳ φανερῳ.

7 Προσευχομενοι δε μη βα῀-το῀ογησητε, ὡσπερ οι εθνικοι· δοκουσι γαρ ὁτι εν τῃ ωο῀υ-λο῀ια αὐ῀ων εισακουσθησονται.

8 Μη ουν ὁμοιωθητε αυ῀οις· οιδε γαρ ὁ ωα῀ηρ ὑμων ὡν χρειαν εχε῀ε, ωρο του ὑμας αι῀ησαι αυ῀ον.

MATT. VI.

9 Ουΐως ουν ωροσευχεσθε ὑμεις· Παΐερ ἡμων ὁ εν τοις ουρανοις· ἁΐασθηΐω το ονομα σου·

10 Ελθεΐω ἡ βασιλεια σου· γενηθηΐω το Θελημα σου, ὡς εν ουρανῳ, και επι της γης.

11 Τον αρΐον ἡμων τον επιουσιον δος ἡμιν σημερον.

12 Και αφες ἡμιν τα οφειληματα ἡμων, ὡς και ἡμεις αφιεμεν τοις οφειλεταις ἡμων.

13 Και μη εισενεγκῃς ἡμας εις ωειρασμον, αλλα ῥυσαι ἡμας απο του ωονηρου· ὁΐι σου εσΐιν ἡ βασιλεια, και ἡ δυναμις, και ἡ δοξα, εις τους αιωνας. Αμην.

14 Εαν γαρ αφηΐε τοις ανθρωποις τα ωαραωΐωματα αυΐων, αφησει και ὑμιν ὁ ωαΐηρ ὑμων ὁ ουρανιος.

15 Εαν δε μη αφηΐε τοις ανθρωποις τα ωαραωΐωματα αυΐων, ουδε ὁ ωαΐηρ ὑμων αφησει τα ωαραωΐωματα ὑμων.

16 Οΐαν δε νησΐευηΐε, μη γενεσθε ὡσωερ οἱ ὑωοκριΐαι, σκυθρωωοι· αφανιζουσι γαρ τα ωροσωωα αὐΐων, ὁωως φανωσι τοις ανθρωποις νησΐευονΐες· Αμην λεΐω ὑμιν, ὁΐι απεχουσι τον μισθον αὐΐων.

17 Συ δε νησΐευων αλειψαι σου την κεφαλην, και το ωροσωωον σου νιψαι·

18 Οωως μη φανῃς τοις ανθρωποις νησΐευων, αλλα τῳ ωαΐρι σου, τῳ εν τω κρυωΐῳ· και ὁ ωαΐηρ σου ὁ βλεωων εν τῳ κρυωΐῳ, αωοδωσει σοι εν τῳ φανερῳ.

19 Μη Θησαυριζεΐε ὑμιν Θησαυρους επι της γης, ὁωου σης και βρωσις αφανιζει, και ὁωου κλεωΐαι διορυσσουσι και κλεωΐουσι.

LUKE XI.

ΚΑΙ εγενεΐο εν τῳ ειναι αυΐον εν τοωῳ τινι ωροσευχομενον, ὡς εωαυσαΐο, ειωε τις των μαθηΐων αυΐου ωρος αυΐον· Κυριε, διδαξον ἡμας ωροσευχεσθαι, καθως και Ιωαννης εδιδαξε τους μαθηΐας αὐΐου.

2 Ειωε δε αυΐοις· Οΐαν ωροσευχησθε, λεγεΐε· Παΐερ ἡμων ὁ εν τοις ουρανοις, ἁΐασθηΐω το ονομα σου· ελθεΐω ἡ βασιλεια σου· γενηθηΐω το Θελημα σου, ὡς εν ουρανῳ, και επι της γης.

3 Τον αρΐον ἡμων τον επιουσιον διδου ἡμιν το καθ' ἡμεραν.

4 Και αφες ἡμιν τας ἁμαρΐιας ἡμων· και γαρ αυΐοι αφιεμεν ωαντι οφειλονΐι ἡμιν. και μη εισενεγκῃς ἡμας εις ωειρασμον, αλλα ρυσαι ἡμας απο του ωονηρου.

LUKE XII.

33 Ωωλησαΐε τα ὑωαρχονΐα ὑμων, και δοΐε ελεημοσυνην. Ωοιησαΐε ἑαυΐοις βαλαντια μη ωαλαιουμενα, Θησαυρον ἀνεκλειωΐον, εν τοις ουρανιοις

MATT. VI.

20 Θησαυριζελε δε υμιν θησαυρους εν ουρανω, οπου ουλε σης ουλε βρωσις αφανιζει, και οπου κλεπλαι ου διορυσσουσιν, ουδε κλεπλουσιν.

21 Οπου γαρ εσλιν ο θησαυρος υμων, εκει εσλαι και η καρδια υμων.

22 Ο λυχνος του σωμαλος εσλιν ο οφθαλμος· εαν ουν ο οφθαλμος σου απλους η, ολον το σωμα σου φωλεινον εσλαι·

23 Εαν δε ο οφθαλμος σου πονηρος η, ολον το σωμα σου σκολεινον εσλαι· ει ουν το φως το εν σοι σκολος εσλι, το σκολος ποσον;

24 Ουδεις δυναλαι δυσι κυριοις δουλευειν· η γαρ τον ενα μισησει, και τον ελερον αγαπησει· η ενος ανθεξελαι, και του ελερου καλαφρονησει· ου δυνασθε Θεω δουλευειν και μαμωνα.

25 Δια τουλο λεγω υμιν, Μη μεριμναλε τη ψυχη υμων, τι φαγηλε και τι πιηλε· μηδε τω σωμαλι υμων, τι ενδυσησθε. ουχι η ψυχη πλειον εσλι της τροφης, και το σωμα ενδυμαλος;

26 Εμβλεψαλε εις τα πελεινα του ουρανου, ολι ου σπειρουσιν, ουδε θεριζουσιν, ουδε συναγουσιν εις αποθηκας, και ο πατηρ υμων ο ουρανιος τρεφει αυλα· ουχ υμεις μαλλον διαφερελε αυλων;

27 Τις δε εξ υμων μεριμνων δυναλαι προσθειναι επι την ηλικιαν αυλου πηχυν ενα;

28 Και περι ενδυμαλος τι μεριμναλε; καλαμαθηλε τα κρινα του αγρου, πως αυξανει· ου κοπια, ουδε νηθει·

29 Λεγω δε υμιν ολι ουδε Σολομων εν πασῃ τῃ δοξῃ αυλου περιεβαλελο ως εν τουλων.

LUKE XII.

ουρανοις, οπου κλεπλης ουκ εγγιζει, ουδε σης διαφθειρει.

34 Οπου γαρ εσλιν ο θησαυρος υμων, εκει και η καρδια υμων εσλαι.

LUKE XI.

34 Ο λυχνος του σωμαλος εσλιν ο οφθαλμος· ολαν ουν ο οφθαλμος σου απλους η, και ολον το σωμα σου φωλεινον εσλιν· επαν δε πονηρος η, και το σωμα σου σκολεινον.

35 Σκοπει ουν μη το φως το εν σοι, σκολος εσλιν·

36 ει ουν το σωμα σου ολον φωλεινον, μη εχον τι μερος σκολεινον, εσλαι φωλεινον ολον, ως οταν ο λυχνος τῃ ασλραπῃ φωλιζῃ σε.

LUKE XII.

22 Ειπε δε προς τους μαθηλας αυλου· Δια τουλο υμιν λεγω, μη μεριμναλε τῃ ψυχῃ υμων, τι φαγηλε μηδε τω σωμαλι, τι ενδυσησθε.

23 Η ψυχη πλειον εσλι της τροφης, και το σωμα, του ενδυμαλος.

24 Καλανοησαλε τους κορακας, ολι ου σπειρουσιν, ουδε θεριζουσι· οις ουκ εσλι ταμειον, ουδε αποθηκη, και ο Θεος τρεφει αυλους· ποσῳ μαλλον υμεις διαφερελε των πελεινων;

25 Τις δε εξ υμων μεριμνων, δυναλαι προσθειναι επι την ηλικιαν αυλου πηχυν ενα;

26 Ει ουν ουλε ελαχισλον δυνασθε, τι περι των λοιπων μεριμναλε;

27 Καλανοησαλε τα κρινα, πως αυξανει· ου κοπια, ουδε νηθει· λεγω δε υμιν, ουδε Σολομων εν πασῃ τῃ δοξῃ αυλου περιεβαλελο ως εν τουλων.

28 Ει δε τον χορτον εν τῳ αγρῳ σημερον ονλα, και αυριον εις κλιβανον βαλλομενον, ο Θεος ουτως αμφιεννυσι, ποσῳ μαλλον υμας, ολιγοπιστοι;

29 Και υμεις μη ζητειλε τι φαγηλε, η τι πιηλε, και μη μελεωριζεσθε.

30 Ταυλα γαρ παντα τα εθνη του κοσμου επιζητει· υμων δε ο πατηρ οιδεν ολι χρηζελε τουλων.

31 Πλην ζητειλε την βασιλειαν του Θεου, και ταυλα παντα προστεθησεται υμιν.

32 Μη φοβου, το μικρον ποιμνιον· ολι ευδοκησεν ο πατηρ υμων δουναι υμιν την βασιλειαν.

LUKE XVI.

13 Ουδεις οικελης δυναται δυσι κυριοις δουλευειν· η γαρ τον ενα μισησει, και τον ελερον αγαπησει· η ενος ανθεξελαι, και του ελερου καλαφρονησει. ου δυνασθε Θεῳ δουλευειν και μαμωνᾳ.

30 Ει δε τον χορτον του αγρου, σημερον οντα, και αυριον εις κλιβανον βαλλομενον, ο Θεος ουτως αμφιεννυσιν, ου πολλῳ μαλλον υμας, ολιγοπιστοι;

31 Μη ουν μεριμνησητε, λεγοντες· Τι φαγωμεν, η τι πιωμεν, η τι περιβαλωμεθα;

32 Παντα γαρ ταυτα τα εθνη επιζητει· οιδε γαρ ο πατηρ υμων ο ουρανιος οτι χρηζετε τουτων απαντων.

33 Ζητειτε δε πρωτον την βασιλειαν του Θεου, και την δικαιοσυνην αυτου, και ταυτα παντα προστεθησεται υμιν.

33 Μη ουν μεριμνησητε εις την αυριον· η γαρ αυριον μεριμνησει τα εαυτης. Αρκετον τῃ ημερᾳ η κακια αυτης.

SECTION XXV.

The Sermon on the Mount. PART IV.

MARK IV.

23 ΕΙΤΙΣ εχει ωτα ακουειν ακουετω.

24 Και ελεγεν αυτοις· Βλεπετε τι ακουετε. εν ῳ μετρῳ μετρειτε, μετρηθησεται υμιν, και προστεθησεται υμιν τοις ακουουσιν.

MATT. VII.

ΜΗ κρινετε, ινα μη κριθητε.

2 Εν ῳ γαρ κριματι κρινετε, κριθησεσθε· και εν ῳ μετρῳ μετρειτε, αντιμετρηθησεται υμιν.

3 Τι δε βλεπεις το καρφος το εν τῳ οφθαλμῳ του αδελφου σου, την δε εν τῳ σῳ οφθαλμῳ δοκον ου κατανοεις;

4 Η πως ερεις τῳ αδελφῳ σου· Αφες εκβαλω το καρφος απο του οφθαλμου σου· και

LUKE VI.

37 ΚΑΙ μη κρινετε, και ου μη κριθητε· μη καταδικαζετε, και ου μη καταδικασθητε. απολυετε, και απολυθησεσθε.

38 Διδοτε, και δοθησεται υμιν· μετρον καλον, πεπιεσμενον και σεσαλευμενον και υπερεκχυνομενον δωσουσιν εις τον κολπον υμων· τῳ γαρ αυτῳ μετρῳ ῳ μετρειτε, αντιμετρηθησεται υμιν.

39 Ειπε δε παραβολην αυτοις· Μητι δυναται τυφλος τυφλον οδηγειν; ουχι αμφοτεροι εις βοθυνον πεσουνται;

40 Ουκ εστι μαθητης υπερ τον διδασκαλον αυτου· καταρτισμενος δε πας εσται ως ο διδασκαλος αυτου.

LUKE XI.

5 Και ειπε προς αυτους· Τις εξ υμων εξει φιλον, και πορευσεται προς αυτον μεσονυκτιου, και ειπη αυτω· Φιλε, χρησον μοι τρεις αρτους,

6 επειδη φιλος μου παρεγενετο εξ οδου προς με, και ουκ εχω ο παραθησω αυτω·

7 κακεινος εσωθεν αποκριθεις ειπη, Μη μοι κοπους παρεχε· ηδη η θυρα κεκλεισται, και τα παιδια μου μετ' εμου εις την κοιτην εισιν· ου δυναμαι αναστας δουναι σοι.

8 Λεγω υμιν, ει και ου δωσει αυτω αναστας, δια το ειναι αυτου φιλον, διαγε την αναιδειαν αυτου εγερθεις δωσει αυτω οσων χρηζει.

9 Καγω υμιν λεγω· Αιτειτε, και δοθησεται υμιν· ζητειτε, και ευρησετε· κρουετε, και ανοιγησεται υμιν.

10 Πας γαρ ο αιτων λαμβανει, και ο ζητων ευρισκει, και τω κρουοντι ανοιγησεται.

11 Τινα δε υμων τον πατερα αιτησει ο υιος αρτον, μη λιθον επιδωσει αυτω; ει και ιχθυν, μη αντι ιχθυος οφιν επιδωσει αυτω;

12 Η και εαν αιτηση ωον, μη επιδωσει αυτω σκορπιον;

13 Ει ουν υμεις πονηροι υπαρχοντες, οιδατε αγαθα δοματα διδοναι τοις τεκνοις υμων, ποσω μαλλον ο πατηρ ο εξ ουρανου δωσει πνευμα αγιον τοις αιτουσιν αυτον.

MAT. VII.

ιδου η δοκος εν τω οφθαλμω σου;

5 Υποκριτα, εκβαλε πρωτον την δοκον εκ του οφθαλμου σου, και τοτε διαβλεψεις εκβαλειν το καρφος εκ του οφθαλμου του αδελφου σου.

6 Μη δωτε το αγιον τοις κυσι, μηδε βαλητε τους μαργαριτας υμων εμπροσθεν των χοιρων· μηποτε καταπατησωσιν αυτους εν τοις ποσιν αυτων, και στραφεντες ρηξωσιν υμας.

7 Αιτειτε, και δοθησεται υμιν· ζητειτε, και ευρησετε· κρουετε, και ανοιγησεται υμιν.

8 Πας γαρ ο αιτων λαμβανει, και ο ζητων ευρισκει, και τω κρουοντι ανοιγησεται.

9 Η τις εστιν εξ υμων ανθρωπος, ον εαν αιτηση ο υιος αυτου αρτον, μη λιθον επιδωσει αυτω;

10 Και εαν ιχθυν αιτηση, μη οφιν επιδωσει αυτω;

11 Ει ουν υμεις, πονηροι οντες, οιδατε δοματα αγαθα διδοναι τοις τεκνοις υμων, ποσω μαλλον ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις, δωσει αγαθα τοις αιτουσιν αυτον;

12 Παντα ουν οσα αν θελητε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι, ουτω και υμεις ποιειτε αυτοις· ουτος γαρ εστιν ο νομος και οι προφηται.

13 Εισελθετε δια της στενης πυλης· οτι πλατεια η πυλη, και ευρυχωρος η οδος η απαγουσα εις την απωλειαν, και πολλοι εισιν οι εισερχομενοι δι' αυτης.

14 Οτι στενη η πυλη, και τεθλιμμενη η οδος η απαγουσα εις την ζωην, και ολιγοι εισιν οι ευρισκοντες αυτην.

15 Προσεχετε δε απο των ψευδοπροφητων, οιτινες ερχον-

LUKE VI.

41 Τι δε βλεπεις το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου, την δε δοκον την εν τω ιδιω οφθαλμω ου κατανοεις;

42 η πως δυνασαι λεγειν τω αδελφω σου· Αδελφε, αφες εκβαλω το καρφος το εν τω οφθαλμω σου, αυτος την εν τω οφθαλμω σου δοκον ου βλεπων; Υποκριτα, εκβαλε πρωτον την δοκον εκ του οφθαλμου σου, και τοτε διαβλεψεις εκβαλειν το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου.

LUKE VI.

31 Και καθως θελετε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι, και υμεις ποιειτε αυτοις ομοιως.

LUKE XIII.

23 Ειπε δε τις αυτω· Κυριε ει ολιγοι οι σωζομενοι; Ο δε ειπε προς αυτους·

24 Αγωνιζεσθε εισελθειν δια της στενης πυλης· οτι πολλοι, λεγω υμιν, ζητησουσιν εισελθειν, και ουκ ισχυσουσιν.

LUKE XIII.

25 Αφ' ου αν εγερθη ο οικοδεσποτης, και αποκλεισῃ την θυραν, και αρξησθε εξω εσταναι, και κρουειν την θυραν, λεγοντες· Κυριε, κυριε, ανοιξον ημιν· και αποκριθεις ερει υμιν· Ουκ οιδα υμας ποθεν εστε.

26 Τοτε αρξεσθε λεγειν· Εφαγομεν ενωπιον σου, και επιομεν, και εν ταις πλατειαις ημων εδιδαξας.

27 Και ερει· Λεγω υμιν, ουκ οιδα υμας ποθεν εστε· αποστητε απ' εμου παντες οι εργαται της αδικιας.

28 Εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων, οταν οψησθε Αβρααμ και Ισαακ και Ιακωβ, και παντας τους προφητας εν τῃ βασιλειᾳ του Θεου, υμας δε εκβαλλομενους εξω.

29 Και ηξουσιν απο ανατολων και δυσμων, και απο βορρα και νοτου· και ανακλιθησονται εν τῃ βασιλειᾳ του Θεου.

30 Και ιδου εισιν εσχατοι οι εσονται πρωτοι, και εισι πρωτοι οι εσονται εσχατοι.

MATT. VII.

ται προς υμας εν ενδυμασι προβατων, εσωθεν δε εισι λυκοι αρπαγες.

16 Απο των καρπων αυτων επιγνωσεσθε αυτους· μητι συλλεγουσιν απο ακανθων σταφυλην, η απο τριβολων συκα;

17 Ουτω παν δενδρον αγαθον καρπους καλους ποιει· το δε σαπρον δενδρον καρπους πονηρους ποιει.

18 Ου δυναται δενδρον αγαθον καρπους πονηρους ποιειν, ουδε δενδρον σαπρον καρπους καλους ποιειν.

19 Παν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον, εκκοπτεται, και εις πυρ βαλλεται.

20 Αραγε απο των καρπων αυτων επιγνωσεσθε αυτους.

21 Ου πας ο λεγων μοι, Κυριε, Κυριε, εισελευσεται εις την βασιλειαν των ουρανων· αλλ' ο ποιων το θελημα του πατρος μου του εν ουρανοις.

22 Πολλοι ερουσι μοι εν εκεινῃ τῃ ημερᾳ, Κυριε, Κυριε, ου τῳ σῳ ονοματι προεφητευσαμεν, και τῳ σῳ ονοματι δαιμονια εξεβαλομεν, και τῳ σῳ ονοματι δυναμεις πολλας εποιησαμεν;

23 Και τοτε ομολογησω αυτοις, οτι ουδεποτε εγνων υμας· αποχωρειτε απ' εμου οι εργαζομενοι την ανομιαν.

24 Πας ουν οστις ακουει μου τους λογους τουτους, και ποιει αυτους, ομοιωσω αυτον ανδρι φρονιμῳ, οστις ωκοδομησε την οικιαν αυτου επι την πετραν·

25 Και κατεβη η βροχη, και ηλθον οι ποταμοι, και επνευσαν οι ανεμοι, και προσεπεσον τῃ οικιᾳ εκεινῃ, και ουκ

LUKE VI.

43 Ου γαρ εστι δενδρον καλον, ποιουν καρπον σαπρον· ουδε δενδρον σαπρον, ποιουν καρπον καλον·

44 εκαστον γαρ δενδρον εκ του ιδιου καρπου γινωσκεται· ου γαρ εξ ακανθων συλλεγουσι συκα, ουδε εκ βατου τρυγωσι σταφυλην.

45 Ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου θησαυρου της καρδιας αυτου προφερει το αγαθον· και ο πονηρος ανθρωπος εκ του πονηρου θησαυρου της καρδιας αυτου προφερει το πονηρον· εκ γαρ του περισσευματος της καρδιας λαλει το στομα αυτου.

46 Τι δε με καλειτε, Κυριε, Κυριε· και ου ποιειτε ά λεγω;

47 Πας ο ερχομενος προς με, και ακουων μου των λογων, και ποιων αυτους, υποδειξω υμιν τινι εστιν ομοιος.

48 ομοιος εστιν ανθρωπῳ οικοδομουντι οικιαν, ος εσκαψε και εβαθυνεν, και εθηκε θεμελιον επι την πετραν· πλημμυρας δε γενομενης, προσερρηξεν ο ποταμος τῃ οικιᾳ εκεινῃ, και ουκ ισχυσε σαλευσαι αυτην· τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν.

49 Ο δε ακουσας και μη ποιησας, ομοιος εστιν ανθρωπῳ οικοδομησαντι οικιαν επι την γην χωρις θεμελιου· ῳ προσερρηξεν ο ποταμος· και ευθεως επεσε, και εγενετο το ρηγμα της οικιας εκεινης μεγα.

επεσε· τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν.

26 Και πας ὁ ακουων μου τους λογους τουτους, και μη ποιων αυτους, ὁμοιωθησεται ανδρι μωρῳ, ὁστις ὠκοδομησε την οικιαν αὐτου επι την αμμον.

27 Και κατεβη ἡ βροχη, και ηλθον ὁι ποταμοι, και επνευσαν ὁι ανεμοι, και προσεκοψαν τῃ οικιᾳ εκεινῃ, και επεσε· και ην ἡ πτωσις αυτης μεγαλη.

28 Και εγενετο ὁτε συνετελεσεν ὁ Ιησους τους λογους τουτους, εξεπλησσοντο ὁι οχλοι επι τῃ διδαχῃ αυτου·

29 Ην γαρ διδασκων αυτους ὡς εξουσιαν εχων, και ουχ ὡς ὁι Γραμματεις.

SECTION XXVI.

Jesus cures the Leper, and the Centurion's Servant, and raises the Widow's Son.

MARK I.

39 ΚΑΙ ην κηρυσσων εν ταις συναγωγαις αυτων, εις ὁλην την Γαλιλαιαν, και τα δαιμονια εκβαλλων.

40 Και ερχεται προς αυτον λεπρος, παρακαλων αυτον, και γονυπετων αυτον, και λεγων αυτῳ· Ὁτι εαν θελῃς, δυνασαι με καθαρισαι.

41 Ὁ δε Ιησους σπλαγχνισθεις, εκτεινας την χειρα, ἡψατο αυτου, και λεγει αυτῳ· Θελω, καθαρισθητι.

42 Και ειποντος αυτου, ευθεως απηλθεν απ' αυτου ἡ λεπρα, και εκαθαρισθη.

MATT. VIII.

ΚΑΤΑΒΑΝΤΙ δε αυτῳ απο του ὀρους, ηκολουθησαν αυτῳ οχλοι πολλοι.

2 Και ιδου λεπρος ἐλθων προσεκυνει αυτῳ, λεγων· Κυριε, εαν θελῃς, δυνασαι με καθαρισαι.

3 Και εκτεινας την χειρα, ἡψατο αυτου ὁ Ιησους, λεγων· Θελω, καθαρισθητι. Και ευθεως εκαθαρισθη αὐτου ἡ λεπρα.

LUKE V.

12 ΚΑΙ εγενετο εν τῳ ειναι αυτον εν μιᾳ των πολεων, και ιδου, ανηρ πληρης λεπρας· και ιδων τον Ιησουν, πεσων επι προσωπον, εδεηθη αυτου, λεγων· Κυριε, εαν θελῃς, δυνασαι με καθαρισαι.

13 Και εκτεινας την χειρα, ἡψατο αυτου, ειπων· Θελω, καθαρισθητι. Και ευθεως ἡ λεπρα απηλθεν απ' αυτου.

14 Και αυτος παρηγγειλεν αυτῳ μηδενι ειπειν· αλλα απελθων δειξον σεαυτον τῳ ἱερει, και προσενεγκε περι

MARK I.

43 Και εμβριμησαμενος αυτῳ, ευθεως εξεβαλεν αυτον.

44 Και λεγει αυτῳ· Ορα μηδενι μηδεν ειπης· αλλ' ὑπαγε, σεαυτον δειξον τῳ ἱερει, και προσενεγκε περι του καθαρισμου σου ἁ προσεταξε Μωσης, εις μαρτυριον αυτοις.

45 Ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν πολλα και διαφημιζειν τον λογον, ὡστε μηκετι αυτον δυνασθαι φανερως εις πολιν εισελθειν· αλλ' ἐξω εν ερημοις τοποις ην, και ηρχοντο προς αυτον πανταχοθεν.

MATT. VIII.

4 Και λεγει αυτῳ ὁ Ιησους, Ορα μηδενι ειπης· αλλα ὑπαγε, σεαυτον δειξον τῳ ἱερει, και προσενεγκε το δωρον ὁ προσεταξε Μωσης, εις μαρτυριον αυτοις.

5 Εισελθοντι δε τῳ Ιησου εις Καπερναουμ, προσηλθεν αυτῳ ἑκατονταρχος παρακαλων αυτον,

6 και λεγων· Κυριε, ὁ παις μου βεβληται εν τῃ οικιᾳ παραλυτικος, δεινως βασανιζομενος.

7 Και λεγει αυτῳ ὁ Ιησους· Εγω ελθων θεραπευσω αυτον.

8 Και αποκριθεις ὁ ἑκατονταρχος εφη· Κυριε, ουκ ειμι ικανος ἱνα μου ὑπο την στεγην εισελθῃς· αλλα μονον ειπε λογον, και ιαθησεται ὁ παις μου·

9 Και γαρ εγω ανθρωπος ειμι ὑπο εξουσιαν, εχων ὑπ' εμαυτον στρατιωτας· και λεγω τουτῳ· Πορευθητι, και πορευεται· και αλλῳ· Ερχου, και ερχεται· και τῳ δουλῳ μου· Ποιησον τουτο, και ποιει.

13 Ακουσας δε ὁ Ιησους εθαυμασε, και ειπε τοις ακολουθουσιν· Αμην λεγω ὑμιν, ουδε εν τῳ Ισραηλ τοσαυτην πιστιν ευρον.

11 Λεγω δε ὑμιν, ὁτι πολλοι απο ανατολων και δυσμων ἡξουσι, και ανακλιθησονται μετα Αβρααμ και Ισαακ και Ιακωβ, εν τῃ βασιλειᾳ των ουρανων·

12 Οι δε ὑιοι της βασιλειας εκβληθησονται εις το σκοτος το ἐξωτερον· εκει εσται ὁ κλαυθμος και ὁ βρυγμος των οδοντων.

13 Και ειπεν ὁ Ιησους τῳ ἑκατονταρχῳ· Ὑπαγε, και ὡς επιστευσας γενηθητω σοι· Και ιαθη ὁ παις αυτου εν τῃ ὡρᾳ ἐκεινῃ.

LUKE V.

του καθαρισμου σου, καθως προσεταξε Μωσης, εις μαρτυριον αυτοις.

15 Διηρχετο δε μαλλον ὁ λογος περι αυτου· και συνηρχοντο οχλοι πολλοι ακουειν, και θεραπευεσθαι ὑπ' αυτου απο των ασθενειων αὐτων.

16 Αυτος δε ην ὑποχωρων εν ταις ερημοις, και προσευχομενος.

LUKE VII.

ΕΠΕΙ δε επληρωσε παντα τα ῥηματα αυτου εις τας ακοας του λαου, εισηλθεν εις Καπερναουμ.

2 Εκατονταρχου δε τινος δουλος κακως εχων, ημελλε τελευταν, ὁς ην αυτῳ ἐντιμος.

3 Ακουσας δε περι του Ιησου, απεστειλε προς αυτον πρεσβυτερους των Ιουδαιων, ερωτων αυτον, ὁπως ελθων διασωσῃ τον δουλον αὐτου.

4 Οι δε παραγενομενοι προς τον Ιησουν, παρεκαλουν αυτον σπουδαιως, λεγοντες· Οτι αξιος εστιν ᾧ παρεξει τουτο·

5 Αγαπᾳ γαρ το εθνος ἡμων, και την συναγωγην αυτος ᾠκοδομησεν ἡμιν.

6 Ο δε Ιησους επορευετο συν αυτοις. ηδη δε αυτου ου μακραν απεχοντος απο της οικιας, επεμψε προς αυτον ὁ ἑκατονταρχος φιλους, λεγων αυτῳ· Κυριε, μη σκυλλου· ου γαρ ειμι ικανος ἱνα ὑπο την στεγην μου εισελθῃς·

7 διο ουδε ἐμαυτον ηξιωσα προς σε ελθειν· αλλα ειπε λογῳ. και ιαθησεται ὁ παις μου.

8 Και γαρ εγω ανθρωπος ειμι ὑπο εξουσιαν τασσομενος, εχων ὑπ' εμαυτον στρατιωτας. και λεγω τουτῳ· Πορευθητι, και πορευεται· και αλλῳ· Ερχου, και ερχεται· και τῳ δουλῳ μου· Ποιησον τουτο, και ποιει.

9 Ακουσας δε ταυτα ὁ Ιησους, εθαυμασεν αυτον· και στραφεις τῳ ακολουθουντι αυτῳ οχλῳ ειπε· Λεγω ὑμιν, ουδε εν τῳ Ισραηλ τοσαυτην πιστιν ευρον.

10 Και ὑποστρεψαντες ὁι πεμφθεντες εις τον οικον, ευρον τον ασθενουντα δουλον ὑγιαινοντα.

LUKE VII.

11 Και εγενετο εν τη εξης, επορευετο εις πολιν καλουμενην Ναιν· και συνεπορευοντο αυτῳ οι μαθηται αυτου ικανοι, και οχλος πολυς.

12 Ως δε ηγγισε τη πυλη της πολεως, και ιδου, εξεκομιζετο τεθνηκως, υιος μονογενης τη μητρι αυτου, και αυτη ην χηρα· και οχλος της πολεως ικανος συν αυτῃ.

13 Και ιδων αυτην ο Κυριος, εσπλαγνισθη επ' αυτῃ και ειπεν αυτῃ· Μη κλαιε.

14 Και προσελθων ηψατο της σορου, (οι δε βασταζοντες εστησαν,) και ειπε· Νεανισκε, σοι λεγω εγερθητι.

15 Και ανεκαθισεν ο νεκρος, και ηρξατο λαλειν· και εδωκεν αυτον τη μητρι αυτου.

16 ελαβε δε φοβος απαντας, και εδοξαζον τον Θεον, λεγοντες· Οτι προφητης μεγας εγηγερται εν ημιν, και οτι επεσκεψατο ο Θεος τον λαον αυτου.

17 Και εξηλθεν ο λογος ουτος εν ολῃ τῃ Ιουδαιᾳ περι αυτου, και εν πασῃ τῃ περιχωρῳ.

SECTION XXVII.

Jesus stills a Tempest, and cures the Demoniac at Gadara.

MATT. VIII.

18 ΙΔΩΝ δε ο Ιησους πολλους οχλους περι αυτον, εκελευσεν απελθειν εις το περαν.

LUKE IX.

57 ΕΓΕΝΕΤΟ δε πορευομενων αυτων εν τῃ ὁδῳ ειπε τις προς αυτον· Ακολουθησω σοι οπου αν απερχῃ, Κυριε.

MATT. VIII.

19 Και προσελθων εις Γραμματευς, ειπεν αυτῳ· Διδασκαλε, ακολουθησω σοι οπου εαν απερχῃ.

20 Και λεγει αυτῳ ὁ Ιησους· Αι αλωπεκες φωλεους εχουσι, και τα πετεινα του ουρανου κατασκηνωσεις· ὁ δε υιος του ανθρωπου ουκ εχει που την κεφαλην κλινῃ.

21 Ετερος δε των μαθητων αυτου ειπεν αυτῳ· Κυριε, επιτρεψον μοι πρωτον απελθειν, και θαψαι τον πατερα μου.

22 Ο δε Ιησους ειπεν αυτῳ· Ακολουθει μοι, και αφες τους νεκρους θαψαι τους εαυτων νεκρους.

23 Και εμβαντι αυτῳ εις το πλοιον ηκολουθησαν αυτῳ οι μαθηται αυτου.

24 Και ιδου, σεισμος μεγας εγενετο εν τῃ θαλασσῃ, ὡστε το πλοιον καλυπτεσθαι ὑπο των κυματων· αυτος δε εκαθευδε.

25 Και προσελθοντες οι μαθηται αυτου ηγειραν αυτον, λεγοντες· Κυριε, σωσον ἡμας, απολλυμεθα.

26 Και λεγει αυτοις· Τι δειλοι εστε, ολιγοπιστοι; Τοτε εγερθεις επετιμησε τοις ανεμοις, και τῃ θαλασσῃ· και εγενετο γαληνη μεγαλη.

27 Οι δε ανθρωποι εθαυμασαν, λεγοντες· Ποταπος εστιν ουτος, ὁτι και οι ανεμοι και ἡ θαλασσα ὑπακουουσιν αυτῳ;

28 Και ελθοντι αυτῳ εις το περαν εις την χωραν των Γεργεσηνων, ὑπηντησαν αυτῳ δυο δαιμονιζομενοι, εκ των μνημειων εξερχομενοι, χαλεποι λιαν, ὡστε μη ισχυειν τινα παρελθειν δια της ὁδου εκεινης.

LUKE IX.

58 Και ειπεν αυτῳ ὁ Ιησους· Αι αλωπεκες φωλεους εχουσι, και τα πετεινα του ουρανου κατασκηνωσεις, ὁ δε υιος του ανθρωπου ουκ εχει που την κεφαλην κλινῃ.

59 Ειπε δε προς ἑτερον· Ακολουθει μοι. Ο δε ειπε· Κυριε, επιτρεψον μοι απελθοντι πρωτον θαψαι τον πατερα μου.

60 Ειπε δε αυτῳ ὁ Ιησους· Αφες τους νεκρους θαψαι τους εαυτων νεκρους· συ δε απελθων διαγγελλε την βασιλειαν του Θεου.

61 Ειπε δε και ἑτερος· Ακολουθησω σοι, Κυριε· πρωτον δε επιτρεψον μοι αποταξασθαι τοις εις τον οικον μου.

62 Ειπε δε προς αυτον ὁ Ιησους· Ουδεις επιβαλων την χειρα αυτου επ' αροτρον, και βλεπων εις τα οπισω, ευθετος εστιν εις την βασιλειαν του Θεου.

MARK IV.

35 Και λεγει αυτοις εν εκεινῃ τῃ ἡμερᾳ, οψιας γενομενης· Διελθωμεν εις το περαν.

36 Και αφεντες τον οχλον, παραλαμβανουσιν αυτον ὡς ην εν τῳ πλοιῳ· και αλλα δε πλοιαρια ην μετ' αυτου.

37 Και γινεται λαιλαψ ανεμου μεγαλη· τα δε κυματα επεβαλλεν εις το πλοιον, ὡστε αυτο ηδη γεμιζεσθαι·

38 και ην αυτος επι τῃ πρυμνῃ επι το προσκεφαλαιον καθευδων· και διεγειρουσιν αυτον, και λεγουσιν αυτῳ· Διδασκαλε, ου μελει σοι ὁτι απολλυμεθα;

39 Και διεγερθεις επετιμησε τῳ ανεμῳ, και ειπε τῃ θαλασσῃ· Σιωπα, πεφιμωσο· Και εκοπασεν ὁ ανεμος, και εγενετο γαληνη μεγαλη.

40 Και ειπεν αυτοις· Τι δειλοι εστε ὁυτω; πως ουκ εχετε πιστιν;

41 Και εφοβηθησαν φοβον μεγαν, και ελεγον προς αλληλους· Τις αρα ὁυτος εστιν, ὁτι και ὁ ανεμος και ἡ θαλασσα ὑπακουουσιν αυτῳ;

MARK V.

1 Και ηλθον εις το περαν της θαλασσης, εις την χωραν των Γαδαρηνων.

2 Και εξελθοντι αυτῳ εκ του πλοιου, ευθεως απηντησεν αυτῳ εκ των μνημειων ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτῳ·

LUKE VIII.

22 Και εγενετο εν μιᾳ των ἡμερων, και αυτος ενεβη εις πλοιον, και ὁι μαθηται αυτου· και ειπε προς αυτους· Διελθωμεν εις το περαν της λιμνης. Και ανηχθησαν.

23 Πλεοντων δε αυτων αφυπνωσε· και κατεβη λαιλαψ ανεμου εις την λιμνην· και συνεπληρουντο, και εκινδυνευον.

24 Προσελθοντες δε διηγειραν αυτον, λεγοντες· Επιστατα, επιστατα, απολλυμεθα. Ο δε εγερθεις επετιμησε τῳ ανεμῳ και τῳ κλυδωνι του ὑδατος· και επαυσαντο, και εγενετο γαληνη.

25 Ειπε δε αυτοις· Που εστιν ἡ πιστις ὑμων; Φοβηθεντες δε εθαυμασαν, λεγοντες προς αλληλους· Τις αρα ὁυτος εστιν, ὁτι και τοις ανεμοις επιτασσει, και τῳ ὑδατι, και ὑπακουουσιν αυτῳ;

26 Και κατεπλευσαν εις την χωραν των Γαδαρηνων, ἡτις εστιν αντιπεραν της Γαλιλαιας.

27 Εξελθοντι δε αυτῳ επι την γην, ὑπηντησεν αυτῳ ανηρ τις εκ της πολεως, ὁς ειχε δαιμονια εκ χρονων ικανων, και ἱματιον ουκ ενεδιδυσκετο, και εν οικιᾳ ουκ εμενεν, αλλ' εν τοις μνημασιν.

MARK V.

3 ὃς την κατοικησιν ειχεν εν τοις μνημειοις, και ουδε ἁλυσεσιν ουδεις ηδυνατο αυτον δησαι,

4 δια το αυτον πολλακις πεδαις και ἁλυσεσι δεδεσθαι, και διεσπασθαι ὑπ' αυτου τας ἁλυσεις, και τας πεδας συντετριφθαι· και ουδεις αυτον ισχυε δαμασαι.

5 Και διαπαντος νυκτος και ἡμερας εν τοις ορεσι και εν τοις μνημασιν ἡν κραζων, και κατακοπτων ἑαυτον λιθοις.

6 Ἰδων δε τον Ἰησουν απο μακροθεν, εδραμε, και προσεκυνησεν αὐτῳ·

7 και κραξας φωνη μεγαλη, ειπε· Τι εμοι και σοι, Ἰησου, υἱε του Θεου του ὑψιστου; ὁρκιζω σε τον Θεον μη με βασανισης.

8 (Ελεγε γαρ αυτῳ, Ἐξελθε το πνευμα το ακαθαρτον εκ του ανθρωπου.)

9 Και επηρωτα αυτον· Τι σοι ονομα; Και αποκριθη, λεγων, Λεγεων ονομα μοι, ὁτι πολλοι εσμεν.

10 Και παρεκαλει αυτον πολλα, ἱνα μη αυτους αποστειλη ἐξω της χωρας.

11 Ἡν δε εκει προς τα ορη αγελη χοιρων μεγαλη βοσκομενη.

12 Και παρεκαλεσαν αυτον παντες οἱ δαιμονες, λεγοντες· Πεμψον ἡμας εις τους χοιρους, ἱνα εις αυτους εισελθωμεν.

13 Και επετρεψεν αυτοις ευθεως ὁ Ἰησους. Και ἐξελθοντα τα πνευματα τα ακαθαρτα, εισηλθον εις τους χοιρους· και ὡρμησεν ἡ αγελη κατα του κρημνου εις την θαλασσαν· ησαν δε ὡς δισχιλιοι· και επνιγοντο εν τη θαλασση.

14 Οι δε βοσκοντες τους χοιρους εφυγον, και ανηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους. Και ἐξηλθον ἰδειν τι εστι το γεγονος·

15 Και ερχονται προς τον Ἰησουν, και θεωρουσι τον δαιμονιζομενον, καθημενον και ἱματισμενον, και σωφρονουντα, τον εσχηκοτα τον λεγεωνα, και ἐφοβηθησαν.

16 Και διηγησαντο αυτοις οἱ ἰδοντες, πως εγενετο τῳ δαιμονιζομενῳ, και περι των χοιρων·

17 Και ἠρξαντο παρακαλειν αυτον απελθειν απο των ὁριων αυτων.

MATT. VIII.

29 Και ἰδου, εκραξαν λεγοντες· Τι ἡμιν και σοι, Ἰησου' υἱε του Θεου; ἡλθες ὡδε προ καιρου βασανισαι ἡμας;

30 Ἡν δε μακραν απ' αυτων αγελη χοιρων πολλων βοσκομενη.

31 Οι δε δαιμονες παρεκαλουν αυτον, λεγοντες· Ει ἐκβαλλεις ἡμας, επιτρεψον ἡμιν απελθειν εις την αγελην των χοιρων.

32 Και ειπεν αυτοις· Ὑπαγετε. Οι δε ἐξελθοντες απηλθον εις την αγελην των χοιρων· και ἰδου, ὡρμησε πασα ἡ αγελη των χοιρων κατα του κρημνου εις την θαλασσαν, και απεθανον εν τοις ὑδασιν.

33 Οι δε βοσκοντες εφυγον, και απελθοντες εις την πολιν, απηγγειλαν παντα, και τα των δαιμονιζομενων.

34 Και ἰδου, πασα ἡ πολις ἐξηλθεν εις συναντησιν τῳ Ἰησου· και ἰδοντες αυτον, παρεκαλεσαν ὁπως μεταβῃ απο των ὁριων αυτων.

MARK V.

18 Και εμβαντος αυτου εις το πλοιον, παρεκαλει αυτον ὁ δαιμονισθεις ἱνα ᾖ μετ' αυτου.

19 Ὁ δε Ἰησους ουκ αφηκεν αυτον, αλλα λεγει αυτῳ· Ὑπαγε εις τον οικον σου προς τους σους, και αναγγειλον αυτοις ὁσα σοι ὁ Κυριος επoιησε, και ηλεησε σε.

20 Και απηλθε, και ἠρξατο κηρυσσειν εν τη Δεκαπολει, ὁσα εποιησεν αυτῳ ὁ Ἰησους· και παντες εθαυμαζον.

21 Και διαπερασαντος του Ἰησου εν τῳ πλοιῳ παλιν εις το περαν, συνηχθη ὀχλος πολυς επ' αυτον, και ἠν παρα την θαλασσαν.

LUKE VIII.

28 Ἰδων δε τον Ἰησουν, και ανακραξας, προσεπεσεν αυτῳ, και φωνη μεγαλη ειπε· Τι εμοι και σοι, Ἰησου, υἱε του Θεου του ὑψιστου; δεομαι σου, μη με βασανισης.

29 Παρηγγελλε γαρ τῳ πνευματι τῳ ακαθαρτῳ ἐξελθειν απο του ανθρωπου· πολλοις γαρ χρονοις συνηρπακει αυτον, και ἐδεσμειτο αλυσεσι και πεδαις φυλασσομενος, και διαῤῥησσων τα δεσμα, ηλαυνετο ὑπο του δαιμονος εις τας ερημους.

30 Επηρωτησε δε αυτον ὁ Ἰησους, λεγων· Τι σοι εστιν ονομα; Ὁ δε ειπε· Λεγεων· ὁτι δαιμονια πολλα εισηλθεν εις αυτον.

31 Και παρεκαλει αυτον ἱνα μη επιταξῃ αυτοις εις την ἀβυσσον απελθειν.

32 Ἡν δε εκει αγελη χοιρων ἱκανων βοσκομενων εν τω ορει· και παρεκαλουν αυτον ἱνα επιτρεψῃ αυτοις εις εκεινους εισελθειν· και επετρεψεν αυτοις.

33 Ἐξελθοντα δε τα δαιμονια απο του ανθρωπου, εισηλθε εις τους χοιρους, και ὡρμησεν ἡ αγελη κατα του κρημνου εις την λιμνην, και απεπνιγη.

34 Ἰδοντες δε οἱ βοσκοντες το γεγενημενον, εφυγον· και απελθοντες απηγγειλαν εις την πολιν, και εις τους αγρους.

35 Ἐξηλθον δε ἰδειν το γεγονος, και ηλθον προς τον Ἰησουν, και ευρον καθημενον τον ανθρωπον αφ' ου τα δαιμονια ἐξεληλυθει, ἱματισμενον και σωφρονουντα, παρα τους ποδας του Ἰησου· και ἐφοβηθησαν.

36 Απηγγειλαν δε αυτοις και οἱ ἰδοντες, πως εσωθη ὁ δαιμονισθεις.

37 Και ηρωτησαν αυτον απαν το πληθος της περιχωρου των Γαδαρηνων απελθειν απ' αυτων, ὁτι φοβῳ μεγαλῳ συνειχοντο· αυτος δε εμβας εις το πλοιον, υπεστρεφεν.

38 Ἐδειτο δε αυτου ὁ ανηρ αφ' ου ἐξεληλυθει τα δαιμονια, ειναι συν αυτῳ· απελυσε δε αυτον ὁ Ἰησους, λεγων·

39 Ὑποστρεφε εις τον οικον σου, και διηγου ὁσα εποιησε σοι ὁ Θεος. Και απηλθε, καθ' ὁλην την πολιν κηρυσσων ὁσα εποιησεν αυτῳ ὁ Ἰησους.

40 Ἐγενετο δε εν τῳ ὑποστρεψαι τον Ἰησουν, απεδεξατο αυτον ὁ ὀχλος· ησαν γαρ παντες προσδοκωντες αυτον.

SECTION XXVIII.

The Cure of the Paralytic Perſon, the Call of Matthew, and the Diſcourſe of Jeſus with the Phariſees.

MARK II.

ΚΑΙ παλιν εισηλθεν εις Καπερναουμ δι' ἡμερων· και ηκουσθη ὁτι εις οικον εστι.

2 Και ευθεως συνηχθησαν πολλοι· ὡστε μηκετι χωρειν μηδε τα προς την θυραν· και ελαλει αυτοις τον λογον.

3 Και ερχονται προς αυτον παραλυτικον φερονtες, αιρομενον ὑπο τεσσαρων.

4 Και μη δυναμενοι προσεγγισαι αυτῳ δια τον οχλον, απεστεγασαν την στεγην ὁπου ην, και εξορυξαντες χαλωσι τον κραββατον, εφ ᾧ ὁ παραλυτικος κατεκειτο.

5 Ιδων δε ὁ Ιησους την πιστιν αυτων, λεγει τῳ παραλυτικῳ· Τεκνον, αφεωνται σοι αι ἁμαρτιαι σου.

6 Ησαν δε τινες των γραμματεων εκει καθημενοι, και διαλογιζομενοι εν ταις καρδιαις αυτων·

7 Τι ὁυτος ὁυτω λαλει βλασφημιας; τις δυναται αφιεναι ἁμαρτιας, ει μη εις· ὁ Θεος;

8 Και ευθεως επιγνους ὁ Ιησους τῳ πνευματι αὐτου, ὁτι ὁυτως διαλογιζονται εν εαυτοις, ειπεν αυτοις· Τι ταυτα διαλογιζεσθε εν ταις καρδιαις ὑμων;

9 Τι εστιν ευκοπωτερον, ειπειν τῳ παραλυτικῳ· Αφεωνται σοι αι ἁμαρτιαι· η ειπειν· Εγειραι, και αρον σου τον κραββατον, και περιπατει;

10 Ινα δε ειδητε ὁτι εξουσιαν εχει ὁ ὑιος του ανθρωπου αφιεναι επι της γης ἁμαρτιας λεγει τῳ παραλυτικῳ·

11 Σοι λεγω, εγειραι, και αρον τον κραββατον σου, και ὑπαγε εις τον οικον σου.

12 Και ηγερθη ευθεως, και αρας τον κραββατον εξηλθεν εναντιον παντων· ὡστε εξιστασθαι παντας, και δοξαζειν τον Θεον, λεγοντας· Ὁτι ουδεποτε ὁυτως ειδομεν.

13 Και εξηλθε παλιν παρα την θαλασσαν· και πας ὁ ὁχλος ηρχετο προς αυτον, και εδιδασκεν αυτους.

MAT. IX.

ΚΑΙ εμβας εις το πλοιον, διεπερασε, και ηλθεν εις την ἰδιαν πολιν.

2 Και ἰδου, προσεφερον αυτῳ παραλυτικον επι κλινης βεβλημενον· και ἰδων ὁ Ιησους την πιστιν αυτων, ειπε τῳ παραλυτικῳ· Θαρσει τεκνον, αφεωνται σοι αι ἁμαρτιαι σου.

3 Και ἰδου, τινες των Γραμματεων ειπον εν ἑαυτοις· Ουτος βλασφημει.

4 Και ἰδων ὁ Ιησους τας ενθυμησεις αυτων, ειπεν· Ινατι ὑμεις ενθυμεισθε πονηρα εν ταις καρδιαις ὑμων;

5 Τι γαρ εστιν ευκοπωτερον, ειπειν· Αφεωνται σοι αι ἁμαρτιαι· η ειπειν· Εγειραι και περιπατει;

6 Ινα δε ειδητε ὁτι εξουσιαν εχει ὁ ὑιος του ανθρωπου επι της γης αφιεναι ἁμαρτιας· τοτε λεγει τῳ παραλυτικῳ· Εγερθεις αρον σου την κλινην, και ὑπαγε εις τον οικον σου.

7 Και εγερθεις απηλθεν εις τον οικον αὐτου.

8 Ἰδοντες δε ὁι οχλοι εθαυμασαν, και εδοξασαν τον Θεον, τον δοντα εξουσιαν τοιαυτην τοις ανθρωποις.

LUKE V.

17 ΚΑΙ εγενετο εν μια των ἡμερων, και αυτος ην διδασκων· και ησαν καθημενοι Φαρισαιοι και νομοδιδασκαλοι, ὁι ησαν εληλυθοτες εκ πασης κωμης της Γαλιλαιας, και Ιουδαιας, και Ιερουσαλημ· και δυναμις Κυριου ην εις το ιασθαι αυτους.

18 Και ἰδου, ανδρες φερονtες επι κλινης ανθρωπον ὁς ην παραλελυμενος, και εζητουν αυτον εισενεγκειν, και θειναι ενωπιον αὐτου·

19 και μη ευροντες δια ποιας εισενεγκωσιν αυτον, δια τον ὁχλον, αναβαντες επι το δωμα, δια των κεραμων καθηκαν αυτον συν τῳ κλινιδιῳ εις το μεσον εμπροσθεν του Ιησου.

20 Και ἰδων την πιστιν αυτων, ειπεν αυτῳ· Ανθρωπε, αφεωνται σοι αι ἁμαρτιαι σου.

21 Και ηρξαντο διαλογιζεσθαι οι γραμματεις και οι Φαρισαιοι, λεγοντες· Τις εστιν ὁυτος ὁς λαλει βλασφημιας; τις δυναται αφιεναι ἁμαρτιας ει μη μονος ὁ Θεος;

22 Επιγνους δε ὁ Ιησους τους διαλογισμους αυτων, αποκριθεις ειπε προς αυτους· Τι διαλογιζεσθε εν ταις καρδιαις ὑμων;

23 τι εστιν ευκοπωτερον, ειπειν· Αφεωνται σοι αι ἁμαρτιαι σου· η ειπειν· Εγειραι και περιπατει;

24 Ινα δε ειδητε ὁτι εξουσιαν εχει ὁ ὑιος του ανθρωπου επι της γης αφιεναι ἁμαρτιας· (ειπε τω παραλελυμενῳ·) Σοι λεγω, εγειραι· και αρας το κλινιδιον σου, πορευου εις τον οικον σου.

25 Και παραχρημα αναστας ενωπιον αυτων, αρας εφ' ᾧ κατεκειτο, απηλθεν εις τον οικον αὐτου, δοξαζων τον Θεον.

26 και εκστασις ελαβεν απαντας, και εδοξαζον τον Θεον· και επλησθησαν φοβου, λεγοντες· Ὁτι ειδομεν παραδοξα σημερον.

MARK II.

14 Και παραγων ειδε Λευιν τον του Αλφαιου καθημενον επι το τελωνιον· και λεγει αυτω· Ακολουθει μοι. και αναστας ηκολουθησεν αυτω.

15 Και εγενετο εν τω κατακεισθαι αυτον εν τη οικια αυτου, και πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι συνανεκειντο τω Ιησου, και τοις μαθηταις αυτου· ησαν γαρ πολλοι, και ηκολουθησαν αυτω.

16 Και οι γραμματεις και οι Φαρισαιοι ιδοντες αυτον εσθιοντα μετα των τελωνων και αμαρτωλων, ελεγον τοις μαθηταις αυτου· Τι ὁτι μετα των τελωνων και αμαρτωλων εσθιει και πινει;

17 Και ακουσας ὁ Ιησους, λεγει αυτοις· Ου χρειαν εχουσιν οι ισχυοντες ιατρου, αλλ' οι κακως εχοντες. ουκ ηλθον καλεσαι δικαιους, αλλα αμαρτωλους εις μετανοιαν.

18 Και ησαν οι μαθηται Ιωαννου και οι των Φαρισαιων νηστευοντες· και ερχονται και λεγουσιν αυτω· Διατι οι μαθηται Ιωαννου και οι των Φαρισαιων νηστευουσιν, οι δε σοι μαθηται ου νηστευουσι;

19 Και ειπεν αυτοις ὁ Ιησους· Μη δυνανται οι υιοι του νυμφωνος, εν ω ὁ νυμφιος μετ' αυτων εστι, νηστευειν; ὁσον χρονον μεθ' εαυτων εχουσι τον νυμφιον, ου δυνανται νηστευειν.

20 Ελευσονται δε ἡμεραι ὁταν απαρθη απ' αυτων ὁ νυμφιος, και τοτε νηστευσουσιν εν εκειναις ταις ἡμεραις.

21 Και ουδεις επιβλημα ῥακους αγναφου επιῤῥαπτει επι ἱματιω παλαιω· ει δε μη, αιρει το πληρωμα αυτου το καινον του παλαιου, και χειρον σχισμα γινεται.

22 Και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους· ει δε μη, ῥησσει ὁ οινος ὁ νεος τους ασκους, και ὁ οινος εκχειται, και οι ασκοι απολουνται· αλλα οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον.

MATT. IX.

9 Και παραγων ὁ Ιησους εκειθεν, ειδεν ανθρωπον καθημενον επι το τελωνιον, Ματθαιον λεγομενον· και λεγει αυτω· Ακολουθει μοι· και αναστας ηκολουθησεν αυτω.

10 Και εγενετο, αυτου ανακειμενου εν τη οικια, και ιδου, πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι ελθοντες, συνανεκειντο τω Ιησου και τοις μαθηταις αυτου.

11 Και ιδοντες οι Φαρισαιοι, ειπον τοις μαθηταις αυτου· Διατι μετα των τελωνων και αμαρτωλων εσθιει ὁ διδασκαλος ὑμων.

12 Ο δε Ιησους ακουσας ειπεν αυτοις· Ου χρειαν εχουσιν οι ισχυοντες ιατρου, αλλ' οι κακως εχοντες;

13 Πορευθεντες δε μαθετε τι εστιν· Ελεον θελω, και ου θυσιαν· ου γαρ ηλθον καλεσαι δικαιους, αλλ' αμαρτωλους εις μετανοιαν.

14 Τοτε προσερχονται αυτω οι μαθηται Ιωαννου, λεγοντες· Διατι ἡμεις και οι Φαρισαιοι νηστευομεν πολλα, οι δε μαθηται σου ου νηστευουσι;

15 Και ειπεν αυτοις ὁ Ιησους· Μη δυνανται οι υιοι του νυμφωνος πενθειν, εφ ὁσον μετ' αυτων εστιν ὁ νυμφιος; ελευσονται δε ἡμεραι ὁταν απαρθη απ' αυτων ὁ νυμφιος, και τοτε νηστευσουσιν.

16 Ουδεις δε επιβαλλει επιβλημα ῥακους αγναφου επι ἱματιω παλαιω· αιρει γαρ το πληρωμα αυτου απο του ἱματιου, και χειρον σχισμα γινεται.

17 Ουδε βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους παλαιους· ει δε μητε, ῥηγνυνται οι ασκοι, και ὁ οινος εκχειται, και οι ασκοι απολουνται· αλλα βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους καινους, και αμφοτερα συνηρουνται.

LUKE V.

27 Και μετα ταυτα εξηλθε, και εθεασατο τελωνην ονοματι Λευιν, καθημενον επι το τελωνιον, και ειπεν αυτω· Ακολουθει μοι.

28 Και καταλιπων απαντα, αναστας ηκολουθησεν αυτω.

29 Και εποιησε δοχην μεγαλην ὁ Λευις αυτω εν τη οικια αυτου· και ην ὁχλος τελωνων πολυς, και αλλων οι ησαν μετ' αυτων κατακειμενοι.

30 και εγογγυζον οι γραμματεις αυτων και οι Φαρισαιοι προς τους μαθητας αυτου, λεγοντες· Διατι μετα τελωνων και αμαρτωλων εσθιετε και πινετε;

31 Και αποκριθεις ὁ Ιησους, ειπε προς αυτους· Ου χρειαν εχουσιν οι ὑγιαινοντες ιατρου, αλλ' οι κακως εχοντες.

32 Ουκ εληλυθα καλεσαι δικαιους, αλλα αμαρτωλους εις μετανοιαν.

33 Οι δε ειπον προς αυτον· Διατι οι μαθηται Ιωαννου νηστευουσι πυκνα, και δεησεις ποιουνται, ὁμοιως και οι των Φαρισαιων· οι δε σοι εσθιουσι και πινουσιν;

34 Ο δε ειπε προς αυτους· Μη δυνασθε τους υιους του νυμφωνος, εν ω ὁ νυμφιος μετ' αυτων εστι, ποιησαι νηστευειν;

35 Ελευσονται δε ἡμεραι· και ὁταν απαρθη απ' αυτων ὁ νυμφιος· τοτε νηστευσουσιν εν εκειναις ταις ἡμεραις.

36 Ελεγε δε και παραβολην προς αυτους· Ὁτι ουδεις επιβλημα ἱματιου καινου επιβαλλει επι ἱματιον παλαιον· ει δε μητε, και το καινον σχιζει, και τω παλαιω ου συμφωνει επιβλημα το απο του καινου.

37 Και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους· ει δε μητε, ῥηξει ὁ νεος οινος τους ασκους, και αυτος εκχυθησεται, και οι ασκοι απολουνται.

38 Αλλα οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον· και αμφοτεροι συνηρουνται.

39 Και ουδεις πιων παλαιον, ευθεως θελει νεον· λεγει γαρ· Ο παλαιος χρηστοτερος εστιν.

SECTION XXIX.

The Cure of the Woman who had the bloody Iſſue, the raiſing of Jairus's Daughter, and the Cure of the two blind Men and the dumb Demoniac.

MAT. IX.

18 ΤΑΥΤΑ αυτου λαλουντος αυτοις, ιδου αρχων ελθων προσεκυνει αυτω, λεγων, Οτι ἡ θυγατηρ μου αρτι ετελευτησεν· αλλα ελθων, επιθες την χειρα σου επ' αυτην, και ζησεται.

19 Και εγερθεις ὁ Ιησους ηκολουθησεν αυτω, και οι μαθηται αυτου.

20 (Και ιδου γυνη αιμορρουσα δωδεκα ετη, προσελθουσα οπισθεν, ἡψατο του κρασπεδου του ἱματιου αυτου.

21 Ελεγε γαρ εν ἑαυτῃ· Εαν μονον ἁψωμαι του ἱματιου αυτου, σωθησομαι.

22 Ο δε Ιησους επιστραφεις, και ιδων αυτην, ειπε· Θαρσει, θυγατερ· ἡ πιστις σου σεσωκε σε. και εσωθη ἡ γυνη απο της ὡρας εκεινης.)

23 Και ελθων ὁ Ιησους εις την οικιαν του αρχοντος, και ιδων τους αυλητας και τον οχλον θορυβουμενον,

24 λεγει αυτοις· Αναχωρειτε· ου γαρ απεθανε το κορασιον, αλλα καθευδει. Και κατεγελων αυτου.

25 Οτε δε εξεβληθη ὁ οχλος, εισελθων εκρατησε της χειρος αυτης· και ηγερθη το κορασιον.

26 Και εξηλθεν ἡ φημη αυτη εις ὁλην την γην εκεινην.

MARK V.

22 ΚΑΙ ιδου, ερχεται εις των αρχισυναγωγων, ονοματι Ιαειρος· και ιδων αυτον, πιπτει προς τους ποδας αυτου·

23 και παρεκαλει αυτον πολλα, λεγων· Οτι το θυγατριον μου εσχατως εχει· ἱνα ελθων επιθης αυτῃ τας χειρας, ὁπως σωθῃ, και ζησεται.

24 Και απηλθε μετ' αυτου· και ηκολουθει αυτῳ οχλος πολυς, και συνεθλιβον αυτον.

25 Και γυνη τις ουσα εν ῥυσει αἱματος ετη δωδεκα,

26 και πολλα παθουσα ὑπο πολλων ἰατρων, και δαπανησασα τα παρ' ἑαυτης παντα, και μηδεν ωφεληθεισα, αλλα μαλλον εις το χειρον ελθουσα·

27 Ακουσασα περι του Ιησου, ελθουσα εν τῳ οχλῳ οπισθεν, ἡψατο του ἱματιου αυτου.

28 Ελεγε γαρ· Οτι καν των ἱματιων αυτου ἁψωμαι, σωθησομαι.

29 Και ευθεως εξηρανθη ἡ πηγη του αἱματος αυτης· και εγνω τῳ σωματι ὁτι ἰαται απο της μαστιγος.

30 Και ευθεως ὁ Ιησους επιγνους εν ἑαυτῳ την εξ αὐτου δυναμιν εξελθουσαν, επιστραφεις εν τῳ οχλῳ, ελεγε· Τις μου ἡψατο των ἱματιων;

LUKE VIII.

41 ΚΑΙ ιδου ηλθεν ανηρ ᾧ ονομα Ιαειρος, και αυτος αρχων της συναγωγης ὑπηρχε, και πεσων παρα τους ποδας του Ιησου, παρεκαλει αυτον εισελθειν εις τον οικον αὐτου,

42 ὁτι θυγατηρ μονογενης ην αυτῳ ὡς ετων δωδεκα, και αὐτη απεθνησκεν. Εν δε τῳ ὑπαγειν αυτον, οι οχλοι συνεπνιγον αυτον.

43 Και γυνη ουσα εν ῥυσει αἱματος απο ετων δωδεκα, ἡτις εις ἰατρους προσαναλωσασα ὁλον τον βιον, ουκ ισχυσεν ὑπ' ουδενος θεραπευθηναι,

44 προσελθουσα οπισθεν, ἡψατο του κρασπεδου του ἱματιου αὐτου, και παραχρημα εστη ἡ ῥυσις του αἱματος αὐτης.

45 και ειπεν ὁ Ιησους· Τις ὁ ἁψαμενος μου; Αρνουμενων δε παντων, ειπεν ὁ Πετρος, και οι μετ' αυτου· Επιστατα, οι οχλοι συνεχουσι σε και αποθλιβουσι, και λεγεις, τις ὁ ἁψαμενος μου;

46 Ο δε Ιησους ειπεν· Ἡψατο μου τις· εγω γαρ εγνων δυναμιν εξελθουσαν απ' εμου.

47 Ιδουσα δε ἡ γυνη ὁτι ουκ ελαθε, τρεμουσα ηλθε, και προσπεσουσα αυτῳ, δι' ἡν αἰτιαν ἡψατο αὐτου απηγγειλεν αυτῳ ενωπιον παντος του λαου, και ὡς ἰαθη παραχρημα.

48 Ο δε ειπεν αυτῃ· Θαρσει, θυγατερ· ἡ πιστις σου σεσωκε σε, πορευου εις ειρηνην.

MARK V.

31 Και ελεγον αυτῳ οι μαθηται αυτου· Βλεπεις τον οχλον συνθλιβοντα σε, και λεγεις, Τις μου ηψατο;

32 Και περιεβλεπετο ιδειν την τουτο ποιησασαν.

33 Η δε γυνη φοβηθεισα και τρεμουσα, ειδυια ὁ γεγονεν επ' αυτῃ, ηλθε και προσεπεσεν αυτῳ, και ειπεν αυτῳ πασαν την αληθειαν.

34 Ο δε ειπεν αυτῃ· Θυγατερ, ἡ πιστις σου σεσωκε σε· ὑπαγε εις ειρηνην, και ισθι ὑγιης απο της μαστιγος σου.

35 Ετι αυτου λαλουντος, ερχονται απο του αρχισυναγωγου, λεγοντες· Οτι ἡ θυγατηρ σου απεθανε, τι ετι σκυλλεις τον διδασκαλον;

36 Ο δε Ιησους ευθεως ακουσας τον λογον λαλουμενον, λεγει τῳ αρχισυναγωγῳ· Μη φοβου, μονον πιστευε.

37 Και ουκ αφηκεν ουδενα αυτῳ συνακολουθησαι, ει μη Πετρον, και Ιακωβον, και Ιωαννην τον αδελφον Ιακωβου.

38 Και ερχεται εις τον οικον του αρχισυναγωγου, και θεωρει θορυβον, κλαιοντας και αλαλαζοντας πολλα.

39 Και εισελθων λεγει αυτοις· Τι θορυβεισθε και κλαιετε; το παιδιον ουκ απεθανεν, αλλα καθευδει.

40 Και κατεγελων αυτου. Ο δε εκβαλων απαντας, παραλαμβανει τον πατερα του παιδιου, και την μητερα, και τους μετ' αυτου, και εισπορευεται ὁπου ην το παιδιον ανακειμενον.

41 Και κρατησας της χειρος του παιδιου, λεγει αυτῃ· Ταλιθα κουμι· ὁ εστι μεθερμηνευομενον· Το κορασιον, (σοι λεγω,) εγειραι.

LUKE VIII.

49 Ετι αυτου λαλουντος, ερχεται τις παρα του αρχισυναγωγου, λεγων αυτῳ· Οτι τεθνηκεν ἡ θυγατηρ σου· μη σκυλλε τον διδασκαλον.

50 Ο δε Ιησους ακουσας, απεκριθη αυτῳ, λεγων· Μη φοβου· μονον πιστευε, και σωθησεται.

51 Εισελθων δε εις την οικιαν, ουκ αφηκεν εισελθειν ουδενα ει μη Πετρον και Ιακωβον και Ιωαννην, και τον πατερα της παιδος και την μητερα.

52 Εκλαιον δε παντες και εκοπτοντο αυτην. Ο δε ειπε· Μη κλαιετε· ουκ απεθανεν, αλλα καθευδει.

53 Και κατεγελων αυτου, ειδοτες ὁτι απεθανεν.

54 Αυτος δε εκβαλων εξω παντας, και κρατησας της χειρος αυτης, εφωνησε, λεγων· Η παις, εγειρου.

55 Και επεστρεψε το πνευμα αυτης, και ανεστη παραχρημα· και διεταξεν αυτῃ δοθηναι φαγειν.

56 Και εξεστησαν οι γονεις αυτης· ὁ δε παρηγγειλεν αυτοις μηδενι ειπειν το γεγονος.

MARK V.

42 Και ευθεως ανεστη το κορασιον, και περιεπατει· ην γαρ ετων δωδεκα. και εξεστησαν εκστασει μεγαλη.

43 Και διεστειλατο αυτοις πολλα ινα μηδεις γνω τουτο· και ειπε δοθηναι αυτη φαγειν.

MATT. IX.

27 Και παραγοντι εκειθεν τω Ιησου, ηκολουθησαν αυτω δυο τυφλοι κραζοντες, και λεγοντες· Ελεησον ημας υιε Δαβιδ.

28 Ελθοντι δε εις την οικιαν, προσηλθον αυτω οι τυφλοι, και λεγει αυτοις ο Ιησους· Πιστευετε οτι δυναμαι τουτο ποιησαι; λεγουσιν αυτω· Ναι Κυριε.

29 Τοτε ηψατο των οφθαλμων αυτων, λεγων· κατα την πιστιν υμων γενηθητω υμιν.

30 Και ανεῳχθησαν αυτων οι οφθαλμοι· και ενεβριμησατο αυτοις ο Ιησους, λεγων· Ορατε μηδεις γινωσκετω.

31 Οι δε εξελθοντες διεφημισαν αυτον εν ολη τη γη εκεινη.

32 Αυτων δε εξερχομενων, ιδου, προσηνεγκαν αυτω ανθρωπον κωφον δαιμονιζομενον.

33 Και εκβληθεντος του δαιμονιου, ελαλησεν ο κωφος· και εθαυμασαν οι οχλοι, λεγοντες· Οτι ουδεποτε εφανη ουτως εν τω Ισραηλ.

34 Οι δε Φαρισαιοι ελεγον· Εν τω αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια.

SECTION XXX.

Jesus walks in the Corn-fields, heals the Man who had the withered Hand, and appoints the twelve Apostles.

MARK II.

23 Και εγενετο παραπορευεσθαι αυτον εν τοις σαββασι δια των σποριμων, και ηρξαντο οι μαθηται αυτου οδον ποιειν τιλλοντες τους στάχυας.

24 Και οι Φαρισαιοι ελεγον αυτῳ· Ιδε, τι ποιουσιν εν τοις σαββασιν ο ουκ εξεστι;

25 Και αυτος ελεγεν αυτοις· Ουδεποτε ανεγνωτε τι εποιησε Δαβιδ, οτε χρειαν εσχε, και επεινασεν αυτος και οι μετ' αυτου;

26 Πως εισηλθεν εις τον οικον του Θεου επι Αβιαθαρ του αρχιερεως, και τους αρτους της προθεσεως εφαγεν, ους ουκ εξεστι φαγειν ει μη τοις ιερευσι, και εδωκε και τοις συν αυτῳ ουσι;

27 Και ελεγεν αυτοις· Το σαββατον δια τον ανθρωπον εγενετο, ουχ ο ανθρωπος δια το σαββατον·

28 ωστε κυριος εστιν ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου.

MARK III.

ΚΑΙ εισηλθε παλιν εις την συναγωγην· και ην εκει ανθρωπος ξηραμμενην εχων την χειρα·

2 και παρετηρουν αυτον ει τοις σαββασι θεραπευσει αυτον, ινα κατηγορησωσιν αυτου.

MATT. XII.

ΕΝ εκεινῳ τῳ καιρῳ επορευθη ο Ιησους τοις σαββασι δια των σποριμων· οι δε μαθηται αυτου επεινασαν και ηρξαντο τιλλειν στάχυας, και εσθιειν.

2 Οι δε Φαρισαιοι ιδοντες, ειπον αυτῳ· Ιδου οι μαθηται σου ποιουσιν ο ουκ εξεστι ποιειν εν σαββατῳ.

3 Ο δε ειπεν αυτοις· Ουκ ανεγνωτε τι εποιησε Δαβιδ, οτε επεινασεν αυτος, και οι μετ' αυτου;

4 Πως εισηλθεν εις τον οικον του Θεου, και τους αρτους της προθεσεως εφαγεν, ους ουκ εξον ην αυτῳ φαγειν ουδε τοις μετ' αυτου, ει μη τοις ιερευσι μονοις;

5 Η ουκ ανεγνωτε εν τῳ νομῳ, οτι τοις σαββασιν οι ιερεις εν τῳ ιερῳ το σαββατον βεβηλουσι, και αναιτιοι εισι;

6 Λεγω δε υμιν οτι του ιερου μειζων εστιν ωδε.

7 Ει δε εγνωκειτε τι εστιν· Ελεον θελω και ου θυσιαν, ουκ αν κατεδικασατε τους αναιτιους·

8 Κυριος γαρ εστι και του σαββατου ο υιος του ανθρωπου.

9 Και μεταβας εκειθεν, ηλθεν εις την συναγωγην αυτων.

10 Και ιδου, ανθρωπος ην την χειρα εχων ξηραν· και επηρωτησαν αυτον, λεγοντες· Ει εξεστι τοις σαββασι θεραπευειν; ινα κατηγορησωσιν αυτου.

LUKE VI.

ΕΓΕΝΕΤΟ δε εν σαββατῳ δευτεροπρωτῳ διαπορευεσθαι αυτον δια των σποριμων· και ετιλλον οι μαθηται αυτου τους στάχυας, και ησθιον ψωχοντες ταις χερσι.

2 Τινες δε των Φαρισαιων ειπον αυτοις· Τι ποιειτε ο ουκ εξεστι ποιειν εν τοις σαββασι;

3 Και αποκριθεις προς αυτους ειπεν ο Ιησους· Ουδε τουτο ανεγνωτε ο εποιησε Δαβιδ, οτε επεινασεν αυτος, και οι μετ' αυτου οντες;

4 ως εισηλθεν εις τον οικον του Θεου, και τους αρτους της προθεσεως ελαβε, και εφαγε, και εδωκε και τοις μετ' αυτου· ους ουκ εξεστι φαγειν ει μη μονους τους ιερεις;

5 και ελεγεν αυτοις· Ο κυριος εστιν ο υιος του ανθρωπου και του σαββατου.

6 Εγενετο δε και εν ετερῳ σαββατῳ εισελθειν αυτον εις την συναγωγην, και διδασκειν· και ην εκει ανθρωπος, και η χειρ αυτου η δεξια ην ξηρα.

7 παρετηρουν δε αυτον οι γραμματεις και οι Φαρισαιοι ει εν τῳ σαββατῳ θεραπευσει, ινα ευρωσι κατηγοριαν αυτου.

MARK III.

3 Και λεγει τω ανθρωπω τω εξηραμμενην εχονλι την χειρα· Εγειραι εις το μεσον.

4 Και λεγει αυλοις· Εξεσλι τοις σαββασιν αγαθοποιησαι, η κακοποιησαι; ψυχην σωσαι, η αποκλεισαι; Οι δε εσιωπων.

5 Και περιβλεψαμενος αυλους μετ' οργης, συλλυπουμενος επι τη πωρωσει της καρδιας αυλων, λεγει τω ανθρωπω· Εκλεινον την χειρα σου· και εξελεινε, και αποκαλεσλαθη ἡ χειρ αυλου ὑγιης ὡς ἡ αλλη.

6 Και εξελθονλες οἱ φαρισαιοι, ευθεως μελα των Ηρωδιανων συμβουλιον εποιουν κατ' αυλου, ὁπως αυλον απολεσωσι.

7 Και ὁ Ιησους ανεχωρησε μελα των μαθηλων αυλου προς την θαλασσαν· και πολυ πληθος απο της Γαλιλαιας ηκολουθησαν αυλῳ, και απο της Ιουδαιας,

8 και απο Ιεροσολυμων, και απο της Ιδουμαιας, και περαν του Ιορδανου· και οἱ περι Τυρον και Σιδωνα, πληθος πολυ, ακουσανλες ὁσα εποιει, ηλθον προς αυλον.

9 Και ειπε τοις μαθηλαις αὐλου, ἱνα πλοιαριον προσκαρλερη αυλῳ, δια τον οχλον, ἱνα μη θλιβωσιν αυλον.

10 Πολλους γαρ εθεραπευσεν, ὡσλε επιπιπλειν αυλῳ ἱνα αυλου ἁψωνλαι, ὁσοι ειχον μασλιγας.

11 Και τα πνευμαλα τα ακαθαρλα, ὁλαν αυλον εθεωρει, προσεπιπλεν αυλῳ, και εκραζε, λεγονλα· Ὁλι συ ει ὁ ὑιος του Θεου.

12 Και πολλα επελιμα αυλοις, ἱνα μη αυλον φανερον ποιησωσι.

MATT. XII.

11 Ο δε ειπεν αυλοις· Τις εσλαι εξ ὑμων ανθρωπος, ὁς ἑξει προβαλον ἑν, και εαν εμπεση τουλο τοις σαββασιν εις βοθυνον, ουχι κραλησει αυλο και εγερει;

12 Ποσῳ ουν διαφερει ανθρωπος προβαλου; ὡσλε εξεσλι τοις σαββασι καλως ποιειν.

13 Τολε λεγει τῳ ανθρωπῳ· Εκλεινον την χειρα σου. και εξελεινε, και αποκαλεσλαθη ὑγιης, ὡς ἡ αλλη.

14 Οι δε Φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ' αυλου εξελθονλες, ὁπως αυλον απολεσωσιν.

15 Ο δε Ιησους γνους ανεχωρησεν εκειθεν· και ηκολουθησαν αυλῳ οχλοι πολλοι, και εθεραπευσεν αυλους πανλας.

16 Και επελιμησεν αυλοις, ἱνα μη φανερον αυλον ποιησωσιν.

17 Οπως πληρωθῃ το ῥηθεν δια Ησαιου του προφηλου, λεγονλος·

18 Ιδου ὁ παις μου, ὁν ἡρελισα· ὁ αγαπηλος μου, εις ὁν ευδοκησεν ἡ ψυχη μου· Θησω το πνευμα μου επ' αυλον, και κρισιν τοις εθνεσιν απαγγελει.

19 Ουκ εριτει, ουδε κραυγασει, ουδε ακουσει τις εν ταις πλαλειαις την φωνην αυλου.

20 Καλαμον συνλελριμμενον ου καλεαξει, και λινον τυφομενον ου σβεσει, ἑως αν εκβαλῃ εις νικος την κρισιν.

21 Και εν τῳ ονομαλι αυλου εθνη ελπιουσι.

LUKE VI.

8 Αυλος δε ἡδει τους διαλογισμους αυλων. και ειπε τῳ ανθρωπῳ τῳ ξηραν εχονλι την χειρα· Εγειραι, και σληθι εις το μεσον. Ο δε αναστας εστη.

9 Ειπεν ουν ὁ Ιησους προς αυλους· Επερωτησω ὑμας τι· Εξεσλι τοις σαββασιν αγαθοποιησαι, η κακοποιησαι; ψυχην σωσαι, η απολεσαι;

10 Και περιβλεψαμενος πανλας αυλους, ειπε τῳ ανθρωπῳ· Εκλεινον την χειρα σου. Ο δε εποιησεν ὁυλω· και αποκαλεσλαθη ἡ χειρ αυλου ὑγιης ὡς ἡ αλλη.

11 αυλοι δε επληθησαν ανοιας, και διελαλουν προς αλληλους, τι αν ποιησειαν τῳ Ιησου.

MARK III.

13 Και αναβαινει εις το ορος, και προσκαλειται ους ηθελεν αυλος· και απηλθον προς αυλον.

LUKE VI.

12 Εγενετο εν ταις ἡμεραις ταυταις, εξηλθεν εις το ορος προσευξασθαι· και ην διανυκλερευων εν τῃ προσευχῃ του Θεου.

13 Και ὁτε εγενετο ἡμερα, προσεφωνησε τους μαθηλας αὐλου· και εκ-

MARK III.

14 Και εποιησε δωδεκα, ινα ωσι μετ' αυτου, και ινα αποστελλη αυτους κηρυσσειν,

15 και εχειν εξουσιαν θεραπευειν τας νοσους, και εκβαλλειν τα δαιμονια.

16 Και επεθηκε τῳ Σιμωνι ονομα Πετρον·

17 και Ιακωβον τον του Ζεβεδαιου, και Ιωαννην τον αδελφον του Ιακωβου· και επεθηκεν αυτοις ονοματα Βοανεργες, ὁ εστιν, υιοι βροντης·

18 και Ανδρεαν, και Φιλιππον, και Βαρθολομαιον, και Ματθαιον, και Θωμαν, και Ιακωβον τον του Αλφαιου, και Θαδδαιον, και Σιμωνα τον Κανανιτην·

19 και Ιουδαν Ισκαριωτην, ὃς και παρεδωκεν αυτον. και ερχονται εις οικον.

LUKE VI.

λεξαμενος απ' αυτων δωδεκα, ους και αποστολους ωνομασε·

14 Σιμωνα, ὃν και ωνομασε Πετρον, και Ανδρεαν τον αδελφον αυτου, Ιακωβον και Ιωαννην, Φιλιππον και Βαρθολομαιον,

15 Ματθαιον και Θωμαν, Ιακωβον τον του Αλφαιου, και Σιμωνα τον καλουμενον Ζηλωτην,

16 Ιουδαν Ιακωβου, και Ιουδαν Ισκαριωτην, ὃς και εγενετο προδοτης.

MATT. X.

2 Των δε δωδεκα αποστολων τα ονοματα εστι ταυτα· πρωτος Σιμων ὁ λεγομενος Πετρος, και Ανδρεας ὁ αδελφος αυτου·

3 Ιακωβος ὁ του Ζεβεδαιου, και Ιωαννης ὁ αδελφος αυτου· Φιλιππος, και Βαρθολομαιος· Θωμας και Ματθαιος ὁ τελωνης· Ιακωβος ὁ του Αλφαιου, και Λεββαιος ὁ επικληθεις Θαδδαιος·

4 Σιμων ὁ Κανανιτης, και Ιουδας ὁ Ισκαριωτης, ὁ και παραδους αυτον.

SECTION XXXI.

The blind and dumb Demoniac; the Diſcourſe concerning the Sin againſt the Holy Ghoſt; and the Sign from Heaven. Jeſus's Mother and Brethren deſire to ſpeak to him.

MARK III.

20 ΚΑΙ συνερχεται παλιν οχλος, ὡστε μη δυνασθαι αυτους μητε αρτον φαγειν.

21 Και ακουσαντες οι παρ' αυτου, εξηλθον κρατησαι αυτον· ελεγον γαρ, Οτι εξεστη.

22 Και οι γραμματεις οι απο Ιεροσολυμων καταβαντες, ελεγον· Οτι Βεελζεβουλ εχει, και οτι εν τῳ αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια.

MAT. XII.

22 ΤΟΤΕ προσηνεχθη αυτῳ δαιμονιζομενος, τυφλος και κωφος· και εθεραπευσεν αυτον, ὡστε τον τυφλον και κωφον και λαλειν και βλεπειν.

23 Και εξισταντο παντες οι οχλοι, και ελεγον· Μητι ουτος εστιν ὁ υιος Δαβιδ; Ο

LUKE XI.

14 ΚΑΙ ην εκβαλλων δαιμονιον, και αυτο ην κωφον· εγενετο δε του δαιμονιου εξελθοντος, ελαλησεν ὁ κωφος· και εθαυμασαν οι οχλοι.

15 Τινες δε εξ αυτων ειπον· Εν Βεελζεβουλ αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια.

16 Ετεροι δε πειραζοντες, σημειον παρ' αυτου εζητουν εξ ουρανου.

MARK III.

23 Και προσκαλεσαμενος αυτους, εν παραβολαις ελεγεν αυτοις· Πως δυναται σατανας σαταναν εκβαλλειν;

24 Και εαν βασιλεια εφ' εαυτην μερισθη, ου δυναται σταθηναι ἡ βασιλεια εκεινη·

25 και εαν οικια εφ' εαυτην μερισθη, ου δυναται σταθηναι ἡ οικια εκεινη.

26 και ει ὁ σατανας ανεστη εφ' εαυτον και μεμερισται, ου δυναται σταθηναι, αλλα τελος εχει.

27 Ου δυναται ουδεις τα σκευη του ισχυρου, εισελθων εις την οικιαν αυτου, διαρπασαι, εαν μη πρωτον τον ισχυρον δηση· και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει.

28 Αμην λεγω υμιν, οτι παντα αφεθησεται τα αμαρτηματα τοις υιοις των ανθρωπων, και βλασφημιαι οσας αν βλασφημησωσιν·

29 ὁς δ' αν βλασφημηση εις το πνευμα το αγιον, ουκ εχει αφεσιν εις τον αιωνα, αλλ' ενοχος εστιν αιωνιου κρισεως.

30 Οτι ελεγον· Πνευμα ακαθαρτον εχει.

MATT. XII.

24 Οι δε Φαρισαιοι ακουσαντες, ειπον· Ουτος ουκ εκβαλλει τα δαιμονια, ει μη εν τῳ Βεελζεβουλ αρχοντι των δαιμονιων.

25 Ειδως δε ὁ Ιησους τας ενθυμησεις αυτων, ειπεν αυτοις· Πασα βασιλεια μερισθεισα καθ' εαυτης, ερημουται· και πασα πολις η οικια μερισθεισα καθ' εαυτης, ου σταθησεται.

26 Και ει ὁ σατανας τον σαταναν εκβαλλει, εφ' εαυτον εμερισθη· πως ουν σταθησεται ἡ βασιλεια αυτου;

27 Και ει εγω εν Βεελζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια, οι υιοι υμων εν τινι εκβαλλουσι; δια τουτο αυτοι υμων εσονται κριται.

28 Ει δε εγω εν πνευματι Θεου εκβαλλω τα δαιμονια, αρα εφθασεν εφ' υμας ἡ βασιλεια του Θεου.

29 Ἡ πως δυναται τις εισελθειν εις την οικιαν του ισχυρου, και τα σκευη αυτου διαρπασαι, εαν μη πρωτον δηση τον ισχυρον, και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει;

30 Ὁ μη ων μετ' εμου, κατ' εμου εστι· και ὁ μη συναγων μετ' εμου, σκορπιζει.

31 Δια τουτο λεγω υμιν· Πασα αμαρτια και βλασφημια αφεθησεται τοις ανθρωποις· ἡ δε του πνευματος βλασφημια ουκ αφεθησεται τοις ανθρωποις.

32 Και ὁς αν ειπῃ λογον κατα του υιου του ανθρωπου, αφεθησεται αυτῳ· ὁς δ' αν ειπῃ κατα του πνευματος του αγιου, ουκ αφεθησεται αυτῳ ουτε εν τουτῳ τῳ αιωνι, ουτε εν τῳ μελλοντι.

33 Ἡ ποιησατε το δενδρον καλον, και τον καρπον αυτου καλον· ἡ ποιησατε το δενδρον

LUKE XI.

17 Αυτος δε ειδως αυτων τα διανοηματα, ειπεν αυτοις· Πασα βασιλεια εφ' εαυτην διαμερισθεισα ερημουται, και οικος επι οικον πιπτει.

18 Ει δε και ὁ σατανας εφ' εαυτον διεμερισθη, πως σταθησεται ἡ βασιλεια αυτου; οτι λεγετε, εν Βεελζεβουλ εκβαλλειν με τα δαιμονια.

19 Ει δε εγω εν Βεελζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια, οι υιοι υμων εν τινι εκβαλλουσι; δια τουτο κριται υμων αυτοι εσονται.

20 Ει δε εν δακτυλῳ Θεου εκβαλλω τα δαιμονια, αρα εφθασεν εφ' υμας ἡ βασιλεια του Θεου.

21 Οταν ὁ ισχυρος καθωπλισμενος φυλασσῃ την εαυτου αυλην, εν ειρηνῃ εστι τα υπαρχοντα αυτου·

22 επαν δε ὁ ισχυροτερος αυτου επελθων νικηση αυτον, την πανοπλιαν αυτου αιρει, εφ' ἡ επεποιθει, και τα σκυλα αυτου διαδιδωσιν.

23 Ὁ μη ων μετ' εμου, κατ' εμου εστι· και ὁ μη συναγων μετ' εμου, σκορπιζει.

LUKE XII.

10 Και πας ὁς ερει λογον εις τον υιον του ανθρωπου, αφεθησεται αυτῳ· τῳ δε εις το αγιον πνευμα βλασφημησαντι ουκ αφεθησεται.

MATT. XII.

σαπρον, και τον καρπον αυ̃του σαπρον· εκ γαρ̣ του καρπου το δενδρον γινωσκε̃ται.

34 Γεννηματα εχιδνων, πως δυνασθε αγαθα λαλειν, πονηροι ον̃τες; εκ γαρ̣ του περισσευματος της καρδιας το στομα λαλει.

35 Ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου θησαυρου της καρδιας εκβαλλει τα αγαθα, και ὁ πονηρος ανθρωπος εκ του πονηρου θησαυρου εκβαλλει πονηρα.

36 Λεγω δε ὑμιν, ὁτι παν ῥημα αργον, ὁ εαν λαλησωσιν ὁι ανθρωποι, αποδωσουσι περι αυ̃του λογον εν ἡμερα κρισεως·

37 Εκ γαρ̣ των λογων σου δικαιωθησ̣η, και εκ των λογων σου καταδικασθησ̣η.

38 Τοτε απεκριθησαν τινες των Γραμματεων και Φαρισαιων, λεγον̃τες· Διδασκαλε, θελομεν απο σου σημειον ιδειν.

39 Ο δε αποκριθεις, ειπεν αυ̃τοις· Γενεα πονηρα και μοιχαλις σημειον επιζητει, και σημειον ου δοθησε̃ται αυ̃τη̣ ει μη το σημειον Ιωνα του προφητου.

40 Ωσπερ γαρ̣ ην Ιωνας εν τη̣ κοιλια̣ του κητους τρεις ἡμερας και τρεις νυκτας· ὁυ̃τως εσται ὁ ὑιος του ανθρωπου εν τη̣ καρδια̣ της γης τρεις ἡμερας και τρεις νυκτας.

41 Ανδρες Νινευιται αναστησονται εν τη̣ κρισει μετα της γενεας ταυ̃της, και κατακρινουσιν αυ̃τη̣ν· ὁτι μετενοησαν εις το κηρυγμα Ιωνα· και ιδου, πλειον Ιωνα ὡδε.

42 Βασιλισσα νοτου εγερθησε̃ται εν τη̣ κρισει μετα της γενεας ταυ̃της, και κατακρινει αυ̃την· ὁτι ηλθεν εκ των περατων της γης ακουσαι την σοφιαν Σολομωνος· και ιδου πλειον Σολομωνος ὡδε.

LUKE XI.

29 Των δε οχλων επαθροιζομενων, ηρξατο λεγειν· Η γενεα αυ̃τη πονηρα εστι· σημειον επιζητει, και σημειον ου δοθησε̃ται αυ̃τη̣, ει μη το σημειον Ιωνα του προφητου.

30 Καθως γαρ̣ εγενετο Ιωνας σημειον τοις Νινευιταις, ὁυ̃τως εσται και ὁ ὑιος του ανθρωπου τη̣ γενεα̣ ταυ̃τη̣.

31 Βασιλισσα νοτου εγερθησε̃ται εν τη̣ κρισει μετα των ανδρων της γενεας ταυ̃της, και κατακρινει αυ̃τους· ὁτι ἡλθεν εκ των περατων της γης ακουσαι την σοφιαν Σολομωνος· και ιδου, πλειον Σολομωνος ὡδε.

32 Ανδρες Νινευι ανασταντες εν τη̣ κρισει μετα της γενεας ταυ̃της, και κατακρινουσιν αυ̃την· ὁτι μετενοησαν εις το κηρυγμα Ιωνα· και ιδου, πλειον Ιωνα ὡδε.

MARK III.

31 Ερχονται ουν οι αδελφοι και η μητηρ αυτου· και εξω εστωτες απεστειλαν προς αυτον, φωνουντες αυτον.

32 Και εκαθητο οχλος περι αυτον. ειπον δε αυτω· Ιδου, η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εξω ζητουσι σε.

33 Και απεκριθη αυτοις, λεγων· Τις εστιν η μητηρ μου, η οι αδελφοι μου;

34 Και περιβλεψαμενος κυκλω τους περι αυτον καθημενους, λεγει· Ιδε η μητηρ μου και οι αδελφοι μου.

35 Ος γαρ αν ποιηση το θελημα του Θεου, ουτος αδελφος μου, και αδελφη μου, και μητηρ εστι.

MATT. XII.

43 Οταν δε το ακαθαρτον πνευμα εξελθη απο του ανθρωπου, διερχεται δι' ανυδρων τοπων, ζητουν αναπαυσιν, και ουχ ευρισκει.

44 Τοτε λεγει· Επιστρεψω εις τον οικον μου, οθεν εξηλθον. Και ελθον ευρισκει σχολαζοντα, σεσαρωμενον, και κεκοσμημενον.

45 Τοτε πορευεται, και παραλαμβανει μεθ' εαυτου επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου, και εισελθοντα κατοικει εκει· και γινεται τα εσχατα του ανθρωπου εκεινου χειρονα των πρωτων. Ουτως εσται και τη γενεα ταυτη τη πονηρα.

46 Ετι δε αυτου λαλουντος τοις οχλοις, ιδου, η μητηρ και οι αδελφοι αυτου εστηκεισαν εξω, ζητουντες αυτω λαλησαι.

47 Ειπε δε τις αυτω· Ιδου, η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εξω εστηκασι, ζητουντες σοι λαλησαι.

48 Ο δε αποκριθεις, ειπε τω ειποντι αυτω· Τις εστιν η μητηρ μου, και τινες εισιν οι αδελφοι μου;

49 Και εκτεινας την χειρα αυτου επι τους μαθητας αυτου, ειπεν· Ιδου η μητηρ μου, και οι αδελφοι μου.

50 Οστις γαρ αν ποιηση τω θελημα του πατρος μου του εν ουρανοις, αυτος μου αδελφος, και αδελφη, και μητηρ εστιν.

LUKE XI.

24 Οταν το ακαθαρτον πνευμα εξελθη απο του ανθρωπου, διερχεται δι' ανυδρων τοπων, ζητουν αναπαυσιν, και μη ευρισκον, λεγει· Υποστρεψω εις τον οικον μου, οθεν εξηλθον.

25 Και ελθον ευρισκει σεσαρωμενον και κεκοσμημενον.

26 Τοτε πορευεται και παραλαμβανει επτα ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου, και εισελθοντα κατοικει εκει· και γινεται τα εσχατα του ανθρωπου εκεινου χειρονα των πρωτων.

27 Εγενετο δε εν τω λεγειν αυτον ταυτα, επαρασα τις γυνη φωνην εκ του οχλου, ειπεν αυτω· Μακαρια η κοιλια η βαστασασα σε, και μαστοι ους εθηλασας.

28 Αυτος δε ειπε· Μενουνγε μακαριοι οι ακουοντες τον λογον του Θεου, και φυλασσοντες αυτον.

LUKE VIII.

19 Παρεγενοντο δε προς αυτον η μητηρ και οι αδελφοι αυτου, και ουκ ηδυναντο συντυχειν αυτω δια τον οχλον.

20 και απηγγελη αυτω, λεγοντων· Η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εστηκασιν εξω, ιδειν σε θελοντες.

21 Ο δε αποκριθεις, ειπε προς αυτους· Μητηρ μου και αδελφοι μου ουτοι εισιν οι τον λογον του Θεου ακουοντες, και ποιουντες αυτον.

SECTION XXXII.

The Parable of the Sower of the Tares; the Grain of Muſtard Seed; and of the Leaven.

MARK IV.

ΚΑΙ παλιν ηρξατο διδασκειν παρα την θαλασσαν. και συνηχθη προς αυτον οχλος πολυς, ωστε αυτον εμβαντα εις το πλοιον, καθησθαι εν τη θαλασσῃ· και πας ο οχλος προς την θαλασσαν επι της γης ην.

2 Και εδιδασκεν αυτους εν παραβολαις πολλα, και ελεγεν αυτοις εν τη διδαχῃ αυτου·

3 Ακουετε. Ιδου, εξηλθεν ο σπειρων του σπειραι.

4 Και εγενετο εν τῳ σπειρειν, ο μεν επεσε παρα την οδον, και ηλθε τα πετεινα του ουρανου, και κατεφαγεν αυτο.

5 Αλλο δε επεσεν επι το πετρωδες, οπου ουκ ειχε γην πολλην· και ευθεως εξανετειλε, δια το μη εχειν βαθος γης.

6 Ηλιου δε ανατειλαντος εκαυματισθη, και δια το μη εχειν ριζαν, εξηρανθη.

7 Και αλλο επεσεν εις τας ακανθας· και ανεβησαν αι ακανθαι, και συνεπνιξαν αυτο, και καρπον ουκ εδωκε.

8 Και αλλο επεσεν εις την γην την καλην· και εδιδου καρπον αναβαινοντα και αυξανομενα· και εφερεν, εν τριακοντα, και εν εξηκοντα, και εν εκατον.

9 Και ελεγεν αυτοις· Ο εχων ωτα ακουειν, ακουετω.

10 Οτε δε εγενετο κατα μονας, ηρωτησαν αυτον οι περι αυτον συν τοις δωδεκα την παραβολην.

11 Και ελεγεν αυτοις· Υμιν δεδοται γνωναι το μυστηριον της βασιλειας του Θεου· εκεινοις δε τοις εξω εν παραβολαις τα παντα γινεται.

12 ἱνα βλεποντες βλεπωσι, και μη ιδωσι· και ακουοντες ακουωσι, και μη συνιωσι· μηποτε επιστρεψωσι, και αφεθῃ αυτοις τα αμαρτηματα.

13 Και λεγει αυτοις· Ουκ οιδατε την παραβολην ταυτην; και πως πασας τας παραβολας γνωσεσθε;

MATT. XIII.

ΕΝ δε τῃ ἡμερᾳ εκεινῃ εξελθων ο Ιησους απο της οικιας, εκαθητο παρα την θαλασσαν.

2 Και συνηχθησαν προς αυτον οχλοι πολλοι, ωστε αυτον εις το πλοιον εμβαντα καθησθαι· και πας ο οχλος επι τον αιγιαλον ειστηκει.

3 Και ελαλησεν αυτοις πολλα εν παραβολαις, λεγων. Ιδου εξηλθεν ο σπειρων του σπειραι.

4 Και εν τῳ σπειρειν αυτον, α μεν επεσε παρα την οδον· και ηλθε τα πετεινα και κατεφαγεν αυτα.

5 Αλλα δε επεσεν επι τα πετρωδη, οπου ουκ ειχε γην πολλην· και ευθεως εξανετειλε, δια το μη εχειν βαθος γης.

6 Ηλιου δε ανατειλαντος εκαυματισθη· και δια το μη εχειν ριζαν, εξηρανθη.

7 Αλλα δε επεσεν επι τας ακανθας, και ανεβησαν αι ακανθαι, και απεπνιξαν αυτα.

8 Αλλα δε επεσεν επι την γην την καλην, και εδιδου καρπον, ο μεν εκατον, ο δε εξηκοντα, ο δε τριακοντα.

9 Ο εχων ωτα ακουειν, ακουετω.

10 Και προσελθοντες οι μαθηται, ειπον αυτῳ· Διατι εν παραβολαις λαλεις αυτοις;

LUKE VIII.

ΚΑΙ εγενετο εν τῳ καθεξης, και αυτος διωδευε κατα πολιν και κωμην, κηρυσσων και ευαγγελιζομενος την βασιλειαν του Θεου· και οι δωδεκα συν αυτῳ.

2 Και γυναικες τινες αι ησαν τεθεραπευμεναι απο πνευματων πονηρων και ασθενειων· Μαριαμ η καλουμενη Μαγδαληνη, αφ' ης δαιμονια επτα εξεληλυθει,

3 και Ιωαννα γυνη Χουζα επιτροπου Ηρωδου, και Σουσαννα, και ετεραι πολλαι, αἱτινες διηκονουν αυτῳ απο των υπαρχοντων αυταις.

4 Συνιοντος δε οχλου πολλου, και των κατα πολιν επιπορευομενων προς αυτον, ειπε δια παραβολης·

5 Εξηλθεν ο σπειρων του σπειραι τον σπορον αυτου· και εν τῳ σπειρειν αυτον, ο μεν επεσε παρα την οδον, και κατεπατηθη, και τα πετεινα του ουρανου κατεφαγεν αυτο.

6 Και ετερον επεσεν επι την πετραν, και φυεν εξηρανθη, δια το μη εχειν ικμαδα.

7 Και ετερον επεσεν εν μεσῳ των ακανθων, και συμφυεισαι αι ακανθαι απεπνιξαν αυτο.

8 Και ετερον επεσεν επι την γην την αγαθην, και φυεν εποιησε καρπον εκατονταπλασιονα. Ταυτα λεγων, εφωνει· Ο εχων ωτα ακουειν, ακουετω.

9 Επηρωτων δε αυτον οι μαθηται αυτου, λεγοντες, τις ειη η παραβολη αυτη.

10 Ο δε ειπεν· Υμιν δεδοται γνωναι τα μυστηρια της βασιλειας του Θεου· τοις δε λοιποις εν παραβολαις, ἱνα βλεποντες μη βλεπωσι, και ακουοντες μη συνιωσιν.

11 Εστι δε αυτη η παραβολη· Ο σπορος, εστιν ο λογος του Θεου·

12 οι δε παρα την οδον, εισιν οι ακουοντες· ειτα ερχεται ο διαβολος, και αιρει τον λογον απο της καρδιας αυτων, ἱνα μη πιστευσαντες σωθωσιν.

13 Οι δε επι της πετρας, οι οταν ακουσωσι, μετα χαρας δεχονται τον

MARK IV.

14 Ο σπειρων, τον λογον σπειρει.
15 Ουτοι δε εισιν οι παρα την οδον, οπου σπειρεται ο λογος· και οταν ακουσωσιν, ευθεως ερχεται ο σατανας, και αιρει τον λογον τον εσπαρμενον εν ταις καρδιαις αυτων.
16 Και ουτοι εισιν ομοιως οι επι τα πετρωδη σπειρομενοι, οι, οταν ακουσωσι τον λογον, ευθεως μετα χαρας λαμβανουσιν αυτον·
17 και ουκ εχουσι ριζαν εν εαυτοις, αλλα προσκαιροι εισιν· ειτα γενομενης θλιψεως, η διωγμου δια τον λογον, ευθεως σκανδαλιζονται.
18 Και ουτοι εισιν οι εις τας ακανθας σπειρομενοι, οι τον λογον ακουοντες,
19 και αι μεριμναι του αιωνος τουτου, και η απατη του πλουτου, και αι περι τα λοιπα επιθυμιαι εισπορευομεναι συμπνιγουσι τον λογον, και ακαρπος γινεται.
20 Και ουτοι εισιν οι επι την γην την καλην σπαρεντες, οιτινες ακουουσι τον λογον, και παραδεχονται· και καρποφορουσιν, εν τριακοντα, και εν εξηκοντα, και εν εκατον.

MATT. XIII.

11 Ο δε αποκριθεις, ειπεν αυτοις· Οτι υμιν δεδοται γνωναι τα μυστηρια της βασιλειας των ουρανων, εκεινοις δε ου δεδοται.
12 Οστις γαρ εχει, δοθησεται αυτω, και περισσευθησεται· οστις δε ουκ εχει, και ο εχει, αρθησεται απ' αυτου.
13 Δια τουτο εν παραβολαις αυτοις λαλω, οτι βλεποντες ου βλεπουσι, και ακουοντες ουκ ακουουσιν, ουδε συνιουσι.
14 Και αναπληρουται επ' αυτοις η προφητεια Ησαιου, η λεγουσα· Ακοη ακουσετε, και ου μη συνητε· και βλεποντες βλεψετε, και ου μη ιδητε.
15 Επαχυνθη γαρ η καρδια του λαου τουτου, και τοις ωσι βαρεως ηκουσαν, και τους οφθαλμους αυτων εκαμμυσαν, μηποτε ιδωσι τοις οφθαλμοις, και τοις ωσιν ακουσωσι, και τη καρδια συνωσι, και επιστρεψωσι, και ιασωμαι αυτους.
16 Υμων δε μακαριοι οι οφθαλμοι, οτι βλεπουσι· και τα ωτα υμων, οτι ακουει.
17 Αμην γαρ λεγω υμιν, οτι πολλοι προφηται και δικαιοι επεθυμησαν ιδειν α βλεπετε, και ουκ ειδον, και ακουσαι α ακουετε, και ουκ ηκουσαν.
18 Υμεις ουν ακουσατε την παραβολην του σπειροντος.
19 Παντος ακουοντος τον λογον της βασιλειας, και μη συνιεντος, ερχεται ο πονηρος και αρπαζει το εσπαρμενον εν τη καρδια αυτου· ουτος εστιν ο παρα την οδον σπαρεις.
20 Ο δε επι τα πετρωδη σπαρεις, ουτος εστιν ο τον λογον ακουων, και ευθυς μετα χαρας λαμβανων αυτον·
21 Ουκ εχει δε ριζαν εν εαυτω, αλλα προσκαιρος εστι· γενομενης δε θλιψεως η διωγ-

LUKE VIII.

τον λογον· και ουτοι ριζαν ουκ εχουσιν, οι προς καιρον πιστευουσι, και εν καιρω πειρασμου αφιστανται.
14 Το δε εις τας ακανθας πεσον, ουτοι εισιν οι ακουσαντες, και υπο μεριμνων και πλουτου και ηδονων του βιου πορευομενοι συμπνιγονται, και ου τελεσφορουσι·
15 το δε εν τη καλη γη, ουτοι εισιν οιτινες εν καρδια καλη και αγαθη, ακουσαντες τον λογον, κατεχουσι, και καρποφορουσιν εν υπομονη.
18 Βλεπετε ουν πως ακουετε· ος γαρ αν εχη, δοθησεται αυτω· και ος αν μη εχη, και ο δοκει εχειν, αρθησεται απ' αυτου.

MATT. XIII.

μου δια τον λογον, ευθυς σκανδαλιζεται.

22 Ο δε εις τας ακανθας σπαρεις, ουτος εστιν ὁ τον λογον ακουων· και ἡ μεριμνα του αιωνος τουτου, και ἡ απατη του πλουτου συμπνιγει τον λογον, και ακαρπος γινεται.

23 Ο δε επι την γην την καλην σπαρεις, ουτος εστιν ὁ τον λογον ακουων και συνιων· ὁς δε καρποφορει, και ποιει, ὁ μεν εκατον, ὁ δε εξηκοντα, ὁ δε τριακοντα.

24 Αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοις, λεγων· Ομοιωθη ἡ βασιλεια των ουρανων ανθρωπῳ σπειροντι καλον σπερμα εν τῳ αγρῳ αυτου.

25 Εν δε τῳ καθευδειν τους ανθρωπους, ηλθεν αυτου ὁ εχθρος, και εσπειρε ζιζανια ανα μεσον του σιτου, και απηλθεν.

26 Ὁτε δε εβλαστησεν ὁ χορτος, και καρπον εποιησε, τοτε εφανη και τα ζιζανια.

27 Προσελθοντες δε οἱ δουλοι του οικοδεσποτου, ειπον αυτῳ· Κυριε, ουχι καλον σπερμα εσπειρας εν τῳ σῳ αγρῳ; ποθεν ουν εχει τα ζιζανια;

28 Ο δε εφη αυτοις· Εχθρος ανθρωπος τουτο εποιησεν· Οι δε δουλοι ειπον αυτῳ· Θελεις ουν απελθοντες συλλεξωμεν αυτα;

29 Ο δε εφη· Ου· μηποτε συλλεγοντες τα ζιζανια, εκριζωσητε ἁμα αυτοις τον σιτον.

30 Αφετε συναυξανεσθαι αμφοτερα μεχρι του θερισμου· και εν τῳ καιρῳ του θερισμου ερω τοις θερισταις· Συλλεξατε πρωτον τα ζιζανια, και δησατε αυτα εις δεσμας, προς το κατακαυσαι αυτα· τον δε σιτον συναγαγετε εις την αποθηκην μου.

MARK IV.

25 Ος γαρ αν εχῃ, δοθησεται αυτῳ· και ὁς ουκ εχει, και ὁ εχει αρθησεται απ' αυτου.

26 Και ελεγεν· Ουτως εστιν ἡ βασιλεια του Θεου, ὡς εαν ανθρωπος βαλῃ τον σπορον επι της γης,

27 και καθευδῃ, και εγειρηται νυκτα και ἡμεραν· και ὁ σπορος βλαστανῃ και μηκυνηται ὡς ουκ οιδεν αυτος.

28 Αυτοματη γαρ ἡ γη καρποφορει, πρωτον χορτον, ειτα στακυν, ειτα πληρη σιτον εν τῳ στακυι.

29 Οταν δε παραδῳ ὁ καρπος, ευθεως αποστελλει το δρεπανον, ὁτι παρεστηκεν ὁ θερισμος.

MARK IV.

30 Και ελεγε· Τινι ομοιωσωμεν την βασιλειαν του Θεου; η εν ποια παραβολη παραβαλωμεν αυτην;

31 Ως κοκκω σιναπεως, ος, οταν σπαρη επι της γης, μικροτερος παντων των σπερματων εστι των επι της γης.

32 Και οταν σπαρη, αναβαινει, και γινεται παντων των λαχανων μειζων, και ποιει κλαδους μεγαλους, ωστε δυνασθαι υπο την σκιαν αυτου τα πετεινα του ουρανου κατασκηνουν.

33 Και τοιαυταις παραβολαις πολλαις ελαλει αυτοις τον λογον, καθως ηδυναντο ακουειν.

34 Χωρις δε παραβολης ουκ ελαλει αυτοις· κατ' ιδιαν δε τοις μαθηταις αυτου επελυε παντα.

MATT. XIII.

31 Αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοις, λεγων· Ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων κοκκω σιναπεως, ον λαβων ανθρωπος εσπειρεν εν τω αγρω αυτου.

32 Ο μικροτερον μεν εστι παντων των σπερματων, οταν δε αυξηθη, μειζον των λαχανων εστι· και γινεται δενδρον, ωστε ελθειν τα πετεινα του ουρανου, και κατασκηνουν εν τοις κλαδοις αυτου.

33 Αλλην παραβολην ελαλησεν αυτοις· Ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων ζυμη, ην λαβουσα γυνη ενεκρυψεν εις αλευρου σατα τρια, εως ου εζυμωθη ολον.

34 Ταυτα παντα ελαλησεν ο Ιησους εν παραβολαις τοις οχλοις, και χωρις παραβολης ουκ ελαλει αυτοις·

35 οπως πληρωθη το ρηθεν δια του προφητου, λεγοντος· Ανοιξω εν παραβολαις το στομα μου· ερευξομαι κεκρυμμενα απο καταβολης κοσμου.

LUKE XIII.

18 Ελεγε δε· Τινι ομοια εστιν η βασιλεια του Θεου; και τινι ομοιωσω αυτην;

19 Ομοια εστι κοκκω σιναπεως, ον λαβων ανθρωπος εβαλεν εις κηπον εαυτου. και ηυξησε, και εγενετο εις δενδρον μεγα, και τα πετεινα του ουρανου κατεσκηνωσεν εν τοις κλαδοις αυτου.

20 Και παλιν ειπε· Τινι ομοιωσω την βασιλειαν του Θεου;

21 Ομοια εστι ζυμη, ην λαβουσα γυνη ενεκρυψεν εις αλευρου σατα τρια, εως ου εζυμωθη ολον.

22 Και διεπορευετο κατα πολεις και κωμας διδασκων, και πορειαν ποιουμενος εις Ιερουσαλημ.

SECTION XXXIII.

The Explanation of the Parable of the Tares, and the Reception of Jesus at Nazareth.

MATT. XIII.

36 ΤΟΤΕ αφεις τους οχλους, ηλθεν εις την οικιαν ὁ Ιησους και ωροσηλθον αυτῳ οἱ μαθηται αυτου, λεγοντες· Φρασον ἡμιν την ωαραβολην των ζιζανιων του αγρου.

37 Ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις· Ο σπειρων το καλον σπερμα, εστιν ὁ υἱος του ανθρωπου.

38 Ο δε αγρος, εστιν ὁ κοσμος· Το δε καλον σπερμα, ουτοι εισιν οἱ υἱοι της βασιλειας· Τα δε ζιζανια, εισιν οἱ υἱοι του ωονηρου.

39 Ο δε εχθρος ὁ σπειρας αυτα, εστιν ὁ διαβολος· Ο δε θερισμος, συντελεια του αιωνος εστιν· Οἱ δε θεριστai, αγγελοι εισιν.

40 Ωσπερ ουν συλλεγεται τα ζιζανια, και ωυρι καιεται· ουτως εσται εν τῃ συντελειᾳ του αιωνος τουτου.

41 Αποστολει ὁ υἱος του ανθρωπου τους αγγελους αὐτου, και συλλεξουσιν εκ της βασιλειας αυτου ωαντα τα σκανδαλα, και τους ωοιουντας την ανομιαν·

42 και βαλουσιν αυτους εις την καμινον του ωυρος· εκει εσται ὁ κλαυθμος και ὁ βρυγμος των οδοντων.

43 Τοτε οἱ δικαιοι εκλαμψουσιν ὡς ὁ ἡλιος, εν τῃ βα-

σιλειᾳ του παΐρος αὐΐων· Ο εχων ωΐα ακουειν, ακουεΐω.

44 Παλιν ὁμοια εσΐιν ἡ βασιλειᾳ των ουρανων θησαυρῳ κεκρυμμενῳ εν τῳ αγρῳ, ὁν ευρων ανθρωπος εκρυψε, και απο της χαρας αυΐου ὑπαγει, και πανΐα ὁσα εχει, πωλει, και αγοραζει τον αγρον εκεινον.

45 Παλιν ὁμοια εσΐιν ἡ βασιλεια των ουρανων ανθρωπῳ εμπορῳ, ζηΐουνΐι καλους μαργαριΐας·

46 ὁς ευρων ενα πολυΐιμον μαργαριΐην, απελθων πεπρακε πανΐα ὁσα ειχε, και ηγορασεν αυΐον.

47 Παλιν ὁμοια εσΐιν ἡ βασιλεια των ουρανων σαγηνῃ βληθεισῃ εις την θαλασσαν, και εκ πανΐος γενους συναγαγουσῃ.

48 Ην, ὁτε επληρωθη, αναβιβασανΐες επι τον αιγιαλον, και καθισανΐες, συνελεξαν τα καλα εις αγγεια, τα δε σαπρα εξω εβαλον.

49 Ουΐως εσΐαι εν τῃ συνΐελειᾳ του αιωνος· εξελευσονΐαι ὁι αγγελοι, και αφοριουσι τους πονηρους εκ μεσου των δικαιων,

50 και βαλουσιν αυΐους εις την καμινον του πυρος· εκει εσΐαι ὁ κλαυθμος και ὁ βρυγμος των οδονΐων.

51 Λεγει αυΐοις ὁ Ιησους· Συνηκαΐε ταυΐα πανΐα; Λεγουσιν αυΐῳ· Ναι, Κυριε.

52 Ο δε ειπεν αυΐοις· Διατουΐο πας Γραμματευς μαθηΐευθεις εις την βασιλειαν των ουρανων, ὁμοιος εσΐιν ανθρωπῳ οικοδεσποΐῃ, ὁσΐις εκβαλλει εκ του θησαυρου αὐΐου καινα και παλαια.

MARK VI.

1 Και εξηλθεν εκειθεν, και ηλθεν εις την πατριδα αυτου· και ακολουθουσιν αυτῳ οι μαθηται αυτου.

2 Και γενομενου σαββατου ηρξατο εν τῃ συναγωγῃ διδασκειν· και πολλοι ακουοντες εξεπλησσοντο, λεγοντες· Ποθεν τουτῳ ταυτα; και τις ἡ σοφια ἡ δοθεισα αυτῳ, ὁτι και δυναμεις τοιαυται δια των χειρων αυτου γινονται;

3 Ουχ ὁυτος εστιν ὁ τεκτων, ὁ υιος Μαριας, αδελφος δε Ιακωβου, και Ιωσῃ, και Ιουδα, και Σιμωνος; και ουκ εισιν αι αδελφαι αυτῳ ωδε προς ἡμας; Και εσκανδαλιζοντο εν αυτῳ.

4 Ελεγε δε αυτοις ὁ Ιησους· Οτι ουκ εστι προφητης ατιμος, ει μη εν τῃ πατριδι αυτου, και εν τοις συγγενεσι, και εν τῃ οικιᾳ αυτου.

5 Και ουκ ηδυνατο εκει ουδεμιαν δυναμιν ποιησαι, ει μη ολιγοις ἀῤῥωστοις επιθεις τας χειρας, εθεραπευσε.

6 Και εθαυμαζε δια την απιστιαν αυτων, και περιηγε τας κωμας κυκλῳ, διδασκων.

MATT. XIII.

53 Και εγενετο, ὁτε ετελεσεν ὁ Ιησους τας παραβολας ταυτας, μετηρεν εκειθεν.

54 Και ελθων εις την πατριδα αὐτου, εδιδασκεν αυτους εν τῃ συναγωγῃ αυτων, ὡστε εκπλητεσθαι αὐτους, και λεγειν· Ποθεν τουτῳ ἡ σοφια αὐτη, και αἱ δυναμεις;

55 ουχ ὁυτος εστιν ὁ του τεκτονος υιος; ουχι ἡ μητηρ αυτου λεγεται Μαριαμ, και οι αδελφοι αυτου Ιακωβος, και Ιωσης, και Σιμων, και Ιουδας;

56 και αἱ αδελφαι αυτου ουχι πασαι προς ἡμας εισι; ποθεν ουν τουτῳ ταυτα παντα;

57 Και εσκανδαλιζοντο εν αυτῳ. Ο δε Ιησους ειπεν αυτοις· Ουκ εστι προφητης ατιμος, ει μη εν τῃ πατριδι αὐτου, και εν τῃ οικιᾳ αὐτου.

58 Και ουκ εποιησεν εκει δυναμεις πολλας, δια την απιστιαν αὐτων.

A more particular Account of the Reception of JESUS at Nazareth.

LUKE IV.

16 Και ηλθεν εις την Ναζαρετ, ὁυ ην τεθραμμενος· και εισηλθε κατα το ειωθος αυτῳ εν τῃ ἡμερᾳ των σαββατων εις την συναγωγην, και ανεστη αναγνωναι·

17 και επεδοθη αυτῳ βιβλιον Ησαιου του προφητου· και αναπτυξας το βιβλιον, ευρε τον τοπον ὁυ ην γεγραμμενον·

18 Πνευμα Κυριου επ' εμε· ὁυ ενεκεν εχρισε με ευαγγελιζεσθαι πτωχοις, απεσταλκε με ιασασθαι τους συντετριμμενους την καρδιαν,

19 κηρυξαι αιχμαλωτοις αφεσιν, και τυφλοις αναβλεψιν, αποστειλαι τεθραυσμενους εν αφεσει, κηρυξαι ενιαυτον Κυριου δεκτον.

20 Και πτυξας το βιβλιον, αποδους τῳ ὑπηρετῃ, εκαθισε· και παντων εν τῃ συναγωγῃ οι οφθαλμοι ησαν ατενιζοντες αυτῳ.

21 ηρξατο δε λεγειν προς αυτους· Οτι σημερον πεπληρωται ἡ γραφη αυτη εν τοις ωσιν ὑμων.

22 Και παντες εμαρτυρουν αυτῳ, και εθαυμαζον επι τοις λογοις της χαριτος, τοις εκπορευομενοις εκ του στοματος αυ-

LUKE IV.

-λου, και ελεγον· Ουκ ὑιος εσ̣τιν ὁ ὑιος Ιωσηφ;

23 Και ειπε ωρος αυ̣τους· Παν̣τως ερει̣τε μοι την ωαραβολην ταυ̣την· Ια̣τρε, θεραπευσον σεαυ̣τον· ὁσα ηκουσαμεν γενομενα εν τη Καπερναουμ, ωοιησον και ὡδε εν τη ωα̣τριδι σου.

24 Ειπε δε· Αμην λεγω ὑμιν, ὁτι ουδεις ωροφη̣της δεκ̣τος εσ̣τιν εν τη ωα̣τριδι αὐ̣του.

25 επ' αληθειας δε λεγω ὑμιν, ωολλαι χηραι ησαν εν ταις ἡμεραις Ηλιου εν τῳ Ισραηλ, ὁτε εκλεισθη ὁ ουρανος επι ει̣η τρια και μηνας εξ, ὡς εγενε̣το λιμος μεγας επι ωασαν την γην·

26 και ωρος ουδεμιαν αυ̣των επεμφθη Ηλιας ει μη εις Σαρεπ̣τα της Σιδωνος, ωρος γυναικα χηραν.

27 Και ωολλοι λεπροι ησαν επι Ελισσαιου του ωροφη̣του εν τῳ Ισραηλ, και ουδεις αυ̣των εκαθαρισθη, ει μη Νεεμαν ὁ Συρος.

28 Και επλησθησαν ωαν̣τες θυμου εν τη συναγωγη̣, ακουουν̣τες ταυ̣τα.

29 και ανασ̣ταν̣τες εξεβαλον αυ̣τον εξω της ωολεως, και ηγαγον αυ̣τον ἑως της οφρυος του ορους, εφ' ὁυ ἡ ωολις αυ̣των ωκοδομη̣το, εις το κα̣τακρημνισαι αυ̣τον.

30 αυ̣τος δε διελθων δια μεσου αυ̣των, επορευε̣το.

SECTION XXXIII.

The Miſſion of the Twelve, and their Inſtructions.

MATT. IX.

35 ΚΑΙ ωερηγεν ὁ Ιησους τας ωολεις ωασας και τας κωμας, διδασκων εν ταις συναγωγαις αυ̣των, και κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας, και θεραπευων ωασαν νοσον και ωασαν μαλακιαν εν τῳ λαῳ.

MATT. IX.

36 Ιδων δε τους οχλους, εσπλαγχνισθη περι αυτων, ότι ησαν εκλελυμενοι και ερριμμενοι ωσει προβατα μη εχοντα ποιμενα.

37 Τοτε λεγει τοις μαθηταις αυτου· Ο μεν θερισμος πολυς, οι δε εργαται ολιγοι.

38 Δεηθητε ουν του κυριου του θερισμου, όπως εκβαλη εργατας εις τον θερισμον αυτου.

MARK VI.

7 Και προσκαλειται τους δωδεκα, και ηρξατο αυτους αποστελλειν δυο δυο, και εδιδου αυτοις εξουσιαν των πνευματων των ακαθαρτων.

8 Και παρηγγειλεν αυτοις ίνα μηδεν αιρωσιν εις όδον, ει μη ραβδον μονον· μη πηραν, μη αρτον, μη εις την ζωνην χαλκον·

9 αλλ' ὑποδεδεμενους σανδαλια· και μη ενδυσησθε δυο χιτωνας.

10 Και ελεγεν αυτοις· Οπου εαν εισελθητε εις οικιαν, εκει μενετε έως αν εξελθητε εκειθεν.

11 Και όσοι αν μη δεξωνται ύμας, μηδε ακουσωσιν ύμων, εκπορευομενοι εκειθεν, εκτιναξατε τον χουν τον ὑποκατω των ποδων ύμων, εις μαρτυριον αυτοις· αμην λεγω ύμιν, ανεκτοτερον εσται Σοδομοις η Γομορροις εν ήμερα κρισεως, η τη πολει εκεινη.

Κεφ. ι. 10.

1 ΚΑΙ προσκαλεσαμενος τους δωδεκα μαθητας αὐτου, εδωκεν αυτοις εξουσιαν πνευματων ακαθαρτων, ὡστε εκβαλλειν αὐτα, και θεραπευειν πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν.

5 Τουτους τους δωδεκα απεστειλεν ὁ Ιησους, παραγγειλας αυτοις, λεγων· Εις όδον εθνων μη απελθητε, και εις πολιν Σαμαρειτων μη εισελθητε·

6 Πορευεσθε δε μαλλον προς τα προβατα τα απολωλοτα οικου Ισραηλ.

7 Πορευομενοι δε κηρυσσετε, λεγοντες· Οτι ηγγικεν ή βασιλεια των ουρανων.

8 Ασθενουντας θεραπευετε, λεπρους καθαριζετε, νεκρους εγειρετε, δαιμονια εκβαλλετε· δωρεαν ελαβετε, δωρεαν δοτε.

9 Μη κτησησθε χρυσον, μηδε αργυρον, μηδε χαλκον εις τας ζωνας ύμων·

10 Μη πηραν εις όδον, μηδε δυο χιτωνας, μηδε ὑποδηματα, μηδε ραβδον· αξιος γαρ ὁ εργατης της τροφης αυτου εστιν.

LUKE IX.

1 ΣΥΓΚΑΛΕΣΑΜΕΝΟΣ δε τους δωδεκα μαθητας αυτου, εδωκεν αυτοις δυναμιν και εξουσιαν επι παντα τα δαιμονια, και νοσους θεραπευειν·

2 και απεστειλεν αυτους κηρυσσειν την βασιλειαν του Θεου, και ιασθαι τους ασθενουντας.

3 Και ειπε προς αυτους· Μηδεν αιρετε εις την όδον, μητε ραβδους, μητε πηραν, μητε αρτον, μητε αργυριον, μητε ανα δυο χιτωνας εχειν.

4 και εις ήν αν οικιαν εισελθητε, εκει μενετε, και εκειθεν εξερχεσθε.

5 Και όσοι αν μη δεξωνται ύμας, εξερχομενοι απο της πολεως εκεινης, και τον κονιορτον απο των ποδων ύμων αποτιναξατε, εις μαρτυριον επ' αυτους.

MATT. X.

11 Εις ἣν δ' αν ϖολιν η κωμων εισελθητε, εξεταζετε τις εν αυτῃ αξιος εστι· κἀκει μειναται ἑως αν εξελθητε.

12 Εισερχομενοι δε εις την οικιαν, ασπασασθη αυτην.

13 Και εαν μεν ᾖ ἡ οικια αξια, ελθετω ἡ ειρηνη ὑμων ἐπ' αυτην· εαν δε μη ᾖ αξια, ἡ ειρηνη ὑμων ϖρος ὑμας επιστραφητω.

14 Και ὃς εαν μη δεξηται ὑμας, μηδε ακουσῃ τους λογους ὑμων, εξερχομενοι της οικιας η της ϖολεως εκεινης, εκτιναξατε τον κονιορτον των ϖοδων ὑμων.

15 Αμην λεγω ὑμιν, ανεκτοτερον εσται γῃ Σοδομων και Γομορρων εν ἡμερᾳ κρισεως, η τῃ ϖολει εκεινῃ.

16 Ιδου, εγω αποστελλω ὑμας ὡς ϖροβατα εν μεσῳ λυκων· γινεσθε ουν φρονιμοι ὡς οἱ οφεις, και ακεραιοι ὡς αἱ περιστεραι.

17 Προσεχετε δε απο των ανθρωπων· ϖαραδωσουσι γαρ ὑμας εις συνεδρια, και εν ταις συναγωγαις αὐτων μαστιγωσουσιν ὑμας.

18 Και επι ἡγεμονας δε και βασιλεις αχθησεσθε ἑνεκεν εμου, εις μαρτυριον αὐτοις και τοις εθνεσιν.

19 Οταν δε ϖαραδιδωσιν ὑμας, μη μεριμνησητε ϖως η τι λαλησητε· δοθησεται γαρ ὑμιν εν εκεινῃ τῃ ὡρᾳ τι λαλησετε.

20 Ου γαρ ὑμεις εστε οἱ λαλουντες, αλλα το Πνευμα του ϖατρος ὑμων το λαλουν εν ὑμιν.

21 Παραδωσει δε αδελφος αδελφον εις θανατον και ϖατηρ τεκνον· και επαναστησονται τεκ-

11 Οταν δε ϖροφερωσιν ὑμας επι τας συναγωγας και τας αρχας και τας εξουσιας, μη μεριμνατε ϖως η τι απολογησησθε, η τι ειϖητε·

12 το γαρ αγιον ϖνευμα διδαξει ὑμας εν αυτῃ τῃ ὡρᾳ, ἁ δει ειϖειν.

MATT. X.

-να επι γονεις, και θαναλωσουσιν αυλους.

22 Και εσεσθε μισουμενοι υπο ωαντων δια το ονομα μου· ὁ δε ὑπομεινας εις τελος, ὁυλος σωθησεται.

23 Οταν δε διωκωσιν ὑμας εν τη ωολει ταυτη, φευγετε εις την αλλην· Αμην γαρ λεγω ὑμιν, ου μη τελεσητε τας ωολεις του Ισρηλ, ἑως αν ελθη ὁ ὑιος του ανθρωπου.

24 Ουκ εστι μαθητης ὑπερ τον διδασκαλον, ουδε δουλος ὑπερ τον κυριον αυτου.

25 Ακρετον τω μαθητη ἱνα γενηται ὡς ὁ διδασκαλος αυτου, και ὁ δουλος ὡς ὁ κυριος αυτου. Ει τον οικοδεσποτην Βεελζεβουλ εκαλεσαν, ωοσω μαλλον τους οικιακους αυτου;

26 Μη ουν φοβηθητε αυτους· ουδεν γαρ εστι κεκαλυμμενον, ὁ ουκ αποκαλυφθησεται· και κρυπτον, ὁ ου γνωσθησεται.

27 Α λεγω ὑμιν εν τη σκοτια, ειπατε εν τω φωτι· και ὁ εις το ους ακουετε, κηρυξατε επι των δωματων.

28 Και μη φοβηθητε απο των αποκτεινοντων το σωμα, την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι· φοβηθητε δε μαλλον τον δυναμενον και ψυχην και σωμα απολεσαι εν γεεννη.

29 Ουχι δυο στρουθια ασσαριου ωωλειται; και ἑν ἑξ αυτων ου ωεσειται επι την γην, ανευ του ωατρος ὑμων·

30 Ὑμων δε και αι τριχες της κεφαλης ωασαι ηριθμημεναι εισι·

31 Μη ουν φοβηθητε· ωολλων στρουθιων διαφερετε ὑμεις.

32 Πας ουν ὁστις ὁμολογησει εν εμοι εμπροσθεν των ανθρωπων, ὁμολογησω καγω εν αυτω εμπροσθεν του ωατρος μου του εν ουρανοις.

LUKE XII.

1 ΕΝ οις επισυναχθεισων των μυριαδων του οχλου, ὡστε καταπατειν αλληλους, ηρξατο λεγειν ωρος τους μαθητας αυτου ωρωτον· Προσχετε ἑαυτοις απο της ζυμης των φαρισαιων, ητις εστιν ὑποκρισις.

2 Ουδεν δε συγκεκαλυμμενον εστιν, ὁ ουκ αποκαλυφθησεται· και κρυπτον, ὁ ου γνωσθησεται.

3 Ανθ' ὡν ὁσα εν τη σκοτια ειπατε, εν τω φωτι ακουσθησεται· και ὁ ωρος το ους ελαλησατε εν τοις ταμειοις, κηρυχθησεται επι των δωματων.

4 Λεγω δε ὑμιν τοις φιλοις μου· Μη φοβηθητε απο των αποκτεινοντων το σωμα, και μετα ταυτα μη εχοντων ωερισσοτερον τι ωοιησαι.

5 Ὑποδειξω δε ὑμιν τινα φοβηθητε· φοβηθητε τον μετα το αποκτειναι, ἑξουσιαν εχοντα εμβαλειν εις την γεενναν· ναι λεγω ὑμιν, τουτον φοβηθητε.

6 Ουχι πεντε στρουθια πωλειται ασσαριων δυο, και ἑν ἑξ αυτων ουκ εστιν επιλελησμενον ενωπιον του Θεου;

7 αλλα και αι τριχες της κεφαλης ὑμων πασαι ηριθμηνται· μη ουν φοβεισθε· ωολλων στρουθιων διαφερετε.

8 Λεγω δε ὑμιν· Πας ὁς αν ὁμολογηση ἑν εμοι εμπροσθεν των ανθρωπων, και ὁ ὑιος του ανθρωπου ὁμολογησει ἑν αυτω εμπροσθεν των αγγελων του Θεου·

9 ὁ δε αρνησαμενος με ενωπιον των ανθρωπων, απαρνηθησεται ενωπιον των αγγελων του Θεου.

MATT. X.

33 Οστις δ' αν αρνησεται με εμπροσθεν των ανθρωπων, αρνησομαι αυτον καγω εμπροσθεν του πατρος μου του εν ουρανοις.

34 Μη νομισητε ότι ηλθον βαλειν ειρηνην επι την γην· ουκ ηλθον βαλειν ειρηνην, αλλα μαχαιραν.

35 Ηλθον γαρ διχασαι ανθρωπον κατα του πατρος αυτου, και θυγατερα κατα της μητρος αυτης, και νυμφην κατα της πενθερας αυτης.

36 Και εχθροι του ανθρωπου οικιακοι αυτου.

37 Ο φιλων πατερα η μητερα υπερ εμε, ουκ εστι μου αξιος· και ο φιλων υιον η θυγατερα υπερ εμε, ουκ εστι μου αξιος.

38 Και ος ου λαμβανει τον σταυρον αυτου, και ακολουθει οπισω μου, ουκ εστι μου αξιος.

39 Ο ευρων την ψυχην αυτου, απολεσει αυτην· και ο απολεσας την ψυχην αυτου ενεκεν εμου, ευρησει αυτην.

40 Ο δεχομενος υμας, εμε δεχεται· και ο εμε δεχομενος, δεχεται τον αποστειλαντα με.

41 Ο δεχομενος προφητην εις ονομα προφητου, μισθον προφητου ληψεται· και ο δεχομενος δικαιον εις ονομα δικαιου, μισθον δικαιου ληψεται.

42 Και ος εαν ποτιση ενα των μικρων τουτων ποτηριον ψυχρου μονον εις ονομα μαθητου, αμην λεγω υμιν, ου μη απολεση τον μισθον αυτου.

MARK VI.

12 Και εξελθοντες, εκηρυσσον ινα μετανοησωσι·

13 και δαιμονια πολλα εξεβαλλον, και ηλειφον ελαιῳ πολλους αρρωστους, και εθεραπευον.

LUKE XII.

49 Πυρ ηλθον βαλειν εις την γην, και τι θελω ει ηδη ανηφθη;

50 Βαπτισμα δε εχω βαπτισθηναι, και πως συνεχομαι εως ου τελεσθη;

51 Δοκειτε ότι ειρηνην παρεγενομην δουναι εν τῃ γῃ; ουχι, λεγω υμιν, αλλα διαμερισμον.

52 Εσονται γαρ απο του νυν πεντε εν οικῳ ἑνι διαμεμερισμενοι, τρεις επι δυσι, και δυο επι τρισι.

53 Διαμερισθησεται πατηρ εφ' υιῳ, και υιος επι πατρι· μητηρ επι θυγατρι, και θυγατηρ επι μητρι· πενθερα επι την νυμφην αυτης, και νυμφη επι την πενθεραν αυτης.

LUKE IX.

6 Εξερχομενοι δε διηρχοντο κατα τας κωμας, ευαγγελιζομενοι και θεραπευοντες πανταχου.

SECTION XXXVI.

The Diſcourſe concerning John; and the upbraiding of Chorazin, &c.

MATT. XI.

Και εγενετο ότε ετελεσεν ο Ιησους διαταττων τοις δωδεκα μαθηταις αυτου, μετεβη εκειθεν, του διδασκειν και κηρυσσειν εν ταις πολεσιν αυτων.

2 Ο δε Ιωαννης ακουσας εν τω δεσμωτηριω τα εργα του Χριστου, πεμψας δυο των μαθητων αυτου,

3 Ειπεν αυτω· Συ ει ο ερχομενος, η ετερον προσδοκωμεν;

4 Και αποκριθεις ο Ιησους, ειπεν αυτοις· Πορευθεντες απαγγειλατε Ιωαννη α ακουετε και βλεπετε·

5 Τυφλοι αναβλεπουσι, και χωλοι περιπατουσι, λεπροι καθαριζονται, και κωφοι ακουουσι, νεκροι εγειρονται, και πτωχοι ευαγγελιζονται·

6 Και μακαριος εστιν ος εαν μη σκανδαλισθη εν εμοι.

7 Τουτων δε πορευομενων, ηρξατο ο Ιησους λεγειν τοις οχλοις περι Ιωαννου· Τι εξηλθετε εις την ερημον θεασασθαι; καλαμον υπο ανεμου σαλευομενον;

8 Αλλα τι εξηλθετε ιδειν; ανθρωπον εν μαλακοις ιματιοις ημφιεσμενον; ιδου, οι τα μαλακα φορουντες, εν τοις οικοις των βασιλεων εισιν.

9 Αλλα τι εξηλθετε ιδειν;

LUKE VII.

18 Και απηγγειλαν Ιωαννη οι μαθηται αυτου περι παντων τουτων.

19 Και προσκαλεσαμενος δυο τινας των μαθητων αυτου ο Ιωαννης, επεμψε προς τον Ιησουν, λεγων· Συ ει ο ερχομενος, η αλλον προσδοκωμεν;

20 Παραγενομενοι δε προς αυτον οι ανδρες, ειπον· Ιωαννης ο βαπτιστης απεσταλκεν ημας προς σε, λεγων· Συ ει ο ερχομενος, η αλλον προσδοκωμεν;

21 Εν αυτη δε τη ωρα εθεραπευσε πολλους απο νοσων και μαστιγων και πνευματων πονηρων, και τυφλοις πολλοις εχαρισατο το βλεπειν.

22 και αποκριθεις ο Ιησους, ειπεν αυτοις· Πορευθεντες απαγγειλατε Ιωαννη α ειδετε και ηκουσατε· ότι τυφλοι αναβλεπουσι, χωλοι περιπατουσι, λεπροι καθαριζονται, κωφοι ακουουσι, νεκροι εγειρονται, πτωχοι ευαγγελιζονται,

23 και μακαριος εστιν ος εαν μη σκανδαλισθη εν εμοι.

24 Απελθοντων δε των αγγελων Ιωαννου, ηρξατο λεγειν προς τους οχλους περι Ιωαννου· Τι εξηλθατε εις την ερημον θεασασθαι; καλαμον υπο ανεμου σαλευομενον;

25 Αλλα τι εξηλθατε ιδειν; ανθρωπον εν μαλακοις ιματιοις ημφιεσμενον; ιδου, οι εν ιματισμω ενδοξω και τρυφη υπαρχοντες, εν τοις βασιλειοις εισιν.

26 Αλλα τι εξηλθατε ιδειν; προφητην; ναι λεγω υμιν, και περισσοτερον προφητου.

LUKE XVI.

16 Ο νομος και οι προφηται εως Ιωαννου· απο τοτε η βασιλεια του Θεου ευαγγελιζεται, και πας εις αυτην βιαζεται.

MATT. XI.

προφητην; ναι, λεγω υμιν, και περισσοτερον προφητου.

10 Ουτος γαρ εστι περι ου γεγραπται· Ιδου, εγω αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου, ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου.

11 Αμην λεγω υμιν, ουκ εγηγερται εν γεννητοις γυναικων μειζων Ιωαννου του Βαπτιστου· ο δε μικροτερος εν τη βασιλεια των ουρανων, μειζων αυτου εστιν.

12 Απο δε των ημερων Ιωαννου του Βαπτιστου εως αρτι, η βασιλεια των ουρανων βιαζεται, και βιασται αρπαζουσιν αυτην.

13 Παντες γαρ οι προφηται και ο νομος εως Ιωαννου προεφητευσαν.

14 Και ει θελετε δεξασθαι, αυτος εστιν Ηλιας ο μελλων ερχεσθαι.

15 Ο εχων ωτα ακουειν, ακουετω.

16 Τινι δε ομοιωσω την γενεαν ταυτην; ομοια εστι παιδαριοις εν αγοραις καθημενοις, και προσφωνουσι τοις ετεροις αυτων,

17 και λεγουσιν, Ηυλησαμεν υμιν, και ουκ ωρχησασθε· εθρηνησαμεν υμιν, και ουκ εκοψασθε.

18 Ηλθε γαρ Ιωαννης μητε εσθιων, μητε πινων· και λεγουσιν· Δαιμονιον εχει.

19 Ηλθεν ο υιος του ανθρωπου εσθιων, και πινων· και λεγουσιν· Ιδου, ανθρωπος φαγος και οινοποτης, τελωνων φιλος και αμαρτωλων· και εδικαιωθη η σοφια απο των τεκνων αυτης.

LUKE VII.

27 ουτος εστι περι ου γεγραπται· Ιδου, εγω αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου, ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου.

28 Λεγω γαρ υμιν, μειζων εν γεννητοις γυναικων προφητης Ιωαννου του Βαπτιστου ουδεις εστιν· ο δε μικροτερος εν τη βασιλεια του Θεου, μειζων αυτου εστι.

29 Και πας ο λαος ακουσας και οι τελωναι εδικαιωσαν τον Θεον, βαπτισθεντες το βαπτισμα Ιωαννου·

30 οι δε Φαρισαιοι και οι νομικοι την βουλην του Θεου ηθετησαν εις εαυτους, μη βαπτισθεντες υπ' αυτου.

31 ειπε δε ο Κυριος· Τινι ουν ομοιωσω τους ανθρωπους της γενεας ταυτης; και τινι εισιν ομοιοι;

32 ομοιοι εισι παιδιοις τοις εν αγορα καθημενοις, και προσφωνουσιν αλληλοις, και λεγουσιν· Ηυλησαμεν υμιν, και ουκ ωρχησασθε· εθρηνησαμεν υμιν, και ουκ εκλαυσατε.

33 Εληλυθε γαρ Ιωαννης ο Βαπτιστης μητε αρτον εσθιων, μητε οινον πινων· και λεγετε· Δαιμονιον εχει.

34 Εξηλυθεν ο υιος του ανθρωπου εσθιων και πινων· και λεγετε· Ιδου, ανθρωπος φαγος και οινοποτης, τελωνων φιλος και αμαρτωλων.

35 Και εδικαιωθη η σοφια απο των τεκνων αυτης παντων.

LUKE X.

13 Ουαι σοι Χοραζιν, ουαι σοι Βηθσαιδα, ὁτι ει εν Τυρῳ και Σιδωνι εγενοντο αἱ δυναμεις αἱ γενομεναι εν ὑμιν, παλαι αν εν σακκῳ και σποδῳ καθημεναι μετενοησαν.

14 Πλην Τυρῳ και Σιδωνι ανεκτοτερον εσται εν τῃ κρισει, ἡ ὑμιν.

15 Και συ Καπερναουμ, ἡ εως του ουρανου ὑψωθεισα, εως ᾅδου καταβιβασθησῃ.

16 Ο ακουων ὑμων, εμου ακουει· και ὁ αθετων ὑμας, εμε αθετει· ὁ δε εμε αθετων, αθετει τον αποστειλαντα με.

MATT. XI.

20 Τοτε ἠρξατο ονειδιζειν τας πολεις εν αἱς εγενοντο αἱ πλειστα δυναμεις αυτου, ὁτι ου μετενοησαν.

21 Ουαι σοι Χοραζιν, ουαι σοι Βηθσαιδαν, ὁτι ει εν Τυρῳ και Σιδωνι εγενοντο αἱ δυναμεις αἱ γενομεναι εν ὑμιν, παλαι αν εν σακκῳ και σποδῳ μετενοησαν·

22 Πλην λεγω ὑμιν· Τυρῳ και Σιδωνι ανεκτοτερον εσται εν ἡμερᾳ κρισεως, ἡ ὑμιν.

23 Και συ Καπερναουμ, ἡ εως του ουρανου ὑψωθεισα, εως ᾅδου καταβιβασθησῃ· ὁτι ει εν Σοδομοις εγενοντο αἱ δυναμεις αἱ γενομεναι εν σοι, εμειναν αν μεχρι της σημερον.

24 Πλην λεγω ὑμιν, ὁτι γῃ Σοδομων ανεκτοτερον εσται εν ἡμερᾳ κρισεως, ἡ σοι.

25 Εν εκεινῳ τῳ καιρῳ αποκριθεις ὁ Ιησους, ειπεν· Εξομολογουμαι σοι, πατερ, κυριε του ουρανου και της γης, ὁτι απεκρυψας ταυτα απο σοφων και συνετων, και απεκαλυψας αυτα νηπιοις.

26 Ναι ὁ πατηρ, ὁτι ουτως εγενετο ευδοκια εμπροσθεν σου.

27 Παντα μοι παρεδοθη ὑπο του πατρος μου· και ουδεις επιγινωσκει τον ὑιον, ει μη ὁ πατηρ· ουδε τον πατερα τις επιγινωσκει, ει μη ὁ ὑιος, και ᾧ εαν βουλεται ὁ ὑιος αποκαλυψαι.

28 Δευτε προς με παντες ὁι κοπιωντες και πεφορτισμενοι, καγω αναπαυσω ὑμας.

29 Αρατε τον ζυγον μου εφ' ὑμας, και μαθετε απ' εμου, ὁτι πραος ειμι, και ταπεινος τῃ καρδιᾳ· και ευρησετε αναπαυσιν ταις ψυχαις ὑμων.

30 Ο γαρ ζυγος μου χρηστος και το φορτιον μου ελαφρον εστιν.

SECTION XXXVII.

Jesus eats with Simon the Pharisee.

LUKE VII.

ΗΡωτα δε τις αυτον των φαρισαιων, ινα φαγη μετ' αυτου· και εισελθων εις την οικιαν του φαρισαιου, ανεκλιθη.

37 και ιδου, γυνη εν τη πολει, ητις ην αμαρτωλος, επιγνουσα ότι ανακειται εν τη οικια του φαρισαιου, κομισασα αλαβαστρον μυρου,

38 και στασα παρα τους ποδας αυτου οπισω, κλαιουσα, ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου τοις δακρυσι, και ταις θριξι της κεφαλης αυτης εξεμασσε, και κατεφιλει τους ποδας αυτου, και ηλειφε τω μυρω.

39 Ιδων δε ο φαρισαιος ο καλεσας αυτον, ειπεν εν εαυτω, λεγων· Ουτος, ει ην προφητης, εγινωσκεν αν τις και ποταπη ή γυνη ητις απτεται αυτου, ότι αμαρτωλος εστι.

40 Και αποκριθεις ο Ιησους ειπε προς αυτον· Σιμων, εχω σοι τι ειπειν. Ο δε φησι· Διδασκαλε, ειπε.

41 Δυο χρεωφειλεται ησαν δανειστη τινι· ο εις ωφειλε δηναρια πενηκοντα, ο δε ετερος πεντηκοντα.

42 μη εχοντων δε αυτων αποδουναι, αμφοτεροις εχαρισατο. Τις ουν αυτων, ειπε, πλειον αυτον αγαπησει;

43 Αποκριθεις δε ο Σιμων, ειπεν· Υπολαμβανω ότι ω το πλειον εχαρισατο. Ο δε ειπεν αυτω· Ορθως εκρινας.

44 Και στραφεις προς την γυναικα, τω Σιμωνι εφη· Βλεπεις ταυτην την γυναικα; εισηλθον σου εις την οικιαν, ύδωρ επι τους ποδας μου ουκ εδωκας· αυτη δε τοις δακρυσιν εβρεξε μου τους ποδας, και ταις θριξι της κεφαλης αυτης εξεμαξε.

45 φιλημα μοι ουκ εδωκας· αυτη δε, αφ' ης εισηλθον, ου διελιπε καταφιλουσα μου τους ποδας.

46 ηλαιω την κεφαλην μου ουκ ελειψας· αυτη δε μυρω ηλειψε μου τους ποδας.

47 ου χαριν, λεγω σοι, αφεωνται αι αμαρτιαι αυτης αι πολλαι, ότι ηγαπησε πολυ· ω δε ολιγον αφιεται, ολιγον αγαπα.

48 ειπε δε αυτη· Αφεωνται σου αι αμαρτιαι.

49 Και ηρξαντο οι συνανακειμενοι λεγειν εν εαυτοις· Τις ουτος εστιν ός και αμαρτιας αφιησιν;

50 Ειπε δε προς την γυναικα· Η πιστις σου σεσωκε σε· πορευου εις ειρηνην.

SECTION XXXVIII.

The Death of John the Baptiſt.

MARK VI.

14 ΚΑΙ ηκουσεν ὁ βασιλευς Ηρωδης, (φανερον γαρ εγενετο το ονομα αυτου,) και ελεγεν· Οτι Ιωαννης ὁ βαπτιζων εκ νεκρων ηγερθη, και δια τουτο ενεργουσιν αἱ δυναμεις εν αυτῳ.

15 Αλλοι ελεγον· Οτι Ηλιας εστιν· αλλοι δε ελεγον, Οτι προφητης εστιν, η ὡς εις των προφητων.

16 Ακουσας δε ὁ Ηρωδης, ειπεν· Οτι ὁν εγω απεκεφαλισα Ιωαννην, ὁυτος εστιν, αυτος ηγερθη εκ νεκρων.

17 Αυτος γαρ ὁ Ηρωδης αποστειλας εκρατησε τον Ιωαννην, και εδησεν αυτον εν τῃ φυλακῃ δια Ηρωδιαδα την γυναικα Φιλιππου του αδελφου αὐτου, ὁτι αυτην εγαμησεν.

18 Ελεγε γαρ ὁ Ιωαννης τῳ Ηρωδῃ· Οτι ουκ εξεστι σοι εχειν την γυναικα του αδελφου σου.

19 Η δε Ηρωδιας ενειχεν αυτῳ, και ηθελεν αυτον αποκτειναι, και ουκ ηδυνατο.

20 Ο γαρ Ηρωδης εφοβειτο τον Ιωαννην, ειδως αυτον ανδρα δικαιον και ἁγιον· και συνετηρει αυτον, και ακουσας αυτου, πολλα εποιει, και ἡδεως αυτου ηκουε.

21 Και γενομενης ἡμερας ευκαιρου, ὁτε Ηρωδης τοις γενεσιοις αὐτου δειπνον εποιει τοις μεγιστασιν αυτου, και τοις χιλιαρχοις, και τοις πρωτοις της Γαλιλαιας·

22 και εισελθουσης της θυγατρος αυτης της Ηρωδιαδος, και ορχησαμενης, και αρεσασης τῳ Ηρωδῃ και τοις συνανακειμενοις, ειπεν ὁ βασιλευς τῳ κορασιῳ· Αἰτησον με ὁ εαν θελῃς, και δωσω σοι.

23 Και ωμοσεν αυτῃ, Οτι ὁ εαν με αἰτησῃς, δωσω σοι, εως ἡμισους της βασιλειας μου.

24 Η δε εξελθουσα, ειπε τῃ μητρι αὐτης· Τι αἰτησομαι; Η δε ειπε· Την κεφαλην Ιωαννου του Βαπτιστου.

25 Και εισελθουσα ευθεως μετα σπουδης προς τον βασιλεα, ἡτησατο λεγουσα, Θελω ἱνα μοι δῳς εξ αὐτης επι πινακι την κεφαλην Ιωαννου του Βαπτιστου.

MATT. XIV.

ΕΝ εκεινῳ τῳ καιρῳ ηκουσεν Ηρωδης ὁ τετραρχης την ακοην Ιησου·

2 και ειπε τοις παισιν αὐτου· Ουτος εστιν Ιωαννης ὁ Βαπτιστης· αυτος ηγερθη απο των νεκρων, και δια τουτο αἱ δυναμεις ενεργουσιν εν αυτῳ.

3 Ο γαρ Ηρωδης κρατησας τον Ιωαννην, εδησεν αυτον, και εθετο εν φυλακῃ, δια Ηρωδιαδα την γυναικα Φιλιππου του αδελφου αὐτου.

4 Ελεγε γαρ αυτῳ ὁ Ιωαννης· Ουκ εξεστι σοι εχειν αυτην.

5 Και θελων αυτον αποκτειναι, εφοβηθη τον οχλον, ὁτι ὡς προφητην αυτον ειχον.

6 Γενεσιων δε αγομενων του Ηρωδου, ωρχησατο ἡ θυγατηρ της Ηρωδιαδος εν τῳ μεσῳ· και ηρεσε τῳ Ηρωδῃ.

7 Οθεν μεθ' ὁρκου ὡμολογησεν αυτῃ δουναι ὁ εαν αἰτησηται.

8 Η δε, προβιβασθεισα ὑπο της μητρος αὐτης· Δος μοι, φησιν, ὡδε επι πινακι την κεφαλην Ιωαννου του Βαπτιστου.

9 Και ελυπηθη ὁ βασιλευς· δια δε τους ὁρκους, και τους συνανακειμενους, εκελευσε δοθηναι.

10 Και πεμψας απεκεφαλισε τον Ιωαννην εν τῃ φυλακῃ.

11 Και ηνεχθη ἡ κεφαλη αὐτου επι πινακι, και εδοθη τῃ

LUKE IX.

7 ΗΚουσε δε Ηρωδης ὁ τετραρχης τα γινομενα ὑπ' αυτου παντα, και διηπορει, δια το λεγεσθαι ὑπο τινων, ὁτι Ιωαννης εγηγερται εκ νεκρων·

8 ὑπο τινων δε, ὁτι Ηλιας εφανη· αλλων δε, ὁτι προφητης εις των αρχαιων ανεστη.

9 Και ειπεν ὁ Ηρωδης· Ιωαννην εγω απεκεφαλισα, τις δε εστιν ὁυτος, περι ὁυ εγω ακουω τοιαυτα; Και εζητει ἰδειν αυτον.

MARK VI.

26 Και περιλυπος γενομενος ὁ βασιλευς, δια τους ὁρκους και τους συνανακειμενους ουκ ηθελησεν αὐτην αθετησαι.

27 Και ευθεως αποστειλας ὁ Βασιλευς σπεκουλατωρα, επεταξεν ενεχθηναι την κεφαλην αὐτου.

28 Ο δε απελθων απεκεφαλισεν αὐτον εν τη φυλακη· και ηνεγκε την κεφαλην αὐτου επι πινακι, και εδωκεν αὐτην τῳ κορασιῳ, και το κορασιον εδωκεν αὐτην τη μητρι αὐτης.

29 Και ακουσαντες οἱ μαθηται αὐτου, ηλθον και ηραν το πτωμα αὐτου, και εθηκαν αὐτο εν τῳ μνημειῳ.

MATT. XIV.

κορασιῳ, και ηνεγκε τη μητρι αὐτης.

12 Και προσελθοντες οἱ μαθηται αὐτου, ηραν το σωμα, και εθαψαν αὐτο· και ελθοντες απηγγειλαν τῳ Ιησου.

13 Και ακουσας ὁ Ιησους, ανεχωρησεν εκειθεν εν πλοιῳ εις ερημον τοπον κατ' ἰδιαν· Και ακουσαντες οἱ οχλοι, ηκολουθησαν αὐτῳ πεζῃ απο των πολεων.

SECTION XXXIX.

The Feeding of the Five Thousand.

MATT. XIV.

14 ΚΑΙ εξελθων ὁ Ιησους, ειδε πολυν οχλον· και εσπλαγχνισθη επ' αὐτους και εθεραπευσε τους αρρωστους αὐτων.

15 Οψιας δε γενομενης, προσηλθον αὐτῳ οἱ μαθηται αὐτου, λεγοντες· Ερημος εστιν ὁ τοπος, και ἡ ὡρα ηδη παρελθεν· απολυσον τους οχλους, ἱνα απελθοντες εις τας κωμας, αγορασωσιν ἑαυτοις βρωματα.

16 Ο δε Ιησους ειπεν αὐτοις· Ου χρειαν εχουσιν απελθειν· δοτε αὐτοις ὑμεις φαγειν.

17 Οἱ δε λεγουσιν αὐτῳ· Ουκ εχομεν ὡδε ει μη πεντε αρτους και δυο ιχθυας.

18 Ο δε ειπε· Φερετε μοι αὐτους ὡδε.

19 Και κελευσας τους οχλους ανακλιθηναι επι

JOHN VI.

ΜΕΤΑ ταυτα απηλθεν ὁ Ιησους περαν της Θαλασσης της Γαλιλαιας της Τιβεριαδος·

2 και ηκολουθει αὐτῳ οχλος πολυς, ὁτι ἑωρων αὐτου τα σημεια ἁ εποιει επι των ασθενουντων.

3 Ανηλθε δε εις το ορος ὁ Ιησους, και εκει εκαθητο μετα των μαθητων αὐτου.

4 Ην δε εγγυς το πασχα, ἡ ἑορτη των Ιουδαιων.

5 Επαρας ουν ὁ Ιησους τους οφθαλμους,

MARK VI.

30 ΚΑΙ συναγονται οἱ αποστολοι προς τον Ιησουν, και απηγγειλαν αὐτῳ παντα, και ὁσα εποιησαν, και ὁσα εδιδαξαν.

31 Και ειπεν αὐτοις· Δευτε ὑμεις αὐτοι καθ' ἰδιαν εις ερημον τοπον, και αναπαυεσθε ολιγον· ησαν γαρ οἱ ερχομενοι και οἱ υπαγοντες πολλοι· και ουδε φαγειν ηυκαιρουν.

32 Και απηλθον εις ερημον τοπον τῳ πλοιῳ καθ' ἰδιαν.

33 Και ειδον αὐτους υπαγοντας οἱ οχλοι· και επεγνωσαν αὐτον πολλοι· και πεζῃ απο πασων των πολεων συνεδραμον εκει, και προηλθον αὐτους, και συνηλθον προς αὐτον.

34 Και εξελθων ειδεν ὁ Ιησους πολυν οχλον, και

LUKE IX.

10 ΚΑΙ υποστρεψαντες οἱ αποστολοι διηγησαντο αὐτῳ ὁσα εποιησαν· και παραλαβων αὐτους, υπεχωρησε καθ' ἰδιαν εις τοπον ερημον πολεως καλουμενης Βηθσαιδα.

11 Οἱ δε οχλοι γνοντες, ηκολουθησαν αὐτῳ· και δεξαμενος αὐτους, ελαλει αὐτοις περι της Βασιλειας του Θεου, και τους χρειαν εχοντας θεραπειας ιατο.

12 Η δε ημερα ηρξατο κλινειν· προσελθοντες δε οἱ δωδεκα ειπον αὐτῳ· Απολυσον τον οχλον, ἱνα απελθοντες εις τας κυκλῳ κωμας και τους αγρους, καταλυσωσι, και ευρωσιν επισιτισμον· ὁτι ὡδε εν ερημῳ τοπῳ εσμεν.

13 Ειπε δε προς αὐτους· Δοτε αὐτοις ὑμεις φα-

MATT. XIV.

τους χορλους, και λαβων τους πενλε αρλους και τους δυο ιχθυας, αναβλεψας εις τον ουρανον, ευλογησε· και κλασας, εδωκε τοις μαθηλαις τους αρλους, οι δε μαθηλαι τοις οχλοις.

20 Και εφαγον πανλες, και εχορλασθησαν· και ηραν το περισσευον των κλασμαλων, δωδεκα κοφινους πληρεις.

21 Οι δε εσθιονλες ησαν ανδρες ωσει πενλακισχιλιοι, χωρις γυναικων και παιδιων.

JOHN VI.

και θεασαμενος ὁτι πολυς οχλος ερχελαι προς αυλον, λεγει προς τον Φιλιππον· Ποθεν αγορασομεν αρλους, ινα φαγωσιν ὁυλοι;

6 (Τουλο δε ελεγε πειραζων αυλον· αυλος γαρ ηδει τι εμελλε ποιειν·)

7 Απεκριθη αυλῳ Φιλιππος· Διακοσιων δηναριων αρλοι ουκ αρκουσιν αυλοις, ινα ἑκασλος αυλων βραχυ τι λαβῃ.

8 Λεγει αυλῳ εἰς εκ των μαθηλων αυλου, Ανδρεας ὁ αδελφος Σιμωνος Πελρου·

9 εσλι παιδαριον ἐν ὡδε, ὁ εχει πενλε αρλους κριθινους, και δυο οψαρια· αλλα ταυλα τι εσλιν εις τοσουλους;

10 Ειπε δε ὁ Ιησους· Ποιησαλε τους ανθρωπους αναπεσειν· Ην δε χορλος πολυς εν τῳ τοπῳ. ανεπεσον ουν οἱ ανδρες τον αριθμον ὡσει πενλακισχιλιοι.

11 Ελαβε δε τους αρλους ὁ Ιησους, και ευχαρισλησας διεδωκε τοις μαθηλαις, οἱ δε μαθηλαι τοις ανακειμενοις· ὁμοιως και εκ των οψαριων ὁσον ηθελον.

12 Ως δε ενεπλησθησαν, λεγει τοις μαθηλαις ἀυλου· Συναγαγελε τα περισσευσανλα κλασμαλα, ινα μη τι απολησαι.

MARK VI.

εσπλαγχνισθη επ' αυλοις, ὁτι ησαν ὡς προβαλα μη εχονλα ποιμενα· και ηρξαλο διδασκειν αυλους πολλα.

35 Και ηδη ὡρας πολλης γενομενης, προσελθονλες αυλῳ οἱ μαθηλαι αυλου, λεγουσιν· Οτι ερημος εσλιν ὁ τοπος, και ηδη ὡρα πολλη·

36 απολυσον αυλους, ινα απελθονλες εις τους κυκλῳ αγρους και κωμας, αγορασωσιν ἑαυλοις αρλους· τι γαρ φαγωσιν ουκ εχουσιν.

37 Ο δε αποριθεις, ειπεν αυλοις· Δοτε αυλοις ὑμεις φαγειν. Και λεγουσιν αυλῳ· Απελθονλες αγορασωμεν διακοσιων δηναριων αρλους, και δωμεν αυλοις φαγειν;

38 Ο δε λεγει αυλοις· Ποσους αρλους εχελε; ὑπαγελε και ιδελε. Και γνονλες, λεγουσι· Πενλε, και δυο ιχθυας·

39 και επελαξεν αυλοις ανακλιναι πανλας συμποσια συμποσια επι τῳ χλωρῳ χορτῳ.

40 Και ανεπεσον πρασιαι πρασιαι, ανα ἑκατον, και ανα πενηκονλα.

41 Και λαβων τους πενλε αρλους και τους δυο ιχθυας, αναβλεψας εις τον ουρανον, ευλογησε, και κατεκλασε τους αρλους· και εδιδου τοις μαθηλαις αὐλου ινα παραθωσιν αυλοις· και τους δυο ιχθυας εμερισε πασι.

42 Και εφαγον πανλες, και εχορλασθησαν·

43 και ηραν κλασματων δωδεκα κοφινους πληρεις, και απο των ιχθυων.

44 Και ησαν οἱ φαγονλες τους αρλους, ὡσει πενλακισχιλιοι ανδρες.

LUKE IX.

γειν. Οι δε ειπον· Ουκ εισιν ἡμιν πλειον η πενλε αρτοι και δυο ιχθυες, ει μητι πορευθενλες ἡμεις αγορασωμεν εις παντα τον λαον τουτον βρωματα.

14 Ησαν γαρ ὡσει ανδρες πενλακισχιλιοι. ειπε δε προς τους μαθηλας αυλου. Κατακλινατε αυλους κλισιας ανα πενηκονλα.

15 Και εποιησαν ὁυτω, και ανεκλιναν ἁπανλας.

16 Λαβων δε τους πενλε αρτους, και τους δυο ιχθυας, αναβλεψας εις τον ουρανον, ευλογησεν αυτους, και κατεκλασε, και εδιδου τοις μαθηλαις παραθειναι τῳ οχλῳ.

17 Και εφαγον, και εχορλασθησαν πανλες· και ηρθη το περισσευσαν αυτοις κλασματων, κοφινοι δωδεκα.

JOHN VI.

13 Συνηγαγον ουν, και εγεμισαν δωδεκα κοφινους κλασματων εκ των πεντε αρτων των κριθινων, ἁ επερισσευσε τοις βεβρωκοσιν.

14 Οι ουν ανθρωποι ιδοντες ὁ εποιησε σημειον ὁ Ιησους, ελεγον· Οτι ουτος εστιν αληθως ὁ προφητης ὁ ερχομενος εις τον κοσμον.

SECTION XL.

JESUS walks on the SEA.

MARK VI.

45 ΚΑΙ ευθεως ηναγκασε τους μαθητας αὐτου εμβηναι εις το πλοιον, και προαγειν εις το περαν προς Βηθσαιδαν, εως αὐτος απολυση τον οχλον.

46 Και αποταξαμενος αὐτοις, απηλθεν εις το ορος προσευξασθαι.

47 Και οψιας γενομενης, ην το πλοιον εν μεσῳ της θαλασσης, και αὐτος μονος επι της γης.

48 Και ειδεν αὐτους βασανιζομενους εν τῳ ελαυνειν· (ην γαρ ὁ ανεμος εναντιος αὐτοις·) και περι τεταρτην φυλακην της νυκτος ερχεται προς αὐτους, περιπατων επι της θαλασσης. και ηθελε παρελθειν αὐτους.

49 Οι δε ιδοντες αὐτον περιπατουντα επι της θαλασσης, εδοξαν φαντασμα ειναι, και ανεκραξαν·

50 (παντες γαρ αὐτον ειδον, και ἐταραχθησαν.) και ευθεως ελαλησε μετ' αὐτων, και λεγει αὐτοις· Θαρσειτε· εγω ειμι· μη φοβεισθε.

51 Και ανεβη προς αὐτους εις το πλοιον· και εκοπασεν ὁ ανεμος· και

MATT. XIV.

22 ΚΑΙ ευθεως ηναγκασεν ὁ Ιησους τους μαθητας αὐτου εμβηναι εις το πλοιον, και προαγειν αὐτον εις το περαν, εως ου απολυση τους οχλους.

23 Και απολυσας τους οχλους, ανεβη εις το ορος κατ' ιδιαν προσευξασθαι. Οψιας δε γενομενης, μονος ην εκει.

24 Το δε πλοιον ηδη μεσον της θαλασσης ην βασανιζομενον υπο των κυματων· ην γαρ εναντιος ὁ ανεμος.

25 Τεταρτῃ δε φυλακῃ της νυκτος απηλθε προς αὐτους ὁ Ιησους, περιπατων επι της θαλασσης.

26 Και ιδοντες αὐτον οι μαθηται επι την θαλασσαν περι-

JOHN VI.

15 Ιησους ουν γνους οτι μελλουσιν ερχεσθαι, και αρπαζειν αὐτον ἱνα ποιησωσιν αὐτον βασιλεα, ανεχωρησε παλιν εις το ορος αὐτος μονος.

16 Ως δε οψια εγενετο, κατεβησαν οι μαθηται αὐτου επι την θαλασσαν·

17 και εμβαντες εις το πλοιον, ηρχοντο περαν της θαλασσης εις Καπερναουμ. και σκοτια ηδη εγεγονει, και ουκ εληλυθει προς αὐτους ὁ Ιησους·

18 ἡ τε θαλασσα, ανεμου μεγαλου πνεοντος, διηγειρετο.

19 Εληλακοτες ουν ὡς σταδιους εικοσιπεντε ἡ τριακοντα, θεωρουσι τον Ιησουν περιπατουντα επι της θαλασσης, και εγγυς του πλοιου γινομενον· και εφοβηθησαν.

20 Ο δε λεγει αὐτοις· Εγω ειμι, μη φοβεισθε.

21 Ἠθελον ουν λαβειν αὐτον εις το πλοιον· και ευθεως το πλοιον εγενετο επι της γης εις ἡν υπηγον.

MARK VI.

λιαν εκ περισσου εν εαυτοις εξισταντο, και εθαυμαζον.

52 Ου γαρ συνηκαν επι τοις αρτοις· ην γαρ η καρδια αυτων πεπωρωμενη.

53 Και διαπερασαντες ηλθον επι την γην Γεννησαρετ, και προσωρμισθησαν.

54 Και εξελθοντων αυτων εκ του πλοιου, ευθεως επιγνοντες αυτον,

55 περιδραμοντες ολην την περιχωρον εκεινην, ηρξαντο επι τοις κραβαττοις τους κακως εχοντας περιφερειν, οπου ηκουον οτι εκει εστι.

56 Και οπου αν εισεπορευετο εις κωμας, η πολεις, η αγρους, εν ταις αγοραις ετιθουν τους ασθενουντας, και παρεκαλουν αυτον, ινα καν του κρασπεδου του ιματιου αυτου αψωνται· και οσοι αν ηπτοντο αυτου, εσωζοντο.

MATT. XIV.

πατουντα, εταραχθησαν, λεγοντες, Οτι φαντασμα εστι· και απο του φοβου εκραξαν.

27 Ευθεως δε ελαλησεν αυτοις ο Ιησους, λεγων· Θαρσειτε· εγω ειμι· μη φοβεισθε.

28 Αποκριθεις δε αυτω ο Πετρος, ειπε· Κυριε, ει συ ει, κελευσον με προς σε ελθειν επι τα υδατα.

29 Ο δε ειπεν· Ελθε. Και καταβας απο του πλοιου ο Πετρος, περιεπατησεν επι τα υδατα, ελθειν προς τον Ιησουν.

30 Βλεπων δε τον ανεμον ισχυρον, εφοβηθη· και αρξαμενος καταπονтιζεσθαι, εκραξε, λεγων· Κυριε, σωσον με.

31 Ευθεως δε ο Ιησους εκτεινας την χειρα, επελαβετο αυτου, και λεγει αυτω· Ολιγοπιστε, εις τι εδιστασας;

32 Και εμβαντων αυτων εις το πλοιον, εκοπασεν ο ανεμος.

33 Οι δε εν τω πλοιω ελθοντες προσεκυνησαν αυτω, λεγοντες· Αληθως Θεου υιος ει.

34 Και διαπερασαντες, ηλθον εις την Γεννησαρετ.

35 Και επιγνοντες αυτον οι ανδρες του τοπου εκεινου, απεστειλαν εις ολον την περιχωρον εκεινην, και προσηνεγκαν αυτω παντας τους κακως εχοντας·

36 Και παρεκαλουν αυτον, ινα μονον αψωνται του κρασπεδου του ιματιου αυτου· και οσοι ηψαντο, διεσωθησαν.

SECTION XLI.

Jesus discourses with the Jews concerning Bread.

JOHN VI.

22 Τη επαυριον ὁ οχλος ὁ εσηκως περαν της θαλασσης, ιδων ὁτι πλοιαριον αλλο ουκ ην εκει, ει μη ἑν εκεινο εις ὁ ενεβησαν ὁι μαθηται αυτου, και ὁτι ου συνεισηλθε τοις μαθηταις αὐτου ὁ Ιησους εις το πλοιαριον, αλλα μονοι ὁι μαθηται αυτου απηλθον·

23 αλλα δε ηλθε πλοιαρια εκ Τιβεριαδος εγγυς του τοπου, ὁπου εφαγον τον αρτον, ευχαριστησαντος του Κυριου·

24 ὁτε ουν ειδεν ὁ οχλος ὁτι Ιησους ουκ εστιν εκει, ουδε ὁι μαθηται αυτου, ενεβησαν και αυτοι εις τα πλοια, και ηλθον εις Καπερναουμ, ζητουντες τον Ιησουν.

25 και ευροντες αυτον περαν της θαλασσης, ειπον αυτῳ· Ραββι, πολε ὡδε γεγονας;

26 Απεκριθη αυτοις ὁ Ιησους, και ειπεν· Αμην αμην λεγω ὑμιν, ζητειτε με ουχ ὁτι ειδετε σημεια, αλλ' ὁτι εφαγετε εκ των αρτων, και εχορτασθητε.

27 Εργαζεσθε μη την βρωσιν την απολλυμενην, αλλα την βρωσιν την μενουσαν εις ζωην αιωνιον, ἡν ὁ ὑιος του ανθρωπου ὑμιν δωσει· τουτον γαρ ὁ πατηρ ησφραγισεν, ὁ Θεος.

28 Ειπον ουν προς αυτον· Τι ποιουμεν, ἱνα εργαζωμεθα τα εργα του Θεου;

29 Απεκριθη ὁ Ιησους, και ειπεν αυτοις· Τουτο εστι το εργον του Θεου, ἱνα πιστευσητε εις ὁν απεστειλεν εκεινος.

30 Ειπον ουν αυτῳ· Τι ουν ποιεις συ σημειον, ἱνα ἰδωμεν και πιστευσωμεν σοι; τι εργαζῃ;

31 Οι πατερες ἡμων το μαννα εφαγον εν τῃ ερημῳ, καθως εστι γεγραμμενον· Αρτον εκ του ουρανου εδωκεν αυτοις φαγειν.

32 Ειπεν ουν αυτοις ὁ Ιησους. Αμην αμην λεγω ὑμιν· Ου Μωσης δεδωκεν ὑμιν τον αρτον εκ του ουρανου· αλλ' ὁ πατηρ μου διδωσιν ὑμιν τον αρτον εκ του ουρανου τον αληθινον·

33 ὁ γαρ αρτος του Θεου εστιν ὁ καταβαινων εκ του ουρανου, και ζωην διδους τῳ κοσμῳ.

34 Ειπον ουν προς αυτον· Κυριε, παντοτε δος ἡμιν τον αρτον τουτον.

35 Ειπε δε αυτοις ὁ Ιησους· Εγω ειμι ὁ αρτος της ζωης· ὁ ερχομενος προς με, ου μη πεινασῃ· και ὁ πιστευων εις εμε, ου μη διψησῃ πωποτε.

36 Αλλ' ειπον ὑμιν ὁτι και ἑωρακατε με, και ου πιστευετε.

37 Παν ὁ διδωσι μοι ὁ πατηρ, προς εμε ἡξει· και τον ερχομενον προς με ου μη εκβαλω εξω·

38 ὁτι καταβεβηκα εκ του ουρανου, ουχ ἱνα ποιω το θελημα το εμον, αλλα το θελημα του πεμψαντος με.

39 Τουτο δε εστι το θελημα του πεμψαντος με πατρος, ἱνα παν ὁ δεδωκε μοι, μη απολεσω εξ αυτου, αλλα αναστησω αυτο εν τῃ εσχατῃ ἡμερᾳ.

40 Τουτο δε εστι το θελημα του πεμψαντος με, ἱνα πας ὁ θεωρων τον ὑιον, και πιστευων εις αυτον, εχῃ ζωην αιωνιον· και αναστησω αυτον εγω τῃ εσχατῃ ἡμερᾳ.

41 Εγογγυζον ουν ὁι Ιουδαιοι περι αυτου, ὁτι ειπεν·

JOHN VI.

Εγω ειμι ὁ αρτος ὁ καταβας εκ του ουρανου.

42 Και ελεγον· Ουχ ουτος εστιν Ιησους, ὁ υιος Ιωσηφ, ου ἡμεις οιδαμεν τον πατερα και την μητερα; πως ουν λεγει ουτος· Οτι εκ του ουρανου καταβεβηκα;

43 Απεκριθη ουν ὁ Ιησους, και ειπεν αυτοις· Μη γογγυζετε μετ' αλληλων.

44 Ουδεις δυναται ελθειν προς με, εαν μη ὁ πατηρ ὁ πεμψας με, ἑλκυση αυτον, και εγω αναστησω αυτον τη εσχατη ἡμερᾳ.

45 Εστι γεγραμμενον εν τοις προφηταις· Και εσονται παντες διδακτοι του Θεου. Πας ουν ὁ ακουσας παρα του πατρος, και μαθων, ερχεται προς με.

46 Ουχ ὁτι τον πατερα τις ἑωρακεν, ει μη ὁ ων παρα του Θεου· ουτος ἑωρακε τον πατερα.

47 Αμην αμην λεγω ὑμιν, ὁ πιστευων εις εμε, εχει ζωην αιωνιον.

48 Εγω ειμι ὁ αρτος της ζωης.

49 Οι πατερες ὑμων εφαγον το μαννα εν τη ερημῳ, και απεθανον.

50 Ουτος εστι ὁ αρτος ὁ εκ του ουρανου καταβαινων, ἱνα τις εξ αυτου φαγη, και μη αποθανη.

51 Εγω ειμι ὁ αρτος ὁ ζων, ὁ εκ του ουρανου καταβας· εαν τις φαγη εκ τουτου του αρτου, ζησεται εις τον αιωνα· και ὁ αρτος δε ὁν εγω δωσω, ἡ σαρξ μου εστιν, ἡν εγω δωσω ὑπερ της του κοσμου ζωης.

52 Εμαχοντο ουν προς αλληλους οι Ιουδαιοι, λεγοντες· Πως δυναται ουτος ἡμιν δουναι την σαρκα φαγειν;

53 Ειπεν ουν αυτοις ὁ Ιησους· Αμην αμην λεγω ὑμιν, εαν μη φαγητε την σαρκα του ὑιου του ανθρωπου, και πιητε αυτου το αἱμα, ουκ εχετε ζωην εν ἑαυτοις.

54 Ο τρωγων μου την σαρκα, και πινων μου το αἱμα, εχει ζωην αιωνιον· και εγω αναστησω αυτον τη εσχατη ἡμερᾳ.

55 Η γαρ σαρξ μου αληθως εστι βρωσις, και το αἱμα μου αληθως εστι ποσις.

56 Ο τρωγων μου την σαρκα, και πινων μου το αἱμα, εν εμοι μενει, καγω εν αυτῳ.

57 Καθως απεστειλε με ὁ ζων πατηρ, κἀγω ζω δια τον πατερα· και ὁ τρωγων με, κἀκεινος ζησεται δι' εμε.

58 Ουτος εστιν ὁ αρτος ὁ εκ του ουρανου καταβας· ου καθως εφαγον οι πατερες ὑμων το μαννα, και απεθανον· ὁ τρωγων τουτον τον αρτον, ζησεται εις τον αιωνα.

59 Ταυτα ειπεν εν συναγωγῃ, διδασκων εν Καπερναουμ.

60 Πολλοι ουν ακουσαντες εκ των μαθητων αυτου, ειπαν· Σκληρος εστιν ουτος ὁ λογος. τις δυναται αυτου ακουειν;

61 Ειδως δε ὁ Ιησους εν ἑαυτῳ, οτι γογγυζουσι περι τουτου οι μαθηται αυτου, ειπεν αυτοις· Τουτο ὑμας σκανδαλιζει;

62 εαν ουν θεωρητε τον ὑιον του ανθρωπου αναβαινοντα ὁπου ην το προτερον;

63 το πνευμα εστι το ζωοποιουν, ἡ σαρξ ουκ ωφελει ουδεν. τα ρηματα, ἁ εγω λαλω ὑμιν, πνευμα εστι, και ζωη εστιν.

64 αλλ' εισιν εξ ὑμων τινες οι ου πιστευουσιν. ἡδει γαρ εξ αρχης ὁ Ιησους, τινες εισιν οι μη πιστευοντες, και τις εστιν ὁ παραδωσων αυτον.

65 Και ελεγε· Δια τουτο ειρηκα ὑμιν, ὁτι ουδεις δυναται ελθειν προς με, εαν μη ἡ δεδομενον αυτῳ εκ του πατρος μου.

66 Εκ τουτου πολλοι απηλθον των μαθητων αυτου εις τα οπισω, και ουκετι μετ' αυτου περιεπατουν.

67 Ειπεν ουν ὁ Ιησους τοις δωδεκα· Μη και ὑμεις θελετε ὑπαγειν;

68 Απεκριθη ουν αυτῳ Σιμων Πετρος· Κυριε, προς τινα απελευσομεθα; ρηματα ζωης αιωνιου εχεις.

69 και ἡμεις πεπιστευκαμεν, και εγνωκαμεν ὁτι συ ει ὁ Χριστος, ὁ υιος του Θεου του ζωντος.

70 Απεκριθη αυτοις ὁ Ιησους· Ουκ εγω ὑμας τους δωδεκα εξελεξαμην, και εξ ὑμων εις διαβολος εστιν;

71 Ελεγε δε τον Ιουδαν Σιμωνος Ισκαριωτην· ουτος γαρ ημελλεν αυτον παραδιδοναι, εις ων εκ των δωδεκα.

SECTION XLII.

Jesus heals the impotent Man at the Pool of Bethesda, and discourses with the Jews concerning his Mission.

JOHN V.

ΜΕΤΑ ταυτα ην εορτη των Ιουδαιων, και ανεβη ὁ Ιησους εις Ιεροσολυμα.

2 Εστι δε εν τοις Ιεροσολυμοις επι τη προβατικη κολυμβηθρα, ἡ επιλεγομενη Εβραιστι Βηθεσδα, πεντε στοας εχουσα·

3 εν ταυταις κατεκειτο πληθος πολυ των ασθενουντων, τυφλων, χωλων, ξηρων, εκδεχομενων την του ὑδατος κινησιν.

4 Αγγελος γαρ κατα καιρον κατεβαινεν εν τη κολυμβηθρα, και εταρασσε το ὑδωρ· ὁ ουν πρωτος εμβας μετα την ταραχην του ὑδατος, ὑγιης εγινετο, ᾧ δηποτε κατειχετο νοσηματι.

5 Ην δε τις ανθρωπος εκει τριακοντα οκτω ἐτη εχων εν τη ασθενεια.

6 Τουτον ιδων ὁ Ιησους κατακειμενον, και γνους ὁτι πολυν ηδη χρονον εχει, λεγει αυτῳ· Θελεις ὑγιης γενεσθαι;

7 Απεκριθη αυτῳ ὁ ασθενων· Κυριε, ανθρωπον ουκ εχω, ἱνα ὁταν ταραχθῃ το ὑδωρ, βαλλῃ με εις την κολυμβηθραν· εν ᾧ δε ερχομαι εγω, αλλος προ εμου καταβαινει.

8 Λεγει αυτῳ ὁ Ιησους· Εγειραι, αρον τον κραββατον σου, και περιπατει.

9 Και ευθεως εγενετο ὑγιης ὁ ανθρωπος· και ηρε τον κραββατον αυτου, και περιεπατει. ην δε σαββατον εν εκεινῃ τῃ ἡμερᾳ.

10 Ελεγον ουν οἱ Ιουδαιοι τῳ τεθεραπευμενῳ· Σαββατον εστιν· ουκ εξεστι σοι αραι τον κραββατον.

11 Απεκριθη αυτοις· Ο ποιησας με ὑγιη, εκεινος μοι ειπεν· Αρον τον κραββατον σου, και περιπατει.

12 Ηρωτησαν ουν αυτον· Τις εστιν ὁ ανθρωπος ὁ ειπων σοι· Αρον τον κραββατον σου, και περιπατει;

13 Ο δε ιαθεις ουκ ηδει τις εστιν· ὁ γαρ Ιησους εξενευσεν, οχλου οντος εν τῳ τοπῳ.

14 Μετα ταυτα ευρισκει αυτον ὁ Ιησους εν τῳ ἱερῳ, και ειπεν αυτῳ· Ιδε, ὑγιης γεγονας· μηκετι ἁμαρτανε, ἱνα μη χειρον τι σοι γενηται.

15 Απηλθεν ὁ ανθρωπος, και ανηγγειλε τοις Ιουδαιοις, ὁτι Ιησους εστιν ὁ ποιησας αυτον ὑγιη.

16 Και δια τουτο εδιωκον τον Ιησουν οἱ Ιουδαιοι, και εζητουν αυτον αποκτειναι, ὁτι ταυτα εποιει εν σαββατῳ.

17 Ο δε Ιησους απεκρινατο αυτοις· Ο πατηρ μου εως αρτι εργαζεται, κἀγω εργαζομαι.

18 Δια τουτο ουν μαλλον εζητουν αυτον οἱ Ιουδαιοι αποκτειναι, ὁτι ου μονον ελυε το σαββατον, αλλα και πατερα ἰδιον ελεγε τον Θεον, ἱσον ἑαυτον ποιων τῳ Θεῳ.

19 Απεκρινατο ουν ὁ Ιησους, και ειπεν αυτοις· Αμην αμην λεγω ὑμιν, ου δυναται ὁ ὑιος ποιειν αφ' ἑαυτου ουδεν, εαν μη τι βλεπῃ τον πατερα ποιουντα· ἁ γαρ αν εκεινος ποιῃ, ταυτα και ὁ ὑιος ὁμοιως ποιει.

20 Ο γαρ πατηρ φιλει τον ὑιον, και παντα δεικνυσιν αυτῳ ἁ αυτος ποιει· και μειζονα τουτων δειξει αυτῳ εργα, ἱνα ὑμεις θαυμαζητε.

21 Ωσπερ γαρ ὁ πατηρ εγειρει τους νεκρους και ζωοποιει, ουτω και ὁ ὑιος ους θελει ζωοποιει.

22 Ουδε γαρ ὁ πατηρ κρινει ουδενα, αλλα την κρισιν πασαν δεδωκε τῳ ὑιῳ·

23 ἱνα παντες τιμωσι τον ὑιον, καθως τιμωσι τον πατερα. ὁ μη τιμων τον ὑιον, ου τιμᾳ τον πατερα τον πεμψαντα αυτον.

24 Αμην αμην λεγω ὑμιν, ὁτι ὁ τον λογον μου ακουων, και πιστευων τῳ πεμψαντι με, εχει ζωην αιωνιον· και εις κρισιν ουκ ερχεται, αλλα μεταβεβηκεν εκ του θανατου εις την ζωην.

25 Αμην αμην λεγω ὑμιν,

JOHN V.

ότι ερχεται ώρα, και νυν εστιν, ότε οι νεκροι ακουσουσι της φωνης του υιου του Θεου· και οι ακουσαντες ζησουσι.

26 Ωσπερ γαρ ο πατηρ εχει ζωην εν εαυτω, ουτως εδωκε και τω υιω ζωην εχειν εν εαυτω·

27 και εξουσιαν εδωκεν αυτω και κρισιν ποιειν, ότι υιος ανθρωπου εστι.

28 Μη θαυμαζετε τουτο· ότι ερχεται ώρα εν η πασες οι εν τοις μνημειοις ακουσουσι της φωνης αυτου,

29 και εκπορευσονται, οι τα αγαθα ποιησαντες, εις αναστασιν ζωης· οι δε τα φαυλα πραξαντες, εις αναστασιν κρισεως.

30 Ου δυναμαι εγω ποιειν απ' εμαυτου ουδεν· καθως ακουω, κρινω· και η κρισις η εμη δικαια εστιν· ότι ου ζητω το θελημα το εμον, αλλα το θελημα του πεμψαντος με πατρος.

31 Εαν εγω μαρτυρω περι εμαυτου, η μαρτυρια μου ουκ εστιν αληθης.

32 Αλλος εστιν ο μαρτυρων περι εμου, και οιδα ότι αληθης εστιν η μαρτυρια ην μαρτυρει περι εμου.

33 Υμεις απεσταλκατε προς Ιωαννην, και μεμαρτυρηκε τη αληθεια·

34 εγω δε ου παρα ανθρωπου την μαρτυριαν λαμβανω, αλλα ταυτα λεγω ινα υμεις σωθητε.

35 Εκεινος ην ο λυχνος ο καιομενος και φαινων· υμεις δε ηθελησατε αγαλλιασθηναι προς ώραν εν τω φωτι αυτου.

36 Εγω δε εχω την μαρτυριαν μειζω του Ιωαννου· τα γαρ εργα α εδωκε μοι ο πατηρ ινα τελειωσω αυτα, αυτα τα εργα α εγω ποιω, μαρτυρει περι εμου ότι ο πατηρ με απεσταλκε·

37 και ο πεμψας με πατηρ, αυτος μεμαρτυρηκε περι εμου. ουτε φωνην αυτου ακηκοατε πωποτε, ουτε ειδος αυτου εωρακατε.

38 και τον λογον αυτου ουκ εχετε μενοντα εν υμιν· ότι ον απεστειλεν εκεινος, τουτω υμεις ου πιστευετε.

39 Ερευνατε τας γραφας, ότι υμεις δοκειτε εν αυταις ζωην αιωνιον εχειν· και εκειναι εισιν αι μαρτυρουσαι περι εμου.

40 Και ου θελετε ελθειν προς με, ινα ζωην εχητε.

41 Δοξαν παρα ανθρωπων ου λαμβανω·

42 αλλ' εγνωκα υμας, ότι την αγαπην του Θεου ουκ εχετε εν εαυτοις.

43 Εγω εληλυθα εν τω ονοματι του πατρος μου, και ου λαμβανετε με· εαν αλλος ελθη εν τω ονοματι τω ιδιω, εκεινον ληψεσθε.

44 Πως δυνασθε υμεις πιστευσαι, δοξαν παρα αλληλων λαμβανοντες, και την δοξαν την παρα του μονου Θεου ου ζητειτε;

45 Μη δοκειτε ότι εγω κατηγορησω υμων προς τον πατερα· εστιν ο κατηγορων υμων, Μωσης, εις ον υμεις ηλπικατε.

46 Ει γαρ επιστευετε Μωσει, επιστευετε αν εμοι· περι γαρ εμου εκεινος εγραψεν.

47 Ει δε τοις εκεινου γραμμασιν ου πιστευετε, πως τοις εμοις ρημασι πιστευσετε;

SECTION XLIII.

Jeſus diſcourſes with the Phariſees concerning Traditions.

MARK VII.

ΚΑΙ συναγονται προς αυτον οι Φαρισαιοι, και τινες των γραμματεων, ελθοντες απο Ιεροσολυμων,

2 και ιδοντες τινας των μαθητων αυτου κοιναις χερσι, τουτ' εστιν ανιπτοις, εσθιοντας αρτους, εμεμψαντο.

3 Οι γαρ Φαρισαιοι και παντες οι Ιουδαιοι, εαν μη πυγμη νιψωνται τας χειρας, ουκ εσθιουσι, κρατουντες την παραδοσιν των πρεσβυτερων·

4 και απο αγορας, εαν μη βαπτισωνται, ουκ εσθιουσι, και αλλα πολλα εστιν α παρελαβον κρατειν, βαπτισμους ποτηριων, και ξεστων, και χαλκιων, και κλινων.

5 Επειτα επερωτωσιν αυτον οι Φαρισαιοι και οι γραμματεις· Διατι οι μαθηται σου ου περιπατουσι κατα την παραδοσιν των πρεσβυτερων, αλλα ανιπτοις χερσιν εσθιουσι τον αρτον;

6 Ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις· Οτι καλως προεφητευσεν Ησαιας περι υμων των υποκριτων, ως γεγραπται· Ουτος ο λαος τοις χειλεσι με τιμα, η δε καρδια αυτων πορρω απεχει απ' εμου.

7 Ματην δε σεβονται με, διδασκοντες διδασκαλιας, ενταλματα ανθρωπων.

8 Αφεντες γαρ την εντολην του Θεου, κρατειτε την παραδοσιν των ανθρωπων, βαπτισμους ξεστων και ποτηριων· και αλλα παρομοια τουτοις πολλα ποιειτε.

9 Και ελεγεν αυτοις· Καλως αθετειτε την εντολην του Θεου, ινα την παραδοσιν υμων τηρησητε.

10 Μωσης γαρ ειπε· Τιμα τον πατερα σου και την μητερα σου· και· Ο κακολογων πατερα η μητερα, θανατω τελευτατω.

11 Υμεις δε λεγετε· Εαν ειπη ανθρωπος τω πατρι η τη μητρι· Κορβαν (ο εστι, δωρον) ο εαν εξ εμου ωφεληθης·

12 και ουκετι αφιετε αυτον ουδεν ποιησαι τω πατρι αυτου, η τη μητρι αυτου,

13 ακυρουντες τον λογον του Θεου τη παραδοσει υμων, η παρεδωκατε· και παρομοια τουτοις πολλα ποιειτε.

14 Και προσκαλεσαμενος παντα τον οχλον, ελεγεν αυτοις· Ακουετε μου παντες, και συνιετε.

15 Ουδεν εστιν εξωθεν του ανθρωπου εισπορευομενον εις αυτον, ο δυναται αυτον κοινωσαι· αλλα, τα εκπορευομενα απ' αυτου, εκεινα εστι τα κοινουντα τον ανθρωπον.

16 Ειτις εχει ωτα ακουειν, ακουετω.

JOHN VII.

ΚΑΙ περιεπατει ο Ιησους μετα ταυτα εν τη Γαλιλαια· ου γαρ ηθελεν εν τη Ιουδαια περιπατειν, οτι εζητουν αυτον οι Ιουδαιοι αποκτειναι.

MATT. XV.

ΤΟΤΕ προσερχονται τω Ιησου οι απο Ιεροσολυμων Γραμματεις και φαρισαιοι, λεγοντες·

2 Διατι οι μαθηται σου παραβαινουσιν την παραδοσιν των πρεσβυτερων; ου γαρ νιπτονται τας χειρας αυτων, οταν αρτον εσθιωσιν.

3 Ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις· Διατι και υμεις παραβαινετε την εντολην του Θεου, δια την παραδοσιν υμων;

4 Ο γαρ Θεος ενετειλατο, λεγων· Τιμα τον πατερα σου, και την μητερα· και ο κακολογων πατερα η μητερα, θανατω τελευτατω.

5 Υμεις δε λεγετε· Ος αν ειπη τω πατρι, η τη μητρι, Δωρον, ο εαν εξ εμου ωφεληθης· και ου μη τιμηση τον πατερα αυτου, η την μητερα αυτου·

6 Και ηκυρωσατε την εντολην του Θεου δια την παραδοσιν υμων.

7 Υποκριται, καλως προεφητευσε περι υμων Ησαιας, λεγων·

8 Εγγιζει μοι ο λαος ουτος τω στοματι αυτων, και τοις χειλεσι με τιμα· η δε καρδια αυτων πορρω απεχει απ' εμου.

9 Ματην δε σεβονται με, διδασκοντες διδασκαλιας, ενταλματα ανθρωπων.

10 Και προσκαλεσαμενος τον οχλον, ειπεν αυτοις· Ακουετε και συνιετε.

11 Ου το εισερχομενον εις το στομα κοινοι τον ανθρωπον· αλλα το εκπορευομενον εκ του στοματος,

MARK VII.

17 Και ότε εισηλθεν εις οικον απο του οχλου, επερωων αυτον οι μαθηται αυτου περι της παραβολης.

18 Και λεγει αυτοις· Ουτω και υμεις ασυνετοι εστε; ου νοειτε ότα παν το εξωθεν εισπορευσαμενον εις τον ανθρωπον, ου δυναται αυτον κοινωσαι;

19 Οτι ουκ εισπορευεται αυτου εις την καρδιαν, αλλ' εις την κοιλιαν· και εις τον αφεδρωνα εκπορευεται, καθαριζον παντα τα βρωματα.

20 Ελεγε δε ότι το εκ του ανθρωπου εκπορευομενον, εκεινο κοινοι τον ανθρωπον.

21 Εσωθεν γαρ εκ της καρδιας των ανθρωπων οι διαλογισμοι οι κακοι εκπορευονται, μοιχειαι, πορνειαι, φονοι,

22 κλοπαι, πλεονεξιαι, πονηριαι, δολος, ασελγεια, οφθαλμος πονηρος, βλασφημια, υπερηφανια, αφροσυνη.

23 παντα ταυτα τα πονηρα εσωθεν εκπορευεται, και κοινοι τον ανθρωπον.

MATT. XV.

τουτο κοινοι τον ανθρωπον.

12 Τοτε προσελθοντες οι μαθηται αυτου, ειπον αυτω· Οιδας, ότι οι Φαρισαιοι ακουσαντες τον λογον, εσκανδαλισθησαν;

13 Ο δε αποκριθεις, ειπε· Πασα φυτεια ην ουκ εφυτευσεν ο πατηρ μου ο ουρανιος, εκριζωθησεται.

14 Αφετε αυτους· οδηγοι εισι τυφλοι τυφλων. τυφλος δε τυφλον εαν οδηγη, αμφοτεροι εις βοθυνον πεσουνται.

15 Αποκριθεις δε ο Πετρος, ειπεν αυτω· Φρασον ημιν την παραβολην ταυτην.

16 Ο δε Ιησους ειπεν· Ακμην και υμεις ασυνετοι εστε;

17 Ουπω νοειτε, ότι παν το εισπορευομενον εις το στομα, εις την κοιλιαν χωρει, και εις αφεδρωνα εκβαλλεται;

18 Τα δε εκπορευομενα εκ του στοματος, εκ της καρδιας εξερχεται, κακεινα κοινοι τον ανθρωπον.

19 Εκ γαρ της καρδιας εξερχονται, διαλογισμοι πονεροι, φονοι, μοιχειαι, πορνειαι, κλοπαι, ψευδομαρτυριαι, βλασφημιαι.

20 Ταυτα εστι τα κοινουντα τον ανθρωπον· το δε ανιπτοις χερσι φαγειν, ου κοινοι τον ανθρωπον.

SECTION XLIV.

The Favour ſhewn by Jeſus to the Syrophenician Woman, and the Cure of the Perſon who was deaf, and had an Impediment in his Speech.

MARK VII.

24 ΚΑΙ εκειθεν ανασας απηλθεν εις τα μεθορια Τυρου και Σιδωνος· και εισελθων εις την οικιαν, ουδενα ηθελε γνωναι· και ουκ ηδυνηθη λαθειν.

25 Ακουσασα γαρ γυνη περι αυτου, ης ειχε το θυγατριον αυτης πνευμα ακαθαρτον, ελθουσα προσεπεσε προς τους ποδας αυτου·

26 (ην δε η γυνη Ελληνις, Συροφοινισσα τω γενει) και ηρωτα αυτον ινα το δαιμονιον εκβαλλη εκ της θυγατρος αυτης.

27 Ο δε Ιησους ειπεν αυτη· Αφες πρωτον χορτασθηναι τα τεκνα· ου γαρ καλον εστι λαβειν τον αρτον των τεκνων, και βαλειν τοις κυναριοις.

28 Η δε απεκριθη, και λεγει αυτω· Ναι Κυριε· και γαρ τα κυναρια υποκατω της τραπεζης εσθιει απο των ψιχιων των παιδιων.

29 Και ειπεν αυτη, δια τουτον τον λογον υπαγε· εξεληλυθε το δαιμονιον εκ της θυγατρος σου.

30 Και απελθουσα εις τον οικον αυτης ευρε το δαιμονιον εξεληλυθος, και την θυγατερα βεβλημενην επι της κλινης.

31 Και παλιν εξελθων εκ των οριων Τυρου και Σιδωνος, ηλθε προς την θαλασσαν της Γαλιλαιας, ανα μεσον των οριων Δεκαπολεως.

MATT. XV.

1 ΚΑΙ εξελθων εκειθεν ὁ Ιησους, ανεχωρησεν εις τα μερη Τυρου και Σιδωνος.

22 Και ιδου, γυνη Χαναναια απο των οριων εκεινων εξελθουσα, εκραυγασεν, αυτω λεγουσα· Ελεησον με, Κυριε, υιε Δαβιδ· η θυγατηρ μου κακως δαιμονιζεται.

23 Ο δε ουκ απεκριθη αυτη λογον. Και προσελθοντες οι μαθηται αυτου, ηρωτων αυτον, λεγοντες· Απολυσον αυτην, οτι κραζει οπισθεν ημων.

24 Ο δε αποκριθεις, ειπεν· Ουκ απεσταλην ει μη εις τα προβατα τα απολωλοτα οικου Ισραηλ.

25 Η δε ελθουσα προσεκυνει αυτω, λεγουσα· Κυριε, βοηθει μοι.

26 Ο δε αποκριθεις, ειπεν· Ουκ εστι καλον λαβειν τον αρτον των τεκνων, και βαλειν τοις κυναριοις.

27 Η δε ειπε· Ναι, Κυριε· και γαρ τα κυναρια εσθιει απο των ψιχιων των πιπτοντων απο της τραπεζης των κυριων αυτων.

28 Τοτε αποκριθεις ὁ Ιησους, ειπεν αυτη· Ω γυναι, μεγαλη σου η πιστις· γενηθητω σοι ως θελεις. Και εθη η θυγατηρ αυτης απο της ωρας εκεινης.

29 Και μεταβας εκειθεν ὁ Ιησους, ηλθε παρα την θαλασσαν της Γαλιλαιας· και αναβας εις το ορος, εκαθητο εκει.

MARK VII.

32 Και φερουσιν αυτω, κυφον μογιλαλον, και παρακαλουσιν αυτον ινα επιθη αυτω την χειρα.

33 Και απολαβομενος αυτον απο του οχλου κατ' ιδιαν, εβαλε τους

MARK VII.

δακτυλους αὐτου εις τα ωτα αυτου· και πτυσας ἡψατο της γλωσσης αὐτου.

34 Και αναβλεψας εις τον ουρανον, στεναξε, και λεγει αὐτῳ· εφφαθα, ὁ εστι, διανοιχθητι.

35 Και ευθεως διηνοιχθησαν αὐτου αἱ ακοαι· και ελυθη ὁ δεσμος της γλωσσης αὐτου, και ελαλει ορθως.

36 Και διεστειλατο αὐτοις

MARK VII.

ἱνα μηδενι ειπωσιν· ὁσον δε αυτος αὐτοις διεστελλετο, μαλλον περισσοτερον εκηρυσσον.

37 Και ὑπερπερισσως εξεπλησσοντο, λεγοντες· Καλως παντα πεποιηκε· και τους κωφους ποιει ακουειν, και τους αλαλους λαλειν.

MATT. XV.

30 Και προσηλθον αὐτῳ οχλοι πολλοι, εχοντες μεθ' ἑαυτων χωλους, τυφλους, κωφους, κυλλους, και ἑτερους πολλους· και ἐῤῥιψαν αὐτους παρα τους ποδας του Ιησου· και εθεραπευσεν αὐτους.

31 Ωστε τους οχλους θαυμασαι βλεποντας κωφους λαλουντας, κυλλους ὑγιεις, χωλους περιπατουντας, και τυφλους βλεποντας· και εδοξασαν τον Θεον Ισραηλ.

SECTION XLV.

Jeſus feeds four thouſand Perſons, diſcourſes about a Sign from Heaven, and cures a blind Man.

MARK VIII.

ΕΝ εκειναις ταις ἡμεραις παμπολλου οχλου ὀντος, και μη εχοντων τι φαγωσι, προσκαλεσαμενος ὁ Ιησους τους μαθητας αὐτου, λεγει αὐτοις·

2 σπλαγχνιζομαι επι τον οχλον, ὁτι ηδη ἡμερας τρεις προσμενουσι μοι, και ουκ εχουσι τι φαγωσι.

3 Και εαν απολυσω αὐτους νηστεις εις οικον αὐτων, εκλυθησονται εν τῃ ὁδῳ· Τινες γαρ αὐτων μακροθεν ἡκασι.

4 Και απεκριθησαν αὐτῳ οἱ μαθηται αὐτου· Ποθεν τουτους δυνησεται τις ὡδε χορτασαι αρτων επ' ερημιας;

5 Και επηρωτα αὐτους· Ποσους εχετε αρτους; Οι δε ειπον· Επτα.

6 Και παρηγγειλε τῳ οχλῳ αναπεσειν επι της γης· και λαβων τους ἑπτα αρτους, ευχαριστησας εκλασε, και εδιδου τοις μαθηταις αὐτου, ἱνα παραθωσι· και παρεθηκαν τῳ οχλῳ.

7 Και ειχον ἰχθυδια ολιγα· και ευλογησας, ειπε παραθειναι και αὐτα.

8 Εφαγον δε, και εχορτασθησαν· και ἠραν περισσευματα κλασματων, ἑπτα σπυριδας.

MATT. XV.

32 Ὁ δε Ιησους προσκαλεσαμενος τους μαθητας αὐτου, ειπε· Σπλαγχνιζομαι επι τον οχλον, ὁτι ηδη ἡμερας τρεις προσμενουσι μοι, και ουκ εχουσι τι φαγωσι· και απολυσαι αὐτους νηστεις ου θελω, μηποτε εκλυθωσιν εν τῃ ὁδῳ.

33 Και λεγουσιν αὐτῳ οἱ μαθηται αὐτου· Ποθεν ἡμιν εν ερημια αρτοι τοσουτοι, ὡστε χορτασαι ὀχλον τοσουτον;

34 Και λεγει αὐτοις ὁ Ιησους, Ποσους αρτους εχετε; Οι δε ειπον· Επτα, και ολιγα ἰχθυδια.

35 Και εκελευσε τοις οχλοις αναπεσειν επι την γην.

36 Και λαβων τους ἑπτα αρτους και τους ἰχθυας, ευχαριστησας, εκλασε, και εδωκε

MARK VIII.

9 Ησαν δε οι φαγονλες, ως τετρακισχιλιοι· και απελυσεν αυλους.

10 Και ευθεως εμβας εις το πλοιον μετα των μαθητων αυλου, ηλθεν εις τα μερη Δαλμανουθα.

11 Και εξηλθον οι Φαρισαιοι, και ηρξαντο συζητειν αυτω, ζητουντες παρ' αυτου σημειον απο του ουρανου, πειραζοντες αυτον.

12 Και αναστεναξας τω πνευματι αυτου, λεγει· Τι η γενεα αυτη σημειον επιζητει; αμην λεγω υμιν, ει δοθησεται τη γενεα ταυτη σημειον.

13 Και αφεις αυτους, εμβας παλιν εις το πλοιον, απηλθεν εις το περαν.

14 Και επελαθοντο λαβειν αρτους, και ει μη ενα αρτον ουκ ειχον μεθ' εαυτων εν τω πλοιω.

15 Και διεστελλετο αυτοις, λεγων· Οραιτε, βλεπετε απο της ζυμης των Φαρισαιων, και της ζυμης Ηρωδου.

16 Και διελογιζοντο προς αλληλους, λεγοντες· Οτι αρτους ουκ εχομεν.

17 Και γνους ο Ιησους, λεγει αυτοις· Τι διαλογιζεσθε, ότι αρτους ουκ εχετε; ουπω νοειτε, ουδε συνιετε; ετι πεπωρωμενην εχετε την καρδιαν υμων;

18 Οφθαλμους εχοντες ου βλεπετε, και ωτα εχοντες ουκ ακουετε; και ου μνημονευετε;

19 ότε τους πεντε αρτους εκλασα εις τους πεντακισχιλιους, ποσους κοφινους πληρεις κλασματων ηρατε; Λεγουσιν αυτω· Δωδεκα.

20 Οτε δε τους επτα εις τους τετρακισχιλιους, ποσων σπυριδων πληρωματα κλασματων ηρατε; Οι δε ειπον· Επτα.

21 Και ελεγεν αυτοις· Πως ου συνιετε;

MATT. XV.

τοις μαθηταις αυτου· οι δε μαθηται τω οχλω.

37 Και εφαγον παντες, και εχορτασθησαν· και ηραν το περισσευον των κλασματων, επτα σπυριδας πληρεις.

38 Οι δε εσθιοντες ησαν τετρακισχιλιοι ανδρες, χωρις γυναικων και παιδιων.

39 Και απολυσας τους οχλους, ενεβη εις το πλοιον, και ηλθεν εις τα ορια Μαγδαλα.

Κεφ. ισ'. 16.

ΚΑΙ προσελθοντες οι Φαρισαιοι και Σαδδουκαιοι, πειραζοντες επηρωτησαν αυτον σημειον εκ του ουρανου επιδειξαι αυτοις.

2 Ο δε αποκριθεις, ειπεν αυτοις· Οψιας γενομενης λεγετε, Ευδια· πυρραζει γαρ ο ουρανος.

3 Και πρωι, Σημερον χειμων· πυρραζει γαρ στυγναζων ο ουρανος. Υποκριται, το μεν προσωπον του ουρανου γινωσκετε διακρινειν, τα δε σημεια των καιρων ου δυνασθε;

4 Γενεα πονηρα και μοιχαλις σημειον επιζητει· και σημειον ου δοθησεται αυτη, ει μη το σημειον Ιωνα του προφητου· Και καταλιπων αυτους, απηλθε.

5 Και ελθοντες οι μαθηται αυτου εις το περαν, επελαθοντο αρτους λαβειν.

6 Ο δε Ιησους ειπεν αυτοις· Οραιτε και προσεχετε απο της ζυμης των Φαρισαιων και Σαδδουκαιων.

7 Οι δε διελογιζοντο εν εαυτοις, λεγοντες· Οτι αρτους ουκ ελαβομεν.

8 Γνους δε ο Ιησους, ειπεν αυτοις· Τι διαλογιζεσθε εν εαυτοις, ολιγοπιστοι, ότι αρτους ουκ ελαβετε;

LUKE XII.

54 Ελεγε δε και τοις οχλοις· Οταν ιδητε την νεφελην ανατελλουσαν απο δυσμων, ευθεως λεγετε· Ομβρος ερχεται· και γινεται ουτω.

55 Και όταν νοτον πνεοντα, λεγετε· Οτι καυσων εσται· και γινεται.

56 Υποκριται, το προσωπον της γης και του ουρανου οιδατε δοκιμαζειν, τον δε καιρον τουτον πως ου δοκιμαζετε;

57 Τι δε και αφ' εαυτων ου κρινετε το δικαιον;

MATT. XVI.

9 Ουπω νοειτε, ουδε μνημονευετε τους πεντε αρτους των πεντακισχιλιων, και ποσους κοφινους ελαβετε;

10 Ουδε τους επτα αρτους των τετρακισχιλιων, και ποσας σπυριδας ελαβετε;

11 Πως ου νοειτε, ότι ου περι αρτου ειπον υμιν, προσεχειν απο της ζυμης των Φαρισαιων και Σαδδουκαιων;

12 Τοτε συνηκαν ότι ουκ ειπε προσεχειν απο της ζυμης του αρτου, αλλ' απο της διδαχης των Φαρισαιων και Σαδδουκαιων.

MATT. XVI.

MARK VIII.

22 Και ερχεται εις Βηθσαιδαν· και φερουσιν αυτω τυφλον, και παρακαλουσιν αυτον ινα αυτου ἁψηται.

23 Και επιλαβομενος της χειρος του τυφλου, εξηγαγεν αυτον εξω της κωμης· και πτυσας εις τα ομματα αυτου, επιθεις τας χειρας αυτω, επηρωτα αυτον ει τι βλεπει.

24 Και αναβλεψας, ελεγε· Βλεπω τους ανθρωπους· ότι ως δενδρα ὁρω περιπατουντας.

25 Ειτα παλιν επεθηκε τας χειρας επι τους οφθαλμους αυτου, και εποιησεν αυτον αναβλεψαι· και αποκατεσταθη, και ενεβλεψε τηλαυγως ἁπαντας.

26 Και απεστειλεν αυτον εις τον οικον αυτου, λεγων· Μηδε εις την κωμην εισελθης, μηδε ειπης τινι εν τη κωμη.

MARK VIII.

SECTION XLVI.

JESUS begins to foretel his Sufferings.

MARK VIII.

27 ΚΑΙ εξηλθεν ὁ Ιησους και οι μαθηται αυτου εις τας κωμας Καισαρειας της Φιλιππου· και εν τη ὁδω επηρωτα τους μαθητας αυτου, λεγων αυτοις· Τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι;

28 Οι δε απεκριθησαν, Ιωαννην τον Βαπτιστην· και αλλοι Ηλιαν· αλλοι δε, ενα των προφητων.

29 Και αυτος λεγει αυτοις· Υμεις δε τινα με λεγετε ειναι; Αποκριθεις δε ὁ Πετρος, λεγει αυτω· Συ ει ὁ Χριστος.

30 Και επετιμησεν αυτοις ινα μηδενι λεγωσι περι αυτου.

MATT. XVI.

13 ΕΛΘΩΝ δε ὁ Ιησους εις τα μερη Καισαρειας της Φιλιππου, ηρωτα τους μαθητας αὐτου, λεγων· Τινα με λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι, τον υιον του ανθρωπου;

14 Οι δε ειπον· Οι μεν, Ιωαννην τον Βαπτιστην· αλλοι δε, Ηλιαν· ἑτεροι δε, Ιερεμιαν, η ενα προφητων.

15 Λεγει αυτοις· Υμεις δε τινα με λεγετε ειναι;

16 Αποκριθεις δε Σιμων Πετρος, ειπε· Συ ει ὁ Χριστος ὁ υιος του Θεου του ζωντος.

17 Και αποκριθεις ὁ Ιησους, ειπεν αυτω· Μακαριος ει Σιμων Βαρ Ιωνα, ότι σαρξ και αἱμα ουκ απεκαλυψε σοι, αλλ' ὁ πατηρ μου, ὁ εν τοις ουρανοις.

18 Καγω δε σοι λεγω, ότι συ ει Πετρος, και επι ταυτη τη πετρα οικοδομησω μου την εκκλησιαν· και πυλαι ᾅδου ου καταισχυσουσιν αυτης.

LUKE IX.

18 ΚΑΙ εγενετο εν τω ειναι αυτον προσευχομενον κατα μονας, συνησαν αυτω οι μαθηται, και επηρωτησεν αυτους, λεγων· Τινα με λεγουσιν οι οχλοι ειναι;

19 Οι δε αποκριθεντες, ειπον· Ιωαννην τον Βαπτιστην· αλλοι δε Ηλιαν· αλλοι δε, ότι προφητης τις των αρχαιων ανεστη.

20 Ειπε δε αυτοις· Υμεις δε τινα με λεγετε ειναι; Αποκριθεις δε ὁ Πετρος ειπε· Τον Χριστον του Θεου.

21 Ο δε επιτιμησας αυτοις, παρηγγειλε μηδενι ειπειν τουτο,

MATT. XVI.

19 Και δωσω σοι τας κλεις της βασιλειας των ουρανων· και ὁ εαν δησῃς επι της γης, εσται δεδεμενον εν τοις ουρανοις· και ὁ εαν λυσῃς επι της γης, εσται λελυμενον εν τοις ουρανοις.

20 Τοτε διεστειλατο τοις μαθηταις αὐτου, ινα μηδενι ειπωσιν, ὁτι αὐτος εστιν Ιησους ὁ Χριστος.

21 Απο τοτε ηρξατο ὁ Ιησους δεικνυειν τοις μαθηταις αὐτου, ὁτι δει αὐτον απελθειν εις Ιεροσολυμα, και πολλα παθειν απο των πρεσβυτερων, και αρχιερεων, και γραμματεων, και αποκταν θηναι, και τῃ τριτῃ ἡμερᾳ εγερθηναι.

22 Και προσλαβομενος αὐτον ὁ Πετρος, ηρξατο επιτιμαν αὐτῳ, λεγων· Ιλεως σοι Κυριε· ου μη εσται σοι τουτο.

23 Ο δε στραφεις, ειπε τῳ Πετρῳ· Υπαγε οπισω μου Σατανα, σκανδαλον μου ει· ὁτι ου φρονεις τα του Θεου, αλλα τα των ανθρωπων.

24 Τοτε ὁ Ιησους ειπε τοις μαθηταις αὐτου· Ει τις θελει οπισω μου ελθειν, απαρνησασθω εαυτον, και αρατω τον σταυρον αὐτου, και ακολουθειτω μοι.

25 Ος γαρ αν θελῃ την ψυχην αὐτου σωσαι, απολεσει αυτην· ος δ' αν απολεσῃ την ψυχην αὐτου ενεκεν εμου, ευρησει αυτην.

26 Τι γαρ ωφελειται ανθρωπος, εαν τον κοσμον ὁλον κερδησῃ, την δε ψυχην αὐτου ζημιωθῃ; η τι δωσει ανθρωπος ανταλλαγμα της ψυχης αὐτου;

27 Μελλει γαρ ὁ υιος του ανθρωπου ερχεσθαι εν τῃ δοξῃ

MARK VIII.

31 Και ηρξατο διδασκειν αὐτους, ὁτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν, και αποδοκιμασθηναι απο των πρεσβυτερων, και αρχιερεων, και γραμματεων, και αποκταν θηναι· και μετα τρεις ἡμερας αναστηναι.

32 Και παῤῥησια τον λογον ελαλει. Και προσλαβομενος αὐτον ὁ Πετρος, ηρξατο επιτιμαν αὐτῳ.

33 Ο δε επιστραφεις, και ιδων τους μαθητας αὐτου, επετιμησε τῳ Πετρῳ, λεγων· Υπαγε οπισω μου, σατανα· ὁτι ου φρονεις τα του Θεου, αλλα τα των ανθρωπων.

34 Και προσκαλεσαμενος τον οχλον συν τοις μαθηταις αὐτου, ειπεν αὐτοις. Οστις θελει οπισω μου ελθειν, απαρνησασθω εαυτον, και αρατω τον σταυρον αὐτου, και ακολουθειτω μοι.

35 Ος γαρ αν θελῃ την ψυχην αὐτου σωσαι, απολεσει αυτην· ος δ' αν απολεσῃ την ψυχην αὐτου ενεκεν εμου και του ευαγγελιου, ὁυτος σωσει αυτην;

36 Τι γαρ ωφελησει ανθρωπον, εαν κερδησῃ τον κοσμον ὁλον, και ζημιωθῃ την ψυχην αὐτου.

37 Η τι δωσει ανθρωπος ανταλλαγμα της ψυχης αὐτου;

38 Ος γαρ αν επαισχυνθῃ με και τους εμους λογους εν τῃ γενεᾳ ταυτῃ τῃ μοιχαλιδι και ἁμαρτωλῳ, και ὁ υιος του ανθρωπου επαισχυνθησεται αυτον, ὁταν ελθῃ εν τῃ δοξῃ του πατρος αὐτου, μετα των αγγελων των ἁγιων.

Κεφ. θ. 9.

ΚΑΙ ελεγεν αὐτοις· Αμην λεγω ὑμιν, ὁτι εισι τινες των ὡδε εστηκοτων, ὁιτινες ου μη γευσωνται θανατου, εως αν ιδωσι την Βασιλειαν του Θεου εληλυθυιαν εν δυναμει.

LUKE IX.

22 ειπων· Οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν, και αποδοκιμασθηναι απο των πρεσβυτερων και αρχιερεων και γραμματεων, και αποκταν θηναι, και τῃ τριτῃ ἡμερᾳ εγερθηναι.

23 Ελεγε δε προς παντας· Ει τις θελει οπισω μου ελθειν, απαρνησασθω εαυτον, και αρατω τον σταυρον αὐτου καθ' ἡμεραν, και ακολουθειτω μοι.

24 Ος γαρ αν θελῃ την ψυχην αὐτου σωσαι, απολεσει αυτην· ος δ' αν απολεσῃ την ψυχην αὐτου ενεκεν εμου, ὁυτος σωσει αυτην.

25 Τι γαρ ωφελειται ανθρωπος κερδησας τον κοσμον ὁλον εαυτον δε απολεσας, η ζημιωθεις;

26 Ος γαρ αν επαισχυνθῃ με και τους εμους λογους, τουτον ὁ υιος του ανθρωπου επαισχυνθησεται, ὁταν ελθῃ εν τῃ δοξῃ αὐτου και του πατρος και των ἁγιων αγγελων.

27 Λεγω δε ὑμιν αληθως, εισι τινες των ὡδε εστηκοτων, οι ου μη γευσωνται θανατου, εως αν ιδωσι την βασιλειαν του Θεου.

του παιρος αυτου μετα των αγγελων αυτου, και τοτε αποδωσει εκαστω κατα την πραξιν αυτου.

28 Αμην λεγω υμιν, εισι τινες των ωδε εστηκοτων, οιτινες ου μη γευσωνται θανατου, εως αν ιδωσι τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη βασιλεια αυτου.

SECTION XLVII.

The Transfiguration, the Cure of the Demoniac, and the Payment of the Tribute.

MARK IX.

2 ΚΑΙ μεθ' ημερας εξ παραλαμβανει ο Ιησους τον Πετρον, και τον Ιακωβον, και τον Ιωαννην, και αναφερει αυτους εις ορος υψηλον κατ' ιδιαν μονους· και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων.

3 Και τα ιματια αυτου εγενετο στιλβοντα, λευκα λιαν ως χιων, οια γναφευς επι της γης ου δυναται λευκαναι.

4 Και ωφθη αυτοις Ηλιας συν Μωσει· και ησαν συλλαλουντες τω Ιησου.

5 Και αποκριθεις ο Πετρος, λεγει τω Ιησου· Ραββι, καλον εστιν ημας ωδε ειναι· και ποιησωμεν σκηνας τρεις, σοι μιαν, και Μωσει μιαν, και Ηλια μιαν.

6 Ου γαρ ηδει τι λαληση· ησαν γαρ εκφοβοι.

7 Και εγενετο νεφελη επισκιαζουσα αυτοις· και ηλθε φωνη εκ της νεφελης, λεγουσα· Ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος, αυτου ακουετε.

8 Και εξαπινα περιβλεψαμενοι, ουκετι ουδενα ειδον, αλλα τον Ιησουν μονον μεθ' εαυτων.

MATT. XVII.

ΚΑΙ μεθ' ημερας εξ παραλαμβανει ο Ιησους τον Πετρον, και Ιακωβον, και Ιωαννην τον αδελφον αυτου· και αναφερει αυτους εις ορος υψηλον κατ' ιδιαν.

2 Και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων, και ελαμψε το προσωπον αυτου ως ο ηλιος· τα δε ιματια αυτου εγενετο λευκα ως το φως.

3 Και ιδου, ωφθησαν αυτοις Μωσης και Ηλιας, μετ' αυτου συλλαλουντες.

4 Αποκριθεις δε ο Πετρος, ειπε τω Ιησου· Κυριε, καλον εστιν ημας ωδε ειναι· ει θελεις, ποιησωμεν ωδε τρεις σκηνας, σοι μιαν, και Μωση μιαν, και μιαν Ηλια.

5 Ετι αυτου λαλουντος, ιδου, νεφελη φωτεινη επεσκιασεν αυτους· και ιδου, φωνη εκ της νεφελης, λεγουσα· Ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος, εν ω ευδοκησα· αυτου ακουετε.

6 Και ακουσαντες οι μαθηται, επεσον επι προσωπον αυτων, και εφοβηθησαν σφοδρα.

7 Και προσελθων ο Ιησους ηψατο αυτων, και ειπε· Εγερθητε, και μη φοβεισθε.

8 Επαραντες δε τους οφθαλμους αυτων, ουδενα ειδον, ει μη τον Ιησουν μονον.

9 Και καταβαινοντων αυτων απο του ορους, διεστειλατο αυτοις ο Ιησους, λεγων· Μηδενι ειπητε το οραμα, εως ου ο υιος του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη.

10 Και τον λογον εκρατησαν προς εαυτους, συζητουντες τι εστι το εκ νεκρων αναστηναι.

11 Και επηρωτησαν αυτον οι μαθηται, λεγοντες· Τι ουν οι γραμματεις λεγουσιν, οτι Ηλιαν δει ελθειν πρωτον;

12 Ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις· Ηλιας μεν ελθων πρωτον αποκαθιστανει παντα· και πως γεγραπται επι τον υιον του ανθρωπου, ινα πολλα παθη και εξουθενηθη;

13 Αλλα λεγω υμιν, οτι και Ηλιας ηλθε, και εποιησαν αυτω οσα ηθελησαν, καθως γεγραπται επ' αυτον.

LUKE IX.

28 Εγενετο δε μετα τους λογους τουτους ωσει ημεραι οκτω, και παραλαβων τον Πετρον και Ιωαννην και Ιακωβον, ανεβη εις το ορος προσευξασθαι.

29 Και εγενετο εν τω προσευχεσθαι αυτον, το ειδος του προσωπου αυτου ετερον, και ο ιματισμος αυτου λευκος εξαστραπτων.

30 Και ιδου ανδρες δυο συνελαλουν αυτω, οιτινες ησαν Μωσης και Ηλιας,

31 οι οφθεντες εν δοξη, ελεγον την εξοδον αυτου, ην εμελλε πληρουν εν Ιερουσαλημ.

32 Ο δε Πετρος και οι συν αυτω, ησαν βεβαρημενοι υπνω· διαγρηγορησαντες δε ειδον την δοξαν αυτου, και τους δυο ανδρας τους συνεστωτας αυτω.

33 Και εγενετο εν τω διαχωριζεσθαι αυτους απ' αυτου, ειπεν ο Πετρος προς τον Ιησουν· Επιστατα, καλον εστιν ημας ωδε ειναι· και ποιησομεν σκηνας τρεις, μιαν σοι, και Μωσει μιαν, και μιαν Ηλια· μη ειδως ο λεγει.

34 Ταυτα δε αυτου λεγοντος, εγενετο νεφελη, και επεσκιασεν αυτους· εφοβηθησαν δε εν τω εκεινους εισελθειν εις την νεφελην.

35 Και φωνη εγενετο εκ της νεφελης, λεγουσα· Ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος, αυτου ακουετε.

36 Και εν τω γενεσθαι την φωνην, ευρεθη ο Ιησους μονος, και αυτοι εσιγησαν, και ουδενι απηγγειλαν εν

MARK IX.

9 Καταβαινοντων δε αυτων απο του ορους, διεστειλατο αυτοις ινα μηδενι διηγησωνται α ειδον, ει μη οταν ο υιος του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη.

10 Και τον λογον εκρατησαν προς εαυτους, συζητουντες τι εστι το, εκ νεκρων αναστηναι.

11 Και επηρωτων αυτον, λεγοντες· Οτι λεγουσιν οι γραμματεις, ότι Ηλιαν δει ελθειν πρωτον;

12 Ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις· Ηλιας μεν ελθων πρωτον, αποκαθιστα παντα· και πως γεγραπται επι τον υιον του ανθρωπου, ινα πολλα παθη, και εξουδενωθη;

13 Αλλα λεγω υμιν, ότι και Ηλιας εληλυθε, και εποιησαν αυτω όσα ηθελησαν, καθως γεγραπται επ' αυτον.

14 Και ελθων προς τους μαθητας, ειδεν οχλον πολυν περι αυτους, και γραμματεις συζητουντας αυτοις.

15 Και ευθεως πας ο οχλος ιδων αυτον εξεθαμβηθη, και προστρεχοντες ησπαζοντο αυτον.

16 Και επηρωτησε τους γραμματεις· Τι συζητειτε προς αυτους;

17 Και αποκριθεις εις εκ του οχλου, ειπε· Διδασκαλε, ηνεγκα τον υιον μου προς σε, εχοντα πνευμα αλαλον·

18 και όπου αν αυτον καταλαβη, ῥησσει αυτον· και αφριζει, και τριζει τους οδοντας αυτου, και ξηραινεται· και ειπον τοις μαθηταις σου ινα αυτο εκβαλωσι, και ουκ ισχυσαν.

19 Ο δε αποκριθεις αυτω, λεγει· Ω γενεα απιστος, έως ποτε προς υμας εσομαι; έως ποτε ανεξομαι υμων; φερετε αυτον προς με.

20 Και ηνεγκαν αυτον προς αυτον·

MATT. XVII.

των, και εφοβηθησαν σφοδρα.

7 Και προσελθων ο Ιησους, ήψατο αυτων, και ειπεν· Εγερθητε, και μη φοβεισθε.

8 Επαραντες δε τους οφθαλμους αυτων, ουδενα ειδον, ει μη τον Ιησουν μονον.

9 Και καταβαινοντων αυτων απο του ορους, ενετειλατο αυτοις ο Ιησους, λεγων· Μηδενι ειπητε το ὁραμα, έως ου ο υιος του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη.

10 Και επηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου, λεγοντες· Τι ουν οι Γραμματεις λεγουσιν, ότι Ηλιαν δει ελθειν πρωτον;

11 Ο δε Ιησους αποκριθεις, ειπεν αυτοις· Ηλιας μεν ερχεται πρωτον, και αποκαταστησει παντα.

12 Λεγω δε υμιν, ότι Ηλιας ηδη ηλθε, και ουκ επεγνωσαν αυτον, αλλ' εποιησαν εν αυτω όσα ηθελησαν· ούτω και ο υιος του ανθρωπου μελλει πασχειν υπ' αυτων.

13 Τοτε συνηκαν οι μαθηται, ότι περι Ιωαννου του Βαπτιστου ειπεν αυτοις.

14 Και ελθοντων αυτων προς τον οχλον, προσηλθεν αυτω ανθρωπος, γονυπετων αυτω,

15 και λεγων· Κυριε, ελεησον μου τον υιον, ότι σεληνιαζεται, και κακως πασχει· πολλακις γαρ πιπτει εις το πυρ, και πολλακις εις το ὑδωρ.

16 Και προσηνεγκα αυτον τοις μαθηταις σου, και ουκ ηδυνηθησαν αυτον θεραπευσαι.

17 Αποκριθεις δε ο Ιησους, ειπεν· Ω γενεα απιστος και διεστραμμενη, έως ποτε εσομαι μεθ' υμων; έως ποτε ανεξομαι υμων; φερετε μοι αυτον ώδε.

18 Και επετιμησεν αυτω ο Ιησους, και εξηλθεν απ' αυτου

LUKE IX.

εκειναις ταις ήμεραις ουδεν ων εωρακασιν.

37 Εγενετο δε εν τη εξης ήμερα, καταελθοντων αυτων απο του ορους, συνηντησεν αυτω οχλος πολυς.

38 Και ιδου, ανηρ απο του οχλου ανεβοησε, λεγων· Διδασκαλε, δεομαι σου, επιβλεψον επι τον υιον μου, ότι μονογενης εστι μοι·

39 και ιδου, πνευμα λαμβανει αυτον, και εξαιφνης κραζει, και σπαρασσει αυτον μετα αφρου, και μολις αποχωρει απ' αυτου, συντριβον αυτον·

40 και εδεηθην των μαθητων σου, ινα εκβαλλωσιν αυτο, και ουκ ηδυνηθησαν.

41 Αποκριθεις δε ο Ιησους, ειπεν· Ω γενεα απιστος και διεστραμμενη, έως ποτε εσομαι προς υμας, και ανεξομαι υμων; προσαγαγε ώδε τον υιον σου.

42 Ετι δε προσερχομενου αυτου, ερρηξεν αυτον το δαιμονιον, και συνεσπαραξεν· επετιμησε δε ο Ι-

MARK IX.

και ιδων αυτον, ευθεως το πνευμα εσπαραξεν αυτον· και πεσων επι της γης, εκυλιετο αφριζων.

21 Και επηρωτησε τον πατερα αυτου· Ποσος χρονος εστιν, ως τουτο γεγονεν αυτω; Ο δε ειπε· Παιδιοθεν.

22 Και πολλακις αυτον και εις πυρ εβαλε και εις υδατα, ινα απολεση αυτον· αλλ' ει τι δυνασαι, βοηθησον ημιν, σπλαγχνισθεις εφ' ημας.

23 Ο δε Ιησους ειπεν αυτω, Το ει δυνασαι πιστευσαι· παντα δυνατα τω πιστευοντι.

24 Και ευθεως κραξας ο πατηρ του παιδιου, μετα δακρυων ελεγε· Πιστευω Κυριε, βοηθει μου τη απιστια.

25 Ιδων δε ο Ιησους ότι επισυντρεχει οχλος, επετιμησε τω πνευματι τω ακαθαρτω, λεγων αυτω· Το πνευμα το αλαλον και κωφον, εγω σοι επιτασσω· Εξελθε εξ αυτου, και μηκετι εισελθης εις αυτον.

26 Και κραξαν, και πολλα σπαραξαν αυτον, εξηλθε· και εγενετο ωσει νεκρος, ωστε πολλους λεγειν ότι απεθανεν.

27 Ο δε Ιησους κρατησας αυτον της χειρος, ηγειρεν αυτον, και ανεστη.

28 Και εισελθοντα αυτον εις οικον, οι μαθηται αυτου επηρωτων αυτον κατ' ιδιαν· Οτι ημεις ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο;

29 Και ειπεν αυτοις· Τουτο το γενος εν ουδενι δυναται εξελθειν, ει μη εν προσευχη και νηστεια.

30 Και εκειθεν εξελθοντες παρεπορευοντο δια της Γαλιλαιας· και ουκ ηθελεν ινα τις γνω.

31 Εδιδασκε γαρ τους μαθητας αυτου, και ελεγεν αυτοις· Οτι ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις χειρας ανθρωπων, και αποκτενουσιν αυτον· και αποκταθεις, τη τριτη ημερα αναστησεται.

32 Οι δε ηγνοουν το ρημα, και εφοβουντο αυτον επερωτησαι.

MATT. XVII.

το δαιμονιον, και εθεραπευθη ο παις απο της ωρας εκεινης.

19 Τοτε προσελθοντες οι μαθηται τω Ιησου, κατ' ιδιαν ειπον· Διατι ημεις ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο;

20 Ο δε Ιησους ειπεν αυτοις· Δια την απιστιαν υμων· αμην γαρ λεγω υμιν, εαν εχητε πιστιν ως κοκκον σιναπεως, ερειτε τω ορει τουτω· Μεταβηθι ενθευθεν εκει, και μεταβησεται· και ουδεν αδυνατησει υμιν.

21 Τουτο δε το γενος ουκ εκπορευεται, ει μη εν προσευχη και νηστεια.

22 Αναστρεφομενων δε αυτων εν τη Γαλιλαια, ειπεν αυτοις ο Ιησους· Μελλει ο υιος του ανθρωπου παραδιδοσθαι εις χειρας ανθρωπων·

23 και αποκτενουσιν αυτον, και τη τριτη ημερα εγερθησεται· Και ελυπηθησαν σφοδρα.

24 Ελθοντων δε αυτων εις Καπερναουμ, προσηλθον οι τα διδραχμα λαμβανοντες τω Πετρω, και ειπον· Ο διδασκαλος υμων ου τελει τα διδραχμα;

25 Λεγει, Ναι. Και ότε εισηλθεν εις την οικιαν, προεφθασεν αυτον ο Ιησους, λεγων· Τι σοι δοκει, Σιμων; οι βασιλεις της γης απο τινων λαμβανουσι τελη, η κηνσον; απο των υιων αυτων, η απο των αλλοτριων;

26 Λεγει αυτω ο Πετρος· Απο των αλλοτριων. Εφη αυτω ο Ιησους· Αραγε ελευθεροι εισιν οι υιοι.

27 Ινα δε μη σκανδαλισωμεν αυτους, πορευθεις εις την θαλασσαν, βαλε αγκιστρον, και τον αναβαντα πρωτον ιχθυν αρον· και ανοιξας το στομα αυτου, ευρησεις στατηρα· εκεινον λαβων, δος αυτοις, αντι εμου και σου.

LUKE IX.

σους τω πνευματι τω ακαθαρτω, και ιασατο τον παιδα, και απεδωκεν αυτον τω πατρι αυτου.

43 Εξεπλησσοντο δε παντες επι τη μεγαλειοτητι του Θεου. Παντων δε θαυμαζοντων επι πασιν οις εποιησεν ο Ιησους, ειπε προς τους μαθητας αυτου·

44 Θεσθε υμεις εις τα ωτα υμων τους λογους τουτους· ο γαρ υιος του ανθρωπου μελλει παραδιδοσθαι εις χειρας ανθρωπων.

45 Οι δε ηγνοουν το ρημα τουτο, και ην παρακεκαλυμμενον απ' αυτων, ινα μη αισθωνται αυτο· και εφοβουντο ερωτησαι αυτον περι του ρηματος τουτου.

LUKE XVII.

5 Και ειπον οι αποστολοι τω Κυριω· Προσθες ημιν πιστιν.

6 Ειπε δε ο Κυριος· Ει ειχετε πιστιν ως κοκκον σιναπεως, ελεγετε αν τη συκαμινω ταυτη, εκριζωθητι, και φυτευθητι εν τη θαλασση· και υπηκουσεν αν υμιν.

SECTION XLVIII.

JESUS diſcourſes with his Diſciples concerning Humility and Forgiveneſs.

MARK IX.

33 ΚΑΙ ηλθεν εις Καπερναουμ· και εν τη οικια γενομενος, επηρωτα αυτους· Τι εν τη ὁδῳ προς εαυτους διελογιζεσθε;

34 Οι δε εσιωπων· προς αλληλους γαρ διελεχθησαν εν τη ὁδῳ, τις μειζων.

35 και καθισας εφωνησε τους δωδεκα, και λεγει αυτοις· Ειτις θελει πρωτος ειναι, εσται παντων εσχατος, και παντων διακονος.

36 Και λαβων παιδιον, εστησεν αυτο εν μεσῳ αυτων· και εναγκαλισαμενος αυτο, ειπεν αυτοις·

37 Ος εαν εν των τοιουτων παιδιων δεξηται επι τῳ ονοματι μου, εμε δεχεται· και ὁς εαν εμε δεξηται, ουκ εμε δεχεται, αλλα τον αποστειλαντα με.

42 Και ὁς αν σκανδαλιση ενα των μικρων των πιστευοντων εις εμε, καλον εστιν αυτῳ μαλλον, ει περικειται λιθος μυλικος περι τον τραχηλον αυτου, και βεβληται εις την θαλασσαν.

43 Και εαν σκανδαλιζη σε ἡ χειρ σου, αποκοψον αυτην· καλον σοι εστι κυλλον εις την ζωην εισελθειν, ἡ τας δυο χειρας εχοντα απελθειν εις την γεενναν, εις το πυρ το ασβεστον,

44 ὁπου ὁ σκωληξ αυτων ου τελευτα, και το πυρ ου σβεννυται.

45 Και εαν ὁ πους σου σκανδαλιζη σε, ἀποκοψον αυτον· καλον εστι σοι εισελθειν εις την ζωην χωλον, ἡ τους δυο ποδας εχοντα βληθηναι εις την γεενναν, εις το πυρ το ασβεστον,

46 ὁπου ὁ σκωληξ αυτων ου τελευτα, και το πυρ ου σβεννυται.

47 Και εαν ὁ οφθαλμος σου σκανδαλιζη σε, εκβαλε αυτον· καλον σοι εστι μονοφθαλμον εισελθειν εις την βασιλειαν του Θεου, ἡ δυο οφθαλμους εχοντα βληθηναι εις την γεενναν του πυρος,

48 ὁπου ὁ σκωληξ αυτων ου τελευτα, και το πυρ ου σβεννυται.

MATT. XVIII.

ΕΝ εκεινῃ τῃ ὡρᾳ προσηλθον ὁι μαθηται τῳ Ιησου, λεγοντες· Τις αρα μειζων εστιν εν τῃ βασιλειᾳ των ουρανων;

2 Και προσκαλεσαμενος ὁ Ιησους παιδιον, εστησεν αυτο εν μεσῳ αυτων,

3 Και ειπεν· Αμην λεγω ὑμιν, εαν μη στραφητε, και γενησθε ὡς τα παιδια, ου μη εισελθητε εις την βασιλειαν των ουρανων.

4 Οστις ουν ταπεινωσῃ ἑαυτον ὡς το παιδιον τουτο, ουτος εστιν ὁ μειζων εν τῃ βασιλειᾳ των ουρανων.

5 Και ὁς εαν δεξηται παιδιον τοιουτον ἐν επι τῳ ονοματι μου, εμε δεχεται.

6 Ος δ' αν σκανδαλισῃ ἑνα των μικρων τουτων των πιστευοντων εις εμε συμφερει αυτῳ, ἱνα κρημασθῃ μυλος ονικος επι τον τραχηλον αυτου, και καταποντισθῃ εν τῳ πελαγει της θαλασσης.

7 Ουαι τῳ κοσμῳ απο των σκανδαλων· αναγκη γαρ εστιν ελθειν τα σκανδαλα· πλην ουαι τῳ ανθρωπῳ εκεινῳ, δι ου το σκανδαλον ερχεται.

8 Ει δε ἡ χειρ σου, ἡ ὁ πους σου σκανδαλιζει σε, εκκοψον αυτα, και βαλε απο σου· καλον σοι εστιν εισελθειν εις την ζωην χωλον ἡ κυλλον, ἡ δυο χειρας ἡ δυο ποδας εχοντα βληθηναι εις το πυρ το αιωνιον.

LUKE IX.

46 ΕΙσηλθε δε διαλογισμος εν αυτοις, το, τις αν ειη μειζων αυτων.

47 Ο δε Ιησους ιδων τον διαλογισμον της καρδιας αυτων, επιλαβομενος παιδιου, εστησεν αυτο παρ ἑαυτῳ,

48 και ειπεν αυτοις· Ος εαν δεξηται τουτο το παιδιον επι τῳ ονοματι μου, εμε δεχεται· και ὁς εαν εμε δεξηται, δεχεται τον αποστειλαντα με· ὁ γαρ μικροτερος εν πασιν ὑμιν ὑπαρχων, ουτος εσται μεγας.

LUKE XVII.

ΕΙΠΕ δε προς τους μαθητας· Ανενδεκτον εστι του μη ελθειν τα σκανδαλα, ουαι δε δι ου ερχεται.

2 Λυσιτελει αυτῳ ει μυλος ονικος περικειται περι τον τραχηλον αυτου, και ἐρριπται εις την θαλασσαν, ἡ ἱνα σκανδαλιζῃ ἑνα των μικρων τουτων.

MATT. XVIII.

9 Και ει ὁ οφθαλμος σου σκανδαλιζει σε, εξελε αυτον και βαλε απο σου· καλον σοι εστι μονοφθαλμον εις την ζωην εισελθειν, η δυο οφθαλμους εχοντα βληθηναι εις την γεενναν του πυρος.

10 Ορατε μη καταφρονησητε ἑνος των μικρων τουτων· λεγω γαρ ὑμιν, ὁτι ὁι αγγελοι αυτων εν ουρανοις δια παντος βλεπουσι το προσωπον του πατρος μου του εν ουρανοις.

11 Ηλθε γαρ ὁ υἱος του ανθρωπου σωσαι το απολωλος.

12 Τι ὑμιν δοκει; εαν γενηται τινι ανθρωπῳ ἑκατον προβατα, και πλανηθῃ ἑν ἐξ αυτων· ουχι αφεις τα ἐννενηκονταεννεα, επι τα ορη πορευθεις, ζητει το πλανωμενον.

13 Και εαν γενηται ευρειν αυτο, αμην λεγω ὑμιν, ὁτι χαιρει ἐπ' αυτῳ μαλλον η επι τοις ἐννενηκονταεννεα τοις μη πεπλανημενοις.

14 Ουτως ουκ εστι θελημα εμπροσθεν του πατρος ὑμων του εν ουρανοις, ἱνα απολητε εις των μικρων τουτων.

15 Εαν δε αμαρτηση εις σε ὁ αδελφος σου, ὑπαγε, και ελεγξον αυτον μεταξυ σου και αυτου μονου. εαν σου ακουσῃ, εκερδησας τον αδελφον σου.

16 Εαν δε μη ακουσῃ, παραλαβε μετα σου ἑτι ἑνα η δυο· ἱνα επι στοματος δυο μαρτυρων η τριων σταθῃ παν ρημα.

17 Εαν δε παρακουσῃ αυτων, ειπε τῃ εκκλησιᾳ· εαν δε και της εκκλησιας παρακουσῃ, εστω σοι ὡσπερ ὁ εθνικος και ὁ τελωνης.

18 Αμην λεγω ὑμιν, ὁσα εαν δησητε επι της γης, εσται δεδεμενα εν τῳ ουρανῳ· και ὁσα εαν λυσητε επι της γης, εσται λελυμενα εν τῳ ουρανῳ.

19 Παλιν λεγω ὑμιν, ὁτι εαν δυο ὑμων συμφωνησωσιν επι της γης περι παντος πραγματος ου εαν αιτησωνται, γενησεται αυτοις παρα του πατρος μου του εν ουρανοις.

20 ου γαρ εισι δυο η τρεις συνηγμενοι εις το εμον ονομα, ἐκει ειμι εν μεσω αυτων.

MATT. XVIII.

21 Τοτε προσελθων αυτῳ ὁ Πετρος ειπε· Κυριε, ποσακις ἁμαρτησει εις εμε ὁ αδελφος μου, και αφησω αυτῳ; ἑως ἑπτακις;

22 Λεγει αυτῳ ὁ Ιησους· Ου λεγω σοι, ἑως ἑπτακις, αλλ' ἑως ἑβδομηκοντακις ἑπτα.

23 Δια τουτο ὡμοιωθη ἡ βασιλεια των ουρανων ανθρωπῳ βασιλει, ὁς ηθελησε συναραι λογον μετα των δουλων αὐτου.

24 Αρξαμενου δε αυτου συναιρειν, προσηνεχθη αυτῳ εις οφειλετης μυριων ταλαντων·

25 μη εχοντος δε αυτου αποδουναι, εκελευσεν αυτον ὁ κυριος αὐτου πραθηναι, και την γυναικα αὐτου, και τα τεκνα, και παντα ὁσα ειχε, και αποδοθηναι.

26 Πεσων ουν ὁ δουλος προσεκυνει αυτῳ, λεγων· Κυριε, μακροθυμησον επ' εμοι, και παντα σοι αποδωσω.

27 Σπλαγχνισθεις δε ὁ κυριος του δουλου εκεινου, απελυσεν αυτον, και το δανειον αφηκεν αυτῳ.

28 Εξελθων δε ὁ δουλος εκεινος, ευρεν ἑνα των συνδουλων αὐτου, ὁς ωφειλεν αυτῳ ἑκατον δηναρια· και κρατησας αυτον επνιγε, λεγων· Αποδος μοι ὁ τι οφειλεις.

29 Πεσων ουν ὁ συνδουλος αυτου εις τους ποδας αυτου, παρεκαλει αυτον, λεγων· Μακροθυμησον επ' εμοι, και παντα αποδωσω σοι.

30 Ο δε ουκ ηθελεν, αλλ' απελθων, εβαλεν αυτον εις φυλακην, ἑως ὁυ αποδῳ το οφειλομενον.

31 Ιδοντες δε ὁι συνδουλος αυτου τα γενομενα, ελυπηθησαν σφοδρα· και ελθοντες, διεσαφησαν τῳ κυριῳ αὐτων παντα τα γενομενα.

32 Τοτε προσκαλεσαμενος αυτον ὁ κυριος αὐτου, λεγει αυτῳ· Δουλε πονηρε, πασαν την οφειλην εκεινην αφηκα σοι, επει παρεκαλεσας με·

LUKE XVII.

3 Προσεχετε ἑαυτοις. Εαν δε ἁμαρτῃ εις σε ὁ αδελφος σου, επιτιμησον αυτῳ· και εαν μετανοηση, αφες αυτῳ.

4 Και εαν ἑπτακις της ἡμερας ἁμαρτῃ εις σε, και ἑπτακις της ἡμερας επιστρεψῃ επι σε, λεγων· Μετανοω, αφησεις αυτῳ.

MATT. XVIII.

33 Ουκ εδει και σε ελεησαι τον συνδουλον σου, ως και εγω σε ηλεησα;

34 Και οργισθεις ο κυριος αυτου παρεδωκεν αυτον τοις βασανισταις, εως ου αποδω παν το οφειλομενον αυτω.

35 Ουτω και ο παηρ μου ο επουρανιος ποιησει υμιν, εαν μη αφητε εκαστος τω αδελφω αυτου απο των καρδιων υμων τα παραπτωματα αυτων.

LUKE IX.

49 Αποκριθεις δε ο Ιωαννης ειπεν· Επιστατα, ειδομεν τινα επι τω ονοματι σου εκβαλλοντα τα δαιμονια, και εκωλυσαμεν αυτον, ότι ουκ ακολουθει μεθ' ημων.

50 Και ειπε προς αυτον ο Ιησους· Μη κωλυετε· ος γαρ ουκ εστι καθ' ημων, υπερ ημων εστιν.

MARK IX.

38 Απεκριθη δε αυτω ο Ιωαννης, λεγων· Διδασκαλε, ειδομεν τινα εν τω ονοματι σου εκβαλλοντα δαιμονια, ος ουκ ακολουθει ημιν· και εκωλυσαμεν αυτον, ότι ουκ ακολουθει ημιν.

39 Ο δε Ιησους ειπε· Μη κωλυετε αυτον· ουδεις γαρ εστιν ος ποιησει δυναμιν επι τω ονοματι μου, και δυνησεται ταχυ κακολογησαι με.

40 Ος γαρ ουκ εστι καθ' υμων, υπερ υμων εστιν.

41 Ος γαρ αν ποτιση υμας ποτηριον υδατος εν τω ονοματι μου, ότι Χριστου εστε, αμην λεγω υμιν, ου μη απολεση τον μισθον αυτου.

SECTION XLIX.

JESUS takes his final Leave of Galilee, in order to go to Judea.

JOHN VII.

2 Ην δε εγγυς η εορτη των Ιουδαιων η σκηνοπηγια.

3 Ειπον ουν προς αυτον οι αδελφοι αυτου· Μεταβηθι ενθευθεν, και υπαγε εις την Ιουδαιαν, ινα και οι μαθηται σου θεωρησωσι τα εργα σου α ποιεις·

JOHN VII.

4 Ουδεις γαρ εν κρυπτῳ τι ποιει, και ζητει αυτος εν παῤῥησιᾳ ειναι. ει ταυτα ποιεις, φανερωσον σεαυτον τῳ κοσμῳ.

5 Ουδε γαρ οι αδελφοι αυτου επιστευον εις αυτον.

6 Λεγει ουν αυτοις ὁ Ιησους· Ο καιρος ὁ εμος ουπω παρεστιν· ὁ δε καιρος ὁ ὑμετερος παντοτε εστιν ἑτοιμος.

7 Ου δυναται ὁ κοσμος μισειν ὑμας· εμε δε μισει, ὁτι εγω μαρτυρω περι αυτου, ὁτι τα εργα αυτου πονηρα εστιν.

8 Υμεις αναβητε εις την ἑορτην ταυτην· εγω ουπω αναβαινω εις την ἑορτην ταυτην, ὁτι ὁ καιρος ὁ εμος ουπω πεπληρωται.

9 Ταυτα δε ειπων αυτοις, εμεινεν εν τῃ Γαλιλαιᾳ.

10 Ως δε ανεβησαν οι αδελφοι αυτου, τοτε και αυτος ανεβη εις την ἑορτην, ου φανερως, αλλ' ὡς εν κρυπτῳ.

LUKE XIII.

31 Εν αυτῃ τῃ ἡμερᾳ προσηλθον τινες φαρισαιοι, λεγοντες αυτῳ· Εξελθε, και πορευου ενταυθεν, ὁτι Ηρωδης θελει σε αποκτειναι.

32 Και ειπεν αυτοις· Πορευθεντες ειπατε τῃ αλωπεκι ταυτῃ· Ιδου, εκβαλλω δαιμονια, και ιασεις επιτελω σημερον και αυριον, και τῃ τριτῃ τελειουμαι.

33 Πλην δει με σημερον και αυριον και τῃ ἐχομενῃ πορευεσθαι· ὁτι· ουκ ενδεχεται προφητην απολεσθαι ἐξω Ιερουσαλημ.

34 Ιερουσαλημ, Ιερουσαλημ, ἡ αποκτεινουσα τους προφητας, και λιθοβολουσα τους απεσταλμενους προς αυτην, ποσακις ηθελησα επισυναξαι τα τεκνα σου, ὁν τροπον ορνις την ἑαυτης νοσσιαν ὑπο τας πτερυγας, και ουκ ηθελησατε;

35 Ιδου, αφιεται ὑμιν ὁ οικος ὑμων ερημος. αμην δε λεγω ὑμιν, ὁτι ου μη με ιδητε ἑως αν ἡξῃ ὁτε ειπητε· Ευλογημενος ὁ ερχομενος εν ονοματι Κυριου.

MATT. XIX.

ΚΑΙ εγενετο ὁτε ετελεσεν ὁ Ιησους τους λογους τουτους, μετηρεν απο της Γαλιλαιας.

LUKE IX.

51 Εγενετο δε εν τῳ συμπληρουσθαι τας ἡμερας της αναληψεως αυτου, και αυτος το προσωπον αὐτου εστηριξε του πορευεσθαι εις Ιερουσαλημ,

52 και απεστειλεν αγγελους προ προσωπου αὐτου· και πορευθεντες εισηλθον εις κωμην Σαμαρειτων, ὡστε ετοιμασαι αυτῳ.

53 Και ουκ εδεξαντο αυτον, ὁτι το προσωπον αυτου ην πορευομενον εις Ιερουσαλημ.

54 Ιδοντες δε οι μαθηται αυτου Ιακωβος και Ιωαννης ειπον· Κυριε, θελεις ειπωμεν πυρ καταβηναι απο του ουρανου, και αναλωσαι αυτους, ὡς και Ηλιας εποιησε;

55 Στραφεις δε επετιμησεν αυτοις, και ειπεν· Ουκ οιδατε ὁιου πνευματος εστε ὑμεις·

56 ὁ γαρ υιος του ανθρωπου ουκ ηλθε ψυχας ανθρωπων απολεσαι, αλλα σωσαι. Και επορευθησαν εις ἑτεραν κωμην.

SECTION L.

The Cure of the ten Lepers, the Miſſion of the Seventy, and their Inſtructions.

LUKE XVII.

11 ΚΑΙ εγενετο εν τῳ πορευεσθαι αυτον εις Ιερουσαλημ, και αυτος διηρχετο διᾳ μεσου Σαμαρειας και Γαλιλαιας.

12 Και εισερχομενου αυτου εις τινα κωμην, απηντησαν αυτῳ δεκα λεπροι ανδρες, ὁι εστησαν πορρωθεν·

LUKE X.

13 και αυτοι ηραν φωνην, λεγοντες· Ιησου επιστατα, ελεησον ημας.

14 Και ιδων ειπεν αυτοις· Πορευθεντες επιδειξατε εαυτους τοις ιερευσι. Και εγενετο εν τω υπαγειν αυτους, εκαθαρισθησαν.

15 Εις δε εξ αυτων, ιδων ότι ιαθη, υπεστρεψε, μετα φωνης μεγαλης δοξασων τον Θεον·

16 και επεσεν επι προσωπον παρα τους ποδας αυτου, ευχαριστων αυτω· και αυτος ην Σαμαρειτης.

17 Αποκριθεις δε ὁ Ιησους, ειπεν· Ουχι ὁι δεκα εκαθαρισθησαν; ὁι δε εννεα που;

18 Ουχ ευρηθησαν υποστρεψαντες δουναι δοξαν τω Θεω, ει μη ὁ αλλογενης ουτος.

19 Και ειπεν αυτω· Αναστας πορευου. ἡ πιστις σου σεσωκε σε.

Κεφ. ι. 10.

ΜΕΤΑ δε ταυτα ανεδειξεν ὁ Κυριος και ἑτερους ἑβδομηκοντα, και απεστειλεν αυτους ανα δυο προ προσωπου αὐτου, εις πασαν πολιν και τοπον ου εμελλεν αυτος ερχεσθαι.

2 Ελεγεν ουν προς αυτους· Ο μεν θερισμος πολυς, ὁι δε εργαται ολιγοι· δεηθητε ουν του κυριου του θερισμου, ὁπως εκβαλλη εργατας εις τον θερισμον αὐτου.

3 Υπαγετε· ιδου, εγω αποστελλω ὑμας ὡς αρνας εν μεσω λυκων.

4 Μη βασταζετε βαλαντιον, μη πηραν, μηδε υποδηματα· και μηδενα κατα την ὁδον ασπασησθε.

5 Εις ἡν δ' αν οικιαν εισερχησθε, πρωτον λεγετε· Ειρηνη τω οικω τουτω.

6 και εαν μεν ἡ εκει υἱος ειρηνης, επαναπαυσεται επ' αυτον ἡ ειρηνη ὑμων· ει δε μητε, εφ' ὑμας ανακαμψει.

7 Εν αυτη δε τη οικια μενετε, εσθιοντες και πινοντες τα παρ' αυτων· αξιος γαρ ὁ εργατης του μισθου αὐτου εστι. Μη μεταβαινετε εξ οικιας εις οικιαν.

8 Και εις ἡν δ' αν πολιν εισερχεσθε, και δεχωνται ὑμας, εσθιετε τα παρατιθεμενα ὑμιν,

9 και θεραπευετε τους εν αυτη ασθενεις, και λεγετε αυτοις· Ηγγικεν εφ' ὑμας ἡ βασιλεια του Θεου.

10 Εις ἡν δ' αν πολιν εισερχεσθε, και μη δεχωνται ὑμας, εξελθοντες εις τας πλατειας αυτης, ειπατε·

11 Και τον κονιορτον τον κολληθεντα ἡμιν εκ της πολεως ὑμων, απομασσομεθα ὑμιν· πλην τουτο γινωσκετε, ότι ηγγικεν εφ' ὑμας ἡ βασιλεια του Θεου.

12 Λεγω δε ὑμιν, ότι Σοδομοις εν τη ἡμερα εκεινη ανεκτοτερον εσται, ἡ τη πολει εκεινη.

SECTION LI.

JESUS discourses with the Jews concerning his Mission, at the Feast of Tabernacles.

JOHN VII.

11 ΟΙ ουν Ιουδαιοι εζητουν αυτον εν τη εορτη, και ελεγον· Που εστιν εκεινος;

12 Και γογγυσμος πολυς περι αυτου ην εν τοις οχλοις. ὁι μεν ελεγον· Οτι αγαθος εστιν· αλλοι δε ελεγον· Ου· αλλα πλανα τον οχλον.

13 Ουδεις μεντοι παρρησια ελαλει περι αυτου, δια τον φοβον των Ιουδαιων.

14 Ηδη της εορτης μεσουσης, ανεβη ὁ Ιησους εις το ἱερον, και εδιδασκε.

15 Και εθαυμαζον ὁι Ιουδαιοι, λεγοντες· Πως ουτος γραμματα οιδε, μη μεμαθηκως;

JOHN VII.

16 Απεκριθη αυτοις ὁ Ιησους και ειπεν· Η εμη διδαχη ουκ εστιν εμη, αλλα του πεμψαντος με.

17 Εαν τις θελῃ το θελημα αυτου ποιειν, γνωσεται περι της διδαχης, ποτερον εκ του Θεου εστιν, η εγω απ' εμαυτου λαλω.

18 Ο αφ' εαυτου λαλων, την δοξαν την ιδιαν ζητει. ὁ δε ζητων την δοξαν του πεμψαντος αυτον, ουτος αληθης εστι, και αδικια εν αυτῳ ουκ εστιν.

19 Ου Μωσης δεδωκεν ὑμιν τον νομον, και ουδεις εξ ὑμων ποιει τον νομον; τι με ζητειτε αποκτειναι;

20 Απεκριθη ὁ οχλος, και ειπε· Δαιμονιον εχεις· τις σε ζητει αποκτειναι;

21 Απεκριθη ὁ Ιησους, και ειπεν αυτοις· εν εργον εποιησα, και παντες θαυμαζετε.

22 Δια τουτο Μωσης δεδωκεν ὑμιν την περιτομην, (ουχ ὁτι εκ του Μωσεως εστιν, αλλ' εκ των πατερων·) και εν σαββατῳ περιτεμνετε ανθρωπον.

23 Ει περιτομην λαμβανει ανθρωπος εν σαββατῳ, ἱνα μη λυθη ὁ νομος Μωσεως· εμοι χολατε ὁτι ὁλον ανθρωπον ὑγιη εποιησα εν σαββατῳ;

24 Μη κρινετε κατ' οψιν, αλλα την δικαιαν κρισιν κρινατε.

25 Ελεγον ουν τινες εκ των Ιεροσολυμιτων· Ουχ ουτος εστιν ὁν ζητουσιν αποκτειναι;

26 και ιδε, παῤῥησια λαλει, και ουδεν αυτῳ λεγουσι· μηποτε αληθως εγνωσαν ὁι αρχοντες ὁτι ουτος εστιν αληθως ὁ Χριστος;

27 αλλα τουτον οιδαμεν ποθεν εστιν· ὁ δε Χριστος ὁταν ερχηται, ουδεις γινωσκει ποθεν εστιν.

28 Εκραξεν ουν εν τῳ ἱερῳ διδασκων ὁ Ιησους, και λεγων· Καμε οιδατε, και οιδατε ποθεν ειμι; και απ' εμαυτου ουκ εληλυθα, αλλ' εστιν αληθινος ὁ πεμψας με, ὁν ὑμεις ουκ οιδατε·

29 εγω δε οιδα αυτον, ὁτι παρ' αυτου ειμι, κακεινος με απεστειλεν.

30 Εζητουν ουν αυτον πιασαι· και ουδεις επεβαλεν επ' αυτον την χειρα, ὁτι ουπω εληλυθει ἡ ὡρα αυτου.

31 Πολλοι δε εκ του οχλου επιστευσαν εις αυτον, και ελεγον· Οτι ὁ Χριστος, ὁταν ελθῃ, μητι πλειονα σημεια τουτων ποιησει ὡν ὁυτος εποιησεν;

32 Ηκουσαν ὁι φαρισαιοι του οχλου γογγυζοντος περι αυτου ταυτα· και απεστειλαν ὁι Φαρισαιοι και ὁι αρχιερεις ὑπηρετας, ἱνα πιασωσιν αυτον.

33 Ειπεν ουν αυτοις ὁ Ιησους· Ετι μικρον χρονον μεθ' ὑμων ειμι, και ὑπαγω προς τον πεμψαντα με.

34 Ζητησετε με, και ουχ ευρησετε· και ὁπου ειμι εγω, ὑμεις ου δυνασθε ελθειν.

35 Ειπον ουν ὁι Ιουδαιοι προς εαυτους· Που ὁυτος μελλει πορευεσθαι, ὁτι ἡμεις ουχ ευρησομεν αυτον; μη εις την διασποραν των Ελληνων μελλει πορευεσθαι, και διδασκειν τους Ελληνας;

36 Τις εστιν ὁυτος ὁ λογος ὁν ειπε· Ζητησετε με, και ουχ ευρησετε· και ὁπου ειμι εγω, ὑμεις ου δυνασθε ελθειν;

37 Εν δε τῃ εσχατῃ ἡμερᾳ τῃ μεγαλῃ της ἑορτης ειστηκει ὁ Ιησους, και εκραξε, λεγων· Εαν τις διψᾳ, ερχεσθω προς με, και πινετω.

38 ὁ πιστευων εις εμε, καθως ειπεν ἡ γραφη, ποταμοι εκ της κοιλιας αυτου ρευσουσιν ὑδατος ζωντος.

39 (Τουτο δε ειπε περι του πνευματος ὁ εμελλον λαμβανειν ὁι πιστευοντες εις αυτον· ουπω γαρ ην πνευμα ἁγιον, ὁτι ὁ Ιησους ουδεπω εδοξασθη.)

40 Πολλοι ουν εκ του οχλου ακουσαντες τον λογον, ελεγον· Ουτος εστιν αληθως ὁ προφητης·

41 αλλοι ελεγον· Ουτος εστιν ὁ Χριστος. αλλοι δε ελεγον· Μη γαρ εκ της Γαλιλαιας ὁ Χριστος ερχεται;

42 ουχι ἡ γραφη ειπεν, ὁτι εκ του σπερματος Δαβιδ, και απο Βηθλεεμ της κωμης ὁπου ην Δαβιδ, ὁ Χριστος ερχεται;

43 Σχισμα ουν εν τῳ οχλῳ εγενετο δι' αυτον.

44 Τινες δε ηθελον εξ αυτων πιασαι αυτον· αλλ' ουδεις επεβαλεν επ' αυτον τας χειρας.

45 Ηλθον ουν ὁι ὑπηρεται προς τους αρχιερεις και φαρισαιους· και ειπον αυτοις εκεινοι· Διατι ουκ ηγαγετε αυτον;

46 Απεκριθησαν ὁι ὑπηρεται· Ουδεποτε ὁυτως ελαλησεν ανθρωπος, ὡς ὁυτος ὁ ανθρωπος.

47 Απεκριθησαν ουν αυτοις ὁι φαρισαιοι· Μη και ὑμεις πεπλανησθε;

48 Μη τις εκ των αρχοντων επιστευσεν εις αυτον, η εκ των φαρισαιων;

49 Αλλ' ὁ οχλος ὁυτος ὁ μη γινωσκων τον νομον, επικαταραοι εισι.

JOHN VII.

50 Λεγει Νικοδημος προς αυτους, ὁ ελθων νυκτος προς αυτον, εις ων εξ αυτων·

51 μη ὁ νομος ἡμων κρινει τον ανθρωπον, εαν μη ακουση παρ' αυτου προτερον, και γνω τι ποιει;

52 Απεκριθησαν, και ειπον αυτῳ· Μη και συ εκ της Γαλιλαιας ει; ερευνησον, και ιδε, ὁτι προφητης εκ της Γαλιλαιας ουκ εγηγερται.

53 Και επορευθη εκαστος εις τον οικον ἀυτου.

SECTION LII.

The Woman taken in Adultery. JESUS discourses with the Jews concerning his being the Light of the World.

JOHN VIII.

ΙΗΣΟΥΣ δε επορευθη εις το ορος των ελαιων.

2 Ορθρου δε παλιν παρεγενετο εις το ἱερον, και πας ὁ λαος ηρχετο προς αυτον· και καθισας εδιδασκεν αυτους.

3 Αγουσι δε οἱ γραμματεις και οἱ φαρισαιοι προς αυτον γυναικα εν μοιχειᾳ καταληλημμενην· και στησαντες αυτην εν μεσῳ,

4 λεγουσιν αυτῳ· Διδασκαλε, αυτη ἡ γυνη κατειληφθη επαυτοφωρῳ μοιχευομενη.

5 Εν δε τῳ νομῳ Μωσης ἡμιν ενετειλατο τας τοιαυτας λιθοβολεισθαι· συ ουν τι λεγεις;

6 Τουτο δε ελεγον πειραζοντες αυτον, ἱνα εχωσι κατηγορειν αυτου. Ο δε Ιησους κατω κυψας, τῳ δακτυλῳ εγραφεν εις την γην.

7 Ως δε επεμενον ερωτωντες αυτον, ανακυψας ειπε προς αυτους· Ο αναμαρτητος ὑμων, πρωτος τον λιθον επ' αυτην βαλετω.

8 Και παλιν κατω κυψας, εγραφεν εις την γην.

9 Οἱ δε ακουσαντες, και ὑπο της συνειδησεως ελεγχομενοι, εξηρχοντο εις καθεις, αρξαμενοι απο των πρεσβυτερων ἑως των εσχατων· και κατελειφθη μονος ὁ Ιησους, και ἡ γυνη εν μεσῳ ἑστωσα.

10 Ανακυψας δε ὁ Ιησους, και μηδενα θεασαμενος πλην της γυναικος, ειπεν αυτῃ· Η γυνη, που εισιν εκεινοι οἱ κατηγοροι σου; ουδεις σε κατεκρινεν.

11 Η δε ειπεν· Ουδεις, Κυριε. Ειπε δε αυτῃ ὁ Ιησους· Ουδε εγω σε κατακρινω· πορευου, και μηκετι ἁμαρτανε.

12 Παλιν ουν ὁ Ιησους αυτοις ελαλησε λεγων· Εγω ειμι το φως του κοσμου· ὁ ακολουθων εμοι, ου μη περιπατησει εν τῃ σκοτια, αλλ' εξει το φως της ζωης.

13 Ειπον ουν αυτῳ οἱ φαρισαιοι· Συ περι σεαυτου μαρτυρεις· ἡ μαρτυρια σου ουκ εστιν αληθης.

14 Απεκριθη Ιησους, και ειπεν αυτοις· Καν εγω μαρτυρω περι εμαυτου, αληθης εστιν ἡ μαρτυρια μου· ὁτι οιδα ποθεν ηλθον, και που ὑπαγω· ὑμεις δε ουκ οιδατε ποθεν ερχομαι, και που ὑπαγω.

15 Ὑμεις κατα την σαρκα κρινετε, εγω ου κρινω ουδενα.

16 Και εαν κρινω δε εγω, ἡ κρισις ἡ εμη αληθης εστιν· ὁτι μονος ουκ ειμι, αλλ' εγω και ὁ πεμψας με πατηρ.

17 Και εν τῳ νομῳ δε τῳ ὑμετερῳ γεγραπται, ὁτι δυο ανθρωπων ἡ μαρτυρια αληθης εστιν.

18 Εγω ειμι ὁ μαρτυρων περι εμαυτου, και μαρτυρει περι εμου ὁ πεμψας με πατηρ.

19 Ελεγον ουν αυτῳ· Που εστιν ὁ πατηρ σου; Απεκριθη ὁ Ιησους· Ουτε εμε οιδατε, ουτε τον πατερα μου· ει εμε ηδειτε, και τον πατερα μου ηδειτε αν.

20 Ταυτα τα ῥηματα ελα-

JOHN VIII.

λησεν ὁ Ιησους εν τῳ γαζοφυλακιῳ, διδασκων εν τῳ ἱερῳ· και ουδεις επιασεν αυτον, ὁτι ουπω εληλυθει ἡ ὡρα αυτου.

21 Ειπεν ουν παλιν αυτοις ὁ Ιησους· Εγο ὑπαγω, και ζητησετε με, και εν τῃ ἁμαρτια ὑμων αποθανεισθε· οπου εγω ὑπαγω, ὑμεις ου δυνασθε ελθειν.

22 Ελεγον ουν οἱ Ιουδαιοι· Μητι αποκτενει ἑαυτον, ὁτι λεγει· Οπου εγω ὑπαγω, ὑμεις ου δυνασθε ελθειν;

23 Και ειπεν αυτοις· Υμεις εκ των κατω εστε, εγω εκ των ανω ειμι· ὑμεις εκ του κοσμου τουτου εστε, εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου τουτου.

24 Ειπον ουν ὑμιν, ὁτι αποθανεισθε εν ταις ἁμαρτιαις ὑμων· εαν γαρ μη πιστευσητε ὁτι εγω ειμι, αποθανεισθε εν ταις αμαρτιαις ὑμων.

25 Ελεγον ουν αυτῳ· Συ τις ει; Και ειπεν αυτοις ὁ Ιησους· Την αρχην ὁτι και λαλω ὑμιν.

26 πολλα εχω περι ὑμων λαλειν και κρινειν· αλλ' ὁ πεμψας με αληθης εστι· κἀγω ἁ ηκουσα παρ' αυτου, ταυτα λεγω εις τον κοσμον.

27 Ουκ εγνωσαν ὁτι τον πατερα αυτοις ελεγεν.

28 Ειπεν ουν αυτοις ὁ Ιησους· Οταν ὑψωσητε τον υιον του ανθρωπου, τοτε γνωσεσθε ὁτι εγω ειμι, και απ' εμαυτου ποιω ουδεν, αλλα καθως εδιδαξε με ὁ πατηρ μου, ταυτα λαλω·

29 και ὁ πεμψας με, μετ' εμου εστιν. ουκ αφηκε με μονον ὁ πατηρ, ὁτι εγω τα αρεστα αυτῳ ποιω παντοτε.

30 Ταυτα αυτου λαλουντος πολλοι επιστευσαν εις αυτον.

SECTION LIII.

JESUS discourses concerning Abraham's Seed.

JOHN VIII.

31 ΕΛΕΓΕΝ ουν ὁ Ιησους προς τους πεπιστευκοτας αυτῳ Ιουδαιους· Εαν ὑμεις μεινητε εν τῳ λογῳ τῳ εμῳ, αληθως μαθηται μου εστε,

32 και γνωσεσθε την αληθειαν, και ἡ αληθεια ελευθερωσει ὑμας.

33 Απεκριθησαν αυτῳ· Σπερμα Αβρααμ εσμεν, και ουδενι δεδουλευκαμεν πωποτε· πως συ λεγεις· Οτι ελευθεροι γενησεσθε;

34 Απεκριθη αυτοις ὁ Ιησους· Αμην αμην λεγω ὑμιν, ὁτι πας ὁ ποιων την ἁμαρτιαν, δουλος εστι της ἁμαρτιας.

35 Ο δε δουλος ου μενει εν τῃ οικιᾳ εις τον αιωνα· ὁ υιος μενει εις τον αιωνα.

36 εαν ουν ὁ υιος ὑμας ελευθερωσῃ, οντως ελευθεροι εσεσθε.

37 Οιδα ὁτι σπερμα Αβρααμ εστε· αλλα ζητειτε με αποκτειναι, ὁτι ὁ λογος ὁ εμος ου χωρει εν ὑμιν.

38 εγω ὁ εωρακα παρα τῳ πατρι μου, λαλω· και ὑμεις ουν ὁ εωρακατε παρα τῳ πατρι ὑμων, ποιειτε.

39 Απεκριθησαν και ειπον αυτῳ· Ο πατηρ ἡμων Αβρααμ εστι. Λεγει αυτοις ὁ Ιησους· Ει τεκνα του Αβρααμ ητε, τα εργα του Αβρααμ εποιειτε αν.

40 νυν δε ζητειτε με αποκτειναι, ανθρωπον ὁς την αληθειαν ὑμιν λελαληκα, ἡν ηκουσα παρα του Θεου· τουτο Αβρααμ ουκ εποιησεν.

41 ὑμεις ποιειτε τα εργα του πατρος ὑμων. Ειπον ουν αυτῳ· Ημεις εκ πορνειας ου γεγεννημεθα· ενα πατερα εχομεν, τον Θεον.

42 Ειπεν ουν αυτοις ὁ Ιησους· Ει ὁ Θεος πατηρ ὑμων ην, ηγαπατε αν εμε· εγω γαρ εκ του Θεου εξηλθον, και ηκω· ουδε

JOHN VIII.

γαρ απ' εμαυτου εληλυθα, αλλ' εκεινος με απεστειλε.

43 διατι την λαλιαν την εμην ου γινωσκετε; ότι ου δυνασθε ακουειν τον λογον τον εμον.

44 Υμεις εκ πατρος του διαβολου εστε, και τας επιθυμιας του πατρος υμων θελετε ποιειν· εκεινος ανθρωποκτονος ην απ' αρχης, και εν τη αληθεια ουκ έστηκεν· ότι ουκ εστιν αληθεια εν αυτω. όταν λαλη το ψευδος, εκ των ιδιων λαλει· ότι ψευστης εστι, και ο πατηρ αυτου.

45 Εγω δε ότι την αληθειαν λεγω, ου πιστευετε μοι.

46 τις εξ υμων ελεγχει με περι αμαρτιας; ει δε αληθειαν λεγω, διατι υμεις ου πιστευετε μοι;

47 Ο ων εκ του Θεου, τα ρηματα του Θεου ακουει· δια τουτο υμεις ουκ ακουετε, ότι εκ του Θεου ουκ εστε.

48 Απεκριθησαν ουν οι Ιουδαιοι, και ειπον αυτω· Ου καλως λεγομεν ημεις, ότι Σαμαρειτης ει συ, και δαιμονιον εχεις;

49 Απεκριθη Ιησους· Εγω δαιμονιον ουκ εχω, αλλα τιμω τον πατερα μου, και υμεις ατιμαζετε με·

50 εγω δε ου ζητω την δοξαν μου· εστιν ο ζητων και κρινων.

51 Αμην αμην λεγω υμιν, εαν τις τον λογον τον εμον τηρηση, θανατον ου μη θεωρηση εις τον αιωνα.

52 Ειπον ουν αυτω οι Ιουδαιοι· Νυν εγνωκαμεν ότι δαιμονιον εχεις· Αβρααμ απεθανε και οι προφηται, και συ λεγεις· Εαν τις τον λογον μου τηρηση, ου μη γευσεται θανατου εις τον αιωνα;

53 μη συ μειζων ει του πατρος ημων Αβρααμ, ός τις απεθανε; και οι προφηται απεθανον. τινα σεαυτον συ ποιεις;

54 Απεκριθη Ιησους· Εαν εγω δοξαζω εμαυτον, η δοξα μου ουδεν εστιν· εστιν ο πατηρ μου ο δοξαζων με, ον υμεις λεγετε ότι Θεος υμων εστι,

55 και ουκ εγνωκατε αυτον· εγω δε οιδα αυτον· και εαν ειπω ότι ουκ οιδα αυτον, εσομαι όμοιος υμων, ψευστης· αλλ' οιδα αυτον, και τον λογον αυτου τηρω.

56 Αβρααμ ο πατηρ υμων ηγαλλιασατο ινα ιδη την ημεραν την εμην· και ειδε, και εχαρη.

57 Ειπον ουν οι Ιουδαιοι προς αυτον· Πεντηκοντα ετη ουπω εχεις, και Αβρααμ εωρακας;

58 Ειπεν αυτοις ο Ιησους· Αμην αμην λεγω υμιν, πριν Αβρααμ γενεσθαι εγω ειμι.

59 Ηραν ουν λιθους ινα βαλωσιν επ' αυτον· Ιησους δε εκρυβη, και εξηλθεν εκ του ιερου, διελθων δια μεσου αυτων· και παρηγεν ούτω.

SECTION LIV.

Of the Man who was Blind from his Birth.

JOHN IX.

ΚΑΙ παραγων ειδεν ανθρωπον τυφλον εκ γενετης·

2 και ηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου, λεγοντες· Ραββι, τις ημαρτεν, ούτος η οι γονεις αυτου, ινα τυφλος γεννηθη;

3 Απεκριθη ο Ιησους· Ουτε ούτος ημαρτεν, ουτε οι γονεις αυτου· αλλ' ινα φανερωθη τα εργα του Θεου εν αυτω.

4 εμε δει εργαζεσθαι τα

JOHN IX.

ργα του πεμψαντος με εως ημερα εστιν· ερχεται νυξ, οτε ουδεις δυναται εργαζεσθαι.

5 οταν εν τω κοσμω ω, φως ειμι του κοσμου.

6 Ταυτα ειπων, επτυσε χαμαι, και εποιησε πηλον εκ του πτυσματος, και επεχρισε τον πηλον επι τους οφθαλμους του τυφλου,

7 και ειπεν αυτω· Υπαγε, νιψαι εις την κολυμβηθραν του Σιλωαμ, (ο ερμηνευεται, απεσταλμενος.) Απηλθεν ουν και ενιψατο, και ηλθε βλεπων.

8 οι ουν γειτονες και οι θεωρουντες αυτον το προτερον οτι τυφλος ην, ελεγον· Ουχ ουτος εστιν ο καθημενος και προσαιτων;

9 Αλλοι ελεγον· Οτε ουτος εστιν· αλλοι δε· Οτι ομοιος αυτω εστιν. Εκεινος ελεγεν· Οτι εγω ειμι.

10 Ελεγον ουν αυτω· Πως ανεῳχθησαν σου οι οφθαλμοι;

11 Απεκριθη εκεινος, και ειπεν· Ανθρωπος λεγομενος Ιησους, πηλον εποιησε, και επεχρισε μου τους οφθαλμους, και ειπε μοι· Υπαγε εις την κολυμβηθραν του Σιλωαμ, και νιψαι. Απελθων δε και νιψαμενος, ανεβλεψα.

12 Ειπον ουν αυτω· Που εστιν εκεινος; λεγει· Ουκ οιδα.

13 Αγουσιν αυτον προς τους φαρισαιους, τον ποτε τυφλον.

14 Ην δε σαββατον οτε τον πηλον εποιησεν ο Ιησους, και ανεῳξεν αυτου τους οφθαλμους.

15 Παλιν ουν ηρωτων αυτον και οι φαρισαιοι πως ανεβλεψεν· Ο δε ειπεν αυτοις· Πηλον επεθηκεν επι τους οφθαλμους μου, και ενιψαμην, και βλεπω.

16 Ελεγον ουν εκ των φαρισαιων τινες· Ουτος ο ανθρωπος ουκ εστι παρα του Θεου, οτι το σαββατον ου τηρει. Αλλοι ελεγον· Πως δυναται ανθρωπος αμαρτωλος τοιαυτα σημεια ποιειν; Και σχισμα ην εν αυτοις.

17 Λεγουσι τω τυφλω παλιν· Συ τι λεγεις περι αυτου, οτι ηνοιξε σου τους οφθαλμους; Ο δε ειπεν· Οτι προφητης εστιν.

18 Ουκ επιστευσαν ουν οι Ιουδαιοι περι αυτου οτι τυφλος ην, και ανεβλεψεν, εως οτου εφωνησαν τους γονεις αυτου του αναβλεψαντος·

19 και ηρωτησαν αυτους, λεγοντες· Ουτος εστιν ο υιος υμων, ον υμεις λεγετε οτι τυφλος εγεννηθη; πως ουν αρτι βλεπει;

20 Απεκριθησαν αυτοις οι γονεις αυτου, και ειπον· Οιδαμεν οτι ουτος εστιν ο υιος ημων, και οτι τυφλος εγεννηθη·

21 πως δε νυν βλεπει ουκ οιδαμεν· η τις ηνοιξεν αυτου τους οφθαλμους, ημεις ουκ οιδαμεν· αυτος ηλικιαν εχει· αυτον ερωτησατε, αυτος περι αυτου λαλησει.

22 Ταυτα ειπον οι γονεις αυτου, οτι εφοβουντο τους Ιουδαιους· ηδη γαρ συνετεθειντο οι Ιουδαιοι, ινα εαν τις αυτον ομολογηση Χριστον, αποσυναγωγος γενηται.

23 Δια τουτο οι γονεις αυτου ειπον· οτι ηλικιαν εχει· αυτον ερωτησατε.

24 Εφωνησαν ουν εκ δευτερου τον ανθρωπον ος ην τυφλος, και ειπον αυτω· Δος δοξαν τω Θεω· ημεις οιδαμεν οτι ο ανθρωπος ουτος αμαρτωλος εστιν.

25 Απεκριθη ουν εκεινος, και ειπεν· Ει αμαρτωλος εστιν, ουκ οιδα· εν οιδα, οτι τυφλος ων, αρτι βλεπω.

26 Ειπον δε αυτω παλιν· Τι εποιησε σοι; πως ηνοιξε σου τους οφθαλμους;

27 Απεκριθη αυτοις· Ειπον υμιν ηδη, και ουκ ηκουσατε· τι παλιν θελετε ακουειν; μη και υμεις θελετε αυτου μαθηται γενεσθαι;

28 Ελοιδορησαν ουν αυτον, και ειπον· Συ ει μαθητης εκεινου· ημεις δε του Μωσεως εσμεν μαθηται·

29 ημεις οιδαμεν οτι Μωσῃ λελαληκεν ο Θεος· τουτον δε ουκ οιδαμεν ποθεν εστιν.

30 Απεκριθη ο ανθρωπος, και ειπεν αυτοις· Εν γαρ τουτῳ θαυμαστον εστιν, οτι υμεις ουκ οιδατε ποθεν εστι, και ανεῳξε μου τους οφθαλμους·

31 οιδαμεν δε οτι αμαρτωλων ο Θεος ουκ ακουει· αλλ' εαν τις θεοσεβης η, και το θελημα αυτου ποιῃ, τουτου ακουει.

32 εκ του αιωνος ουκ ηκουσθη οτι ηνοιξε τις οφθαλμους τυφλου γεγεννημενου.

33 ει μη ην ουτος παρα Θεου, ουκ ηδυνατο ποιειν ουδεν.

34 Απεκριθησαν και ειπον αυτω· Εν αμαρτιαις συ εγεννηθης ολος, και συ διδασκεις ημας; Και εξεβαλον αυτον εξω.

35 Ηκουσεν ο Ιησους οτι εξεβαλον αυτον εξω· και ευρων αυτον, ειπεν αυτω· Συ πιστευεις εις τον υιον του Θεου;

36 Απεκριθη εκεινος, και ειπε· Τις εστι, Κυριε, ινα πιστευσω εις αυτον;

37 Ειπε δε αυτῳ ο Ιησους·

JOHN IX.

Και ἑωρακας αυτον, και ὁ λαλων μετα σου, ἐκεινος ἐστιν.

38 Ο δε ἐφη· Πιστευω, Κυριε· και προσεκυνησεν αυτῳ.

39 Και ειπεν ὁ Ιησους· Εις κριμα ἐγω εις τον κοσμον τουτον ηλθον, ἱνα οἱ μη βλεποντες βλεπωσι, και οἱ βλεποντες τυφλοι γενωνται.

40 Και ηκουσαν ἐκ των φαρισαιων ταυτα οἱ οντες μετ' αυτου, και ειπον αυτῳ· Μη και ἡμεις τυφλοι ἐσμεν;

41 Ειπεν αυτοις ὁ Ιησους· Ει τυφλοι ἠτε, ουκ αν ειχετε ἁμαρτιαν· νυν δε λεγετε· Οτι βλεπομεν· ἡ ουν ἁμαρτια ὑμων μενει.

SECTION LV.

The Parable of the Good Shepherd.

JOHN X.

ΑΜΗΝ αμην λεγω ὑμιν, ὁ μη εισερχομενος δια της θυρας εις την αυλην των προβατων, αλλα αναβαινων αλλαχοθεν, ἐκεινος κλεπτης ἐστι και ληστης·

2 ὁ δε εισερχομενος δια της θυρας, ποιμην ἐστι των προβατων·

3 τουτῳ ὁ θυρωρος ανοιγει, και τα προβατα της φωνης αυτου ακουει· και τα ἰδια προβατα καλει κατ' ονομα, και ἐξαγει αυτα·

4 και ὁταν τα ἰδια προβατα ἐκβαλῃ, εμπροσθεν αυτων πορευεται· και τα προβατα αυτῳ ακολουθει, ὁτι οἰδασι την φωνην αυτου·

5 αλλοτριῳ δε ου μη ακολουθησωσιν, αλλα φευξονται απ' αυτου· ὁτι ουκ οἰδασι των αλλοτριων την φωνην.

6 Ταυτην την παροιμιαν ειπεν αυτοις ὁ Ιησους· ἐκεινοι δε ουκ ἐγνωσαν τινα ην ἁ ελαλει αυτοις,

7 Ειπεν ουν παλιν αυτοις ὁ Ιησους· Αμην αμην λεγω ὑμιν, ὁτι ἐγω ειμι ἡ θυρα των προβατων.

8 παντες ὁσοι προ ἐμου ηλθον, κλεπται εισι και λησται· αλλ' ουκ ηκουσαν αυτων τα προβατα.

9 ἐγω ειμι ἡ θυρα. δι' ἐμου εαν τις εισελθῃ, σωθησεται· και εισελευσεται και ἐξελευσεται, και νομην ευρησει.

10 Ο κλεπτης ουκ ερχεται ει μη ἱνα κλεψη και θυσῃ και απολεσῃ· ἐγω ηλθον ἱνα ζωην ἐχωσι, και περισσον ἐχωσιν.

11 Ἐγω ειμι ὁ ποιμην ὁ καλος. ὁ ποιμην ὁ καλος την ψυχην αυτου τιθησιν ὑπερ των προβατων.

12 ὁ μισθωτος δε, και ουκ ων ποιμην, ου ουκ εισι τα προβατα ἰδια, θεωρει τον λυκον ερχομενον, και αφιησι τα προβατα, και φευγει· και ὁ λυκος ἁρπαζει αυτα, και σκορπιζει τα προβατα.

13 ὁ δε μισθωτος φευγει, ὁτι μισθωτος ἐστι, και ου μελει αυτῳ περι των προβατων.

14 Ἐγω ειμι ὁ ποιμην ὁ καλος· και γινωσκω τα ἐμα, και γινωσκομαι ὑπο των ἐμων,

15 καθως γινωσκει με ὁ πατηρ, κἀγω γινωσκω τον πατερα· και την ψυχην μου τιθημι ὑπερ των προβατων.

16 Και αλλα προβατα ἐχω, ἁ ουκ ἐστιν ἐκ της αυλης ταυτης· κακεινα με δει αγαγειν, και της φωνης μου ακουσουσι· και γενησεται μια ποιμνη, ἑις ποιμην.

17 Δια τουτο ὁ πατηρ με αγαπα, ὁτι ἐγω τιθημι την ψυχην μου, ἱνα παλιν λαβω αυτην.

18 ουδεις αιρει αυτην απ' ἐμου· αλλ' ἐγω τιθημι αυτην απ' ἐμαυτου. ἐξουσιαν ἐχω θειναι αυτην, και ἐξουσιαν ἐχω παλιν λαβειν αυτην. ταυτην την ἐντολην ἐλαβον παρα του πατρος μου.

JOHN X.

19 Σχισμα ουν παλιν εγενετο εν τοις Ιουδαοις δια τους λογους τουτους·

20 ελεγον δε πολλοι εξ αυτων· Δαιμονιον εχει, και μαινεται· τι αυτου ακουετε;

21 Αλλοι ελεγον· Ταυτα τα ρηματα ουκ εστι δαιμονιζομενου· μη δαιμονιον δυναται τυφλων οφθαλμους ανοιγειν;

SECTION LVI.

The Return of the Seventy. The good Samaritan. JESUS entertained by Martha and Mary.

LUKE X.

17 Υπεστρεψαν δε οι εβδομηκοντα μετα χαρας, λεγοντες· Κυριε, και τα δαιμονια υποτασσεται ημιν εν τω ονοματι σου.

18 Ειπε δε αυτοις· Εθεωρουν τον Σαταναν ως αστραπην εκ του ουρανου πεσοντα.

19 Ιδου δεδωκα υμιν την εξουσιαν του πατειν επανω οφεων και σκορπιων, και επι πασαν την δυναμιν του εχθρου, και ουδεν υμας ου μη αδικηση.

20 Πλην εν τουτω μη χαιρετε ότι τα πνευματα υμιν υποτασσεται· χαιρετε δε μαλλον ότι τα ονοματα υμων εγραφη εν τοις ουρανοις.

21 Εν αυτη τη ωρα ηγαλλιασατο τω πνευματι ο Ιησους, και ειπεν· Εξομολογουμαι σοι, πατερ, Κυριε του ουρανου και της γης, ότι απεκρυψας ταυτα απο σοφων και συνετων, και απεκαλυψας αυτα νηπιοις· ναι ο πατερ, ότι ουτως εγενετο ευδοκια εμπροσθεν σου.

22 Και στραφεις προς τους μαθητας, ειπε· Παντα παρεδοθη μοι υπο του πατρος μου· και ουδεις γινωσκει τις εστιν ο υιος, ει μη ο πατηρ· και τις εστιν ο πατηρ, ει μη ο υιος, και ω εαν βουληται ο υιος αποκαλυψαι.

23 Και στραφεις προς τους μαθητας, κατ' ιδιαν ειπε· Μακαριοι οι οφθαλμοι οι βλεποντες α βλεπετε.

24 Λεγω γαρ υμιν, ότι πολλοι προφηται και βασιλεις ηθελησαν ιδειν α υμεις βλεπετε, και ουκ ειδον· και ακουσαι α ακουετε, και ουκ ηκουσαν.

25 Και ιδου, νομικος τις ανεστη, εκπειραζων αυτον, και λεγων· Διδασκαλε, τι ποιησας ζωην αιωνιον κληρονομησω;

26 Ο δε ειπε προς αυτον· Εν τω νομω τι γεγραπται; πως αναγινωσκεις;

27 Ο δε αποκριθεις, ειπεν· Αγαπησεις Κυριον τον Θεον σου εξ ολης της καρδιας σου, και εξ ολης της ψυχης σου, και εξ ολης της ισχυος σου, και εξ ολης της διανοιας σου· και τον πλησιον σου ως σεαυτον.

28 Ειπε δε αυτω· Ορθως απεκριθης. τουτο ποιει, και ζησῃ.

29 Ο δε θελων δικαιουν εαυτον, ειπε προς τον Ιησουν· Και τις εστι μου πλησιον;

30 Υπολαβων δε ο Ιησους ειπεν· Ανθρωπος τις κατεβαινεν απο Ιερουσαλημ εις Ιεριχω, και ληστais περιεπεσεν. οι και εκδυσαντες αυτον, και πληγας επιθεντες, απηλθον, αφεντες ημιθανη τυγχανοντα.

31 Κατα συγκυριαν δε ιερευς τις κατεβαινεν εν τη οδω εκεινῃ, και ιδων αυτον, αντιπαρηλθεν.

32 Ομοιως δε και λευιτης, γενομενος κατα τον τοπον, ελθων και ιδων, αντιπαρηλθεν.

33 Σαμαρειτης δε τις οδευων ηλθε κατ' αυτον, και ιδων αυτον, εσπλαγχνισθη.

34 Και προελθων κατεδησε τα τραυματα αυτου, επι-

LUKE X.

-χεων ελαιον και οινον· επιβιβασας δε αυτον επι το ιδιον κτηνος, ηγαγεν αυτον εις πανδοχειον, και επεμεληθη αυτου·

35 και επι την αυριον εξελθων, εκβαλων δυο δηναρια εδωκε τω πανδοχει, και ειπεν αυτω· Επιμεληθητι αυτου, και ὁτι αν προσδαπανησης, εγω εν τω επανερχεσθαι με, αποδωσω σοι.

36 Τις ουν τουτων των τριων δοκει σοι πλησιον γεγονεναι του εμπεσοντος εις τους ληστας;

37 Ο δε ειπεν· Ο ποιησας το ελεος μετ' αυτου. Ειπεν ουν αυτω ὁ Ιησους· Πορευου, και συ ποιει ὁμοιως.

38 Εγενετο δε εν τω πορευεσθαι αυτους, και αυτος εισηλθεν εις κωμην τινα· γυνη δε τις ονοματι Μαρθα ὑπεδεξατο αυτον εις τον οικον ἑαυτης.

39 Και τηδε ην αδελφη καλουμενη Μαρια, ἡ και παρακαθισασα παρα τους ποδας του Ιησου, ηκουε τον λογον αυτου.

40 Η δε Μαρθα περιεσπατο περι πολλην διακονιαν· επιστασα δε ειπε· Κυριε, ου μελει σοι ὁτι ἡ αδελφη μου μονην με καταλειπε διακονειν; ειπε ουν αυτη ἱνα μοι συναντιλαβηται.

41 Αποκριθεις δε ειπεν αυτη ὁ Ιησους· Μαρθα, Μαρθα, μεριμνας και τυρβαζη περι πολλα·

42 ἑνος δε εστι χρεια. Μαρια δε την αγαθην μεριδα εξελεξατο, ἡτις ουκ αφαιρεθησεται απ' αυτης.

SECTION LVII.

JESUS inveighs againſt the Phariſees, and againſt Covetouſneſs.

LUKE XI.

37 ΕΝ δε τω λαλησαι, ηρωτα αυτον φαρισαιος τις ὁπως αριστηση παρ' αυτω. Εισελθων δε ανεπεσεν.

38 Ο δε Φαρισαιος ιδων εθαυμασεν ὁτι ου πρωτον εβαπτισθη προ του αριστου.

39 Ειπε δε ὁ Κυριος προς αυτον· Νυν ὑμεις οι φαρισαιοι το εξωθεν του ποτηριου και του πινακος καθαριζετε· το δε εσωθεν ὑμων γεμει αρπαγης και πονηριας.

40 Αφρονες, ουχ ὁ ποιησας το εξωθεν, και το εσωθεν εποιησε;

41 Πλην τα ενοντα δοτε ελεημοσυνην, και ιδου, παντα καθαρα ὑμιν εστιν.

42 Αλλ' ουαι ὑμιν τοις φαρισαιοις, ὁτι αποδεκατουτε το ἡδυοσμον και το πηγανον και παν λαχανον, και παρερχεσθε την κρισιν και την αγαπην του Θεου· ταυτα εδει ποιησαι, κακεινα μη αφιεναι.

43 Ουαι ὑμιν τοις φαρισαιοις, ὁτι αγαπατε την πρωτοκαθεδριαν εν ταις συναγωγαις, και τους ασπασμους εν ταις αγοραις.

44 Ουαι ὑμιν γραμματεις και φαρισαιοι ὑποκριται, ὁτι εστε ὡς τα μνημεια τα αδηλα, και ὁι ανθρωποι ὁι περιπατουντες επανω ουκ οιδασιν.

45 Αποκριθεις δε τις των νομικων, λεγει αυτω· Διδασκαλε, ταυτα λεγων και ἡμας ὑβριζεις.

46 Ο δε ειπε· Και ὑμιν τοις νομικοις ουαι, ὁτι φορτιζετε τους ανθρωπους φορτια δυσβασταχτα, και αυτοι ἑνι των δακτυλων ὑμων ου προσψαυετε τοις φορτιοις.

47 Ουαι ὑμιν, ὁτι οικοδομειτε τα μνημεια των προφητων, ὁι δε πατερες ὑμων απεκτειναν αυτους.

48 Αρα μαρτυρειτε, και συνευδοκειτε τοις εργοις των πατερων ὑμων· ὁτι αυτοι μεν απεκτειναν αυτους, ὑμεις δε οικοδομειτε αυτων τα μνημεια.

49 Δια τουτο και ἡ σοφια του Θεου ειπεν· Αποστελω εις

αυτους προφητας και αποστολους· και εξ αυτων αποκτενουσι και εκδιωξουσιν·

50 ινα εκζητηθη το αιμα παντων των προφητων, το εκχυνομενον απο καταβολης κοσμου, απο της γενεας ταυτης,

51 απο του αιματος Αβελ, εως του αιματος Ζαχαριου, του απολομενου μεταξυ του θυσιαστηριου και του οικου. ναι λεγω υμιν, εκζητηθησεται απο της γενεας ταυτης.

52 Ουαι υμιν τοις νομικοις, ότι ηρατε την κλειδα της γνωσεως· αυτοι ουκ εισηλθετε, και τους εισερχομενους εκωλυσατε.

53 Λεγοντος δε αυτου ταυτα προς αυτους, ηρξαντο οι γραμματεις και οι φαρισαιοι δεινως ενεχειν, και αποστοματιζειν αυτον περι πλειονων,

54 ενεδρευοντες αυτον, και ζητουντες θηρευσαι τι εκ του στοματος αυτου, ινα κατηγορησωσιν αυτου.

13 Ειπε δε τις αυτω εκ του οχλου· Διδασκαλε, ειπε τω αδελφω μου μερισασθαι μετ' εμου την κληρονομιαν.

14 Ο δε ειπεν αυτω· Ανθρωπε, τις με κατεστησε δικαστην η μεριστην εφ' υμας;

15 Ειπε δε προς αυτους· Ορατε και φυλασσεσθε απο της πλεονεξιας· ότι ουκ εν τω περισσευειν τινι η ζωη αυτου εστιν εκ των υπαρχοντων αυτου.

16 Ειπε δε παραβολην προς αυτους, λεγων· Ανθρωπου τινος πλουσιου ευφορησεν η χωρα·

17 και διελογιζετο εν εαυτω λεγων· Τι ποιησω, ότι ουκ εχω που συναξω τους καρπους μου.

18 Και ειπε· Τουτο ποιησω, καθελω μου τας αποθηκας, και μειζονας οικοδομησω, και συναξω εκει παντα τα γενηματα μου, και τα αγαθα μου.

19 Και ερω τη ψυχη μου· Ψυχη, εχεις πολλα αγαθα κειμενα εις ετη πολλα· αναπαυου, φαγε, πιε, ευφραινου.

20 Ειπε δε αυτω ο Θεος· Αφρων, ταυτη τη νυκτι την ψυχην σου απαιτουσιν απο σου· α δε ητοιμασας, τινι εσται;

21 Ουτως ο θησαυριζων εαυτω, και μη εις Θεον πλουτων.

SECTION LVIII.

Of the Galileans whom Pilate slew. The Parable of the Vineyard, and the Cure of an infirm Woman.

ΠΑΡΗΣΑΝ δε τινες εν αυτω τω καιρω απαγγελλοντες αυτω περι των Γαλιλαιων, ων το αιμα Πιλατος εμιξε μετα των θυσιων αυτων.

2 Και αποκριθεις ο Ιησους ειπεν αυτοις· Δοκειτε ότι οι Γαλιλαιοι ουτοι αμαρτωλοι παρα παντας τους Γαλιλαιους εγενοντο, ότι τοιαυτα πεπονθασιν;

3 Ουχι, λεγω υμιν· αλλ' εαν μη μετανοητε, παντες ωσαυτως απολεισθε.

4 Η εκεινοι οι δεκα και οκτω, εφ' ους επεσεν ο πυργος εν τω Σιλωαμ, και απεκτεινεν αυτους, δοκειτε ότι ουτοι οφειλεται εγενοντο παρα παντας ανθρωπους τους κατοικουντας εν Ιερουσαλημ;

5 Ουχι, λεγω υμιν. αλλ' εαν μη μετανοητε, παντες ομοιως απολεισθε.

6 Ελεγε δε ταυτην την παραβολην· Συκην ειχε τις εν τω αμπελωνι αυτου πεφυτευμενην· και ηλθε καρπον ζητων εν αυτη, και ουχ ευρεν.

7 Ειπε δε προς τον αμπε-

LUKE XIII.

-λουργον· Ιδου, τρια ειη ερχομαι ζητων καρπον εν τη συκη ταυτη, και ουχ ευρισκω· εκκοψον αυτην· ινατι και την γην καταργει;

8 Ο δε αποκριθεις λεγει αυτω· Κυριε, αφες αυτην και τουτο το ετος, εως οτου σκαψω περι αυτην, και βαλω κοπριαν.

9 καν μεν ποιηση καρπον· ει δε μητε, εις το μελλον εκκοψεις αυτην.

10 Ην δε διδασκων εν μια των συναγωγων εν τοις σαββασι·

11 και ιδου, γυνη ην πνευμα εχουσα ασθενειας ετη δεκα και οκτω· και ην συγκυπτουσα, και μη δυναμενη ανακυψαι εις το παντελες.

12 Ιδων δε αυτην ο Ιησους, προσεφωνησε· και ειπεν αυτη· Γυναι, απολελυσαι της ασθενειας σου.

13 Και επεθηκεν αυτη τας χειρας· και παραχρημα ανορθωθη, και εδοξαζε τον Θεον.

14 Αποκριθεις δε ο αρχισυναγωγος, αγανακτων οτι τω σαββατω εθεραπευσεν ο Ιησους, ελεγε τω οχλω· Εξ ημεραι εισιν εν αις δει εργαζεσθαι· εν ταυταις ουν ερχομενοι θεραπευεσθε, και μη τη ημερα του σαββατου.

15 Απεκριθη ουν αυτω ο Κυριος, και ειπεν· Υποκριτα, εκαστος υμων τω σαββατω ου λυει τον βουν αυτου, η τον ονον απο της φατνης, και απαγαγων ποτιζει;

16 Ταυτην δε, θυγατερα Αβρααμ ουσαν, ην εδησεν ο σατανας ιδου δεκα και οκτω ετη, ουκ εδει λυθηναι απο του δεσμου τουτου τη ημερα του σαββατου;

17 Και ταυτα λεγοντος αυτου, κατησχυνοντο παντες οι αντικειμενοι αυτω· και πας ο οχλος εχαιρεν επι πασι τοις ενδοξοις τοις γενομενοις υπ' αυτου.

SECTION LIX.

The Cure of the Man who had a Dropsy. Of Humility, and of Suffering in the Cause of Christ.

LUKE XIV.

ΚΑΙ εγενετο εν τω ελθειν αυτον εις οικον τινος των αρχοντων των φαρισαιων σαββατω φαγειν αρτον, και αυτοι ησαν παρατηρουμενοι αυτον.

2 Και ιδου ανθρωπος τις ην υδρωπικος εμπροσθεν αυτου.

3 Και αποκριθεις ο Ιησους ειπε προς τους νομικους και φαρισαιους, λεγων· Ει εξεστι τω σαββατω θεραπευειν; Οι δε ησυχασαν.

4 Και επιλαβομενος ιασατο αυτον, και απελυσε.

5 Και αποκριθεις προς αυτους, ειπε· Τινος υμων ονος η βους εις φρεαρ εμπεσειται, και ουκ ευθεως ανασπασει αυτον εν τη ημερα του σαββατου;

6 Και ουκ ισχυσαν ανταποκριθηναι αυτω προς ταυτα.

7 Ελεγε δε προς τους κεκλημενους παραβολην, επεχων πως τας πρωτοκλισιας εξελεγοντο, λεγων προς αυτους·

8 Οταν κληθης υπο τινος εις γαμους, μη κατακλιθης εις την πρωτοκλισιαν, μηποτε ενδοξοτερος σου η κεκλημενος υπ' αυτου·

9 και ελθων ο σε και αυτον καλεσας, ερει σοι· Δος τουτω τοπον· και τοτε αρξη μετ' αισχυνης τον εσχατον τοπον κατεχειν.

10 Αλλ' οταν κληθης, πορευθεις αναπεσον εις τον εσχατον τοπον, ινα οταν ελθη ο κεκληκως σε, ειπη σοι· Φιλε, προσαναβηθι ανωτερον· τοτε εσται σοι δοξα ενωπιον των συνανακειμενων σοι.

LUKE XIV.

11 Οτι πας ὁ ὑψων εαυτον, ταπεινωθησεται, και ὁ ταπεινων εαυτον, ὑψωθησεται.

12 Ελεγε δε και τῳ κεκληκοτι αυτον· Οταν ποιῃς αριστον η δειπνον, μη φωνει τους φιλους σου, μηδε τους αδελφους σου, μηδε τους συγγενεις σου, μηδε γειτονας πλουσιους, μηποτε και αυτοι σε ανταπαλεσωσι, και γενηται σοι ανταποδομα·

13 αλλ' ὁταν ποιῃς δοχην, καλει πτωχους, αναπηρους, χωλους, τυφλους·

14 και μακαριος εσῃ, ὁτι ουκ εχουσιν ανταποδουναι σοι· ανταποδοθησεται γαρ σοι εν τῃ αναστασει των δικαιων.

15 Ακουσας δε τις των συνακειμενων ταυτα, ειπεν αυτῳ· Μακαριος ὁς φαγεται αρτον εν τῃ βασιλειᾳ του Θεου.

25 Συνεπορευοντο δε αυτῳ οχλοι πολλοι· και στραφεις ειπε προς αυτους·

26 Ει τις ερχεται προς με, και ου μισει τον πατερα εαυτου και την μητερα και την γυναικα και τα τεκνα και τους αδελφους και τας αδελφας, ετι δε και την εαυτου ψυχην, ου δυναται μου μαθητης ειναι.

27 Και ὁστις ου βασταζει τον σταυρον αυτου, και ερχεται οπισω μου, ου δυναται μου ειναι μαθητης.

28 Τις γαρ εξ ὑμων, θελων πυργον οικοδομησαι, ουχι πρωτον καθισας ψηφιζει την δαπανην, ει εχει τα προς απαρτισμον;

29 ἱνα μηποτε θεντος αυτου θεμελιον, και μη ἱσχυοντος εκτελεσαι, παντες ὁι θεωρουντες αρξωνται εμπαιζειν αυτῳ,

30 λεγοντες· Οτε ὁυτος ὁ ανθρωπος ηρξατο οικοδομειν, και ουκ ἱσχυσεν εκτελεσαι.

31 Η τις βασιλευς πορευομενος συμβαλειν ετερῳ βασιλει εις πολεμον, ουχι καθισας πρωτον βουλευεται ει δυνατος εστιν εν δεκα χιλιασιν απαντησαι τῳ μετα εικοσι χιλιαδων ερχομενῳ επ' αυτον;

32 Ει δε μητε, ετι αυτου πορρῥω οντος, πρεσβειαν αποστειλας, ερωτᾳ τα προς ειρηνην.

33 Ουτως ουν, πας ἐξ ὑμων ὁς ουκ αποτασσεται πασι τοις εαυτου ὑπαρχουσιν, ου δυναται μου ειναι μαθητης.

SECTION LX.

The Parable of the loſt Sheep, the loſt Piece of Money, and of the Prodigal Son.

LUKE XV.

ΗΣΑΝ δε εγγιζοντες αυτῳ παντες ὁι τελωναι και ὁι αμαρτωλοι, ακουειν αυτου.

2 Και διεγογγυζον ὁι φαρισαιοι και ὁι γραμματεις, λεγοντες· Οτι ὁυτος αμαρτωλους προσδεχεται, και συνεσθιει αυτοις.

3 Ειπε δε προς αυτους την παραβολην ταυτην, λεγων·

4 Τις ανθρωπος ἐξ ὑμων εχων ἑκατον προβατα, και απολεσας ἑν ἐξ αυτων, ου καταλειπει τα ενενηκονταεννεα εν τῃ ερημῳ, και πορευεται επι το απολωλος, ἑως ευρῃ αυτο·

5 Και ευρων επιτιθησιν επι τους ωμους εαυτου χαιρων·

6 και ελθων εις τον οικον, συγκαλει τους φιλους και τους γειτονας, λεγων αυτοις· Συγχαρητε μοι, ὁτι ευρον το προβατον μου το απολωλος.

7 Λεγω ὑμιν, ὁτι ὁυτω χαρα εσται εν τῳ ουρανῳ επι ἑνι αμαρτωλῳ μετανοουντι, η επι ενενηκονταεννεα δικαιοις, ὁιτινες ου χρειαν εχουσι μετανοιας.

8 Η τις γυνη δραχμας

εχουσα δεκα, εαν απολεσῃ δραχμην μιαν, ουχι ἁπτει λυχνον, και σαροι την οικιαν, και ζητει επιμελως, εως ὁτου ευρῃ;

9 και ευρουσα συγκαλειται τας φιλας και τας γειτονας; λεγουσα· Συγχαρητε μοι, ὁτι ευρον την δραχμην ἡν απωλεσα.

10 Ουτω, λεγω ὑμιν, χαρα γινεται ενωπιον των αγγελων του Θεου επι ἑνι ἁμαρτωλῳ μετανοουντι.

11 Ειπε δε· Ανθρωπος τις ειχε δυο υἱους·

12 και ειπεν ὁ νεωτερος αυτων τῳ πατρι· Πατερ, δος μοι το επιβαλλον μερος της ουσιας. Και διειλεν αυτοις τον βιον.

13 Και μετ' ου πολλας ἡμερας συναγαγων ἁπαντα ὁ νεωτερος υἱος, απεδημησεν εις χωραν μακραν, και εκει διεσκορπισε την ουσιαν αὐτου, ζων ασωτως.

14 Δαπανησαντος δε αὐτου παντα, εγενετο λιμος ισχυρος κατα την χωραν εκεινην, και αὐτος ηρξατο ὑστερεισθαι.

15 Και πορευθεις εκολληθη ἑνι των πολιτων της χωρας εκεινης· και επεμψεν αὐτον εις τους αγρους αὐτου βοσκειν χοιρους.

16 Και επεθυμει γεμισαι την κοιλιαν ἀὐτου απο των κερατιων ὡν ησθιον ὁι χοιροι· και ουδεις εδιδου αὐτῳ.

17 Εις ἑαυτον δε ελθων, ειπε· Ποσοι μισθιοι του πατρος μου περισσευουσιν αρτων, εγω δε λιμῳ απολλυμαι.

18 Αναστας πορευσομαι προς τον πατερα μου, και ερω αὐτῳ· Πατερ, ἡμαρτον εις τον ουρανον, και ενωπιον σου,

19 και ουκετι ειμι αξιος κληθηναι υἱος σου· ποιησον με ὡς ἑνα των μισθιων σου.

20 Και αναστας ηλθε προς τον πατερα ἑαυτου. ετι δε αὐτου μακραν απεχοντος, ειδεν αὐτον ὁ πατηρ αὐτου, και εσπλαγχνισθη· και δραμων επεπεσεν επι τον τραχηλον αὐτου, και κατεφιλησεν αὐτον.

21 Ειπε δε αὐτῳ ὁ υἱος· Πατερ, ἡμαρτον εις τον ουρανον, και ενωπιον σου, και ουκετι ειμι ἀξιος κληθηναι υἱος σου.

22 Ειπε δε ὁ πατηρ προς τους δουλους ἀὐτου· Εξενεγκατε την στολην την πρωτην, και ενδυσατε αὐτον, και δοτε δακτυλιον εις την χειρα αὐτου, και ὑποδηματα εις τους ποδας·

23 και ενεγκαντες τον μοσχον τον σιτευτον, θυσατε, και φαγοντες ευφρανθωμεν·

24 ὁτι ὁυτος ὁ υἱος μου νεκρος ην, και ανεζησε· και απολωλως ην, και ευρεθη. Και ηρξαντο ευφραινεσθαι.

25 Ην δε ὁ υἱος αὐτου ὁ πρεσβυτερος εν αγρῳ· και ὡς ερχομενος ηγγισε τῃ οικιᾳ, ηκουσε συμφωνιας και χορων·

26 και προσκαλεσαμενος ἑνα των παιδων αὐτου, επυθανετο τι ειη ταυτα.

27 Ο δε ειπεν αὐτῳ· Οτι ὁ αδελφος σου ηκει· και εθυσεν ὁ πατηρ σου τον μοσχον τον σιτευτον, ὁτι ὑγιαινοντα αὐτον απελαβεν.

28 Ωργισθη δε, και ουκ ηθελεν εισελθειν. ὁ ουν πατηρ αὐτου εξελθων, παρεκαλει αὐτον.

29 Ο δε αποκριθεις ειπε τῳ πατρι· Ιδου, τοσαυτα ἑτη δουλευω σοι, και ουδεποτε εντολην σου παρηλθον, και εμοι ουδεποτε εδωκας εριφον, ἱνα μετα των φιλων μου ευφρανθω·

30 ὁτι δε ὁ υἱος σου ὁυτος, ὁ καταφαγων σου τον βιον μετα πορνων, ηλθεν, εθυσας αὐτῳ τον μοσχον τον σιτευτον.

31 Ο δε ειπεν αὐτῳ· Τεκνον, συ παντοτε μετ' εμου ει, και παντα τα εμα, σα εστιν·

32 ευφρανθηναι δε και χαρηναι εδει, ὁτι ὁ αδελφος σου ὁυτος νεκρος ην, και ανεζησε· και απολωλως ην, και ευρεθη.

SECTION LXI.

The Parables of the unjuſt Steward, and of the rich Man and Lazarus.

LUKE XVI.

ΕΛΕΓΕ δι και προς τους μαθητας αυτου· Ανθρωπος τις ην πλουσιος, ος ειχεν οικονομον, και ουτος διεβληθη αυτω ως διασκορπιζων τα υπαρχοντα αυτου.

2 Και φωνησας αυτον, ειπεν αυτω· Τι τουτο ακουω περι σου; αποδος τον λογον της οικονομιας σου· ου γαρ δυνηση ετι οικονομειν.

3 Ειπε δε εν εαυτω ο οικονομος· Τι ποιησω, οτι ο κυριος μου αφαιρειται την οικονομιαν απ' εμου; σκαπτειν ουκ ισχυω, επαιτειν αισχυνομαι.

4 Εγνων τι ποιησω, ινα οταν μετασταθω της οικονομιας, δεξωνται με εις τους οικους αυτων.

5 Και προσκαλεσαμενος ενα εκαστον των χρεωφειλετων του κυριου εαυτου, ελεγε τω πρωτω· Ποσον οφειλεις τω κυριω μου;

6 Ο δε ειπεν· Εκατον βατους ελαιου. Και ειπεν αυτω· Δεξαι σου το γραμμα, και καθισας ταχεως γραψον πεντηκοντα.

7 Επειτα ετερω ειπε· Συ δε ποσον οφειλεις; Ο δε ειπεν· Εκατον κορους σιτου. Και λεγει αυτω· Δεξαι σου το γραμμα, και γραψον ογδοηκοντα.

8 Και επηνεσεν ο κυριος τον οικονομον της αδικιας, οτι φρονιμως εποιησεν· οτι οι υιοι του αιωνος τουτου φρονιμωτεροι υπερ τους υιους του φωτος εις την γενεαν την εαυτων εισι.

9 Καγω υμιν λεγω· Ποιησατε εαυτοις φιλους εκ του μαμωνα της αδικιας, ινα οταν εκλιπητε, δεξωνται υμας εις τας αιωνιους σκηνας.

10 Ο πιστος εν ελαχιστω, και εν πολλω πιστος εστι· και ο εν ελαχιστω αδικος, και εν πολλω αδικος εστιν.

11 Ει ουν εν τω αδικω μαμωνα πιστοι ουκ εγενεσθε, το αληθινον τις υμιν πιστευσει;

12 Και ει εν τω αλλοτριω πιστοι ουκ εγενεσθε, το υμετερον τις υμιν δωσει;

14 Ηκουον δε ταυτα παντα και οι φαρισαιοι, φιλαργυροι υπαρχοντες, και εξεμυκτηριζον αυτον.

15 Και ειπεν αυτοις· Υμεις εστε οι δικαιουντες εαυτους ενωπιον των ανθρωπων, ο δε Θεος γινωσκει τας καρδιας υμων· οτι το εν ανθρωποις υψηλον, βδελυγμα ενωπιον του Θεου εστιν.

19 Ανθρωπος δε τις ην πλουσιος, και ενεδιδυσκετο πορφυραν και βυσσον, ευφραινομενος καθ' ημεραν λαμπρως·

20 πτωχος δε τις ην ονοματι Λαζαρος, ος εβεβλητο προς τον πυλωνα αυτου ηλκωμενος,

21 και επιθυμων χορτασθηναι απο των ψιχιων των πιπτοντων απο της τραπεζης του πλουσιου· αλλα και οι κυνες ερχομενοι απελειχον τα ελκη αυτου.

22 Εγενετο δε αποθανειν τον πτωχον, και απενεχθηναι αυτον υπο των αγγελων εις τον κολπον του Αβρααμ· απεθανε δε και ο πλουσιος, και εταφη.

23 και εν τω αδη επαρας τους οφθαλμους αυτου, υπαρχων εν βασανοις, ορα τον Αβρααμ απο μακροθεν, και Λαζαρον εν τοις κολποις αυτου·

24 και αυτος φωνησας ειπε· Πατερ Αβρααμ, ελεησον με, και πεμψον Λαζαρον, ινα βαψη το ακρον του δακτυλου αυτου υδατος, και καταψυξη την γλωσσαν μου· οτι οδυνωμαι εν τη φλογι ταυτη.

25 Ειπε δε Αβρααμ· Τεκνον, μνησθητι οτι απελαβες συ τα αγαθα σου εν τη ζωη σου, και Λαζαρος ομοιως τα κακα· νυν δε ωδε παρακαλειται, συ δε οδυνασαι.

26 Και επι πασι τουτοις, μεταξυ ημων και υμων χασμα μεγα εστηρικται, οπως οι θελοντες διαβηναι ενθευθεν προς υμας, μη δυνωνται, μηδε οι εκειθεν προς ημας διαπερωσιν.

27 Ειπε δε· Ερωτω ουν σε, πατερ, ινα πεμψης αυτον εις τον οικον του πατρος μου,

LUKE XVI.

28 εχω γαρ πενθε αδελφους· ὁπως διαμαρτυρηται αυτοις, ἱνα μη και αυτοι ελθωσιν εις τον τοπον τουτον της βασανου.

29 Λεγει αυτῳ Αβρααμ· Εχουσι Μωσεα, και τους προφητας· ακουσατωσαν αυτων.

30 Ο δε ειπεν· Ουχι, πατερ Αβρααμ· αλλ' εαν τις απο νεκρων πορευθῃ προς αυτους, μετανοησουσιν.

31 Ειπε δε αυτῳ· Ει Μωσεως και των προφητων ουκ ακουουσιν, ουδε εαν τις εκ νεκρων αναστῃ, πεισθησονται.

SECTION LXII.

The Duty of a Servant, the Parable of the unjuſt Judge, and of the Publican and Phariſee.

LUKE XVII.

7 ΤΙΣ δε εξ ὑμων δουλον εχων αροτριωντα, η ποιμαινοντα, ὁς εισελθοντι εκ του αγρου ερει, ευθεως παρελθων αναπεσαι;

8 αλλ' ουχι ερει αυτῳ· Ετοιμασον τι δειπνησω, και περιζωσαμενος διακονει μοι, εως φαγω και πιω, και μετα ταυτα φαγεσαι και πιεσαι συ;

9 Μη χαριν εχει τῳ δουλῳ εκεινῳ ὁτι εποιησε τα διαταχθεντα αυτῳ; ου δοκῳ.

10 Ουτω και ὑμεις, ὁταν ποιησητε παντα τα διαταχθεντα ὑμιν, λεγετε· Οτι δουλοι αχρειοι εσμεν· ὁτι ὁ ωφειλομεν ποιησαι, πεποιηκαμεν.

LUKE XVIII.

Ελεγε δε και παραβολην αυτοις προς το δειν παντοτε προσευχεσθαι, και μη εκκακειν,

2 λεγων· Κριτης τις ην εν τινι πολει τον Θεον μη φοβουμενος, και ανθρωπον μη ενρεπομενος·

3 χηρα δε ην εν τῃ πολει εκεινῃ, και ηρχετο προς αυτον, λεγουσα· Εκδικησον με απο του αντιδικου μου.

4 Και ουκ ηθελησεν επι χρονον. μετα δε ταυτα ειπεν εν εαυτῳ· Ει και τον Θεον ου φοβουμαι, και ανθρωπον ουκ ενρεπομαι·

5 δια γε το παρεχειν μοι κοπον την χηραν ταυτην, εκδικησω αυτην, ἱνα μη εις τελος ερχομενη ὑπωπιαζῃ με.

6 Ειπε δε ὁ Κυριος· Ακουσατε τι ὁ κριτης της αδικιας λεγει·

7 ὁ δε Θεος ου μη ποιησει την εκδικησιν των εκλεκτων αυτου των βοωντων προς αυτον ημερας και νυκτος, και μακροθυμων επ' αυτοις;

8 λεγω ὑμιν, ὁτι ποιησει την εκδικησιν αυτων εν ταχει. πλην ὁ ὑιος του ανθρωπου ελθων αρα ευρησει την πιστιν επι της γης;

LUKE XVIII.

9 Ειπε δε και προς τινας τους πεποιθοτας εφ' εαυτοις ὁτι εισι δικαιοι, και εξουθενουντας τους λοιπους, την παραβολην ταυτην·

10 Ανθρωποι δυο ανεβησαν εις το ἱερον προσευξασθαι, ὁ εἱς φαρισαιος, και ὁ ἑτερος τελωνης.

11 Ο φαρισαιος σταθεις προς εαυτον ταυτα προσηυχετο· Ο Θεος, ευχαριστω σοι, ὁτι ουκ ειμι ὡσπερ ὁι λοιποι των ανθρωπων, ἁρπαγες, αδικοι, μοιχοι, η και ὡς ὁυτος ὁ τελωνης.

12 νηστευω δις του σαββατου, αποδεκατω παντα ὁσα κτωμαι.

13 Και ὁ τελωνης μακροθεν ἑστως ουκ ηθελεν ουδε τους οφθαλμους εις τον ουρανον επα-

LUKE XVIII.

-ραι, αλλ' ελυπλεν εις το σληθος αυλου, λεγων· Ο Θεος, ιλασθηλι μοι τω αμαρλωλω.

14 λεγω υμιν, καλεβη ουλος δεδικαιωμενος εις τον οικον αυλου, η εκεινος. οτι πας ο υψων εαυλον, ταπεινωθησελαι· ο δε ταπεινων εαυλον, υψωθησελαι.

SECTION LXIII.

JESUS declares that he is the Chriſt, at the Feaſt of Dedication.

JOHN X.

22 ΕΓΕΝΕΤΟ δε τα εγκαινια εν τοις Ιεροσολυμοις, και χειμων ην·

23 και περιεπαλει ο Ιησους εν τω ιερω εν τη σλοα του Σολομωνλος.

24 Εκυκλωσαν ουν αυλον οι Ιουδαιοι, και ελεγον αυλω· Εως πολε την ψυχην ημων αιρεις; ει συ ει ο Χρισλος, ειπε ημιν παρρησια.

25 Απεκριθη αυλοις ο Ιησους· Ειπον υμιν, και ου πισλευελε· τα εργα α εγω ποιω εν τω ονομαλι του παλρος μου, ταυλα μαρλυρει περι εμου·

26 αλλ' υμεις ου πισλευελε· ου γαρ εσλε εκ των προβαλων των εμων, καθως ειπον υμιν.

27 τα προβαλα τα εμα της φωνης μου ακουει, καγω γινωσκω αυλα, και ακολουθουσι μοι·

28 καγω ζωην αιωνιον διδωμι αυλοις, και ου μη απολωνλαι εις τον αιωνα, και ουχ αρπασει τις αυλα εκ της χειρος μου.

30 εγω και ο παληρ εν εσμεν.

31 Εβασλασαν ουν παλιν λιθους οι Ιουδαιοι, ινα λιθασωσιν αυλον.

32 Απεκριθη αυλοις ο Ιησους· Πολλα καλα εργα εδειξα υμιν εκ του παλρος μου. δια ποιον αυλων εργον λιθαζελε με;

33 Απεκριθησαν αυλω οι Ιουδαιοι, λεγονλες· Περι καλου εργου ου λιθαζομεν σε, αλλα περι βλασφημιας, και οτι συ ανθρωπος ων, ποιεις σεαυλον Θεον.

34 Απεκριθη αυλοις ο Ιησους· Ουκ εσλι γεγραμμενον εν τω νομω υμων· Εγω ειπα, Θεοι εσλε;

35 Ει εκεινους ειπε Θεους, προς ους ο λογος του Θεου εγενελο, και ου δυναλαι λυθηναι η γραφη·

36 ον ο παληρ ηγιασε, και απεσλειλεν εις τον κοσμον, υμεις λεγελε· Οτι βλασφημεις, οτι ειπον, υιος του Θεου ειμι;

37 ει ου ποιω τα εργα του παλρος μου, μη πισλευελε μοι·

38 ει δε ποιω, καν εμοι μη πισλευελε, τοις εργοις πισλευσαλε· ινα γνωλε και πισλευσηλε οτι εν εμοι ο παληρ, καγω εν αυλω.

39 Εζηλουν ουν παλιν αυλον πιασαι· και εξηλθεν εκ της χειρος αυλων.

40 και απηλθε παλιν περαν του Ιορδανου, εις τον τοπον οπου ην Ιωαννης το πρωλον βαπλιζων· και εμεινεν εκει·

41 και πολλοι ηλθον προς αυλον, και ελεγον· Οτι Ιωαννης μεν σημειον εποιησεν ουδεν· πανλα δε οσα ειπεν Ιωαννης περι τουλου, αληθη ην.

42 και επισλευσαν πολλοι εκει εις αυλον.

John x. 29. Ο παληρ μου ος δεδωκε μοι μειζων παντων εστιν· κ) ουδεις δυναται αρπαζειν εκ της χ[illegible] του παλρος μου.

SECTION LXIV.

Concerning Divorces. Children brought to JESUS. His Obſervations concerning Riches.

MARK X.

ΚΑΚΕΙΘΕΝ αναστας ερχεται εις τα ὁρια της Ιουδαιας, δια του περαν του Ιορδανου· και συμπορευονται παλιν οχλοι προς αυτον, και ὡς ειωθει, παλιν εδιδασκεν αυτους.

2 Και προσελθοντες οἱ Φαρισαιοι επηρωτησαν αυτον, ει εξεστιν ανδρι γυναικα απολυσαι· πειραζοντες αυτον.

3 Ὁ δε αποκριθεις ειπεν αυτοις· Τι ὑμιν ενετειλατο Μωσης;

4 Οἱ δε ειπον· Μωσης επετρεψε βιβλιον αποστασιου γραψαι, και απολυσαι.

5 και αποκριθεις ὁ Ιησους ειπεν αυτοις· Προς την σκληροκαρδιαν ὑμων εγραψεν ὑμιν την εντολην ταυτην.

6 Απο δε αρχης κτισεως, αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτους ὁ Θεος.

7 Ενεκεν τουτου καταλειψει ανθρωπος τον πατερα αὐτου και την μητερα, και προσκολληθησεται προς την γυναικα αὐτου·

8 και εσονται οἱ δυο εις σαρκα μιαν. Ωστε ουκετι εισι δυο, αλλα μια σαρξ.

9 Ο ουν ὁ Θεος συνεζευξεν, ανθρωπος μη χωριζετω.

10 Και εν τῃ οικιᾳ παλιν οἱ μαθηται αυτου περι του αυτου επηρωτησαν αυτον.

11 Και λεγει αυτοις· Ος εαν απολυσῃ την γυναικα αὐτου, και γαμησῃ αλλην, μοιχαται επ' αυτην.

12 και εαν γυνη απολυσῃ τον ανδρα αὐτης, και γαμηθῃ αλλῳ, μοιχαται.

MATT. XIX.

ΚΑΙ ηλθεν εις τα ὁρια της Ιουδαιας, περαν του Ιορδανου.

2 Και ηκολουθησαν αυτῳ οχλοι πολλοι· και εθεραπευσεν αυτους εκει.

3 Και προσηλθον αυτῳ οἱ Φαρισαιοι, πειραζοντες αυτον, και λεγοντες αυτῳ· Ει εξεστιν ανθρωπῳ απολυσαι την γυναικα αὐτου κατα πασαν αιτιαν;

4 Ο δε αποκριθεις, ειπεν αυτοις· Ουκ ανεγνωτε, ὁτι ὁ ποιησας απ' αρχης, αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτους;

5 Και ειπεν· Ενεκεν τουτου καταλειψει ανθρωπος τον πατερα και την μητερα, και προσκολληθησεται τῃ γυναικι αὐτου, και εσονται οἱ δυο εις σαρκα μιαν.

6 ὡστε ουκετι εισι δυο, αλλα σαρξ μια. ὁ ουν ὁ Θεος συνεζευξεν, ανθρωπος μη χωριζετω.

7 Λεγουσιν αυτῳ· Τι ουν Μωσης ενετειλατο δουναι βιβλιον αποστασιου, και απολυσαι αυτην;

8 Λεγει αυτοις· Οτι Μωσης προς την σκληροκαρδιαν ὑμων επετρεψεν ὑμιν απολυσαι τας γυναικας ὑμων· απ' αρχης δε ου γεγονεν ουτω.

9 Λεγω δε ὑμιν, ὁτι ὁς αν απολυσῃ την γυναικα αὐτου, ει μη επι πορνειᾳ, και γαμησῃ

LUKE XVI.

18 Πας ὁ απολυων την γυναικα αὐτου, και γαμων ετεραν, μοιχευει· και πας ὁ απολελυμενην απο ανδρος γαμων, μοιχευει.

MARK X.

13 Και ωροσεφερον αυτω ωαιδια, ινα ἁψηται αυτων· οι δε μαθηται επετιμων τοις ωροσφερουσιν.

14 Ιδων δε ὁ Ιησους ηγανακτησε, και ειπεν αυτοις· Αφετε τα ωαιδια ερχεσθαι ωρος με, και μη κωλυετε αυτα· των γαρ τοιουτων εστιν ἡ βασιλεια του Θεου.

15 Αμην λεγω ὑμιν, ὁς εαν μη δεξηται την βασιλειαν του Θεου ὡς ωαιδιον, ου μη εισελθη εις αυτην.

16 και εναγκαλισαμενος αυτα, τιθεις τας χειρας ἐπ' αυτα, ευλογει αυτα.

17 Και εκπορευομενου αυτου εις ὁδον, ωροσδραμων εις, και γονυπετησας αυτον, επηρωτα αυτον· Διδασκαλε αγαθε, τι ωοιησω ινα ζωην αιωνιον κληρονομησω;

18 Ο δε Ιησους ειπεν αυτω· Τι με λεγεις αγαθον; ουδεις αγαθος, ει μη εις, ὁ Θεος.

19 Τας ενϛολας οιδας· Μη μοιχευσης· Μη φονευσης· Μη κλεψης· Μη ψευδομαρτυρησης· Μη αποστερησης· Τιμα τον ωατερα σου και την μητερα.

20 Ο δε αποκριθεις, ειπεν αυτω· Διδασκαλε, ταυτα ωαντα εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου.

21 Ο δε Ιησους εμβλεψας αυτω, ηγαπησεν αυτον, και ειπεν αυτω· Εν σοι ὑστερει· ὑπαγε, ὁσα εχεις ωωλησον, και δος τοις ωτωχοις, και ἑξεις θησαυρον εν ουρανω· και δευρο, ακολουθει μοι, αρας τον σταυρον.

22 Ο δε στυγνασας ἐπι τω λογω, απηλθε λυπουμενος· ην γαρ εχων κτηματα ωολλα.

MATT. XIX.

αλλην, μοιχαται· και ὁ απολελυμενην γαμησας, μοιχαται.

10 Λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου· Ει ὁυτως εστιν ἡ αιτια του ανθρωπου μετα της γυναικος, ου συμφερει γαμησαι.

11 Ο δε ειπεν αυτοις· Ου ωαντες χωρουσι τον λογον τουτον, αλλ' οις δεδοται.

12 Εισι γαρ ευνουχοι, οιτινες εκ κοιλιας μητρος εγεννηθησαν ὁυτω· και εισιν ευνουχοι, οιτινες ευνουχισθησαν ὑπο των ανθρωπων· και εισιν ευνουχοι, οιτινες ευνουχισαν ἑαυτους δια την βασιλειαν των ουρανων. Ο δυναμενος χωρειν, χωρειτω.

13 Τοτε ωροσηνεχθη αυτω ωαιδια, ινα τας χειρας επιθη αυτοις, και ωροσευξηται· οι δε μαθηται επετιμησαν αυτοις.

14 Ο δε Ιησους επεν· Αφετε τα ωαιδια, και μη κωλυετε αυτα ελθειν ωρος με· των γαρ τοιουτων εστιν ἡ βασιλεια των ουρανων.

15 Και επιθεις αυτοις τας χειρας, επορευθη εκειθεν.

16 και ιδου, εἱς ωροσελθων ειπεν αυτω· Διδασκαλε αγαθε, τι αγαθον ωοιησω, ινα εχω ζωην αιωνιον;

17 Ο δε ειπεν αυτω· Τι με λεγεις αγαθον; ουδεις αγαθος, ει μη εις, ὁ Θεος. Ει δε θελεις εισελθειν εις την ζωην, τηρησον τας ενϛολας.

18 Λεγει αυτω· Ποιας; Ο δε Ιησους ειπε· Το, Ου φονευσεις· Ου μοιχευσεις· Ου κλεψεις· Ου ψευδομαρτυρησεις.

19 Τιμα τον ωατερα σου, και την μητερα· και Αγαπησεις τον ωλησιον σου ὡς σεαυτον.

20 Λεγει αυτω ὁ νεανισκος· Παντα ταυτα εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου· τι ἐτι ὑστερω;

LUKE XVIII.

15 Προσεφερον δε αυτω και τα βρεφη, ινα αυτων ἁπτηται. ιδοντες δε οι μαθηται επετιμησαν αυτοις.

16 Ο δε Ιησους ωροσκαλεσαμενος αυτα, ειπεν· Αφετε τα ωαιδια ερχεσθαι ωρος με, και μη κωλυετε αυτα· των γαρ τοιουτων εστιν ἡ βασιλεια του Θεου.

17 αμην λεγω ὑμιν, ὁς εαν μη δεξηται την βασιλειαν του Θεου ὡς ωαιδιον, ου μη εισελθη εις αυτην.

18 Και επηρωτησε τις αυτον αρχων, λεγων· Διδασκαλε αγαθε, τι ωοιησας ζωην αιωνιον κληρονομησω;

19 Ειπε δε αυτω ὁ Ιησους· Τι με λεγεις αγαθον; ουδεις αγαθος, ει μη εις, ὁ Θεος.

20 Τας ενϛολας οιδας· Μη μοιχευσης, Μη φονευσης, Μη κλεψης, Μη ψευδομαρτυρησης· Τιμα τον ωατερα σου, και την μητερα σου.

21 Ο δε ειπε· Ταυτα ωαντα εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου.

22 Ακουσας δε ταυτα ὁ Ιησους, ειπεν αυτω· Ετι ἑν σοι λειπει· ωαντα ὁσα εχεις ωωλησον, και διαδος ωτωχοις, και ἑξεις θησαυρον εν ουρανω, και δευρο ακολουθει μοι.

23 Ο δε ακουσας ταυτα, περιλυπος εγενετο· ην γαρ ωλουσιος σφοδρα.

24 ιδων δε αυτον ὁ Ιησους περιλυπον γινομενον, ειπε· Πως δυσκολως οι τα χρηματα εχοντες εισελευσονται εις την βασιλειαν του Θεου;

MARK X.

23 Και περιβλεψαμενος ὁ Ιησους, λεγει τοις μαθηταις αὐτου· Πως δυσκολως οἱ τα χρηματα εχοντες εις την βασιλειαν του Θεου εισελευσονται;

24 Οἱ δε μαθηται εθαμβουντο επι τοις λογοις αὐτου. Ο δε Ιησους παλιν αποκριθεις, λεγει αὐτοις· Τεκνα, πως δυσκολον εστι τους πεποιθοτας επι τοις χρημασιν, εις την βασιλειαν του Θεου εισελθειν;

25 Ευκοπωτερον εστι καμηλον δια της τρυμαλιας της ῥαφιδος εισελθειν, η πλουσιον εις την βασιλειαν του Θεου εισελθειν.

26 Οἱ δε περισσως εξεπλησσοντο, λεγοντες προς εαυτους· Και τις δυναται σωθηναι;

27 Εμβλεψας δε αὐτοις ὁ Ιησους, λεγει· Παρα ανθρωποις αδυνατον, αλλ' ου παρα τῳ Θεῳ· παντα γαρ δυνατα εστι παρα τῳ Θεῳ.

28 Και ηρξατο ὁ Πετρος λεγειν αὐτῳ· Ιδου ἡμεις αφηκαμεν παντα, και ηκολουθησαμεν σοι.

29 Αποκριθεις δε ὁ Ιησους, ειπεν· Αμην λεγω ὑμιν, ουδεις εστιν ὁς αφηκεν οικιαν, η αδελφους, η αδελφας, η παιδα, η μητερα, η γυναικα, η τεκνα, η αγρους, ἑνεκεν εμου και του ευαγγελιου,

30 εαν μη λαβῃ ἑκατονταπλασιονα νυν εν τῳ καιρῳ τουτῳ, οικιας, και αδελφους, και αδελφας, και μητερας, και τεκνα, και αγρους, μετα διωγμων, και εν τῳ αιωνι τῳ ερχομενῳ ζωην αιωνιον.

31 Πολλοι δε εσονται πρωτοι, εσχατοι· και οἱ εσχατοι, πρωτοι.

MATT. XIX.

21 Εφη αὐτῳ ὁ Ιησους· Ει θελεις τελειος ειναι, ὑπαγε, πωλησον σου τα ὑπαρχοντα, και δος πτωχοις· και ἑξεις θησαυρον εν ουρανῳ· και δευρο, ακουλθει μοι.

22 Ακουσας δε ὁ νεανισκος τον λογον, απηλθε λυπουμενος· ην γαρ εχων κτηματα πολλα.

23 Ο δε Ιησους ειπε τοις μαθηταις αὐτου· Αμην λεγω ὑμιν, ὁτι δυσκολως πλουσιος εισελευσεται εις την βασιλειαν των ουρανων.

24 Παλιν δε λεγω ὑμιν, ευκοπωτερον εστι καμηλον δια τρυπηματος ῥαφιδος διελθειν, η πλουσιον εις την βασιλειαν του Θεου εισελθειν.

25 Ακουσαντες δε οἱ μαθηται αὐτου, ἑξεπλησσοντο σφοδρα, λεγοντες· Τις αρα δυναται σωθηναι;

26 Εμβλεψας δε ὁ Ιησους, ειπεν αὐτοις· Παρα ανθρωποις τουτο αδυνατον εστι, παρα δε Θεῳ παντα δυνατα εστι.

27 Τοτε αποκριθεις ὁ Πετρος, ειπεν αὐτῳ· Ιδου, ἡμεις αφηκαμεν παντα, και ηκολουθησαμεν σοι· τι αρα εσται ἡμιν;

28 Ο δε Ιησους ειπεν αὐτοις· Αμην λεγω ὑμιν, ὁτι ὑμεις οἱ ακολουθησαντες μοι, εν τῃ παλιγγενεσια, ὁταν καθιση ὁ ὑιος του ανθρωπου επι θρονου δοξης αὐτου, καθισεσθε και ὑμεις επι δωδεκα θρονους, κρινοντες τας δωδεκα φυλας του Ισραηλ.

29 Και πας ὁς αφηκεν οικιας, η αδελφους, η αδελφας, η πατερα, η μητερα, η γυναικα, η τεκνα, η αγρους, ἑνεκεν του ονοματος μου, ἑκατονταπλασιονα ληψεται, και ζωην αιωνιον κληρονομησει.

30 Πολλοι δε εσονται πρωτοι, εσχατοι· και εσχατοι, πρωτοι.

LUKE XVIII.

25 ευκοπωτερον γαρ εστι καμηλον δια τρυμαλιας ῥαφιδος εισελθειν, η πλουσιον εις την βασιλειαν του Θεου εισελθειν.

26 Ειπον δε οἱ ακουσαντες· Και τις δυναται σωθηναι;

27 Ο δε ειπε· Τα αδυνατα παρα ανθρωποις, δυνατα εστι παρα τῳ Θεῳ.

28 Ειπε δε ὁ Πετρος· Ιδου, ἡμεις αφηκαμεν παντα, και ηκολουθησαμεν σοι.

29 Ο δε ειπεν αὐτοις· Αμην λεγω ὑμιν, ὁτι ουδεις εστιν ὁς αφηκεν οικιαν, η γονεις, η αδελφους, η γυναικα, η τεκνα, ἑνεκεν της βασιλειας του Θεου,

30 ὁς ου μη απολαβῃ πολλαπλασιονα εν τῳ καιρῳ τουτῳ, και εν τῳ αιωνι τῳ ερχομενῳ ζωην αιωνιον.

SECTION LXV.

The Parable of the Houſeholder who hired Labourers.

MATT. XX.

ΟΜΟΙΑ γαρ εσ̃ιν ἡ βασιλεια των ουρανων ανθρωπῳ οικοδεσποτ̃ῃ, ὁσ̃τις εξηλθεν ἁμα ωρωι μισθωσασθαι εργατ̃ας εις τον αμπελωνα αυτ̃ου.

2 Συμφωνησας δε μετ̃α των εργατ̃ων εκ δηναριου την ἡμεραν, απεσ̃τειλεν αυτ̃ους εις τον αμπελωνα ἀυτ̃ου.

3 Και εξελθων περι την τριτ̃ην ὡραν, ειδεν αλλους ἑστ̃ωτ̃ας εν τῃ ἀγορᾳ αργους·

4 Κἀκεινοις ειπεν· Υπαγετ̃ε και ὑμεις εις τον αμπελωνα, και ὁ εαν ῃ δικαιον, δωσω ὑμιν.

5 Οι δε απηλθον. Παλιν εξελθων περι ἑκτ̃ην και εννατ̃ην ὡραν, εποιησεν ὡσαυτ̃ως.

6 Περι δε την ἑνδεκατ̃ην ὡραν εξελθων, ἑυρεν αλλους ἑστ̃ωτ̃ας αργους, και λεγει αυτ̃οις· Τι ὡδε ἑστ̃ηκατ̃ε ὁλην την ἡμεραν αργοι;

7 Λεγουσιν αυτ̃ῳ· Οτι ουδεις ἡμας εμισθωσατ̃ο. Λεγει αυτ̃οις· Υπαγετ̃ε και ὑμεις εις τον αμπελωνα, και ὁ εαν ῃ δικαιον, ληψεσθε.

8 Οψιας δε γενομενης, λεγει ὁ κυριος του αμπελωνος τῳ επιτ̃ροπῳ ἀυτ̃ου· Καλεσον τους εργατ̃ας, και αποδος αυτ̃οις τον μισθον, αρξαμενος απο των εσχατ̃ων, ἑως των πρωτ̃ων.

9 Και ελθοντ̃ες ὁι περι την ἑνδεκατ̃ην ὡραν, ελαβον ανα δηναριον.

10 Ελθοντ̃ες δε ὁι πρωτ̃οι, ενομισαν ὁτι πλειονα ληψονται. και ελαβον και αυτ̃οι ανα δηναριον·

11 Λαβοντ̃ες δε εγογγυζον κατ̃α του οικοδεσποτ̃ου,

12 λεγοντ̃ες· ὁτι ὁυτ̃οι ὁι εσχατ̃οι μιαν ὡραν εποιησαν, και ισους ἡμιν αυτ̃ους εποιησας, τοις βασ̃τασασι το βαρος της ἡμερας, και τον καυσωνα.

13 Ο δε αποκριθεις, ειπεν ἑνι αυτ̃ων· Εταιρε, ουκ αδικω σε· ουχι δηναριου συνεφωνησας μοι;

14 Αρον το σον, και ὑπαγε· θελω δε τουτ̃ῳ τῳ εσχατ̃ῳ δουναι ὡς και σοι.

15 Η ουκ εξεστ̃ι μοι ποιησαι ὁ θελω εν τοις εμοις; ει ὁ οφθαλμος σου πονηρος εστ̃ιν, ὁτι εγω αγαθος ειμι;

16 Ουτ̃ως εσονται ὁι εσχατ̃οι πρωτ̃οι, και ὁι πρωτ̃οι, εσχατ̃οι· πολλοι γαρ εισι κλητ̃οι, ολιγοι δε εκλεκτ̃οι.

SECTION LXVI.

The Resurrection of Lazarus.

JOHN XI.

ΗΝ δε τις ασθενων Λαζαρος απο Βηθανιας, εκ της κωμης Μαριας και Μαρθας της αδελφης αυ῀της.

2 (ην δε Μαρια ἡ αλειψασα τον Κυριον μυρῳ, και εκμαξασα τους ῳοδας αυ῀τοῦ ταις θριξιν αὐ῀της, ἡς ὁ αδελφος Λαζαρος ησθενει.)

3 Απεσ῀ειλαν ουν αἱ αδελφαι ῳρος αὐ῀τον, λεγουσαι· Κυριε, ἰδε, ὀν φιλεις, ασθενει.

4 Ακουσας δε ὁ Ιησους, ειπεν· Αὕη ἡ ασθενεια ουκ εσ῀ι ῳρος θανα῀τον, αλλ' ὑπερ της δοξης του Θεου, ἱνα δοξασθῃ ὁ ὑιος του Θεου δι' αυ῀της.

5 Ηγαπα δε ὁ Ιησους την Μαρθαν, και την αδελφην αυ῀της, και τον Λαζαρον.

6 ὡς ουν ηκουσεν ὁτι ασθενει, τοῦ῀ε μεν εμεινεν εν ὡ ην τοπῳ δυο ἡμερας.

7 επει῀τα με῀τα τουῦ῀το λεγει τοις μαθη῀ταις· Αγωμεν εις την Ιουδαιαν ῳαλιν.

8 Λεγουσιν αὐ῀τῳ οἱ μαθη῀ται· Ραββι, νυν εζη῀τουν σε λιθασαι οἱ Ιουδαιοι, και ῳαλιν ὑπαγεις εκει;

9 Απεκριθη ὁ Ιησους· Ουχι δωδεκα εισιν ὡραι της ἡμερας; εαν τις ῳεριπα῀τῃ εν τῃ ἡμερᾳ, ου ῳροσκοπτει· ὁτι το φως του κοσμου τουῦ῀του βλεπει·

10 εαν δε τις ῳεριπα῀τῃ εν τῃ νυκ῀τι, ῳροσκοπτει· ὁτι το φως ουκ εσ῀τιν εν αὐ῀τῳ.

11 Ταυ῀τα ειπε, και με῀τα τουῦ῀το λεγει αὐ῀τοις· Λαζαρος ὁ φιλος ἡμων κεκοιμη῀ται· αλλα ῳορευομαι ἱνα εξυπνισω αὐ῀τον.

12 Ειπον ουν οἱ μαθη῀ται αὐ῀τοῦ· Κυριε, ει κεκοιμη῀ται, σωθησε῀ται.

13 Ειρηκει δε ὁ Ιησους ῳερι του θανα῀του αὐ῀τοῦ· εκεινοι δε εδοξαν ὁτι ῳερι της κοιμησεως του ὑπνου λεγει.

14 το῀τε ουν ειπεν αὐ῀τοις ὁ Ιησους ῳαῤῥησιᾳ· Λαζαρος απεθανε·

15 και χαιρω δι' ὑμας, (ἱνα ῳισ῀τευση῀τε), ὁτι ουκ ημην εκει· αλλ' αγωμεν ῳρος αὐ῀τον.

16 Ειπεν ουν Θωμας, ὁ λεγομενος Διδυμος, τοις συμμαθη῀ταις· Αγωμεν και ἡμεις, ἱνα αποθανωμεν με῀τ' αὐ῀τοῦ.

17 Ελθων ουν ὁ Ιησους, ευ῀ρεν αὐ῀τον τεσσαρας ἡμερας ηδη εχουῦ῀τα εν τῳ μνημειῳ.

18 (Ην δε ἡ Βηθανια εγγυς των Ιεροσολυμων, ὡς απο σ῀τα-διων δεκαπεν῀τε·)

19 και ῳολλοι εκ των Ιουδαιων εληλυθεισαν ῳρος τας ῳερι Μαρθαν και Μαριαν, ἱνα ῳαραμυθησων῀ται αὐ῀τας ῳερι του αδελφου αὐ῀των.

20 Η ουν Μαρθα ὡς ηκουσεν ὁτι ὁ Ιησους ερχε῀ται, ὑπηντησεν αὐ῀τῳ· Μαρια δε εν τῳ οικῳ εκαθεζε῀το.

21 Ειπεν ουν ἡ Μαρθα ῳρος τον Ιησουν· Κυριε, ει ης ὡδε, ὁ αδελφος μου ουκ αν ε῀τεθνηκει·

22 αλλα και νυν οιδα ὁτι ὁσα αν αι῀τησῃ τον Θεον, δωσει σοι ὁ Θεος.

23 Λεγει αὐ῀τῃ ὁ Ιησους· Ανασ῀τησε῀ται ὁ αδελφος σου.

24 Λεγει αὐ῀τῳ Μαρθα· Οιδα ὁτι ανασ῀τησε῀ται εν τῃ αναστασει εν τῃ εσχα῀τῃ ἡμερᾳ.

25 Ειπεν αὐ῀τῃ ὁ Ιησους· Εγω ειμι ἡ αναστασις και ἡ ζωη· ὁ ῳισ῀τευων εις εμε, καν αποθανῃ, ζησε῀ται·

26 και ῳας ὁ ζων και ῳισ῀τευων εις εμε, ου μη αποθανῃ εις τον αιωνα. ῳισ῀τευεις τουῦ῀το;

27 Λεγει αὐ῀τῳ· Ναι Κυριε· εγω ῳεπισ῀τευκα ὁτι συ ει ὁ Χρισ῀τος ὁ ὑιος του Θεου, ὁ εις τον κοσμον ερχομενος.

28 Και ταυ῀τα ειπουσα απη῀λθε, και εφωνησε Μαριαν την αδελφην αὐ῀της λαθρα, ειπουσα· Ο διδασκαλος ῳαρεσ῀τι, και φωνει σε.

29 Εκεινη ὡς ηκουσεν, εγει-ρε῀ται ταχυ, και ερχε῀ται ῳρος αὐ῀τον.

30 (ουπω δε εληλυθει ὁ Ιησους εις την κωμην· αλλ' ην εν τῳ τοπῳ ὁπου ὑπη῀ντησεν αὐ῀τῳ ἡ Μαρθα.)

31 οἱ ουν Ιουδαιοι οἱ ὀντες με῀τ' αὐ῀της εν τῃ οικιᾳ, και ῳαραμυθουμενοι αὐ῀την, ἰδοντες την Μαριαν ὁτι ταχεως ανε῀στη και εξη῀λθεν, ηκολουθησαν αὐ῀τῃ,

JOHN XI.

λεγονλες· Οτι ὑπαγει εις το μνημειον, ινα κλαυσῃ εκει.

32 Η ουν Μαρια ὡς ηλθεν ὁπου ην ὁ Ιησους, ιδουσα αυλον, επεσεν εις τους ποδας αυλου, λεγουσα αυλῳ· Κυριε, ει ης ὡδε, ουκ αν απεθανε μου ὁ αδελφος.

33 Ιησους ουν, ὡς ειδεν αυλην κλαιουσαν, και τους συνελθονλας αυλῃ Ιουδαιους κλαιονλας, ενεβριμησαλο τῳ πνευμαλι, και ελαραξεν εαυλον·

34 και ειπε· Που τεθεικαλε αυλον;

35 Λεγουσιν αυλῳ· Κυριε, ερχου και ιδε. Εδακρυσεν ὁ Ιησους.

36 Ελεγον ουν οἱ Ιουδαιοι· Ιδε πως εφιλει αυλον.

37 Τινες δε εξ αυλων ειπον· Ουκ ηδυναλο ὁυλος ὁ ανοιξας τους οφθαλμους του τυφλου, ποιησαι ινα και ὁυλος μη αποθανῃ;

38 Ιησους ουν παλιν εμβριμωμενος εν εαυλῳ, ερχελαι εις το μνημειον. ην δε σπηλαιον, και λιθος επεκειλο επ' αυλῳ.

39 λεγει ὁ Ιησους· Αραλε τον λιθον. Λεγει αυλῳ ἡ αδελφη του τεθνηκολος, Μαρθα· Κυριε, ηδη οζει· τελαρλαιος γαρ εσλι.

40 Λεγει αυλῳ ὁ Ιησους· Ουκ ειπον σοι ὁτι εαν πισλευσῃς, οψει την δοξαν του Θεου;

41 Ηραν ουν τον λιθον, ὁυ ην ὁ τεθνηκος κειμενος. Ο δε Ιησους ηρε τους οφθαλμους ανω, και ειπε· Παλερ, ευχαρισλω σοι ὁτι ηκουσας μου.

42 Εγω δε ηδειν ὁτι παντολε μου ακουεις· αλλα δια τον οχλον τον περιεσλωλα ειπον, ινα πισλευσωσιν ὁτι συ με απεσλειλας.

43 Και ταυλα ειπων, φωνῃ μεγαλῃ εκραυγασε· Λαζαρε, δευρο εξω.

44 Και εξηλθεν ὁ τεθνηκως, δεδεμενος τους ποδας και τας χειρας κειριαις· και ἡ οψις αυλου σουδαριῳ περιεδεδελο. Λεγει αυλοις ὁ Ιησους· Λυσαλε αυλον, και αφελε ὑπαγειν.

45 Πολλοι ουν εκ των Ιουδαιων ὁι ελθονλες προς την Μαριαν, και θεασαμενοι α εποιησεν ὁ Ιησους, επισλευσαν εις αυλον.

46 τινες δε εξ αυλων απηλθον προς τους φαρισαιους, και ειπον αυλοις ἁ εποιησεν ὁ Ιησους.

47 Συνηγαγον ουν ὁι αρχιερεις και ὁι φαρισαιοι συνεδριον, και ελεγον· Τι ποιουμεν; ὁτι ὁυλος ὁ ανθρωπος πολλα σημεια ποιει.

48 εαν αφωμεν αυλον ὁυλω, παντες πισλευσουσιν εις αυλον· και ελευσονλαι ὁι Ρωμαιοι, και αρουσιν ἡμων και τον τοπον και το εθνος.

49 Εἱς δε τις εξ αυλων Καιαφας, αρχιερευς ων του ενιαυλου εκεινου, ειπεν αυλοις· Υμεις ουκ οιδαλε ουδεν·

50 ουδε διαλογιζεσθε, ὁτι συμφερει ἡμιν ινα εἱς ανθρωπος αποθανῃ ὑπερ του λαου, και μη ὁλον το εθνος απολησλαι.

51 Τουλο δε αφ' εαυλου ουκ ειπεν· αλλα αρχιερευς ων του ενιαυλου εκεινου, προεφησλευσεν ὁτι ημελλεν ὁ Ιησους αποθνησκειν ὑπερ του εθνους·

52 και ουχ ὑπερ του εθνους μονον, αλλ' ινα και τα τεκνα του Θεου τα διεσκορπισμενα συναγαγῃ εις ἑν.

53 Απ' εκεινης ουν της ἡμερας συνεβουλευσανλο ινα αποκλεινωσιν αυλον.

54 Ιησους ουν ουκ ελι παῤῥησια περιεπαλει εν τοις Ιουδαιοις, αλλα απηλθεν εκειθεν εις την χωραν εγγυς της ερημου, εις Εφραιμ λεγομενην πολιν· κἀκει διελριβε μελα των μαθηλων αὐλου.

55 Ην δε εγγυς το πασχα των Ιουδαιων· και ανεβησαν πολλοι εις Ιεροσολυμα εκ της χωρας προ του πασχα, ινα ἁγνισωσιν εαυλους.

56 εζηλουν ουν τον Ιησουν, και ελεγον μελ' αλληλων εν τῳ ἱερῳ ἑσληκολες· Τι δοκει ὑμιν, ὁτι ου μη ελθῃ εις την ἑορλην;

57 Δεδωκεισαν δε και ὁι αρχιερεις και ὁι φαρισαιοι εντολην, ινα εαν τις γνῳ που εσλι, μηνυσῃ, ὁπως πιασωσιν αυλον.

SECTION LXVII.

JESUS, on his Way to Jeruſalem, foretels his Sufferings, cures two blind Men, and is entertained by Zaccheus.

MARK X.

32 ΗΣΑΝ δε εν τη οδω αναβαινοντες εις Ιεροσολυμα· και ην προαγων αυτους ο Ιησους, και εθαμβουντο, και ακολουθουντες εφοβουντο. Και παραλαβων παλιν τους δωδεκα, ηρξατο αυτοις λεγειν τα μελλοντα αυτω συμβαινειν·

33 ότι ιδου, αναβαινομεν εις Ιεροσολυμα, και ο υιος του ανθρωπου παραδοθησεται τοις αρχιερευσι και τοις γραμματευσι, και κατακρινουσιν αυτον θανατω, και παραδωσουσιν αυτον τοις εθνισι,

34 και εμπαιξουσιν αυτω, και μαστιγωσουσιν αυτον, και εμπτυσουσιν αυτω, και αποκτενουσιν αυτον· και τη τριτη ημερα αναστησεται.

35 Και προσπορευονται αυτω Ιακωβος, και Ιωαννης, οι υιοι Ζεβεδαιου, λεγοντες· Διδασκαλε, θελομεν ινα ο εαν αιτησωμεν, ποιησης ημιν.

36 Ο δε ειπεν αυτοις· Τι θελετε ποιησαι με υμιν;

37 Οι δε ειπον αυτω· Δος ημιν ινα εις εκ δεξιων σου και εις εξ ευωνυμων σου καθισωμεν εν τη δοξη σου.

38 Ο δε Ιησους ειπεν αυτοις· Ουκ οιδατε τι αιτεισθε. δυνασθε πιειν το ποτηριον ο εγω πινω, και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι, βαπτισθηναι;

39 Οι δε ειπον αυτω· Δυναμεθα. Ο δε Ιησους ειπεν αυτοις· Το μεν ποτηριον ο εγω πινω, πιεσθε· και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι, βαπτισθησεσθε·

40 το δε καθισαι εκ δεξιων μου και εξ ευωνυμων μου, ουκ εστιν εμον δουναι, αλλ' οις ητοιμασται.

41 Και ακουσαντες οι δεκα, ηρξαντο αγανακτειν περι Ιακωβου και Ιωαννου.

42 Ο δε Ιησους προσκαλεσαμενος αυτους, λεγει αυτοις· Οιδατε ότι οι δοκουντες αρχειν των εθνων, κατακυριευουσιν αυτων· και οι μεγαλοι αυτων, κατεξουσιαζουσιν αυτων.

MATT. XX.

17 ΚΑΙ αναβαινων ο Ιησους εις Ιεροσολυμα, παρελαβε τους δωδεκα μαθητας κατ' ιδιαν εν τη οδω, και ειπεν αυτοις·

18 Ιδου, αναβαινομεν εις Ιεροσολυμα, και ο υιος του ανθρωπου παραδοθησεται τοις Αρχιερευσι και Γραμματευσι· και κατακρινουσιν αυτον θανατω,

19 και παραδωσουσιν αυτον τοις εθνεσιν εις το εμπαιξαι, και μαστιγωσαι, και σταυρωσαι· και τη τριτη ημερα αναστησεται.

20 Τοτε προσηλθεν αυτω η μητηρ των υιων Ζεβεδαιου, μετα των υιων αυτης, προσκυνουσα, και αιτουσα τι παρ αυτου.

21 Ο δε ειπεν αυτη· Τι θελεις; Λεγει αυτω· Ειπε ινα καθισωσιν ουτοι οι δυο υιοι μου, εις εκ δεξιων σου, και εις εξ ευωνυμων, εν τη βασιλεια σου.

22 Αποκριθεις δε ο Ιησους ειπεν· Ουκ οιδατε τι αιτεισθε. δυνασθε πιειν το ποτηριον, ο εγω μελλω πινειν, και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι, βαπτισθηναι; Λεγουσιν αυτω· Δυναμεθα.

23 Και λεγει αυτοις· Το μεν ποτηριον μου πιεσθε, και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι, βαπτισθησεσθε· το δε καθισαι εκ δεξιων μου και εξ ευωνυμων μου, ουκ εστιν εμον δουναι, αλλ' οις ητοιμασται υπο του πατρος μου.

LUKE XVIII.

31 ΠΑραλαβων δε τους δωδεκα, ειπε προς αυτους· Ιδου, αναβαινομεν εις Ιεροσολυμα, και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα δια των προφητων τω υιω του ανθρωπου.

32 παραδοθησεται γαρ τοις εθνεσι, και εμπαιχθησεται, και υβρισθησεται, και εμπτυσθησεται,

33 και μαστιγωσαντες αποκτενουσιν αυτον, και τη ημερα τη τριτη αναστησεται.

34 Και αυτοι ουδεν τουτων συνηκαν, και ην το ρημα τουτο κεκρυμμενον απ' αυτων, και ουκ εγινωσκον τα λεγομενα.

MARK X.

43 Ουχ ουΐω δε εσΐαι εν ὑμιν· αλλ' ὸς εαν θελη γενεσθαι μεΓας εν ὑμιν, εσΐαι διακονος ὑμων·

44 Και ὸς αν θελη ὑμων γενεσθαι ωρωΐος, εσΐαι ωαντων δουλος.

45 Και γαρ ὸ ὑιος του ανθρωπου ουκ ηλθε διακονηθηναι, αλλα διακονησαι, και δουναι την ψυχην αὐΐου λυΐρον αντι ωολλων.

46 Και ερχονΐαι εις Ιεριχω· και εκπορευομενου αὐΐου απο Ιεριχω, και των μαθητων αὐΐου, και οχλου ικανου, ὑιος Τιμαιου Βαρτιμαιος ὸ τυφλος εκαθητο ωαρα την ὸδον ωροσαιτων.

47 Και ακουσας ὸτι Ιησους ὸ Ναζωραιος εστιν, ηρξαΐο κραζειν, και λεΓειν· Ο ὑιος Δαβιδ Ιησου, ελεησον με.

48 Και επετιμων αὐτω ωολλοι, ινα σιωπηση· ὸ δε ωολλω μαλλον εκραζεν· Υιε Δαβιδ, ελεησον με.

49 Και στας ὸ Ιησους, ειπεν αυτον φωνηθηναι. και φωνουσι τον τυφλον, λεγοντες αὐτω, Θαρσει, εγειραι· φωνει σε.

50 Ο δε απυβαλων το ἱματιον αὐτου, αναστας ηλθε ωρος τον Ιησουν.

51 Και αποκριθεις, λεγει αὐτω ὸ Ιησους· Τι θελεις ωοιησω σοι; Ο δε τυφλος ειπεν αὐτω· Ραββουνι, ινα αναβλεψω.

52 Ο δε Ιησους ειπεν αὐτω· Υπαγε ἡ ωιστις σου σεσωκε σε. Και ευθεως ανεβλεψε, και ηκολουθει τω Ιησου εν τη ὸδω.

MATT. XX.

24 Και ακουσαντες ὸι δεκα, ηγανακτησαν ωερι των δυο αδελφων.

25 Ο δε Ιησους ωροσκαλεσαμενος αὐτους, ειπεν· Οιδατε ὸτι ὸι αρχοντες των εθνων κατακυριευουσιν αὐτων, και ὸι μεγαλοι κατεξουσιαζουσιν αὐτων.

26 Ουχ ουτως δε εσται εν ὑμιν· αλλ' ὸς εαν θελη εν ὑμιν μεγας γενεσθαι, εστω ὑμων διακονος·

27 και ὸς εαν θελη εν ὑμιν ειναι ωρωτος, εστω ὑμων δουλος.

28 Ωσπερ ὸ ὑιος του ανθρωπου ουκ ηλθε διακονηθηναι, αλλα διακονησαι και δουναι την ψυχην αὐτου λυτρον αντι ωολλων.

29 Και εκπορευομενων αὐτων απο Ιεριχω, ηκολουθησεν αὐτω οχλος ωολυς.

30 Και ιδου, δυο τυφλοι καθημενοι ωαρα την ὸδον, ακουσαντες ὸτι Ιησους ωαραγει, εκραξαν, λεγοντες· Ελεησον ἡμας, Κυριε ὑιος Δαβιδ.

31 Ο δε οχλος επετιμησεν αὐτοις, ινα σιωπησωσιν· ὸι δε μειζον εκραζον, λεγοντες· Ελεησον ἡμας, Κυριε ὑιος Δαβιδ.

32 Και στας ὸ Ιησους εφωνησεν αὐτους, και ειπε· Τι θελετε ωοιησω ὑμιν;

33 Λεγουσιν αὐτω· Κυριε, ινα ανοιχθωσιν ἡμων ὸι οφθαλμοι.

34 Σπλαγχνισθεις δε ὸ Ιησους, ἡψατο των οφθαλμων αὐτων, και ευθεως ανεβλεψαν αὐτων ὸι οφθαλμοι, και ηκολουθησαν αὐτω.

LUKE XIX.

Και εισελθων, διερχετο την Ιεριχω·

2 και ιδου, ανηρ ονοματι καλουμενος Ζακχαιος, και αυ-

LUKE XVIII.

35 Εγενετο δε εν τω εγγιζειν αὐτον εις Ιεριχω, τυφλος τις εκαθητο ωαρα την ὸδον ωροσαιτων·

36 ακουσας δε οχλου διαπορευομενου, επυνθανετο τι ειη τουτο.

37 Απηγγειλαν δε αὐτω, ὸτι Ιησους ὸ Ναζωραιος ωαρερχεται.

38 και εβοησε, λεγων· Ιησου ὑιε Δαβιδ, ελεησον με.

39 Και ὸι ωροαγοντες επετιμων αὐτω ινα σιωπηση· αὐτος δε ωολλω μαλλον εκραζεν, Υιε Δαβιδ, ελεησον με.

40 Σταθεις δε ὸ Ιησους εκελευσεν αὐτον αχθηναι ωρος αὐτον. εγγισαντος δε αὐτου, επηρωτησεν αὐτον,

41 λεγων· Τι σοι θελεις ωοιησω; Ο δε ειπε· Κυριε, ινα αναβλεψω.

42 Και ὸ Ιησους ειπεν αὐτω· Αναβλεψον· ἡ ωιστις σου σεσωκε σε.

43 Και ωαραχρημα ανεβλεψε, και ηκολουθει αὐτω δοξαζων τον Θεον. και ωας ὸ λαος ιδων, εδωκεν αινον τω Θεω.

LUKE XIX.

-λος ην αρχιτελωνης, και ουτος ην πλουσιος.

3 Και εζητει ιδειν τον Ιησουν τις εστι, και ουκ ηδυνατο απο του οχλου, ότι τη ηλικια μικρος ην.

4 και προδραμων εμπροσθεν, ανεβη επι συκομωραν, ίνα ιδη αυτον· ότι δι' εκεινης ημελλε διερχεσθαι.

5 και ως ηλθεν επι τον τοπον, αναβλεψας ὁ Ιησους ειδεν αυτον, και ειπε προς αυτον· Ζακχαιε, σπευσας καταβηθι· σημερον γαρ εν τῳ οικῳ σου δει με μειναι.

6 Και σπευσας κατεβη, και υπεδεξατο αυτον χαιρων.

7 Και ιδοντες απαντες διεγογγυζον, λεγοντες· Οτι παρα ἁμαρτωλῳ ανδρι εισηλθε καταλυσαι.

8 Σταθεις δε Ζακχαιος ειπε προς τον Κυριον· Ιδου, τα ἡμιση των υπαρχοντων μου, Κυριε, διδωμι τοις πτωχοις· και ει τινος τι εσυκοφαντησα, αποδιδωμι τετραπλουν.

9 Ειπε δε προς αυτον ὁ Ιησους· Οτι σημερον σωτηρια τῳ οικῳ τουτῳ εγενετο, καθοτι και αυτος υιος Αβρααμ εστιν.

10 Ηλθε γαρ ὁ υιος του ανθρωπου ζητησαι και σωσαι το απολωλος.

SECTION LXVIII.

The Parable of the Ten Pounds, and JESUS's Lamentation over Jerusalem.

LUKE XIX.

11 Ακουοντων δε αυτων ταυτα, προσθεις ειπε παραβολην, δια το εγγυς αυτον ειναι Ιερουσαλημ, και δοκειν αυτους ότι παραχρημα μελλει ἡ βασιλεια του Θεου αναφαινεσθαι.

12 Ειπεν ουν· Ανθρωπος τις ευγενης επορευθη εις χωραν μακραν, λαβειν εαυτῳ βασιλειαν, και υποστρεψαι.

13 Καλεσας δε δεκα δουλους εαυτου, εδωκεν αυτοις δεκα μνας, και ειπε προς αυτους· Πραγματευσασθε ἑως ερχομαι.

14 Οι δε πολιται αυτου εμισουν αυτον, και απεστειλαν πρεσβειαν οπισω αυτου, λεγοντες· Ου θελομεν τουτον βασιλευσαι εφ' ἡμας.

15 Και εγενετο εν τῳ επανελθειν αυτον λαβοντα την βασιλειαν, και ειπε φωνηθηναι αὐτῳ τους δουλους τουτους, οις εδωκε το αργυριον, ίνα γνῳ τις τι διεπραγματευσατο.

16 Παρεγενετο δε ὁ πρωτος, λεγων· Κυριε, ἡ μνα σου προσειργασατο δεκα μνας.

17 Και ειπεν αυτῳ· Ευ αγαθε δουλε· ότι εν ελαχιστῳ πιστος εγενου, ἰσθι εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων.

18 Και ηλθεν ὁ δευτερος, λεγων· Κυριε, ἡ μνα σου εποιησε πεντε μνας.

19 Ειπε δε και τουτῳ· Και συ γινου επανω πεντε πολεων.

20 Και ἑτερος ηλθε, λεγων· Κυριε, ιδου ἡ μνα σου, ἡν ειχον αποκειμενην εν σουδαριῳ·

21 εφοβουμην γαρ σε, ότι ανθρωπος αυστηρος ει· αιρεις ὁ ουκ εθηκας, και θεριζεις ὁ ουκ εσπειρας.

22 Λεγει δε αυτῳ· Εκ του στοματος σου κρινω σε, πονηρε δουλε. ηδεις ότι εγω ανθρωπος αυστηρος ειμι, αιρων ὁ ουκ εθηκα, και θεριζων ὁ ουκ εσπειρα·

23 και διατι ουκ εδωκας το αργυριον μου επι την τραπεζαν, και εγω ελθων συν τοκῳ αν επραξα αυτο;

24 Και τοις παρεστωσιν ειπεν· Αρατε απ' αυτου την μναν, και δοτε τῳ τας δεκα μνας εχοντι.

LUKE XIX.

25 Και ειπον αυτῳ· Κυριε, εχει δεκα μνας.

26 Λεγω γαρ ὑμιν, ὁτι παντι τῳ εχοντι δοθησεται· απο δε του μη εχοντος, και ὁ εχει αρθησεται απ' αυτου.

27 Πλην τους εχθρους μου εκεινους, τους μη θελησαντας με βασιλευσαι επ' αυτους, αγαγετε ὡδε, και κατασφαξατε εμπροσθεν μου.

28 Και ειπων ταυτα, επορευετο εμπροσθεν, αναβαινων εις Ιεροσολυμα.

41 Και ὡς ηγγισεν, ιδων την πολιν, εκλαυσεν επ' αυτῃ, λεγων·

42 Οτι ει εγνως και συ, και γε εν τῃ ἡμερᾳ σου ταυτῃ, τα προς ειρηνην σου· νυν δε εκρυβη απο οφθαλμων σου·

43 ὁτι ἡξουσιν ἡμεραι επι σε, και περιβαλουσιν ὁι εχθροι σου χαρακα σοι, και περικυκλωσουσι σε, και συνεξουσι σε παντοθεν,

44 και εδαφιουσι σε, και τα τεκνα σου εν σοι· και ουκ αφησουσιν εν σοι λιθον επι λιθῳ· ανθ' ὡς ουκ εγνως τον καιρον της επισκοπης σου.

SECTION LXIX.

JESUS ſups at Bethany, and makes a triumphant Entry into Jeruſalem.

MARK XIV.

Ην δε το πασχα, και τα ἀζυμα μετα δυο ἡμερας· και εζητουν ὁι αρχιερεις και ὁι γραμματεις, πως αυτον εν δολῳ κρατησαντες αποκτεινωσιν·

2 ελεγον δε· Μη εν τῃ ἑορτῃ, μηποτε θορυβος εσται του λαου.

3 Και οντος αυτου εν Βηθανια, εν τῃ οικιᾳ Σιμωνος του λεπρου, κατακειμενου αυτου, ηλθε γυνη εχουσα αλαβαστρον μυρου ναρδου πιστικης πολυτελους· και συντριψασα το αλαβαστρον, κατεχεεν αυτου κατα της κεφαλης.

4 Ησαν δε τινες αγανακτουντες προς ἑαυτους, και λεγοντες· Εις τι ἡ απωλεια ἁυτη του μυρου γεγονεν;

5 Ηδυνατο γαρ τουτο πραθηναι επανω τριακοσιων δηναριων και δοθηναι τοις πτωχοις. και ενεβριμωντο αυτῃ.

6 Ο δε Ιησους ειπεν· Αφετε αυτην· τι αυτῃ κοπους παρεχετε; καλον εργον ειργασατο εις εμε.

7 Παντοτε γαρ τους πτωχους εχετε μεθ' ἑαυτων, και ὁταν θελητε, δυνασθε αυτοις καλως ποιησαι· εμε δε ου παντοτε εχετε.

8 Ὁ εσχεν εποιησεν· προελαβεν μυρισαι το σωμα μου εις τον ενταφιασμον.

9 Αμην δε λεγω ὑμιν, ὁπου εαν κηρυχθῃ το ευαγγελιον τουτο εν ὁλῳ τῳ κοσμῳ, λαληθησεται και ὁ εποιησεν αὑτη, εις μνημοσυνον αυτης.

JOHN XII.

Ὁ Ουν Ιησους προ ἑξ ἡμερων του πασχα ηλθεν εις Βηθανιαν, ὁπου εν Λαζαρος ὁ τεθνηκως, ὁν ηγειρεν εκ νεκρων.

2 εποιησαν ουν αυτῳ δειπνον εκει, και ἡ Μαρθα διηκονει· ὁ δε Λαζαρος εις ην των συνανακειμενων αυτῳ.

3 Η ουν Μαρια, λαβουσα λιτραν μυρου ναρδου πιστικης πολυτιμου, ηλειψε τους ποδας του Ιησου, και εξεμαξε ταις θριξιν αὐτης τους ποδας αυτου· ἡ δε οικια επληρωθη εκ της οσμης του μυρου.

4 Λεγει ουν εις εκ των μαθητων αυτου, Ιουδας Σιμωνος Ισκαριωτης, ὁ μελλων αυτον παραδιδοναι·

5 διατι τουτο το μυρον ουκ

MATT. XXVI.

6 Του δε Ιησου γενομενου εν Βηθανιᾳ εν οικιᾳ Σιμωνος του λεπρου,

7 προσηλθεν αυτῳ γυνη αλαβαστρον μυρου εχουσα βαρυτιμου, και κατεχεεν επι της κεφαλης αυτου ανακειμενου.

8 Ιδοντες δε ὁι μαθηται αυτου, ηγανακτησαν, λεγοντες· Εις τι ἡ απωλεια ἁυτη;

9 Ηδυνατο γαρ τουτο το μυρον πραθηναι πολλου, και δοθηναι πτωχοις.

10 Γνους δε ὁ Ιησους, ειπεν αυτοις· Τι κοπους παρεχετε τῃ γυναικι; εργον γαρ καλον ειργασατο εις εμε.

11 Παντοτε γαρ τους πτωχους εχετε μεθ' ἑαυτων, εμε δε ου παντοτε εχετε.

12 Βαλουσα γαρ ἁυτη το μυρον τουτο επι του σωματος μου, προς το ενταφιασαι με εποιησεν.

13 Αμην λεγω ὑμιν, ὁπου εαν κηρυχθῃ το ευαγγελιον τουτο εν ὁλῳ τῳ κοσμῳ, λαληθησεται και ὁ εποιησεν αὑτη, εις μνημοσυνον αυτης.

MARK XIV.

-νασθε αυτους ευ ποιησαι· εμε δε ου παντοτε εχετε.

8 Ο εσχεν εποιησε· προελαβε μυρισαι μου το σωμα εις τον ενταφιασμον.

9 Αμην λεγω υμιν, οπου αν κηρυχθη το ευαγγελιον τουτο εις ολον τον κοσμον, και ο εποιησεν αυτη, λαληθησεται εις μνημοσυνον αυτης.

JOHN XII.

επραθη τριακοσιων δηναριων, και εδοθη πτωχοις;

6 Ειπε δε τουτο, ουχ οτι περι των πτωχων εμελεν αυτω, αλλ' οτι κλεπτης ην, και το γλωσσοκομον ειχε, και τα βαλλομενα εβασταζεν.

7 Ειπεν ουν ο Ιησους· Αφες αυτην· εις την ημεραν του ενταφιασμου μου τετηρηκεν αυτο.

8 Τους πτωχους γαρ παντοτε εχετε μεθ' εαυτων, εμε δε ου παντοτε εχετε.

9 Εγνω ουν οχλος πολυς εκ των Ιουδαιων οτι εκει εστι· και ηλθον ου δια τον Ιησουν μονον, αλλ' ινα και τον Λαζαρον ιδωσιν, ον ηγειρεν εκ νεκρων.

10 εβουλευσαντο δε οι αρχιερεις ινα και τον Λαζαρον αποκτεινωσιν.

11 οτι πολλοι δι' αυτον υπηγον των Ιουδαιων, και επιστευον εις τον Ιησουν.

MARK XI.

και οτε εγγιζουσιν εις Ιερουσαλημ, εις Βηθφαγη και Βηθανιαν προς το ορος των ελαιων, αποστελλει δυο των μαθητων αυτου,

2 και λεγει αυτοις· Υπαγετε εις την κωμην την καταναντι υμων· και ευθεως εισπορευομενοι εις αυτην ευρησετε πωλον δεδεμενον, εφ' ον ουδεις ανθρωπων εκαθισε· λυσαντες αυτον αγαγετε.

3 Και εαν τις υμιν ειπη· Τι ποιειτε τουτο, ειπατε· Οτι ο Κυριος αυτου χρειαν εχει· και ευθεως αυτον αποστελει ωδε.

4 Απηλθον δε, και ευρον τον πωλον δεδεμενον προς την θυραν εξω επι του αμφοδου, και λυουσιν αυτον.

5 Και τινες των εκει εστηκοτων ελεγον αυτοις· Τι ποιειτε λυοντες τον πωλον;

6 Οι δε ειπον αυτοις καθως ενετειλατο ο Ιησους· και αφηκαν αυτους.

7 Και ηγαγον τον πωλον προς τον Ιησουν, και επεβαλον αυτω τα ιματια αυτων, και εκαθισεν επ' αυτω.

8 Πολλοι δε τα ιματια αυτων εστρωσαν εις την οδον· αλλοι δε στοιβαδας εκοπτον εκ των δενδρων, και εστρωννυον εις την οδον.

9 Και οι προαγοντες και οι ακολουθουντες εκραζον, λεγοντες· Ωσαννα, ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι Κυριου.

LUKE XIX.

29 Και εγενετο ως ηγγισεν εις Βηθφαγη και Βηθανιαν, προς το ορος το καλουμενον ελαιων, απεστειλε δυο των μαθητων αυτου,

30 ειπων· Υπαγετε εις την καταναντι κωμην· εν η εισπορευομενοι ευρησετε πωλον δεδεμενον, εφ' ον ουδεις πωποτε ανθρωπων εκαθισε· λυσαντες αυτον αγαγετε.

31 και εαν τις υμας ερωτα· Διατι λυετε; ουτως ερειτε αυτω, Οτι ο Κυριος αυτου χρειαν εχει.

32 Απελθοντες δε οι απεσταλμενοι, ευρον καθως ειπεν αυτοις.

33 λυοντων δε αυτων τον πωλον, ειπον οι κυριοι αυτου προς αυτους· Τι λυετε τον πωλον;

34 Οι δε ειπον· Ο Κυριος αυτου χρειαν εχει.

35 Και ηγαγον αυτον προς τον Ιησουν· και επιρριψαντες εαυτων τα ιματια επι τον πωλον, επεβιβασαν τον Ιησουν.

36 Πορευομενου δε αυτου, υπεστρωννυον τα ιματια αυτων εν τη οδω.

37 εγγιζοντος δε αυτου ηδη προς τη καταβασει του ορους των ελαιων, ηρξαντο απαν το πληθος των μαθητων χαιροντες αινειν τον Θεον φωνη μεγαλη περι πασων ων ειδον δυναμεων,

38 λεγοντες· Ευλογημενος ο ερχομενος βασιλευς εν ονο-

MATT. XXI.

Και οτε ηγγισαν εις Ιεροσολυμα, και ηλθον εις Βηθφαγη προς το ορος των ελαιων, τοτε ο Ιησους απεστειλε δυο μαθητας,

2 λεγων αυτοις· Πορευθητε εις την κωμην την απεναντι υμων, και ευθεως ευρησετε ονον δεδεμενην, και πωλον μετ' αυτης· λυσαντες αγαγετε μοι.

3 Και εαν τις υμιν ειπη τι, ερειτε, οτι ο Κυριος αυτων χρειαν εχει· ευθεως δε αποστελει αυτους.

4 Τουτο δε ολον γεγονεν, ινα πληρωθη το ρηθεν δια του προφητου, λεγοντος.

5 Ειπατε τη Θυγατρι Σιων· Ιδου ο βασιλευς σου ερχεται σοι πραυς, επιβεβηκως επι ονον, και πωλον υιον υποζυγιου.

6 Πορευθεντες δε οι μαθηται, και ποιησαντες καθως προσεταξεν αυτοις ο Ιησους,

7 ηγαγον την ονον και τον πωλον, και

JOHN XII.

12 Τη επαυριον οχλος πολυς ο ελθων εις την εορτην, ακουσαντες οτι ερχεται ο Ιησους εις Ιερουσαλημ,

13 ελαβον τα βαια των φοινικων, και εξηλθον εις υπαντησιν αυτω, και εκραζον· Ωσαννα, ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι Κυριου, ο βασιλευς του Ισραηλ.

14 Ευρων δε ο Ιησους οναριον, εκαθισεν επ' αυτο, καθως εστι γεγραμμενον·

15 Μη φοβου, θυγατερ Σιων· ιδου, ο βασιλευς σου ερχεται, καθημενος επι πωλον ονου.

16 Ταυτα δε ουκ εγνωσαν οι μαθηται αυτου το πρωτον· αλλ' οτε εδοξασθη ο Ιησους, τοτε εμνησθησαν οτι ταυτα ην επ' αυτω γεγραμμενα, και ταυτα εποιησαν αυτω.

17 Εμαρτυρει ουν ο οχλος ο ων μετ' αυτου, οτε τον Λαζαρον εφωνησεν εκ του μνημειου, και ηγειρεν αυτον εκ νεκρων·

18 δια τουτο και υπηντησεν αυτω ο οχλος, οτι ηκουσε τουτο αυτον πεποιηκεναι το σημειον.

19 Οι ουν Φαρισαιοι ειπον προς εαυτους· Θεωρειτε οτι ουκ ωφελειτε ουδεν; ιδου ο κοσμος οπισω αυτου απηλθεν.

MARK XI.

10 ευλογημενη ἡ ερχομενη βασιλεια εν ονοματι Κυριου, του πατρος ἡμων Δαβιδ. Ωσαννα εν τοις ὑψιστοις.

MATT. XXI.

επεθηκαν επανω αυτων τα ἱματια αὐτων, και επεκαθισεν επανω αυτων.

8 Ο δε πλειστος οχλος εστρωσαν ἑαυτων τα ἱματια εν τῃ ὁδῳ· αλλοι δε εκοπτον κλαδους απο των δενδρων, και εστρωννυον εν τῃ ὁδῳ.

9 Οι δε οχλοι ὁ προαγοντες και ὁι ακολουθουντες, εκραζον, λεγοντες· Ωσαννα τῳ ὑιῳ Δαβιδ· ευλογημενος ὁ ερχομενος εν ονοματι Κυριου· Ωσαννα εν τοις ὑψιστοις.

10 Και εισελθοντος αυτου εις Ιεροσυλυμα, εσεισθη πασα ἡ πολις, λεγουσα· Τις εστιν ουτος;

11 Οι δε οχλοι ελεγον· Ουτος εστιν Ιησους ὁ προφητης, ὁ απο Ναζαρετ της Γαλιλαιας.

LUKE XIX.

-ματι Κυριου· ειρηνη εν ουρανῳ και δοξα εν ὑψιστοις.

39 Και τινες των Φαρισαιων απο του οχλου ειπον προς αυτον· Διδασκαλε, επιτιμησον τοις μαθηταις σου.

40 Και αποκριθεις ειπεν αυτοις· Λεγω ὑμιν ὁτι εαν ουτοι σιωπησωσιν, ὁι λιθοι κεκραξονται.

SECTION LXX.

JESUS clears the Temple, and curſes the barren Fig-tree.

MARK XI.

11 ΚΑΙ εισηλθεν εις Ιεροσολυμα ὁ Ιησους, και εις το ἱερον· και περιβλεψαμενος παντα, οψιας ηδη ουσης της ὡρας, εξηλθεν εις Βηθανιαν μετα των δωδεκα.

12 Και τῃ επαυριον εξελθοντων αυτων απο Βηθανιας, επεινασε.

13 Και ἰδων συκην μακροθεν, εχουσαν φυλλα, ηλθεν ει αρα ευρησει τι εν αυτῃ· και ελθων επ' αυτην, ουδεν ευρεν ει μη φυλλα· ου γαρ ην καιρος συκων.

14 και αποκριθεις ὁ Ιησους, ειπεν αυτῃ· Μηκετι εκ σου εις τον αιωνα μηδεις καρπον φαγοι. Και ηκουον οι μαθηται αυτου.

15 Και ερχονται εις Ιεροσολυμα· και εισελθων ὁ Ιησους εις το ἱερον, ηρξατο εκβαλλειν τους πωλουντας και αγοραζοντας εν τῳ ἱερῳ· και τας τραπεζας των κολ-

MATT. XXI.

12 ΚΑΙ εισηλθεν ὁ Ιησους εις το ἱερον του Θεου, και εξεβαλε παντας τους πωλουντας και αγορασαντας εν τῳ ἱερῳ, και τας τραπεζας των κολλυβιστων κατεστρεψε, και τας καθεδρας των πωλουντων τας περιστερας.

13 Και λεγει αυτοις· Γεγραπται· Ο οικος μου, οικος προσευχης κληθησεται· ὑμεις δε αυτον εποιησατε σπηλαιον ληστων.

14 Και προσηλθον αυτῳ τυφλοι και χωλοι εν τῳ ἱερῳ, και εθεραπευσεν αυτους.

JOHN II.

14 ΚΑΙ ευρεν εν τῳ ἱερῳ τους πωλουντας βοας και προβατα και περιστερας, και τους κερματιστας καθημενους.

15 Και ποιησας φραγελλιον εκ σχοινιων, παντας εξεβαλεν εκ του ἱερου, τα τε προβατα και τους βοας· και των κολλυβιστων εξεχεε το κερμα, και τας τραπεζας ανεστρεψε·

16 Και τοις τας περιστερας πωλουσιν ειπεν· Αρατε ταυτα ενθευτεν· μη ποιειτε τον οικον του πατρος μου, οικον εμποριου.

17 Εμνησθησαν δε οι μαθηται αυτου, ὁτι γεγραμμενον εστιν· Ο ζηλος του οικου σου καταφαγεται με.

LUKE XIX.

45 ΚΑΙ εισελθων εις το ἱερον, ηρξατο εκβαλλειν τους πωλουντας εν αυτῳ και αγοραζοντας,

46 λεγων αυτοις· Γεγραπται· Ο οικος μου, οικος προσευχης εστιν· ὑμεις δε αυτον εποιησατε σπηλαιον ληστων.

MARK XI.

-λυδισίων, και τας καθεδρας των πωλουντων τας περισίερας καίεσίρεψε.

16 Και ουκ ηφιεν ίνα τις δίενεγκη σκευος δια του ίερου.

17 Και εδιδασκε, λεγων αυίοις· Ου γεγραπίαι, Οτι ὁ οικος μου, οικος προσευχης κληθησείαι πασι τοις εθνεσιν; ύμεις δε εποιησαίε αυίον σπηλαιον λησίων.

18 Και ηκουσαν οἱ γραμματεις και οἱ αρχιερεις, και εζήίουν πως αυίον απολεσουσιν· εφοβουντο γαρ αυίον, ὁτι πας ὁ οχλος εξεπλησσείο επι τη διδαχη αυίου.

19 Και ὁτε οψε εγενείο, εξεπορευείο εξω της πολεως.

20 Και πρωι παραπορευομενοι, ειδον την συκην εξηραμμενην εκ ριζων.

21 Και αναμνησθεις ὁ Πέίρος λεγει αυίω· Ραββι, ιδε, ἡ συκη ἡν καίηρασω, εξηραναι.

22 Και αποκριθεις Ιησους λεγει αυίοις· Εχείε πισίιν Θεου.

23 Αμην γαρ λεγω ὑμιν, ὁτι ὁς αν ειπη τω ορει τουίω· Αρθηίι, και βληθηίι εις την θαλασσαν· και μη διακριθη εν τη καρδια ἀυίου, αλλα πισίευση ὁτι ἁ λεγει, γινείαι· εσίαι αυίω ὁ εαν ειπη.

24 Δια τουίο λεγω ὑμιν, παντα ὁσα αν προσευχομενοι αίτεισθε, πισίευείε ὁτι λαμβανείε· και εσίαι ὑμιν.

25 Και ὁταν σίηκηίε προσευχομενοι, αφιείε ει τι εχείε καία τινος· ἱνα και ὁ πατηρ ὑμων ὁ εν τοις ουρανοις αφη ὑμιν τα παραπτωματα ὑμων.

26 Ει δε ὑμεις ουκ αφιείε, ουδε ὁ πατηρ ὑμων ὁ εν τοις ουρανοις αφησει τα παραπτωματα ὑμων.

MATT. XXI.

15 Ιδονίες δε οἱ Αρχιερεις και οἱ Γραμματεις τα θαυμασια ἁ εποιησε, και τους παιδας κραζονίας εν τω ἱερω, και λεγονίας· Ωσαννα τω ὑιω Δαβιδ, ηγανακίησαν,

16 και ειπον αυίω· Ακουεις τι ὁυίοι λεγουσιν; Ο δε Ιησους λεγει αυίοις· Ναι· ουδεποίε ανεγνωίε, ὁτι εκ σίοματος νηπιων και θηλαζονίων καίηρίισω αινον;

JOHN II.

18 Απεκριθησαν ουν οἱ Ιουδαιοι, και ειπον αυίω· Τι σημειον δεικνυεις ἡμιν, ὁτι ταυία ποιεις;

19 Απεκριθη ὁ Ιησους, και ειπεν αυίοις· Λυσαίε τον ναον τουίον, και εν τρισιν ἡμεραις εγερω αυίον.

20 Ειπον ουν οἱ Ιουδαιοι· Τεσσαρακονία και ἑξ εία εσιν ωκοδομηθη ὁ ναος ὁυίος, και συ εν τρισιν ἡμεραις εγερεις αυίον;

21 Εκεινος δε ελεγε περι του ναου του σωματος ἀυίου.

22 ὁτε ουν ηγερθη εκ νεκρων, εμνησθησαν οἱ μαθηίαι αυίου ὁτι τουίο ελεγεν αυίοις· και επισίευσαν τη γραφη, και τω λογω ὡ ειπεν ὁ Ιησους.

MATT. XXI.

17 και καίαλιπων αυίους, εξηλθεν εξω της πολεως εις Βηθανιαν, και ηυλισθη εκει.

18 Πρωιας δε επαναγων εις την πολιν, επεινασε.

19 Και ιδων συκην μιαν επι της ὁδου, ηλθεν επ' αυίην, και ουδεν ἑυρεν εν αυίη ει μη φυλλα μονον· και λεγει αυίη· Μηκεία εκ σου καρπος γενηίαι εις τον αιωνα. Και εξηρανθη παραχρημα ἡ συκη.

20 Και ιδονίες οἱ μαθηίαι, εθαυμασαν, λεγονίες· Πως παραχρημα εξηρανθη ἡ συκη;

21 Αποκριθεις δε ὁ Ιησους, ειπεν αυίοις· Αμην λεγω ὑμιν, εαν εχηίε πισίιν, και μη διακριθηίε, ου μονον το της συκης ποιησείε

MATT. XXI.

αλλα καν τω ορει τουτω ειπητε· Αρθητι, και βληθητι εις την θαλασσαν, γενησεται. 22 Και παντα οσα αν αιτησητε εν τη προσευχη, πιστευοντες, ληψεσθε.

SECTION LXXI.

Some Greeks inquire concerning JESUS. A Voice from Heaven. Diſcourſe concerning his Miſſion.

JOHN XII.

20 ΗΣΑΝ δε τινες Ελληνες εκ των αναβαινοντων ινα προσκυνησωσιν εν τη εορτη· 21 ουτοι ουν προσηλθον Φιλιππω τω απο Βηθσαιδα της Γαλιλαιας, και ηρωτων αυτον, λεγοντες· Κυριε, θελομεν τον Ιησουν ιδειν. 22 Ερχεται Φιλιππος, και λεγει τω Ανδρεα· και παλιν Ανδρεας και Φιλιππος λεγουσι τω Ιησου. 23 Ο δε Ιησους απεκρινατο αυτοις, λεγων· Εληλυθεν η ωρα ινα δοξασθη ο υιος του ανθρωπου. 24 Αμην αμην λεγω υμιν, εαν μη ο κοκκος του σιτου πεσων εις την γην αποθανη, αυτος μονος μενει· εαν δε αποθανη, πολυν καρπον φερει. 25 Ο φιλων την ψυχην αυτου, απολεσει αυτην· και ο μισων την ψυχην αυτου εν τω κοσμω τουτω, εις ζωην αιωνιον φυλαξει αυτην. 26 εαν εμοι διακονη τις, εμοι ακολουθειτω· και οπου ειμι εγω, εκει και ο διακονος ο εμος εσται· και εαν τις εμοι διακονη, τιμησει αυτον ο πατηρ. 27 νυν η ψυχη μου τεταρακται· και τι ειπω; Πατερ, σωσον με εκ της ωρας ταυτης· αλλα δια τουτο ηλθον εις την ωραν ταυτην. 28 Πατερ, δοξασον σου το ονομα. Ηλθεν ουν φωνη εκ του ουρανου· Και εδοξασα, και παλιν δοξασω. 29 Ο ουν οχλος ο εστως και ακουσας, ελεγε βροντην γεγονεναι· Αλλοι ελεγον· Αγγελος αυτω λελαληκεν. 30 Απεκριθη ο Ιησους, και ειπεν· Ου δι' εμε αυτη η φωνη γεγονεν, αλλα δι' υμας. 31 Νυν κρισις εστι του κοσμου τουτου· νυν ο αρχων του κοσμου τουτου εκβληθησεται εξω. 32 καγω, εαν υψωθω εκ της γης, παντας ελκυσω προς εμαυτον. 33 (τουτο δε ελεγε, σημαινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν.)

34 Απεκριθη αυτω ο οχλος· Ημεις ηκουσαμεν εκ του νομου οτι ο Χριστος μενει εις τον αιωνα· και πως συ λεγεις οτι δει υψωθηναι τον υιον του ανθρωπου; τις εστιν ουτος ο υιος του ανθρωπου; 35 Ειπεν ουν αυτοις ο Ιησους· Ετι μικρον χρονον το φως μεθ' υμων εστι· περιπατειτε εως το φως εχετε, ινα μη σκοτια υμας καταλαβη· και ο περιπατων εν τη σκοτια, ουκ οιδε που υπαγει. 36 εως το φως εχετε, πιστευετε εις το φως, ινα υιοι φωτος γενησθε. Ταυτα ελαλησεν ο Ιησους, και απελθων εκρυβη απ' αυτων. 37 Τοσαυτα δε αυτου σημεια πεποιηκοτος εμπροσθεν αυτων, ουκ επιστευον εις αυτον· 38 ινα ο λογος Ησαιου του προφητου πληρωθη, ον ειπε· Κυριε, τις επιστευσε τη ακοη ημων, και ο βραχιων Κυριου τινι απεκαλυφθη; 39 Δια τουτο ουκ ηδυναντο πιστευειν, οτι παλιν ειπεν Ησαιας·

JOHN XII.

40 Τετυφλωκεν αυτων τους οφθαλμους, και πεπωρωκεν αυτων την καρδιαν· ινα μη ιδωσι τοις οφθαλμοις, και νοησωσι τη καρδια, και επιστραφωσι, και ιασωμαι αυτους.

41 Ταυτα ειπεν Ησαιας οτε ειδε την δοξαν αυτου, και ελαλησε περι αυτου.

42 Ομως μεντοι και εκ των αρχοντων πολλοι επιστευσαν εις αυτον· αλλα δια τους φαρισαιους ουχ ωμολογουν, ινα μη αποσυναγωγοι γενωνται·

43 ηγαπησαν γαρ την δοξαν των ανθρωπων μαλλον ηπερ την δοξαν του Θεου.

44 Ιησους δε εκραξε, και ειπεν· Ο πιστευων εις εμε, ου πιστευει εις εμε, αλλ' εις τον πεμψαντα με·

45 και ο θεωρων εμε, θεωρει τον πεμψαντα με.

46 Εγω φως εις τον κοσμον εληλυθα, ινα πας ο πιστευων εις εμε, εν τη σκοτια μη μεινη·

47 και εαν τις μου ακουση των ρηματων, και μη πιστευση, εγω ου κρινω αυτον· ου γαρ ηλθον ινα κρινω τον κοσμον, αλλ' ινα σωσω τον κοσμον.

48 ο αθετων εμε, και μη λαμβανων τα ρηματα μου, εχει τον κρινοντα αυτον· ο λογος ον ελαλησα, εκεινος κρινει αυτον εν τη εσχατη ημερα·

49 οτι εγω εξ εμαυτου ουκ ελαλησα· αλλ' ο πεμψας με πατηρ, αυτος μοι εντολην εδωκε τι ειπω και τι λαλησω·

50 και οιδα οτι η εντολη αυτου ζωη αιωνιος εστιν. α ουν λαλω εγω, καθως ειρηκε μοι ο πατηρ, ουτω λαλω.

SECTION LXXII.

The Diſcourſe concerning the Baptiſm of John. The Parable of the Man who had two Sons, and of the Houſeholder who planted a Vineyard.

MARK XI.

27 ΚΑΙ ερχονται παλιν εις Ιεροσολυμα· και εν τω ιερω περιπατουντος αυτου, ερχονται προς αυτον οι αρχιερεις, και οι γραμματεις και οι πρεσβυτεροι·

28 και λεγουσιν αυτω· Εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις; και τις σοι την εξουσιαν ταυτην εδωκεν ινα ταυτα ποιης;

29 Ο δε Ιησους αποκριθεις, ειπεν αυτοις· Επερωτησω υμας καγω ενα λογον, και αποκριθητε μοι, και ερω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω.

30 Το βαπτισμα Ιωαννου εξ ουρανου ην, η εξ ανθρωπων; αποκριθητε μοι.

31 Και ελογιζοντο προς εαυτους, λεγοντες· Εαν ειπωμεν, Εξ ουρανου, ερει· Διατι ουν ουκ επιστευσατε αυτω;

MATT. XXI.

23 ΚΑΙ ελθοντι αυτω εις το ιερον, προσηλθον αυτω διδασκοντι οι Αρχιερεις και οι Πρεσβυτεροι του λαου, λεγοντες· Εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις; και τις σοι εδωκε την εξουσιαν ταυτην;

24 Αποκριθεις δε ο Ιησους, ειπεν αυτοις· Ερωτησω υμας καγω λογον ενα· ον εαν ειπητε μοι, καγω υμιν ερω εν ποια εξουσια ταυτα ποιω.

25 Το βαπτισμα Ιωαννου ποθεν ην; εξ ουρανου, η εξ ανθρωπων; Οι δε διελογιζοντο

LUKE XIX.

47 ΚΑΙ ην διδασκων το καθ' ημεραν εν τω ιερω· οι δε αρχιερεις και οι γραμματεις εζητουν αυτον απολεσαι, και οι πρωτοι του λαου.

48 και ουχ ευρισκον το τι ποιησωσιν· ο λαος γαρ απας εξεκρεματο αυτου ακουων.

Κεφ. κ. 20.

ΚΑΙ εγενετο εν μια των ημερων εκεινων, διδασκοντος αυτου τον λαον εν τω ιερω, και ευαγγελιζομενου, επεστησαν οι αρχιερεις και οι γραμματεις συν τοις πρεσβυτεροις,

2 και ειπον προς αυτον, λεγοντες· Ειπε ημιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις, η τις εστιν ο δους σοι την εξουσιαν ταυτην;

3 Αποκριθεις δε ειπε προς αυτους·

MARK XI.

32 Αλλ' εαν ειπωμεν, Εξ ανθρωπων, εφοβουντο τον λαον· απαντες γαρ ειχον τον Ιωαννην, ὁτι οντως προφητης ην.

33 Και αποκριθεντες λεγουσι τῳ Ιησου· Ουκ οιδαμεν. Και ὁ Ιησους αποκριθεις λεγει αυτοις· Ουδε εγω λεγω ὑμιν εν ποιᾳ εξουσιᾳ ταυτα ποιω.

MATT. XXI.

παρ' εαυτοις, λεγοντες· Εαν ειπωμεν, εξ ουρανου· ερει ἡμιν, Διατι ουν ουκ επιστευσατε αυτω;

26 Εαν δε ειπωμεν, Εξ ανθρωπων· φοβουμεθα τον οχλον· παντες γαρ εχουσι τον Ιωαννην ὡς προφητην.

27 Και αποκριθεντες τῳ Ιησου, ειπον· Ουκ οιδαμεν. Εφη αυτοις και αυτος· Ουδε εγω λεγω ὑμιν εν ποιᾳ εξουσιᾳ ταυτα ποιω.

28 Τι δε ὑμιν δοκει; Ανθρωπος ειχε τεκνα δυο, και προσελθων τῳ πρωτῳ, ειπε· Τεκνον, ὑπαγε, σημερον εργαζου εν τῳ αμπελωνι μου.

29 Ο δε αποκριθεις, ειπεν· Ου θελω· ὑστερον δε μεταμεληθεις απηλθε.

30 Και προσελθων τῳ δευτερῳ, ειπεν ὡσαυτως. Ο δε αποκριθεις ειπεν· Εγω κυριε, και ουκ απηλθε.

31 Τις εκ των δυο εποιησε το θελημα του πατρος; Λεγουσιν αυτῳ· Ο πρωτος. Λεγει αυτοις ὁ Ιησους· Αμην λεγω ὑμιν, ὁτι οἱ τελωναι και αἱ πορναι προαγουσιν ὑμας εις την βασιλειαν του Θεου.

32 Ηλθε γαρ προς ὑμας Ιωαννης εν οδῳ δικαιοσυνης, και ουκ επιστευσατε αυτῳ· οἱ δε τελωναι και αἱ πορναι επιστευσαν αυτῳ· ὑμεις δε ιδοντες ου μεταμεληθητε ὑστερον, του πιστευσαι αυτῳ.

LUKE XX.

Ερωτησω ὑμας καγω ἑνα λογον· και ειπατε μοι·

4 το βαπτισμα Ιωαννου εξ ουρανου ην, η εξ ανθρωπων;

5 Οι δε συνελογισαντο προς ἑαυτους, λεγοντες· Οτι εαν ειπωμεν· Εξ ουρανου· ερει· Διατι ὁυν ουκ επιστευσατε αυτῳ;

6 εαν δε ειπωμεν, εξ ανθρωπων· πας ὁ λαος καταλιθασει ἡμας· πεπεισμενος γαρ εστιν Ιωαννην προφητην ειναι.

7 Και απεκριθησαν μη ειδεναι ποθεν.

8 Και ὁ Ιησους ειπεν αυτοις· Ουδε εγω λεγω ὑμιν εν ποιᾳ εξουσιᾳ ταυτα ποιω.

MARK XII.

Και ηρξατο αυτοις εν παραβολαις λεγειν· Αμπελωνα εφυτευσεν ανθωπος, και περιεθηκε φραγμον, και ωρυξεν ὑποληνιον, και ᾠκοδομησε πυργον, και εξεδοτο αυτον γεωργοις, και απεδημησε.

2 Και αποστειλε προς τους γεωργους τῳ καιρῳ δουλον, ἱνα παρα των γεωργων λαβῃ απο του καρπου του αμπελωνος.

33 Αλλην παραβολην ακουσατε. Ανθρωπος τις ην οικοδεσποτης, οστις εφυτευσεν αμπελωνα, και φραγμον αυτῳ περιεθηκε, και ωρυξεν εν αυτῳ ληνον, και ᾠκοδομησε πυργον, και εξεδοτο αυτον γεωργοις, και απεδημησεν.

9 Ηρξατο δε προς τον λαον λεγειν την παραβολην ταυτην· Ανθρωπος τις εφυτευσεν αμπελωνα, και εξεδοτο αυτον γεωργοις, και απεδημησε χρονους ἱκανους·

10 και εν καιρῳ απεστειλε προς τους γεωργους δουλον, ἱνα απο του καρπου του αμπελωνος δωσιν αυτῳ· οἱ δε γεωργοι δειραντες αυτον, εξαπεστειλαν κενον.

MARK XII.

3 Οι δε λαβοντες αυτον εδειραν, και απεστειλαν κενον.

4 Και παλιν απεστειλε προς αυτους αλλον δουλον· κακεινον λιθοβολησαντες εκεφαλαιωσαν, και απεστειλαν ητιμωμενον.

5 Και παλιν αλλον απεστειλε· κακεινον απεκτειναν· και πολλους αλλους, τους μεν δεροντες, τους δε αποκτεινοντες.

6 Ετι ουν ενα υιον εχων αγαπητον αυτου, απεστειλε και αυτον προς αυτους εσχατον, λεγων· Οτι ενραπησονται τον υιον μου.

7 Εκεινοι δε οι γεωργοι ειπον προς εαυτους· Οτι ουτος εστιν ο κληρονομος· δευτε, αποκτεινωμεν αυτον, και ημων εσται η κληρονομια.

8 Και λαβοντες αυτον απεκτειναν, και εξεβαλον εξω του αμπελωνος.

9 Τι ουν ποιησει ο κυριος του αμπελωνος; ελευσεται και απολεσει τους γεωργους, και δωσει τον αμπελωνα αλλοις.

10 Ουδε την γραφην ταυτην ανεγνωτε; Λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες, ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας.

11 παρα Κυριου εγενετο αυτη· και εστι θαυμαστη εν οφθαλμοις ημων.

12 Και εζητουν αυτον κρατησαι, και εφοβηθησαν τον οχλον· εγνωσαν γαρ ὁτι προς αυτους την παραβολην ειπε· και αφεντες αυτον απηλθον.

MATT. XXI.

34 Οτε δε ηγγισεν ο καιρος των καρπων, απεστειλε τους δουλους αυτου προς τους γεωργους, λαβειν τους καρπους αυτου.

35 Και λαβοντες οι γεωργοι τους δουλους αυτου, ον μεν εδειραν, ον δε απεκτειναν, ον δε ελιθοβολησαν.

36 Παλιν απεστειλεν αλλους δουλους πλειονας των πρωτων· και εποιησαν αυτοις ωσαυτως.

37 Υστερον δε απεστειλε προς αυτους τον υιον αυτου, λεγων· Ενραπησονται τον υιον μου.

38 Οι δε γεωργοι ιδοντες τον υιον, ειπον εν εαυτοις· Ουτος εστιν ο κληρονομος, δευτε, αποκτεινωμεν αυτον, και κατασχωμεν την κληρονομιαν αυτου.

39 Και λαβοντες αυτον, εξεβαλον εξω του αμπελωνος, και απεκτειναν.

40 Οταν ουν ελθη ο κυριος του αμπελωνος, τι ποιησει τοις γεωργοις εκεινοις;

41 Λεγουσιν αυτω· Κακους κακως απολεσει αυτους, και τον αμπελωνα εκδοσεται αλλοις γεωργοις, οι τινες αποδωσουσιν αυτω τους καρπους εν τοις καιροις αυτων.

42 Λεγει αυτοις ο Ιησους· Ουδεποτε ανεγνωτε εν ταις γραφαις; Λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες, ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας· παρα Κυριου εγενετο αυτη, και εστι θαυμαστη εν οφθαλμοις ημων.

43 Δια τουτο λεγω υμιν, ὁτι αρθησεται αφ' υμων η βασιλεια του Θεου, και δοθησεται εθνει ποιουντι τους καρπους αυτης.

LUKE XX.

11 Και προσεθετο πεμψαι ετερον δουλον· οι δε κακεινον δειραντες και ατιμασαντες, εξαπεστειλαν κενον.

12 Και προσεθετο πεμψαι τριτον· οι δε και τουτον τραυματισαντες εξεβαλον.

13 Ειπε δε ο κυριος του αμπελωνος· Τι ποιησω; πεμψω τον υιον μου τον αγαπητον· ισως τουτον ιδοντες ενραπησονται.

14 Ιδοντες δε αυτον οι γεωργοι, διελογιζοντο προς εαυτους, λεγοντες· Ουτος εστιν ο κληρονομος· δευτε, αποκτειναμεν αυτον, ινα ημων γενηται η κληρονομια.

15 Και εκβαλοντες αυτον εξω του αμπελωνος, απεκτειναν. Τι ουν ποιησει αυτοις ο κυριος του αμπελωνος;

16 ελευσεται και απολεσει τους γεωργους τουτους, και δωσει τον αμπελωνα αλλοις. Ακουσαντες δε ειπον· Μη γενοιτο.

17 Ο δε εμβλεψας αυτοις, ειπε· Τι ουν εστι το γεγραμμενον τουτο; Λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες, ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας.

18 πας ο πεσων επ' εκεινον τον λιθον, συνθλασθησεται· εφ' ον δ' αν πεση, λικμησει αυτον.

19 Και εζητησαν οι αρχιερεις και οι γραμματεις επιβαλειν επ' αυτον τας χειρας εν αυτη τη ωρα, και εφοβηθησαν τον λαον· εγνωσαν γαρ ὁτι προς αυτους την παραβολην ταυτην ειπε.

MATT. XXI.

44 Και ὁ πεσων επι τον λιθον τουτον, συνθλασθησεται· εφ' ὁν δ' αν πεσῃ, λικμησει αὐτον.

45 Και ακουσαντες οἱ Αρχιερεις και οἱ Φαρισαιοι τας παραβολας αὐτου, εγνωσαν ὁτι περι αὐτων λεγει·

46 και ζητουντες αὐτον κρατησαι, εφοβηθησαν τους οχλους, επειδη ὡς προφητην αὐτον ειχον.

SECTION LXXIII.

The Parable of the Wedding Supper.

MATT. XXII.

ΚΑΙ αποκριθεις ὁ Ιησους παλιν ειπεν αὐτοις εν παραβολαις, λεγων·

2 Ωμοιωθη ἡ βασιλεια των ουρανων ανθρωπῳ βασιλει, οστις εποιησε γαμους τῳ υἱῳ αὐτου,

3 Και απεστειλε τους δουλους αὐτου καλεσαι τους κεκλημενους εις τους γαμους· και ουκ ηθελον ελθειν.

4 Παλιν απεστειλεν αλλους δουλους, λεγων· Ειπατε τοις κεκλημενοις, Ιδου το αριστον μου ἡτοιμασα, οἱ ταυροι μου και τα σιτιστα τεθυμενα, και παντα ἑτοιμα· δευτε εις τους γαμους.

5 Οἱ δε αμελησαντες απηλθον· ὁ μεν εις τον ιδιον αγρον, ὁ δε εις την εμποριαν αὐτου.

6 Οἱ δε λοιποι κρατησαντες τους δουλους αὐτου, ὑβρισαν, και απεκτειναν.

7 Ακουσας δε ὁ βασιλευς, ωργισθη· και πεμψας τα στρατευματα αὐτου, απωλεσε τους φονεις εκεινους, και την πολιν αὐτων ενεπρησε.

LUKE XIV.

16 Ο δε ειπεν αὐτῳ· Ανθρωπος τις εποιησε δειπνον μεγα, και εκαλεσε πολλους.

17 και απεστειλε τον δουλον αὐτου τῃ ὡρᾳ του δειπνου ειπειν τοις κεκλημενοις· Ερχεσθε, ὁτι ηδη ἑτοιμα εστι παντα.

18 Και ηρξαντο απο μιας παραιτεισθαι παντες. Ο πρωτος ειπεν αὐτῳ· Αγρον ηγορασα, και εχω αναγκην εξελθειν και ιδειν αὐτον· ερωτω σε, εχε με παρητημενον.

19 Και ἑτερος ειπε· Ζευγη βοων ηγορασα πεντε, και πορευομαι δοκιμασαι αὐτα· ερωτω σε, εχε με παρητημενον.

20 Και ἑτερος ειπε· Γυναικα εγημα, και δια τουτο ου δυναμαι ελθειν.

21 Και παραγενομενος ὁ δουλος εκεινος απηγγειλε τῳ κυριῳ αὐτου ταυτα. τοτε οργισθεις ὁ οικοδεσποτης ειπε τῳ δουλῳ αὐτου· Εξελθε ταχεως εις τας πλατειας και ῥυμας της πολεως, και τους πτωχους και αναπηρους και χωλους και τυφλους εισαγαγε ὡδε.

22 Και ειπεν ὁ δουλος· Κυριε, γεγονεν ὡς επεταξας, και ετι τοπος εστι.

23 Και ειπεν ὁ κυριος προς τον δουλον· Εξελθε εις τας ὁδους και φραγμους, και αναγκασον εισελθειν, ινα γεμισθῃ ὁ οικος μου.

24 Λεγω γαρ ὑμιν ὁτι ουδεις των ανδρων εκεινων των κεκλημενων γευσεται μου του δειπνου.

MATT. XXII.

8 Τοτε λεγει τοις δουλοις αυτου· Ο μεν γαμος ετοιμος εστιν, οι δε κεκλημενοι ουκ ησαν αξιοι.

9 Πορευεσθε ουν επι τας διεξοδους των οδων, και οσους αν ευρητε, καλεσατε εις τους γαμους.

10 Και εξελθοντες οι δουλοι εκεινοι εις τας οδους, συνηγαγον παντας οσους ευρον, πονηρους τε και αγαθους· και επλησθη ο γαμος ανακειμενων.

11 Εισελθων δε ο βασιλευς θεασασθαι τους ανακειμενους, ειδεν εκει ανθρωπον ουκ ενδεδυμενον ενδυμα γαμου·

12 Και λεγει αυτῳ· Εταιρε, πως εισηλθες ωδε μη εχων ενδυμα γαμου; ο δε εφιμωθη.

13 Τοτε ειπεν ο βασιλευς τοις διακονοις· Δησαντες αυτου ποδας και χειρας, αρατε αυτον, και εκβαλετε εις το σκοτος το εξωτερον· εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων.

14 Πολλοι γαρ εισι κλητοι, ολιγοι δε εκλεκτοι.

SECTION LXXIV.

JESUS questioned by the Pharisees and Sadducees.

MARK XII.

13 ΚΑΙ αποστελλουσι προς αυτον τινας των Φαρισαιων και των Ηρωδιανων, ινα αυτον αγρευσωσι λογῳ.

14 Οι δε ελθοντες λεγουσιν αυτῳ· Διδασκαλε, οιδαμεν ὁτι αληθης ει, και ου μελει σοι περι ουδενος· ου γαρ βλεπεις εις προσωπον ανθρωπων, αλλ' επ' αληθειας την οδον του Θεου διδασκεις· εξεστι κηνσον Καισαρι δουναι, η ου; δωμεν, η μη δωμεν;

15 Ο δε ειδως αυτων την ὑποκρισιν, ειπεν αυτοις· Τι με πειραζετε; φερετε μοι δηναριον, ινα ιδω.

16 Οι δε ηνεγκαν· και λεγει αυτοις· Τινος ἡ εικων αὑτη και ἡ επιγραφη; Οι δε ειπον αυτῳ· Καισαρος·

17 Και αποκριθεις ὁ Ιησους ειπεν αυτοις· Αποδοτε τα Καισαρος, Καισαρι· και τα του Θεου, τῳ Θεῳ. Και εθαυμασαν επ' αυτῳ.

MATT. XXII.

15 ΤΟΤΕ πορευθεντες οι Φαρισαιοι, συμβουλιον ελαβον ὁπως αυτον παγιδευσωσιν εν λογῳ.

16 Και αποστελλουσιν αυτῳ τους μαθητας αὐτων μετα των Ηρωδιανων, λεγοντες· Διδασκαλε, οιδαμεν ὁτι αληθης ει, και την ὁδον του Θεου εν αληθειᾳ διδασκεις, και ου μελει σοι περι ουδενος· ου γαρ βλεπεις εις προσωπον ανθρωπων.

17 Ειπε ουν ἡμιν, τι σοι δοκει; εξεστι δουναι κηνσον Καισαρι, η ου;

18 Γνους δε ὁ Ιησους την πονηριαν αυτων, ειπε· Τι με πειραζετε ὑποκριται;

19 επιδειξατε μοι το νομισμα του κηνσου· Οι δε προσηνεγκαν αυτῳ δηναριον.

20 Και λεγει αυτοις· Τινος ἡ εικων αὑτη και ἡ επιγραφη;

LUKE XX.

20 ΚΑΙ παρατηρησαντες απεστειλαν εγκαθετους, ὑποκρινομενους εαυτους δικαιους ειναι, ινα επιλαβωνται αυτου λογου, εις το παραδουναι αυτον τῃ αρχῃ και τῃ εξουσιᾳ του ἡγεμονος.

21 Και επηρωτησαν αυτον, λεγοντες· Διδασκαλε, οιδαμεν ὁτι ορθως λεγεις και διδασκεις, και ου λαμβανεις προσωπον, αλλ' επ' αληθειας την ὁδον του Θεου διδασκεις·

22 εξεστιν ἡμιν Καισαρι Φορον δουναι, η ου;

23 Καταννοησας δε αυτων την πανουργιαν, ειπε προς αυτους· Τι με πειραζετε;

24 επιδειξατε μοι δηναριον· τινος εχει εικονα και επιγραφην; Αποκριθεντες δε ειπον, Καισαρος.

25 Ο δε ειπεν αυτοις· Αποδοτε τοινυν τα Καισαρος Καισαρι, και τα του Θεου τῳ Θεῳ.

26 Και ουκ ισχυσαν επιλαβεσθαι αυτου ῥηματος εναντιον του λαου. και θαυμασαντες επι τῃ αποκρισει αυτου, εσιγησαν.

MARK XII.

18 Και ερχονται Σαδδουκαιοι προς αυτον, οιτινες λεγουσιν αναστασιν μη ειναι· και επηρωτησαν αυτον λεγοντες·

19 Διδασκαλε, Μωσης εγραψεν ημιν, οτι εαν τινος αδελφος αποθανη, και καταλιπη γυναικα, και τεκνα μη αφη, ινα λαβη ο αδελφος αυτου την γυναικα αυτου, και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου.

20 Επτα αδελφοι ησαν· και ο πρωτος ελαβε γυναικα, και αποθνησκων ουκ αφηκε σπερμα.

21 Και ο δευτερος ελαβεν αυτην, και απεθανε, και ουδε αυτος αφηκε σπερμα· και ο τριτος ωσαυτως.

22 Και ελαβον αυτην οι επτα, και ουκ αφηκαν σπερμα· εσχατη παντων απεθανε και η γυνη.

23 Εν τη ουν αναστασει, οταν αναστωσι, τινος αυτων εσται γυνη; οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα.

24 Και αποκριθεις ο Ιησους, ειπεν αυτοις· Ου δια τουτο πλανασθε, μη ειδοτες τας γραφας, μηδε την δυναμιν του Θεου;

25 Οταν γαρ εκ νεκρων αναστωσιν, ουτε γαμουσιν, ουτε γαμισκονται, αλλ' εισιν ως αγγελοι οι εν τοις ουρανοις.

26 Περι δε των νεκρων, οτι εγειρονται, ουκ ανεγνωτε εν τη βιβλω Μωσεως, επι της βατου, ως ειπεν αυτω ο Θεος, λεγων· Εγω ο Θεος Αβρααμ, και ο Θεος Ισαακ, και ο Θεος Ιακωβ;

27 Ουκ εστιν ο Θεος νεκρων, αλλα Θεος ζωντων· υμεις ουν πολυ πλανασθε.

MATT. XXII.

21 λεγουσιν αυτω· Καισαρος. Τοτε λεγει αυτοις· Αποδοτε ουν τα Καισαρος, Καισαρι· και τα του Θεου, τω Θεω.

22 Και ακουσαντες εθαυμασαν· και αφεντες αυτον, απηλθον.

23 Εν εκεινη τη ημερα προσηλθον αυτω Σαδδουκαιοι, οι λεγοντες, μη ειναι αναστασιν· και επηρωτησαν αυτον,

24 λεγοντες· Διδασκαλε, Μωσης ειπεν· Εαν τις αποθανη μη εχων τεκνα, επιγαμβρευσει ο αδελφος αυτου, την γυναικα αυτου, και αναστησει σπερμα τω αδελφω αυτου.

25 Ησαν δε παρ' ημιν επτα αδελφοι· και ο πρωτος, γαμησας ετελευτησε· και μη εχων σπερμα, αφηκε την γυναικα αυτου τω αδελφω αυτου.

26 Ομοιως και ο δευτερος, και ο τριτος, εως των επτα.

27 Υστερον δε παντων απεθανε και η γυνη.

28 Εν τη ουν αναστασει, τινος των επτα εσται γυνη; παντες γαρ εσχον αυτην.

29 Αποκριθεις δε ο Ιησους, ειπεν αυτοις· Πλανασθε, μη ειδοτες τας γραφας, μηδε την δυναμιν του Θεου.

30 Εν γαρ τη αναστασει, ουτε γαμουσιν, ουτε εκγαμιζονται, αλλ' ως αγγελοι του Θεου εν ουρανω εισι.

31 Περι δε της αναστασεως των νεκρων ουκ ανεγνωτε το ρηθεν υμιν υπο του Θεου, λεγοντος·

32 Εγω ειμι ο Θεος Αβρααμ, και ο Θεος Ισαακ, και ο Θεος Ιακωβ; ουκ εστιν ο Θεος, Θεος νεκρων, αλλα ζωντων.

33 Και ακουσαντες οι οχλοι, εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου.

LUKE XX.

27 Προσελθοντες δε τινες των Σαδδουκαιων, οι αντιλεγοντες αναστασιν μη ειναι, επηρωτησαν αυτον,

28 λεγοντες· Διδασκαλε, Μωσης εγραψεν ημιν, εαν τινος αδελφος αποθανη εχων γυναικα, και ουτος ατεκνος αποθανη, ινα λαβη ο αδελφος αυτου την γυναικα, και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου.

29 επτα ουν αδελφοι ησαν· και ο πρωτος λαβων γυναικα, απεθανεν ατεκνος.

30 και ελαβεν ο δευτερος την γυναικα, και ουτος απεθανεν ατεκνος.

31 και ο τριτος ελαβεν αυτην· ωσαυτως δε και οι επτα ου κατελιπον τεκνα, και απεθανον.

32 υστερον δε παντων απεθανε και η γυνη.

33 εν τη ουν αναστασει, τινος αυτων γινεται γυνη; οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα.

34 Και αποκριθεις ειπεν αυτοις ο Ιησους, οι υιοι του αιωνος τουτου γαμουσι και εκγαμισκονται·

35 οι δε καταξιωθεντες του αιωνος εκεινου τυχειν και της αναστασεως της εκ νεκρων, ουτε γαμουσιν, ουτε εκγαμισκονται·

36 ουτε γαρ αποθανειν ετι δυνανται· ισαγγελοι γαρ εισι· και υιοι εισι του Θεου, της αναστασεως υιοι οντες.

37 Οτι δε εγειρονται οι νεκροι, και Μωσης εμηνυσεν επι της βατου, ως λεγει Κυριον τον Θεον Αβρααμ, και τον Θεον Ισαακ, και τον Θεον Ιακωβ.

38 Θεος δε ουκ εστι νεκρων, αλλα ζωντων· παντες γαρ αυτω ζωσιν.

39 Αποκριθεντες δε τινες των γραμματεων, ειπον· Διδασκαλε, καλως ειπας.

40 Ουκ ετι δε ετολμων επερωταν αυτον ουδεν.

MARK XII.

28 Και προσελθων εις των γραμματεων, ακουσας αυτων συζητουντων, ειδως ὁτι καλως αυτοις απεκριθη, επηρωτησεν αυτον· Ποια εστι πρωτη παντων εντολη;

29 Ο δε Ιησους απεκριθη αυτω· Ὁτι πρωτη παντων των εντολων· Ακουε Ισραηλ, Κυριος ὁ Θεος ἡμων, Κυριος εις εστι·

30 Και αγαπησεις Κυριον τον Θεον σου εξ ὁλης της καρδιας σου, και εξ ὁλης της ψυχης σου, και εξ ὁλης της διανοιας σου, και εξ ὁλης της ισχυος σου. αὑτη πρωτη εντολη.

31 Και δευτερα ὁμοια αὑτη· Αγαπησεις τον πλησιον σου, ὡς σεαυτον. μειζων τουτων αλλη εντολη ουκ εστι.

32 Και ειπεν αυτω ὁ γραμματευς· Καλως, διδασκαλε, επ' αληθειας ειπας, ὁτι εις εστι Θεος, και ουκ εστιν αλλος πλην αυτου·

33 και το αγαπαν αυτον εξ ὁλης της καρδιας, και εξ ὁλης της συνεσεως, και εξ ὁλης της ψυχης, και εξ ὁλης της ισχυος, και το αγαπαν τον πλησιον ὡς εαυτον, πλειον εστι παντων των ὁλοκαυτωματων και των θυσιων.

34 Και ὁ Ιησους ιδων αυτον ὁτι νουνεχως απεκριθη, ειπεν αυτω· Ου μακραν ει απο της βασιλειας του Θεου. Και ουδεις ουκετι ετολμα αυτον επερωτησαι.

35 Και αποκριθεις ὁ Ιησους ελεγε, διδασκων εν τω ἱερω· Πως λεγουσιν οι γραμματεις, ὁτι ὁ Χριστος υιος εστι Δαβιδ;

36 Αυτος γαρ Δαβιδ ειπεν εν τω Πνευματι τω ἁγιω· Ειπεν ὁ Κυριος τω Κυριω μου· Καθου εκ δεξιων μου, ἑως αν θω τους εχθρους σου ὑποποδιον των ποδων σου.

37 Αυτος ουν Δαβιδ λεγει αυτον Κυριον· και ποθεν υιος αυτου εστι; Και ὁ πολυς ὁχλος ηκουεν αυτου ἡδεως.

MATT. XXII.

34 Οι δε Φαρισαιοι ακουσαντες ὁτι εφιμωσε τους Σαδδουκαιους, συνηχθησαν επι το αυτο·

35 και επηρωτησεν εις εξ αυτων νομικος, πειραζων αυτον και λεγων·

36 Διδασκαλε, ποια εντολη μεγαλη εν τω νομω;

37 Ο δε Ιησους ειπεν αυτω· Αγαπησεις Κυριον τον Θεον σου εν ὁλη τη καρδια σου, και εν ὁλη τη ψυχη σου, και εν ὁλη τη διανοια σου.

38 Αυτη εστι πρωτη και μεγαλη εντολη.

39 Δευτερα δε ὁμοια αυτη· Αγαπησεις τον πλησιον σου ὡς σεαυτον.

40 Εν ταυταις ταις δυσιν εντολαις ὁλος ὁ νομος και οι προφηται κρεμανται.

41 Συνηγμενων δε των Φαρισαιων, επηρωτησεν αυτους ὁ Ιησους, λεγων·

42 Τι ὑμιν δοκει περι του Χριστου; τινος υιος εστι; λεγουσιν αυτω, του Δαβιδ.

43 Λεγει αυτοις· Πως ουν Δαβιδ εν πνευματι Κυριον αυτον καλει; λεγων,

44 Ειπεν ὁ Κυριος τω Κυριω μου· Καθου εκ δεξιων μου, ἑως αν θω τους εχθρους σου ὑποποδιον των ποδων σου.

45 Ει ουν Δαβιδ καλει αυτον Κυριον, πως υιος αυτου εστι;

47 Και ουδεις εδυνατο αυτω αποκριθηναι λογον· ουδε ἑτολμησε τις απ' εκεινης της ἡμερας επερωτησαι αυτον ουκετι.

LUKE XX.

41 Ειπε δε προς αυτους· Πως λεγουσι τον Χριστον υιον Δαβιδ ειναι;

42 Και αυτος Δαβιδ λεγει εν βιβλω ψαλμων· Ειπεν ὁ Κυριος τω κυριω μου· Καθου εκ δεξιων μου,

43 ἑως αν θω τους εχθρους σου ὑποποδιον των ποδων σου;

44 Δαβιδ ουν Κυριον αυτον καλει, και πως υιος αυτου εστιν;

SECTION LXXV.

JESUS inveighs againſt the Phariſees. He obſerves the Widow's Mite.

MARK XII.

38 ΚΑΙ ελεγεν αυτοις εν τη διδαχη αυτου· Βλεπετε απο των γραμματεων, των θελοντων εν στολαις περιπατειν, και ασπασμους εν ταις αγοραις,

39 και πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαις, και πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις·

40 οι κατεσθιοντες τας οικιας των χηρων, και προφασει μακρα προσευχομενοι· ουτοι ληψονται περισσοτερον κριμα.

MATT. XXIII.

ΤΟΤΕ ὁ Ιησους ελαλησε τοις οχλοις και τοις μαθηταις αυτου,

2 λεγων· Επι της Μωσεως καθεδρας εκαθισαν οι Γραμματεις και οι Φαρισαιοι.

3 Παντα ουν οσα αν ειπωσιν υμιν τηρειν, τηρειτε και ποιειτε· κατα δε τα εργα αυτων μη ποιειτε· λεγουσι γαρ, και ου ποιουσι.

4 Δεσμευουσι γαρ φορτια βαρεα και δυσβαστακτα, και επιτιθεασιν επι τους ωμους των ανθρωπων· τῳ δε δακτυλῳ αυτων ου θελουσι κινησαι αυτα.

5 Παντα δε τα εργα αυτων ποιουσι προς το θεαθηναι τοις ανθρωποις. πλατυνουσι δε τα φυλακτηρια αυτων, και μεγαλυνουσι τα κρασπεδα των ιματιων αυτων·

6 Φιλουσι τε την πρωτοκλισιαν εν τοις δειπνοις, και τας πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαις,

7 και τους ασπασμους εν ταις αγοραις, και καλεισθαι υπο των ανθρωπων, Ραββι, Ραββι.

8 Υμεις δε μη κληθητε Ραββι· εις γαρ εστιν υμων ὁ καθηγητης, ὁ Χριστος· παντες δε υμεις αδελφοι εστε.

9 Και πατερα μη καλεσητε υμων επι της γης· εις γαρ εστιν ὁ πατηρ υμων, ὁ εν τοις ουρανοις.

LUKE XX.

45 ΑΚουοντος δε παντος του λαου, ειπε τοις μαθηταις αυτου·

46 Προσεχετε απο των γραμματεων των θελοντων περιπατειν εν στολαις, και φιλουντων ασπασμους εν ταις αγοραις, και πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαις, και πρωτοκλισιας εν τοις δειπνοις.

47 Οι κατεσθιουσι τας οικιας των χηρων, και προφασει μακρα προσευχονται· ουτοι ληψονται περισσοτερον κριμα.

MATT. XXIII.

10 Μηδε κληθηΐε καθηγηΐαι· εις γαρ ὑμων εσΐιν ὁ καθηγηΐης, ὁ Χρισΐος.

11 Ο δε μειζων ὑμων, εσΐαι ὑμων διακονος.

12 Οσΐις δε ὑψωσει ἑαυΐον, ΐαπεινωθησεΐαι· και οσΐις ΐαπεινωσει ἑαυΐον, ὑψωθησηΐαι.

13 Ουαι δε ὑμιν Γραμμαΐεις και Φαρισαιοι ὑποκριΐαι, ὁΐι καΐεσθιεΐε ΐας οικιας των χηρων, και ωροφασει μακρα ωροσευχομενοι· δια ΐουΐο ληψισθε ωερισσοΐερον κριμα.

14 Ουαι ὑμιν Γραμμαΐεις και Φαρισαιοι ὑποκριΐαι, ὁΐι κλειεΐε ΐην βασιλειαν των ουρανων εμωροσθεν των ανθρωπων· ὑμεις γαρ ουκ εισερχεσθε, ουδε ΐους εισεροχμενους αφιεΐε εισελθειν.

15 Ουαι ὑμιν Γραμμαΐεις και Φαρισαιοι ὑποκριΐαι, ὁΐι ωεριαΐεΐε ΐην θαλασσαν και ΐην ξηραν, ωοιησαι ἑνα ωροσηλυΐον· και ὁΐαν γενηΐαι, ωοιειΐε αυΐον ὑιον γεεννης διπλοΐερον ὑμων.

16 Ουαι ὑμιν ὁδηγοι ΐυφλοι, οι λεγονΐες, Ος αν ομοση εν ΐω ναω, ουδεν εσΐιν· ος δ' αν ομοση εν ΐω χρυσω ΐου ναου, οφειλει.

17 Μωροι και ΐυφλοι· ΐις γαρ μειζων εσΐιν, ὁ χρυσος, η ὁ ναος ὁ αγιαζων ΐον χρυσον;

18 Και· Ος εαν ομοση εν ΐω θυσιασΐηριω, ουδεν εσΐιν· ος δ' αν ομοση εν ΐω δωρω ΐω επανω αυΐου, οφειλει.

19 Μωροι και ΐυφλοι· ΐι γαρ μειζον, ΐο δωρον, η ΐο θυσιασΐηριον ΐο αγιαζον ΐο δωρον;

20 Ο ουν ομοσας εν ΐω θυσιασΐηριω ομνυει εν αυΐω, και εν ωασι ΐοις επανω αυΐου·

21 και ὁ ομοσας εν ΐω ναω, ομνυσει εν αυΐω, και εν ΐω καΐοικουνΐι αυΐον·

22 και ὁ ομοσας εν ΐω ουρανω, ομνυει εν ΐω θρονω ΐου Θεου, και εν ΐω καθημενω επανω αυΐου.

23 Ουαι ὑμιν Γραμμαΐεις και Φαρισαιοι ὑποκριΐαι, ὁΐι αποδεκαΐουΐε ΐο ηδυοσμον, και ΐο ανηθον, και ΐο κυμινον· και αφηκαΐε ΐα βαρυΐερα ΐου νομου, ΐην κρισιν, και ΐον ελεον, και ΐην ωισΐιν· ΐαυΐα εδει ωοιησαι, κακεινα μη αφιεναι.

24 Οδηγοι ΐυφλοι, οι διυλιζονΐες ΐον κωνωωα, ΐην δε καμηλον καΐαωινονΐες.

25 Ουαι ὑμιν Γραμμαΐεις και Φαρισαιοι ὑποκριΐαι, ὁΐι καθαριζεΐε ΐο εξωθεν ΐου ωοΐηριου και ΐης ωαροψιδος, εσωθεν δε γεμουσιν εξ αρωαγης και ακρασιας.

26 Φαρισαιε ΐυφλε, καθαριον ωρωΐον ΐο ενΐος ΐου ωοΐηριου και ΐης ωαροψιδος, ινα γενηΐαι και ΐο εκΐος αυΐων καθαρον.

27 Ουαι ὑμιν Γραμμαΐεις και Φαρισαιοι ὑποκριΐαι, ὁΐι ωαρομοιαζεΐε ΐαφοις κεκονιαμενοις, οΐιτινες εξωθεν μεν φαινονΐαι ὡραιοι, εσωθεν δε γεμουσιν οσΐεων νεκρων, και ωαντης ακαθαρσιας.

28 Ουΐω και ὑμεις εξωθεν μεν φαινεσθε ΐοις ανθρωποις δικαιοι, εσωθεν δε μεσΐοι εσΐε ὑποκρισεως και ανομιας.

29 Ουαι ὑμιν Γραμμαΐεις και Φαρισαιοι ὑποκριΐαι, ὁΐι οικοδομεΐε ΐους ΐαφους ΐων ωροφηΐων και κοσμεΐε ΐα μνημεια ΐων δικαιων,

30 και λεγεΐε· Ει ημεν εν ΐαις ἡμεραις ΐων ωαΐερων ἡμων, ουκ αν ημεν κοινωνοι αυΐων εν ΐω αιμαΐι ΐων ωροφηΐων.

31 Ωσΐε μαρΐυρεΐε ἑαυΐοις, ὁΐι ὑιοι εσΐε ΐων φονευσανΐων ΐους ωροφηΐας·

32 και ὑμεις ωληρωσαΐε ΐο μεΐρον ΐων ωαΐερων ὑμων.

33 Οφεις, γεννημαΐα εχιδνων, ωως φυγηΐε απο ΐης κρισεως ΐης γεεννης;

34 Δια ΐουΐο, ιδου, εγω αποσΐελλω ωρος ὑμας ωροφηΐας, και σοφους, και γραμματεις· και εξ αυΐων αποκΐενειΐε και σΐαυρωσεΐε, και εξ αυΐων μασΐιγωσεΐε εν ΐαις συναγωγαις ὑμων, και διωξεΐε απο ωολεως εις ωολιν·

35 ὑπως ελθη εφ' ὑμας ωαν αιμα δικαιον, εκχυνομενον επι ΐης γης, απο ΐου αιμαΐος Αβελ ΐου δικαιου, εως ΐου αιμαΐος Ζαχαριου ὑιου Βαραχιου, ον εφονευσαΐε μεΐαξυ ΐου ναου και ΐου θυσιασΐηριου.

36 Αμην λεγω ὑμιν, ηξει ΐαυΐα ωανΐα επι ΐην γενεαν ΐαυΐην.

37 Ιερουσαλημ, Ιερουσαλημ, η αποκΐεινουσα ΐους φροφηΐας, και λιθοβολουσα ΐους απεσΐαλμενους ωρος αυΐην, ωοσακις ηθελησα επισυναξαι ΐα ΐεκνα σου, ὁν ΐροωον επισυναξει ορνις ΐα νοσσια εαυΐης ὑωο ΐας ωΐερυγας, και ουκ ηθελησαΐε;

38 Ιδου, αφιεΐαι ὑμιν ὁ οικος ὑμων ερημος.

39 Λεγω γαρ ὑμιν· Ου μη με ιδηΐε απ' αρΐι, εως αν ειωηΐε· Ευλογημενος ὁ ερχομενος εν ονομαΐι Κυριου.

MARK XII.

41 Και καθισας ὁ Ιησους κατε-ναντι του γαζοφυλακιου, εθεωρει πως ὁ οχλος βαλλει χαλκον εις το γαζοφυλακιον· και πολλοι πλουσιοι εβαλλον πολλα.

42 Και ελθουσα μια χηρα πτωχη εβαλε λεπτα δυο, ὁ εστι κοδραντης.

43 Και προσκαλεσαμενος τους μαθητας αυτου, λεγει αυτοις· Αμην λεγω ὑμιν, ὁτι ἡ χηρα αυτη ἡ πτωχη πλειον παντων βεβληκε των βαλοντων εις το γαζοφυλακιον.

44 Παντες γαρ εκ του περισσευοντος αυτοις εβαλον· αυτη δε εκ της ὑστερησεως αυτης παντα ὁσα ειχεν εβαλεν, ὁλον τον βιον αυτης.

LUKE XXI.

Αναβλεψας δε ειδε τους βαλλοντας τα δωρα αυτων εις το γαζοφυλακιον πλουσιους.

2 Ειδε δε και τινα χηραν πενιχραν βαλλουσαν εκει δυο λεπτα,

3 και ειπεν· Αληθως λεγω ὑμιν, ὁτι ἡ χηρα ἡ πτωχη αυτη πλειον παντων εβαλεν·

4 απαντες γαρ ὁυτοι εκ του περισσευοντος αυτοις εβαλον εις τα δωρα του Θεου· αυτη δε εκ του ὑστερηματος αυτης απαντα τον βιον ὁν ειχεν, εβαλεν.

SECTION LXXVI.

JESUS prophecies concerning the Deſtruction of Jeruſalem.

MARK XIII.

ΚΑΙ εκπορευομενου αυτου εκ του ἱερου, λεγει αυτῳ εις των μαθητων αυτου· Διδασκαλε, ἱδε ποταποι λιθοι, και ποταπαι οικοδομαι.

2 Και ὁ Ιησους αποκριθεις, ειπεν αυτῳ· Βλεπεις ταυτας τας μεγαλας οικοδομας; ου μη αφεθῃ λιθος επι λιθῳ, ὁς ου μη καταλυθῃ.

3 Και καθημενου αυτου εις το ὁρος των ελαιων κατεναντι του ἱερου, επηρωτων αυτον κατ' ἰδιαν Πετρος, και Ιακωβος, και Ιωαννης, και Ανδρεας·

4 ειπε ἡμιν ποτε ταυτα εσται, και τι το σημειον ὁταν μελλῃ παντα ταυτα συντελεισθαι;

5 Ο δε Ιησους αποκριθεις αυτοις, ηρξατο λεγειν· Βλεπετε μη τις ὑμας πλανησῃ.

6 Πολλοι γαρ ελευσονται επι τῳ ονοματι μου, λεγοντες· Ὁτι εγω ειμι· και πολλους πλανησουσιν.

MATT. XXIV.

ΚΑΙ εξελθων ὁ Ιησους επορευετο απο του ἱερου· και προσηλθον οι μαθηται αυτου επιδειξαι αυτῳ τας οικοδομας του ἱερου.

2 Ο δε Ιησους ειπεν αυτοις· Ου βλεπετε παντα ταυτα; αμην λεγω ὑμιν, ου μη αφεθῃ ὡδε λιθος επι λιθον, ὁς ου μη καταλυθησεται.

3 Καθημενου δε αυτου επι του ὁρους των ελαιων, προσηλθον αυτῳ οι μαθηται κατ' ἰδιαν, λεγοντες· Ειπε ἡμιν, ποτε ταυτα εσται, και τι το σημειον της σης παρουσιας, και της συντελειας του αιωνος;

LUKE XXI.

5 ΚΑΙ τινων λεγοντων περι του ἱερου, ὁτι λιθοις καλοις και αναθημασι κεκοσμηται, ειπε·

6 Ταυτα ἁ θεωρειτε, ελευσονται ἡμεραι εν αις ουκ αφεθησεται λιθος επι λιθῳ, ὁς ου καταλυθησεται.

7 Επηρωτησαν δε αυτον, λεγοντες· Διδασκαλε, ποτε ουν ταυτα εσται; και τι το σημειον ὁταν μελλῃ ταυτα γινεσθαι;

8 Ο δε ειπε· Βλεπετε μη πλανηθητε· πολλοι γαρ ελευσονται επι τῳ ονοματι μου, λεγοντες· Ὁτι εγω ειμι· και ὁ καιρος εγγικε. μη ουν πορευθητε οπισω αυτων.

9 Ὁταν δε ακουσητε πολεμους και ακαταστασιας, μη πτοηθητε· δει γαρ ταυτα γενεσθαι πρωτον· αλλ' ουκ ευθεως το τελος.

10 Τοτε ελεγεν αυτοις· Εγερθησεται εθνος επι εθνος, και βασιλεια επι βασιλειαν·

MARK XIII.

7 Οταν δε ακουσηΐε πολεμους και ακοας πολεμων, μη θροεισθε· δει γαρ γενεσθαι· αλλ' ουπω το τελος.

8 Εγερθησεΐαι γαρ εθνος επι εθνος, και βασιλεια επι βασιλειαν· και εσονΐαι σεισμοι καΐα τοπους, και εσονΐαι λιμοι και ταραχαι.

9 Αρχαι ωδινων ταυΐα. Βλεπεΐε δε υμεις εαυΐους· παραδωσουσι γαρ υμας εις συνεδρια, και εις συναγωγας δαρησεσθε, και επι ηγεμονων και βασιλεων σΐαθησεσθε ενεκεν εμου, εις μαρΐυριον αυΐοις.

10 Και εις παντα τα εθνη δει πρωΐον κηρυχθηναι το ευαγγελιον.

11 Οταν δε αγαγωσιν υμας παραδιδονΐες, μη προμεριμναΐε τι λαλησηΐε, μηδε μελεΐαΐε· αλλ' ο εαν δοθη υμιν εν εκεινη τη ωρα, τουΐο λαλεΐΐε· ου γαρ εσΐε υμεις οι λαλουνΐες, αλλα το Πνευμα το αγιον.

12 Παραδωσει δε αδελφος αδελφον εις θαναΐον, και πατηρ τεκνον· και επανασΐησονΐαι τεκνα επι γονεις, και θαναΐωσουσιν αυΐους.

13 Και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου· ο δε υπομεινας εις τελος, ουΐος σωθησεΐαι.

14 Οταν δε ιδηΐε το βδελυγμα της ερημωσεως, το ρηθεν υπο Δανιηλ του προφηΐου, εσΐως οπου ου δει· (ο αναγινωσκων νοειΐω·) τοΐε οι εν τη Ιουδαια φευγεΐωσαν εις τα ορη·

15 ο δε επι του δωματος, με καταβαινΐω εις την οικιαν, μηδε εισελθεΐω αραι τι εκ της οικιας αυΐου.

16 Και ο εις τον αγρον ων, μη επισΐρεψαΐω εις τα οπισω, αραι το ιματιον αυΐου.

17 Ουαι δε ταις εν γασΐρι εχουσαις, και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις.

18 Προσευχεσθε δε ινα μη γενηΐαι η φυγη υμων χειμωνος.

19 Εσονΐαι γαρ αι ημεραι εκειναι θλιψις, οια ου γεγονε τοιαυΐη απ' αρχης κΐισεως ης εκΐισεν ο Θεος, εως του νυν, και ου μη γενηΐαι

20 Και ει μη Κυριος εκολοβωσε τας ημερας, ουκ αν εσωθη πασα σαρξ· αλλα δια τους εκλεκΐους ους εξελεξαΐο, εκολοβωσε τας ημερας.

21 Και τοΐε εαν τις υμιν ειπη· Ιδου, ωδε ο Χριστος· η, ιδου, εκει· μη πιστευσηΐε.

22 Εγερθησονΐαι γαρ ψευδοχριστοι και ψευδοπροφηΐαι και δωσουσι σημεια και τεραΐα, προς το αποπλαναν, ει δυναΐον, και τους εκλεκΐους.

MATT. XXIV.

4 Και αποκριθεις ο Ιησους, ειπεν αυΐοις· Βλεπεΐε μη τις υμας πλανηση.

5 Πολλοι γαρ ελευσονΐαι επι τω ονοματι μου, λεγονΐες· Εγω ειμι ο Χριστος· και πολλους πλανησουσι.

6 Μελλησεΐε δε ακουειν πολεμους, και ακοας πολεμων. οραΐε μη θροεισθε· δει γαρ παντα γενεσθαι· αλλ' ουπω εσΐι το τελος.

7 Εγερθησεΐαι γαρ εθνος επι εθνος, και βασιλεια επι βασιλειαν· και εσονΐαι λιμοι και λοιμοι, και σεισμοι καΐα τοπους·

8 παντα δε ταυΐα αρχη ωδινων.

9 Τοΐε παραδωσουσιν υμας εις θλιψιν, και αποκΐενουσιν υμας· και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων των εθνων, δια το ονομα μου.

10 Και τοΐε σκανδαλισθησονΐαι πολλοι, και αλληλους παραδωσουσι και μισησουσιν αλληλους.

11 Και πολλοι ψευδοπροφηΐαι εγερθησονΐαι, και πλανησουσι πολλους.

12 Και δια το πληθυνθηναι την ανομιαν, ψυγησεΐαι η αγαπη των πολλων.

13 Ο δε υπομενας εις τελος, ουΐος σωθησεΐαι.

14 Και κηρυχθησεΐαι τουΐο το ευαγγελιον της βασιλειας εν ολη τη οικουμενη εις μαρΐυριον πασι τοις εθνεσι· και τοΐε ηξει το τελος.

15 Οταν ουν ιδηΐε το βδελυγμα της ερημωσεως το ρηθεν δια Δανιηλ του προφηΐου, εσΐως εν τοπω αγιω· (ο αναγινωσκων νοειΐω·)

LUKE XXI.

11 σεισμοι τε μεγαλοι καΐα τοπους, και λιμοι, και λοιμοι εσονΐαι· φοβηΐρα τε και σημεια απ' ουρανου μεγαλα εσεΐαι.

12 Προ δε τουΐων απαντων επιβαλουσιν εφ' υμας τας χειρας αυΐων, και διωξουσι, παραδιδονΐες εις συναγωγας και φυλακας, αγομενους επι βασιλεις και ηγεμονας, ενεκεν του ονοματος μου.

13 Αποβησεΐαι δε υμιν εις μαρΐυριον.

14 Θεσθε ουν εις τας καρδιας υμων μη προμελεΐαν απολογηθηναι.

15 Εγω γαρ δωσω υμιν σΐομα και σοφιαν, η ου δυνησονΐαι αντειπειν ουδε αντισηναι παντες οι αντικειμενοι υμιν.

16 Παραδοθησεσθε δε και υπο γονεων, και αδελφων, και συγγενων, και φιλων· και θαναΐωσουσιν εξ υμων.

17 Και εσεσθε μισουμενοι υπο παντων δια το ονομα μου.

18 Θριξ εκ της κεφαλης υμων ου μη αποληΐαι.

19 Εν τη υπομονη υμων κτησασθε τας ψυχας υμων.

20 Οταν δε ιδηΐε κυκλουμενην υπο στραΐοπεδων την Ιερουσαλημ, τοΐε γνωΐε οτι ηγγικεν η ερημωσις αυΐης.

21 Τοΐε οι εν τη Ιουδαια, φευγεΐωσαν εις τα ορη· και οι εν μεσω αυΐης, εκχωρεΐωσαν· και οι εν ταις χωραις, μη εισερχεσθωσαν εις αυΐην.

22 Οτι ημεραι εκδικησεως αυΐαι εισι, του πληρωθηναι παντα τα γεγραμμενα.

23 Ουαι δε ταις εν γασΐρι εχουσαις, και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις· εσεΐαι γαρ αναγκη μεγαλη επι της γης, και οργη εν τω λαω τουτω.

24 Και πεσουνΐαι στομαΐι μαχαιρας, και αιχμαλωΐισθησονΐαι εις παντα τα εθνη· και Ιερουσαλημ εσεΐαι παΐουμενη υπο εθνων, αχρι πληρωθωσι καιροι εθνων.

25 Και εσεΐαι σημεια εν ηλιω, και σεληνη, και αστροις, και επι της γης συνοχη εθνων εν απορια, ηχους θαλασσης και σαλου,

26 αποψυχονΐων ανθρωπων απο φοβου και προσδοκιας των επερχομενων τη οικουμενη· αι γαρ δυναμεις των ουρανων σαλευθησονΐαι.

27 Και τοΐε οψονΐαι τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν νεφελη μεΐα δυναμεως και δοξης πολλης.

MARK XIII.

23 Υμεις δε βλεπετε· ιδου, προειρηκα υμιν παντα.

24 Αλλ' εν εκειναις ταις ημεραις, μετα την θλιψιν εκεινην, ο ηλιος σκοτισθησεται, και η σεληνη ου δωσει το φεγγος αυτης,

25 και οι αστερες του ουρανου εσονται εκπιπτοντες, και αι δυναμεις αι εν τοις ουρανοις σαλευθησονται.

26 και τοτε οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν νεφελαις μετα δυναμεως πολλης, και δοξης.

27 και τοτε αποστελει τους αγγελους αυτου, και επισυναξει τους εκλεκτους αυτου εκ των τεσαρων ανεμων, απ' ακρου γης εως ακρου ουρανου.

28 Απο δε της συκης μαθετε την παραβολην· οταν αυτης ηδη ο κλαδος απαλος γενηται, και εκφυη τα φυλλα, γινωσκετε οτι εγγυς το θερος εστιν·

29 ουτω και υμεις, οταν ταυτα ιδητε γινομενα γινωσκετε οτι εγγυς εστιν επι θυραις.

30 Αμην λεγω υμιν, οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη, μεχρις ου παντα ταυτα γενηται.

31 Ο ουρανος και η γη παρελευσονται· οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσι.

32 Περι δε της ημερας εκεινης και της ωρας ουδεις οιδεν, ουδε οι αγγελοι οι εν ουρανω, ουδε ο υιος, ει μη ο πατηρ.

MATT. XXIV.

16 τοτε οι εν τη Ιουδαια φευγετωσαν επι τα ορη·

17 ο επι του δωματος, μη καταβαινετω αραι τι εκ της οικιας αυτου.

18 και ο εν τω αγρω, μη επιστρεψατω οπισω αραι τα ιματια αυτου.

19 Ουαι δε ταις εν γαστρι εχουσαις, και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις.

20 Προσευχεσθε δε ινα μη γενηται η φυγη υμων χειμωνος, μηδε εν σαββατω.

21 Εσται γαρ τοτε θλιψις μεγαλη, οια ου γεγονεν απ' αρχης κοσμου, εως του νυν, ουδ' ου μη γενηται.

22 Και ει μη εκολοβωθησαν αι ημεραι εκειναι, ουκ αν εσωθη πασα σαρξ· δια δε τους εκλεκτους κολοβωθησονται αι ημεραι εκειναι.

23 Τοτε εαν τις υμιν ειπη· Ιδου, ωδε ο Χριστος, η ωδε· μη πιστευσητε.

24 Εγερθησονται γαρ ψευδοχριστοι και ψευδοπροφηται, και δωσουσι σημεια μεγαλα και τερατα, ωστε πλανησαι, ει δυνατον, και τους εκλεκτους.

25 Ιδου, προειρηκα υμιν.

26 Εαν ουν ειπωσιν υμιν· Ιδου, εν τη ερημω εστι· μη εξελθητε· ιδου, εν τοις ταμειοις μη πιστευσητε.

27 Ωσπερ γαρ η αστραπη εξερχεται απο ανατολων, και φαινεται εως δυσμων, ουτως εσται και η παρουσια του υιου του ανθρωπου.

28 Οπου γαρ εαν η το πτωμα, εκει συναχθησονται οι αετοι.

29 Ευθεως δε μετα την θλιψιν των ημερων εκεινων, ο ηλιος σκοτισθησεται, και η σεληνη

LUKE XXI.

28 Αρχομενων δε τουτων γινεσθαι, ανακυψατε και επαρατε τας κεφαλας υμων· διοτι εγγιζει η απολυτρωσις υμων.

29 Και ειπε παραβολην αυτοις· Ιδετε την συκην και παντα τα δενδρα.

30 οταν προβαλωσιν ηδη, βλεποντες αφ' εαυτων γινωσκετε οτι ηδη εγγυς το θερος εστιν.

31 Ουτω και υμεις, οταν ιδητε ταυτα γινομενα, γινωσκετε οτι εγγυς εστιν η βασιλεια του Θεου.

32 Αμην λεγω υμιν, οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη, εως αν παντα γενηται.

33 Ο ουρανος και η γη παρελευσονται, οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσι.

MATT. XXIV.

ου δωσει το φεγγος αὐτης, και οἱ ασϛερες πεσουνται απο του ουρανου, και αἱ δυναμεις των ουρανων σαλευθησονται.

30 Και τοτε φανησεται το σημειον του υἱου του ανθρωπου εν τῳ ουρανῳ· και τοτε κοψονται πασαι αἱ φυλαι της γης, και οψονται τον υἱον του ανθρωπου ερχομενον επι των νεφελων του ουρανου, μετα δυναμεως και δοξης πολλης.

31 Και αποστελει τους αγγελους αὐτου μετα σαλπιγγος φωνης μεγαλης, και επισυναξουσι τους εκλεκτους αὐτου εκ των τεσσαρων ανεμων, απ' ακρων ουρανων εως ακρων αὐτων.

32 Απο δε της συκης μαθετε την παραβολην· οταν ηδη ὁ κλαδος αὐτης γενεται ἁπαλος, και τα φυλλα εκφυῃ, γινωσκετε ὁτι εγγυς το θερος.

33 Ουτω και ὑμεις, οταν ιδητε παντα ταυτα, γινωσκετε ὁτι εγγυς εστιν επι θυραις.

34 Αμην λεγω ὑμιν, ου μη παρελθῃ ἡ γενεα αὐτη, εως αν παντα ταυτα γενηται.

35 Ο ουρανος και ἡ γη παρελευσονται, οἱ δε λογοι μου ου μη παρελθωσι.

36 Περι δε της ἡμερας εκεινης και της ὡρας ουδεις οιδεν, ουδε οἱ αγγελοι των ουρανων, ει μη ὁ πατερ μου μονος.

37 ὡσπερ δε αἱ ἡμεραι του Νωε, ουτως εσται και ἡ παρουσια του υἱου του ανθρωπου.

38 ὡσπερ γαρ ησαν εν ταις ἡμεραις ταις προ του κατακλυσμου, τρωγοντες και πινοντες, γαμουντες και εκγαμιζοντες, αχρι ἡς ἡμερας εισηλθε Νωε εις την κιβωτον,

39 και ουκ εγνωσαν, ἑως ηλθεν ὁ κατακλυσμος, και ηρεν ἁπαντας· ουτως εσται και ἡ παρουσια του υἱου του ανθρωπου.

40 Τοτε δυο εσονται εν τῳ αγρῳ· ὁ εἱς παραλαμβανεται, και ὁ εἱς αφιεται.

41 Δυο αληθουσαι εν τῳ μυλωνι· μια παραλαμβανεται, και μια αφιεται.

Another ſimilar Prophecy delivered to the Phariſees ſome Time before.

LUKE XVII.

20 Επερωτηθεις δε ὑπο των φαρισαιων, ποτε ερχεται ἡ βασιλεια του Θεου, απεκριθη αὐτοις, και ειπεν· Ουκ ερχεται ἡ βασιλεια του Θεου μετα παρατηρησεως·

21 ουδε ερουσιν· Ιδου ὡδε, ἡ ιδου εκει· ιδου γαρ ἡ βασιλεια του Θεου ενὸς ὑμων εστιν.

22 Ειπε δε προς τους μαθητας· Ελευσονται ἡμεραι, ὁτε επιθυμησετε μιαν των ἡμερων του υἱου του ανθρωπου ιδειν, και ουκ οψεσθε.

23 Και ερουσιν ὑμιν· Ιδου ὡδε, ἡ, ιδου εκει· μη απελθητε, μηδε διωξητε.

24 Ωσπερ γαρ ἡ αστραπη ἡ αστραπτουσα εκ της ὑπ' ουρανον, εις την ὑπ' ουρανον λαμπει, ουτως εσται και ὁ υἱος του ανθρωπου εν τῃ ἡμερᾳ αὐτου.

25 Πρωτον δε δει αὐτον πολλα παθειν, και αποδοκιμασθηναι απο της γενεας ταυτης.

26 Και καθως εγενετο εν ταις ἡμεραις του Νωε, ουτως εσται και εν ταις ἡμεραις του υἱου του ανθρωπου.

27 ησθιον, επινον, εγαμουν, εξεγαμιζοντο, αχρι ἡς ἡμερας εισηλθε Νωε εις την κιβωτον, και ηλθεν ὁ κατακλυσμος, και απωλεσεν ἁπαντας.

28 ὁμοιως και ὡς εγενετο εν ταις ἡμεραις Λωτ· ησθιον, επινον, ηγοραζον, επωλουν, εφυτευον, ὠκοδομουν·

29 ἡ δε ἡμερᾳ εξηλθε Λωτ απο Σοδομων, εβρεξε πυρ και

LUKE XVII.

θειον απ' ουρανου, και απωλεσεν ἁπαντας·

30 καθα ταυτα εσται ἡ ἡμερᾳ ὁ υἱος του ανθρωπου αποκαλυπτεται.

31 Εν εκεινῃ τῃ ἡμερᾳ, ὁς εσται επι του δωματος, και τα σκευη αυτου εν τῃ οικιᾳ, μη καταβατω αραι αυτα· και ὁ εν τῳ αγρῳ, ὁμοιως μη επιστρεψατω εις τα οπισω.

32 Μνημονευετε της γυναικος Λωτ.

33 Ος εαν ζητησῃ ψυχην αὐτου σωσαι, απολεσει αυτην· και ὁς εαν απολεσῃ αυτην, ζωογονησει αυτην.

34 Λεγω ὑμιν· Ταυτῃ τῃ νυκτι εσονται δυο επι κλινης μιας· ὁ εις παραληφθησεται, και ὁ ἑτερος αφεθησεται.

35 δυο εσονται αληθουσαι επι το αυτο· μια παραληφθησεται, ἡ ἑτερα αφηθησεται.

36 Και αποκριθεντες λεγουσιν αυτῳ· Που Κυριε; Ο δε ειπεν αὐτοις· Οπου το σωμα, εκει συναχθησονται οι αετοι.

SECTION LXXVII.

Admonitions concerning Watchfulneſs.

MARK XIII.

33 ΒΛΕΠΕΤΕ, αγρυπνειτε και προσευχεσθε· ουκ οιδατε γαρ ποτε ὁ καιρος εστιν.

34 Ως ανθρωπος αποδημος αφεις την οικιαν αὐτου, και δους τοις δουλοις αὐτου την εξουσιαν, και ἑκαστῳ το εργον αὐτου, και τῳ θυρωρῳ ενετειλατο ινα γρηγορῃ.

35 Γρηγορειτε ουν· (ουκ οιδατε γαρ ποτε ὁ κυριος της οικιας ερχεται, οψε, ἡ μεσονυκτιου, ἡ αλεκτοροφωνιας, ἡ πρωι.)

36 μη ελθων εξαιφνης, ευρῃ ὑμας καθευδοντας·

37 Α δε ὑμιν λεγω, πασι λεγω, Γρηγορειτε.

MATT. XXIV.

42 ΓΡηγορειτε ουν, ὁτι ουκ οιδατε ποια ὡρᾳ ὁ κυριος ὑμων ερχεται.

43 Εκεινο δε γινωσκετε, ὁτι ει ηδει ὁ οικοδεσποτης, ποια φυλακῃ ὁ κλεπτης ερχεται, εγρηγορησεν αν, και ουκ αν ειασε διορυχθηναι την οικιαν αὐτου.

44 Δια τουτο και ὑμεις γινεσθε ἑτοιμοι· ὁτι ἡ ὡρᾳ ου δοκειτε ὁ υἱος του ανθρωπου ερχεται.

45 Τις αρα εστιν ὁ πιστος δουλος και φρονιμος, ὁν καταστησεν ὁ κυριος αὐτου επι της θεραπειας αὐτου, του διδοναι αὐτοις την τροφην εν καιρῳ;

46 Μακαριος ὁ δουλος εκεινος, ὁν ελθων ὁ κυριος αὐτου ευρησει ποιουντα ὁυτως.

47 Αμην λεγω ὑμιν, ὁτι επι πασι τοις ὑπαρχουσιν αὐτου καταστησει αὐτον.

LUKE XXI.

34 ΠΡοσεχετε δε εαυτοις, μηποτε βαρυνθωσιν ὑμων αι καρδιαι εν κραιπαλῃ, και μεθῃ, και μεριμναις βιωτικαις, και αιφνιδιος εφ' ὑμας επιστῃ ἡ ἡμερα εκεινη.

35 Ως παγις γαρ επελευσεται επι παντας τους καθημενους επι προσωπον πασης της γης.

36 Αγρυπνειτε ουν, εν παντι καιρῳ δεομενοι, ινα καταξιωθητε εκφυγειν ταυτα παντα τα μελλοντα γινεσθαι, και σταθηναι εμπροσθεν του υἱου του ανθρωπου.

37 Ην δε τας ἡμερας εν τῳ ἱερῳ διδασκων, τας δε νυκτας εξερχομενος ηυλιζετο εις το ορος το καλουμενον ελαιων.

38 Και πας ὁ λαος ωρθριζε προς αὐτον εν τῳ ἱερῳ ακουειν αὐτου.

MATT. XXIV.

48 Εαν δε ειπῃ ὁ κακος δουλος εκεινος εν τῃ καρδιᾳ αὐτου· Χρονιζει ὁ κυριος μου ελθειν·

49 και αρξηται τυπτειν τους συνδουλους, εσθιειν δε και πινειν μετα των μεθυοντων,

50 ηξει ὁ κυριος του δουλου εκεινου εν ἡμερᾳ ᾗ ου προσδοκᾳ, και εν ὡρᾳ ᾗ ου γινωσκει,

51 και διχοτομησει αυτον, και το μερος αυτου μετα των ὑποκριτων θησει· εκει εσται ὁ κλαυθμος και ὁ βρυγμος των οδοντων.

Similar Admonitions delivered on a former Occasion.

LUKE XII.

35 ΕΣΤΩΣΑΝ ὑμων αἱ ὀσφυες περιεζωσμεναι, και οἱ λυχνοι καιομενοι,

36 και ὑμεις ὁμοιοι ανθρωποις προσδεχομενοις τον κυριον ἑαυτων, πότε αναλυσει εκ των γαμων, ἱνα ελθοντος και κρουσαντος, ευθεως ανοιξωσιν αυτῳ.

37 Μακαριοι οἱ δουλοι εκεινοι, ους ελθων ὁ κυριος ευρησει γρηγορουντας· αμην λεγω ὑμιν, ὁτι περιζωσεται, και ανακλινει αυτους, και παρελθων διακονησει αὐτοις.

38 Και εαν ελθῃ εν τῃ δευτερᾳ φυλακῃ, και εν τῃ τριτῃ φυλακῃ ελθῃ, και ευρῃ ὁυτω, μακαριοι εισιν οἱ δουλοι εκεινοι.

39 Τουτο δε γινωσκετε, ὁτι ει ᾔδει ὁ οικοδεσποτης ποια ὡρα ὁ κλεπτης ερχεται, εγρηγορησεν αν, και ουκ αν αφηκε διορυχηναι τον οικον αὐτου.

40 Και ὑμεις ουν γινεσθε ἑτοιμοι· ὁτι ᾗ ὡρᾳ ου δοκειτε, ὁ ὑιος του ανθρωπου ερχεται.

41 Ειπε δε αυτῳ ὁ Πετρος· Κυριε, προς ἡμας την παραβολην ταυτην λεγεις, ἡ και προς παντας;

42 Ειπε δε ὁ Κυριος· Τις αρα εστιν ὁ πιστος οικονομος και φρονιμος, ὁν καταστησει ὁ κυριος επι της θεραπειας αὐτου, του διδοναι εν καιρῳ το σιτομετριον;

43 Μακαριος ὁ δουλος εκεινος, ὁν ελθων ὁ κυριος αυτου ευρησει ποιουντα ὁυτως.

44 Αληθως λεγω ὑμιν, ὁτι επι πασι τοις ὑπαρχουσιν αὐτου καταστησει αυτον.

45 Εαν δε ειπῃ ὁ δουλος εκεινος εν τῃ καρδιᾳ αὐτου· χρονιζει ὁ κυριος μου ερχεσθαι, και αρξηται τυπτειν τους παιδας και τας παιδισκας, εσθιειν τε και πινειν και μεθυσκεσθαι,

46 ηξει ὁ κυριος του δουλου εκεινου εν ἡμερᾳ ᾗ ου προσδοκᾳ, και εν ὡρᾳ ᾗ ου γινωσκει· και διχοτομησει αυτον, και το μερος αυτου μετα των απιστων θησει.

47 Εκεινος δε ὁ δουλος ὁ γνους το θελημα του κυριου ἑαυτου, και μη ἑτοιμασας μηδε ποιησας προς το θελημα αυτου, δαρησεται πολλας·

48 ὁ δε μη γνους, ποιησας δε αξια πληγων, δαρησεται ολιγας. παντι δε ᾧ εδοθη πολυ, πολυ ζητηθησεται παρ' αυτου· και ᾧ παρεθεντο πολυ, περισσοτερον αἰτησουσιν αυτον.

SECTION LXXVIII.

The Parables of the Ten Virgins, and of the Talents.

MATT. XXV.

ΤΟΤΕ ὁμοιωθησεται ἡ βασιλεια των ουρανων δεκα παρθενοις, αἱτινες λαβουσαι τας λαμπαδας αὐτων, εξηλθον εις απαντησιν του νυμφιου.

2 Πεντε δε ησαν εξ αυτων φρονιμοι, και αἱ πεντε μωραι.

3 Αἱτινες μωραι, λαβουσαι τας λαμπαδας ἑαυτων, ουκ ελαβον μεθ' ἑαυτων ελαιον.

4 αἱ δε φρονιμοι ελαβον ελαιον εν τοις αγγειοις αὐτων, μετα των λαμπαδων αὐτων.

5 Χρονιζοντος δε του νυμφιου, ενυσταξαν πασαι, και εκαθευδον.

6 Μεσης δε νυκτος κραυγη γεγονεν· Ιδου, ὁ νυμφιος ερχεται, εξερχεσθε εις απαντησιν αὐτου.

7 Τοτε ηγερθησαν πασαι αἱ παρθενοι εκειναι, και εκοσμησαν τας λαμπαδας αὐτων.

8 Αι δε μωραι ταις φρονιμοις ειπον· Δοτε ἡμιν εκ του ελαιου ὑμων, ὁτι αἱ λαμπαδες ἡμων σβεννυνται.

9 Απεκριθησαν δε αἱ φρονιμοι, λεγουσαι· Μηποτε ουκ αρκεση ἡμιν και ὑμιν· πορευεσθε δε μαλλον προς τους πωλουντας, και αγορασατε ἑαυταις.

10 Απερχομενων δε αὐτων αγορασαι, ηλθεν ὁ νυμφιος· και αἱ ἑτοιμοι εισηλθον μετ' αὐτου εις τους γαμους, και εκλεισθη ἡ θυρα.

11 Υστερον δε ερχονται και αἱ λοιπαι παρθενοι, λεγουσαι· Κυριε, κυριε, ανοιξον ἡμιν.

12 Ο δε αποκριθεις ειπεν· Αμην λεγω ὑμιν, ουκ οιδα ὑμας.

13 Γρηγορειτε ουν, ὁτι ουκ οιδατε την ἡμεραν ουδε την ὡραν, εν ᾗ ὁ ὑιος του ανθρωπου ερχεται.

14 Ωσπερ γαρ ανθρωπος αποδημων εκαλεσε τους ἰδιους δουλους, και παρεδωκεν αὐτοις τα ὑπαρχοντα αὐτου·

15 και ᾧ μεν εδωκε πεντε ταλαντα, ᾧ δε δυο, ᾧ δε ἑν· ἑκαστῳ κατα την ἰδιαν δυναμιν· και απεδημησεν ευθεως.

16 Πορευθεις δε ὁ τα πεντε ταλαντα λαβων, εἰργασατο εν αὐτοις, και εποιησεν αλλα πεντε ταλαντα.

17 Ωσαυτως και ὁ τα δυο, εκερδησε και αὐτος αλλα δυο.

18 Ο δε το ἑν λαβων, απελθων ωρυξεν εν τῃ γῃ, και απεκρυψε το αργυριον του κυριου αὐτου.

19 Μετα δε χρονον πολυν ερχεται ὁ κυριος των δουλων εκεινων, και συναιρει μετ' αὐτων λογον.

20 Και προσελθων ὁ τα πεντε ταλαντα λαβων, προσηνεγκεν αλλα πεντε ταλαντα, λεγων· Κυριε, πεντε ταλαντα μοι παρεδωκας· ιδε, αλλα πεντε ταλαντα εκερδησα επ' αὐτοις.

21 Εφη δε αὐτῳ ὁ κυριος αὐτου· Ευ, δουλε αγαθε και πιστε· επι ολιγα ης πιστος, επι πολλων σε καταστησω· εισελθε εις την χαραν του κυριου σου.

22 Προσελθων δε και ὁ τα δυο ταλαντα λαβων, ειπε· Κυριε, δυο ταλαντα μοι παρεδωκας· ιδε, αλλα δυο ταλαντα εκερδησα επ' αὐτοις.

23 Εφη αὐτῳ ὁ κυριος αὐτου· Ευ, δουλε αγαθε και πιστε, επι ολιγα ης πιστος, επι πολλων σε καταστησω· εισελθε εις την χαραν του κυριου σου.

24 Προσελθων δε και ὁ το ἑν ταλαντον ειληφως, ειπε· Κυριε, εγνων σε ὁτι σκληρος ει ανθρωπος, θεριζων ὁπου ουκ εσπειρας, και συναγων ὁθεν ου διεσκορπισας·

25 και φοβηθεις, απελθων εκρυψα το ταλαντον σου εν τῃ γῃ· ιδε, εχεις το σον.

26 Αποκριθεις δε ὁ κυριος αὐτου, ειπεν αὐτῳ· Πονηρε δουλε και οκνηρε, ᾔδεις ὁτι θεριζω ὁπου ουκ εσπειρα, και συναγω ὁθεν ου διεσκορπισα·

27 εδει ουν σε βαλειν το αργυριον μου τοις τραπεζιταις· και ελθων εγω εκομισαμην αν το εμον συν τοκῳ.

28 Αρατε ουν απ' αὐτου το

MATT. XXV.

ταλαντον, και δοτε τω εχοντι τα δεκα ταλαντα.

29 Τω γαρ εχοντι παντι δοθησεται, και περισσευθησεται· απο δε του μη εχοντος, και ο εχει, αρθησεται απ' αυτου.

30 Και τον αχρειον δουλον εκβαλλετε εις το σκοτος το εξωτερον· εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων.

SECTION LXXIX.

An Account of the laſt Judgment.

MATT. XXV.

31 ΟΤΑΝ δε ελθη ο υιος του ανθρωπου εν τη δοξη αυτου, και παντες οι αγιοι αγγελοι μετ' αυτου, τοτε καθισει επι θρονου δοξης αυτου,

32 και συναχθησεται εμπροσθεν αυτου παντα τα εθνη· και αφοριει αυτους απ' αλληλων, ωσπερ ο ποιμην αφοριζει τα προβατα απο των εριφων·

33 και στησει τα μεν προβατα εκ δεξιων αυτου, τα δε εριφια εξ ευωνυμων.

34 Τοτε ερει ο βασιλευς τοις εκ δεξιων αυτου· Δευτε οι ευλογημενοι του πατρος μου, κληρονομησατε την ητοιμασμενην υμιν βασιλειαν απο καταβολης κοσμου.

35 Επεινασα γαρ, και εδωκατε μοι φαγειν· εδιψησα, και εποτισατε με· ξενος ημην, και συνηγαγετε με·

36 γυμνος, και περιεβαλετε με· ησθενησα, και επεσκεψασθε με· εν φυλακη ημην, και ηλθετε προς με.

37 Τοτε αποκριθησονται αυτω οι δικαιοι, λεγοντες· Κυριε, ποτε σε ειδομεν πεινωντα, και εθρεψαμεν; η διψωντα, και εποτισαμεν;

38 ποτε δε σε ειδομεν ξενον, και συνηγαγομεν; η γυμνον, και περιεβαλομεν;

39 ποτε δε σε ειδομεν ασθενη, η εν φυλακη, και ηλθομεν προς σε;

40 Και αποκριθεις ο βασιλευς, ερει αυτοις· Αμην λεγω υμιν, εφ' οσον εποιησατε ενι τουτων των αδελφων μου των ελαχιστων, εμοι εποιησατε.

41 Τοτε ερει και τοις εξ ευωνυμων· Πορευεσθε απ' εμου οι καταραμενοι, εις το πυρ το αιωνιον, το ητοιμασμενον τω διαβολω και τοις αγγελοις αυτου·

42 επεινασα γαρ, και ουκ εδωκατε μοι φαγειν· εδιψησα, και ουκ εποτισατε με·

43 ξενος ημην, και ου συνηγαγετε με· γυμνος, και ουκ περιεβαλετε με· ασθενης και εν φυλακη, και ουκ επεσκεψασθε με.

44 Τοτε αποκριθησονται αυτω και αυτοι, λεγοντες· Κυριε, ποτε σε ειδομεν πεινωντα, η διψωντα, η ξενον, η γυμνον, η ασθενη, η εν φυλακη, και ου διηκονησαμεν σοι;

45 Τοτε αποκριθησεται αυτοις, λεγων· Αμην λεγω υμιν, εφ' οσον ουκ εποιησατε ενι τουτων των ελαχιστων, ουδε εμοι εποιησατε.

46 Και απελευσονται ουτοι εις κολασιν αιωνιον· οι δε δικαιοι εις ζωην αιωνιον.

SECTION LXXX.

Judas covenants to betray JESUS. He washes his Disciples' Feet.

MATT. XXVI.

ΚΑΙ εγενέτο, ότε έτελεσεν ὁ Ιησους πανλας τους λογους τουτους, ειπε τοις μαθηταις αὐτου·

2 Οιδατε ότι μετα δυο ήμερας το πασχα γινεται, και ὁ υἱος του ανθρωπου παραδιδοται εις το σταυρωθηναι.

3 Τοτε συνηχθησαν οἱ αρχιερεις, και οἱ γραμματεις, και οἱ πρεσβυτεροι του λαου εις την αυλην του αρχιερεως του λεγομενου Καϊαφα·

4 και συνεβουλευσαντο ἱνα τον Ιησουν κρατησωσι δολῳ, και αποκτεινωσιν.

5 Ελεγον δε, Μη εν τῃ ἑορτῃ, ἱνα μη θορυβος γενηται εν τῳ λαῳ.

MARK XIV.

10 ΚΑΙ ὁ Ιουδας ὁ Ισκαριωτης, εἱς των δωδεκα, απηλθε προς τους αρχιερεις, ἱνα παραδῳ αὐτον αὐτοις

11 Οἱ δε ακουσαντες εχαρησαν, και επηγγειλαντο αὐτῳ αργυριον δουναι· και εζητει πως ευκαιρως αὐτον παραδῳ.

12 Και τῃ πρωτῃ ἡμερᾳ των αζυμων, ότε το πασχα εθυον, λεγουσιν αὐτῳ οἱ μαθηται αὐτου· Που θελεις απελθοντες ἑτοιμασωμεν ἱνα φαγῃς το πασχα;

13 Και αποστελλει δυο των μαθητων αὐτου, και λεγει αὐτοις· Υπαγετε εις την πολιν· και απαντησει ὑμιν ανθρωπος κεραμιον ὑδατος βασταζων· ακολουθησατε αὐτῳ

14 Και οπου εαν εισελθῃ, ειπατε τῳ οικοδεσποτῃ, οτι ὁ διδασκαλος λεγει· Που εστι το καταλυμα ὁπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω;

LUKE XXII.

ΗΓΓΙΖΕ δε ἡ ἑορτη των αζυμων, ἡ λεγομενη Πασχα.

2 Και εζητουν οἱ αρχιερεις και οἱ γραμματεις, το, πως ανελωσιν αὐτον· εφοβουντο γαρ τον λαον.

3 Εισηλθε δε ὁ σατανας εις Ιουδαν τον επικαλουμενον Ισκαριωτην, οντα εκ του αριθμου των δωδεκα.

4 Και απελθων συνελαλησε τοις αρχιερευσι και τοις στρατηγοις, τι, πως αὐτον παραδῳ αὐτοις.

5 Και εχαρησαν· και συνεθεντο αὐτῳ αργυριον δουναι.

6 Και εξωμολογησε· και εζητει ευκαιριαν του παραδουναι αὐτον αὐτοις ἀτερ ὀχλου.

7 Ηλθε δε ἡ ἡμερᾳ των αζυμων, εν ᾗ εδει θυεσθαι το πασχα.

8 Και απεστειλε Πετρον και Ιωαννην, ειπων· Πορευθεντες ἑτοιμασατε ἡμιν το πασχα, ἱνα φαγωμεν.

9 Οἱ δε ειπον αὐτῳ· Που θελεις ἑτοιμασωμεν;

10 Ο δε ειπεν αὐτοις· Ἰδου, εισελθοντων ὑμων εις την πολιν, συναντησει ὑμιν ανθρωπος κεραμιον ὑδατος βασταζων· ακολουθησατε αὐτῳ εις την οικιαν ὁυ εισπορευεται.

11 Και ερειτε τῳ οικοδεσποτῃ της οικιας· λεγει σοι ὁ διδασκαλος· Που εστι το καταλυμα, ὁπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω;

12 Κακεινος ὑμιν δειξει ανωγεον μεγα εστρωμενον· εκει ἑτοιμασατε.

13 Απελθοντες δε ευρον καθως ειρηκει αὐτοις· και ἡτοιμασαν το πασχα.

MARK XIV.

15 Και αυτος υμιν δειξει ανωγεον μεγα εστρωμενον, ετοιμον· εκει ετοιμασατε ημιν.

16 Και εξηλθον οι μαθηται αυτου, και ηλθον εις την πολιν, και ευρον καθως ειπεν αυτοις· και ετοιμασαν το πασχα.

17 Και οψιας γενομενης ερχεται μετα των δωδεκα.

MATT. XXVI.

λεγει· Ο καιρος μου εγγυς εστι, προς σε ποιω το πασχα μετα των μαθητων μου.

19 Και εποιησαν οι μαθηται ως συνεταξεν αυτοις ο Ιησους, και ητοιμασαν το πασχα.

LUKE XXII.

24 Εγενετο δε και φιλονεικια εν αυτοις, το, τις αυτων δοκει ειναι μειζων.

25 Ο δε ειπεν αυτοις· Οι βασιλεις των εθνων κυριευουσιν αυτων· και οι εξουσιαζοντες αυτων, ευεργεται καλουνται.

26 Υμεις δε ουχ ουτως· αλλ' ο μειζων εν υμιν, γενεσθω ως ο νεωτερος· και ο ηγουμενος, ως ο διακονων.

27 Τις γαρ μειζων, ο ανακειμενος, η ο διακονων; ουχι ο ανακειμενος; εγω δε ειμι εν μεσω υμων ως ο διακονων.

28 Υμεις δε εστε οι διαμεμενηκοτες μετ' εμου εν τοις πειρασμοις μου.

29 Καγω διατιθεμαι υμιν, καθως διεθετο μοι ο πατηρ μου βασιλειαν,

30 ινα εσθητε και πινητε επι της τραπεζης μου, εν τη βασιλειᾳ μου· και καθισησθε επι θρονων, κρινοντες τας δωδεκα φυλας του Ισραηλ.

JOHN XIII.

Προ δε της εορτης του πασχα, ειδως ο Ιησους ότι εληλυθεν αυτου η ωρα, ινα μεταβη εκ του κοσμου τουτου προς τον πατερα, αγαπησας τους ιδιους τους εν τω κοσμω, εις τελος ηγαπησεν αυτους.

2 Και δειπνου γενομενου, (του διαβολου ηδη βεβληκοτος εις την καρδιαν Ιουδα Σιμωνος Ισκαριωτου, ινα αυτον παραδω·)

3 ειδως ο Ιησους ότι παντα δεδωκεν αυτω ο πατηρ εις τας χειρας,

JOHN XIII.

και ὁτι απο Θεου εξηλθε, και ωρος τον Θεον ὑπαγει·

4 εγειρεται εκ του δειπνου, και τιθησι τα ἱματια· και λαβων λεντιον, διεζωσεν ἑαυτον·

5 ειτα βαλλει ὑδωρ εις τον νιπτηρα, και ηρξατο νιπτειν τους ωοδας των μαθητων, και εκμασσειν τῳ λεντιῳ ᾧ ην διεζωσμενος.

6 Ερχεται ουν ωρος Σιμωνα Πετρον· και λεγει αυτῳ εκεινος· Κυριε, συ μου νιπτεις τους ωοδας;

7 Απεκριθη Ιησους, και ειπεν αυτῳ· ὁ εγω ωοιω, συ ουκ οιδας αρτι, γνωσῃ δε μετα ταυτα.

8 Λεγει αυτῳ Πετρος· Ου μη νιψῃς τους ωοδας μου εις τον αιωνα. Απεκριθη αυτῳ ὁ Ιησους· Εαν μη νιψω σε, ουκ εχεις μερος μετ' εμου.

9 Λεγει αυτῳ Σιμων Πετρος· Κυριε, μη τους ωοδας μου μονον, αλλα και τας χειρας και την κεφαλην.

10 Λεγει αυτῳ ὁ Ιησους· Ο λελουμενος ου χρειαν εχει η τους ωοδας νιψασθαι, αλλ' εστι καθαρος ὁλος· και ὑμεις καθαροι εστε, αλλ' ουχι ωαντες.

11 Ηδει γαρ τον ωαραδιδοντα αυτον· δια τουτο ειπεν· Ουχι ωαντες καθαροι εστε.

12 Οτε ουν ενιψε τους ωοδας αυτων, και ελαβε τα ἱματια αυτου, αναπεσων ωαλιν, ειπεν αυτοις· Γινωσκετε τι ωεποιηκα ὑμιν;

13 Υμεις φωνειτε με, ὁ διδασκαλος, και ὁ κυριος· και καλως λεγετε· ειμι γαρ.

14 Ει ουν εγω ενιψα ὑμων τους ωοδας, ὁ κυριος και ὁ διδασκαλος, και ὑμεις οφειλετε αλληλων νιπτειν τους ωοδας·

15 ὑποδειγμα γαρ εδωκα ὑμιν, ἱνα καθως εγω εποιησα ὑμιν, και ὑμεις ωοιητε.

16 Αμην αμην λεγω ὑμιν, ουκ εστι δουλος μειζων του κυριου αυτου, ουδε αποστολος μειζων του ωεμψαντος αυτον.

17 ει ταυτα οιδατε, μακαριοι εστε, εαν ωοιητε αυτα.

SECTION LXXXI.

JESUS discovers the Purpose of Judas, foretels Peter's Denial of him, and institutes the Lord's Supper.

JOHN XIII.

18 Ου ωερι ωαντων ὑμων λεγω· Εγω οιδα ους εξελεξαμην· αλλ' ἱνα ἡ γραφη ωληρωθῃ· Ο τρωγων μετ' αυτου τον αρτον, επηρεν επ' εμε την ωτερναν αυτου.

19 Απ' αρτι λεγω ὑμιν ωρο του γενεσθαι, ἱνα ὁταν γενηται, ωιστευσητε ὁτι εγω ειμι.

20 Αμην αμην λεγω ὑμιν· Ο λαμβανων εαν τινα ωεμψω, εμε λαμβανει· ὁ δε εμε λαμβανων, λαμβανει τον ωεμψαντα με.

MATT. XXVI.

20 Οψιας δε γενομενης, ανεκειτο μετα των δωδεκα.

21 Και εσθιοντων αυτων, ειπεν· Αμην λεγω υμιν, οτι εις εξ υμων παραδωσει με.

22 Και λυπουμενοι σφοδρα, ηρξαντο λεγειν αυτω εκαστος αυτων· Μητι εγω ειμι, Κυριε;

23 Ο δε αποκριθεις, ειπεν· Ο εμβαψας μετ' εμου εν τω τρυβλιω την χειρα, ουτος με παραδωσει.

24 Ο μεν υιος του ανθρωπου υπαγει καθως γεγραπται περι αυτου· ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω, δι' ου ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται· καλον ην αυτω, ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος εκεινος.

25 Αποκριθεις δε Ιουδας, ο παραδιδους αυτον, ειπε· Μητι εγω ειμι, Ραββι; Λεγει αυτω· Συ ειπας.

MARK XIV.

18 ΚΑΙ ανακειμενων αυτων, και εσθιοντων, ειπεν ο Ιησους· Αμην λεγω υμιν, οτι εις εξ υμων παραδωσει με, ο εσθιων μετ' εμου.

19 Οι δε ηρξαντο λυπεισθαι, και λεγειν αυτω εις καθ' εις· Μη τι εγω; Και αλλος· Μη τι εγω;

20 Ο δε αποκριθεις, ειπεν αυτοις· Εις εκ των δωδεκα, ο εμβαπτομενος μετ' εμου εις το τρυβλιον.

21 Ο μεν υιος του ανθρωπου υπαγει, καθως γεγραπται περι αυτου· ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω δι' ου ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται· καλον ην αυτω, ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος εκεινος.

JOHN XIII.

21 Ταυτα ειπων ο Ιησους εταραχθη τω πνευματι, και εμαρτυρησε, και ειπεν· Αμην αμην λεγω υμιν, οτι εις εξ υμων παραδωσει με.

22 Εβλεπον ουν εις αλληλους οι μαθηται, απορουμενοι περι τινος λεγει.

23 Ην δε ανακειμενος εις των μαθητων αυτου εν τω κολπω του Ιησου, ον ηγαπα ο Ιησους.

24 Νευει ουν τουτω Σιμων Πετρος πυθεσθαι τις αν ειη περι ου λεγει.

25 Επιπεσων δε εκεινος επι το στηθος του Ιησου, λεγει αυτω· Κυριε, τις εστιν;

26 Αποκρινεται ο Ιησους· Εκεινος εστιν ω εγω βαψας το ψωμιον, επιδωσω. Και εμβαψας το ψωμιον, διδωσιν Ιουδα Σιμωνος Ισκαριωτη.

27 Και μετα το ψωμιον τοτε εισηλθεν εις εκεινον ο Σατανας. Λεγει ουν αυτω ο Ιησους· Ο ποιεις, ποιησον ταχιον.

28 Τουτο δε ουδεις εγνω των ανακειμενων προς τι ειπεν αυτω·

29 τινες γαρ εδοκουν, επει το γλωσσοκομον ειχεν ο Ιουδας, οτι λεγει αυτω ο Ιησους· Αγορασον ων χρειαν εχομεν εις την εορτην· η τοις πτωχοις ινα τι δω.

LUKE XXII.

21 ΠΛΗΝ ιδου, η χειρ του παραδιδοντος με μετ' εμου επι τραπεζης.

22 Και ο μεν υιος του ανθρωπου πορευεται κατα το ωρισμενον· πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω δι' ου παραδιδοται.

23 Και αυτοι ηρξαντο συζητειν προς εαυτους, το, τις αρα ειη εξ αυτων ο τουτο μελλων πρασσειν.

JOHN XIII.

30 Λαβων ουν το ψωμιον εκεινος, ευθεως εξηλθεν· ην δε νυξ ότε εξηλθε.

31 Λεγει ὁ Ιησους· Νυν εδοξασθη ὁ υἱος του ανθρωπου, και ὁ Θεος εδοξασθη εν αὐτῳ·
32 ει ὁ Θεος εδοξασθη εν αὐτῳ, και ὁ Θεος δοξασει αὐτον εν ἑαυτῳ, και ευθυς δοξασει αυτον.
33 Τεκνια, ἐτι μικρον μεθ' ὑμων ειμι. ζητησετε με, και καθως ειπον τοις Ιουδαιοις· Οτι ὁπου ὑπαγω εγω, ὑμεις ου δυνασθε ελθειν· και ὑμιν λεγω αρτι.
34 Ἐντολην καινην διδωμι ὑμιν, ἱνα αγαπατε αλληλους· καθως ηγαπησα ὑμας, ἱνα και ὑμεις αγαπατε αλληλους.
35 Εν τουτῳ γνωσονται παντες ὁτι εμοι μαθηται εστε, εαν αγαπην εχητε εν αλληλοις.

36 Λεγει αὐτῳ Σιμων Πετρος· Κυριε, που ὑπαγεις; Απεκριθη αυτῳ ὁ Ιησους· Οπου ὑπαγω, ου δυνασαι μοι νυν ακολουθησαι, ὑστερον δε ακολουθησεις μοι.
37 Λεγει αὐτῳ ὁ Πετρος· Κυριε, διατι ου δυναμαι σοι ακολουθησαι αρτι; την ψυχην μου ὑπερ σου θησω.

MATT. XXVI.

31 Τοτε λεγει αὐτοις ὁ Ιησους· Παντες ὑμεις σκανδαλισθησεσθε εν εμοι εν τῃ νυκτι ταυτῃ· γεγραπται γαρ· Παταξω τον ποιμενα, και διασκορπισθησεται τα προβατα της ποιμνης.
32 Μετα δε το εγερθηναι με, προαξω ὑμας εις την Γαλιλαιαν.
33 Αποκριθεις δε ὁ Πετρος, ειπεν αὐτῳ· Ει και παντες σκανδαλισθησονται εν σοι, εγω ουδεποτε σκανδαλισθησομαι.
34 Εφη αὐτῳ ὁ Ιησους· Αμην λεγω σοι, ὁτι εν ταυτῃ τῃ νυκτι, πριν αλεκτορα φωνησαι, τρις απαρνηση με.
35 Λεγει αὐτῳ ὁ Πετρος· Καν δεῃ με συν σοι αποθανειν, ου μη σε απαρνησομαι. Ομοιως και παντες οἱ μαθηται ειπον.

MARK XIV.

27 Και λεγει αὐτοις ὁ Ιησους· Οτι παντες σκανδαλισθησεσθε εν εμοι εν τῃ νυκτι ταυτῃ· ὁτι γεγραπται· Παταξω τον ποιμενα, και διασκορπισθησεται τα προβατα.
28 Αλλα μετα το εγερθηναι με, προαξω ὑμας εις την Γαλιλαιαν.
29 Ο δε Πετρος εφη αὐτῳ· Και ει παντες σκανδαλισθησονται, αλλ' ουκ εγω.
30 Και λεγει αὐτῳ ὁ Ιησους· Αμην λεγω σοι, ὁτι σημερον εν τῃ νυκτι ταυτῃ, πριν η δις αλεκτορα φωνησαι, τρις απαρνηση με.
31 Ο δε εκ περισσου ελεγε μαλλον· Εαν με δεῃ συναποθανειν σοι, ου μη σε απαρνησομαι. Ωσαυτως δε και παντες ελεγον.

LUKE XXII.

31 Ειπε δε ὁ Κυριος· Σιμων, Σιμων, ἰδου ὁ σατανας εξητησατο ὑμας, του σινιασαι ὡς τον σιτον·
32 εγω δε εδεηθην περι σου, ἱνα μη εκλειπῃ ἡ πιστις σου· και συ ποτε επιστρεψας στηριξον τους αδελφους σου.
33 Ο δε ειπεν αὐτῳ· Κυριε, μετα σου ἑτοιμος ειμι και εις φυλακην και εις θανατον πορευεσθαι.
34 Ο δε ειπε· Λεγω σοι, Πετρε, ου μη φωνησει σημερον αλεκτωρ, πριν η τρις απαρνηση μη ειδεναι με.

JOHN XIII.

38 Απεκριθη αυτω ὁ Ιησους· Την ψυχην σου ὑπερ εμου θησεις; Αμην αμην λεγω σοι, ου μη αλεκτωρ φωνηση ἑως ου απαρνηση με τρις.

1 COR. XI.

23 εγω γαρ παρελαβον απο του Κυριου, ὁ και παρεδωκα ὑμιν, ὁτι ὁ Κυριος Ιησους εν τη νυκτι ᾗ παρεδιδοτο, ελαβεν αρτον,

24 και ευχαριστησας εκλασε, και ειπε· Λαβετε, φαγετε· τουτο μου εστι το σωμα το ὑπερ ὑμων κλωμενον· τουτο ποιειτε εις την εμην αναμνησιν.

25 Ωσαυτως και το ποτηριον, μετα το δειπνησαι, λεγων· Τουτο το ποτηριον ἡ καινη διαθηκη εστιν εν τω εμω αιματι· τουτο ποιειτε ὁσακις αν πινητε, εις την εμην αναμνησιν.

26 Οσακις γαρ αν εσθιητε τον αρτον τουτον, και το ποτηριον τουτο πινητε, τον θανατον του Κυριου καταγγελλετε, αχρις ου αν ελθη.

MARK XIV.

22 Και εσθιοντων αυτων, λαβων ὁ Ιησους αρτον, ευλογησας εκλασε, και εδωκεν αυτοις, και ειπε· Λαβετε, φαγετε· τουτο εστι το σωμα μου.

23 Και λαβων το ποτηριον, ευχαριστησας εδωκεν αυτοις, και επιον εξ αυτου παντες.

24 Και ειπεν αυτοις· Τουτο εστι το αἱμα μου το της καινης διαθηκης, το περι πολλων εκχυνομενον.

25 Αμην λεγω ὑμιν, ὁτι ουκετι ου μη πιω εκ του γενηματος της αμπελου, ἑως της ἡμερας εκεινης, ὁταν αυτο πινω καινον εν τη βασιλεια του Θεου.

MATT. XXVI.

26 Εσθιοντων δε αυτων, λαβων ὁ Ιησους τον αρτον, και ευλογησας εκλασε, και εδιδου τοις μαθηταις, και ειπε· Λαβετε, φαγετε· τουτο εστι το σωμα μου.

27 και λαβων το ποτηριον, και ευχαριστησας, εδωκεν αυτοις, λεγων· Πιετε εξ αυτου παντες·

28 Τουτο γαρ εστι το αἱμα μου, το της καινης διαθηκης, το περι πολλων εκχυνομενον εις αφεσιν ἁμαρτιων.

29 Λεγω δε ὑμιν, ὁτι ου μη πιω απ' αρτι εκ τουτου του γενηματος της αμπελου, ἑως της ἡμερας εκεινης, ὁταν αυτο πινω μεθ' ὑμων καινον εν τη βασιλεια του πατρος μου.

LUKE XXII.

35 Και ειπεν αυτοις· Οτε απεστειλα ὑμας ατερ βαλαντιου, και πηρας, και ὑποδηματων, μη τινος ὑστερησατε; Οι δε ειπον· Ουδενος.

36 Ειπεν ουν αυτοις· Αλλα νυν, ὁ εχων βαλαντιον, αρατω, ὁμοιως και πηραν· και

LUKE XXII.

14 Και ὁτε εγενετο ἡ ὡρα, ανεπεσε, και οι δωδεκα αποστολοι συν αυτω.

15 Και ειπε προς αυτους· Επιθυμια επεθυμησα τουτο το πασχα φαγειν μεθ' ὑμων, προ του με παθειν.

16 Λεγω γαρ ὑμιν, ὁτι ουκετι ου μη φαγω εξ αυτου, ἑως ὁτου πληρωθη εν τη βασιλεια του Θεου.

17 Και δεξαμενος ποτηριον, ευχαριστησας ειπε· Λαβετε τουτο, και διαμερισατε ἑαυτοις.

18 Λεγω γαρ ὑμιν, ὁτι ου μη πιω απο του γενηματος της αμπελου, ἑως ὁτου ἡ βασιλεια του Θεου ελθη.

19 Και λαβων αρτον, ευχαριστησας εκλασε· και εδωκεν αυτοις, λεγων· Τουτο εστι το σωμα μου, το ὑπερ ὑμων διδομενον· τουτο ποιειτε εις την εμην αναμνησιν.

20 Ωσαυτως και το ποτηριον, μετα το δειπνησαι, λεγων· Τουτο το ποτηριον, ἡ καινη διαθηκη εν τω αἱματι μου, το ὑπερ ὑμων εκχυνομενον.

LUKE XXII.

ὁ μη εχων, ϖωλησαΐω το ἱμαΐιον αὐΐου, και αγορασαΐω μαχαιραν.

37 Λεγω γαρ ὑμιν, ὁτι ἐΐι τουΐο το γεγραμμενον δει τελεσθηναι εν εμοι, το· Και μεΐα ανομων ελογισθη. και γαρ τα ϖερι εμου τελος εχει.

38 Οι δε ειϖον· Κυριε, ἰδου μαχαιραι ὡδε δυο. Ο δε ειϖεν αὐΐοις· Ικανον εσΐι.

SECTION LXXXII.

JESUS comforts his Diſciples before his Death.

JOHN. XIV.

ΜΗ ταρασσεσθω ὑμων ἡ καρδια. ϖισΐευεΐε εις τον Θεον, και εις εμε ϖισΐευεΐε.

2 εν τῃ οικιᾳ του ϖαΐρος μου μοναι ϖολλαι εισιν· ει δε μη, ειϖον αν ὑμιν· ϖορευομαι ἑτοιμασαι τοϖον ὑμιν.

3 και εαν ϖορευθω, και ἑτοιμασω ὑμιν τοϖον, ϖαλιν ερχομαι, και ϖαραληψομαι ὑμας ϖρος εμαυΐον· ἱνα ὁϖου ειμι εγω, και ὑμεις ἡΐε.

4 και ὁϖου εγω ὑϖαγω, οιδαΐε, και την ὁδον οιδαΐε.

5 Λεγει αὐΐῳ Θωμας· Κυριε, ουκ οιδαμεν ϖου ὑϖαγεις· και ϖως δυναμεθα την ὁδον ειδεναι;

6 Λεγει αὐΐῳ ὁ Ιησους· Εγω ειμι ἡ ὁδος, και ἡ αληθεια, και ἡ ζωη· ουδεις ερχεΐαι ϖρος τον ϖαΐερα, ει μη δι' εμου.

7 ει εγνωκειΐε με, και τον ϖαΐερα μου εγνωκειΐε αν· και ἀϖ' αρΐι γινωσκεΐε αὐΐον, και ἑωρακαΐε αὐΐον.

8 Λεγει αὐΐῳ Φιλιϖϖος· Κυριε, δειξον ἡμιν τον ϖαΐερα, και αρκει ἡμιν.

9 Λεγει αὐΐῳ ὁ Ιησους· Τοσουΐον χρονον μεθ' ὑμων ειμι, και ουκ εγνωκας με, Φιλιϖϖε; ὁ ἑωρακως εμε, ἑωρακε τον ϖαΐερα· και ϖως συ λεγεις· Δειξον ἡμιν τον ϖαΐερα;

10 Ου ϖισΐευεις ὁτι εγω εν τῳ ϖαΐρι, και ὁ ϖαΐηρ εν εμοι εσΐι; τα ῥημαΐα ἁ εγω λαλω ὑμιν, ἀϖ' εμαυΐου ου λαλω· ὁ δε ϖαΐηρ ὁ εν εμοι μενων, αὐΐος ϖοιει τα εργα.

11 ϖισΐευεΐε μοι ὁτι εγω εν τῳ ϖαΐρι, και ὁ ϖαΐηρ εν εμοι· ει δε μη, δια τα εργα αὐΐα ϖισΐευεΐε μοι.

12 Αμην αμην λεγω ὑμιν, ὁ ϖισΐευων εις εμε, τα εργα ἁ εγω ϖοιω, κακεινος ϖοιησει, και μειζονα τουΐων ϖοιησει· ὁτι εγω ϖρος τον ϖαΐερα μου ϖορευομαι.

13 και ὁτι αν αιΐησηΐε εν τῳ ονομαΐι μου, τουΐο ϖοιησω· ἱνα δοξασθῃ ὁ ϖαΐηρ εν τῳ ὑιῳ.

14 Εαν τι αιΐησηΐε εν τῳ ονομαΐι μου, εγω ϖοιησω.

15 εαν αγαϖαΐε με, τας ενΐολας τας εμας τηρησαΐε.

16 και εγω ερωΐησω τον ϖαΐερα, και αλλον ϖαρακληΐον δωσει ὑμιν, ἱνα μενῃ μεθ' ὑμων εις τον αιωνα·

17 το ϖνευμα της αληθειας, ὁ ὁ κοσμος ου δυναΐαι λαβειν· ὁτι ου θεωρει αὐΐο, ουδε γινωσκει αὐΐο· ὑμεις δε γινωσκεΐε αὐΐο, ὁτι ϖαρ ὑμιν μενει, και εν ὑμιν εσΐαι.

18 ουκ αφησω ὑμας ορφανους· ερχομαι ϖρος ὑμας.

19 Ετι μικρον, και ὁ κοσμος με ουκ ἑΐι θεωρει· ὑμεις δε θεωρεΐε με· ὁτι εγω ζω, και ὑμεις ζησεσθε.

20 Εν εκεινῃ τῃ ἡμερᾳ γνωσησθε ὑμεις ὁτι εγω εν τῳ ϖαΐρι μου, και ὑμεις εν εμοι, κᾳγω εν ὑμιν.

21 Ο εχων τας ενΐολας μου, και τηρων αὐΐας, εκεινος εσΐιν ὁ αγαϖων με· ὁ δε αγαϖων με, αγαϖηθησεΐαι ὑϖο του ϖαΐρος μου, και εγω αγαϖησω αὐΐον, και εμφανισω αὐΐῳ εμαυΐον.

22 Λεγει αὐΐῳ Ιουδας, (ουκ ὁ Ισκαριωΐης,) Κυριε, τι γεγονεν

JOHN XIV.

ότι ἡμιν μελλεις εμφανιζειν σεαυτον, και ουχι τῳ κοσμῳ;

23 Απεκριθη ὁ Ιησους, και ειπεν αυτῳ· Εαν τις αγαπᾳ με, τον λογον μου τηρησει· και ὁ πατηρ μου αγαπησει αυτον, και προς αυτον ελευσομεθα, και μονην παρ' αυτῳ ποιησομεν.

24 ὁ μη αγαπων με, τους λογους μου ου τηρει· και ὁ λογος ὁν ακουετε, ουκ εστιν εμος, αλλα του πεμψαντος με πατρος.

25 Ταυτα λελαληκα ὑμιν, παρ' ὑμιν μενων.

26 Ο δε παρακλητος, το πνευμα το ἁγιον, ὁ πεμψει ὁ πατηρ εν τῳ ονοματι μου, εκεινος ὑμας διδαξει παντα, και ὑπομνησει ὑμας παντα ἁ ειπον ὑμιν.

27 ειρηνην αφιημι ὑμιν, ειρηνην την εμην διδωμι ὑμιν· ου καθως ὁ κοσμος διδωσιν, εγω διδωμι ὑμιν. μη ταρασσεσθω ὑμων ἡ καρδια, μηδε δειλιατω.

28 Ηκουσατε ὁτι εγω ειπον ὑμιν· Υπαγω και ερχομαι προς ὑμας· ει ηγαπατε με, εχαρητε αν ὁτι ειπον, πορευομαι προς τον πατερα· ὁτι ὁ πατηρ μου μειζων μου εστι.

29 και νυν ειρηκα ὑμιν πριν γενεσθαι· ἱνα ὁταν γενηται, πιστευσητε.

30 Ουκ ετι πολλα λαλησω μεθ' ὑμων· ερχεται γαρ ὁ του κοσμου τουτου αρχων, και εν εμοι ουκ εχει ουδεν.

31 Αλλ' ἱνα γνῳ ὁ κοσμος ὁτι αγαπω τον πατερα, και καθως ενετειλατο μοι ὁ πατηρ, ουτω ποιω. Εγειρεσθε, αγωμεν ενθευθεν.

MARK XIV.

26 Και ὑμνησαντες εξηλθον εις το ορος των ελαιων.

MATT. XXVI.

30 Και ὑμνησαντες, εξηλθον εις το ορος των ελαιων.

LUKE XXVI.

39 Και εξελθων επορευθη κατα το εθος εις το ορος των ελαιων· ηκολουθησαν δε αυτῳ και οι μαθηται αυτου.

SECTION LXXXIII.

JESUS compares himself to a Vine.

JOHN XV.

ΕΓΩ ειμι ἡ αμπελος ἡ αληθινη, και ὁ πατηρ μου ὁ γεωργος εστι.

2 παν κλημα εν εμοι μη φερον καρπον, αιρει αυτο· και παν το καρπον φερον, καθαιρει αυτο, ἱνα πλειονα καρπον φερῃ.

3 ηδη ὑμεις καθαροι εστε δια τον λογον ὁν λελαληκα ὑμιν.

4 μεινατε εν εμοι, καγω εν ὑμιν· καθως το κλημα ου δυναται καρπον φερειν αφ' ἑαυτου, εαν μη μεινῃ εν τῃ αμπελῳ· ὁυτως ουδε ὑμεις, εαν μη εν εμοι μεινητε.

5 εγω ειμι ἡ αμπελος, ὑμεις τα κληματα· ὁ μενων εν εμοι, καγω εν αυτῳ, ὁυτος φερει καρπον πολυν· ὁτι χωρις εμου ου δυνασθε ποιειν ουδεν.

6 Εαν μη τις μεινῃ εν εμοι, εβληθη εξω ὡς το κλημα, και εξηρανθη· και συναγουσιν αυτα, και εις πυρ βαλλουσι, και καιεται.

7 εαν μεινητε εν εμοι, και τα ῥηματα μου εν ὑμιν μεινῃ, ὁ εαν θελητε, αιτησεσθε, και γενησεται ὑμιν.

8 εν τουτῳ εδοξασθη ὁ πατηρ μου, ἱνα καρπον πολυν φερητε· και γενησεσθε εμοι μαθηται.

9 Καθως ηγαπασε με ὁ πατηρ, καγω ηγαπησα ὑμας· μεινατε εν τῃ αγαπῃ τῃ εμῃ.

10 Εαν τας εντολας μου τηρησητε, μενειτε εν τῃ αγαπῃ μου· καθως εγω τας εντολας του πατρος μου τετηρηκα, και μενω αυτου εν τῃ αγαπῃ.

11 Ταυτα λελαληκα ὑμιν, ἱνα ἡ χαρα ἡ εμη εν ὑμιν μεινῃ, και ἡ χαρα ὑμων πληρωθῃ.

12 Αυτη εστιν ἡ εντολη ἡ εμη, ἱνα αγαπατε αλληλους, καθως ηγαπησα ὑμας.

13 μειζονα ταυτης αγαπην ουδεις εχει, ἱνα τις την ψυχην αυτου θῃ ὑπερ των φιλων αυτου.

14 Ὑμεις φιλοι μου εστε, εαν ποιητε ὁσα εγω εντελλομαι ὑμιν.

15 Ουκετι ὑμας λεγω δουλους, ὁτι ὁ δουλος ουκ οιδε τι ποιει αυτου ὁ κυριος· ὑμας δε ειρηκα φιλους, ὁτι παντα ἁ ηκουσα παρα του πατρος μου, εγνωρισα ὑμιν.

16 Ουχ ὑμεις με εξελεξασθε, αλλ' εγω εξελεξαμην ὑμας, και εθηκα ὑμας ἱνα ὑμεις ὑπαγητε, και καρπον φερητε, και ὁ καρπος ὑμων μενῃ· ἱνα ὁ τι αν αιτησητε τον πατερα εν τῳ ονοματι μου, δῳ ὑμιν.

17 ταυτα εντελλομαι ὑμιν, ἱνα αγαπατε αλληλους.

18 Ει ὁ κοσμος ὑμας μισει, γινωσκετε ὁτι εμε πρωτον ὑμων μεμισηκεν.

19 ει εκ του κοσμου ητε, ὁ κοσμος αν το ιδιον εφιλει· ὁτι δε εκ του κοσμου ουκ εστε, αλλ' εγω εξελεξαμην ὑμας εκ του κοσμου, δια τουτο μισει ὑμας ὁ κοσμος.

20 Μνημονευετε του λογου ὁυ εγω ειπον ὑμιν· Ουκ εστι δουλος μειζων του κυριου αυτου· ει εμε εδιωξαν, και ὑμας διωξουσιν· ει τον λογον μου ετηρησαν, και τον ὑμετερον τηρησουσιν.

21 Αλλα ταυτα παντα ποιησουσιν ὑμιν δια το ονομα μου, ὁτι ουκ οιδασι τον πεμψαντα με.

22 ει μη ηλθον και ελαλησα αυτοις, ἁμαρτιαν ουκ ειχον· νυν δε προφασιν ουκ εχουσι περι της ἁμαρτιας αυτων.

23 Ο εμε μισων και τον πατερα μου μισει.

24 ει τα εργα μη εποιησα εν αυτοις, ἁ ουδεις αλλος πεποιηκεν, ἁμαρτιαν ουκ ειχον· νυν δε και ἑωρακασι, και μεμισηκασι και εμε και τον πατερα μου.

25 αλλ' ἱνα πληρωθῃ ὁ λογος ὁ γεγραμμενος εν τῳ νομῳ αυτων· Ὁτι εμισησαν με δωρεαν.

26 Οταν δε ελθῃ ὁ πα-

JOHN XV.

ρακλητος, ον εγω πεμψω υμιν παρα του πατρος, το πνευμα της αληθειας, ο παρα του πατρος εκπορευεται, εκεινος μαρτυρησει περι εμου.

27 Και υμεις δε μαρτυρειτε, οτι απ' αρχης μετ' εμου εστε.

SECTION LXXXIV.

The Promiſe of the Holy Spirit.

JOHN XVI.

ΤΑΥΤΑ λελαληκα υμιν, ινα μη σκανδαλισθητε.

2 Αποσυναγωγους ποιησουσιν υμας· αλλ' ερχεται ωρα ινα πας ο αποκτεινας υμας, δοξη λατρειαν προσφερειν τω Θεω.

3 και ταυτα ποιησουσιν υμιν, οτι ουκ εγνωσαν τον πατερα, ουδε εμε.

4 αλλα ταυτα λελαληκα υμιν, ινα οταν ελθη η ωρα, μνημονευητε αυτων, οτι εγω ειπον υμιν. ταυτα δε υμιν εξ αρχης ουκ ειπον, οτι μεθ' υμων ημην·

5 νυν δε υπαγω προς τον πεμψαντα με, και ουδεις εξ υμων ερωτα με· Που υπαγεις;

6 Αλλ' οτι ταυτα λελαληκα υμιν, η λυπη πεπληρωκεν υμων την καρδιαν.

7 Αλλ' εγω την αληθειαν λεγω υμιν· συμφερει υμιν ινα εγω απελθω. εαν γαρ μη απελθω, ο παρακλητος ουκ ελευσεται προς υμας· εαν δε πορευθω, πεμψω αυτον προς υμας·

8 και ελθων εκεινος ελεγξει τον κοσμον περι αμαρτιας και περι δικαιοσυνης και περι κρισεως.

9 περι αμαρτιας μεν, οτι ου πιστευουσιν εις εμε

10 περι δικαιοσυνης δε, οτι προς τον πατερα μου υπαγω, και ουκ ετι θεωρειτε με·

11 περι δε κρισεως, οτι ο αρχων του κοσμου τουτου κεκριται.

12 Ετι πολλα εχω λεγειν υμιν, αλλ' ου δυνασθε βασταζειν αρτι·

13 οταν δε ελθη εκεινος, το πνευμα της αληθειας, οδηγησει υμας εις πασαν την αληθειαν· ου γαρ λαλησει αφ' εαυτου, αλλ' οσα αν ακουση, λαλησει, και τα ερχομενα αναγγελει υμιν.

14 εκεινος εμε δοξασει, οτι εκ του εμου ληψεται, και αναγγελει υμιν.

15 Παντα οσα εχει ο πατηρ, εμα εστι· δια τουτο ειπον· Οτι εκ του εμου ληψεται, και αναγγελει υμιν.

16 Μικρον, και ου θεωρειτε με· και παλιν μικρον, και οψεσθε με, οτι εγω υπαγω προς τον πατερα.

17 Ειπον ουν εκ των μαθητων αυτου προς αλληλους· Τι εστι τουτο ο λεγει ημιν· Μικρον, και ου θεωρειτε με· και παλιν μικρον, και οψεσθε με· και· Οτι εγω υπαγω προς τον πατερα.

18 Ελεγον ουν· Τουτο τι εστιν ο λεγει, το Μικρον; ουκ οιδαμεν τι λαλει.

19 Εγνω ουν ο Ιησους οτι ηθελον αυτον ερωταν, και ειπεν αυτοις· Περι τουτου ζητειτε μετ' αλληλων, οτι ειπον· Μικρον, και ου θεωρειτε με· και παλιν μικρον, και οψεσθε με;

20 Αμην αμην λεγω υμιν, οτι κλαυσετε και θρηνησετε υμεις, ο δε κοσμος χαρησεται· υμεις δε λυπηθησεσθε, αλλ' η λυπη υμων εις χαραν γενησεται.

21 Η γυνη οταν τικτη λυπην εχει, οτι ηλθεν η ωρα αυτης· οταν δε γεννηση το παιδιον, ουκ ετι μνημονευει της

JOHN XVI.

θλιψεως, δια την χαραν, ότι εγεννηθη ανθρωπος εις τον κοσμον.

22 και υμεις ουν λυπην μεν νυν εχετε· παλιν δε οψομαι υμας, και χαρησεται υμων η καρδια, και την χαραν υμων ουδεις αιρει αφ' υμων.

23 και εν εκεινη τη ημερα εμε ουκ ερωτησετε ουδεν. Αμην αμην λεγω υμιν, ότι όσα αν αιτησητε τον πατερα εν τω ονοματι μου, δωσει υμιν.

24 Εως αρτι ουκ ητησατε ουδεν εν τω ονοματι μου· αιτειτε, και ληψεσθε, ινα η χαρα υμων η πεπληρωμενη.

25 Ταυτα εν παροιμιαις λελαληκα υμιν· αλλ' ερχεται ωρα ότε ουκ ετι εν παροιμιαις λαλησω υμιν, αλλα παρρησια περι του πατρος αναγγελω υμιν.

26 Εν εκεινη τη ημερα εν τω ονοματι μου αιτησεσθε· και ου λεγω υμιν ότι εγω ερωτησω τον πατερα περι υμων·

27 αυτος γαρ ο πατηρ φιλει υμας, ότι υμεις εμε πεφιληκατε, και πεπιστευκατε ότι εγω παρα του Θεου εξηλθον.

28 εξηλθον παρα του πατρος, και εληλυθα εις τον κοσμον παλιν, αφιημι τον κοσμον, και πορευομαι προς τον πατερα.

29 Λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου· Ιδε, νυν παρρησια λαλεις, και παροιμιαν ουδεμιαν λεγεις.

30 Νυν οιδαμεν ότι οιδας παντα, και ου χρειαν εχεις ινα τις σε ερωτα· εν τουτω πιστευομεν ότι απο Θεου εξηλθες.

31 Απεκριθη αυτοις ο Ιησους· Αρτι πιστευετε;

32 ιδου, ερχεται ωρα, και νυν εληλυθεν, ινα σκορπισθητε εκαστος εις τα ιδια, και εμε μονον αφητε· και ουκ ειμι μονος. ότι ο πατηρ μετ' εμου εστι.

33 Ταυτα λελαληκα υμιν, ινα εν εμοι ειρηνην εχητε. εν τω κοσμω θλιψιν εξετε· αλλα θαρσειτε, εγω νενικηκα τον κοσμον.

SECTION LXXXV.

JESUS prays for his Disciples.

JOHN XVII.

ΤΑΥΤΑ ελαλησεν ο Ιησους, και επηρε τους οφθαλμους αυτου εις τον ουρανον, και ειπε· Πατηρ, εληλυθεν η ωρα, δοξασον σου τον υιον, ινα και ο υιος σου δοξαση σε·

2 καθως εδωκας αυτω εξουσιαν πασης σαρκος, ινα παν ο δεδωκας αυτω δωση αυτοις ζωην αιωνιον.

3 Αυτη δε εστιν η αιωνιος ζωη, ινα γινωσκωσι σε τον μονον αληθινον Θεον, και ον απεστειλας Ιησουν Χριστον.

4 εγω σε εδοξασα επι της γης· το εργον τελειωσα ο δεδωκας μοι ινα ποιησω·

5 και νυν δοξασον με συ πατηρ παρα σεαυτω τη δοξη η ειχον, προ του τον κοσμον ειναι παρα σοι.

6 Εφανερωσα σου το ονομα τοις ανθρωποις ους δεδωκας μοι εκ του κοσμου· σοι ησαν, και εμοι αυτους δεδωκας· και τον λογον σου τετηρηκασι.

7 νυν εγνωκαν ότι παντα ότα δεδωκας μοι, παρα σου εστιν·

8 Οτι τα ρηματα α δεδωκας μοι, δεδωκα αυτοις· και αυτοι ελαβον, και εγνωσαν αλη-

JOHN XVII.

-θως ὁτι ϖαρα σου εξηλθον, και επισ∫ευσαν ὁτι συ με απεσ∫ειλας.

9 Εγω ϖερι αυ∫ων ερω∫ω· ου ϖερι του κοσμου ερω∫ω, αλλα ϖερι ὡν δεδωκας μοι, ὁτι σοι εισι·

10 και τα εμα ϖαν∫α σα εσ∫ι, και τα σα εμα· και δεδυξασμαι εν αυ∫οις.

11 και ουκ ει∫ι ειμι εν τῳ κοσμῳ, και ὁυ∫οι εν τῳ κοσμῳ εισι, και εγω ϖρος σε ερχομαι. Παλερ ἁγιε, τηρησον αυ∫ους εν τῳ ονομα∫ι σου, ὁυς δεδωκας μοι, ἱνα ωσιν ἑν καθως ἡμεις.

12 ὁτι ημην με∫' αυ∫ων εν τῳ κοσμῳ, εγω ε∫ηρουν αυ∫ους εν τῳ ονομα∫ι σου· ὁυς δεδωκας μοι εφυλαξα, και ουδεις εξ αυ∫ων απωλε∫ο, ει μη ὁ ὑιος της απωλειας· ἱνα ἡ γραφη ϖληρωθῃ·

13 νυν δε ϖρος σε ερχομαι, και ταυ∫α λαλω εν τῳ κοσμῳ, ἱνα εχωσι την χαραν την εμην ϖεπληρωμενην εν ἑαυ∫οις.

14 Εγω δεδωκα αυ∫οις τον λογον σου, και ὁ κοσμος εμισησεν αυ∫ους, ὁτι ουκ εισιν εκ του κοσμου, καθως εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου·

15 ουκ ερω∫ω ἱνα αρῃς αυ∫ους εκ του κοσμου, αλλ' ἱνα τηρησῃς αυ∫ους εκ του ϖονηρου.

16 εκ του κοσμου ουκ εισι, καθως εγω εκ του κοσμου ουκ ειμι.

17 Αγιασον αυ∫ους εν τῃ αληθειᾳ σου· ὁ λογος ὁ σος αληθεια εσ∫ι.

18 καθως εμε απεσ∫ειλας εις τον κοσμον, καγω απεσ∫ειλα αυ∫ους εις τον κοσμον.

19 και ὑπερ αυ∫ων εγω ἁγιαζω εμαυ∫ον, ἱνα και αυ∫οι ωσιν ἡγιασμενοι εν αληθειᾳ.

20 Ου ϖερι του∫ων δε ερω∫ω μονον, αλλα και ϖερι των ϖισ∫ευσαντων δια του λογου αυ∫ων εις εμε·

21 ἱνα ϖαν∫ες ἑν ωσι, καθως συ ϖαλερ εν εμοι, καγω εν σοι, ἱνα και αυ∫οι εν ἡμιν ἑν ωσιν· ἱνα ὁ κοσμος ϖισ∫ευσῃ ὁτι συ με απεσ∫ειλας.

22 Και εγω την δοξαν ἡν δεδωκας μοι, δεδωκα αυ∫οις· ἱνα ωσιν ἑν, καθως ἡμεις ἑν εσμεν.

23 εγω εν αυ∫οις, και συ εν εμοι, ἱνα ωσι τε∫ελειωμενοι εις ἑν, και ἱνα γινωσκῃ ὁ κοσμος ὁτι συ με απεσ∫ειλας, και ηγαπησας αυ∫ους, καθως εμε ηγαπησας.

24 Παλερ, ὁυς δεδωκας μοι, θελω ἱνα ὁπου ειμι εγω, κακεινοι ωσι με∫' εμου· ἱνα θεωρωσι την δοξαν την εμην ἡν εδωκας μοι, ὁτι ηγαπησας με ϖρο καταβολης κοσμου.

25 Παλερ δικαιε, και ὁ κοσμος σε ουκ εγνω, εγω δε σε εγνων, και ὁυ∫οι εγνωσαν ὁτι συ με απεσ∫ειλας·

26 και εγνωρισα αυ∫οις το ονομα σου, και γνωρισω· ἱνα ἡ αγαπη ἡν ηγαπησας με, εν αυ∫οις ῃ, καγω εν αυ∫οις.

SECTION LXXXVI.

The Agony in the Garden, and the Apprehending of JESUS.

JOHN XVIII.

ΤΑΥΤΑ ειπων ο Ιησους, εξηλθε συν τοις μαθηται αυ∫ου ϖεραν του χειμαῤῥου των Κεδρων, ὁπου ην κηπος, εις ὁν εισηλθεν αυ∫ος και ὁι μαθηται αυ∫ου.

MARK XIV.

32 Και ερχονται εις χωριον ου το ονομα Γεθσημανη· και λεγει τοις μαθηταις αυτου· Καθισατε ωδε εως προσευξωμαι.

33 Και παραλαμβανει τον Πετρον, και τον Ιακωβον, και Ιωαννην μεθ' εαυτου· και ηρξατο εκθαμβεισθαι και αδημονειν.

34 Και λεγει αυτοις· Περιλυπος εστιν η ψυχη μου εως θανατου· μεινατε ωδε, και γρηγορειτε.

35 Και προελθων μικρον, επεσεν επι της γης· και προσηυχετο ινα ει δυνατον εστι, παρελθη απ' αυτου η ωρα.

36 Και ελεγεν· Αββα ὁ πατηρ, παντα δυνατα σοι· παρενεγκε το ποτηριον απ' εμου τουτο· αλλ' ου τι εγω θελω, αλλα τι συ.

37 Και ερχεται, και ευρισκει αυτους καθευδοντας· και λεγει τῳ Πετρῳ· Σιμων, καθευδεις; ουκ ισχυσας μιαν ωραν γρηγορησαι;

38 Γρηγορειτε και προσευχεσθε, ινα μη εισελθητε εις πειρασμον· το μεν πνευμα προθυμον, η δε σαρξ ασθενης.

39 Και παλιν απελθων προσηυξατο, τον αυτον λογον ειπων.

40 Και υποστρεψας ευρεν αυτους παλιν καθευδοντας· ησαν γαρ ὁι οφθαλμοι αυτων βεβαρημενοι· και ουκ ηδεισαν τι αυτῳ αποκριθωσι.

41 Και ερχεται το τριτον, και λεγει αυτοις· Καθευδετε το λοιπον και αναπαυεσθε; απεχει· ηλθεν η ωρα· ιδου, παραδιδοται ὁ υιος του ανθρωπου εις τας χειρας των αμαρτωλων.

42 Εγειρεσθη, αγωμεν· ιδου, ὁ παραδιδους με ηγγικε.

MATT. XXVI.

36 Τοτε ερχεται μετ' αυτων ὁ Ιησους εις χωριον λεγομενον Γεθσημανη· και λεγει τοις μαθηταις· Καθισατε αυτου, εως ου απελθων προσευξωμαι εκει.

37 Και παραλαβων τον Πετρον και τους δυο υιους Ζεβεδαιου, ηρξατο λυπεισθαι και αδημονειν.

38 Τοτε λεγει αυτοις· Περιλυπος εστιν η ψυχη μου εως θανατου· μεινατε ωδε, και γρηγορειτε μετ' εμου.

39 Και προελθων μικρον, επεσεν επι προσωπον αυτου, προσευχομενος, και λεγων· Πατερ μου, ει δυνατον εστι, παρελθετω απ' εμου το ποτηριον τουτο· πλην ουχ ως εγω θελω, αλλ' ως συ.

40 Και ερχεται προς τους μαθητας, και ευρισκει αυτους καθευδοντας, και λεγει τῳ Πετρῳ· Ουτως ουκ ισχυσατε μιαν ωραν γρηγορησαι μετ' εμου;

41 Γρηγορειτε, και προσευχεσθε, ινα μη εισελθητε εις πειρασμον. το μεν πνευμα προθυμον, η δε σαρξ ασθενης.

42 Παλιν εκ δευτερου απελθων προσηυξατο, λεγων· Πατερ μου, ει ου δυναται τουτο το ποτηριον παρελθειν απ' εμου, εαν μη αυτο πιω, γενηθητω το θελημα σου.

43 Και ελθων ευρισκει αυτους παλιν καθευδοντας· ησαν γαρ αυτων ὁι οφθαλμοι βεβαρημενοι.

44 Και αφεις αυτους, απελθων παλιν, προσηυξατο εκ τριτου, τον αυτον λογον ειπων.

45 Τοτε ερχεται προς τους μαθητας αυτου, και λεγει αυτοις· Καθευδετε το λοιπον, και αναπαυεσθε; ιδου, ηγγικεν η ωρα, και ὁ υιος του ανθρωπου

LUKE XXII.

40 Γενομενος δε επι του τοπου, ειπεν αυτοις· Προσευχεσθε μη εισελθειν εις πειρασμον.

41 Και αυτος απεσπασθη απ' αυτων ωσει λιθου βοληη, και θεις τα γονατα προσηυχετο,

42 λεγων· Πατερ, ει βουλει παρενεγκειν το ποτηριον τουτο απ' εμου· πλην μη το θελημα μου, αλλα το σον γενεσθω.

43 Ωφθη δε αυτῳ αγγελος απ' ουρανου, ενισχυων αυτον.

44 Και γενομενος εν αγωνια, εκτενεστερον προσηυχετο· εγενετο δε ὁ ἱδρως αυτου ωσει θρομβοι αιματος καταβαινοντες επι την γην.

45 Και αναστας απο της προσευχης, ελθων προς τους μαθητας, ευρεν αυτους κοιμωμενους απο της λυπης,

46 και ειπεν αυτοις· Τι καθευδετε; αναστατε προσευχεσθε, ινα μη εισελθητε εις πειρασμον.

MATT. XXVI.

παραδιδοῖαι εις χειρας ἁμαρτωλων.

46 Εγειρεσθε, αγωμεν· ιδου, ηγγικεν ὁ παραδιδους με.

MATT. XXVI.

47 Και ἐι αὐτου λαλουντος, ιδου, Ιουδας ἑις των δωδεκα ελθε, και μετ' αὐτου οχλος πολυς μετα μαχαιρων και ξυλων, απο των αρχιερεων και πρεσβυτερων του λαου.

48 Ο δε παραδιδους αυτον, εδωκεν αὐτοις σημειον, λεγων· Ον αν φιλησω, αὐτος εστι· κρατησατε αὐτον.

49 Και ευθεως προσελθων τω Ιησου, ειπε· Χαιρε, Ραββι. Και κατεφιλησεν αὐτον.

50 Ο δε Ιησους ειπεν αὐτω· Ἑταιρε, εφ' ὡ παρει; Τοτε προσελθοντες επεβαλον τας χειρας επι τον Ιησουν, και εκρατησαν αὐτον.

51 Και ιδου, ἑις των μετα Ιησου, εκτεινας την χειρα, απεσπασε την μαχαιραν αὐτου· και παταξας τον δουλον του αρχιερεως, αφειλεν αὐτου το ωτιον.

52 Τοτε λεγει αὐτω ὁ Ιησους· Αποστρεψον σου την μαχαιραν εις τον τοπον αὐτης· παντες γαρ οἱ λαβοντες μαχαιραν, εν μαχαιρα απολουνται.

53 Η δοκεις ὁτι ου δυναμαι αρτι παρακαλεσαι τον πατερα μου, και παρασταση μοι πλειους η δωδεκα λεγεωνας αγγελων;

54 Πως ουν πληρωθωσιν αἱ γραφαι, ὁτι ουτω δει γενεσθαι;

55 Εν εκεινη τη ὡρα ειπεν ὁ Ιησους τοις οχλοις· Ως επι ληστην εξηλθετε μετα μαχαιρων και ξυλων συλλαβειν με; καθ' ἡμεραν προς ὑμας εκαθεζομην διδασκων εν τω ἱερω, και ουκ εκρατησατε με.

MARK XIV.

43 Και ευθεως, ἑι αυτου λαλουντος, παραγινεται Ιουδας, εις ων των δωδεκα, και μετ' αὐτου οχλος πολυς μετα μαχαιρων και ξυλων, παρα των αρχιερεων, και των γραμματεων, και των πρεσβυτερων.

44 Δεδωκει δε ὁ παραδιδους αὐτον, συσσημον αὐτοις, λεγων· Ον αν φιλησω, αὐτος εστι· κρατησατε αὐτον, και απαγαγετε ασφαλως.

45 Και ελθων, ευθεως προσελθων αὐτω, λεγει· Ραββι, ραββι· και κατεφιλησεν αὐτον.

46 Οι δε επεβαλον επ' αὐτον τας χειρας αὐτων, και εκρατησαν αὐτον.

47 Εις δε τις των παρεστηκοτων σπασαμενος την μαχαιραν, επαισε τον δουλον του αρχιερεως, και αφειλεν αὐτου το ωτιον.

48 Και αποκριθεις ὁ Ιησους, ειπεν αὐτοις· Ως επι ληστην εξηλθετε μετα μαχαιρων και ξυλων συλλαβειν με;

49 Καθ' ἡμεραν ημην προς ὑμας εν τω ἱερω διδασκων, και ουκ εκρατησατε με· αλλ' ἱνα πληρωθωσιν αἱ γραφαι.

50 Και αφεντες αὐτον παντες εφυγον.

JOHN XVIII.

2 ηδει δε και Ιουδας ὁ παραδιδους αὐτον, τον τοπον, ὁτι πολλακις συνηχθη ὁ Ιησους εκει μετα των μαθητων αὐτου.

3 Ο ουν Ιουδας λαβων την σπειραν, και εκ των αρχιερεων και φαρισαιων ὑπηρετας, ερχεται εκει μετα φανων και λαμπαδων και ὁπλων.

4 Ιησους ουν ειδως παντα τα ερχομενα επ' αὐτον, εξελθων ειπεν αὐτοις· Τινα ζητειτε;

5 Απεκριθησαν αὐτω· Ιησουν τον Ναζωραιον. Λεγει αὐτοις ὁ Ιησους· Εγω ειμι· Εστηκει δε και Ιουδας ὁ παραδιδους αὐτον, μετ' αὐτων.

6 ὡς ουν ειπεν αὐτοις· Οτι εγω ειμι· απηλθον εις τα οπισω, και επεσον χαμαι.

7 Παλιν ουν αὐτους επηρωτησε· Τινα ζητειτε; Οι δε ειπον· Ιησουν τον Ναζωραιον.

8 Απεκριθη ὁ Ιησους· Ειπον ὑμιν ὁτι εγω ειμι. ει ουν εμε ζητειτε, αφετε τουτους ὑπαγειν·

9 Ινα πληρωθη ὁ λογος ὁν ειπεν· Οτι ους

LUKE XXII.

47 Ετι δε αὐτου λαλουντος, ιδου οχλος, και ὁ λεγομενος Ιουδας, ἑις των δωδεκα, προηρχετο αὐτων, και ηγγισε τω Ιησου φιλησαι αὐτον.

48 Ο δε Ιησους ειπεν αὐτω· Ιουδα, φιληματι τον ὑιον του ανθρωπου παραδιδως;

49 Ιδοντες δε οἱ περι αὐτον το εσομενον, ειπον αὐτω· Κυριε, ει παταξομεν εν μαχαιρα;

50 Και επαταξεν ἑις τις εξ αὐτων τον δουλον του αρχιερεως, και αφειλεν αὐτου το ους το δεξιον.

51 Αποκριθεις δε ὁ Ιησους, ειπεν· Εατε εως τουτο. Και ἁψαμενος του ωτιου αὐτου, ιασατο αὐτον.

52 Ειπε δε ὁ Ιησους προς τους παραγενομενους επ' αὐτον αρχιερεις, και στρατηγους του ἱερου, και πρεσβυτερους· Ως επι ληστην εξεληλυθατε μετα μαχαιρων και ξυλων;

53 Καθ' ἡμεραν ὀντος μου μεθ' ὑμων εν τω ἱερω, ουκ εξετεινατε τας χειρας επ' εμε· αλλ' αὐτη ὑμων εστιν ἡ ὡρα, και ἡ εξουσια του σκοτους.

MATT. XXVI.

56 Τουτο δε ὁλον γεγονεν, ἱνα πληρωθωσιν αἱ γραφαι των προφητων. Τοτε οἱ μαθηται παντες, αφεντες αὐτον, εφυγον.

JOHN XVIII.

δεδωκας μοι, ουκ απωλεσα εξ αυτων ουδενα.

10 Σιμων ουν Πέτρος εχων μαχαιραν, ἑιλκυσεν αὐτην, και επαισε τον του αρχιερεως δουλον, και απεκοψεν αὐτου το ωτιον το δεξιον· ην δε ονομα τῳ δουλῳ Μαλχος.

11 Ειπεν ουν ὁ Ιησους τῳ Πετρῳ· Βαλε την μαχαιραν σου εις την θηκην· το ποτηριον ὁ δεδωκε μοι ὁ πατηρ, ου μη πιω αὐτο;

MARK XIV.

51 Και εις τις νεανισκος ηκολουθει αὐτῳ, περιβεβλημενος σινδονα επι γυμνου· και κρατουσιν αὐτον οἱ νεανισκοι.

52 Ο δε καταλιπων την σινδονα, γυμνος εφυγεν απ' αὐτων.

SECTION LXXXVII.

JESUS tried before the High-Prieſt. Peter denies him. Judas hangs himſelf.

MARK XIV.

53 ΚΑΙ απηγαγον τον Ιησουν προς τον αρχιερεα· και συνερχονται αὐτῳ παντες οἱ αρχιερεις, και οἱ πρεσβυτεροι, και οἱ γραμματεις.

54 Και ὁ Πετρος απο μακροθεν ηκολουθησεν αὐτῳ εως εσω εις την αυλην του αρχιερεως· και ην συγκαθημενος μετα των ὑπηρετων, και θερμαινομενος προς το φως.

55 Οἱ δε αρχιερεις και ὁλον το συνεδριον, εζητουν κατα του Ιησου μαρτυριαν, εις το θανατωσαι αὐτον· και ουχ ἑυρισκον.

56 Πολλοι γαρ εψευδομαρτυρουν

JOHN XVIII.

12 Η ουν σπειρα και ὁ χιλιαρχος και οἱ ὑπηρεται των Ιουδαιων συνελαβον τον Ιησουν, και εδησαν αὐτον,

13 και απηγαγον αὐτον προς Ανναν πρωτον· ην γαρ πενθερος του Καϊαφα, ὁς ην αρχιερευς του ενιαυτου εκεινου·

14 ην δε Καϊαφας ὁ συμβουλευσας τοις Ιουδαιοις, ὁτι συμφερει ἑνα ανθρωπον απολεσθαι ὑπερ του λαου.

LUKE XXII.

54 Συλλαβοντες δε αὐτον ηγαγον, και εισηγαγον αὐτον εις τον οικον του αρχιερεως. Ο δε Πετρος ηκολουθει μακροθεν.

55 Αψαντων δε πυρ εν μεσῳ της αυλης, και συγκαθισαντων αὐτων, εκαθητο ὁ Πετρος εν μεσῳ αὐτων.

56 Ιδουσα δε αὐτον παιδισκη τις καθημενον προς το φως, και ατενισασα αὐτῳ, ειπε· Και ὁυτος συν αὐτῳ ην.

57 Ο δε ηρνησατο αὐτον, λεγων· Γυναι· ουκ οιδα αὐτον.

58 Και μετα βραχυ ἑτερος ιδων αὐτον, εφη· Και συ ἐξ αὐτων ει. Ο

MARK XIV.

καὶ' αὐτου, και ισαι αἱ μαρτυριαι ουκ ησαν.

57 Και τινες ανασταντες, εψευδομαρτυρουν καθ' αὐτου λεγοντες·

58 Οτι ἡμεις ηκουσαμεν αὐτου λεγοντος· Οτι εγω καταλυσω τον ναον τουτον τον χειροποιητον, και δια τριων ἡμερων αλλον αχειροποιητον οικοδομησω.

59 Και ουδε ουτως ισην ην ἡ μαρτυρια αὐτων.

60 Και αναστας ὁ αρχιερευς εις το μεσον, επηρωτησε τον Ιησουν, λεγων· Ουκ αποκρινη ουδεν; τι ουτοι σου καταμαρτυρουσιν;

61 Ο δε εσιωπα, και ουδεν απεκρινατο. Παλιν ὁ αρχιερευς επηρωτα αὐτον, και λεγει αὐτῳ· Συ ει ὁ Χριστος ὁ υιος του ευλογητου;

62 Ο δε Ιησους ειπεν· Εγω ειμι. και οψεσθε τον υιον του ανθρωπου καθημενον εκ δεξιων της δυναμεως, και ερχομενον μετα των νεφελων του ουρανου.

63 Ο δε αρχιερευς διαρρηξας τους χιτωνας αὐτου, λεγει· Τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυρων;

64 Ηκουσατε της βλασφημιας· Τι ὑμιν φαινεται; οἱ δε παντες κατεκριναν αὐτον ειναι ενοχον θανατου.

65 Και ηρξαντο τινες εμπτυειν αὐτῳ, και περικαλυπτειν το προσωπον αὐτου, και κολαφιζειν αὐτον, και λεγειν αὐτῳ· Προφητευσον, και οἱ υπηρεται ραπισμασιν αὐτον εβαλλον.

66 Και οντος του Πετρου εν τη αυλη κατω, ερχεται μια των παιδισκων του αρχιερεως·

67 και ιδουσα τον Πετρον θερμαινομενον, εμβλεψασα αὐτῳ, λεγει· Και συ μετα του Ναζαρηνου Ιησου ησθα.

68 Ο δε ηρνησατο, λεγων· Ουκ οιδα, ουδε επισταμαι τι συ λεγεις. Και εξηλθεν εξω εις το προαυλιον· και αλεκτωρ εφωνησε.

69 Και ἡ παιδισκη ιδουσα αὐτον παλιν, ηρξατο

MATT. XXVI.

57 Οι δε κρατησαντες τον Ιησουν, απηγαγον προς Καϊαφαν τον αρχιερεα, ὁπου οἱ γραμματεις και οἱ πρεσβυτεροι συνηχθησαν.

58 Ο δε Πετρος ηκολουθει αὐτῳ απο μακροθεν, εως της αυλης του αρχιερεως· και εισελθων εσω, εκαθητο μετα των ὑπηρετων, ιδειν το τελος.

JOHN XVIII.

15 Ηκολουθει δε τῳ Ιησου Σιμων Πετρος, και ὁ αλλος μαθητης· ὁ δε μαθητης εκεινος ην γνωστος τῳ αρχιερει, και συνεισηλθε τῳ Ιησου εις την αυλην του αρχιερεως.

16 Ο δε Πετρος εισηκει προς τῃ θυρᾳ εξω. εξηλθεν ουν ὁ μαθητης ὁ αλλος ὁς ην γνωστος τῳ αρχιερει, και ειπε τῃ θυρωρῳ, και εισηγαγε τον Πετρον.

17 λεγει ουν ἡ παιδισκη ἡ θυρωρος τῳ Πετρῳ· Μη και συ εκ των μαθητων ει του ανθρωπου τουτου; Λεγει εκεινος· Ουκ ειμι.

18 Εστηκεισαν δε οἱ δουλοι και οἱ ὑπηρεται ανθρακιαν πεποιηκοτες, ὁτι ψυχος ην, και εθερμαινοντο. ην δε μετ' αὐτων ὁ Πετρος ἑστως και θερμαινομενος.

19 Ο ουν αρχιερευς ηρωτησε τον Ιησουν περι

LUKE XXII.

δε Πετρος ειπεν· Ανθρωπε, ουκ ειμι.

59 Και διαστασης ὡσει ὡρας μιας, αλλος τις διϊσχυριζετο, λεγων· Επ' αληθειας και ὁυτος μετ' αὐτου ην· και γαρ Γαλιλαιος εστιν.

60 Ειπε δε ὁ Πετρος· Ανθρωπε, ουκ οιδα ὁ λεγεις. Και παραχρημα, ετι λαλουντος αὐτου, εφωνησεν ὁ αλεκτωρ.

61 Και στραφεις ὁ Κυριος ενεβλεψε τῳ Πετρῳ· και ὑπεμνησθη ὁ Πετρος του λογου του Κυριου, ὡς ειπεν αὐτῳ· Οτι πριν αλεκτορα φωνησαι, απαρνηση με τρις.

62 Και εξελθων εξω ὁ Πετρος εκλαυσε πικρως.

63 Και οἱ ανδρες οἱ συνεχοντες τον Ιησουν, ενεπαιζον αὐτῳ δεροντες·

64 και περικαλυψαντες αὐτον, ἐτυπτον αὐτου το προσωπον· και επηρωτων αὐτον, λεγοντες· Προφητευσον, τις εστιν ὁ παισας σε.

65 Και ἑτερα πολλα βλασφημουντες ελεγον εις αὐτον.

66 Και ὡς εγενετο ἡμερα, συνηχθη το πρεσβυτεριον του λαου, αρχιερεις τε και γραμματεις, και ανηγαγον αὐτον εις το συνεδριον ἑαυτων, λεγοντες· Ει συ ει ὁ Χριστος; ειπε ἡμιν.

67 Ειπε δε αὐτοις· Εαν ὑμιν ειπω, ου μη πιστευσητε·

68 εαν δε και ερωτησω, ου μη αποκριθητε μοι, ἡ απολυσητε.

69 Απο του νυν εσται ὁ υιος του ανθρωπου καθημενος εκ δεξιων της δυναμεως του Θεου.

70 Ειπον δε παντες· Συ ουν ει ὁ υιος του Θεου; Ο δε προς αὐτους εφη· Υμεις λεγετε, ὁτι εγω ειμι.

71 Οἱ δε ειπον· Τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυριας; αὐτοι γαρ ηκουσαμεν απο του στοματος αὐτου.

MATT. XXVI.

69 Ο δε Πετρος εξω εκαθητο εν τη αυλη· και προσηλθεν αὐτῳ μια παιδισκη, λεγουσα· Και συ ησθα μετα Ιησου του Γαλιλαιου.

70 Ο δε ηρνησατο εμπροσθεν παντων, λεγων· Ουκ οιδα τι λεγεις.

71 Εξελθοντα δε αὐτον εις τον πυλωνα, ειδεν αὐτον αλλη, και λεγει τοις εκει· Και ὁυτος ην μετα Ιησου του Ναζωραιου.

72 Και παλιν ηρνησατο μετ' ορκου· Οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον.

MATT. XXVI.

73 Μετα μικρον δε προσελθοντες οι εστωτες, ειπον τω Πετρω· Αληθως και συ εξ αυτων ει· και γαρ η λαλια σου δηλον σε ποιει.

74 Τοτε ηρξατο καταναθεματιζειν, και ομνυειν· Οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον. Και ευθεως αλεκτωρ εφωνησε.

75 Και εμνησθη ο Πετρος του ρηματος του Ιησου, ειρηκοτος αυτω· Οτι πριν αλεκτορα φωνησαι, τρις απαρνηση με. Και εξελθων εξω, εκλαυσε πικρως.

JOHN XVIII.

των μαθητων αυτου, και περι της διδαχης αυτου.

20 Απεκριθη αυτω ο Ιησους· Εγω παρρησια ελαλησα τω κοσμω· εγω παντοτε εδιδαξα εν τη συναγωγη, και εν τω ιερω, οπου παντοτε οι Ιουδαιοι συνερχονται, και εν κρυπτω ελαλησα ουδεν·

21 τι με επερωτας; επερωτησον τους ακηκοοτας, τι ελαλησα αυτοις· ιδε, ουτοι οιδασιν α ειπον εγω.

22 Ταυτα δε αυτου ειποντος, εις των υπηρετων παρεστηκως εδωκε ραπισμα τω Ιησου, ειπων· Ουτως αποκρινη τω αρχιερει;

23 Απεκριθη αυτω ο Ιησους· Ει κακως ελαλησα, μαρτυρησον περι του κακου· ει δε καλως, τι με δερεις;

MARK XIV.

λεγειν τοις παρεστηκοσιν· Οτι ουτος εξ αυτων εστιν.

70 Ο δε παλιν ηρνειτο. Και μετα μικρον παλιν οι παρεστωτες ελεγον τω Πετρω· Αληθως εξ αυτων ει· και γαρ Γαλιλαιος ει, και η λαλια σου ομοιαζει.

71 Ο δε ηρξατο αναθεματιζειν και ομνυειν· Οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον τουτον ον λεγετε.

72 Και εκ δευτερου αλεκτωρ εφωνησε. και ανεμνησθη ο Πετρος του ρηματος ου ειπεν αυτω ο Ιησους· Οτι πριν αλεκτορα φωνησαι δις, απαρνηση με τρις. Και επιβαλων, εκλαιε.

MATT. XXVI.

59 Οι δε αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι και το συνεδριον ολον εζητουν ψευδομαρτυριαν κατα του Ιησου, οπως αυτον θανατωσωσι·

60 και ουχ ευρον. και πολλων ψευδομαρτυρων προσελθοντων, ουκ ευρον. υστερον δε προσελθοντες δυο ψευδομαρτυρες,

61 ειπον· Ουτος εφη· Δυναμαι καταλυσαι τον ναον του Θεου, και δια τριων ημερων οικοδομησαι αυτον.

62 Και αναστας ο αρχιερευς, ειπεν αυτω· Ουδεν αποκρινη; τι ουτοι σου καταμαρτυρουσιν;

63 Ο δε Ιησους εσιωπα. Και αποκριθεις ο αρχιερευς, ειπεν αυτω· Εξορκιζω σε κατα του Θεου του ζωντος, ινα ημιν ειπης, ει συ ει ο Χριστος, ο υιος του Θεου.

MATT. XXVI.

64 λεγει αυτῳ ὁ Ιησους· Συ
ειπας· πλην λεγω ὑμιν, απ'
αρτι οψεσθε τον ὑιον του αν-
θρωπου καθημενον εκ δεξιων της
δυναμεως, και ερχομενον επι
των νεφελων του ουρανου.

65 Τοτε ὁ αρχιερευς διερ-
ρηξε τα ἱματια αὐτου, λεγων·
Οτι εβλασφημησε· τι ετι χρει-
αν εχομεν μαρτυρων; ιδε, νυν
ηκουσατε την βλασφημιαν αυ-
του.

66 Τι ὑμιν δοκει; Οι δε
αποκριθεντες, ειπαν· Ενοχος θα-
νατου εστι.

67 Τοτε ενεπτυσαν εις το
προσωπον αυτου, και εκολαφι-
σαν αυτον· οι δε ἐῤῥαπισαν,

68 λεγοντες· Προφητευσον
ἡμιν, Χριστε, τις εστιν ὁ παι-
σας σε;

JOHN XVIII.

24 (Απεστειλεν αυτον ὁ Αν-
νας δεδεμενον προς Καϊαφαν τον
αρχιερεα.)

25 Ην δε Σιμων Πετρος
ἑστως και θερμαινομενος. ειπον

JOHN XVIII.

ουν αυτῳ· Μη και συ εκ των
μαθητων αυτου ει; Ηρνησατο
εκεινος, και ειπεν· Ουκ ειμι·

26 Λεγει εἱς εκ των δουλων
του αρχιερεως, συγγενης ων ὁυ
απεκοψε Πετρος το ωτιον· Ουκ
εγω σε ειδον εν τῳ κηπῳ μετ'
αυτου;

27 Παλιν ουν ηρνησατο ὁ
Πετρος, και ευθεως αλεκτωρ εφω-
νησεν.

MATT. XXVII.

Πρωιας δε γενομενης, συμ-
βουλιον ελαβον παντες οἱ αρ-
χιερεις και οἱ πρεσβυτερον του
λαου κατα του Ιησου, ὡστε θα-
νατωσαι αυτον.

2 Και δησαντες αυτον, απη-
γαγον, και παρεδωκαν αυτον
Ποντιῳ Πιλατῳ τῳ ἡγεμονι.

3 Τοτε ἰδων Ιουδας ὁ παρα-
διδους αυτον, ὁτι κατεκριθη,
μεταμεληθεις, απεστρεψε τα
τριακοντα αργυρια τοις αρ-
χιερευσι και τοις πρεσβυτε-
ροις,

MATT. XXVII.

4 λεγων· Ημαρτον, παρα-
δους ἁιμα αθωον. Οι δε ει-
πον· Τι προς ἡμας; συ ὁ-
ψει.

5 Και ριψας τα αργυρια
εν τῳ ναῳ, ανεχωρησε· και
απελθων, απηγξατο.

6 Οι δε αρχιερεις λαβον-
τες τα αργυρια, ειπον· Ουκ
εξεστι βαλειν αυτα εις τον
κορβαναν· επει τιμη ἁιματος
εστι.

7 Συμβουλιον δε λαβοντες,
ηγορασαν εξ αυτων τον αγρον
του κεραμεως, εις ταφην τοις
ξενοις.

8 Διο εκληθη ὁ αγρος εκει-
νος, αγρος ἁιματος, ἑως της
σημερον.

9 Τοτε επληρωθη το ῥηθεν
δια Ιερεμιου του προφητου, λε-
γοντος· Και ελαβον τα τρια-
κοντα αργυρια, την τιμην του
τετιμημενου, ον ετιμησαντο απο
υἱων Ισραηλ·

10 και εδωκαν αυτα εις
τον ἀγρον του κεραμεως, καθα
συνεταξε μοι Κυριος.

SECTION LXXXVIII.

JESUS insulted by Herod, and condemned by Pilate.

MATT. XXVII.

11 Ο δε Ιησους εστη εμπροσθεν του ηγεμονος· και επηρωτησεν αυτον ο ηγεμων, λεγων· Συ ει ο βασιλευς των Ιουδαιων; Ο δε Ιησους εφη αυτω· Συ λεγεις.

12 Και εν τω κατηγορεισθαι αυτον υπο των αρχιερεων και των πρεσβυτερων, ουδεν απεκρινατο.

13 Τοτε λεγει αυτω ο Πιλατος· Ουκ ακουεις ποσα σου καταμαρτυρουσι;

14 Και ουκ απεκριθη αυτω προς ουδε εν ρημα· ωστε θαυμαζειν τον ηγεμονα λιαν.

JOHN XVIII.

28 Αγουσιν ουν τον Ιησουν απο του Καϊαφα εις το πραιτωριον· ην δε πρωια· και αυτοι ουκ εισηλθον εις το πραιτωριον, ινα μη μιανθωσιν, αλλ' ινα φαγωσι το πασχα.

29 Εξηλθεν ουν ο Πιλατος προς αυτους, και ειπε· Τινα κατηγοριαν φερετε κατα του ανθρωπου τουτου;

30 Απεκριθησαν και ειπον αυτω· Ει μη ην ουτος κακοποιος, ουκ αν σοι παρεδωκαμεν αυτον.

31 Ειπεν ουν αυτοις ο Πιλατος· Λαβετε αυτον υμεις, και κατα τον νομον υμων κρινατε αυτον. Ειπον ουν αυτω οι Ιουδαιοι· Ημιν ουκ εξεστιν αποκτειναι ουδενα.

32 Ινα ο λογος του Ιησου πληρωθη, ον ειπε, σημαινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν.

33 Εισηλθεν ουν εις το πραιτωριον παλιν ο Πιλατος, και εφωνησε τον Ιησουν· και ειπεν αυτω· Συ ει ο βασιλευς των Ιουδαιων;

34 Απεκριθη αυτω ο Ιησους· Αφ' εαυτου συ

MARK XV.

Και ευθεως επι το πρωι συμβουλιον ποιησαντες οι αρχιερεις μετα των πρεσβυτερων και γραμματεων, και ολον το συνεδριον, δησαντες τον Ιησουν απηνεγκαν, και παρεδωκαν τω Πιλατω.

2 Και επηρωτησεν αυτον ο Πιλατος· Συ ει ο βασιλευς των Ιουδαιων; Ο δε αποκριθεις, ειπεν αυτω· Συ λεγεις.

3 Και κατηγορουν αυτου οι αρχιερεις πολλα.

4 Ο δε Πιλατος παλιν επηρωτησεν αυτον, λεγων· Ουκ αποκρινη ουδεν; ιδε ποσα σου καταμαρτυρουσιν.

5 Ο δε Ιησους ουκετι ουδεν απεκριθη, ωστε θαυμαζειν τον Πιλατον.

LUKE XXIII.

Και ανασταν απαν το πληθος αυτων, ηγαγεν αυτον επι τον Πιλατον.

2 Ηρξαντο δε κατηγορειν αυτου, λεγοντες· Τουτον ευρομεν διαστρεφοντα το εθνος, και κωλυοντα Καισαρι φορους διδοναι, λεγοντα εαυτον Χριστον βασιλεα ειναι.

3 Ο δε Πιλατος επηρωτησεν αυτον, λεγων· Συ ει ο βασιλευς των Ιουδαιων; Ο δε αποκριθεις αυτω εφη· Συ λεγεις.

JOHN XVIII.

τουτο λεγεις, η αλλοι σοι ειπον περι εμου;

35 Απεκριθη ὁ Πιλατος· Μητι εγω Ιουδαιος ειμι; το εθνος το σον και οἱ αρχιερεις παρεδωκαν σε εμοι· τι εποιησας;

36 Απεκριθη ὁ Ιησους· Η βασιλεια ἡ εμη ουκ εστιν εκ του κοσμου τουτου· ει εκ του κοσμου τουτου ην ἡ βασιλεια ἡ εμη, οἱ ὑπηρεται αν οἱ εμοι ηγωνιζοντο ινα μη παραδοθω τοις Ιουδαιοις· νυν δε ἡ βασιλεια ἡ εμη ουκ εστιν ενθευθεν.

37 Ειπεν ουν αυτῳ ὁ Πιλατος· Ουκουν βασιλευς ει συ; Απεκριθη ὁ Ιησους· Συ λεγεις ὁτι βασιλευς ειμι εγω. εγω εις τουτο γεγεννημαι, και εις τουτο εληλυθα εις τον κοσμον, ινα μαρτυρησω τῃ αληθειᾳ· πας ὁ ων εκ της αληθειας, ακουει μου της φωνης.

38 Λεγει αυτῳ ὁ Πιλατος· Τι εστιν αληθεια; Και τουτο ειπων, παλιν εξηλθε προς τους Ιουδαιους, και λεγει αυτοις· Εγω ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω εν αυτῳ.

LUKE XXIII.

4 Ο δε Πιλατος ειπε προς τους αρχιερεις και τους οχλους· Ουδεν ευρισκω αιτιον εν τῳ ανθρωπῳ τουτῳ.

5 Οἱ δε επισχυον, λεγοντες· Ὁτι ανασειει τον λαον, διδασκων καθ' ὁλης της Ιουδαιας, αρξαμενος απο της Γαλιλαιας εως ωδε.

6 Πιλατος δε ακουσας Γαλιλαιαν, επηρωτησεν ει ὁ ανθρωπος Γαλιλαιος εστι.

7 Και επιγνους ὁτι εκ της εξουσιας Ηρωδου εστιν, ανεπεμψεν αυτον προς Ηρωδην, ὁντα και αυτον εν Ιεροσολυμοις εν ταυταις ταις ἡμεραις.

8 Ο δε Ηρωδης ιδων τον Ιησουν, εχαρη λιαν· ην γαρ θελων εξ ικανου ιδειν αυτον, δια το ακουειν πολλα περι αυτου· και ηλπιζε τι σημειον ιδειν ὑπ' αυτου γινομενον.

9 Επηρωτα δε αυτον εν λογοις ικανοις· αυτος δε ουδεν απεκρινατο αυτῳ.

10 Εστηκεισαν δε οἱ αρχιερεις και οἱ γραμματεις, ευτονως κατηγορουντες αυτου.

LUKE XXIII.

11 Εξουθενησας δε αυτον ὁ Ηρωδης συν τοις στρατευμασιν αυτου, και εμπαιξας, περιβαλων αυτον εσθητα λαμπραν, ανεπεμψεν αυτον τῳ Πιλατῳ.

12 Εγενοντο δε φιλοι ὁ τε Πιλατος και ὁ Ηρωδης εν αυτῃ τῃ ἡμερᾳ μετ' αλληλων· προϋπηρχον γαρ εν εχθρᾳ ὀντες προς εαυτους.

13 Πιλατος δε συγκαλεσαμενος τους αρχιερεις, και τους αρχοντας, και τον λαον,

14 ειπε προς αυτους· Προσηνεγκατε μοι τον ανθρωπον τουτον, ως αποστρεφοντα τον λαον· και ιδου, εγω ενωπιον ὑμων ανακρινας, ουδεν ευρον εν τῳ ανθρωπῳ τουτῳ αιτιον, ων κατηγορειτε κατ' αυτου.

15 Αλλ' ουδε Ηρωδης· ανεπεμψα γαρ ὑμας προς αυτον, και ιδου ουδεν αξιον θανατου εστι πεπραγμενον αυτῳ.

16 Παιδευσας ουν αυτον απολυσω.

17 Αναγκην δε ειχεν απολυειν αυτοις κατα εορτην ενα.

MARK XV.

6 Κατα δε εορτην απελυεν αυτοις ενα δεσμιον, ὁν ητουντο.

7 Ην δε ὁ λεγομενος Βαραββας μετα των συστασιαστων δεδεμενος, οἱτινες εν τῃ στασει φονον πεποιηκεισαν.

8 Και αναβοησας ὁ οχλος ηρξατο αιτεισθαι, καθως αει εποιει αυτοις.

9 Ο δε Πιλατος απεκριθη αυτοις, λεγων· Θελετε απολυσω ὑμιν τον βασιλεα των Ιουδαιων;

10 Εγινωσκε γαρ ὁτι δια φθονον παραδεδωκεισαν αυτον οἱ αρχιερεις.

11 Οἱ δε αρχιερεις ανεσεισαν τον οχλον, ινα μαλλον τον Βαραββαν απολυσῃ αυτοις.

12 Ο δε Πιλατος παλιν αποκριθεις ελεγεν αυτοις· Τι ουν θελετε ποιησω ον λεγετε τον βασιλεα των Ιουδαιων;

13 Οἱ δε παλιν εκραξαν· Σταυρωσον αυτον.

14 Ο δε Πιλατος ελεγεν αυτοις· Τι γαρ κακον εποιησεν ουτος; Οἱ δε περισσοτερως εκραξαν· Σταυρωσον αυτον.

15 Ὁ δε Πιλατος βουλομενος τῳ οχλῳ το ικανον ποιησαι, απελυσεν αυτοις τον Βαραββαν, και παρεδωκε τον Ιησουν φραγελλωσας, ινα σταυρωθῃ.

LUKE XXIII.

18 Ανεκραξαν δε παμπληθει, λεγοντες· Αιρε τουτον, απολυσον δε ἡμιν τον Βαραββαν·

19 ὁστις ην δια στασιν τινα γενομενην εν τῃ πολει, και φονον, βεβλημενος εις φυλακην.

20 Παλιν ουν ὁ Πιλατος προσεφωνησε, θελων απολυσαι τον Ιησουν.

21 Οἱ δε επεφωνουν, λεγοντες· Σταυρωσον, σταυρωσον αυτον.

22 Ο δε τριτον ειπε προς αυτους· Τι γαρ κακον εποιησεν ουτος; ουδεν αιτιον θανατου ευρον εν αυτῳ· παιδευσας ουν αυτον απολυσω.

23 Οἱ δε επεκειντο φωναις μεγαλαις, αιτουμενοι αυτον σταυρωθηναι· και κατισχυον αι φωναι αυτων και των αρχιερεων.

MATT. XXVII.

15 Κατα δε εορτην ειωθει ὁ ἡγεμων απολυειν ενα τῳ οχλῳ δεσμιον, ὁν ηθελον.

16 Ειχον δε τοτε δεσμιον επισημον λεγομενον Βαραββαν.

17 Συνηγμενων ουν αυτων, ειπεν αυτοις ὁ Πιλατος· Τινα θελετε απολυσω ὑμιν; Βαραββαν, η Ιησουν τον λεγομενον Χριστον;

18 ηδει γαρ ὁτι δια φθονον παρεδωκαν αυτον.

JOHN XVIII.

39 εστι δε συνηθεια ὑμιν ινα ενα ὑμιν απολυσω εν τῳ πασχα· βουλεσθε ουν ὑμιν απολυσω τον βασιλεα των Ιουδαιων;

40 Εκραυγασαν ουν παλιν παντες, λεγοντες· Μη τουτον, αλλα τον Βαραββαν· ην δε ὁ Βαραββας ληστης.

MARK XV.

-λον τον Βαραββαν απολυση αυ-
λοις.

12 Ο δε Πιλαλος αποκριθεις πα-
λιν ειπεν αυλοις· Τι ουν θελεις ποιησω
ον λεγεις βασιλεα των Ιουδαων;

13 Οι δε παλιν εκραξαν· Σταυ-
ρωσον αυλον.

14 Ο δε Πιλαλος ελεγει αυλοις·
Τι γαρ κακον εποιησεν; οι δε πε-
ρισσοτερως εκραξαν· Σταυρωσον αυ-
λον.

15 Ο δε Πιλαλος βουλομενος τω
οχλω το ικανον ποιησαι, απελυσεν
αυλοις τον Βαραββαν· και παρεδωκε
τον Ιησουν, φραγελλωσας, ινα σλαυ-
ρωθη.

MATT. XXVII.

19 Καθημενου δε αυλου επι
του βηματος, απεσταλε προς
αυλον η γυνη αυλου, λεγουσα·
Μηδεν σοι και τω δικαιω εκεινω·
πολλα γαρ επαθον σημερον
κατ' οναρ δι αυλον.

20 Οι δε αρχιερεις και οι
πρεσβυτεροι επεισαν τους οχ-
λους, ινα αιτησωνται τον Βα-
ραββαν, τον δε Ιησουν απολε-
σωσιν.

21 Αποκριθεις δε ο ηγεμων
ειπεν αυλοις· Τινα θελετε απο
των δυο απολυσω υμιν; Οι δε
ειπον· Βαραββαν.

22 Λεγει αυλοις ο Πιλαλος·
Τι ουν ποιησω Ιησουν, τον λε-
γομενον Χριστον; Λεγουσιν αυλω
παντες· Σταυρωθητω.

23 Ο δε ηγεμων εφη· Τι
γαρ κακον εποιησεν; Οι δε
περισσως εκραζον, λεγοντες·
Σταυρωθητω.

24 Ιδων δε ο Πιλαλος οτι
ουδεν ωφελει, αλλα μαλλον
θορυβος γινεται, λαβων υδωρ,
απενιψαλο τας χειρας απεναντι
του οχλου, λεγων· Αθωος ειμι
απο του αιματος του δικαιου
τουτου· υμεις οψεσθε.

25 Και αποκριθεις πας ο
λαος, ειπε· Το αιμα αυτου
εφ' ημας, και επι τα τεκνα
ημων.

26 Τοτε απελυσεν αυτοις
τον Βαραββαν, τον δε Ιησουν
φραγελλωσας, παρεδωκεν ινα
σταυρωθη.

LUKE XXIII.

-ναις μεγαλαις, αιτουμενοι αυτον
σταυρωθηναι· και κατισχυον αι φω-
ναι αυτων, και των αρχιερεων.

24 Ο δε Πιλαλος επεκρινε γενεσ-
θαι το αιτημα αυτων.

25 Απελυσε δε αυτοις τον δια
στασιν και φονον βεβλημενον εις τη
φυλακην, ον ητουντο· τον δε Ιησουν
παρεδωκε τω θεληματι αυτων.

SECTION LXXXIX.

JESUS ſcourged, and led to Crucifixion.

MATT. XXVII.

27 ΤΟΤΕ οἱ ſτρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος, παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον, συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν.

28 Καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν, περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκινην.

29 Καὶ πλέξαντες ſτέφανον ἐξ ἀκανθων, ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιαν αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἐμπροσθεν αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτῷ, λέγοντες· Χαιρε ὁ βασιλευς των Ιουδαιων.

30 Καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν, ἐλαβον τὸν καλαμον, καὶ ἐτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

31 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς το ſταυρωσαι.

JOHN XIX.

ΤΟΤΕ οὖν ἐλαβεν ὁ Πιλατος τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἐμαſτίγωσε.

2 καὶ οἱ ſτρατιῶται πλέξαντες ſτέφανον ἐξ ἀκανθων, ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ ἱμάτιον πορφυρουν περιέβαλον αὐτὸν·

3 καὶ ἐλεγον· Χαιρε ὁ βασιλευς των Ιουδαιων· καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπισματα.

4 Ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ Πιλατος, καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἰδε, ἄγω ὑμιν αὐτὸν ἔξω, ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐδεμιαν αἰτιαν ἑυρισκω.

5 Ἐξῆλθεν οὖν ὁ Ἰησους ἔξω, φορων τὸν ἀκανθινον ſτέφανον, καὶ τὸ πορφυρουν ἱμάτιον. Καὶ λέγει αὐτοῖς· Ἰδε ὁ ἀνθρωπος.

6 Ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεις καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραυγασαν, λέγοντες· Σταυρωσον, ſταυρωσον. Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλατος· Λαβετε αὐτὸν ὑμεις, καὶ ſταυρωσατε· ἐγω γαρ οὐχ ἑυρισκω ἐν αὐτῷ αἰτιαν.

7 Ἀπεκριθησαν αὐτῷ οἱ Ιουδαιοι· Ἡμεις νομον ἐχομεν, καὶ κατα τὸν νομον ἡμων ὀφειλει ἀποθανειν, ὅτι ἑαυτὸν ὑιὸν τοῦ Θεοῦ ἐποιησεν.

8 Ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πιλατος τοῦτον τὸν λογον, μαλλον ἐφοβηθη·

9 καὶ εἰσῆλθεν εἰς το πραιτωριον πάλιν, καὶ λέγει τῷ Ἰη-

MARK XV.

16 Οἱ δὲ ſτρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἐσω της αὐλης, ὁ ἐſτι πραιτωριον· καὶ συγκαλουσιν ὅλην την σπειραν.

17 Καὶ ἐνδυουσιν αὐτὸν πορφυραν, καὶ περιτιθεασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκανθινον ſτέφανον.

18 Καὶ ἤρξαντο ἀσπαζεσθαι αὐτὸν· Χαιρε βασιλευ των Ιουδαιων.

19 Καὶ ἔτυπτον αὐτοῦ την κεφαλὴν καλαμῳ, καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ· καὶ τιθεντες τὰ γονατα, προσεκυνουν αὐτῷ.

20 Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφυραν, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἰδια· καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν, ἵνα ſταυρωσωσιν αὐτὸν.

JOHN XIX.

-σου· Ποθεν ει συ; Ο δε Ιησους αποκρισιν ουκ εδωκεν αυτῳ.

10 λεγει ουν αυτῳ ὁ Πιλατος· Εμοι ου λαλεις; ουκ οιδας ὁτι εξουσιαν εχω σταυρωσαι σε, και εξουσιαν εχω απολυσαι σε;

11 Απεκριθη ὁ Ιησους· Ουκ ειχες εξουσιαν ουδεμιαν καθ' εμου, ει μη ην σοι δεδομενον ανωθεν· δια τουτο ὁ παραδιδους με σοι, μειζονα ἁμαρτιαν εχει.

12 Εκ τουτου εζητει ὁ Πιλατος απολυσαι αυτον. οἱ δε Ιουδαιοι εκραζον, λεγοντες· Εαν τουτον απολυσῃς, ουκ ει φιλος του Καισαρος· πας ὁ βασιλεα ἑαυτον ποιων, αντιλεγει τῳ Καισαρι.

13 Ο ουν Πιλατος ακουσας τουτον τον λογον, ηγαγεν εξω τον Ιησουν, και εκαθισεν επι του βηματος εις τοπον λεγομενον Λιθοστρωτον, Εβραϊστι δε Γαββαθα.

14 Ην δε παρασκευη του πασχα, ὡρα δε ὡσει ἑκτη· και λεγει τοις Ιουδαιοις· Ιδε ὁ βασιλευς ὑμων.

15 ἁι δε εκραυγασαν· Αρον, αρον, σταυρωσον αυτον. Λεγει αυτοις ὁ Πιλατος· Τον βασιλεα ὑμων σταυρωσω; Απεκριθησαν οἱ αρχιερεις· Ουκ εχομεν βασιλεα ει μη Καισαρα.

16 Τοτε ουν παρεδωκεν αυτον αυτοις ἱνα σταυρωθῃ. παρελαβον δε τον Ιησουν και απηγαγον.

MARK XV.

21 Και αγγαρευουσι παραγοντα τινα Σιμωνα Κυρηναιον, ερχομενον απ αγρου, τον πατερα Αλεξανδρου και Ρουφου, ἱνα αρῃ τον σταυρον αυτου.

MATT. XXVII.

32 Εξερχομενοι δε, ἑυρον ανθρωπον Κυρηναιον, ονοματι Σιμωνα· τουτον ηγγαρευσαν ἱνα αρῃ τον σταυρον αυτου.

LUKE XXIII.

26 Και ὡς απηγαγον αυτον, επιλαβομενοι Σιμωνος τινος Κυρηναιου του ερχομενου απ' αγρου, επεθηκαν αυτῳ τον σταυρον, φερειν οπισθεν του Ιησου.

LUKE XXIII.

27 Ηκολουθει δε αυτω πολυ πληθος του λαου, και γυναικων· αι και εκοπτοντο και εθρηνουν αυτον.

28 Στραφεις δε προς αυτας ο Ιησους, ειπε· Θυγατερες Ιερουσαλημ, μη κλαιετε επ' εμε, πλην εφ' εαυτας κλαιετε, και επι τα τεκνα υμων.

29 Οτι, ιδου, ερχονται ημεραι εν αις ερουσι· Μακαιραι αι στειραι, και κοιλιαι αι ουκ εγεννησαν, και μαστοι οι ουκ εθηλασαν.

30 Τοτε αρξονται λεγειν τοις ορεσι· Πεσετε εφ' ημας· και τοις βουνοις· Καλυψατε ημας.

31 Οτι ει εν τω υγρω ξυλω ταυτα ποιουσιν, εν τω ξηρω τι γενηται;

LUKE XXIII.

32 Ηγοντο δε και ετεροι δυο, κακουργοι, συν αυτω αναιρεθηναι.

JOHN XIX.

17 και βασταζων τον σταυρον αυτου εξηλθεν εις τον λεγομενον Κρανιου τοπον, ος λεγεται Εβραϊστι Γολγοθα·

SECTION XC.

The Crucifixion of JESUS.

MATT. XXVII.

33 ΚΑΙ ελθοντες εις τοπον λεγομενον Γολγοθα, ος εστι λεγομενος κρανιου τοπος,

35 Σταυρωσαντες δε αυτον, διεμερισαντο τα ιματια αυτου, βαλλοντες κληρον· ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του προφητου Διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις, και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον.

36 Και καθημενοι ετηρουν αυτον εκει.

37 Και επεθηκαν επανω της κεφαλης αυτου την αιτιαν αυτου γεγραμμενην· ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ ΙΗΣΟΥΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

MARK XV.

22 ΚΑΙ φερουσιν αυτον επι Γολγοθα τοπον ο εστι μεθερμηνευομενον, κρανιου τοπος.

23 Και εδιδουν αυτω πιειν εσμυρνισμενον οινον· Ο δε ουκ ελαβε.

24 Και σταυρωσαντες αυτον, διεμεριζον τα ιματια αυτου, βαλλοντες κληρον επ' αυτα, τις τι αρη.

25 Ην δε ωρα τριτη, και εσταυρωσαν αυτον.

26 Και ην η επιγραφη της αιτιας αυτου επιγεγραμμενη· Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

27 Και συν αυτω σταυρουσι δυο ληστας· ενα εκ δεξιων, και ενα εξ ευωνυμων αυτου.

28 Και επληρωθη η γραφη η λεγουσα· Και μετα ανομων ελογισθη.

29 Και οι παραπορευομενοι εβλασφημουν αυτον, κινουντες τας κεφαλας αυτων, και λεγοντες· Ουα, ο καταλυων τον ναον, και εν τρισιν ημεραις οικοδομων·

JOHN XIX.

18 ΟΠΟΥ αυτον εσταυρωσαν, και μετ' αυτου αλλους δυο, ενθευθεν και ενθευθεν, μεσον δε τον Ιησουν.

19 Εγραψε δε και τιτλον ο Πιλατος, και εθηκεν επι του σταυρου· ην δε γεγραμμενον· ΙΗΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

20 Τουτον ουν τον τιτλον πολλοι ανεγνωσαν των Ιουδαιων· οτι εγγυς ην της πολεως ο τοπος οπου εσταυρωθη ο Ιησους· και ην γεγραμμενον Εβραϊστι, Ελληνιστι, Ρωμαϊστι.

21 ελεγον ουν τω Πιλατω οι αρχιερεις των Ιουδαιων· Μη

LUKE XXIII.

33 ΚΑΙ οτε απηλθον επι τον τοπον τον καλουμενον κρανιον, εκει εσταυρωσαν αυτον, και τους κακουργους· ον μεν εκ δεξιων, ον δε εξ αριστερων.

34 Ο δε Ιησους ελεγε· Πατερ, αφες αυτοις· ου γαρ οιδασι τι ποιουσι. Διαμεριζομενοι δε τα ιματια αυτου, εβαλον κληρον.

35 Και εστηκει ο λαος θεωρων. Εξεμυκτηριζον δε και οι αρχοντες συν αυτοις, λεγοντες· Αλλους εσωσε, σωσατω εαυτον, ει ουτος εστιν ο Χριστος ο του Θεου εκλεκτος.

36 Ενεπαιζον δε αυτω και οι στρατιωται, προσερχομενοι, και οξος προσφεροντες αυτω,

37 και λεγοντες· Ει συ ει ο βασιλευς των Ιουδαιων, σωσον σεαυτον.

38 Ην δε και επιγραφη γεγραμμενη επ' αυτω γραμμασιν Ελληνικοις και Ρωμαικοις και Εβραικοις. ΟΥΤΟΣ ΕΣΤΙΝ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

MARK XV.

30 σωσον σεαυτον, και καταβα απο του σταυρου.

31 Ομοιως δε και οι αρχιερεις εμπαιζοντες προς αλληλους, μετα των γραμματεων, ελεγον· Αλλους εσωσεν, εαυτον ου δυναται σωσαι.

32 Ο Χριστος ο βασιλευς του Ισραηλ καταβατω νυν απο του σταυρου, ινα ιδωμεν και πιστευσωμεν. Και οι συνεσταυρωμενοι αυτω ωνειδιζον αυτον.

JOHN XIX.

γραφε· Ο βασιλευς των Ιουδαιων· αλλ' οτι εκεινος ειπε· Βασιλευς ειμι των Ιουδαιων.

22 Απεκριθη ο Πιλατος· Ο γεγραφα, γεγραφα.

MATT. XXVII.

34 εδωκαν αυτω πιειν οξος μετα χολης μεμιγμενον· και γευσαμενος, ουκ ηθελε πιειν.

38 Τοτε σταυρουνται συν αυτω δυο λησται, εις εκ δεξιων, και εις εξ ευωνυμων.

JOHN XIX.

23 Οι ουν στρατιωται, οτε εσταυρωσαν τον Ιησουν, ελαβον τα ιματια αυτου, (και εποιησαν τεσσαρα μερη, εκαστω στρατιωτη μερος), και τον χιτωνα. ην δε ο χιτων αρραφος, εκ των ανωθεν υφαντος δι ολου.

24 ειπον ουν προς αλληλους· Μη σχισωμεν αυτον, αλλα λαχωμεν περι αυτου, τινος εσται· ινα η γραφη πληρωθη η λεγουσα· Διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις, και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον. Οι μεν ουν στρατιωται ταυτα εποιησαν.

MATT. XXVII.

39 Οι δε παραπορευομενοι εβλασφημουν αυτον, κινουντες τας κεφαλας αυτων,

40 και λεγοντες· Ο καταλυων τον ναον, και εν τρισιν ημεραις οικοδομων, σωσον σεαυτον· ει υιος ει του Θεου, καταβηθι απο του σταυρου.

41 Ομοιως δε και οι αρχιερεις, εμπαιζοντες μετα των γραμματεων και πρεσβυτερων ελεγον·

42 Αλλους εσωσεν, εαυτον ου δυναται σωσαι. ει βασιλευς Ισραηλ εστι, καταβατω νυν απο του σταυρου, και πιστευσομεν αυτω·

MATT. XXVII.

43 πεποιθεν επι τον Θεον· ῥυσασθω νυν αυτον, ει θελει αυτον· ειπε γαρ· Οτι Θεου ειμι υιος.

44 Το δ' αυτο και οι λῃσται, οι συσταυρωθεντες αυτῳ, ωνειδιζον αυτῳ.

JOHN XIX.

25 Εισηκεισαν δε παρα τῳ σταυρῳ, του Ιησου ἡ μητηρ αυτου, και ἡ αδελφη της μητρος αυτου, Μαρια ἡ του κλωπα, και Μαρια ἡ Μαγδαληνη·

26 Ιησους ουν ιδων την μητερα, και τον μαθητην παρεστωτα, ὁν ηγαπα, λεγει τῃ μητρι αὐτου· Γυναι, ιδου ὁ υἱος σου.

27 Ειτα λεγει τῳ μαθητῃ· Ιδου ἡ μητηρ σου. Και απ' εκεινης της ὡρας ελαβεν αὐτην ὁ μαθητης εις τα ιδια.

MARK XV.

33 Γενομενης δε ὡρας ἑκτης, σκοτος εγενετο εφ' ολην την γην, ἑως ὡρας ενατης.

34 Και τῃ ὡρᾳ τῃ ενατῃ εβοησεν ὁ Ιησους φωνῃ μεγαλῃ, λεγων· Ελωι, Ελωι, λαμμα σαβαχθανι; ὁ εστι μεθερμηνευομενον· Ο Θεος μου, ὁ Θεος μου, εις τι με εγκαταλελιπες;

35 Και τινες των παρεστηκοτων ακουσαντες, ελεγον· Ιδου, Ηλιαν φωνει.

36 Δραμων δε εις, και γεμισας σπογγον ὀξους, περιθεις τε καλαμῳ, επότιζεν αὐτον, λεγων· Αφετε· ἰδωμεν ει ερχεται Ηλιας καθελειν αὐτον.

MATT. XXVII.

48 Και ευθεως δραμων εις ἐξ αὐτων, και λαβων σπογγον, πλησας τε ὀξους, και περιθεις καλαμῳ, επότιζεν αὐτον.

LUKE XXIII.

39 Εις δε των κρεμασθεντων κακουργων εβλασφημει αὐτον, λεγων· Ει συ ει ὁ Χριστος, σωσον σεαυτον και ἡμας.

40 Αποκριθεις δε ὁ ἑτερος επετιμα αὐτῳ, λεγων· Ουδε φοβῃ συ τον Θεον, ὁτι εν τῳ αὐτῳ κριματι ει;

41 Και ἡμεις μεν δικαιως· αξια γαρ ὡν επραξαμεν, απολαμβανομεν· ὁυτος δε ουδεν ἀτοπον επραξε.

42 Και ελεγε τῳ Ιησου· Μνησθητι μου, Κυριε, ὁταν ελθῃς εν τῃ βασιλεια σου.

43 Και ειπεν αὐτῳ ὁ Ιησους· Αμην λεγω σοι, σημερον μετ' εμου εσῃ εν τῳ παραδεισῳ.

44 Ην δε ὡσει ὡρα ἑκτη και σκοτος εγενετο εφ ολην την γην, ἑως ὡρας ενατης.

JOHN XIX.

28 Μετα τουτο ειδως ὁ Ιησους ὁτι παντα ηδη τετελεσται, ἱνα τελειωθῃ ἡ γραφη, λεγει· Διψω.

29 Σκευος ουν εκειτο οξους μεστον· ὁι δε, πλησαντες σπογγον οξους, και ὑσσωπῳ περιθεντες, προσηνεγκαν αυτου τῳ στοματι.

MATT. XXVII.

49 Οι δε λοιποι ελεγον· Αφες, ἰδωμεν ει ερχεται Ηλιας σωσων αυτον.

MATT. XXVII.

50 Ο δε Ιησους, παλιν κραξας φωνῃ μεγαλῃ, αφηκε το πνευμα.

JOHN XIX.

30 Οτε ουν ελαβε το οξος ὁ Ιησους, ειπε· Τετελεσται· και κλινας την κεφαλην, παρεδωκε το πνευμα.

MARK XV.

37 Ο δε Ιησους αφεις φωνην μεγαλην, εξεπνευσε.

LUKE XXIII.

46 Και φωνησας φωνῃ μεγαλῃ ὁ Ιησους, ειπε· Πατερ, εις χειρας σου παρατιθεμαι το πνευμα μου. Και ταυτα ειπων, εξεπνευσεν.

SECTION XCI.

The Burial of JESUS.

MARK XV.

38 ΚΑΙ το καταπετασμα του ναου εσχισθη εις δυο, απο ανωθεν ἑως κατω.

39 Ἰδων δε ὁ κεντυριων ὁ παρεστηκως εξ εναντιας αυτου, ὁτι ὁυτω κραξας εξεπνευσεν, ειπεν· Αληθως ὁ ανθρωπος ὁυτος υιος ην Θεου.

MATT. XXVII.

51 ΚΑΙ ἰδου, το καταπετασμα του ναου εσχισθη εις δυο απο ανωθεν ἑως κατω· και ἡ γη εσεισθη, και αἱ πετραι εσχισθησαν,

52 και τα μνημεια ανεῳχθησαν· και πολλα σωματα των κεκοιμημενων ἁγιων ηγερθη·

LUKE XXIII.

45 ΚΑΙ εσκοτισθε ὁ ἡλιος, και εσχισθη το καταπετασμα του ναου μεσον.

47 Ἰδων δε ὁ ἑκατονταρχος το γενομενον, εδοξασε τον Θεον, λεγων· Ὀντως ὁ ανθρωπος ὁυτος δικαιος ην.

48 Και παντες ὁι συμπαραγενομενοι ὁχλοι επι την θεωριαν ταυτην, θεωρουντες τα γενομενα, τυπτοντες ἑαυτων τα στηθη ὑπεστρεφον.

MARK XV.

40 Ησαν δε και γυναικες απο μακροθεν θεωρουσαι· εν αἰς ην και Μαρια ἡ Μαγδαληνη, και Μαρια ἡ του Ιακωβου του μικρου, και Ιωση μητης, και Σαλωμη·

41 αἰ και ὁτε ην εν τῃ Γαλιλαια, ηκολουθουν αυτῳ, και διηκονουν αυτῳ· και αλλαι πολλαι αἰ συναναβασαι αυτῳ εις Ιεροσυλυμα.

MATT. XXVII.

53 και εξελθοντες εκ των μνημειων μετα την εγερσιν αυτου, εισηλθον εις την ἁγιαν πολιν, και ενεφανισθησαν πολλοις.

54 Ο δε εκατονταρχος και οἱ μετ' αυτου, τηρουντες τον Ιησουν, ιδοντες τον σεισμον και τα γενομενα, εφοβηθησαν σφοδρα, λεγοντες· Αληθως Θεου υἱος ην ουτος.

55 Ησαν δε εκει γυναικες πολλαι απο μακροθεν θεωρουσαι, αἵτινες ηκολουθησαν τῳ Ιησου απο της Γαλιλαιας, διακονουσαι αυτῳ·

56 εν αἰς ην Μαρια ἡ Μαγδαληνη, και Μαρια ἡ του Ιακωβου και Ιωση μητηρ, και ἡ μητηρ των υἱων Ζεβεδαιου.

LUKE XXIII.

49 Εισηκεισαν δε παντες οἱ γνωστοι αυτου μακροθεν, και γυναικες αἰ συνακολουθησασαι αυτῳ απο της Γαλιλαιας, ὁρωσαι ταυτα.

JOHN XIX.

31 Οἱ ουν Ιουδαιοι, ἱνα μη μεινῃ επι του σταυρου τα σωματα εν τῳ σαββατῳ, επει παρασκευη ην, (ην γαρ μεγαλη ἡ ἡμερα εκεινου του σαββατου,) ηρωτησαν τον Πιλατον ἱνα κατεαγωσιν αυτων τα σκελη, και ἀρθωσιν.

32 Ηλθον ουν οἱ στρατιωται, και του μεν πρωτου κατεαξαν τα σκελη, και του αλλου του συσταυρωθεντος αυτῳ.

33 Επι δε τον Ιησουν ελθοντες, ὡς ειδον αυτον ηδη τεθνηκοτα, ου κατεαξαν αυτου τα σκελη·

34 αλλ' εἱς των στρατιωτων λογχῃ αυτου την πλευραν ενυξε, και ευθυς εξηλθεν ἁιμα και ὑδωρ.

35 και ὁ ἑωρακως μεμαρτυρηκε, και αληθινη αυτου εστιν ἡ μαρτυρια· κακεινος οιδεν ὁτι αληθη λεγει, ἱνα ὑμεις πιστευσητε.

JOHN XIX.

36 εγενετο γαρ ταυτα ινα η γραφη πληρωθη· Οστουν ου συντριβησεται αυτου.

37 Και παλιν ετερα γραφη λεγει· Οψονται εις ον εξεκεντησαν.

38 Μετα δε ταυτα ηρωτησε τον Πιλατον ο Ιωσηφ ο απο Αριμαθαιας, (ων μαθητης του Ιησου, κεκρυμμενος δε δια τον φοβον των Ιουδαιων,) ινα αρη το σωμα του Ιησου· και επετρεψεν ο Πιλατος. ηλθεν ουν και ηρε το σωμα του Ιησου.

39 Ηλθε δε και Νικοδημος, (ο ελθων προς τον Ιησουν νυκτος το πρωτον,) φερων μιγμα σμυρνης και αλοης ωσει λιτρας εκατον.

40 ελαβον ουν το σωμα του Ιησου, και εδησαν αυτο οθονιοις μετα των αρωματων, καθως εθος εστι τοις Ιουδαιοις ενταφιαζειν.

41 Ην δε εν τω τοπω οπου εσταυρωθη, κηπος, και εν τω κηπω μνημειον καινον, εν ω ουδεπω ουδεις ετεθη·

42 εκει ουν δια την παρασκευην των Ιουδαιων, οτι εγγυς ην το μνημειον, εθηκαν τον Ιησουν.

MATT. XXVII.

62 Τη δε επαυριον, ητις εστι μετα την παρασκευην, συνηχθησαν οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι προς Πιλατον,

MATT. XXVII.

57 Οψιας δε γενομενης, ηλθεν ανθρωπος πλουσιος απο Αριμαθαιας, τουνομα Ιωσηφ, ος και αυτος εμαθητευσε τω Ιησου.

58 Ουτος προσελθων τω Πιλατω, ητησατο το σωμα του Ιησου. Τοτε ο Πιλατος εκελευσεν αποδοθηναι το σωμα.

59 Και λαβων το σωμα ο Ιωσηφ, ενετυλιξεν αυτο σινδονι καθαρα·

60 και εθηκεν αυτο εν τω καινω αυτου μνημειω, ο ελατομησεν εν τη πετρα· και προσκυλισας λιθον μεγαν τη θυρα του μνημειου, απηλθεν.

61 Ην δε εκει Μαρια η Μαγδαληνη, και η αλλη Μαρια, καθημεναι απεναντι του ταφου.

MARK XV.

42 Και ηδη οψιας γενομενης, (επει ην παρασκευη, ο εστι προσαββατον)

43 ηλθεν Ιωσηφ ο απο Αριμαθαιας, ευσχημων βουλευτης, ος και αυτος ην προσδεχομενος την βασιλειαν του Θεου, τολμησας εισηλθε προς Πιλατον, και ητησατο το σωμα του Ιησου.

44 Ο δε Πιλατος εθαυμασεν ει ηδη τεθνηκε· και προσκαλεσαμενος τον κεντυριωνα, επηρωτησεν αυτον ει παλαι απεθανε.

45 Και γνους απο του κεντυριωνος, εδωρησατο το σωμα τω Ιωσηφ.

46 Και αγορασας σινδονα, και καθελων αυτον, ενειλησε τη σινδονι· και κατεθηκεν αυτον εν μνημειω ο ην λελατομημενον εκ πετρας· και προσεκυλισε λιθον επι την θυραν του μνημειου.

47 Η δε Μαρια η Μαγδαληνη, και Μαρια Ιωση, εθεωρουν που τιθεται.

LUKE XXIII.

50 Και ιδου, ανηρ ονοματι Ιωσηφ, βουλευτης υπαρχων, ανηρ αγαθος και δικαιος,

51 (ουτος ουκ ην συγκατατεθειμενος τη βουλη και τη πραξει αυτων), απο Αριμαθαιας πολεως των Ιουδαιων· ος και προσεδεχετο και αυτος την βασιλειαν του Θεου.

52 Ουτος προσελθων τω Πιλατω, ητησατο το σωμα του Ιησου.

53 Και καθελων αυτο ενετυλιξεν αυτο σινδονι, και εθηκεν αυτο εν μνηματι λαξευτω, ου ουκ ην ουδεπω ουδεις κειμενος.

54 Και ημερα ην παρασκευη, και σαββατον επεφωσκε.

55 Κατακολουθησασαι δε και γυναικες αιτινες ησαν συνεληλυθυιαι αυτω εκ της Γαλιλαιας, εθεασαντο το μνημειον, και ως ετεθη το σωμα αυτου.

56 Υποστρεψασαι δε ητοιμασαν αρωματα και μυρα· και το μεν σαββατον ησυχασαν κατα την εντολην.

MATT. XXVII.

63 λεγονλες· Κυριε, εμνησθημεν ὁτι εκεινος ὁ πλανος ειπεν ετι ζων· Μετα τρεις ἡμερας εγειρομαι.

64 Κελευσον ουν ασφαλισθηναι τον ταφον ἑως της τριτης ἡμερας· μηποτε ελθοντες οἱ μαθηται αυτου νυκτος, κλεψωσιν αυτον, και ειπωσι τῳ λαῳ· Ηγερθη απο των νεκρων· και εσται ἡ εσχατη πλανη χειρων της πρωτης.

65 Εφη δε αυτοις ὁ Πιλατος· Εχετε κουστωδιαν· ὑπαγετε, ασφαλισασθε ὡς οιδατε.

66 Οι δι πορευθεντες, ησφαλισαντο τον ταφον, σφραγισαντες τον λιθον, μετα της κουστωδιας.

SECTION XCII.

The Resurrection of JESUS. He appears to Mary Magdelene. Peter and John visit the Tomb.

MARK XVI.

ΚΑΙ διαγενομενου του σαββατου, Μαρια ἡ Μαγδαληνη, και Μαρια ἡ του Ιακοβου, και Σαλωμη, ηγορασαν αρωματα, ινα ελθουσαι αλειψωσιν αυτον.

2 Και λιαν πρωι της μιας σαββατων ερχονται επι το μνημειον, ανατειλαντος του ηλιου.

3 Και ελεγον προς ἑαυτας· Τις αποκυλισει ἡμιν τον λιθον εκ της θυρας του μνημειου;

4 Και αναβλεψασαι θεωρουσιν ὁτι αποκεκυλισται ὁ λιθος· ην γαρ μεγας σφοδρα.

MATT. XXVIII.

ΟΨΕ δε σαββατων, τῃ επιφωσκουσῃ εις μιαν σαββατων, ηλθε Μαρια ἡ Μαγδαληνη, και ἡ αλλη Μαρια, θεωρησαι τον ταφον.

2 Και ιδου, σεισμος εγενετο μεγας· αγγελος γαρ Κυριου καταβας εξ ουρανου, προσελθων απεκυλισε τον λιθον απο της θυρας, και εκαθητο επανω αυτου.

3 Ην δε ἡ ιδεα αυτου ὡς αστραπη, και το ενδυμα αυτου λευκον ὡσει χιων.

4 Απο δε του φοβου αυτου εσεισθησαν οἱ τηρουντες, και εγενοντο ὡσει νεκροι.

11 (Πορευομενων δε αυτων,) ιδου, τινης της κουστωδιας ελθοντες εις την πολιν, απηγγειλαν τοις αρχιερευσιν απαντα τα γενομενα.

LUKE XXIV.

ΤΗ δε μιᾳ των σαββατων, ορθρου βαθεος ηλθον επι το μνημα, φερουσαι ἁ ἡτοιμασαν αρωματα, και τινες συν αυταις.

2 Ευρον δε τον λιθον αποκεκυλισμενον απο του μνημειου,

3 Και εισελθουσαι ουχ ἑυρον το σωμα του Κυριου Ιησου.

MATT. XXVIII.

12 και συναχθεντες μετα των πρεσβυτερων, συμβουλιον τε λαβοντες, αργυρια ικανα εδωκαν τοις στρατιωταις,

13 λεγοντες· Ειπατε, ότι οι μαθηται αυτου νυκτος ελθοντες, εκλεψαν αυτον, ημων κοιμωμενων.

14 Και εαν ακουσθη τουτο επι του ηγεμονος, ημεις πεισομεν αυτον, και υμας αμεριμνους ποιησομεν.

15 Οι δε, λαβοντες τα αργυρια, εποιησαν ως εδιδαχθησαν. και διεφημισθη ο λογος ουτος παρα Ιουδαιοις μεχρι της σημερον.

JOHN XX.

Τη δε μια των σαββατων Μαρια η Μαγδαληνη ερχεται πρωι, σκοτιας ετι ουσης, εις το μνημειον· και βλεπει τον λιθον ηρμενον εκ του μνημειου.

2 τρεχει ουν και ερχεται προς Σιμωνα Πετρον, και προς τον αλλον μαθητην ον εφιλει ο Ιησους, και λεγει αυτοις· Ηραν τον Κυριον εκ του μνημειου, και ουκ οιδαμεν που εθηκαν αυτον.

3 Εξηλθεν ουν ο Πετρος, και ο αλλος μαθητης, και ηρχοντο εις το μνημειον.

4 ετρεχον δε οι δυο ομου, και ο αλλος μαθητης προεδραμε ταχιον του Πετρου, και ηλθε πρωτος εις το μνημειον,

5 και παρακυψας βλεπει κειμενα τα οθονια· ου μεντοι εισηλθεν.

6 Ερχεται ουν Σιμων Πετρος ακολουθων αυτω, και εισηλθεν εις το μνημειον, και θεωρει τα οθονια κειμενα,

7 και το σουδαριον, ο ην επι της κεφαλης αυτου, ου μετα των οθονιων κειμενον, αλλα χωρις ενετυλιγμενον εις ενα τοπον.

8 Τοτε ουν εισηλθε και ο αλλος μαθητης ο ελθων πρωτος εις το μνημειον, και ειδε, και επιστευσεν.

9 ουδεπω γαρ ηδεισαν την γραφην, ότι δει αυτον εκ νεκρων αναστηναι.

10 απηλθον ουν παλιν προς εαυτους οι μαθηται.

11 Μαρια δε ειστηκει προς το μνημειον κλαιουσα εξω. ως ουν εκλαιε, παρεκυψεν εις το μνημειον.

JOHN XX.

12 και θεωρει δυο αγγελους εν λευκοις καθεζομενους, ενα προς τη κεφαλη, και ενα προς τοις ποσιν όπου εκειτο το σωμα του Ιησου.

13 και λεγουσιν αυτη εκεινοι· Γυναι, τι κλαιεις; Λεγει αυτοις· Οτι ηραν τον κυριον μου, και ουκ οιδα που εθηκαν αυτον.

14 Και ταυτα ειπουσα, εστραφη εις τα οπισω, και θεωρει τον Ιησουν εστωτα· και ουκ ηδει ότι ο Ιησους εστι.

15 Λεγει αυτη ο Ιησους· Γυναι, τι κλαιεις; τινα ζητεις; Εκεινη, δοκουσα ότι ο κηπουρος εστι, λεγει

MATT. XXVIII.

5 Αποκριθεις δε ο αγγελος ειπε ταις γυναιξι· Μη φοβεισθε υμεις· οιδα γαρ ότι Ιησουν τον εσταυρωμενον ζητειτε.

6 Ουκ εστιν ωδε· ηγερθη γαρ, καθως ειπε. δευτε, ιδετε τον τοπον όπου εκειτο ο Κυριος.

7 Και ταχυ πορευθεισαι, ειπατε τοις μαθηταις αυτου, ότι ηγερθη απο των νεκρων· και ιδου, προαγει υμας εις την Γαλιλαιαν· εκει αυτον οψεσθε. ιδου, ειπον υμιν.

8 Και εξελθουσαι ταχυ απο του μνημειου μετα φοβου και χαρας μεγαλης, εδραμον απαγγειλαι τοις μαθηταις αυτου.

9 Ως δε επορευοντο απαγγειλαι τοις μαθηταις

JOHN XX.

MARK XVI.

5 Και εισελθουσαι εις το μνημειον, ειδον νεανισκον καθημενον εν τοις δεξιοις, περιβεβλημενον στολην λευκην· και εξεθαμβηθησαν.

6 Ο δε λεγει αυταις· Μη εκθαμβεισθε· Ιησουν ζητειτε τον Ναζαρηνον τον εσταυρωμενον· ηγερθη, ουκ εστιν ωδε· ιδε, ο τοπος όπου εθηκαν αυτον.

7 Αλλ' υπαγετε, ειπατε τοις μαθηταις αυτου, και τω Πετρω, ότι προαγει υμας εις την Γαλιλαιαν· εκει αυτον οψεσθε, καθως ειπεν υμιν.

8 Και εξελθουσαι ταχυ, εφυγον απο του μνημειου· ειχε δε αυτας τρομος και εκστασις· και ουδενι ουδεν ειπον· εφοβουντο γαρ.

9 Αναστας δε πρωι πρωτη σαββατου, εφανη πρωτον Μαρια τη Μαγδαληνη, απ' ης εκβεβληκει επτα δαιμονια.

10 Εκεινη πορευθεισα απηγγειλε τοις μετ' αυτου

LUKE XXIV.

4 Και εγενετο εν τω διαπορεισθαι αυτας περι τουτου, και ιδου, δυο ανδρες επεστησαν αυταις εν εσθησεσιν ασταπτουσαις.

5 Εμφοβων δε γενομενων αυτων, και κλινουσων το προσωπον εις την γην, ειπον προς αυτας· Τι ζητειτε τον ζωντα μετα των νεκρων;

6 Ουκ εστιν ωδε, αλλ' ηγερθη. Μνησθητε ως ελαλησεν υμιν, ετι ων εν τη Γαλιλαια,

7 λεγων· Οτι δει τον υιον του ανθρωπου παραδοθηναι εις χειρας ανθρωπων αμαρτωλων, και σταυρωθηναι· και τη τριτη ημερα αναστηναι.

8 Και εμνησθησαν των ρηματων αυτου.

9 Και υποστρεψασαι απο του μνημειου, απηγγειλαν ταυτα παντα τοις ενδεκα και πασι τοις λοιποις.

10 Ησαν δε η Μαγδαληνη Μαρια, και Ιωαννα,

MATT. XXVIII.

αυ῎λου, και ιδου, ὁ Ιησους, απηνησεν αυ῎λαις, λεγων· Χαιρε῎τε· Αι δε προσελθουσαι, εκρα῎τησαν αυ῎λου τους ποδας, και προσεκυνησαν αυ῎λῳ.

10 Τοτε λεγει αυ῎λαις ὁ Ιησους· Μη φοβεισθε· υπα῎γε, απαγειλα῎τε τοις αδελφοις μου, ινα απελθωσιν εις την Γαλιλαιαν, κα῎κει με ὀψονται.

MARK XVI.

γενομενοις, πενθουσι και κλαιουσι.

11 Κα῎κεινοι ακουσα῎ντες ὁτι ζῃ, και εθεαθη ὑπ' αυ῎τῆς, ηπιστησαν.

JOHN XX.

αυ῎λῳ· Κυριε, ει συ εβασ῎τασας αυ῎λον, ειπε μοι που αυ῎λον εθηκας, καγω αυ῎λον αρω.

16 Λεγει αυ῎τῃ ὁ Ιησους· Μαρια. Στραφεισα εκεινη λεγει αυ῎τῳ· Ραββουνι, ὁ λεγε῎ται, διδασκα῎λε.

17 Λεγει αυ῎τῃ ὁ Ιησους· Μη μου απ῎του· (ουπω γαρ αναβεβηκα προς τον πα῎τερα μου·) πορευου δε προς τους αδελφους μου, και ειπε αυ῎τοις· Αναβαινω προς τον πα῎τερα μου και πα῎τερα ὑμων, και Θεον μου και Θεον ὑμων.

18 Ερχε῎ται Μαρια ἡ Μαγδαληνη απαγγε῎λλουσα τοις μαθητα῎ις ὁτι ἑωρακε τον Κυριον, και τα῎υτα ειπεν αυ῎τῃ.

LUKE XXIV.

και Μαρια Ιακωβου, και αι λοιπαι συν αυ῎ταις, αι ελεγον προς τους αποστο῎λους τα῎υτα.

11 Και εφανησαν ενωπιον αυ῎των ὡσει ληρος τα ῥημα῎τα αυ῎των, και ηπιστουν αυ῎ταις.

12 Ο δε Πε῎τρος ανασ῎τας εδραμεν επι το μνημειον· και παρακυ῎ψας βλεπει τα ὀθονια κειμενα μονα· και απη῎λθε, προς ἑαυ῎τον θαυμαζων το γεγονος.

SECTION XCIII.

JESUS appears to two of the Disciples as they were walking to Emmaus.

MARK XVI.

12 ΜΕΤΑ δε τα῎υτα δυσιν εξ αυ῎των περιπατου῎σιν εφανερωθη εν ἑτερᾳ μορφῃ πορευομενοις εις αγρον.

13 Κα῎κεινοι απελθο῎ντες απηγγειλαν τοις λοιποις, ουδε εκεινοις επιστευσαν.

LUKE XXIV.

13 ΚΑΙ ιδου, δυο εξ αυ῎των ησαν πορευομενοι εν αυ῎τῃ τῃ ἡμερᾳ εις κωμην απεχουσαν σταδιους ἑξηκοντα απο Ιερουσαλημ, ἡ ονομα Εμμαους.

LUKE XXIV.

14 Και αυτοι ωμιλουν προς αλληλους περι παντων των συμβεβηκοτων τουτων.

15 Και εγενετο εν τω ομιλειν αυτους και συζητειν, και αυτος ο Ιησους εγγισας συνεπορευετο αυτοις.

16 Οι δε οφθαλμοι αυτων εκρατουντο του μη επιγνωναι αυτον.

17 Ειπε δε προς αυτους· Τινες οι λογοι ουτοι, ους αντιβαλλετε προς αλληλους περιπατουντες, και εστε σκυθρωποι;

18 Αποκριθεις δε ο εις ω ονομα Κλεοπας, ειπε προς αυτον· Συ μονος παροικεις εν Ιερουσαλημ, και ουκ εγνως τα γενομενα εν αυτη εν ταις ημεραις ταυταις;

19 Και ειπεν αυτοις· Ποια; Οι δε ειπον αυτω· Τα περι Ιησου του Ναζωραιου, ος εγενετο ανηρ προφητης, δυνατος εν εργω και λογω εναντιον του Θεου και παντος του λαου·

20 Οπως τε παρεδωκαν αυτον οι αρχιερεις και οι αρχοντες ημων εις κριμα θανατου, και εσταυρωσαν αυτον.

21 ημεις δε ηλπιζομεν ότι αυτος εστιν ο μελλων λυτρουσθαι τον Ισραηλ· αλλα γε συν πασι τουτοις, τριτην ταυτην ημεραν αγει σημερον, αφ' ου ταυτα εγενετο.

22 Αλλα και γυναικες τινες εξ ημων εξεστησαν ημας, γενομεναι ορθριαι επι το μνημειον,

23 και μη ευρουσαι το σωμα αυτου, ηλθον λεγουσαι και οπτασιαν αγγελων εωρακεναι, οι λεγουσιν αυτον ζην.

24 Και απηλθον τινες των συν ημιν επι το μνημειον, και ευρον ουτω καθως και αι γυναικες ειπον, αυτον δε ουκ ειδον.

25 και αυτος ειπε προς αυτους· Ω ανοητοι και βραδεις τη καρδια του πιστευειν επι πασιν οις ελαλησαν οι προφηται.

26 Ουχι ταυτα εδει παθειν τον Χριστον, και εισελθειν εις την δοξαν αυτου;

27 Και αρξαμενος απο Μωσεως, και απο παντων των προφητων, διηρμηνευεν αυτοις εν πασαις ταις γραφαις τα περι εαυτου.

28 Και ηγγισαν εις την κωμην ου επορευοντο· και αυτος προσεποιειτο πορρωτερω πορευεσθαι.

29 Και παρεβιασαντο αυτον λεγοντες· Μεινον μεθ' ημων, ότι προς εσπεραν εστι, και κεκλικεν η ημερα. Και εισηλθε του μειναι συν αυτοις.

30 Και εγενετο εν τω κατακλιθηναι αυτον μετ' αυτων, λαβων τον αρτον, ευλογησε, και κλασας επεδιδου αυτοις.

31 Αυτων δε διηνοιχθησαν οι οφθαλμοι, και επεγνωσαν αυτον· και αυτος αφαντος εγενετο απ' αυτων.

32 Και ειπον προς αλληλους· Ουχι η καρδια ημων καιομενη ην εν ημιν, ως ελαλει ημιν εν τη οδω, και ως διηνοιγεν ημιν τας γραφας;

33 Και ανασταντες αυτη τη ωρα, υπεστρεψαν εις Ιερουσαλημ, και ευρον συνηθροισμενους τους ενδεκα και τους συν αυτοις,

34 λεγοντας· Οτι ηγερθη ο Κυριος οντως, και ωφθη Σιμωνι.

35 Και αυτοι εξηγουντο τα εν τη οδω, και ως εγνωσθη αυτοις εν τη κλασει του αρτου.

SECTION XCIV.

JESUS appears to all the Apoſtles.

MARK XVI.

14 ΥΣΤΕΡΟΝ, ανακειμενοις αυτοις τοις ενδεκα εφανερωθη, και ωνειδισε την απιστιαν αυτων, και σκληροκαρδιαν· ότι τοις θεασαμενοις αυτον εγηγερμενον ουκ επιστευσαν.

LUKE XXIV.

36 ΤΑΥΤΑ δε αυτων λαλουντων, αυτος ὁ Ιησους εστη εν μεσῳ αυτων, και λεγει αυτοις· Ειρηνη ὑμιν.

37 Πτοηθεντες δε και εμφοβοι γενομενοι εδοκουν πνευμα θεωρειν.

38 Και ειπεν αυτοις· Τι τεταραγμενοι εστε, και διατι διαλογισμοι αναβαινουσιν εν ταις καρδιαις ὑμων;

39 Ιδετε τας χειρας μου και τους ποδας μου, ότι αυτος εγω ειμι· ψηλαφησατε με και ιδετε· ότι πνευμα σαρκα και οστεα ουκ εχει, καθως εμε θεωρειτε εχοντα.

40 Και τουτο ειπων επεδειξεν αυτοις τας χειρας και τους ποδας.

41 Ετι δε απιστουντων αυτων απο της χαρας, και θαυμαζοντων, ειπεν αυτοις· Εχετε τι βρωσιμον ενθαδε;

42 Οι δε επεδωκαν αυτῳ ιχθυος οπτου μερος, και απο μελισσιου κηριου.

43 και λαβων, ενωπιον αυτων εφαγεν.

44 Ειπε δε αυτοις· Ουτοι οι λογοι ους ελαλησα προς ὑμας ετι ων συν ὑμιν, ότι δει πληρωθηναι παντα τα γεγραμμενα εν τῳ νομῳ Μωσεως, και προφηταις, και ψαλμοις περι εμου.

45 Τοτε διηνοιξεν αυτων τον νουν, του συνιεναι τας γραφας·

JOHN XX.

19 ΟΥΣΗΣ ουν οψιας, τῃ ἡμερᾳ εκεινῃ τῃ μιᾳ των σαββατων, και των θυρων κεκλεισμενων ὁπου ησαν οι μαθηται συνηγμενοι, δια τον φοβον των Ιουδαιων, ηλθεν ὁ Ιησους, και εστη εις το μεσον, και λεγει αυτοις· Ειρηνη ὑμιν.

20 Και τουτο ειπων, εδειξεν αυτοις τας χειρας και την πλευραν αυτου. εχαρησαν ουν οι μαθηται ιδοντες τον Κυριον.

LUKE XXIV.

46 και ειπεν αυτοις· Οτι ουτω γεγραπται, και ουτως εδει παθειν τον Χριστον, και αναστηναι εκ νεκρων τη τριτη ημερα,

47 και κηρυχθηναι επι τω ονοματι αυτου μετανοιαν και αφεσιν αμαρτιων εις παντα τα εθνη, αρξαμενον απο Ιερουσαλημ.

48 Υμεις δε εστε μαρτυρες τουτων.

49 Και ιδου, εγω αποστελλω την επαγγελιαν του πατρος μου εφ' υμας· υμεις δε καθισατε εν τη πολει Ιερουσαλημ, εως ου ενδυσησθε δυναμιν εξ υψους.

JOHN XX.

21 Ειπεν ουν αυτοις ο Ιησους παλιν· Ειρηνη υμιν· καθως απεσταλκε με ο πατηρ, καγω πεμπω υμας.

22 και τουτο ειπων, ενεφυσησε, και λεγει αυτοις· Λαβετε πνευμα αγιον.

23 αν τινων αφητε τας αμαρτιας, αφιενται αυτοις· αν τινων κρατητε, κεκρατηνται.

24 Θωμας δε, εις εκ των δωδεκα, ο λεγομενος Διδυμος, ουκ ην μετ' αυτων οτε ηλθεν ο Ιησους.

25 ελεγον ουν αυτω οι αλλοι μαθηται· Εωρακαμεν τον Κυριον. Ο δε ειπεν αυτοις· Εαν μη ιδω εν ταις χερσιν αυτου τον τυπον των ηλων, και βαλω τον δακτυλον μου εις τον τυπον των ηλων, και βαλω την χειρα μου εις την πλευραν αυτου, ου μη πιστευσω.

26 Και μεθ' ημερας οκτω παλιν ησαν εσω οι μαθηται αυτου, και Θωμας μετ' αυτων· ερχεται ο Ιησους των θυρων κεκλεισμενων, και εστη εις το μεσον, και ειπεν· Ειρηνη υμιν.

JOHN XX.

27 Ειτα λεγει τω Θωμα, Φερε τον δακτυλον σου ωδε, και ιδε τας χειρας μου· και φερε την χειρα σου, και βαλε εις την πλευραν μου· και μη γινου απιστος, αλλα πιστος.

28 Και απεκριθε ο Θωμας, και ειπεν αυτω· Ο Κυριος μου και ο Θεος μου.

29 Λεγει αυτω ο Ιησους· Οτι εωρακας με, Θωμα, πεπιστευκας· μακαριοι οι μη ιδοντες, και πιστευσαντες.

30 Πολλα μεν ουν και αλλα σημεια εποιησεν ο Ιησους ενωπιον των μαθητων αυτου, α ουκ εστι γεγραμμενα εν τω βιβλιω τουτω.

31 ταυτα δε γεγραπται, ινα πιστευσητε οτι ο Ιησους εστιν ο Χριστος ο υιος του Θεου, και ινα πιστευοντες ζωην εχητε εν τω ονοματι αυτου.

SECTION XCV.

JESUS appears to his Diſciples in Galilee.

MATT. XXVIII.

16 Οι δε ενδεκα μαθηται επορευθησαν εις το ορος ου εταξατο αυτοις ο Ιησους.

17 Και ιδοντες αυτον, προσεκυνησαν αυτω· οι δε εδιστασαν.

JOHN XXI.

Μετα ταυτα εφανερωσεν εαυτον παλιν ο Ιησους τοις μαθηταις επι της θαλασσης της Τιβεριαδος· εφανερωτε δε ουτως·

2 ησαν ομου Σιμων Πετρος, και Θωμας ο λεγομενος Διδυμος, και Ναθαναηλ ο απο Κανα της Γαλιλαιας, και οι του Ζεβεδαιου, και αλλοι εκ των μαθητων αυτου δυο.

3 λεγει αυτοις Σιμων Πετρος· Υπαγω αλιευειν. Λεγουσιν αυτω· Ερχομεθα και ημεις συν σοι.

JOHN XXI.

εξηλθον, και ανεβησαν εις το πλοιον ευθυς, και εν εκεινη τη νυκτι επιασαν ουδεν.

4 πρωιας δε ηδη γενομενης εστη ὁ Ιησους εις τον αιγιαλον· ου μεντοι ηδεισαν οἱ μαθηται ὁτι Ιησους εστι.

5 λεγει ουν αυτοις ὁ Ιησους· Παιδια, μη τι προσφαγιον εχετε; Απεκριθησαν αυτῳ· Ου.

6 Ο δε ειπεν αυτοις· Βαλετε εις τα δεξια μερη του πλοιου το δικτυον, και ευρησετε. Εβαλον ουν, και ουκ ετι αυτο ελκυσαι ισχυσαν απο του πληθους των ιχθυων.

7 Λεγει ουν ὁ μαθητης εκεινος ὁν ηγαπα ὁ Ιησους, τῳ Πετρῳ· Ο Κυριος εστι· Σιμων ουν Πετρος, ακουσας ὁτι ὁ Κυριος εστι, τον επενδυτην διεζωσατο, (ην γαρ γυμνος) και εβαλεν εαυτον εις την θαλασσαν·

8 οἱ δε αλλοι μαθηται τῳ πλοιαριῳ ηλθον (ου γαρ ησαν μακραν απο της γης, αλλ' ὡς απο πηχων διακοσιων) συροντες το δικτυον των ιχθυων.

9 ὡς ουν απεβησαν εις την γην, βλεπουσιν ανθρακιαν κειμενην, και οψαριον επικειμενον, και αρτον.

10 Λεγει αυτοις ὁ Ιησους· Ενεγκατε απο των οψαριων ὡν επιασατε νυν.

11 Ανεβη Σιμων Πετρος, και ειλκυσε το δικτυον επι της γης, μεστον ιχθυων μεγαλων εκατον πεντηκοντατριων· και τοσουτων οντων ουκ εσχισθη το δικτυον.

12 Λεγει αυτοις ὁ Ιησους· Δευτε αριστησατε. Ουδεις δε ετολμα των μαθητων εξετασαι αυτον· Συ τις ει; ειδοτες ὁτι ὁ Κυριος εστιν.

13 ερχεται ουν ὁ Ιησους, και λαμβανει τον αρτον, και διδωσιν αυτοις, και το οψαριον ὁμοιως.

14 τουτο ηδη τριτον εφανερωθη ὁ Ιησους τοις μαθηταις αυτου, εγερθεις εκ νεκρων.

15 Οτε ουν ηριστησαν, λεγει τῳ Σιμωνι Πετρῳ ὁ Ιησους· Σιμων Ιωνα, αγαπας με πλειον τουτων; Λεγει αυτῳ· Ναι Κυριε· συ οιδας ὁτι φιλω σε. Λεγει αυτῳ· Βοσκε τα αρνια μου.

16 Λεγει αυτῳ παλιν δευτερον· Σιμων Ιωνα, αγαπας με; Λεγει αυτῳ· Ναι Κυριε· συ οιδας ὁτι φιλω σε· Λεγει αυτῳ· Ποιμαινε τα προβατα μου.

17 Λεγει αυτῳ το τριτον· Σιμων Ιωνα, φιλεις με; Ελυπηθη ὁ Πετρος, ὁτι ειπεν αυτῳ το τριτον· Φιλεις με; και ειπεν αυτῳ· Κυριε, συ παντα οιδας, συ γινωσκεις ὁτι φιλω σε. Λεγει αυτῳ ὁ Ιησους· Βοσκε τα προβατα μου·

18 Αμην αμην λεγω σοι, ὁτε ης νεωτερος εζωννυες σεαυτον, και περιεπατεις ὁπου ηθελες· ὁταν δε γηρασης, εκτενεις τας χειρας σου, και αλλος σε ζωσει, και οισει ὁπου ου θελεις.

19 Τουτο δε ειπε, σημαινων ποιῳ θανατῳ δοξασει τον Θεον. και τουτο ειπων, λεγει αυτῳ· Ακολουθει μοι.

20 Επιστραφεις δε ὁ Πετρος βλεπει τον μαθητην ὁν ηγαπα ὁ Ιησους, ακολουθουντα, ὁς και ανεπεσεν εν τῳ δειπνῳ επι το στηθος αυτου, και ειπε· Κυριε, τις εστιν ὁ παραδιδους σε;

21 Τουτον ιδων ὁ Πετρος λεγει τῳ Ιησου· Κυριε, ὁυτος δε τι;

22 Λεγει αυτῳ ὁ Ιησους· Εαν αυτον θελω μενειν εως ερχομαι, τι προς σε; συ ακολουθει μοι.

23 Εξηλθεν ουν ὁ λογος ὁυτος εις τους αδελφους, ὁτι ὁ μαθητης εκεινος ουκ αποθνησκει· και ουκ ειπεν αυτῳ ὁ Ιησους, ὁτι ουκ αποθνησκει· αλλ, Εαν αυτον θελω μενειν εως ερχομαι, τι προς σε;

24 Ουτος εστιν ὁ μαρτυρων περι τουτων, και γραψας ταυτα· και οιδαμεν ὁτι αληθης εστιν ἡ μαρτυρια αυτου.

25 Εστι δε και αλλα πολλα ὁσα εποιησεν ὁ Ιησους, ἁτινα εαν γραφηται καθ' ἑν, ουδε αυτον οιμαι τον κοσμον χωρησαι τα γραφομενα βιβλια. Αμην.

SECTION XCVI.

JESUS gives his final Inſtructions to the Apoſtles, and aſcends to Heaven.

ACTS I.

3 ΟΙΣ και παρεσησεν εαυτον ζωντα μετα το παθειν αυτον, εν πολλοις τεκμηριοις, δι' ημερων τεσσαρακοντα οπτανομενος αυτοις, και λεγων τα περι της βασιλειας του Θεου.

LUKE XXIV.

50 Εξηγαγε δε αυτους εξω εως εις Βηθανιαν· και επαρας τας χειρας αυτου, ευλογησεν αυτους.

MARK XVI.

15 Και ειπεν αυτοις· Πορευθεντες εις τον κοσμον απαντα, κηρυξατε το ευαγγελιον πασῃ τῃ κτισει.

16 Ο πιστευσας και βαπτισθεις, σωθησεται· ο δε απιστησας, κατακριθησεται.

17 Σημεια δε τοις πιστευσασι ταυτα παρακολουθησει· Εν τῳ ονοματι μου δαιμονια

MARK XVI.

εκβαλουσι· γλωσσαις λαλησουσι καιναις·

18 οφεις αρουσι· καν θανασιμον τι πιωσιν, ου μη αυτους βλαψει· επι αρρωστους χειρας επιθησουσι, και καλως εξουσιν.

ACTS I.

4 και συναλιζομενος παρηγγειλεν αυτοις απο Ιεροσολυμων μη χωριζεσθαι, αλλα περιμενειν την επαγγελιαν του πατρος, ην ηκουσατε μου·

5 ότι Ιωαννης μεν εβαπτισεν ύδατι, ύμεις δε βαπτισθησεσθε εν πνευματι αγιῳ ου μετα πολλας ταυτας ημερας.

6 οι μεν ουν συνελθοντες επηρωτων αυτον, λεγοντες· Κυριε, ει εν τῳ χρονῳ τουτῳ αποκαθιστανεις την βασιλειαν τῳ Ισραηλ;

7 Ειπε δε προς αυτους· Ουχ ύμων εστι γνωναι χρονους η καιρους ους ο πατηρ εθετο εν τῃ ιδια εξουσια·

8 αλλα ληψεσθε δυναμιν επελθοντος του αγιου πνευματος εφ' ύμας· και εσεσθε μοι μαρτυρες εν τε Ιερουσαλημ και εν πασῃ τῃ Ιουδαια και Σαμαρεια, και εως εσχατου της γης.

MATT. XXVIII.

18 Και προσελθων ο Ιησους, ελαλησεν αυτοις, λεγων· Εδοθη μοι πασα εξουσια εν ουρανῳ και επι γης.

19 Πορευθεντες ουν μαθητευσατε παντα τα εθνη, βαπτιζοντες αυτους εις το ονομα του Πατρος και του Υιου και του αγιου Πνευματος·

20 διδασκοντες αυτους τηρειν παντα όσα ενετειλαμην ύμιν· και ιδου, εγω μεθ' ύμων ειμι πασας τας ημερας, εως της συντελειας του αιωνος. Αμην.

MARK XVI.

19 Ο μεν ουν Κυριος, μετα το λαλησαι αυτοις, ανεληφθη εις τον ουρανον, και εκαθισεν εκ δεξιων του Θεου.

ACTS I.

9 Και ταυτα ειπων, βλεποντων αυτων επηρθη, και νεφελη υπελαβεν αυτον απο των οφθαλμων αυτων.

10 Και ως ατενιζοντες ησαν εις τον ουρανον, πορευομενου αυτου, και ιδου, ανδρες δυο παρειστηκεισαν αυτοις εν εσθητι λευκῃ·

11 οι και ειπον· Ανδρες

LUKE XXIV.

51 Και εγενετο εν τῳ ευλογειν αυτον αυτους, διεστη απ' αυτων, και ανεφερετο εις τον ουρανον.

52 Και αυτοι προσκυνησαντες αυτον, υπεστρεψαν εις Ιερουσαλημ μετα χαρας μεγαλης.

53 Και ησαν διαπαντος εν τῳ ιερῳ, αινουντες και ευλογουντες τον Θεον. Αμην.

ACTS I.

Γαλιλαιοι, τι εσηκαλε εμβλεπονλες εις τον ουρανον; ούλος ὁ Ιησους ὁ αναληφθεις αφ' ὑμων εις τον ὁυρανον, ὁύλως ελευσελαι ὁν τροπον εθεασασθε αυλον πορευομενον εις τον ουρανον.

12 Τοτε ὑπεσρεψαν εις Ιερουσαλημ απο ορους του καλουμενου ελαιωνος, ὁ εσλιν εγγυς Ιερουσαλημ, σαββαλου εχον οδον.

MARK XVI.

20 Εκεινοι δε εξελθονλες εκηρυξαν πανλαχου, του Κυριου συνεργουνλος, και τον λογον βεβαιουνλος δια των επακολουθουνλων σημειων. Αμην.

ΤΕΛΟΣ.

A CATALOGUE of BOOKS written by

JOSEPH PRIESTLEY, LL.D. F.R.S.

AND PRINTED FOR

J. JOHNSON, Bookſeller, at No. 72, St. Paul's Church-Yard, London.

1. THE HISTORY and PRESENT STATE of ELECTRICITY, with original Experiments, illuſtrated with Copper-Plates. 4th Edition, corrected and enlarged, 4to. 1l. 1s. Another Edition, 2 vols. 8vo. 12s.

2. A Familiar INTRODUCTION to the STUDY of ELECTRICITY. The Second Edition, 8vo. 2s. 6d.

3. The HISTORY and PRESENT STATE of DISCOVERIES relating to VISION, LIGHT, and COLOURS, 2 vols. 4to. illuſtrated with a great Number of Copper-Plates, 1l. 11s. 6d. in Boards.

4. A Familiar INTRODUCTION to the THEORY and PRACTICE of PERSPECTIVE, with Copper-Plates. Price 5s. in Boards.

5. DIRECTIONS for impregnating Water with FIXED AIR, in order to communicate to it the peculiar Spirit and Virtues of PYRMONT WATER, and other Mineral Waters of a ſimilar Nature, 1s.

6. Experiments and Obſervations on different Kinds of Air, with Copper-Plates. 2 vol. Price 11s. in Boards.

7. PHILOSOPHICAL EMPIRICISM: Containing Remarks on a Charge of Plagiariſm reſpecting Dr. H——s, interſperſed with various Obſervations relating to different Kinds of Air, 1s. 6d.

8. A New CHART of HISTORY, containing a View of the principal Revolutions of Empire that have taken Place in the World; with a Book deſcribing it, containing an Epitome of Univerſal Hiſtory. The Third Edition, 10s. 6d.

9. A CHART of BIOGRAPHY, with a Book, containing an Explanation of it, and a Catalogue of all the Names inſerted in it. The Fourth Edition, very much improved, 10s. 6d.

10. An Eſſay on a Courſe of liberal Education for Civil and Active Life, with Plans of Lectures on, 1. The Study of Hiſtory and general Policy. 2. The Hiſtory of England. 3. The Conſtitution and Laws of England.

11. An EXAMINATION of Dr. REID's Inquiry into the Human Mind on the Principles of Common Senſe, Dr. BEATTIE's Eſſay on the Nature and Immutability of Truth, and Dr. OSWALD's Appeal to Common Senſe in Behalf of Religion. The Second Edition, 5s. ſewed.

12. HARTLEY's THEORY of the HUMAN MIND on the Principle of the Aſſociation of Ideas, with Eſſays relating to the Subject of it, 8vo. 5s. ſewed.

13. The RUDIMENTS of ENGLISH GRAMMAR, adapted to the Uſe of Schools, 1s. 6d.

14. The above GRAMMAR, with Notes and Obſervations, for the Uſe of thoſe who have made ſome Proficiency in the Language. The Fourth Edition, 3s.

15. An ESSAY on the FIRST PRINCIPLES of GOVERNMENT, and on the Nature of POLITICAL, CIVIL, and RELIGIOUS LIBERTY. The Second Edition, much enlarged, 5s.

16. INSTITUTES of NATURAL and REVEALED RELIGION, Vol. I. containing the Elements of Natural Religion; to which is prefixed, An Eſſay on the beſt Method of communicating religious Knowledge to the Members of Chriſtian Societies,

Societies, 2s. 6d.—Vol. II. containing the Evidences of the Jewiſh and Chriſtian Revelation, 3s. ſewed.—Vol. III. containing the Doctrines of Revelation, 2s. 6d. ſewed.—Preparing for the Preſs, the Fourth and laſt Part of this Work, containing an Account of the Corruptions of Chriſtianity.

17. A Free Address to Protestant Dissenters on the Subject of the Lord's Supper. The Third Edition, with Additions, 2s.

18. The Additions to the above may be had alone, 1s.

19. An Address to Protestant Dissenters on the Subject of giving the Lord's Supper to Children, 1s

20. Considerations on Differences of Opinion among Chriſtians; with a Letter to the Rev. Mr. Venn, in Anſwer to his Examination of the Addreſs to Proteſtant Diſſenters, 1s. 6d.

21. A Catechism for *Children* and *Young Perſons*. The Second Edition, 3d.

22. A Scripture Catechism, conſiſting of a Series of Queſtions, with References to the Scriptures, inſtead of Anſwers, 3d.

23. A Serious Address to Masters of Families, with Forms of Family Prayer. The ſecond Edition, 6d.

24. A View of the Principles and Conduct of the Protestant Dissenters, with reſpect to the Civil and Eccleſiaſtical Conſtitution of England. The Second Edition, 1s. 6d.

25. A Free Address to Protestant Dissenters, on the Subject of Church Discipline; with a Preliminary Diſcourſe concerning the Spirit of Chriſtianity, and the Corruption of it by falſe Notions of Religion, 2s. 6d.

26. A Sermon preached before the Congregation of Protestant Dissenters, at Mill Hill Chapel, in Leeds, May 16, 1773, on Occaſion of his reſigning his Paſtoral Office among them, 1s.

27 A Free Address to Protestant Dissenters, as ſuch. By a Diſſenter. A new Edition, enlarged and corrected, 1s. 6d.—An Allowance is made to thoſe who buy this Pamphlet to give away.

28. Letters to the Author of *Remarks on ſeveral late Publications relative to the Diſſenters, in a Letter to Dr. Prieſtley*, 1s.

29. An Appeal to the ſerious and candid Profeſſors of Chriſtianity, on the following Subjects, viz. 1. The Uſe of Reaſon in Matters of Religion. 2. The Power of Man to do the Will of God. 3. Original Sin. 4. Election and Reprobation. 5. The Divinity of Chriſt; And, 6. Atonement for Sin by the Death of Chriſt. The Fifth Edition, 1d.

30. A Familiar Illustration of certain Paſſages of Scripture relating to the ſame Subject, 4d. or 3s. 6d. per Dozen.

31. The Triumph of Truth; being an Account of the Trial of Mr. Elwall, for Hereſy and Blaſphemy at Stafford Aſſizes, before Judge Denton. The Second Edition, 1d.

32. Considerations for the Use of Young Men, and the Parents of Young Men, 2d.

Alſo,

Alſo, publiſhed under the Direction of Dr. PRIESTLEY,

THE THEOLOGICAL REPOSITORY;

Conſiſting of Original Eſſays, Hints, Queries, &c. calculated to promote religious Knowledge, in Three Volumes, 8vo. Price 18s. in Boards.

Among other Articles, too many to be enumerated in an Advertiſement, theſe Three Volumes will be found to contain ſuch original and truly-valuable Obſervations on the Doctrine of the *Atonement*, the *Pre-exiſtence of Chriſt*, and the *Inſpiration of the Scriptures*, more eſpecially reſpecting the *Harmony of the Evangeliſts*, and the Reaſoning of the Apoſtle Paul, as cannot fail to recommend them to thoſe Perſons, who wiſh to make a truly-free Enquiry into theſe important Subjects.

In the Firſt Volume, which is now reprinted, ſeveral Articles are added, particularly Two Letters from Dr. THOMAS SHAW to Dr. BENSON, relating to the Paſſage of the Iſraelites through the Red Sea.